

SUFIXELE ROMÂNEȘTI

DE

DR. G. PASCU

DOCENT LA UNIVERSITATEA DIN IAȘI
DIRECTORUL BIBLIOTECII UNIVERSITĂȚII DIN IAȘI

OPERĂ PREMIATĂ DE ACADEMIA ROMÂNĂ
CU PREMIUL NĂSTUREL DIN 1915 DE 5.000 LEI

EDIȚIUNEA ACADEMIEI ROMÂNE

BUCUREȘTI

LIBRĂRIILE SOCEC & Co., C. SFETEA, PAVEL SURU

LEIPZIG
OTTO HARRASSOWITZ

VIENA
GEROLD & COMP.

1916

PREȚUL 8 LEI.

SUFIXELE ROMÂNEȘTI

DE

DR. G. PASCU

DOCENT LA UNIVERSITATEA DIN IAȘI
DIRECTORUL BIBLIOTECII UNIVERSITĂȚII DIN IAȘI

**OPERĂ PREMIATĂ DE ACADEMIA ROMÂNĂ
CU PREMIUL NĂSTUREL DIN 1915 DE 5.000 LEI**

EDIȚIUNEA ACADEMIEI ROMÂNE

BUCUREȘTI

LIBRĂRIILE SOCEC & Co., C. SFETEA, PAVEL SURU

**LEIPZIG
OTTO HARRASSOWITZ**

||
||
1916

**VIENA
GEROLD & COMP.**

Raportul Comisiunii Premiului Năsturel din 1915 asupra manuscriptului cu subiectul: „Sufixe de formarea cuvintelor în limba română, studiate din punctul de vedere al formei, al sensului și al originii lor”, aprobat de Secțiunea literară la 2 Maiu 1915.

Am onoarea de a vă înapoia manuscriptul cu cuprinsul „Sufixe de formarea cuvintelor în limba română, studiate din punctul de vedere al formei, al sensului și al originii lor”, prezentat pentru premiul de 5.000 lei, ce este a se acorda prin Secțiunea literară în vîltoarea sesiune generale din Maiu 1915.

Părerea mea, în urma unei cercetări destul de amănunțite a manuscriptului, este că avem a face cu o lucrare de mare valoare, precum ar fi de dorit să existe și pe terenul altor limbi, mai de demult și cu mai multă competență studiate decât limba noastră.

Studiul sufixelor derivate este unul din cele mai importante și cu toate acestea unul din cele mai neglijate — în general vorbind — în istoria limbilor, iar lucrarea de față este atât de completă, atât de amănunțită, și în aceeași vreme atât de sistematică, încât trebuie să ne simțim fericiți că s'a găsit un Român care s'o poată duce la capăt. Este cu neputință ca într'un asemenea vast material să nu se găsească lucruri controversate, asupra cărora lectorii să poată avea oare care oare altă părere. (Această frază, pe care o spun eu aici, nu este o frază banală, ci e spusă din convingere și e bazată pe o celtire reală a manuscriptului). Dar sunt sigur că oricare filolog se va ocupa cu limba românească va avea totdeauna pe masa lui de lucru opera cuprinsă în acest manuscript, pentru a o consulta la tot momentul, și va fi recunoscător Academiei Române că a publicat-o. Va trebui însă ca la sfârșitul lucrării să se facă un indice, unde toate sufixele studiate să fie

înşirate în ordine strict alfabetică: nu din punct de vedere al filiaţiei lor, în felul acela că sufixele compuse unele din altele să fie grupate la un loc (cece ar îngreuiă consultarea cărţii), ci din punct de vedere pur şi simplu alfabetic. Acest indice, fireşte, nu se va putea face decât după ce lucrarea va fi tipărită. Sunt prin urmare de părere să se acorde lucrării de faţă premiul de 5.000 lei.

Raportor A. Philippide.

Mă unesc cu propunerea aceasta.

Membru al Comisiunii I. Bănu.

INTRODUCERE

Un sufix este un sunet ori un grup de două sau mai multe sunete care, alipit la radicalul unui cuvânt, servește ca să formeze un alt cuvânt cu înțeles anumit.

Cele mai multe sufixe sunt accentuate. Limba română posedă însă și sufixe neaccentuate, cf. -'e, -'ed, -'eș, -'ot, -'olă.

Sufixele -iță și -ilă, de obicei accentuate, se întrebunțează în unele exemple și ca neaccentuat.

Sufixele pot fi : simple, compuse și variante.

Astfel -iță din *codiță* < *coadă* este un sufix simplu, -uliță din *furculiță* < *furcă* este un sufix compus din -ulă + -iță, iar -țel din *bilețel* < *bilet* este o variantă a lui -el.

Sufixele compuse și variantele s'au născut prin analogie.

Astfel de pildă din *bucătar* + -ie s'a născut derivatul *bucătărie*. La un moment dat acest *bucătărie* a putut fi simțit ca derivat nu din *bucătar*, ci din *bucălă*, *bucăle*, și astfel s'a născut -ărie dintr'un cuvânt ca *harbuzărie* < *harbuz*.

Din *băel* pl. *băeți* + -el s'a născut *băețel*. La un moment dat acest cuvânt a putut fi simțit ca un derivat dela radicalul singularului *băel* + -țel. Astfel s'a născut -țel cu care s'a derivat *antrețel* < *antret*, *buchețel* < *buchet*.

Tot așa din exemple ca *frumușel* < *frumoși* + *-el*, considerat ca derivat direct din *frumos*, s'a extras varianța *-șel*, cu care s'a derivat *gavanoșel* < *gavanos*.

După categoriile gramaticale pe cari le pot forma, sufixele sunt : substantivale, adiectivale, pronominale, verbale și adverbiale.

SUFIXELE SUBSTANTIVALE.

Derivarea se poate face dela substantive, adiective, verbe, interjecții.

Derivarea dela substantive.

De obicei sufixele se anină la radicalul formei singularului : *copilaș* < *copil*.

Adeseori însă ele se anină și la radicalul formei pluralului. Exemple : *băețandru* < *băeți*, *bărbățel* < *bărbați*, *cumnățel* < *cumnați*, *însurățel* < *însurați*, *cozlele* 'coadă mică dela struguri' < *coadă* pl. *cozi*, *deputăție* < *deputați*, *frățior* < *frați*, *băsmăluță* < *basmale*, *cafeluță* < *cafele*, *căzmăluță* < *cazmale*, *nucluță* < *nuele*, *perdeluță* < *perdele*, *ziluță* < *zile*, *omenesc*, *omenos*, *omenie* < *oameni*, *căișor*, *măcriș căesc* și *măcrișul* calului Bot., *muscă căiască*, *râe căiască* 'de cal' < *cal* pl. *cați*, mr. *uspișil'ă* 'amitié' < *oaspe* pl. *oaspiși* 'ami', *vătrățil'e* 'médecine' < *vătru* 'médecin', *vătrățil'ă* < *vătrați*, cf. *vătră*, *vătrări* (Pap. B.).

Exemple de derivate în acelaș timp dela radicalul singularului și pluralului : *băetan*, *băețan*, *băeloțu*, *băețoiță* < *băet*, *băeți*, *dentică*, *dențică* Bot. 'doi dinți' < *dinte*, *dinți*, *frățuc*, *frățuc* < *frate*, *frați*; — dr. *bărbățime*, megl. *bărbățime* < *bărbați*, *bărbat*, dr. *covățică*, mr. *cuvățică* < *coveți*, *covăță*, dr. *preuțesc*, mr. *prițescu* < *preuți*, *prețtu*.

Este interesant de observat că *căluț* face pl. *căiuți* (Pamf. C.).

Derivarea dela adiective.

Se face de obicei dela radicalul singularului, adeseori însă și dela radicalul pluralului formeii masculine : *flămînzică* Bot. < *flămînzi*, *țapoșică* Bot. < *țapoși*.

Un derivat în acelaș timp dela radicalul singularului și pluralului : *umădeală* vel *umezeală* 'umor' (Car.) < *umed*, *umezi*.

Derivarea dela verbe.

Se face în următoarele chipuri :

1. Sufixele se pot aninà la radicalul infinitivului. Astfel sunt toate derivatele prin *-ciune*, *-mînt*, cf. *-țerlăciune* < *țerta*, *slăbiciune* < *slăbi*, *învățămînt* < *învăța*, megl. *rățimint* 'răceală' < *răți*.

2. Sufixele se pot aninà la radicalul indicativului prezent. Deosebim două cazuri :

a. Se ia radicalul pers. 1 sg. : *jucărie* < *joc*.

b. Se ia radicalul pers. 2 sg. : *șezătoare* < *șezi*, *ascunzătoare* < *ascunzi*, *scăzămînt* < *scazi*, *căzătură* < *cazi*.

3. Sufixele se pot aninà la radicalul participiului. Astfel sunt toate derivatele prin *-oare* și *-ură*, cf. *mulsoare* < *mulș*, *plînsoare* < *plîns*, *adunătură* < *adunat*, *pîcîlitură* < *pîcîlil*, *spărtură* < *spart*, *mersură* < *mers*.

SUFIXELE ADIECTIVALE.

Derivarea se poate face dela adiective, substantive, verbe.

Derivarea dela adiective.

Sufixele se alipesc de obicei la radicalul formeii singularului : *călduț* < *cald*.

Adeseori însă ele se alipesc la radicalul pluralului formeii masculine : *frumușel* < *frumoși*.

Un derivat în acelaș timp dela radicalul singularului și pluralului : *mulțisor, mulțisor* (Țiplea) < *mult, mulți*.

Derivarea dela verbe.

Se face : *a.* dela radicalul indicativului prezent pers. 1 sg., cf. *jueăuș* < *joc* ; *b.* dela radicalul infinitivului, — adiectivele în *-tor, -bil* : *umblător, chinuitor, lăudabil, plătibil*.

SUFIXELE PRONOMINALE.

Limba română nu posedă sufixe pronominale propriu zise. Totuș dela câteva pronume se obțin derivate prin mijlocirea unor sufixe substantivale și adiectivale. Exemplu : *orecel* 'cevă, un lucrușor' (Rev. cr. lit. III 103) < *oarece*.

SUFIXELE VERBALE.

Derivarea se face dela substantive, adiective și interjecții, cf. mr. *nșarpic* 'devenir furieux' < *șarpi*, mr. *șcurlic* 'scurtez' < *șcort, bîzăesc* < *bîz*.

SUFIXELE ADVERBIALE.

Derivarea se face dela adiective și verbe, cf. *lesne* < bulg. *lesen, tupiliș* < *tupilesc*.

Limba română, ca dealtfel și celelalte limbi române, a moștenit din latinește în acelaș timp prototipe și derivate. Din cauza legăturii lor permanente, schimbările fonetice normale pentru prototipe s'au mântinut și pentru derivate.

Astfel *înțeleg* provine regulat din **înțeleg*. Prefacerea normală a lui *l* în *ț* în acest primitiv s'a mântinut și în derivatele *înțelept* < *intellectus*, *înțelepciune* < *intellectio, -onis*, deși *l* nu mai eră urmat de *ie*. Tot așa

inină < *anima*, *inimos* < *animosus*, *in* < *linum*, vr. *inar* 'ouvrier qui travaille le lin' < *linarius*.

În derivatele românești prin sufixe accentuate, radicalele primitivelor suferă modificări fonetice conform fonetismului limbii române.

Astfel vocala *a* devenind neaccentuată se schimbă în *ă*, cf. *casă* > *căsuță*; în mr. *e* și *o* devin *i* și *u*, cf. *l'ușurame* < *l'ușor*.

În unele cuvinte sunetele *a* și *ă* accentuate provin din *e*. În derivatele dela aceste cuvinte apare vechiul *e*: *pană* > *peniță*, *jală* > *jelică*, *măr* > *merișor*, *văr*, *vară* > *verișor*, *verișoară*.

Diftongii *ea*, *ia*, *oa* devenind neaccentuați se prefac în *e*, *ie*, *o*, cf. *preuleasă* > *preuleșică*, *piatră* > *pietricică*, *coadă* > *codiță*.

Ț, (*d*)*z* ca sunete finale ale radicalelor se schimbă în *ț*, *ğ* atunci când sunt urmate de *i* + vocală accentuată, cf. *mustecioș* < *musteață* + *-ioș*, *repețor* < *repezi* + *-ior*.

Oricare ar fi sunetul precedent al radicalului cuvântului, vocala sonantă a unui sufix începător cu vocală, accentuat ori neaccentuat, rămâne neschimbată. Astfel se zice *păsărică*, cu *i* neschimbat în *î*, cu toate că *c* precedat de *r*.

Totuș în unele cazuri sonanta sufixului suferă și ea modificări. În limba comună cazul este foarte rar. Astfel se zice *amăritu*, nu *amăriu*.

În dial. mold. *e* din sufixele începătoare cu *e* sună regulat *ă* oridecâteori *e* precedat de *ț*, *z*, *ș*, *j*, cf. *băețal*, *gavanoșal*, *oblojăle*.

Din punct de vedere a originii lor, sufixele românești sunt: moștenite din latinește, și împrumutate din limbi străine (slave, neogrece, turcești, maghiare, albaneze, neologisme):

Sufixele se moștenesc ori se împrumută pe baza unor derivate moștenite ori împrumutate direct.

Adeseori însă derivatele pe baza cărora s'a moștenit ori introdus un sufix au dispărut, după ce natural pe baza acelor derivate se dezvoltase pe teritoriul limbii române un număr suficient de derivate cari să împământenească sufixul în limba română.

Astfel limba română nu cunoaște exemple de derivate moștenite pentru sufixele *-easă*, *-elic*, *-ic(ă)*, *-oii*.

În derivatele în cari sufixul este de aceeași origine cu radicalul, uneori este foarte greu de precizat dacă avem a face cu un derivat moștenit respectiv împrumutat, ori cu un derivat dezvoltat pe terenul însuși al limbii române.

Astfel, *albioară* 'petite auge' este într'adevăr lat. *albiola* din Corp. Glos. Lat. V 340 = *alveola*, cum admite Candrea-Densușianu, Dicț., ori rom. *albie* + *-ior*? *Dururos* este *dolorosus* ori derivat rom. dela *duroare*? cf. *dureros* < *durere*.

Cepar înseamnă 1. 'marchand d'oignons' și 2. 'tourte aux oignons'. În lat. *caeparius* este atestat numai cu primul înțeles. Trebuie să admitem că a avut cumva și pe al doilea?

Spătar înseamnă : 1. 'persoană care face spate pentru răsboiu' (Dal. : *spîtar*), 2. 'cureaua dela ham așezată peste spate' (Damé T. 50), 3. *spatarûi* (Șez. II 43) și *spătări* (Șez. V 124) 'partea strungii unde stau ciobanii răzâmați cu spatele de mulg oile'. Cuvântul lat. *spatharius* înseamnă 'fabricant ou gardien de glaives nommés *spatha*'.

Vinel înseamnă 'recoltă abundantă de vin'. Lat. *vinetum* înseamnă 'vigne; vignoble, lieu planté de vignes'.

Candrea-Densușianu, Dicț. consideră pe *ascullător* 'qui obéit' și *cumpărător* 'acheteur' ca derivate române.

nești, totuș limba lat. cunoaște pe *auscultator*, *comparator*; — pe mr. *calină* 'clef', *calinaru* 'serrure, cadenas' < **calenalis*, cf. sard. log. *kadenale*, totuș cuvintele sunt, dupăcum arată și a neaccentuat păstrat, ugr. *κατήνα* 'verrou de porte, clef de bois', *κατηνάρι* 'clavicule' (G. Meyer, Ngr. St. III 28); — pe *degețel* 'petit doigt' < *digitellus*, atestat în lat. numai cu sensul de Bot. 'digitale'. Mai probabil cuvântul este *deget* + *-țel*.

Stabilirea raportului între primitiv și derivat este delicată chiar pe terenul însuș al limbii române.

Dela *pasăre* avem derivatele *păsăruie* și *păsăruică* cu absolut acelaș sens. Dacă *păsăruie* a fost răspândit pe tot teritoriul limbii române, atunci *păsăruică* < *păsăruie* + *-că*; dacă însă *păsăruie* a fost cunoscut numai pe o mică porțiune a teritoriului românesc, atunci *păsăruică* ar putea fi un derivat dela *pasăre* + *-uică*.

În dial. dr. se spune *drăcușor*, în dial. mr. *drăcuș*. Este cumvâ dr. *drăcușor* un derivat dela *drăcuș*, care ar fi putut exista cândvâ și pe teritoriul dr., ori este el un derivat direct dela *drac*?

Asupra vechimii sufixelor împrumutate și a derivatelor prin sufixe de orice origine nu putem ști mare lucru, din cauza lipsei de texte românești înainte de sec. XVI. Putem ști de pildă că sufixul *-ache* a fost introdus în epoca fanariotă, că derivate ca *autoraș*, *broșurică*, *bilețel* sunt de cel mult 50 de ani.

Monografia noastră cuprinde toate sufixele câte le-am putut constată în limba română. Aceste sufixe însă nu sunt toate egal răspândite și egal de întrebunțate.

Astfel deosebim: sufixe general românești și sufixe caracteristice numai la două ori chiar unul dintre dialectele noastre (dialectul istr. l-am lăsat la o parte).

Exemple : sufixul *-el* se află în dr. mr. megl., sufixul *-ință* numai în dr. și mr., sufixul *-la* numai în megl.

În sânul unui același dialect observăm iarăși deosebiri. Astfel în dial. dr. sufixele *-ame*, *-șag*, *-șug* sunt dialectale ; sufixele *-cătune* și *-ălale*, foarte întrebuințate în sec. XVI și XVII, se întrebuințează astăzi tot mai puțin ; sufixul *-ache* se întrebuințează numai ca diminutiv alintător pe lângă nume de botez ; sufixul *-ăni* este familiar.

Numărul de derivate dela unele sufixe este foarte mare, dela altele foarte mic. Astfel pentru sufixul verbal *-ip* eu cunosc numai următoarele două exemple : *ciripesc* și *înșiripez* (*șip* < lat. **linnipo*, *aripesc* < **alipo*).

Sufixele substantivale au de obicei următoarele înțelesuri : diminutive, augmentative, abstracte, nomina agentis, nomina instrumenti, recipientul, moțiunea, locul.

Sufixele diminutive pot fi : propriu zise, alintătoare (hipocoristice), depreciative (peiorative) ; sufixele augmentative : propriu zise, depreciative.

Sufixele adiectivale au de obicei următoarele înțelesuri : o calitate simplă (posesive), o calitate prin excelență, diminutive, augmentative.

Adiectivele diminutive exprimă calitatea într'un grad mai redus, cele augmentative calitatea într'un grad mai pronunțat.

În general derivatele au același gen ca și primitivele, cf. *cal-căluț*, *masă-măsuță*, *bilet* pl. *bilete*—*bilețele* pl. *bilețele*, totuși *babă-băbete*, *băboși*, *barbă-barboși*, *coadă-codoși*.

BIBLIOGRAFIE

1. IZVOARE.

- Bibl.** — *Biblia dela București*, 1688.
- Boe.** — *I. Bocescu, Glosar de cuvinte din județul Mehedinți*. București, Academia Română, 1913.
- Bud.** — *Țid Bud, Poezii populare din Maramureș*. București, Academia Română, 1908.
- Candrea.** — *I. Aureliu Candrea, Graiul din Ținutul Oașului*. București, Socec.
- Car.** — *Anonymus Caransebesiensis*, dicționar bănățan circa 1670, publ. de Gr. Crețu în „Ținerimea Română”, N. S. I (1898).
- Cioh.** — *C. Ciobanu-Plenița, Cântece din vechime*. Craiova, 1909.
- Codin.** — *C. Rădulescu-Codin, O seamă de cuvinte din Muscel*. Câmpulung, 1901.
- Codin Ing.** — *C. Rădulescu-Codin, Îngerul Românului*. București, Academia Română, 1913.
- Conv. Lit.** — Convorbiri Literare : *M. Pompiliu, Graiul românesc din Biharea în Ungaria*, vol. XX 993—1022.
- Damé T.** — *Frédéric Damé, Incercare de Terminologie poporană română*. București, Socec, 1898.
- Dan.** — *Danil Ionescu și Alexandru Danil, Culegere de descântece din județul Romanași*. I, București, Minerva, 1907 ; II, Vălenii de Munte, Neamul Românesc, 1908.
- Dos. Prol.** — *Dosoteiu, Proloage*. Iași, 1683.
- Furt.** — *D. Furtună, Vremuri Înțelepte*. București, Academia Română, 1913.
- Grig.** — *Gr. Grigoriu-Rigo, Medicina Poporului*, I, Boalele Oamenilor, București, Academia Română, 1907 ; II, Boalele Vitelor, București, Academia Română, 1907.

- Hasdeu.** — *B. P. Hasdeu, Etymologicum Magnum Romaniae.* A-Bărbat, București, Socec, 1886—1896.
- Hasdeu Cuv.** — *B. P. Hasdeu, Cuvinte din Bătrâni.* I, București, 1878; II, București, 1879.
- Mard.** — *Mardarie Cozianul, Lexicon Slavo-românesc și Tălcuirea numelor din 1649,* publ. de Grigore Creșu. București, Academia Română, 1900.
- Mat.** — *C. N. Mateescu, Balade.* Vălenii de Munte, 1909.
- Noua Rev. Rom.** — *Noua Revistă Română : Vârcol, Din Graiul popular al jud. Mehedinți.* VIII No. 6 (16 Maiu 1910) p. 81—88.
- Otescu.** — *I. Otescu, Credințele țaranului român despre Cer și Stele.* București, Academia Română, 1907.
- Pamf. Agr.** — *Tudor Pamfile, Agricultura la Români.* București, Academia Română, 1913.
- Pamf. B.** — *Tudor Pamfile, Boli și Leacuri la oameni, vile și păsări.* București, Academia Română, 1911.
- Pamf. C.** — *Tudor Pamfile, Cimilituri Românești.* București, Academia Română, 1908.
- Pamf. Cânt.** — *Tudor Pamfile, Cântece de țară.* București, Academia Română, 1913.
- Pamf. J.** — *Tudor Pamfile, Jocuri de Copii.* București, Academia Română, I, 1906; II, 1907; III, 1909.
- Pamf. Sărb.** — *Tudor Pamfile, Sărbătorile de vară la Români.* București, Academia Română, 1911.
- Panșu.** — *Zaharia C. Panșu, Plantele cunoscute de poporul român.* Vocabular botanic. București, Minerva, 1905.
- Pas.** — *G. Pascu, Despre Cimilituri.* I, Iași, 1909.
- Păsc.** — *N. Păsculescu, Literatură populară românească.* București, Academia Română, 1910.
- Pârv.** — *Pompiliu Pârvescu, Hora din Cartal.* București, Academia Română, 1908.
- Pop.** — *Iosif Popovici, Rumänische Dialekte.* I, Die Dialekte der Munteni und Pădureni im Hunyader Komitat. Halle a. S., Niemeyer, 1905.
- Rev. er. lit.** — *Revista Critică-Literară : Aron Densusianu, Glosar din Țara Hațegului.* III (1895) 84—94, 119—123, 153—173.
- Săgh.** — *V. Săghinescu, Vocabular Românesc.* Iași, 1910.
- Șez.** — *Șezătoarea : Glosar din munții Sucevii* în vol. II, III, V, IX; — *Glosar din Biharea* în vol. VII; — *Nume de Câni și Pisici din jud. Gorj* în vol. VIII (114—117).

- Tiklin.** — *H. Tiklin, Rumänisch-deutsches Wörterbuch.* București, Imprimeria Statului, 1895—1912, A-Pristos.
- Țiplea.** — *A. Țiplea, Poezii populare din Maramureș.* București, Academia Română, 1906.
- Vas.** — *A. Vasiliu, Cânteece, Urături și Bocete de-ale poporului.* București, Academia Română, 1909.
- Viciu.** — *Alexiu Viciu, Glosar de cuvinte dialectale din graiul viu al poporului român din Ardeal.* București, Academia Română, 1906.
- Vârcol.** — *V. Vârcol, Graiul din Vâlcea.* București, Socec, 1910.

2. STUDII.

- Fr. Diez, Grammaire des langues romanes** ³, II, traduit par Alfred Morel-Fatio et Gaston Paris, Paris, Frank-Vieweg, 1874.
- W. Meyer-Lübke, Grammatik der romanischen Sprachen**, II, Formenlehre, zweite Abteilung, Leipzig, Reissland, 1894.
- Georg Cohn, Die Suffixwandlungen im Vulgärlatein und im vorliterarischen Französisch nach ihren Spuren im Neufranzösischen. Halle a. S., Niemeyer, 1891.**
- Kr. Nyrop, Grammaire historique de la langue française**, III, Formation des Mots. Paris, Picard, 1908.
- A. Horning, Die Suffixe -accus, -iccus, -occus, -ucus (-uceus) im Romanischen**, in *Zeit. für roman. Phil.* XX (1896) 335—359, urmarea la *Die Suffixe -iccus, -occus, -uceus im Französischen*, in *Zeit. für roman. Phil.* XIX (1895) 170—188.
- Frederic Taber Cooper, Word Formation in the roman sermo plebeius.** An historical study of the development of vocabulary in vulgar and late latin, with special reference to the romance languages. New-York, 1895.
- George N. Olcott, Studies in the Word formation of the latin inscriptions.** Substantives and Adjectives, with special reference to the latin sermo vulgaris. Leipzig, Fock, 1898.
- Franz Miklosich, Vergleichende Grammatik der slavischen Sprachen.** II, Stammbildungslehre, Wien, Braumüller, 1875.
- Wenzel Vondrak, Vergleichende slavische Grammatik.** 1, Lautlehre und Stammbildungslehre. Göttingen, Vandenhoeck und Ruprecht, 1906.
- Alexander Belić, Zur Entwicklungsgeschichte der slavischen Deminutiv- und Amplificativsuffixe.** Leipzig, Breitkopf und Härtel,

1901. Sonderabdruck aus dem Archiv für slavische Philologie, XXIII.
- Gustav Weijand**, *Bulgarische Grammatik*. Leipzig, 1907.
- A. Philippide**, *Principii de istoria limbii*. Iași, 1894.
- Sextil Pușcariu**, *Die rumänischen Diminutivsuffixe*. Leipzig, Barth, 1899.
- Theodor Capidan**, *Die nominalen Suffixe im Aromunischen*. Leipzig, Barth, 1908.
- G. Pascu**, *Din Sufixele Românești*, Sufixele *-ețu*, *-ete* și *-ot*, în *Revue de Dialectologie romane*, II (1910) 56—83.
- G. Pascu**, *Despre Capidan, Die nominalen Suff. im Arom.*, în *Revue de Dialectologie romane*, II (1910) 410—420.
- Karl Lüwe**, *Die Adjektivsuffixe im Dacoromänischen*. Leipzig, Barth, 1910.
- Sextil Pușcariu**, *Contribuții la Gramatica istorică a limbii române*.
I. Contribuții la studiul derivațiunii : A. Bibliografie, B. Sufixul *-ațu*, C. Sufixele *-ae* și *-ațu*, D. Sufixul *-an*. București, Academia Română, 1911.
- G. Pascu**, *Sufixele macedo- și megleno-române de origină neogreacă*. București, Academia Română, 1913.
- Kurt Schuffert**, *Die verbalsuffixe im Dacoromänischen*. Leipzig, Barth, 1913.
- G. Pascu**, *Câteva Sufixe românești de origine slavă*. București, Academia Română, 1914.
- Sextil Pușcariu**, *Sufixul -ie*, în *Conv. Liter.* XXXVIII (1904) 689—707.
- Ovid Densușianu**, *Ein albanesisches Suffix im Rumänischen*, în *Bausteine für romanische Philologie*, Festgabe für Adolfo Mussafia, Halle, Niemeyer, 1905, p. 473—480.

CAPITOLUL I
SUFIXELE DE ORIGINE LATINĂ

SUFIXELE SUBSTANTIVALE.

AME (-áme).

Observație. În Banat și Oltenia sufixul apare sub forma -amă, — nr. -ame și -ami, megl. -amî.

Funcțiunea.

Abstracte.

O STARE.

Derivate dela adiective.

- Agîunami* 'foame' (Dal.) < *agîun* 'flămând' (Dal.).
Amîrami 'amărăciune' (Dal.) < *amar*.
Ascurami 'asprime' (Dal.) < *âscur* 'aspru' (Dal.).
Dulțame (Pap. B. Mih.), *dulțami* (Dal.) 'dulceață, farmec' < *dulțe* (Pap. B.), *dulți* (Dal.).
Hușami 'prostie, nebunie' (Dal.) < *huș*, -fi 'prost, nebun'.
Imîrami 'blândeșă' (Dal.) < *imîr* 'blind'.
Lișurami (Dal.), *l'ușurame* (Mih.) 'ușurință' < *lișor*, *l'ușor*.
Ludzeami 'lungime' (Dal.) < *lung*, -dzî.
Muhlîdzami 'mucezeală, mucegațu' (Dal.) < *muhlîd*, -dzî.
Mușami 'mușenie' (Dal.) < *muș*, -fi.
Sclîncîame (Pap. B.), *șclîncîami* (Dal.) < *sclîncu*, *șclîncu* 'zgîrcit'.
Singurami 'singurătate' (Dal.) < *singur*.

Șcurtami 'scurtime' (Dal.) < *șcurt*.
Urășame, urușame (Pap. B.) < *urul* 'urî'.
Urșinami 'sărăcie' (Dal.) < *oarșin* 'sărac'.
 Car. înregistrează *grosame* fără traducere. Să fie = *grosime*,
 după care urmează?

Derivate dela substantive.

Ficțuręmi (megl.) < *ficțor*, -i.

Derivate dela verbe.

Arcurami 'frig' (Dal.) < *arcuredz* 'a avea frig'.
Țicurame 'micime' (Mih.) < *Țicuredz* 'micșurez'.

O ACȚIUNE.

Nvirdzami 'înverzire' (Dal.) < *nvirdzăscu*.
Pișpurami 'șoptire' (Dal.) < *pișpuredz*.
Pliscinami 'plesnitură' (Dal.) < *pliscinescu*.

Concrete.

COLECTIVE.

Derivate dela Substantive.

Colective Relative.

Hașducame (Car.) < *hașduc*.
Lotrame (Car.) < *lotru* 'brigand'.
Voinicame (Hasdeu, 1040) < *voinic* 'soldat'.

Exemple din Banat :

Boțamă < *boi*.
Căpramă < *capră*.
Cițlamă < *cițe*.
Fel'amă < *fată*.
FurȚicamă < *furnică*.
Găinamă, găițlamă < *găină*, -i.

Iedamă < *ied*.

Iepuramă < *iepure*.

Lupeamă (Noua Rev. Rom. VIII 86) < *lupă*.

Alghiname (Pap. B.) < *alghină*.

Aușani (Dal.) < *auș* 'bătrîn'.

Biducl'ami (Dal.) < *biducl'u* 'păduche'.

Birbitami (Dal.) < *birbat*.

Bruscami (Dal.) < *broușcă* 'broască (estoasă)'.

Bruticami (Dal.) < *broatic* 'buratic'.

Celnicami (Dal.) < *celnic*.

Cîrbunamî (Dal.) < *cîrbuni*.

Cochilame, cuchilame (Mih.) 'tineri', *copilamuri* 'copii mulți' (Vireol) < *côchilu* 'linăr' (Mih.), *copil*.

Ficiurami (Dal.) < *fițor* 'copil'.

Fruudzami (Dal.) < *frundzî*.

Furnigame (Pap. B.), *furnigami* (Dal.) < *furnică, mr. furnigă*.

Mingîunamî (Dal.) < *mîngîună*.

Mul'crane (Hasdeu 1045, Comunicat de Iuța din Crușova) < *mul'ari*.

Muscami (Dal.) < *muscă*.

Prifșami (Dal.) < *preștu, -și*.

Pulbirami (Dal.) < *pulbiri*.

Puricami (Dal.) < *puric*.

Sprunamî (Dal.) < *sprună* 'spuză'.

Șuricami (Dal.) < *șoric*.

Colective Absolute.

Armîname (Pap. B.) < *Armîn*.

Fărșărutame (Mih.) < *Fărșărol*.

Turcane (Caragiani, Conv. Lit., 1863, 387) < *Turc*.

Vurgărane (Pap. B.) < *Vurgar* 'Bulgar'.

Criștinamî (Dal.) < *criștîn*.

Domname (Petrescu, Mostre, I 153 n.), *dumname* (Pap. B.), *dumnamî* (Dal.) 'boeri' < *domn*.

Derivate dela Adiective.

Mișelame (Hasdeu, 1042) < *mișel* 'pauvre, indigent'.

Pedestrame (Car.) < *pedestru* 'pedester; pedes'.

- Prostame* (Car.) < *prost*.
Fucirami (Dal.) < *fuciră* 'sărac'.
Mulțame (Obed.) < *mull*, -fî.
Tinirami (Dal.) < *tinir*.
Minușami 'tot ce e subțire, mărunț' (Dal.) < *minul*, -fî 'supțire, mărunț'.

LOCUL PE CARE SE AFLĂ O PLANTAȚIE.

- Alunami* (Dal.) < *alun*.
Frîpsinami (Dal.) < *frapsin*.
Plîlînami (Dal.) < *plâtan*.
Prunami (Dal.) < *prun*.
Schinami (Dal.) < *schin*.
Urdzîcami (Dal.) < *urdzîcă*.

AUGMENTATIVE.

- Anișurami* 'mare suiș, urcuș' (Dal.) < *anișur* 'urcuș'.
Pîdurami 'pădure mare' (Dal.) < *piduri*.

Abstracte-Colective.

- Avușame* 1. 'avușie', 2. 'bogătașii' (Pap. B.) < *avul*, -fî.
Furami 1. 'hoșie', 2. 'mulțime de hoși' (Dal.) < *fur*.
Gîunami (Dal.), *gîuname* (Pap. B.) 1. 'voinicie, bravură', 2. 'mulțime de tineri, voinicii' (Dal.) < *gîoni*.
Vișiname (Pap. B.), *vișinami* (Dal.) 1. 'vecinătate', 2. 'vecinii' (Pap. B.) < *vișin*.

VARIANTE.

-unami.

Din *agîunami*, *mîngîunami*, *sprunami*, *gîuname* s-a extras -unami cu care s-a derivat *sumnami* = multă *sumă* lină lungă și aspră (Dal.).

-urami.

Din *ascurami*, *lișurami*, *singurami*, *arcurami*, *nicurame*, *pîșpurami*, *șicîurame*, *anișurami*, *șurami*, s'a extras -urami cu care s-a derivat *șifurami* 'mulțime de țigani' (Dal.) < *șiftu*.

Originea : = it. pg. -ame, sp. -ambre, fr. -ain < -amen.

Singurul cuvânt păstrat din latinește este *aramă*, vr. *arame* (Hasdeu, 1455) < *acramen*, Duc. *aramen*.

Un element ngr.

Scurzami 'mujdețu' (Dal.) < *σχορδάμι* (G. Meyer, Ngr. St. IV 99).

Fenomene de analogie.

Substituție de sufixe.

Pataramă 'întâmplare, istorie' < *pataranie* idem.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-ame* sunt feminine. Cele dr. se întrebunțează numai la sg., afară de *copilamuri* care se întrebunțează numai la pl. Cele mr. fac pl. în *-ăni* pentru cazurile în cari pl. este indicat; *dulțame* face pl. *dulțeni*, de sigur fiindcă *ă* este precedat de vocală palatală.

ANDRU (-ăndru).

Observație. — Dr. mr.

Funcțiunea.

ARATĂ O STARE INTERMEDIARĂ.

Băețandru (Hasdeu, 2900; Codin, 25, sub *dănae*) 'băet pe la 14 ani' < *băet*, -fi.

Cățelandru 1. 'cățel mărișor' (Pamf. J. III, Codin 14, Săgh. 134), 2. 'puțu mărișor' a unui animal' (Ispirescu), 3. 'jeune gars' (Candrea-Dens.) < *cățel*.

Copilandru 'băețandru' (Car. Hasdeu 2897) < *copil*.

Fecțorandru 'garçon un peu plus âgé' < *fecțor*.

Flăcăneandru (Tiktin), *flecăneandru* (Slavici, Nuv. I 100), *flăcăneandru* (Tiktin) < *flăcău*, *flăcă*.

Puțandru 'puțu măricel de țară sau de pom' (Codin, 63). *puțendri* 'pomii tineri' (Vircol) < *puțu*.

Hilandru 'copilandru' (Dal.) < *hil'u*.

DEPRECIATIVE.

Beșoandră 'termin injurios la adresa femeii' (Jipescu, Opin-caru, 56) < **beșău*, cf. mold. *beșnișă*.

Palațandră 'femme de mauvaise vie' — ngr. *παλλαξή* 'concubine'.

Originea : **-ânru* < augmentativ *-ân* + diminutiv *-uru* (A. Philippide, Principii, 151). — Pentru fenomenul fonetic *nr* > *ndr* cf. *gendre* < *gener*. — Pentru *flăcățandru*, cf. *flăcățan* (Pamf. C. sub *nandraș*).

Misandră 'garde-robe' (Dal.), *măsandră* 'dulap de părete în care se pune așternutul' (Mih.), cf. turc. *mussandra*, *mussandara* 'grande armoire en charpente; placard profond où l'on met des matelas, etc.', bulg. *musandra* 'amoire', ngr. *μωσαυτεζα* 'galetas'.

Fenomen de analogie.

Sufixul *-andră* s'a substituit în :

Micsandră Bot. < *mieșunea* = turc. *menekşe*.

Coșmandră 'o casă veche și mică' (Pamf. Agr.) < *coșmagă*.

Genul și Pluralul.

Cuvintele în *-andru* sunt masculine și se întrebuițează numai la singular, afară de *puțandru* pl. *puțendri*.

Cuvintele în *-andră* sunt feminine și se întrebuițează de asemenea numai la sg., afară de *micsandră* pl. *micsandre*, mr. *misandră* pl. *misandri*.

Dela cuvintele în *-andru* nu există feminine corespunzătoare, după cum dela cele în *-andră* nu există masculine corespunzătoare.

ĂTATE (-ătate).

Observație. — Dr. mr.

Funcțiunea.**Abstracte.**

O STARE.

Derivate dela adiective.

Eftinătate, eftenătate (Bibl. 31¹/₆₁), mr. *eftinătăli* (Dal.) 1. 'modicité du prix, bon marché', 2. (Dos. Procl. 88¹/₂₇) 'miséricorde, charité' < *eftin* 'bon marché, à vil prix'.

- Golătate* 'nuditas' (Car.) < *gol*.
Meserătate (Ps. Șch. Dos. Prol.), *măsăratate* (Pamf. Cânt. 305),
meseretate (Hasdeu. Cuv. II 87) 'pauvreté' < *meser* 'pauvre'
 (Hasdeu. Cuv. I 292).
Mișclătate 'misère' (Cantemir) < *mișel* 'misérable'.
Pușinătate 'petitesse' (Pamf. C.) < *pușin*.
Răutate 'méchanceté' < **răinătate* < *răin*.
Singurătate, mr. *singurătate* (Obed.), *singuritati* (Dal.) 'solitude' < *singur*.
Strimbătate (Bibl. 4²/₅₂, 73¹/₁₃, Mard. Șez. VII 183), mr. *strimbătați* (Dal.) 'injustice, iniquité' < *strimb*.

Concrete.

LOCUL.

Derivate dela adiective.

- Pustiătate* 'lieu désert' (Dos. Prol. 30¹/₁₅, 27¹/₃₂) < *pustiñ* 'désert'.
Străinătate 'lieu, pays étranger' < *străin* 'étranger'.
Nințalți 'străinătate' (Dal.) & *xen* 'străin'.

COLECTIVE.

Un derivat dela adiectiv.

- Urfânătate* 'gens pauvres' (Pap. B.) < *oarșin* 'pauvre'.

Un derivat dela substantiv.

- Limbătate* 'gens de race étrangère' (Vircol) < vr. *limbă* 'peuple, race'.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI.

- Vietate* 'être animé' < *vii*.

Originea: = it. *-la, -late*, sp. *-dad, -lad*, port. *-dade, -lade*, pr. *-lal*, vfr. *-lel, -leil*, fr. *-lé < las, -alis*, moștenit în :

- Bunătațe* (dr. și Pap. B.), megl. *bunătăți* 'bonté' < *bonitas*.
Celate, mr. *șitali* (Pap. B.), megl. *șitali* 'cité' < *civitas*. — În dr. cuvântul a fost păstrat prin povești, ca și *impărat*.

- Creștinătate, criștinătate* (Car.), *criștinități* (Dal.) 'chrétienté' < *christianitas*.

Crudătate 'cruaute' < *cruditas*.

Dreptate 'justice', *nedreptate* 'injustice' < **dreptătate* < **directitas*, cf. vfr. *droitletē*.

Greutate 1. 'pesanteur, poids'; 2. 'difficulté' < **grevitas* = *gravitas* 1.

Intregătate (vr.) 'partie entière' < *integritas* 'totalité, intégrité'.

Noulate 'nouvelle' < *novitas*.

Jumătate, mr. *gîumelate*, *gîumitate* (Pap. S.), megl. *jîmitati* 'moitié' < **gimid(i)tate* = *dimidietas*, -*atis*. — Prefacerea lui *d* inițial în *g* se datorește disimilației față de celelate dentale din cuvânt (*d -dt -t > g -t -t*).

Păgînătate 1. 'paganisme' (Dos. Prol. 15²/₁₀), 2. 'scélératesse' (Bibl. 84¹/₅₂: ἀσέβητης, 144¹/₁₆, 132²/₁₃: ἀσεβείας), 3. *pîngînîtati* 'saleté, ordure' (Dal.) < *paganitas* 1.

Sănătate, mr. *sănătate* (Pap. B.), *sînătate* (Pap. B.), *sînîtati* (Dal.), megl. *sînâtati* 'santé' < *sanitas*.

Vecinătate, mr. *vișinătate* (Obed. Pap. B.), *vișînîtati* (Dal.) 'voisinage' < *vicinilas*.

Uminătate (Pap. B.), *uminitate* (Dal.) < *humanitas*.

Virîrătate 'virginité' (Obed.) < *virginitas*. — Pentru *r* și *r* cf. *virîrîră* 'vierge'.

La Obed. se întâlnește o singură dată cuvântul *vinătate*: „Alăgaî, mi pidipsîi, di multe mi cîcutîi. Ma dincot înîi fură toate, chirute-n *vinătate*” (p. 147). În Glosar în *vinătate* este tradus prin 'en vain'. Exact cu acelaș înțeles întâlnim în Obed. de 2 ori cuvântul *vinătă*: „Ma toată cilăstisirea il'î fu *vinătă* (matea)” (p. 2), „Și așîte, toate lucrile a lumil'eî era denaintea a ocl'ilor a luî *vinătă* (matea)” (p. 10).

Vinătate și *vinătă* sunt evident de aceeaș origine. Să fie cumvâ *vinătă* < *vanitas* (nominativ) și *vinătate* < *vanitate* (cazurile oblice)?

Vocala de legătură latină *i* s'a pierdut în it. sp. pg. (sincopă). În prov. și fr. în unele cazuri a dispărut, în altele se păstrează ca *e*, cf. prov. *bontat*, *fermetat*, fr. *bonté*, *chasteté*. (Varianta fr. -*ité*, din cuvînte ca *inviolabilité*, este de formație savantă).

În românește *i* s'a păstrat pretutindeni, și s'a schimbat mai întăiu în *e*, fiind neaccentuat, și apoi în *ă*, deoarece sunetele precedente erau din acele cari schimbă pe *e* în *ă*: *n* (*bunătate*, *creștinătate*, *sănătate*, *vecinătate*, *virîrătate*), *t* (*dreptate*), *d* (*crudătate*).

Varianta *meseretate* < *mesărelate* prin asimilație.

Sunetul *ă* s'a schimbat mai departe, atât în cuvintele moștenite cât și în derivate, în *u*, când sunetul precedent eră *u* (*greutate*, *noutate*, *răutate*); în *e*, când sunetul precedent eră *i* (*puslietate*, *vietate*).

-*ătate* se reduce la *-ate*, atunci când derivarea se face dela adiective în *-at*, *-ăt* :

Bogățate 'băgăție' (Țiplea, Bud, Tikin) < *bogat*.

Indurătate (vr.) 'compassion, miséricorde' < *îndurat*.

Însemnătate 'importance' < *însemnat*.

Urutate 'méchanceté' (Obcd.) < *urut* (Obcd.) = dr. *urít*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-ate* sunt feminine. La plural, *-ăți*, se întrebunțează numai : vr. *eștinătate* (*eștinătățile*, Dos. Prol. 88¹/₂₇), *răutate*, *strîmbătate*, *puslietate*, *vietate*, *limbătate*, *bunăitate*, *celate*, *nedreptate*, *greutate*, *jumătate*, *noutate*, mr. *pîngînitale*.

ȚIUNE (-ține).

Observație. — Dr. mr. megl. — Derivarea se face dela verbe. Derivatele dela verbe de conj. I și IV se fac dela radicalul infinitivului prin *-ține*; derivatele dela verbe de conj. III și II se fac dela radicalul indicativului prezent prin *-ăține* extras dela derivatele dela verbele de conj. I. — Se găsesc trei derivate dela adiective : *vioiăține*, *întregăține*, *măcriține*.

Funcțiunea.

Abstracte.

O ACȚIUNE.

Dezmîrdăține (Dos. Prol. 52¹/₁₀), mr. *dizîirdăține* (Mih.) < *desmîrda*, *dizîirda*.

Fărmăcăține 'făcere de farmece' (Dos. Prol. 96¹/₂₀) < *fărmăca*.

Iertăține (Mard. Mold.), *l'irtăține* (Pap. S.) 'iertare' < *ierita*, *l'irta*.

Împreunăține (cu mireasa) 'împreunare' (Dos. Prol. 82¹/₃) < *împreună*.

Îngropăciune 'îngropare' < *îngropă*.

Înșelăciune < *înșelă*.

Întrupăciune 'incarnatio' (Car.) < *întrupură* 'incarnor'.

Ayîdzmăciune 'culesul viilor' (Pap. B.) < *ayîdzma* 'a culege vica'.

Asupriciune 'asuprire' < *asupri*.

Închipuiciune 'figuratio' (Dos. Prol. 17²/₁₀) < *închipui*.

Pereciune 'peire' (Mard.), *piriciuni* 'descreșterea lunii' (megl.) < peri.

Pîngăriciune 'pîngărire' (Bibl. 74¹/₂₅, 79²/₁₁) < *pîngăresc* 'maculo, polluo' (Bibl. 38¹/₃, 62¹/₄₀, 98¹/₂).

Risipiciunea Jidovilor... pentru nemulțămîta lor și păgăניה (Dos. Prol. 69²/₁₆) < *risipi*.

Uniciune 'unire în păreri, acord' (Dos. Prol. 63¹/₂₃), *uneciune* 'unio; concordia' (Car.) < *unici* (Ț-au venitu-î... poruncă să *unicească* cu patriarhul Antonie, Dos. Prol. 63²/₃).

Urăciune (Bibl. 36¹/₃₉), *urăciune* (Car.) 'odium' < *uri*.

Zimisliciune 'naștere' (Dos. Prol. 25¹/₂₀) < *zimisli*.

Găliciuuni 'dezmișdare' (megl.) < *găli*.

Stirpiciuuni 'stărpire' (megl.) < *stirpi*.

O STARE.

Deșertăciune < *deșert*.

Deșteplăciune, mr. *diștiplăciune* (Pap. B.) < *deșteplă*, *diștiplă*.

Întristăciune (Bibl. 50¹/₃₅) < *întristă*.

Întunecăciune 'obscurité, ténébres' < *întunecă*.

Acriciune 'acreală' < *acri*.

Albiciune 'blancheur' < *albi*.

Amărăciune, mr. *amiriciuni* (Dal.), megl. *mărăciuni* 'amertume' < *amări*.

Cumpliciune < *a cumpli*, cf. *cumpli*.

Goliciune (Bibl. 147¹/₁₀), mr. *guliciuni* (Dal.) 'nuditas' < *goli*, *guli*.

Măhnicăciune 'mîhnire' (Dos. Prol. 49¹/₃₂) < *măhni*.

Negrăciune 'la couleur noire' < *negri*.

Săcăciune 'ariditas' (Car.) < *secă*.

Seleciune 'σξιφος, soif, sécheresse' (Bibl. 156²/₂₁) < *înetă*.

Slăbăciune 'faiblesse' < *slăbi*.

Umileciune 'humilité' (Dos. Prol. 47¹/₂₁) < *umili*.

Concrete.

Înflăcătune 'inflammation' (Țiplea) < *inflă*.

Înlocăcătune 'inflammation' (Țiplea) < *a se înlocă*.

Stricăcătune 1. 'partea stricală a unui lucru', 2. (Bibl. 41^{1/52}, 81^{1/55}) 'lepră', megl. *stricăcătuni* 1 < *strica*.

Abstracte-Concrete.

Împuțicătune 1. 'mauvaise odeur, puanteur' (Car.), 2. 'choses infectes' < *împuți*.

Spureăcătune 1. 'ticăloșie' (Dos. Prol. 18^{1/1}), 2. 'lucru, vorbă spurcată' (Sez. II 150 sub *bongoasi*), megl. *spureăcătuni* 1 < *spurca*.

Un derivat dela adiectiv :

Vioicătune < *vioiș*.

VARIANTE.**-ăcătune.**

Dela derivatele de felul lui *țertăcătune* față de *țert* s-a extras *-ăcătune* cu care s'au derivat :

Aspărgăcătune (Pap. B.), *aspirgicătuni* (Dal.) 'spargere' < *aspargu*.

Pierzecătune (Mard.) < *pierz* (Mard.) = *pierd*.

Întortăcătune (Mard.) < *întort* 'strâmb, întors' (Mard.).

Întregăcătune 'partie entière' < *întreg*.

-iecătune.

Dela derivatele de felul lui *slăbiciune* față de *slăbesc* și *slab* s'a extras *-iecătune* cu care s'a derivat :

Măcricătune 'slăbire' < *macru*.

Originea := -it. -zione, -zone, sp. -cion -zon, pg. -ção, pr. -zô, -só, fr. -son < lat. -tio, -onis, moștenit în :

Blestemăcătune < **blastematio* = *blasphematio*.

Cumeneăcătune 'communion' < **communicatio* = *communicatio* 'action de communiquer'.

Curăcătune 'propreté, pureté, chasteté' < *curatio* 'soin, cure'.

Împăcăcătune 'pacification' < *pacatio*.

Împuțăcătune 'reproche, dispute' < *imputatio*.

Inchinăcătune, mr. *incl'inăcătune* (Obed.), megl. *ancl'inăcătuni* 'inclination, salutation' < *inclinatio* 'inclinaison, inclination'.

Mestecăciune (o siliŃa spre *mestecăciune*, Dos. Prol. 382/21) < *masticatio* 'mastication; action de dévorer'.

Rugăciune, megl. *rugăciuni* 'prière' < *rogatio*.

Scăldăciune 'action de baigner' < *excaldatio*.

Alăvdăciune (Pap. S.), *alăvdăciuni* (Dal.) 'louange, éloge' < *laudatio* 'discours à la louange, éloge (prononcé)'.

Dimăndăciune (Pap. B.), *dimăndăciuni* (Dal.) 'ordre' < *demandatio*.

Urăciune 'félicitation' < *oratio* 'discours, langage, prière'.

Uscăciune 'sècheresse' (Pap. B.) < *siccatio* 'dessication'.

Chirdăciune (Mih.), *chirdăciuni* (Dal.) 'perte' < *perditio*.

De la *a adeveri* avem derivatul *adeverăciune* (Mard.), de la *a adevără* *adevărăciune* (Tiktin).

Fenomene de analogie.

Finalul *-ciune* s-a substituit lui *-cină* în următoarele exemple :

Bărăciune 'apă stătută, împuțită, bihilită' (Hasdeu, 2483) < **bărăcină* < *bărice* 'loc băltoș' (Viciu, 91), 'mic pîrau' (Rev. cr. lit. III 87) + *-ină*.

Mălăciune = *mălăcină* Bot. 'mélisse' = bulg. *malocina*.

Mortăciune 'charogne' < *morficina*.

Genul și Pluralul.

Cuvintele în *-ciune* sunt feminine și fac pl. în *-ciuni*.

EASĂ (-*ěásă*).

Observație. — Dr.

Funcțiunea.

NUME DE PERSOANE FEMININE EL AMASCULINE.

1. *Persoana feminină este soția persoanei masculine respective.*

Băneasă (Hasdeu, 3195) < *ban*.

Boereasă 1. 'soția, nevasta unui boer' (Tiktin), 2. apoi în general 'femeie, nevastă' (Hasdeu, Cuv. II 165; Bud), cu acest din urmă sens și *boreasă* (Șez. II 23, Codin 11, Candrea) < *boer*.

Călțunar, călțunăreasă 'importante personaje la nunți. Ele întovărășesc pe ginere la casa miresei în ziua nunții. Unul din călțunari duce salba miresei' (Codin, 13).

Căpităneasa < *căpitan*.

Crătasă < *craiū*.

Diaconeasă < *diacon*.

Hălmăneasă (Letop. II 367) < *halman*.

Judeasă, judeceasă < *jude, judec*.

Impărăteasă < *împărat*.

Isprămniceasă < *ispravnic* 'prefect'.

Jupăneasă, jupuneasă (Bibl. 177¹/₂₉, 332²/₁₂) < *jupîn*.

Logofeleasă < *logofăt*.

Mireasă < *mire*.

Postelnicească (la nunți, Codin 68 sub *socriță*) < *postelnic*.

Preuteasă, mr. prișteasă (Dal. Pap.B.) < *preut, preflu*.

Primăreasă (Pamf. C.) < *primar*.

Stolniceasă (Hasdeu, Cuv. I 89) < *stolnic*.

Todireasa (Șez. V, 163) < *Touder*.

2. *Nomina agentis feminine.*

Boăreasă 'gardeuse de vaches' < *boar*.

Bobăreasă < *bobar* 'persoană care gîcește în bobi' (Codin, 10).

Bucătăreasă < *bucătar*.

Cărturăreasă 'femece care știe să dea în cărți' (Pamf. C.) < *cărturar*.

Chelăreasă < *chelar*.

Chelnereasă < *chelnier*.

Cînghîasă 'femece care cântă pe la petreceri cu tambura' (liktin) < ture. *čengi* 'chanteur et danseur public'.

Cîrnășreasă < *cîrnășar*.

Găinăreasă 'servante de basse-cour' < *găinar* 'celui qui a soin du poulailler'.

Lăplăreasă < *lăptar*.

Lîngurăreasă (Păsc.) < *lingurar*.

Morăreasă < *morar*.

Păhărniceasă 'femece care toarnă, dă de băut' (Mat. 56) < *păharnic*.

Vrăjitoareasă (Păsc.) = *vrăjitoare*.

3. *Crîșmăreasă* < *crîșmar* cumulează înțelesurile 1 și 2.

NUME DE PLANTE

Avrânceasă-cristlineasă, creștânceasă, cîrstânceasă 1. *Gratiola officinalis*, 2. *Ajuga Laxmanni* (Hasdeu 2174, Panțu) < bulg. *avran* 1 (Bogorov), bulg. *krâsten* 'de croix'?

Culbeceasă 'trifoiu' < *culbec*.

Lăcrămeasă 'lăcrămioară' < *lacrimă, lăcrămez*.

Tătânceasă, tătânceasă = *latină*, iarba lui *Talin*.

Usturoașă = *usturoac* 'plantă erbacee cu miros tare de usturoiu'.

FEMININE DEPRECIATIVE.

Nume comune.

Vacareasă 'femeie grasă și leneșă' (Dal.) < *văcar* 'vacar', cf. *vacă* 'femeie grasă, moale și proastă' (Dal.).

Porecle.

Gămăncasa (Pop. 47 c) < *găman* 'mîncău'.

Mălăiașă (Pop. 48 b) < *mălăiță*.

RECIPIENTUL.

Arânceasă = vas de *aramă* (Hasdeu, Add. XIV).

NUME DE MEDICAMENTE.

Șoriceasă 'medicament în contra șoarecilor' < *șoarec*.

UN DIMINUTIV.

Leurdeasă 'pădurice mică' (Rev. cr. lit. IV 144), cf. *leurdă*, *leopardă* '*Allium Ursinum*', 'plantă numită și *aïu-de-pădure*' (Panțu), *leordină* (Candrea), *l'eurd'ină* (Țiplea) '*Dahlia variabilis*, gherghină'.

SUFIXE COMPUSE.

-ăreasă (= -ar + -easă).

Cînghîreasă 'dansuse, jîuceuse de harpe' (Hasdeu, Cuv. I 273) < **cînghîăreasă* < turc. *čengi*, cf. mai sus *cînghîasă*.

Găletăreasă 'femme qui trait les brebis, qui porte le lait dans le seau' < *găleată*.

-torească (= -lor + -easă).

Cusuloreasă < *cos*.

Legăloreasă 'femeie vrăjitoare care leagă și desleagă' (Păsc.) < *leg*.

Spălăloreasă < *spăl*.

-uleasă (= -ul + -easă).

Cuculeasă 1. 'femelle du coucou', 2. Bot. = *flourea cucului*.

Lăculeasă Bot. 'plantă ce crește prin locuri umede, aproape de lacuri' < *lac*.

Originea : ..La terminaison [=le suffixe]-*issa* a été empruntée au grec [-ισσα] à l'époque chrétienne; elle était très employée dans le latin de la décadence où l'on disait *abbatissa*, *diaconissa*, *prophetissa*, *sacerdotissa*, *poetissa*, *Aethiopissa*, *Arabissa*, *Germanissa*; elle pénétra aussi dans la langue vulgaire où son emploi s'étendit de plus en plus. On la trouve dans tout le domaine roman: roum. *jupăneasă*, ital. (*a*)*badessa*, esp. *abudesa*, port. prov. *abbudessa*, fr. *abbatesse*" (Nyrop, Gram. III, § 422).

Diaconeașă nu este cumva lat. *diaconissa*, ci un derivat rom. dela *diacon* (de origine ngr.).

Unele derivate rom. se regăsesc în limbi romanice: *diaconeașă*—fr. *diaconesse*, *impărăteasă*—fr. *empresse*, *preuteasă*—fr. *prêtresse*, *vrăjitoareasă*—fr. *devineresse*.

Pentru *impărăteasă* cf. și alb. *mbrâtăreșă*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-easă* sunt feminine, pl. *-esc*. — Pl. lui *arămeasă* nu este atestat. — *Șoriceasă* se întrebuințează numai la sg.

EATĂ (-eă(ă)).

Observație. — Vr. și dial. *-eafe*, *-efe*, nr. *-eafă*, megl. *-efă*. — După pl. *-efe* s'a relăcut apoi uneori sg. *-efă*.

Funcțiunea.

Abstracte.

O STARE.

Derivate dela adiective.

Bătrineșă < *bătrin*.

Buneașă (Car. Dal.) 'bunăătate' < *bun*.

Dulceașă 'douceur' < *dulce*.

Frumuseță, vr. *frumoseațe*, *frumuseațe* (Mard. — cf. și Dos. Prol. 84¹/₁: *frămseața* — Dos. Prol. 14²/₂₆: preutul... începû... a să miră de mirosul și *frămseața* [merelor]. — Pl. *frămseațe*, Dos. Prol. 38²/₂₀) < *frumos*. — Mold. *frumușăță* < *frumoș*.

Hireșeță 'frumuseță' (Bud.) < *hireș* 'frumos'.

Mîndreță, *mîndrețe* < *mîndru*.

Roșăță < *roș*

Verdeață, mr. *virdeață* (Dal. Pap. B.), megl. *virdețû* < *verde*, mr. *verdi*, megl. *veřdi*.

Viață, mr. *ȕiață* (Dal.), megl. *ghiațû* < *vițû*, mr. *ȕițû*, megl. *ghiițû*.

Agțineasă 'foame' (Dal.) < *agțun* 'flămînd'.

Ambîreață (Dal.), *ambăreață* (Pap. B.), *îmbăreață* (Obed.) 'noroc, fericire' < *ambar* (Dal.), *mbar* (Pap. B.), *îmbar* (Obed.) 'fericit, norocos'.

Angusteață 'îngustime, strîmtoare' (Dal.) < *angustu*.

Anusteață 'dezgust, negust' (Dal.) < *ânustu* 'fără gust'.

Arăeață (Mih.), *arîeață* (Dal.) 'răutate' < *arăițû*.

Chibăreață 'lux' (Mih.) < *chibare* 'luxos'.

Chibureasă 'îndestulare' (Mih.) < *chibur* = dr. *chîabur*.

Chischimeasă 'curățenie' (Mih.) < *chischimu* 'curat'.

Chischineață 'deșteptăciune, agerime' (Dal.) < *chischin* 'deștept, ager'.

Eftineață 'eftinătate' (Dal.) < *eftin*.

Frunimeață 'blîndeță' (Dal.) < *fronim*.

Fuduleasă 'fudulie' (Dal.) < *fudul*.

Gțineasă 'bravură, vitejie' (Dal.) < *gțone*.

Gîlbineață 1. 'gălbencală', 2. (concr.) 'gălbănușul oului' (Dal.) < galbin.

Grieasă 'greutate, dificultate' < *grei* pl. *grei*.

Imireață 'blîndeță' (Dal.) < *imir*.

Lihudeasă 'foame mare' (Mih.) < *lihûd* 'lihnit'.

Lîiață 'negreață, negreală' (Dal.) < *laițû*.

Lișureasă 'ușurință' (Dal.) < *lișor*.

Livindeasă 'fudulie' (Dal.) < *livendu* 'elegant'.

Mîreață 'mândrie, glorie' (Dal.) < *mari*.

Mulleasă 'mulțime' (Pap. S.) < *mull*.

Murneață 'culoare brună' (Dal.) < *murnu*.

Mușiteasă 'frumuseță' (Dal.) < *mușal*.

Nustimeață 'plăcere, gust' (Dal.) < *nostim* 'plăcut, gustos'.

Singureasă 'singurătate' (Dal.) < *singur*.

Situleață 'săturare, indestulare' (Dal.) < *sítul*.

Urbeață 'orbire' (Dal.) < *orbu*.

Urteață, *ur(u)leață* 'uricțune, sluțenie' (Dal.), *uruteață* 'răutate' (Pap. B.) < *urít*, *urul*.

Zurleață 'nebulie' (Dal.) < *zurlu*.

Flămîndață, *flămundeață* 'foame' (megl.) < *flămund*.

Viniteață 'vănătae' (Dal.) < *vinit*, înț. concr.

Derivate dela substantive.

Bărbăteață (Obed.), *bîrbîteață* (Dal.) 'bărbăție' < *bărbat*, *bîrbat*.

Bichîreață 'celibat' (Obed., Mih. Dal.) < *bichîar*.

Șimuncață 'șiretenie' (Mih.) < *șémun* 'șiret'.

Ficțurață 'copilărie' (Pap. B.) < *fiCTOR*.

Lihuncață 'lehuție' (Mih.) < *lihoană* 'lehuță'.

Mîntîreață 'tulburare' (Mih.) < *mîntîre* 'amestecare, încurcare'.

Virțîreață 'teoforie' (Pap. S.) < *virțîră*.

Derivate dela verbe.

Miroseațe (Aflară trupul snteț... cu *miroseațe* scumpe miroșind. Dos. Prol. 65²/₂) < *miros*.

Derivate dela adverbe.

Bînețe s. f. pl. în *a da binețe* = a se saluta, mr. *ghineață* 'bine, fericire' (Dal. Pap. B.) < *bine*, *ghini*.

Dimineață, *demineață*, *demeneață* (Mard.), mr. *dimineață* (Dal.), megl. *dim(i)neță* < **demîne* = lat. **demane*, cf. fr. *demain*, it. *dimani*.

Concrete.

COLECTIVE.

Negureață 'norî negri mulți' (Vîrcol) < *negură*.

O FIINȚĂ CARACTERIZATĂ PRINTR'O CALITATE.

Păleață 'om slab, galbigit' (Pamf. J. I) < *pălesc*.

VARIANTĂ.

-ureașă.

Din mr. *chibureașă*, *lișureașă*, *singureașă* s-a extras mr. *-ureașă* cu care s-a derivat *schincătureașă* 'zgîrcenie' (Dal.) < *scînciu* 'zgîrcit'.

SUFIXE COMPUSE.

-uiașă (= *-uiu* + *-cașă*).

Jeguiașă 'cărbuni aprinși' (Boc.) < *jeg* 'cărbune aprins'.

Originea : = it. *-ezza*, sp. port. *-eza*, fr. *-ece*, *-esse* < *-ilia*, variantă a lui *-ities*, moștenit în următoarele exemple :

Acreașă, it. *agrezza*, vfr. *aigresse* < **acritia*.

Albeașă 1. 'blancheur', 2. 'taie sur l'oeil', mr. *albeașă* 1. 'blancheur', 2. 'tard', 3. 'blanc d'oeuf' (Dal.), megl. *albeșă*, *albe* 1. 'blancheur', 2. 'blanc d'oeuf', 3. 'taie sur l'oeil' (mr. *alghiașă* 'blancheur' Mih., dr. *albașă* 'taie sur l'oeil' Șez. V 25) < **albitia* = *albities*.

Amăreașă 'amertume' < *amaritia*.

Blîndeșă, vr. *blindeașe* (Mard.) < *blandities*.

Cărunteașă 'canitie, vieillesse', it. *canutezza*, vfr. *chanuece* **canulitia*.

Greașă 'greutate' (vr. și Dal.) < **grevitia*.

Negreașă 1. 'calitatea lucrurilor de a fi negre' (Pășc. cf. și Dos. Prol. 45²/₃₁ : nu le cră *negreașă* tot la un fealū). — 2. 'om îmbrăcat în negru' (Dan. II Glos.). — 3. megl. *nigreșă* 'partea neagră a ochiului' (cf. dr. *albeașă* 'partea albă a ochiului', v. mai sus) < *nigritia* 'le noir, la couleur noire, noirceur'.

Tinereșă, vr. *tinereșe* (Dos. Prol. 21²/₂₁ : sg. orî pl. ?), *tinereășe* (Venîa . . . Pafnutie la acca mănăstire din *tinereășe*, Dos. Prol. 27²/₂), mr. *tinireașă* (Dal.) 'jeunesse', it. *tenerezza*, sp. *terneza* < **tenertia*.

Bunăteașă (Pap. B.), *buniteașă* (Dal.) 'bunătațe' < *bunătațe* (Pap. B.) + *buneașă* (Dal. Pap. B.), iar prin analogie cu acesta s'a născut *ghiniteașă* 'binețe, salutare' (Dal.) < *ghini* 'bine', de unde, am văzut, direct *ghineașă* 'bine, fericire'.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-eață* sunt feminine și fac pl. *-cți* (*dimineață-diminești*).

ET (*-et*).

Observație. Dr.

Funcțiunea.

COLECTIVE.

Derivate dela substantive.

Băbel, bătăret < *babă, băbar*.

Bănel < *ban*.

Boeret < *boer*.

Brinzeluri 'feluri de brinză' < *brinză*.

Broștel < *brouscă*.

Călugăret < *călugăr*.

Căprel 'turmă de capre' (Șez. III 8) < *capră*.

Coconel 'coconii, feciorii de boeri' < *cocon*.

Cusceturi 'oamenii încușerii' (Viciu, 39).

Fămeel (Jipescu) < *Jemeș*.

Fetel (ban.) < *fată*.

Fireluri < *fir*.

Ghînarăleturi 'mulți generali' (Stoln. Dumitrache, Istoria, 442) < *ghînaral*.

Lăpteluri 'feluri de lapte' < *lapte*.

Mucrel (vr.) < *muere*.

Păsăret (Pamf. Agr.) < *pasăre*.

Tilhăret (Trîmise Domnul preste dîșii pre Haldei și *lilhărelurile* Sirilor și *lilhăretul* Moaviteanilor. Bibl. 333²/₅₁. — לחריטת) < *lilhar*.

Țolet 'foale : 'ai văzut ce de țolet avea fata dascălului?' (Boc.) < *țol*.

Vinet 'vinuri multe, când se găsesse aproape la toți cultivatorii : 'slavă Domnului, anū-ăsta s-a făcut *vinet* destul' (Codin, 78), cf. *vinetum* 'vigne, vignoble, lieu planté de vignes'.

Derivate dela adiective.

Scumpeturi 'lucruri scumpe' (Codin Ing.) < *scump*.
Tineret 'tinerime' < *tinăr*, *tinerț*.

IN SPECIAL O COLECTIVITATE DE PLANTE.

Brădet < *brad*.

Bunget 1. 'pădurice de stejari lângă Mănăstirea Neamțului'
 2. 'pădure' (Codin. Ing), 3. 'pădure veche și deasă' (Hasdeu,
 Cuv. I 245). < alb. *bunk*, *-gu* 'stejar'. — Codin Ing. și *buget*.

Călinet (Hasdeu, Cuv. I 253) < *călin*.

Frunzet < *frunză*.

Maslinet (Bibl. 200¹/₇), *măslinet* (Bibl. 55²/₃₁) < *maslină*, *măslină*.

Meret 1. 'loc sămănat cu meri', 2. 'mere multe pe jos', 3. 'numele unei localități' (Codin, 49) < *măr*.

Originea := it. *-eto*, sp. *-edo*, vfr. *-oi* < *-elum*, moștenit în :

Arbure 'plantation d'arbres', mr. 'forêt de chaînes' (Dal.) < *arbo-*
retum 'verger, plantation d'arbres', mr. *arbure* 'chaîne'.

Cărpinet, vit. *carpineto*, vfr. *charmoi*, nprov. *couprenedo* < **car-*
pinetum.

Ceret, it. *cerreto* < **cerretum*.

Chinet 'forêt de pins' (Dal.) < *pinetum*.

Făgêt, it. *faggelo*, prov. cal. *fağeda* sp. *hayedo* < **fağetum*.

Frăsinet 1. 'frenaie, bois de frènes', 2. nom d'un village (Hasdeu,
 Cuv. I 240) < *fraxinetum*.

Nucel, vechiul nume al Mănăstirii Cozia < *nucetum* 'lieu planté de noyers'.

Pomet (Pamf. J. III), *pomăt* (Pamf. J. III, Car. Dos. Prol. 46²/₄, 79²/₂) 'verger, jardin fruitier' < *pometum*.

Pentru *maslinet* cf. lat. *olivetum*.

Pesmet, *pesmed* 'dulceață încheată din amestec de fructe :
pesmet de perje cu nucă' (Săgh. 98), *pezmet* 'lictarău de prune'
 (Viciu, 66) < turc. *peksimet* 'biscuit'. — Formele *pigmez*, *piegmez*,
 date încă de Viciu, sunt turc. *pekmez* 'sapa, moût cuit'.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-et* se întrebuițează de obicei la sg. — Sunt eterogene, pl. *-uri* : *bănet*, *băneturi* (Vîrcol), *tălhărel*, *tălhăreturi*.
 mr. *arburel*, *chinet*. — Se întrebuițează numai la pl. : *cuscreturi*,
ghinaraleturi, *scumpeturi*, *fireturi* : *brînzetură*, *lăpteturi*.

ET (-'et).

Observație. Dr. -et, mr. -it. — Grație alunecării sunetului apare și ca -*ăt*.

Funcțiunea.**Abstracte.**

O ACȚIUNE.

Derivate dela verbe.

Bocel < *bocesc*.

Crepel de zorî < *crăp*, cf. *se crapă de ziuă*.

Curel 'mers, curs, drum' (Pășc.) < *cur* 'merg'.

Rinjâl < *rinjesc*.

Suflet, mr. *suflit* (Pap. B.), megl. *suflit* < *suflu*.

În *Trecăt*, mr. n-*dreațil* (Dal.) < *trec*, mr. *treafiri*.

Umblet (atestat și în Bibl. 238²/₃₅), *îmblet* (Dos. Prol. 47²/₂₃) < *umblu*, *îmblu*.

Zimbel < *zimbesc*. — Șez. II 43 : *zimzil*.

Zvîcnel 'zvîcnire' (Pamf. J. 111) < *zvîcnesc*.

Derivate dela participii

Plînsel < *plîns*.

Rîsâl < *rîs*.

Derivat dela un onomatopeu.

A lua în *durăt* 'a lua înainte, a lua cu vorba' (mold.) < *dur*, cf. *duruîț*, *luruîț* 'vorbesc răpede și mult'.

Derivate dela substantive.

A da *îamăt* (Codin, 40) = a da *îama*.

Înțelesuri speciale.

UN ZGOMOT.

Derivate dela verbe.

Foșnel < *foșnesc*.

Huel, *vuel* < *huesc*, *vuesc*.

Scrişnet (Dos. Prol. 31²/₁₆) < *scrişnesc*.
Şueret (Auzind *şueretul* zmeilor. Dos. Prol. 79¹/₂₃ — *Şueretele* [zmeilor]. Dos. Prol. 79¹/₂₃) < *şuer*.
Trăsnet, *tresnet* (Mard. 377) < *trăsnesc*.

Derivate dela interjecții.

Clinchet 'zgomotul clopoțelilor și zurgalăilor' (Pamf. C.) < *clinchî*.
Dangăl de clopot < *dang*.
Şuet 'zgomot de ploae curgătoare' (Pamf. J. II) < *şu*, cf. și *huet*.
Zumzel 'bîzîit de albine' (Eminescu), *zuzâl* 'vorbă multă, larmă' (Pamf. Agr.) < *zuz-*, cf. mr. *zuzuescu* (Pap. B.) = *bîzîit*, despre albine.

UN STRIGĂT.

Derivate dela verbe.

Răcnet (Şez. II 151 sub *buragî*) < *răcnesc*.
Răgel (Şez. II 151 sub *buragî*, V 164 sub *tragîn*) < *rag*.
Strigăt, *strigel* 'doamnă, cîntec, chiuitură' (Candrea) < *strig*, *strig*.
Țipăt, mr. *cipit* (Pap. B.) < *tip*.
Urlet (Mat. 118), *urletu* clopotului (Vîrcol) < *urlu*.
Zbîerel (Şez. V 164 sub *tragîn*) < *zbîer*.

O STARE.

Cocăl 'căldură mare' (Pamf. Agr.) < *coc*, cf. *mă coc de căldură*, apoî *crăpel*.
Crăpel 'căldură mare a soarelui' (Boc.) < *crăp*, cf. *crăp de căldură*.
Zarvâl 'gălăgie, harmalae' (Pamf. Agr.) < *zarvâ*.

Concrete.

COLECTIVE.

Agret 'rodul cîmpului' (Vîrcol) < *agru* 'câmp, ogor'.
Desetul de fagi (Coşbuc) < *des*.
Oamel 'mulțime de oameni' (Tiktin) < *om*.

LOCUL.

Zacătă 'bătătură: pe ce vreme aîi seos vitele din *zacălă*?' (Viciu, 90) < *zac* 'staū'.

Originea : = sp. *-ido* < *-itus* (A. Philippide, Principii, 183, și Un Specialist român la Lipsca, 130—131; Meyer-Lübke, 525) moștenit în :

Cumpăt < **compitus* = *compulus*.

Freamăt, *hreamăt* (Venția *hreamăt* mare ca de nechezături de cai mulți. Dos. Prol. 79²/19), *reamăt* (Codin, 64), *ramet*, *remet* (Noiua Rev. Rom. VIII 87) < *fremitus*.

Gemăt, nr. *dzeamitu* (Mih.) < *gemitus*.

Muget < *mugitus*.

Sunct < *sonitus*.

Tunct, *detunct* (Dos. Prol. 112²/5) < *tonitus*, part. dela *tono*, = *tonitrus*.

Voamită 'vomissement' (Dal.) < *vomita* n. pl. 'vomissements (matières vomies)'.
 In limbile slave există deasemenea un sufix *-el* care servește a formă cuvinte ce exprimă un sunet (Miklosich, 188; Vondrák, 451). Inșă din numeroasele cuvinte înșirate de Miklosich doar *scrișnet* < vsl. *skrŕžiti*, *skrŕžiti* 'stridor' (*scrișnesc* — vsl. *skrŕžitati*).

Jneamăt 'o grămădire de lemne, gunoae, mîl, etc. aduse de apă' (Șez. II 41), *jneamăt* 'mormîntul pe care fiecare trecător aruncă ceva (un lemn, o piatră, etc.) crezînd că astfel i se iartă mortului un păcat. Mormîntul trebuie să fie în pădure sau pe cîmp' (Șez. III 18), *nîmăt* 'gard făcut din țirși' (Șez. II 42) = *nâmet* 'monceau de neige amassé par le vent, monceau en général', de origine slavă (Cihac). — Pentru înțelesul cuvintelor citate cf. în special ceh. *nâmet* 'ce qui a été jeté sur qc.', bulg. *nameatam* 'mettre, jeter sur, jeter par dessus'.

Genul și Pluralul.

Zacală și *voamită* sunt feminine. Pl. lui *zacală* nu este atestat. *voamită* pl. *voamiti*. — *Cocăt*, *crăpel*, *iamăt*, *zarvăt*, *uțrel*, *desel*, *oamel*, *cumpăt* se întrebunțează numai la sg. — Celelalte cuvinte sunt eterogene și fac pl. *-e* (*geamăt-gemele*, *urlet-urlete*).

ETE (-*ête*).**Observație.** Dr.**Funcțiunea.**

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Ciuculete 'bucățiță de hârtie sau petică sucită în degete' (Săgh. 88), 'boț, ceva frământat, ciuculit' (Șez. V 164), 'gogoloș din sudoarea lipoasă pe piele' (Săgh 88), Bot. 'zbirdog; morille; Morcella esculenta' — *ciuculă* 'vîrf de munte' (Dal.).

Coconete 1. 'turtă mică coaptă în foc' (Dan. 11), 2. Bot. 'o cîuperceuță' (Mard.) < *coc-*, cf. *gogon* 'umflătură', *cocoașă*, *gogoașă*, 'umflătură', *cocor* 'cucufu, umflătură la cap' (Rev. cr. lit. III 119).

Cotromplete 'un lemn scurt și gros, bun pentru bălăc: Ia vezi că acu puîu mîna pe *cotromplete*' (Codin, 22) < **colorete* < *cătur* 'bucată de lemn' (Rev. cr. lit. III 19) + *pălesc*.

Curmete 1. 'o bucățiță de șfoară' (Mard.), 2. 'curmeiū' (Mard.) < *curm* 'cîrmeiū de frînghie cu care se leagă vitele cînd se duc la pășune' (Codin, 24), 'frînghie scurtă' (Dan. 11), *curmu* 'ruptură de frînghie, cîrmeiū de șfoară, căpătăiū' (Dal.).

Druete 'trunchiū de lemn nu togmaī gros, dar sănătos, negăunos, după ce s-a tăiat' (Rev. cr. lit. III 123) < alb. *dru* 'Holz, Baum, Stange, Pfahl, Brennholz'.

Puețe 'pom mic' (Mard.) < *puîă*.

Șuvețe 'șuveiū, o bucată scurtă de lemn' (Mard.) < *șuv-*, cf. *șuveiū* idem (ibid.), *șuvețcușă* 'fășie, feliuță' (Codin, 71), *șuvișă* de păr, *șofilă* 'fășie dintr-o cămeșă ruptă' (Codin, 71), *șupă* 'bucată de loc' (Codin, 71).

Bondrete 'un gîndac de mătasă' (Mard.) < *bondar*.

Brădulete 'colac împletit în două și în lung ce se face la Sft. Toader' (Rev. cr. lit. III 90) < *brădulă* 'un cîomag sau bită mare de brad' (Viciu, 21).

Ștulețe, ștulețe 'fructul păpușoiului împreună cu frunzele care-l învălesc' — *stur* 'stîlp' (Dal.).

*Diminutive alintătoare.**Nume comune.*

Mîndrete 'ibovnic, iubit' (Pamf. J. III) < *mîndru*.

Nume proprii de bolez.

Gurele 'Grigore' (Mard.) < **Grigurete* < *Grigore*.

Diminutive depreciative.

Băbele = *babă* (*Băbetili* dracului, cum o văzu calu, o dzis cîtramparatu, Şez. IV 203).

NOMINA INSTRUMENTI.

Făcălele 'făcăleţ, un băţ mic cu care se mestecă mămăliga' (Mard.) < **făcălesc* = *făcăluesc*.

*Înţelesul diminutival s'a pierdut în :**Nume comune.*

Bundărele 'burta porcului umplută şi pusă la uscat' (Mard.), 'burta porcului' (Boc.) < *bandor* 'stomahul porcului' (Mard.).

Cocîrlele 'lemn 'neovrigit' (Mard.) < *cocîrlă* 'prăjină' (Mold.).

Cucuele = *cucuiŃ* (Mard.).

Muşchete = muşchiŃ de porc (Mard.).

Ochete 'ochiŃ de aŃă sau de ciorap' (Mard.), 'ochiŃ de fereastră' (Viciu 63, *NoŃua Rev. Rom.* VIII 87 a).

Sucălele 'un val de hărtie sau pînă făcut sul, înfăşurat jur împrejur' (Codin, 69), faci funia *sucălele* şi o bagî în sac = o suceşŃ în formă de sul (Boc.) < *sucală* 'navette'.

Sulele 'drugul de sus ori de jos al loŃtrei la car' (Damé T. 10) < *sul*.

Scaete (Pamf. J. 111), *scăete* (Mard.) = *scaŃŃ*.

Nume de familie.

Toate exemplele sunt din Mard.

Boghete < *boghŃŃ*.

Cocorele < *cocor*.

Cornele < *corn*.

Frunzeli < *frunză*.

FuŃorele < *fuŃor*.

Păunele < *păun*.
Ghenete < *Ghinea*.
Ionele < *Ion*.
Onele < *Onu*.
Verdete < *verde*.

SUFIXE COMPUSE.

-ulete (= *-ulă* + *-etc*).

Observație. În câteva exemple *u* se sincopează.

Diminutive propriu zise.

Bumbulete, 'bumb mic și rotund' (Mard.) < *bumb*.
Săculete 'săculeț' (Mard.) < *sac*.
Porculete 'căpișă de fîn, de otavă, de tuleț' (Rev. crit. lit. III 165) < lat. *porca* 'partie proeminentă du sillou'.
Cozlete 'coada mică dela struguri' (Pop. 164 b) < *coadă* pl. *cozi*.

Diminutive alintătoare.

Nume comune.

Pufulete Bot. = *puf* 'pisse-loup, Lycoperdon bovista', ciupercă al cărei receptacol este lung-păros.

Nume proprii.

Nume de familie (Mard).

Cășulete < *caș*.
Cîuculete < *cîoc*, *cîucă*.
Fălculete < *falcă*.
Ghiculete < *bică* 'taur'.
Chivulete < *Chivu*.
Iugulete < *Iuga*.
Mărculete < *Marcu*.
Negulete < *Neagu*.
Păsculete < *Pascu*.
Stoiculete < *Stoica*.

Originea : = it. *-ello*, fr. *-el* < lat. pop. *-illus*, atestat în inscripții cu înțeles diminutiv-alintător pe lângă nume de persoane (v.

Meyer-Lübke, Einführung ¹ § 172 și Grandgent, An Introduction to vulgar latin, 20).

Din *-illus* am căpătat direct *-el*. Această formă este atestată în :

Loître 'drugul de sus ori de jos al loîtrei la car' (Damé T. 10) < *loître*.

Cănăbet (Viciu, 26) = *cană*.

S. f. pl. *juveluri* 'păsări' (Viciu, 55) încă arată că a trebuit să existe un singular *juvel*, un dublet al lui *juvele*.

Forma primitivă *-el* a fost schimbată în *-ele*, a trecut adică la decl. III, prin diferențiere de *-el* colectiv < *-etum*.

Sufixul *-ele* se găsește încă în compusele *-eleții*, *-eloc*, *-elenie*.

Pentru *-ele* = *-eļ* v. *-eļ*.

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în *-ele* au trecut :

Burele < **buret* = *boletus*.

Castravele pl. *-eļi* < bulg. *krastavița*.

Scumpele, mr. *scumpeale* (Pap. B.), *scumbeati*, *scumbeti* (Dal.) 'cherté' < **scumpete* < *scump*, cf. *foamele*, *jalele* jale multă' (Codin, 43).

Substituții de sufix.

Dovlele, *duflele* 'bostan' (Mard.) < *dovleac* = turec. *devlek*. — Varianta *dulele* 'zămos' (Mard.) < *duhlete*, *duflele*.

Erele, *arele* 'ulțul găinilor' (Mar. O. II 122) < **erac* = mr. *γίρακ* < ngr. *γεράκι*, vgr. *ίέραξ*, *-ακος*.

Husmete 'berbece prost' (Codin, 40), *huzmet* 'piele de mîel cu lina mare' (Vîrcol) < *hazman* 'berbece jugănit' (Damé T. 68).

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-ele* sunt masculine, chiar și *băbele*, cf. forma articulată *băbețele*. — Pl. *-eļi* este atestat numai pentru : *brăduțele*, *cîucîulete*, *curmele*, *dovlele*, *ochete*, *dărîmbete*.

IL'Ă (-i'l'á).

Observație. Sufixul există în mr. și megl. — În mr. *i* precedat

de *ʃ* se schimbă în *ʃ*, uneori *ʃ*; în megl. *i* precedat de *ʃ*, *r* (un exemplu), *ɕ* (un exemplu) se schimbă în *o*.

Funcțiunea.

Abstracte.

O CALITATE.

Derivate dela substantive.

- Bîrbîʃil'ă* 'bărbăție' (Dal.) < *bîrbat*, -ʃi.
Cînil'ă 'răutate' (Dal.) < *cîni* 'chien'.
ḍimunił'ă 'drăcie' (Mih.) < *ḍemun* 'diable'.
Dușmănil'e (Pap. B.), *dușmînil'ă* (Dal.) 'dușmănie' < *dușman*.
ʃiʃʃil'ă 'ʃigănie' (Dal.) < *ʃiʃtu* 'ʃigan'.
Mîscîril'ă 'bouffonnerie' (Dal.) < *mîscîră* 'boufon'.
Pidănʃăl'ă 'pédantisme' (Mih.) < *pidant*.
Uminil'e 'omenie' (Pap. B.) < *oamenî*.
Uspeʃăl'e (Pap. B.), *uspiʃil'ă* (Dal.) 'amitié' < *oaspi* pl. *oaspiʃi* 'ami'.
Vulpil'ă 'vicleșug' (Dal.) < *vulpi* 'renard'.
 Megl. *Furil'ă* 'hoție' < *fur*.
Purcăril'ă 'porcărie' < *purcar*.

Derivate dela adiective.

- Cărunʃăl'e* 'vieillesse' (Mih.) < *căruntu*, -ʃi.
Glîril'ă 'folie, bêtise' (Dal.) < *glar*.
Huʃil'ă 'folie, bêtise' (Dal.) < *hul*, -ʃi.
Livendzăl'e (Mih.) < *livendu* 'sprinten'.
Măril'e 'grandeur' (Pap. B.), *mîril'ă* 'grandomanie, gloire, orgueil' (Dal.) < *mari* 'grand'.
Mindiminil'ă 'sagesse' (Dal.) < *mindimen*.
Slîbil'ă 'faiblesse' (Dal.) < *slab*.
Urʃinil'ă 'pauvreté' (Dal.) < *oarʃin* 'pauvre'.
 Megl. *junił'ă* 'voinicie' < *juni*.
Nibunil'ă 'nebunie' < *nibun*.
Ubăvil'ă 'frumuseță' < *ubav* 'frumos'.

Derivate dela verbe.

- Megl. *Umăroal'ă* 'oboseală' < *umărș* 'mă obosesc'.

O OCUPAȚIE.

Derivate dela substantive.

Curvărîl'e 'curvărie' (Pap.S.) < *curvar* (Pap.S.).
Țătrășîl'e, *Țălărșîl'e*, *Țîtrășîl'e* 'mădecine' (Pap.B.) < *Țătru*
 pl. **Țătrașî*, *Țășrî* 'mădecin' (Pap. B.).
Hîrîrîl'ă 'Țerărie' (Dal.) < *hirar*.
Piscăril'e 'pescărie' (Pap.B.) < *piscar*.

O DEMNITATE.

Derivate dela substantive.

Țispușîl'ă 'vlădicie' (Dal.) < *Țispolî* pl. -oșî 'évêque'. (Pap.B.).
Prișîl'ă 'preușie' (Dal.) < *preștu* 'prêtre'.

O INTRUDIRE

Derivate dela substantive.

Cuscîl'ă (Dal.), *cuscîl'e* (Pap.B.), megl. *cuscîl'e* < *cuscru*.
Frășîl'e (Pap.B.), *frîșîl'ă* (Dal.) 'Trășie' < *frate*, -șî.
Nunîl'ă (Dal.) < *nun*.
 Megl. *cuscîl'ă* < *cuscru*.
Fărtășîl'ă < *fartat*, -șî.
Sucîl'ă < *socru*.

O ACȚIUNE.

Un derivat dela verb.

Cubil'ă 'cobire, -prevestire rea ; fig. om rău' (Dal.) < *cobesc* (dr.).

Concrete.

COLECTIVE.

Sucîl'e 'beaux-parents' (Pap.B.) < *socru*.

PRODUSUL PRIMITIVULUI.

Avușîl'e 'richesse, fortune' (Pap.B.) < *avut* 'riche'.

LOCUL UNDE SE PRODUCE CEVA.

Megl. *Băcîḡl'ă* 'bercail, bergerie, fromagerie, vacherie' < *bacîḡ*, cf. și bulg. *bačîla*.

Abstracte-Concrete.

FUNCTIUNEA ȘI ȚARA PESTE CARE EA SE INTINDE.

Megl. *ampiralḡl'ă* 'împărăție' < *ampiral*, -ḡl.

CALITATEA ȘI LUCRUL CARE POSEDĂ ACEA CALITATE.

Megl. *Viniḡl'e* 'boă vinătă' < *vini!*, -ḡl.

SUFIXE COMPUSE.

-ăril'e (=ar+-il'e).

Amirăril'e (Obced. Pap.B.), *amirăril'ă* (Pap.B.), *amiriril'ă* (Dal.) 'împărăție; empire' < *amiră* 'empereur'.

-uril'e (=ur+-il'e).

Drîcuril'e 'drăcie, gînd ascuns' (Dal.) < *drac*.

Originea : *-ilia* = pl. dela *-ile*, cf. *-aîñ*, *-ae* < *-alia* = pl. dela *-al*, *-alis* (S. Pușcariu, Conv. Lit. XXXVIII, 700). — Sufixul a avut mai întăiu înțeles colectiv, din care s'a desvoltat apoi cel abstract.

Livil'ă 'saleté, ordure' (Dal.) < *lav-*, cf. *lăvosu* 'sale, malpropre' (Mih.).

Pîtrîhil'ă 'étole, ornement ecclésiastique' (Dal.) < *πατραγήλι*.

Ardil'ă 'boală de gît' (Dal.), cf. alb. *hardĭe* 'angine'.

Fenomene de Analogie.

Sufixul *-il'e* s'a substituit lui *-ie* în următoarele exemple :

Anăpudil'e (Pap.B.), *anapudzîl'ă* (Dal.) 'caprice, bizarrerie' < *ἀναποδία*.

Cîtiguril'ă 'accusation; calomnie' (Dal.) < *κατηγορία*.

Filanḡrupil'ă 'philanthropie' (Dal.) < *φιλανθρωπία*.

Hîricupil'ă 'joie' (Dal.) < *χαρακοπία*.

Lihunil'ă (Dal.), *lihunil'e* (Mih.), megl. *lihunil'ă* 'couches, accouchement' < λειχωνία.

Lixuril'ă 'gourmandise, glotonnerie' (Dal.) < λυξυρία.

Măsturil'e 'habileté' (Pap.B.) < μαστορία.

Pruxinil'ă 'entremise pour un mariage' (Dal.) < προξενία.

Purnil'ă 'volupté' (Dal.) < πορνεία 'prostitution'.

Sclivil'ă 'esclavage' (Dal.) < σκλαβία.

Tipografil'ă 'imprimerie' (Dal.) < τυπογραφία.

Mirtiril'ă (Dal.) = *mirtiriă* (Dal.) 'témoignage, attestation' < μαρτυρία.

Ninitil'e = *xinbie* (Pap. B.) 'pays étranger, étranger' < ξεντεία.

Megl. *bucuril'e* < alb. bukuri.

Lihunil'ă < ngr. λειχωνία.

Din cauză că *-il'e* are aceeași funcțiune ca și *-ie* și adeseori chiar i se substituie, am căpătat pentru mr. derivate duble :

Amirărie și *amirăril'e* 'impărăție' (Obed.) < *amiră*.

Drăcurie și *drăcuril'e* 'drăcie' (Dal.) < *drac*.

Observăm apoi că adeseori pentru mr. *-il'e* corespunde dr. *-ie* :

Avuție-avușil'e, *bărbăție-birbișil'ă*, *cînie-cînil'ă*, *curvărie-curvăril'e*, *dusmănie-dusmănil'e*, *frăție-frățil'ă*, *șierărie-hiriril'ă*, *omenie-uminil'e*, *pescărie-piscăril'ă*, *preuție-prișșil'ă*.

La grupa cuvintelor în *-il'ă* a trecut *sindil'ă* 'orage' (Mih. Dal.) < ngr. συντέλεια < 'inondation, déluge, pluie à verse' (Aravant.).

Genul și Pluralul.

Cuvintele în *-il'e* sînt feminine și fac pl. *-il'i*.

INȚĂ (-ință).

Observație. Dr. mr. — Derivarea se face dela verbe.

Funcțiunea.

Abstracte.

O ACȚIUNE.

Adeverință < *adeveresc*.

Ajutorință < *ajutoresc*.

Biruință < *biruesc*.

Cădință < *cad*.

Conțință 'oprire' < *contenesc*.

Cunoștință < *cunosc*.

Dulorință < *doloresc*.

Dorință < *doresc*.

Făgăduință < *făgăduesc*.

Ferință 'păzire, evitare' (Doamne... dăruiaște... acelora ce vor lua din țărna mea ertare de păcate și *ferință* de patime. Dos. Prol. 16¹/₂₁) < *feresc* 'evit'.

Folosință, *folosință* (Dos. Prol. 40²/₁) 'folosire, folos' < *folosesc*.

Izbăvință 'izbăvire' (Dos. Prol. 73²/₃₂) < *izbăvesc*.

Mîntuință 'mîntuire' < *mîntuesc*.

Năzuință < *năzuesc*.

Obișnuință < *obișnuesc*.

Ostenință 'osteneală' < *ostenesc*.

Polzuință 'învățătură, lecție, exemplu' (Dos. Prol. 54¹/₂₂) < *polzuesc* (Spune ne... și nu te scumpi a ne *polzui*. Dos. Prol. 45²/₂₁. — Cf. și subst. *polză*, Dos. Prol. 54²/₁).

Silință < *silesc*.

Socotință 'băgare de samă' (Dos. Prol. 37²/₃₀, 49¹/₉), 'numărătoare, recensiment' (Bibl. 61²/₂, 61²/₆).

Stăruință < *stăruesc*.

Trebuință < *trebuesc*.

Ușurință 'inlesnire' (Codin, 76) < *mă ușuez* 'a se ușura' (Codin, 76).

Ușurință < *ușurez*.

Voință < *voesc*.

O STARE.

Fericință 'fericire' (Dos. Prol. 52¹/₁₈) < *fericesc*.

Iscusință < *iscusesc*.

Nevoință 'tortură, chin' (Dos. Prol. 27¹/₂₅, 37²/₇, 15²/₁₈) < *nevoesc*. — *Anevoință* < *anevoec*.

Slăbință 'rău, răutate' (Pap.B.), *slăbință* 'slăbicîunc, răutate, rele' (Dal.) < *slăbesc*.

Concrete.

LOCUL.

Hălăduință < *hălăduesc*.

Locuință < *locuesc*.

PERSOANA.

Ființă < a fi.

Originea : = it. sp. *-enza*, pg. *-ença*, pv. *-ensa*, fr. *-ence* < *-entia*, moștenit în următoarele cuvinte :

Credință < **credentia*.

Cuviință < *convenientia*.

Puință < *potentia*.

Sămînță, mr. *simință* (Dal.), megl. *simință* < **sementia* = *sementis*.

Suferință < *sufferentia*.

Știință < *scientia* 'connaissance, renseignement', cf. și în inscripții *ad scientiam nostram* (Olcott, 77) = *la știința noastră*.

Velință este obscur.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-ință* sunt feminine și formează pl. *-ințe*, *-inți*.

ISTRĂ (*-istă*).

Observație. Mr.

Funcțiunea.

DIMINUTIVE.

Căsistră (Pap. B.), *cisistră* (Dal.) 'coteț, găinărie' < *casă*.

Culistră I 'furecă pentru toarcerea humbacului' (Dal.) < **culistră* < *colus*.

Originea : = fr. *-itre* < **-ister*, *-istra* = *-aster*, *-astra* (G. Pascu).

ELEMENTE NEOGRECE.

Anghistru, s. et. pl. *-iștri*, 'undiță, cârlig mic de oțel cu care croitorii prind obiectele de cusut' (Dal.) < ngr. ἀγκίστρι 'crochet, croc pour suspendre', ἄγκιστρον 'croc ; crochet ; hameçon'.

Culistră (Pap.B.), *cănistră* (Pap.S. Mih.) 'panier, corbeille' < ngr. καρίστρι.

Silistră (Mih.), *filistră* (Mih. Dal.) 'tulumbă de mină făcută din lemn de soc' < ngr. σιφίστρα 'sifflet', de unde și turc. *silistra* 'sifflet' (G. Meyer, Türk. St. I 84).

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în *-istră* a trecut :

Cilistră (Dal.) = *gilit* 1. săgeată, 2. rază de soare (Dal.) <ture. *șirid* 'javelot'.

Genul și Pluralul.

Cuvintele în *-istră* sunt feminine. *Căsistră* și *culistră* fac pl. *căsistri*, *culistri* : *cilistră*, *cilistre*. Pentru celelalte cuvinte pl. nu este dat.

IUNE (-iune).

Observație. Dr. nr. — Radicalele terminate în *l, z, s* suferă modificări. — Derivarea se face numai dela adiective.

Funcțiunea.

Abstracte.

O STARE.

Fericăune 'fericire' (Car.) < *ferice*.

Istecăune 'sagesse, intelligence' < *isteț*.

Lăngegăune 'langueur' < *lînged*, -*ezî* 'malade, languissant'.

Răpegăune 'vitesse' < *răpede*, -*ezî*.

O ACȚIUNE.

Botejune (vr.), megl. *bătișuni*, mr. *pătigăune* (Pap.B.), *pitișuni* (Dal.) 'baptême' < *bolez*.

Concrete.

Putregăune (Dos. Prol. 76²/₁₂), *putrejune* (Mard.), mr. *putrișune* (Pap.B.) 'putregău' < *putred*, -*ezî* 'pourri'.

Originea : = it. *-ione*, sp. fr. *-ion* < *-io*, *-ionis*, moștenit în : *Înțelepăune* 'sagesse' < *intellectio* 'sens, signification'.

Mincăună (dr. megl.), mr. *mingăună* (Dal.), *mincăune* (Pap.S.) 'mensonge' < *mentio* 'actio de mentionner, mention'.

Pășune 'pădurage' < **passio* = *pastio*.

Răpceuni 1. 'le mois de Septembre' (Tiktin), 2. *răpceun* 'le mois de Décembre' (Vircol) < *raptio* 'enlèvement, rapt'.

Tăciune, nr. *lucine* (Pap.B.), megl. *tăciuni* 'tison, brandon' < *tilio*.

Radicalele terminate în *ș*, *z*, *s* sufăr modificări din cauza lui *î* din-*îune* :

-*șune* > -*ciune* : *isteciune* < *isteș*, *înțelepciune* < **intelepșune*, *mincună* < **minșune*, *răpceuni* < **răpșune*, *tăciune* < **tășune*.

-*zune* > -*giune*, -*june* : *bolejune* < **bolegiune*, *bolez*, *lăngegiune* < *lăngezî*, *pulregiune*, *pulrejune* < *pulrezî*, *răpegiune* < *răpezî*.

-*șune* > -*șune* : *pășune* < **pășune*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în -*une* sunt feminine și se întrebuințează numai la sg. În limba veche găsim un exemplu de *pășune* pl. : „Aflară *pășune* multe și bune”, Bibl. 290¹/₃₀ (pascuas).

Sunt masculine : *răpceuni* și *tăciune* pl. *tăciuni*.

MÎNT (-mî'nt).

Observație. Dr. nr. — Alături cu -*mînt* apare și forma -*minle*, formă la început a pluralului. — Derivarea se face dela radicalul înfinitivului verbului respectiv.

Funcțiunea.

Abstracte.

O ACȚIUNE.

Apărămînt 'protection, abri' < *apăra*.

Ascultămînt 'obéissance' < *asculla*.

Indurămînte 'compassion, miséricorde' < *îndura*.

N-am *păsămînt* = nu-mî pasă (Vircol) < *păsa*.

Șișirimînt 'seceriș' (megl.) < **șișirimînt* < *șetira*.

O STARE.

Rășimînt 'răceală' (megl.) < *răși*.

REZULTATUL

Invățămint 'leçon' (a trage--) < *invăța*.
Sirbimint 'besogne ,affaire, service' (megl.) < *sirbi* 'servir, travailler' (=lat. *servio*, -ire).

Abracte-Concrete.

REZULTATUL.

Așezămint 'ordre, édicte, accord ; institution' < *așeza*.

Concrete.

NOMINA INSTRUMENTI.

Adrimintu (Dal.), *adărămintu* (Pap.S.) 'clădire, edificiu' < *ad(i)ra*.

Astrucămint 'acoperișul porții, casei' (Noua Rev. Rom. VIII 85) < *astruca*.

Aștirnumintu 'scoarță care se pune sub samarul calului' (Dal.), *știrămint* 'așternut' (megl.) < *aștirna* (Mih. Dal.), megl. *șterne*. — Megl. este poate împrumutat din mr.

Îmbrăcămint (vr.), *îmbrăcămintele* < *îmbrăca*.

Scăpărămintele (Pas.) < *scăpăra*.

VARIANTĂ.

-ămînt.

Din *apărămint*, *ascullămint*, *așezămint*, etc. față de *apăr*, *ascull*, *așez*, etc. s-a extras *-ămînt* cu care s'au derivat următoarele abstracte dela radicalul prezentului la verbe de conj. III :

Căzămînt 'chute, décadence ; convenance' < *cad*, *cazî*.

Crezămînt 'încredere' < *cred*, *crezî*.

Scăzămînt 'diminution, rabais ; décadence' < *scad*, *scazî*.

Apoi *lărgămînt* 'espace, ampleur' (Car.) < ad. *larg*.

Originea : =it. *-mento*, sp. *-miento*, fr. *-ment* < *-mentum*, moștenit fie sub forma sing. fie sub forma pl. *-menta*, în următoarele exemple :

Acoperemînt 'toit', *coperemînt* 'toit, couverture, protection, abri', mr. *acupirimindu* 'toit, couverture' (Dal.), megl. *cuprimint* 'toit, couverture' < *cooperimentum* 'ce qui couvre entièrement'.

Călțămînt, călțăminte 'chaussure' < *calciamentum, calciamenta*. — *Încălțămînt, încălțăminte* au fost refăcute după *a încălța*.

Greomînt 'peine, travali' (Pop. 119) < **grevimentum* cf. *gramen*.

Jurămînt, vr. și dial. apoi mr. *gîturămîntu* (Mih.), megl. *jurămînt* < *iuramentum*.

Legămînt 'lien' < *ligamentum* 'bandage, bande'.

Mormînt, mr. *mărmîntu* (Pap.S.), *murmîndu, mîrmîndu* (Dal.), *murmînte* (Pap.B.) megl. *murmînt* < *monimentum*.

Osămînte s. f. pl., fr. *ossements* < **ossamenta*, cf. și it. *ossame*, sp. *osambre*, port. *ossama*.

Pămînt, mr. *pimîntu* (Dal.), megl. *pimînt* < *pavimentum*.

Rugămînte, megl. *rugămînt* < *rogamentum*.

Veșmînt 'habit sacerdotal', megl. *aveștimînt* și *aveșmînt* 'habit, velement' < *vestimentum*.

Ingrășămînt 'engraisement, engrais' și *simșimînt* 'sentiment' sunt făcute dela *îngrășa* și *simși* după fr. *engraisement*, it. *ingrassamento*, fr. *sentiment*, it. *sentimento*.

Mr. *nvîscîmîndu* 'îmbrăcămînte' (Dal.) < **nvîștimîndu*, cf. megl. *aveșlimînt*, sub influența lui *nvescu*, forma de prezent a vb. *nvîșteari*.

Fenomene de Analogie.

Subt influența lui *nvîscîmîndu* s'a născut *alîxîmîntu* 'costume, pair d'habits' (Dal.) < ngr. ἀλλάξιμον 'change, rechange de vêtements'.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-mînt* sunt eterogene și fac pluralul în *-mînte*, mr. *-i*: *azezămînt, îngrășămînt, învălămînt, jurămînt, simșimînt, veșmînt*, mr. *acupîrimîndu, adrîmîntu, alîxîmîntu, așfirnumîntu, nvîscîmîndu*.

Sunt eterogene și fac pl. în *-mînturî*: *acoperemînt (acoperemînturî, Bibl.)*, vr. *încălțămînt (încălțămînturî, Dos. Prol. 62¹/₂₃)* *pămînt*.

Eterogene cu plural *-e* și *-urî*: *jurămînt* pl. azi *jurămînte*, vr. *gîturămînturî* (Dos. Prol. 14²/_{28,31}), *mormînt-mormînte*, mai rar *mormînturî*.

Imbrăcămintele, azi întrebuințat numai la sg., a trebuit să fie altădată pl. dela *imbrăcămintul* (vr.). Substantivul eră deci eterogen. Forma *imbrăcămintele* se găsește ca sg. încă în Bibl. 46²/₃₁ (ἱμ.α.τι.σ.μ.όν). Cuvântul a fost în vr. și masc. : pl. *imbrăcăminți*, Bibl. 180¹/₂₅.

Acelaș lucru despre *incăllămintele*, vr. *incăllămînt*.

Osămintele se întrebuințează numai la pl.

Mr. *murmintul*, *murmîndu* este masc. : pl. *murmînți* (Pap. B.), *murmîndzi* (Dal.). (Dr. *mormînt* este și el masc. în înjurături : *mormînți*). Mr. *murmintu* a fost într'o vreme și el eterog., dovadă forma sg. colaterală *murminte*.

Megl. *murmînt* este eterog. : pl. *murmînturi*.

Rugămintele, de sigur pl. unui **rugămînt*, este fem. și face pl. *rugăminți*.

Scăpărămintele este deasemenea feminin și se întrebuințează numai la sg.

Despre celelalte cuvinte megl. afară de *murmînt*, ni se spune că sunt eterogene, dar nu se dă pluralul.

Celelalte cuvinte se întrebuințează numai la sg.

OARE (-oăre).

Observație. Dr. — Derivarea se face dela participii. — Două derivate dela radicalul indicativului prezent : *curmoare*, *vulboare* ; — două derivate dela un substantiv : *funatoare*, *turtoari*.

Funcțiunea.

Abstracte.

O ACȚIUNE.

Mulsoare 'mulgere' < *muls*.

Plînsoare 'plînset' (Dos. Prol. 28²/₂₁) < *plîns*.

Strînsoare (Dîndu-i să *strînsoare* cu multe fealțuri de muncă..., îi tăiară capul, Dos. Prol. 15¹/₂₁) < *strîns*.

Curmoare 'încetare, oboseală' (Mih.) < *curm* 'încelez, obosesc'.

Abstracte-Concrete.

Dusoare 1. 'ducere', 2. 'un șir de flori dus cu acul pe cămeși sau îi' (Codin, 30) < *dus*.

Întinsoare 1. 'acțiunea de a întinde' ([se ruga] svnșia sa cu *ntinsoare* câtră fiul svnșii sale, Dos. Prol. 40¹/₁₃, = cu insistență. — A merge într-o-*ntinsoare* = a merge direct la ținta propusă în călătorie), 2. a. 'traverse, pièce transversale' (Bibl. 65¹/₃₇: διατόμων), b. *întinsori* 'zîmși la războiu' (Viciu, 53), c. 'mîncare făcută din puțină smîntină cu făină de păpușoiu sau de grîu fîerte laolaltă' (Viciu, 53).

Ninsoare 1. 'acțiunea de a niuge', 2. 'omăt'.

Prinsoare 1. 'prindere', 2. 'rămășag' (Tiktin), 3. 'lucru cu care se prinde ceva' (Era verigile *prinsori* drugilor, Bibl. 66²/₅₉), 4. 'temniță' (Hasden, Cuv. II 486).

Scrisoare 1. 'manière d'écriture', 2. 'lettre' < *scris*.

Strîmtoare 1. (a fi la *strîmtoare*, *strîmtorat*), 2. 'défilée' (Trecînd acea *strîmtoare*... allăm o poartă, Dos. Prol. 46¹/₁₁) < *strîmt*. — cf. și lat. *strictorium* 'eordon'.

Scrisoari 1. 'manière d'écriture' 2. 'lettre' (Dal.) < **scriăloari* < *scris* 'écrit'.

Concrete.

PRODUSUL PRIMITIVULUI.

Friptoare 1. 'friptură, carne friptă' (Candrea), 2. fig. 'grande chaleur' (Rev. cr. lit. III 154) < *fript*. — Pentru 2 cf. nr. *cîloari* 'chaleur' < *calor*.

Unsoare 'onguent' < *uns*.

LOCUL UNDE SE EXERCITĂ ACȚIUNEA PRIMITIVULUI.

Inchisoare 'prison' < *inchis*.

Pusoare 'locul unde se pune ceva' (Fură... ngropaț la poarta Țarigradului... în *pusoarea* locului devtêrului, Dos. Prol. 86¹/₅) < *pus*.

Vultoare, viltoare 'tourbillon d'eau' < *involl* < **invôlilus* = *involutus* 'roulé, tourné'.

Fundoare 'ferestruică' (Viciu, 44) < *fund*.

Turtoari 'toartă, verigă de metal' (Dal.) < dr. *toartă*.

Originea : = it. *-ore*, sp. prov. *-or*, vfr. *-our*, fr. *-eur* < *-or*, *-oris*, moștenit în :

Alboare 'blancheur, lumière' < *albor*.

Căroare (Pap. S.), *cîloari* (Dal.), megl. *căloari* 'chaleur' < *calor*.

Dulcoare 'douceur' (Barcianu) < *dulcor*.

Duroare 'douleur' (Conv. Lit. XX 1009), *durorî* 'podagră' (Car.) < *dolor*.

Lîngoare 1. 'fièvre typhoïde' (dr.), 2. mr. *lîngoare* (Pap.S.), *lîngoari* (Dal.), megl. *lîngoari* 'maladie' < *languor* 'maladie'.

Lucoare 'lueur' < **lucor*.

Mucoare 1. 'moisissure' (Rev. cr. lit. III 161), 2. mr. *mucoari* pl. -orî 'materii mucoase care se găsesc în placentă înainte de fătare la animale' (Dal.) < *mucor* 'moisissure'.

Putoare, mr. *mputoare*, *mbutoare* (Pap. S.), megl. *puloari* 'puanteur, mauvaise odeur' < *putor*.

Răcoare, mr. *arcoari* (Dal.) 'fraîcheur' < **recor* < *rec-ens*.

Sudôare, mr. *sudoare* (Pap.S.) 'sueur' < *sudor*.

Timoare 'peur' (Car.) < *timor*.

Urdoare 'chassie' < **horridor* < *horridus*.

Mr. (Dal.) megl. *cufoari* 'diarrhée' este un derivat imediat dela mr. *cufurescu* (Dal.), megl. *cufăres* 'foirer' < lat. *conforio*, -ire.

Dogoare 1. 'chaleur du feu' (Mat. 73), 2. 'chaleur brûlante du soleil' (Hasdeu, 1746) este un derivat imediat dela *dogoresc* 'chauffer fortement, brûler' < bulg. *dogoreavam*, *dogoream* 'achever de brûler'.

Prigoare 'chaleur brûlante du soleil' (Hasdeu, 1746) este un deriv. imed. dela un *prigoresc* < bulg. *prigaream* 'faire brûler encore un peu', cf. și bulg. *prigar* 'état d'une chose brûlée; brûlé, brûlure'.

Duhoare 'mauvaise odeur' < *duh* supt influența directă a lui *puloare*.

Genul și Pluralul.

Cuvintele în -oare sînt feminine și fac pl. -orî. — *Răcoare* se întrebuințează la pl. numai în izolarea *a vîrî în răcorî*; *sudoare* în *a-î trece sudorile*.

UN (-în).

Observație. Dr. — Fem. -ună. Variantă : -une.

Funcțiunea.

NUME DE PLANTE.

Căpșună = mr. *căpușă* (Mih.), *căpușă* (Dal.).

Bursune 'un fel de rugină de pe mlaștină' (Șez. II 23, V 40). —

Cuvântul este poate un derivat dela *bară* 'baltă', **bāros* 'băltos', cf. *mlăştiniţă* 'plantă erbacee care creşte prin locuri şi păşuni umede'. — Panţu cunoaşte : *bursoacă* 'mohor' şi *bursucă* 'Bartsia alpina L.'

NUME DE FIINŢE MITOLOGICE.

Căpcăun 'om cu cap de cîine, fiinţă mitologică' (Şez. II 25-26 : *Căpcăunii* sînt nişte oameni cu capul de cîine şi foarte răi... Ei au un ochi în frunte şi unul în cîafă ; Codin 13 : *căpcăun* 'fiinţă extraordinară care ar fi mîncînd creştinii, — are 2 guri, 4 ochi şi 7 picioare') < **capcănun* < *căpcîn* idem (Şez. II 25-26, Pop. 164) = (cu) cap (de) cîine.

AUGMENTATIVE.

Văgăună 'depresiune între două dealuri' < **găvănună* < *găvan*, cf. *găvănal*. — Varianta *găvădună* (Viciu, 45) < **găvăndună*, **găvănună*.

SUFIXE COMPUSE.

-uşun (= -uş + -un),

UN DIMINUTIV.

Iepşună 'îep(u)şoară' (Ispirescu, Leg. 161) < *îapă*.

-ăun (= -ău + -un).

POSESORUL UNEI CALITĂŢI PRIN EXCELENŢĂ.

Căscăun 'gură-cască < *casă*. — Forma *căscăunl*, *căscăund* provine din prima supt influenţa lui *bolînd* 'greoiu, din topor' (Şez. II 150) = ung. *bolond* 'stultus', ori prin epiteză, cf. *scand* 'scaun' (Conv. Lit. XX 1017) < **scan* = **scaŭn*, *scaun*.

Bălăun, nume de familie (Hasdeu, 2936) < *băl*.

Originea : = -it. -one, sp. -on, prov. -ó, -on, fr. -on, pg. -ão < -o, -onis (G. Pascu). moştenit în :

Cărbune 'charbon' < *carbo*, -onis.

Minune 'prodige, merveille' < **mirune* < **miro*, -onis.

Găune, *găun*¹ 'guêpe, frelon' < **cavo*, -onis < *cavare*. — *Găun*²

'creux, trou' < **cavo*, -onis < *cavus*, v. Candrea-Densușianu, Dicț. No. 718, 719. — Variantă : *gărgăun* 1. 'frelon', 2. fig. are *gărgăuni* 'il est toqué', de unde apoi *gorgonesc* 'chasser' (Rev. cr. lit. III 155) și derivatul imediat *gorgună* 'femme vieille et méchante' (Rev. cr. lit. ib.).

Grăsune (Car.), *grăsun* (Pamf. Agr.) 'cochon de lait', *grăsun* 'grasouillet, replet' < **grasso*, -onis, cf. it. *grassone*, npv. *grassoun*.

Sărune, *săruni* 'locul unde se dă sare la oî' (Candrea), *sănune* 'locul unde se dă sare la vite' (Noia Rev. Rom. XIII 87), *senune* 'trunchiu de brad scobit, pe care se dă vitelor sare pisată' (Șez. II 43), *sănun* 'un copac tăiat ce are pe el un jghîab în care se presară sare orî țărițe, pentru a le linge caprele și oile' (Șez. III 87), *sănună* 'locul unde aū lins oile sare' (Viciu. 74) < **salo*, -onis, cf. mr. *sărițe* 'locul unde se dă oilor să lingă sare' < **salinea* < *salinae* 'salines'.

Păun (dr. megl.), mr. *păunu* (Pap.S.) 'paon' < *pavo*, -onis.

Tăun 'taon' (dr. megl.), mr. *tăunu* (Pap.S.), *tūun* (Dal.) < *tabo*, -onis.

Alun 'coudrier' < *alună* 'noisette' = **avellona*, *avellana* (*nux*), cf. *nuc* < *nucă*.

Din -o, -onis avem direct rom. -une. Forma -un se explică ori prin faptul că alături cu -o, -onis aū existat în latina populară forme în -onus, cf. *patronus* și *patro*, -onis, *strabo*, -onis și *strabonus*, *pavo*, -onis și *pavus*, deci poate și **pavonus*; ori prin analogie : **păune* a făcut pl. regulat *păuni*, cf. *lăcune*, *lăcuni*, de unde apoi sg. *păun*. În favorul analogiei vorbesc cazurile în cari s'a păstrat forma dublă, cf. *grăsune* și *grăsun*.

În ce privește înțelesurile variate ale sufixului : nume de plante, nume de animale, augmentative, diminutive, posesorul unei calități prin excelență, observăm că ele se regăsesc și în celelalte limbi romanice, v. Diez 315—318, Nyrop § 282—286.

Obscur :

Genune 1. 'mer, ocean' (Hasdeu, Cuv. II 205), 2. 'tourbillon d'eau' (Șez. II 24; Pas.; Candrea : *gerune*).

Elemente italiene.

Copun 'chapon' (Car.) < *capone*.

Săpun, *sopon*, mr. *săpune* (Pap.B.) < *sapone*.

Elemente neogrece.

Pătună (Pap.B.), *pîună* (Dal.) 'la plante du pied' < πατοβύα.
Canun și *canon* 'peine' (Șez. II 151) < κκνόν 'pénitence im-
 posée par le confesseur'.

Elemente bulgărești.

Gorun 'chêne à grappes' < *gorun* 'chêne'.
Șlădun (Pauțu), *șledun* (Damé T. 183 nota 4) 'chêne à grappes' <
sladun 'chêne à glands doux'.

Elemente turcești.

Cuscun (mezl.), nr. *cuscunc* (Pap.B.), *cuscuni* (Dal.) 'crou-
 pière' < *kuskun*.

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în *-un* au trecut :

Bordun 'poamă neagră' (Vîrcol) < *Bordeaux*, de unde și *burdoită*
 'vin negru' (ib.).

Substituții de sufix.

Cotună 'militar' (Candrea) = *cătană* (Șez. II 23).

Mătrăgună Bot. 'belladone' = vr. *mandragură* (Bibl. 22 ¼),
mandragoră (Bibl. 22 ½), ngr. μανδραγόρας.

Sărpin, *sărpinel* Bot. 'serpolet' < **sărpul* = lat. *serpullum*.

Cicîună (Dal.) = *cicîulă*.

Genul și Pluralul.

Cuvintele în *-ună* sunt feminine și fac pl. în *-une* (*căpșună*,
văgăună, *iepșună*). Cuvintele în *-une* sunt 1. unele masculine:
cărbune, *găune*, *grăsune*; 2. unele feminine și fac pl. în *-unî*:
genune, *minune*, *sărune*.

UR (-'ur).

Observație. Dr. -ur, -or, -ăr; mr. -ur.

Funcțiunea.**Concrete.**

DIMINUTIVE.

Smicor 'vîrful arborelui' (Codin, 67) < *smic-*, cf. *smicca* 'crengușă'.

Bulură 'buturugă' < *bul-*, cf. *butuc*, *buturușă*.

Șombur (Dal.), *șombură* (Pap.B.) 'pîetricică', *șombură* 'bol, umflătură mică; minge' (Dal.), *clombură* 'fulg' (Pap. B.) < *șumbă*, *glumbă* 'umflătură' (Dal.), *clumbă*, *glumbă* 'umflătură, uimă' (Pap.B.), megl. mr. (Pap.B.) *clumă* 'bucăciică de lînă'.

Înțelesul diminutiv s'a pierdut în :

Gripsor = γριψ, gryphus, Bibl. 77¹/₃₂, 137¹/₁.

Uture 'chat-huant, chouette, noctua' (Hasdeu, Cuv. I 309) < alb. *ut*, de unde și srb. *ulina* 'chouette', bulg. *ulva* 'chouette'.

Gigur 'șap jugănit' (Dal.) < **giugur* < *giug*, *jug*, cf. vb. *jug-ănesc*.

Ghizdură, *vizdură* = *ghizdă* de puș (Codin, 78).

Clungăr 'copac cu vîrful retezat' (Candrea) < *clung*.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Nume de păsări.

Codobatură < *coadă* + *bal*.

Capîntortură < *cap* + *întort*.

NOMINA INSTRUMENTI.

Ștergură (Conv. Lit. XX 1018), *mînăștergură* (Car.) 'prosop' < *șterg*.

Abstracte.

O ACȚIUNE.

Baljocură < *bal* *joc*.

Originea : = it. *-olo*, sp. *-lo* < *-ulus*, moștenit în :

Barbur(e) 'partie inferioare de la lame d'un couteau, d'un rasoir, d'une hache, etc.' < *barbula*.

Fagur 'rayon de miel' < **favulus*, *favus*.

Graur < *graulus*.

Spicor 'spic' (Păsc.) < *spicula*.

Grumur 'grămadă' (Dal.) < *grumulus*.

Cră'mură 'gălăgie, larmă' (Șez. V 175 sub zurbalic) < Ducange *carnula*.

Gaură (dr. megl.) < **gavula*.

Ghindură, mr. megl. *gl'indură* < *glandula*.

Lingură (dr. mr.) < *lingula*.

Negură (dr. mr.) < *nebula*.

Păstură 'propolis' < **pestula*.

Ramură (dr. megl.) < **ramula* = *ramulus*?

Răură 'o sucătură ce se ține de una' (Șez. III 87) < *rivulus* 'petit ruisseau'.

Scindură, megl. *scōndură* < *scandula*.

Vergură învălită Bot. 'plantă erbacee numită și morăriță', fr. *cheveux-de-Venus* < **virgula* = *virgo*.

Fiștură 'fistulă' (Dal.) < *fistula*.

Lindură 'rîndunică' (Dal.) < **hirundula*, *nirundo*.

Pen(d)ură 'cuțu' (Dal.) < *pinnula*.

Pergură (Mih.), *perțură* (Dal.) 'raisin de treille' < *pergula*.

Țicură 'tărmătură' (megl.) < *mīcula*.

Fumur 'blanc tacheté de noir, en parl. des brebis', friul. *fu-mul* < **fumulus* = *fumidus* 'noirâtre'.

Muscur 1. adiect. 'masculin' (Dal.), 2. subst. 'bărbat' (Dal.), 'pore' (dr.) < *masculus*.

Oae *muscură* 'oae cu muște pe bot, muscă = pată neagră' (Giuglea, Cerc. lexic. 18), mr. *mușcură* 'alb la urechi și la nas, cu pete albe la cap : capră *mușcură*' (Dal.) < *muscula*.

Muntur 'prost' (megl.) < **mutulus*, *mutus*.

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în *-ur* au trecut :

Maldur = *maldăr* (Săgh. 113 d, Codin 48) < pol. *malder* 'Malter ; Mahlmetze' = germ. *Malter*.

Guștur (Dal.) = dr. *gușter*.

Strejur 'parul din mijlocul ariei de care se leagă caii ca să triere grîul' (megl.) = dr. *streațăr* (Cimil. I) = bulg. *stožar*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-ur* sunt masculine; — cele în *-ură* sunt feminine și fac pl. *-uri*.

URĂ (-ură).

Observație. Dr. mr. megl. — Derivarea se face dela participii.

Funcțiunea.

Abstracte.

O ACȚIUNE.

Amăgitoră 'înșelăciune' (Tiktin), 'aenygma' (Car.) < *amăgit*.

Apucătură < *apucal*.

Arătătură 'arătare' < *arătat*.

Aruncătură, mr. *arcătură* (Dal.) < *aruncat*, mr. *areal*.

Asupritură 'asuprire' < *asuprit*.

Atinsură 'atingere' < *atins*.

Cumpărătură < *cumpărat*.

Furătură < *fural*.

Impușcătură < *impușcat*.

Încălecătură 'încălecare' < *încălecat*.

Inghițitură < *înghițit*.

Însulișătură (L-au lovit cu a doa *însulișătură* în spinare. Dos. Prol. 25²/₃₁) < *însulișat*.

Învățătură, mr. *nvișitură* (Dal.), megl. *anvișătură* < *învățat*, mr. *nvișat*, megl. *anvișat*.

Măsurătură (Dos. Prol. 48²/₃₃) < *măsurat*.

Mersură 'felul de a merge al cuiva' (Codin, 49) < *mers*.

Pălitură (Rodurile... le va topi *pălitura*. Bibl. 146²/₅₂, ερυσίβη, rubigo. — *Pălitură*... să va face. Bibl. 249²/₅₅, ερυσίβη) < *pălit*.

Picilitură < *picilit*.

Podobitură (Dos. Prol. 52¹/₈) < *podobit*.

Săcerătură 'θερισμός, l'action de moissonner, de faucher' (Bibl. 84²/₅₀) < *secerat*.

Săgetătură (Impăratul... să vindeca de *săgetăturile* ce l-au săgetat pre el Armîmîi. Bibl. 272²/₈, (τοξέβμz) < *săgetat*.

Săritură, mr. *ansăritură* (Pap.B.) < *sărit*.

Sculturătură < *scultural*.

Strîmbătură, mr. *strîmbîtură* (Dal.) < *strîmbat*.

Şuerătură < *şuerat*.

Tămietură (Intră' ca să facă *tămieturile*. Bibl. 274 $\frac{1}{3}$, θόματα) < *tămîtal*.

Vărsătură, mr. *virşitură* (Dal.) < *vărsat*, *virşat*.

Zvirlitură (Dos. Prol. 46 $\frac{1}{5}$) < *zvirlit*.

Chipul muncilor lui în multe fealţuri: rane şi *zdrobituri* făl-cilor, *spînzurături* şi *sdrieturi* cu unghile ceale de her strujit. Dos. Prol. 18 $\frac{2}{7}$.

Acîşitură 'apucătură, prindere' (Dal.) < *acîşat*.

Adîpitură 'stropitură' (Dal.) < *adîpat*.

Adîngitură 'adaus' (Dal.) < *adîngat*.

Aduchitură 'înţelegere, pricepere, simţire' (Dal.) < *aduchit* 'sim-ţitor, priceput, înţelegător'.

Afumitură 'poleire cu aur, aurire' (Dal.) < *afumat* 'poleit, aurit'.

Ahîursitură 'început' (Dal.) < **arhîrsitură* < **arhîrsit*, **arhîr-sescu*, *ahîurhescu* (Dal.) < ngr. ἀρχαρίζω.

Alăchitură 'lipitură' (Pap.B.) < *alăchit*.

Amurşătură 'amorşire' (Pap.B.) < *amurşit*.

Apîritură 'apărătoare, pază' (Dal.) < *apîrat*.

Arunicitură 'alunecare, alunecuş' (Dal.) < *arunicat*.

Astupitură 'astupare, îndopare' (Dal.) < *astupat*.

Asunitură 'sumel' (Dal.) < *asunat*.

Aurlitură 'urlat' (Dal.) < *aurlat*.

Clucătură 'clocotire' (Dal.) < **clucutitură* < *clucutil*.

Discălicătură 'descălecare' (Pap.B.) < *discălical*.

Discîntătură 'descîntec' (Dal.) < *discîntat*.

Lişinătură 'leşin, prăpădire de ris' (Dal.) < *lişinat*.

Upîritură 'opăreală' (Dal.) < *upîrit*.

Păşătură 'suferinţă' (megl.) < *păşot* 'păşit'.

Pisăitură 'scris, scrisoare' (megl.) < *pisăit* 'scris'.

O STARE.

Pleşuvitură 'calvitium, φαλάκρωμα' (Bibl. 136 $\frac{2}{29}$) < *pleşuvit*.

Aruşitură 'roşaţă' (Dal.) < *aruşit*.

Chirtură 'prostie' (Pap.B.), *chirturi* 'nimicuri, fleacuri' (Dal.)
 < **chirurură* < *chirut* 'prost' (Pap.B.).

Lîtură 'negreață' (Dal.) < *lîit*.

Mîlîtură 'dezordine, neorînduială, amestecătură' (Pap.B.),
 'încercătură, tulburare' (Mih.) < *mîlîit*.

Puscîlîtură 'acreală' (Dal.) < *puscuil* 'înăcrit'.

Concrete.

Aiturî, haiturî 'răciturî'. Acest nume se dă tuturor substanțelor
 gelatinoase' (Șez. V 25) < *ait* 'urturoșat' < *aii* 'usturoișu'.

Custurî 'un cușit cu pînza tare supțirică și fără plăsele' (Șez. II
 225), *mr. custură, cîstură* 'cușitaș' (Dal.) < *ascușitură*.

Dispîcătură (dr. și megl.) < *dispîcat*.

Fundătură 1. 'drum astupat', 2. 'pădure deasă' (Codin, 32)
 < (*in*)*fundat*.

Ghinătură 'două pîni înădite' (Codin, 34) < (*in*)*ghînat*, cf. mold.
sprincene înghinate.

Inchietură 'articulation' < *închiat*.

Îndrugătură 'ghemele țărâncelor de lînă sau de cînepă' (Cîob.)
 < *îndrugat*.

Îndulcetură (Bibl. 251²/₂₀), *îndulcitură* (Bibl. 252¹/₁₃, ἡδονομα, *aro-*
ma) < *îndulcîit*.

Înșirătură, megl. *anșărătură* 'colan' < *înșiral, anșărat*.

Întăritură < *întărit*.

Învălitură 'περιβόλαιον, indumentum' (Bibl. 55¹/₅₀), 'περιβόλιον,
pallium' (Bibl. 38¹/₂₄) < *învălit*.

Lepădătură < *lepădat*.

Mirositură 'parfum' (Bibl. 330¹/₃₀) < *mirosit*.

Mușcătură, megl. *mucîcătură* < *mușcat, nucîcat*.

Picătură (dr. și megl.) < *picat*, cf. norii au picat apă, Bibl.
 176²/₁₅.

Prăstură 'jument' (Hasdeu, Cuv. I 297) < **prășitură* < *prășesc*.

Răciturî < *răcîit*.

Roditură 'rod' (Bibl. 61¹/₁₈, 61¹/₉) < *rodîit*.

Sfrișitură 'sfrișit, om uscăcios' (Șez. IX 147) = *sfrișîit*. — *Sleșîit*
 'bicisnic, slab' (Șez. III 88) = *sfrișîit*.

Smullură 'femeie smulsă, urîță' (Bud.), *zmullură* 'femeie zmultă
 de păr' (Șez. V 174) < *smuls, zmulit*.

Uscătură 1. 'creangă uscată' (mold.), 'mîncare seacă, uscată' (Rev. cr. lit. III 172), mr. *uscătură* 'lucru uscat' (Pap. B.) < *uscat*.

Acupiritură 'acoperemînt, orîce pentru acoperit' (Dal.) < *acupirit*.

Alisitură 'persoană neglijentă' (Dal.) < *alísat*.

Alîvditură 'persoană care se laudă' (Dal.) < *alîvdal*.

Anvilitură 'scoarță' (Dal.) < *anvilit*.

Arumigătură 'pîne rumegată' (Mih.) < *arumígal*.

Clisurî 'ramurile, crengile tăiate dela un copac' (Dal.) < **clîrsiturî* < *clîrsescu* 'taîu ramurile unui copac' = ngr. **κλαρίζω* < *κλαρί*. **κλάρον* 'rameau, jeune branche', de unde mr. *clară* 'lemn lung și fără crăci' (Dal.), cf. *κλαδέω* < *κλαδί*, *κλάδος*.

Dispul'itură 'om îmbrăcat în zdrențe, om sărac' (Dal.) < *dispul'at* 'dezbrăcat'.

Gîlbinitură 'materiea galbănă ce varsă cineva' (Dal.) < *gîlbinit*.

Spumitură 'spumă' (Dal.) < *spumat* 'cu spumă'.

Urdzitură 'urzeală, bătătura pînzei' (Dal.) < *urdzít*.

Mîncătură 'mîncare' (megl.) < *mîncat*.

Nărăncîaturî s. f. pl. 'ursitoare' (megl.) < *nărăncîos* 'menesc'.

Șărălură 'șir de dealuri' (megl.) < *anșor* 'înșir'.

Urdzătură, ustură 'urzeală' (megl.) < *urdz-os*.

Abstracte-Concrete.

Acritură, mr. *acriturî* (Dal.) 1. 'acreală', 2. 'mîncăruri acre', la plural.

Adîritură, adrîtură 1. 'preparație, fabricație', 2. 'clădire' (Dal.) < *adîral, adral*.

Adunîtură 1. 'adunare, cules, strînsură', 2. 'adunare de oameni' (Dal.) < *adunal*.

Alghitură 1. 'albire, albeață, îmbătrînire' (Dal.), *albiturî* s. f. pl., 2. 'lenjurî albe' < *albit*.

Arușitură 1. 'roșăță', 2. 'vin' (Dal.) < *arușit*.

Ascîpîritură 1. 'scăpărare, fulgerătură', 2. 'obiectele cu care se scapără, scăpărămîntea' (Dal.) < *ascîpîrat*.

Cumînicătură (dr. și megl.) 1. 'împărtășanie', 2. 'lucrul care se dă la împărtășanie'.

Scrietură (Pap.S.), *scriitură* (Dal.) 1. 'manière d'écriture', 2. 'lettre' < *serial* 'écrit'.

VARIANTE.

-ătură.

Din *-ură* adăugat la participiile de conj. I s-a extras *-ătură*, cu care s'au făcut derivate dela verbe de conj. III, dela radicalul participiului ori a prezentului (cf. *aflătură -aflat -aflu*).

Derivate dela participii.

Adusătură 'toute sorte de maladie que l'on suppose être apportée de loin par un maléfice quelconque' (Hasdeu, 408) < *adus*.

Arsătură 'chaleur excessive' (Vircol) < *ars*.

Impunsătură < *împuns*.

Intorsătură < *întors*.

Ucisătură 'lovitură' (Dos.Prol. 38¹/₁₈), 'bătae' (Dos. Prol. 73¹/₂₁) < *ucis*.

Armăsătură 'rămășiță, rest' (Obed. Pap.S.) < *armas*.

Arisătură 'răzătură' (Dal.) < *aras* 'ras'.

Ruptătură 'ruptură, lucruri rupte' (megl.) < *rupt*.

Derivate dela prezent.

Căzătură 'chute' < *cad, cazî*.

Deschizătură, nr. *discl'idzătură* (Dal.) < *deschid-discl'id, deschizi-discl'idzî*.

Incepătură 'început' (Dos. Prol. 63¹/₁₇, 55¹/₁₄, Pas.) < *incep*.

Increzătura în Is. Hs. 'crediță' < *încred, increzî*.

Stringătură 'agoniseală, economic' (Pamf. C.) < *string*.

Aducătură 'purtare bună' (Dal.) < *aducu* 'mă port bine'.

Aspîrgătură 'spărtură' (Dal.) < *aspargu*.

Ducătură 'ducă, mergere' (Dal.) < *ducu*.

Dzîcătură 'spusă, zicere' (Dal.) < *dzîcu*.

Ngîpătură 'încăpere' (Dal.) < *ngap*.

-itură.

Din *-ură* adăugat la participiile de conj. IV s-a extras *-itură*, cu care s'au făcut derivate dela verbe de conj. III :

Puitură 1. 'punere de fluturi sau fir pe o cămeșă', 2. 'timpul în

care se samănă porumbul sau fasolea' (Codin, 63) < *puñ* = *pun*.
Țiitură 'putain' (Pamf. J. II) < *fiñ* = *fin*.

Originea : = it. sp. port. *-ura*, fr. *-ure* < *-ura*, moștenit în numeroase cuvinte.

Ajlătură, dalm. *ajlatura*, cal. *ah'h'atura* < **ajflatura*.

Arătură 'labourage, champ labouré' < **aratura*.

Arsură 'brûlure' < *arsura*.

Bătătură 'coup, heurt, meurtrissure' < *ballitura* 'coup de marteau'.

Băntură nr. *biătură* (Dal.), megl. *bițutura* 'boisson', it. *bevitura*, sard.log. *biidura*, fr. *boiture* < **bibitura*.

Călcătură 'pas, marche' < *calcatura* 'action de fouler, de presser avec les pieds'.

Căldură 'chaleur' < **caldura*.

Cicătură 'chiure' < **cavatura*.

Coptură 'cuisson, gâteau; abeès, pus' < *coctura*.

Crăpătură, nr. *cripătură*, *cărpitură* (Pap.B.) < *crepatura*.

Curătură 'défrichage, terrain défriché' < *curatura* 'soin'.

Cursură 'cours, écoulement' < *cursura* 'course'.

Cusătură, *cusătură* < **consutura*.

Făptură 'création; créature, être; manière d'être, forme; nature' < *factura*.

Frecătură, nr. *fricătură* (Mih.) < *fricatura*.

Friptură (dr. și Mih.) < *frictura*.

Frintură 1. morceau, 2. fracture, nr. *frimtură* éclat, fragment (Mih.), fracture, rupture (Dal.) < *fractura* 'éclat, fragment; fracture'.

Incălțătură 'chaussure' < *calciatura* 'pansement appliqué aux pieds du cheval'.

Legătură < *ligatura*.

Lătură, nr. *lătură*, *liștură* (Dal.) 'lavure, eau qui a servi à laver qc.' < **lavatura*, cf. *lolura* 'lavage, nettoyage'.

Ruptură 1. 'rupture, fracture' (d. p. *ruptură* de nour), 2. 'putain' (Șez. III 87) < *ruptura* 1.

Sărătură nr. *ansărătură* (Pap.B.), megl. *sărătură* 'salage; salaison' < **salatura* = *salitura* 'salage'.

Scriptură 1. 'écriture' (Au aflat svntul Macarie... svnta cruce... cunoscîndu o depre *scriptura* a trei limbî, ce era scrisă'. Dos. Prol. 18 1/2), 2. 'l'Écriture, la Bible' < *scriptura* 1,2.

Strimtură 'strimtoare, îngustime' (Dal.) < *strictura* 'resserrement (d'un organe), rétrécissement'.

Untură, mr. *umtură* (Pap.B.), megl. *untură* 'graisse de porc' < *unclura* 'action d'oindre'.

Dela *adîncil* s'a derivat *adîncitură*, dela *adîncul* *adîncătură*.

Mr. *azvîrîtură* 'ființă josnică' (Dal.) este probabil un derivat în *-ătură*, verbul corespunzător este *azvîrîuri* (Dal. Pap.B.) și *azvîrneari* (Pap.B.). S-ar putea însă să existe și un *azvîrnari*.

Mr. *Lavatură* 'persoană care strigă mult' (Dal.) cf. *lafi* 'cuvînt, vorbă' (Dal.) = turc. *laf*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-ură* sunt feminine și fac pl. *-uri*.

SUFIXELE ADIECTIVALE.

ED (-'ed).

Observație. Dr. mr. — Forme dialectale: *-id*, *-it*, *-et*, precedat de labiale *-ăd*.

Funcțiunea.

POSESIUNEA UNEI CALITĂȚI.

Buged 'galbăn și umflat la față' (Sagh. 78), *bugel* 'palid și puhav la față' (Rev. cr. lit. III 91) < *bug-*, cf. *buhav* idem.

Vîlciid 'cu vîntăi' (Șez. III 91), *vîlced* 'vînt din cauza unei lovituri sau bătăi, strivit' (Rev. cr. lit. III 172) < **vîrced* < *vîrcă* 'vîntăe'. — Pentru *lc* < *rc* cf. mai jos *mîrcid* și *mîlciid*.

Muhlîd 'muced' (Dal.) < *muhlă* 'mușegău (Mih.)'.

Un adiectiv devenit substantiv.

Acrîd 'aguridar' (Panțu) < *acru*.

Originea: =it. sp. *-ido* < *-idus*, moștenit în următoarele exemple :

Albed 'blanchâtre' (Hasdeu, 731) < *albidus*.

Fraged 'mou ; frâis' < **fragidus* = *fragilis*.

Limpede, mr. *limpid* (Dal.), *limbid* (Pap.B.) < *limpidus*.

Linged, lincea 'languissant', mr. *lindzid, lindzil* 'languissant' (Pap.S. sub *creaștid*), *lândzet* 'malade' (Pap.S.) < *languidus*.

Mirced 'fané, flétri; languissant', *merced* 'paresseux' (Codin, 49), *mircid, milcid*, 'pourri' (Șez. III 70), *mîlced* 'boala scarlat' (Viciu, 58) < *marcidus* 'fané, flétri, qui se gâte, pourri; languissant, faible', *marcidae cicatrices* 'blessures gangréneuses (?)'.

Muced 'moisi' < *mucidus*.

Neced < *nilidus*.

Pulred, mr. *putrid* (Dal. Pap.B.), *putridu* (Pap.S.), megl. *putrid* 'pourri' < *putridus*.

Răpede < *rapidus*.

Rînced, rîncet (Vircol, 11), mr. *arințid* (Mih.) 'rance' < *rancidus*. *Crîncedă* 'carne nefriptă bine, cu sînge în două' (Șez. IX 153) < *carne* + *rîncedă*.

Sarbād 'păle' < *exalbidus* 'blanchâtre'.

Umec, umăc (Car.) < *humidus*.

Veșted, mr. *veaștid* (Pap.B.), *văaștid* (Dal.) < **vescidus* = *vescus*.

Obscure.

Caljed 'palid și puhav sau buget la față' (Rev. cr. lit. III 91). *Ţaljād* 'palid, galbăn la față' (Conv. Lit. XX 1019).

Suleaged: era svinția sa... mijlocii *suleaged*, Dos. Prol. 42¹/₂₀.

Fenomene de Analogie.

Șubred < **șupled* prin substituție de sufix din bulg. *șupliv* 'spongieux, poreux; pourri'?

ESC (-*ésk*).

Observație. Fem. *-ească*. — Dr. mr. megl. — Precedat de anumite sunete *e* se preface în *ă*. — Unele derivate prin *-esc* se întrebunțează numai pe lângă anumite substantive.

Funcțiunea.

FELUL.

Argălesc = de *argal*.

Bărbălesc = de *bărbaț*. — Megl. *bărbătesca* 'partea bisericii unde stau bărbații'.

Descântec de cârtiță [=o boală] *bivolească* (Dan. I 73) < *bivol*.
Măcriș *căesc* și măcrișul calului (Panțu), muscă *cățască* (Vîrcol)
rie *cățască* (Dan. I 183) < *caț* = pl. dela *cal*.

Borș *călugăresc* < *călugăr*.

Câne *clobănesc* < *cloban*.

Bubă *cîmpească* (Dan. I 62) < *cîmp*.

Bubă *cînească* (Dan. I 62), babițe *cîneștii* (Dan. II 25) < *cînc*.

Cârțiță [o boală] *căprească* (Dan. I 73), rie *căprească* (Dan. I 183) < *capră*.

Creștînesc (atestat încă la Dos. Prol. 40²/₁) < *creștin*.

Strîmbăturile *dimoneștii* (Dos. Prol. 96¹/₇) < *dimon* (Dos. Prol. 54¹/₁₅).

Măestrie *drăcească* (Dos. Prol. 55¹/₁₃), bubă *drăcească* (Dan. I 62) < *drac*.

Ars de *dumnezățască* rîhnă (Dos. Prol. 55²/₆) < *Dumnezei*. —
Megl. *dumnizesc* < mr. *Dumnidză*.

Fetesc (lucru *fetesc*; treabă *felească*; să cunoștea de nainte...
feleasca naștere a preacuratei Dumnezău născătoarei, Dos. Prol. 25¹/₂₄), mr. *fițescu* (Dal.), megl. *fițesc* < *fulă*.

Fictoresc 'de vierge' (Și I tălărară svutele *fictoreștii* țîțe, Dos. Prol. 61²/₂₅), mr. *fițurescu* 'de copil, copilăresc; enfantin' (Dal.) < *fecioară* 'vierge', mr. *fițor* 'enfant'.

Friguri *ghîtavoștii* (Dan. II. 80) < *ghîtavol* (ib. II 118).

Stihuri *iamvicesții* (Dos. Prol. 60²/₁) < *ιαμβικός* 'iambique'.

Popii *idoleștii* (Dos. Prol. 21¹/₈) < *idol*.

Impărătesc, megl. *ampiratesc* < *împărat*, *ampirat*.

Mișelesc < *mișel*.

Mueresc (haîne muerești), mr. *mul'irescu* (Dal. Pap.B.) 'femeesc, de femeec', megl. *mul'ărăscă* 'partea bisericii unde staū femeile și unde bărbații n-au drept să stea' < *muere*, *mul'are*, *mul'ari*.

Bubă *oîască* (Dan. I 62) < *oae*.

Omenesc < *om* pl. *oamenii*.

Babițe [=o boală] *pădureștii* (Dan. II 25) < *pădure*.

Babițe *păsăreștii* (Dan. II 25) < *pasăre*.

Oblastiea *pemintească* (Dos. Prol. 49²/₂₀), gînganie *pemintească* (Dos. Prol. 46²/₂₀) < *pămînt*.

Bubă *pisicească* (Dan. I 62) < *pisică*.

Bubă *porcească* (Dan. I 62) < *porc*.

Mere *sîntiliești* (Vircol), pere *sîntiliești* (Șez. V 68) 'care se coc de Sft. Ilie' < *sîntilie*.

Sufletec (Deja Dos. Prol. 47²/₁₀ *sufleteasca* nevoință, ibid. 47¹/₁₂ *hiif luî cci sufletești*) < *suflet*.

cîrtiță [= o boală] *văcească* (Dan. I 73) < *vacă*.

Agimilescu 'de agîamiu' (Dal.) < *agimit* (Obed.), *agîamit* (Pap. B.) 'agîamiu, inexperient'.

Anghilescu 'angélique' (Dal.) < *anghil* 'ange'.

Casă arhundească 'casă de om bogat' (Dal.) < *árhundu* 'bogat'.

Aușescu 'bătrînesc, vechiú' (Dal.) < *auș*.

Bicilescu 'de prăvălie, de bécălie' (Dal.) < *bícal*.

Ciașescu 'de cîaș' (Dal.) < *cîaș*.

Cîlugrescu 'de cîlugăr' (Dal.) < *cîlugru*.

Ehtrescu 'de dușman' (Obed.) < *ehtru*.

Fucărescu 'de sărac' (Pap. B.) < *ŷucără*.

Furescu 'hoșesc, hađducesc' (Dal.) < *ŷur*.

Mușescu 'de babă' (Dal.) < *moașă*.

Niviștescu 'de mireasă, de nevestă' (Dal.) < *nveastă*.

Pișescu 'de pașă' (Dal.) < *pîșă*.

Preușesc, mr. *priștescu* (Dal.) < *preuș*, *preștu*.

Prumvîresc 'de primăvară' (Dal.) < *prumveară*.

Megl. *prîumvîresc* 'de primăvară' < *primavêră*.

Arăpesc (Car.), mr. *arîpescu* < *Arap*. — *Țară arăpască* 'Arabia' (Car.).

Armenesc < *Armean*.

Bulgăresc < *Bulgar*.

Evreesc, *ovreesc*, mr. *uvrescu* (Pap. B.) < *Evreú*, *Ovreiú*, *Uvreú*.

Franșuzesc < *Franșuz*.

Bubă litinească (Dan. II 42) < *Letin*.

Rusesc < *Rus*.

Săsesc < *Sas*.

Sîrbesc < *Sîrb*.

Țigănesc < *Țigan*.

Unguresc < *Ungur*.

Arbinșescu 'albanez' (Dal.) < *Arbines* pl. *Arbineși* 'Albanez'.

Ardelenesc < *Ardelean*.

Moldovenesc < *Moldovan*.

Muntenesc < *Muntean*.

Oltenesc < *Oltean*.

Romînesc, nr. *armînescu* (Pap. B.) < *Romîn*, *Aromîn*.

Vlăşesc 'romînesc' (mezl.) < *Vlahu* pl. *Vlăşi* 'Romîn'.

Dinischlutescu (Pap.B.) < *Dinischiot* = locuitor din *Deniscu*.

Hăşulescu (Pap. B.) < *Hăşot* = locuitor din *Hăşl*.

L'umnicesc, *l'umnicinesc* (Pap. Mezl. 34, 35) < *L'umnişa* localitate în Meglena, **L'umnişean* locuitor din *L'umnişa*.

ORIGINEA.

Document din 1728 : „...care moşie să chîmă a *Angheluştilor* ot sud Praov, carea moşie mie-aŭ fost ū şi mie cumpărătoare dela Stan şi dela fraţii lui ce să zic *Angheluşti*” (Hasdeu, 1198). — *Angheluşti* = *scoboritorii din Anghel*.

„Acel sătucean se numeşte *Cotuna Corbului*, şi toţi eiŭ locuim acolo ne numim *Corbuleştii*”. Cucureanu, *Piatra Corbului*, *Bibl. Minerva*, No. 24, p. 96.

Hasdeu, 735, observă : „O mulţime de sate în întreaga Romînie poartă numele de *Albeştii*, plural dela patronimicul *Albesc* = *fiul lui Albu*”.

Astfel se explică *-escu* ca nume de familie : *Constantinescu*, *Dimitrescu*, *Grigorescu*, *Ionescu*, *Mihăilescu*, *Popescu*, etc.

ASĂMĂNAREA.

Pere *curcubeşeşti* 'pere care samănă la formă cu bostaniŭ' (Conv. Lit. XX 1009) < *curcubăŭ* pl. *-ŭ* 'bostan porcesc' (Conv. Lit. XX 1008).

Mere *harbuzeşti* (Şez. V 68) < *harbuz*.

Tusă *măgărcască* 'toux convulsive' < *măgar*.

Prune *porumbeşti* 'prune mici şi negre ca porumbelele' (Conv. Lit. XX 1015) < *porumbea*.

Pere *popoşti* 'cu faţa galbănă' (Şez. V 68) < *popă*.

Murnescu (Dal.) = *murnu* 'brun'.

Urişăscu (Dal.) = *urîl* (Pap.B.), *uruşil* (Dal.).

ADIECTIVE INTREBUINȚATE CA SUBSTANTIVE.

Nume de dansuri naționale.

Armeneasca (Hasdeu, 1706) < *armenesc*.

Arnăușeasca (Hasdeu, 1718) < *arnăușesc*.

Căzăceasca (Pîrv.) < *căzăcesc*.

Ardelenzeasca (Hasdeu, 1552) < *ardelenesc*.

Mocâneasca (Pîrv.) < *mocănesc*.

Corăbieasca < *corăbiesc* = dela *Corabia*, nume de oraș.

Băneasca (Hasdeu, 3197) < *bănesc*, — „cum joacă Baniș”.

Boereasca (Hasdeu, 3197) < *boeresc*, — „cum joacă boerii”.

Cătâneasca (Pîrv.) < *cătănesc*, *cătană* ‘soldat’.

Cîobotăreasca (Pîrv.) < *cîobotăresc*.

Haîduceasca (Pîrv.) < *haîducesc*.

Nuneasca ‘hora miresei’ (Pîrv.) < *nunesc*, *nun*.

Iepureasca ‘dans haîducesc’ (Car.) < *iepuresc*, *iepure*.

SUFIXE COMPUSE.

-ăresc (= -ar + -esc).

Copilăresc ‘enfantin, puérile’ < *copil*.

Amirărescu ‘impérial’ (Obed. Dal. Pap. B.) < *amiră* ‘empeur’.

Fucărărescu ‘de sărac’ (Pap.B.) < *fucără* ‘pauvre’.

Tumnărescu ‘d’automne’ (Dal.), megl. chitică *tumnărășcă* ‘floare de toamnă’ < *toamnă*.

Uiurescu ‘qui pait avec les brebis, de brebis’ (Dal.) < **uiărescu* < *oai* ‘brebis’.

-urescu (= -ur + -esc).

Drăculescu ‘diabolique’ < *drac* ‘diable’.

Originea : = it. sp. -esco, prov. -esc < -iscus.

Cînesc, mr. *cînescu* (Pap. B.) it. *cagnesco* < **caniscus*.

Îngereșc, it. *angelesco* < **angeliscus*.

Sunetul *e* din -esc se preface în *ă* atunci când e precedat de *l* în dial. mr., de *f*, *z*, *s* în dial. mold. : mr. *urîșescu*; mold. *nemșesc*, *franșuzăsc*, *rusăsc*.

ETIC (-*étik*).

Observație. Dr. — Dial. -*etec*.

Funcțiunea.

ASĂMĂNAREA.

Jidovetic 'om care vorbește ca Jidani, e fricos și bicisnic' (Șez. III 69 sub *leiba*) < *Jidov*.

Țigănetic 'smolit, negricșos' (Șez. V 165) < *Țigan*.

Suletic 'subțire la trup, despre ca' (Săgh. 69) < *sulă*.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Bobletic 'om moale, plictisit, trudit, prostit' (Șez. V 38), cf. ital.cal. *babbu* 'niais, sot'.

Firetic 'furios, vehement, cu toane' (Rev. cr. lit. III 154 < *ferus*).

Urmăretice 'oile care merg în totdeauna în urmă' (Damé T. 68) < *urmăresc*.

Originea := it. -*etico* (cf. *bisbetico* 'capricieux, bourru') < -*eticus*, cf. *phreneticus*, *spleneticus* (G. Pascu).

Obscure :

Besmetic 'năuc, capiu, zăpăcit' (Pamf. J. III).

Burletici în Graul Nostru I 242 'c'fobani cei mic', iar în Glosar 'c'fobani tiner'. — Cf. *Burlă* nume de familie, *burlac* 'om neîn-surat':

Selhetec 'neastîmpărat' (Viciu, 77); *șulhetic* 'nebunatic, obraznic' (Viciu, 80) < *șuțu* + *selhetec*?

Curetic 'o parte dintr'o copită [= căpiță] de fin' (Codin, 24) și *cureac* (ibid.) < *cur*?, cf. *fundac* 'partea căpiții care șede pe pământ' < *fund*.

OS, IOS (-*ós*, -*íos*).

Observație. Dr. mr. megl. — Fem. -*oasă*. — În unele cazuri avem a face cu forma -*íos* (v. Origina).

Funcțiunea.

POSESIUNEA UNEI CALITĂȚI.

Derivate dela substantive.

Bălos 'dégoutant' (Codin, 8) < *bale*.

Bortos 'troué' (Șez. III 89 sub *stupos*) < *bortă*.

- Buburos* 'plein de boutons' < *bubur-*, cf. *buburuz*.
Călduros 'chaud, qui tient chaud' < *căldură*.
Chelbos 'teigneux' < *chelbe*.
Āoluros 'nouveux' < *Āolurī*.
Costos 'qui a des côtes, en parl. d'un chemin' (Vircol) < *coastă*.
Credincĭos 'fidel, dévoué' < *credință*.
Cuviincĭos 'convenable' < *cuvință*.
Deluros 'couvert de collines' < *dealurī*.
Drăcos, -oasă, nr. *drăcoasă* (Pap.B.) 'endiable' < *drac*. —
Drăcuroasă (Pap.B.) — *drăcurie*.
Duĭos 'tendre, doux, sensible, mélancolique; triste, affligé, lamentable, douloureux' < *dolĭ* 'désir' ardent (Rev. cr. lit. III 122) = *dolium*.
Dureros 'douloureux' < *durere*.
Găvānos 'creux' (Găvānoș ochiī [erau]. Dos. Prol. 42¹/₂₁) < *găvan*.
Ghebos 'bossu' < *gheb*.
Głodos, *głoduros* 'fangeux' < *głod*, *głodurī*.
Gropānos 'cu gropi mari, despre un loc' (Mard.) < *gropan* 'groapă mare' (Boc.).
Gustos 'qui a un goût agréable, savoureux' < *gust*.
Imātos 'souillé, sale' < *imală* 'boue, fange'.
Lănĭuhos 'formé de chaînes' (Cu ză lănĭuhoasă era imbrăcat, Bibl. 207²/₂₇ : *squamata*, ἀλωαδενός) < *lanĭuh* 'chaîne'.
Lipicĭos 'gluant' < *lipicĭ*.
Minios 'fâché' < *mīnie* 'colère'.
Mustos 'juteux' < *must* 'moût'.
Păcātos 'misérable' < *păcat*.
Păduros 'boisé' < *pădure*.
Puturos (dr. megl.) 'puant' < *putoare* 'mauvaise odeur'.
Răcoros 'frais, rafraîchissant' < *răcoare* 'fraîcheur'.
Răpānos 'galeux' < *rapān* 'gale'. — *Răpĭhinos* 'misérable, pauvre' (Pamf. J. 11) < *răpānos* + *ĭanchinos*.
Rĭĭos 'galeux' (atestat încă Bibl. 87²/₈ : *habens scabiam*) < *rĭe* 'gale'.
Somnoros 'sommolent' = *somnore* (Rev. cr. lit. III 169).
Stupos 'creux, pourri à l'intérieur, en parl. du bois' (Șez. III 89) < *stup*.
Urduros 'chassieux' (Șez. V 168) < *urdorī* 'chassie' (ibid.).
Virucĭos 'fort, robuste' (Accesta... era... tînăr și *virucĭos* la trup. Dos. Prol. 64²/₂₈. — Ntrecea pre toț cu statul de mare și

de *virtucioŝ*. Dos. Prol. 86¹/₃₃. — Ingerii cei *virtucioŝ* den afară de ceriŭ stau. Dos. Prol. 81²/₁₃ < *virtute*.

Zămos 'juteux' < *zamă* 'jus'.

Aruzos 'nouveux' (Dal.) < *aroz* 'noeud d'arbre' (Dal.) = *ρόζος*.

Avros 'răcoros' (Dal.) < *avră* 'răcoare'.

Digos 'branchu' (Mih.) < *degă* 'branche'.

Dzinos 'couvert de collines' (Dal.) < *dzeană*, colline'.

Gīgiňos (Dal.), *gīgāňos* (Pap. B.) 'creux' < *gogon*, cf. și *gīgiňar* idem (Dal.).

Hirios, *hrios* 'gai' (Dal.) < *haraňă* 'gaité' (Dal.) = ngr. *χαρά*.

Intunericos 'sombre, obscur' (Obed.) < *întuneric*.

Jilos, *jiľos* 'triste, lamentable' (Pap. B.) < *jaľe*.

Lumăchios (Obed.), *al(u)michňos* (Dal.) 'branchu' < *lumache* (Obed.), *al(u)machňă* (Dal.) 'branche'.

Villos 'marécageux' (Dal.) < *vallu*.

Măncos 'lourd' (megl.) < *mōncă* 'travail, peine'.

Rupos 'escarpé' (megl.) < *ropă* 'précipice'.

Zaros 'gai' (megl.) < ture. *zar* 'dé à jouer', de unde mr. *zari* 'dé à jouer; chance' (Dal.).

Derivate dela verbe.

Arzos 'ardent' < *ard*, *arzi*.

Bucuros (dr. megl.) 'joyeux' < *bucur* 'se réjouir'.

Intunecos, *întunicos* (Obed.) 'sombre, obscur' < *întunec*.

Lunecos, megl. *luricos* 'glissant' < *lunec*, *lurec*.

Pucioŝ 'de mauvaise odeur' (O fripsără... unghindu o eu... țarbă *pucioasă*. Dos. Prol. 61²/₂₃) < *puľ*, *puľi*.

Tăňos, mr. *tiľos* (Dal.) 'affilé, tranchant' < *taňi*, *taľu* 'couper'.

Angricos 'lourd' (Dal) < *angrec* 'être lourd'.

Arıvdos 'durable' (Dal.) < *aravdu* 'supporter'.

Ciŝtigos 'attentif' (Dal.) < *ciŝlig* 'être attentif'.

Anvirinos 'fâché' (megl.) < *anvirin* 'fâcher'.

Un derivat dela adverb.

Anevoňos 'difficile' < *anevoe*.

Un adiectiv devenit substantiv.

Puricătoasă = țarba — *puricelui*, fr. *pulicaire* (Panțu) < *purice*, cf. lat. *pulicaria herba*, *pulicaria*, *pulicaris herba* 'herbe aux puces'.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Derivate dela substantive.

Bărbătoasă 'courageuse' < *bărbal*.

Beșinos, megl. *bișănos*, mr. *bișnos* (Dal.) 'pêteur' < *beșină*, *bișonă*, *bișină*.

Bisericos 'dévot' < *biserică*.

Chipos 'qui a de la prestance' < *chip*.

Fioros 'effrayant, horrible' < *fior* 'Trisson'.

Fricos 'peureux' < *frică*.

Hărțăgos 'querelleur' < *hărțag*.

Hăzos 'plaisant, drôle' < *haz*.

Inimos 'courageaux, intrépide' < *inimă*.

Lăudăros 'vantard' < *lăudare*.

Lenos (dr. megl.) 'paresseux' < *lene*.

Mincinos, *mincunos*, mr. *mincunos* (Pap.B.), *mingunos* (Dal.), megl. *mincunos* 'menteur' < *mincună*.

Norocos 'chanceux' < *noroc*.

Omenos 'aimable, poli, civil' < *oamenî*.

Pipolos 'nerveux' (Codin, 58) < *pipotă*.

Răutăcios 'méchant' < *răutate*, -ăfi.

Rinzos 'nerveux' < *rînză*.

Rușinos 'pudibond' < *rușine*.

Cicilos 'toireux' (Dal.) < *cical*.

Cirtilos 'care nu dă pace altora, care neliniștește pe altul' (Dal.) < *cirtelă* (dr.), Dal. *cirtesc* 'neliniștește pe cineva'.

Limos 'lacom; avide, cupide' (Dal.) < *lîmă* 'lăcomie'.

Lănguros 'souffreteux' (megl.) < *lăngoari* 'maladie'.

Bărbos (dr. megl.), *birbos* (Dal.) 'à grosse barbe' < *barbă*.

Burtos 'ventru' < *burtă*.

Comos 'à grosse crinière' < *coamă*.

Fălcos 'qui a de fortes mâchoires' < *falcă*.

- Musteċios* 'à grosse moustache, à longue moustache' < *musteċi*.
Pĕptos 'qui a une large poitrine' < *pĕpt*.
Pĭntecos 'ventru' < *pĭntec*.
Șolduros 'qui a de grosses hanches' (Conv. Lit. XX 1018) < *șolduri*.
Buricos 'ventru' (Dal.) < *buric* 'ventre'.
Trupos 'corpulent' (Dal.) < *trup*.

Derivate dela verbe.

- Arătos* 'beau, imposant' (Pamf. J. III) < *urăt*.
Spărios 'care se sparie' < *spariĭ*.
Cufurġios 'foireux' (Dal.) < *cufurescu* 'foirer', *cufouri* 'diarrhée'.

Adiective devenite substantive.

Porecle pentru femei.

- Buricoasă* (Pop. 46 c) < *buric*.

Nume de animale.

- Codoasă* nume de oi (Pop. 57 a) < *coadă*.

CALITATEA INTENSĂ.

- Dușmănos* 'méchant' < *dușman*.
Lăcomos (Pamf. C.) = *lacom*.
Lenevos < bulg. *leaniv* 'paresseux'.
Pămînt *sterpos*, terra sterilis (Bibl. 266^{1/52}) < *sterp*.
Tulburos (Conv. Lit. XX 1020) = *tulbure*.
Veselos (Bud.) = *vesel*.
Voĭnicos (Șez. V 98) = *voĭnic*.

Adĭncos (Dal.) = *adĭnc*.
Ahundos, *ahĭndos* 'adĭnc' (Dal.) = *afund*.
Ascumtos (Dal.) = *ascumtu* 'ascuns'.
Dipărtos (Pap.B.), *dipĭrtos* (Dal.) 'éloigné, loin : cali *dipĭrtoasă* = drum lung, hoară *dipĭrtoasă* = sat care e departe < *dĭpartĭ* adv. 'departe'.
Gĭlbinos (Dal.) = *galbin*.

Direptos (Crivu fași, *direptosu* trazi = cel strîmb face, cel drept trage, megl.) < *dirept* 'drept'.

Flămundos (megl.) = *flămund* 'flămînd'.

Măros (megl.) = *amar* (dr.).

Un adiectiv devenit substantiv.

Prelungoasă, pelungoasă plantă erbacee cu tulpina tiritoare (Panșu) < *prelung*.

ASĂMĂNAREA.

Boeros < *boer*.

Borcănos, borchinos 'mic și gros' (Pamf. C.) < *borcan*.

Copilos 'ca un copil mic' (Vireol) < *copil*. — *Copilăros* — *copilăr-ic*.

Negustoros < *negustor*.

Țărănos = ca un *țaran* (mold. și Dos. Prol. 16²/₂₂).

Mîrginos 'ca mărgeața, de forma mărgelei' (Dal.) < *mirgeani*.

Ngurgul'itos 'rotund' (Dal.) < *ngurgul'al* 'rotunzit'.

Acričios 'aigrelet' < *acreață* 'aigreur'.

Albicios 'blanchâtre' < *albeață* 'blancheur'.

Gălbăgios (Viața Rom. 1910, No. 11, p. 262), *gălbigios* 'păle' < *galbază, gălbează* 'jaunisse'.

Gălbiničios 'păle' (megl.) < *gălbineață* 'couleur jaune'.

Negriceos, megl. nigricios 'noirâtre' < *negreață* 'noirceur'.

Bănos 1. 'riche' (Țiplea), 2. 'qui rapporte de l'argent' (d. p. afacere *bănoasă*).

Grefos 1. 'care provoacă greață, despre oameni și lucruri', 2. 'căruia i se face ușor greață, despre oameni' (Pamf. B.).

VARIANTE.

-icios, -ăcios.

Din *acricios* < *acreață* față de *înăcri*, *albicios* < *albeață* — *inalbi*, *negriceos* < *negreață* — *înegri*, *lipicios* < *lipiciță* — *lipi* s-a extras -icios, iar din *răulăcios* < *răutate*, -ăși s-a extras -ăcios.

-icios și -ăcios au servit spre a obține derivatela verbe. Verbele de conj. IV au adoptat forma -icios, cele de conj. I -ăcios, iar cele de conj. III pe amândouă.

- Bolnăvicîos* 'maladié' < *îmbolnăvesc*.
Muricîos 'mortel' < *mor*.
Plodicîos 'care are, face, copîi (ploduri) mulţi' (Pamf. C.) < *plodesc*.
Posticîos 'qui désire, qui convoite' < *postii*.
Rîmnicîos 'posticîos' (Rev. cr. lit. III 167) < *rîmni* = *ripi* (ibid).
Sclipicîos < *sclîpi*.
Uricîos < *urî*.
Sîrbicîos 'ouvrier' (me gl.) < *sîrbes* 'servir'.
Innecăcîos < *inneca*.
Mîncăcîos 'gourmand, glouton' < *mîncea*.
Schimbăcîos 'changeant, inconstant, variable' < *schimba*.
Supărăcîos 'care se supără uşor' < *supăra*.
Aprînzăcîos 'inflammable' < *aprînd*, -zî.
Futăcîos, *futicîos* 'passionné pour les plaisirs charnels' < *ful*.
După *mustecîos* s'a făcut *nărticîos* 'qui a un grand nez' (Şez. III 82) < *nare* pl. *nărti*.

-icos.

Din *lunecos*, *voînicos* s'a extras -icos cu care s'a derivat *nopli-coasă* = *vioară-de-noapte* (Panţu).

-ăros.

După *lăudăros* faţă de *laud* s'a făcut *şinăros* 'fier, orgueilleux' (Conv. Lit. XX 1020) < *mă şin* 'etre fier, se donner des airs'.

-uros.

Din mr. *cuşurşîos* faţă de *cuşurescu*, me gl. *lănguros*, dr. *şriguros* — *şrig*, *puluros* — *pul*, *unsuros* — *uns*, *urduros* s'a extras -uros cu care s'a derivat *plînguros* 'plaintif' (Dal. Pap.B.) < *plîngu*.

-tos.

După *burtos*, *pîeptos* s'a făcut *nărtos* 'qui a un grand nez' < *nare*.

-tîcos.

După *pîntecos*, *pîntîcos* 'ventru' s'a făcut *şollicos* idem < *şoale* ventre'.

SUFIXE COMPUSE.

-ănos (*an* + *-os*).

Bortonos 'bortos' (Pamf. J. I) < **bortănos* < *bortă*.
Clăbănos 'mucos', despre copii' (Șez. II 187) *clăb-*, *clăbucl* 'mucii'
 (ibid.).

Morocănos 'morose'.

Impulsul l-a dat un derivat ca *gropănos* < *gropană* < *groapă*.

Originea : = it. sp. port. prov. -oso, fr. *eux* < -osus moștenit
 în exemple ca :

Aburos 1. 'vaporeux' (Laur. Maxim), 2. 'care scotește aburii;
 qui donne de la vapeur' (Dal.) < **vapulosus* = *vaporosus* 'vapo-
 reux, plein de vapeurs', cf. *vaporus* 'qui donne de la vapeur'. —
Aburese 's'évaporer' < *vaporo*, -are 'remplir de vapeur, s'éva-
 porer'; — *ăbur* 'vapeur' < **vapulus* = *vapor*. — Pentru dispari-
 ția lui *v* cf. *opaîl* < *văpaîl*.

Apos 'aqueux' < *aquosus*. — *Apătos* (Car.), *apătos* (Dal.) < **apat*
 < *aquatus* + *apos*.

Argintos 'contenant de l'argent' < *argentosus*.

Arinos 'sablonneux' < *arenosus*.

Brumos 'refroidi par la gelée blanche' < *brumosus* 'd'hiver'.

Bucos 'joufflu, bouffi' < *buccosus* 'qui a une grande bouche'.

Cărnos 'charnu' < *carnosus*.

Cîmpos 'plan, uni; qui se trouve dans la plaine' < *camposus*.

Dururos 'douloureux' < *dolorosus*.

Făinos, *fărinos* 'farineux' < *farinosus*.

Flocos, nr. *flucos* (Dal.) 'flocosneux, laineux' < *floccosus* 'laineux'.

Foșos 'feuillu' < *foliosus*.

Friguros 'froid; frileux' < *frigorosus*.

Frumos 'beau' < *formosus*.

Ghinduros 'glanduleux' < *glandulosus*.

Herbos 'herbeux' < *herbosus*.

Imos 'tangeux, sale' < *limosus*.

Lăcrimos 'larmoyant, plein de larmes' < *lacrimosus*.

Vacă lăploasă 'qui a du lait' < **lactosus*.

Lănos, megl. *lănos* 'laineux, couvert de laine' < *lanosus*.

Luminos 'qui donne de la lumière, bien éclairé' < *luminosus*.

Mucos 'petit morveux' < *mucosus* 'muqueux'.

Muntos 'montagneux, où il y a beaucoup de montagnes' < *montosus*.

Ochios 1. 'qui a de grands yeux', 2. fig 'brillant, superbe' < *oculosus* 'plein d'yeux'.

Păduchios, mr. *biducl'os* (Dal.) 'pouilleux' < *peduculosus*.

Păros, megl. *peros*, *piros*, mr. *piros* (Dal.) 'couvert de poils, poilu, velu' < *pilosus*.

Pietros 'pierreux, rocheux' < *petrosus*.

Ruginos (păstrat numai în nume de localită(i), mr. *aruginos* (Obed.), *arudzinos* (Dal.) 'rouillé' < *rubiginosus*.

Sănătos, mr. *sănătos*, *sînîtos* (Pap. B.), megl. *sînătos* 'sain' < **sanitosus*.

Scrupos 'rocailleux, âpre' < *scruposus*.

Viermănos 'où il y a des vers, véreux, en parl. des fruits' < *verminosus*.

Virlos 'dur' < *virtuosus* 'vertueux', cf. *virtute* 'force' < *virtus*, *-utis* 'vertu'.

Vîntoasă 'vent fort, orage' (Şez. 111 82 sub *năpravalî*, Şez. V 171, Candrea, Țiplea) < *ventosus*, *-a*, *-um* 'plein de vent'.

Din adiective ca *copiosus* < *copia*, *otiosus* < *otium*, *somniosus* < *somnium* s'a extras în latineşte *-iosus*, cu care s'a derivat de pildă *ventriosus*, alături cu *ventrosus* < *venter*.

Iosus > rom. *-ios* cu care s'au derivat exemple ca *credincios*, *cuvîincios*, *vîrtucios*, *mustecios*, *acricios*, *albicios*, *gălbăgios*, *gălbînicios*, *negrucios*.

Unele derivate româneşti se regăsesc în limbi romanice. Astfel *duios* — it. *doglioso*.

Elemente neogrece.

Aliθinos 'véritable, vrai; véridique, sincère' (Dal.) < ἀληθινός. Subt influența acestuia s'a format *aliθhios*, *alihios* idem < ἀλιθία 'vérité; véracité' (Dal.) = ngr. ἀλήθεια.

Cîfîros 'crêpu, frisé' (Dal.) — καρζαρός

Un element italian.

Curîos 'curieux' (Dal.) < *curioso*.

AR (-ár).

Observație. Dr. mr. megl. — Dial. -arîū. — Precedat de sunet palatal, și fiind deja urmat de *l*, *a* se schimbă în *e*.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

Nomina agentis.

Albinar, mr. *alghinar* < *albină*.

Binar 'tributorum exactor' (Car.) < *bir*.

Bobar 'cel ce gîcește în bobî' (Codiu, 10) < *bob*.

Brînzar < *brînză*.

Brutar 'boulanger' < *brut* 'pain' = germ. *Brod*.

Bucătar 'cusinier' < *bucate*.

Clubotar 'cordonnier' < *cîbotă*.

Cornar 'celui qui conduit la charrue' < *corn*.

Coropeariū 'cel ce umblă cu coropea' (Șez. II 224) < *coropcă* 'ladă cu mai multe deschideri ce se poate purta în cărcă' (ibid., adică 'ce se poartă în cărcă de coropeari, negustori ambulanti').

Făgădar 'cabaretier' (Vas.) < *făgădăū* 'cabaret' (Vas.).

Flașnetar 'qui joue du flageolet' < *flașnetă*.

Lîngurar < *lingură*.

Mînzărar 'cîțoban care mulge oile' (Vircol) < *mînzărl*.

Strungariū 'băet care mîină oile în strungă' (Șez. V 125) < *strungă*.

Vițelariū 'păstor la vițel' (Conv. Lit. XX 1021) < *vițel*.

Zdrănjăar 'Ovreu care vinde mărunțișuri pe zdrențe' (Conv. Lit. XX 1016) < *zdranjă* 'petică' (ib.).

Albier 'fabricant de albi' < *albie*.

*Banicer*¹ 'meșter de făcut banițe' (Pamf. C.) < *baniță*.

Bolnicerîū 'garde-malade' < *bolniță* 'hîpital'.

Cîmpoer 'cornemuseur' < *cîmpoiū*.

Condrăchierîū 'cel care face condrat (contract) cu boerul pentru întregul sat' (Șez. II 224) < *condrat*.

Făclier 'chandelier' < *făclie*.

Fălceri 'lucrători cu falcea, se zice mai ales cosașilor' (Șez. V 72) < *falce*.

Medelnicer 'écuyer tranchant' < *medelnișă* 'cuvette, plat'.
Pălărier 'chapelier' < *pălărie*.

Azvislar 'marchant ou fabricant de chaux' (Dal.) < *azvesti* 'chaux'.

Bîlî'ar 'persoană care ține o piună, care bate în piună' (Dal.) < *bîtal'ă* 'piună'.

Cîripar 'boulangier' (Pap. B.) < *cîrcap* 'four'.

Cîrvînar 'pers. care ține o caravană' (Dal.) < *cîrvani*.

Cîșcivîlar 'pers. care face cașcaval' (Dal.) < *cîșcival*.

Cîtrînar 'pers. care face catran' (Dal.) < *cîtrani*.

Lumtar 'nuntaș' (Dal.) < *lumtă* 'nuntă'.

Mîturar 'pers. care face măturî' (Dal.) < *metură*.

Nulînar 'păstor de noatinî' (Dal.) < *noatin*.

Pîlîlar 'maréchal ferrant' (Dal.) < *petală* 'fer à cheval'.

Stîrpar 'păstor de oi sterpe' (Dal.) < *sterpu*.

Vitul'ar = păstor de *vitul'î* 'iezi care merg pe 2 ani' (Dal.).

Cîncîar 'pers. care face caele' (megl.) < *cî'ineți* pl. *cî'inești* 'caia'.

Fuňar 'care face funii' (megl.) < *fuňă*.

Grăblar = lucrător de *grăbli* 'putini micî' (megl.).

Mlăznicîar = păstor de oi ori capre *mlăznice* 'care au lătat în cursul anului și produc lapte' (megl.).

Pîștar 'pêcheur' < *pîști* 'poisson' (megl.).

Stîrpar 'păstorul care paște oile sterpe' (megl.) < *sterp*.

Vitul'ar = păstor de *vitul'î* 'iezi mîțercați' (megl.).

Vișalar 'păstor de vițel' (megl.) < *vișol*.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Nume comune.

Căciular 'dorobanș, infanterist' (Pamf. J. 1) < *căciulă*.

Drumar 'drumeț' (Tiklin, Păsc.) < *drum*.

Depreciative.

Bucher < *buche*.

Gheșetar < *gheșetl*.

Opîncar 'paysan' < *opîncă*.

Pantalonar (Șez. II 187 sub *cîoroșleș*, și Pas.) < *pantalon*.

Surtucar (Șez. II 187 sub *cîoroșleș*) < *surtuc*.

Nume de animale.

Cufundar Orn. 'Colymbus glacialis' < *cufund* 'plonger'.

Furnicar 1. Orn. 'Merops apiaster, picus minor', 2. Ins. 'formica rufa' < *furnică* 'fourmi'.

Păsărar Orn. 'épervier, astur nisus' < *pasăre* 'oiseau'.

Prepelicar < **prepelcar* < ceh. *prepelka*, rus. *perepelka* 'caille'.

Prundar 'pasăre ce umblă pe prundul gîrelor' (Codin, 62) < *prund*.

Pulhoări < *puhoiti*.

Cirişar 'bot-gros' (megl.) < *cireşă* (dr.) 'cerise'.

Vişnar 'pasăre căreia-î plac mult vişinele' (megl.) < *vişnă* 'griotte'.

Țiglar Orn. 'bot-gros' (Codin, 75) < ?

ORIGINEA.

Belişar = locuitor din *Bealişa* (Capidan, 19), bulg. *bealişa* Zool. 'ablette, able, Alburnus lucidus'.

Bituchiar = locuitor din *Bituchi* (Papahagi, Din trecut. Ar. 32).

Curcear = locuitor din *Corcea* (Papahagi, Din trecut. Ar. 32).

Luncar = locuitor din *luncă* (Mih.).

UN MASCULIN DELA FEMININ.

Boresariu 'văduv' (Căndrea) < *boreasă* 'nevestă, femeie' (ibid.).

NOMINA INSTRUMENTI.

Derivate dela substantive.

Budzari 'tumurugi mici de lemn ori pietre ce se pun de o parte și de alta a focului și pe care se pun celnțele' (Șez. II 151) < *bu(d)ză*.

Cepar 'sfredel mic pentru dat borte la vase de lemn spre a li se pune cepuri' (Săgh. 48, Codin 16) < *cep*.

Cerariu 'plafond' (Viciu, 28) < *cer* 'ciel', cf. *cerul gurii* 'le palais'.

Cheier 'instrument pentru a descuși' (Păsc.) < *chee*.

Culeșerîu (Viciu, 38), *culeșărîu* (Șez. II 24) 'melesteu' < *culeșă* 'mămăligă' (Șez. II 24).

Dințar 'instrument cu care se îndreaptă dinții ferestrelor' (Damé T. 115) < *dinte*, -fi.

Gărdinarîu 'compasul butnarului' (Șez. II 228) < *gărdină*.

Grindar = *grinda principală* a casei, pe care se sprijină celelalte grinzi mai mici.

Gurar 'astupătoare la gura cuptorului' (Săgh. 93) < *gură*.

Lăviccer, *lăccer* 'tapis' < *laviță*, *laiță*.

Mucherîu 'gealău mare pentru tras scîndurile la muche' (Săgh. 60) < *muche*.

Orcicar 'cureața, ștreangul dela ham care se leagă de orciu' (Damé T. 50) < *orciu*.

Pînzarîu 'ensouple' (Sulul *pînzariului*, Bibl. 207²/₂₇: licia-torix textentius) < *pînză*.

Potcoverîu 'clocan de fier, nu mare [pentru potcovit]' (Viciu, 70) < *potcovă*.

Prăgarîu grinda de deasupra ușii (Vircol) < *prag*.

Sărcinerîu 'o prăjină împintată în pămînt, crengile lăsate cam de o palmă, ca să acațe baciunii în ele vase' (Viciu, 75), *sălcinerîu* 'un par cu crengi care e în stîmă și pe care pun hainele' (Viciu, 74), *sărcierîu* 'prepeleac, un copac cu crengile ceștite și lăsate hăt lungi, pe care se acață fîn, oale, etc.' (Șez. V 118), 'prepeleac de pus oale' (Șez. III 87) < *sarcină*.

Țîntar 'instrument de ferărie' (Damé T.) < *țintă* 'cuțu'.

Zimțar 'fer à contourner les dents d'une scie' (Damé T. 115) < *zimfi*.

Culindar 'bățul ce poartă copiii la colindă' (Dal.) < *colindă* (Dal.).

Derivate dela verbe.

Cordar 'morceau de bois qui sert à raidir la corde de la scie, garrot' (Damé T. 86) < *încordez* 'tendre, bander'.

Găurarîu 'poinçon' (Viciu, 45) < *găuresc*.

Stăvilar 'instrument care stăvilește apa la moară' (Damé T. 147) < *stăvilesc*.

Stropșerîu 'lemnul cu crângi la vîrf cu care, la culesul viilor, stropșesc sau strivesc strugurii în cadă' (Rev. cr. lit. III 170) < *stropșesc*.

Ințelesuri speciale.

Un lucru de îmbrăcăminte care se aplică la o parte a corpului.

Botar 'botnița capăstrului' (Damé T. 50) < *bot*.

Bucar 'cureaua dela ham așezată pe buci' (Damé T. 50) < *bucă*.

Copsar 'cureaua dela ham așezată peste coapsă' (Damé T. 50) < *coapsă*.

Curar 'cureația dela ham așezată pe cur' (Damé T. 50) < *cur*.

Gemucher 'genouillière, jambière' < *gemunchiū*.

Gilar 'cureația dela ham așezată pe gât' (Damé T. 50) < *gîl*.

Grebănar 'cureația dela ham așezată pe grebăn' (Damé T. 50) < *grebăn*

Obrăzarîū 'masque' (Viciu, 63) < *obraz*.

Pieptar, nr. *chiptar* (Dal.) < *piept*.

Spătar 'cureaua dela ham așezată pe spate' (Damé T. 50) < *spate*.

Spinărar 'cureaua dela ham așezată pe spinare' (Damé T. 50) < *spinare*.

Șoldar 'cureația dela ham așezată pe șold' (Damé T. 50) < *șold*.

Vinar 'cureația dela ham așezată pe vînă' (Damé T. 50) < *vînă*.

Umărarîū (Luă baîna mucenicului... și *umărarîūl* ce-î zic *orariū*, Dos. Prof. 86^{2/36}) < *umăr*.

MATERIA.

Berbecariū 'cojoc lung cu lina mare' (Noîa Rev. Rom. VIII 85) < *berbec*.

Ițari 'pantaloni țărănești' < *iță*.

Pîslari 'chaussures de feutre' < *pislă* 'feutre'.

RECIPIENTUL.

Blidarîū 'dulap de blide' (Car.), 'un cuer unde se pun vasele de bucătărie' (Șez. VII 185) < *blid*.

Pungar 'pungă de piele în care cîobaniî pun amnarul, iasca și cremenea' (Dal.) < *pungă*.

Puscar 'vas de pus oțet' (Dal.) < *puscă* 'oțet'.

Merindare = legătura în care se pun *merinde*.

Prin unele părți sufixul *-ariū* a fost așa de puternic simțit ca

formând nomina instrumenti, încît s'aũ format derivate cari nu-s decăt variante ale cuvintelor primitive :

*Banicer*² (Pamf. C.) = *banișă*.

Dejeriũ = *dejă* 'clubărașul în care curge vinul dela teasc' (Damé T. 82).

Plimnicerũ 'o încăpere în șură unde se țin unelte de gospodărie, [ca] furcã, greble, sau bagă bucatele cînd împlătesc' (Viciu, 68) = mr. *pleamnișă* 'finărie'; fenil à foin (Mih.), bulg. *pleavnița* 'hangar pour la paille, fenil à foin, à paille'.

Uneori se face cîte o mică deosebire :

Furceriũ = *furcã* de fier (Rev. cr. lit. III 154).

COLECTIVE.

Brosca < *broască*.

Brolăcar < *broatec*.

Iedzari[ũ] 'cîrd de țezî' (Șez. V 72) < *ied*, -zî.

Bălegar = grămadă de *balegă* (Hasdeu, 3026).

Colbariũ 'pae zdrobite tare' (Viciu, 34) < *colb*.

LOCUL UNDE ESTE CONȚINUT PRIMITIVUL.

Cuibar (dr. și mr. Pap. B.) 'nichet' < *cuib*.

Grohotar 'un loc pîetros, unde sînt îngrămădite peste olaltă pîetre multe' (Șez. VII 180) < *grohot* 'grămadă de pîetre' (Viciu, 17).

Lujar 'culcuș, vizuină' (Pap. B.) < bulg. *lože* 'couche, lit'.

Feregar 'fougeraie, lieu où croît de la fougère' < *feregă* 'fougère'.

Frunzar 'feuillage' < *frunză* 'feuille'.

Hălbădicariũ 'un loc unde sînt îngrămădite vreascuři multe peste olaltă, vreascuři de nicio treabă' (Șez. VII 180) < *hăbădic* 'vreasc' (ibid.).

Umbrariũ 'ombrage' (La tot pomul *umbrariũ* și pat cu om, Dos. Prol. 46²/8) < *umbră*.

Fățare 'aire où l'on bat le blé' (Damé T. 56) < *fașă*.

* NUME DE BOALE.

Derivate dela substantive.

Armurar(iũ) = boală de *armur* la vite (Hasdeu, Șez. V 26, Bud).

Grumăzare = boală de *grumaz* (gît) la porci (Rev. cr. lit. III 156).

Gurar 'maladie de la bouche', *gurare* 'maladie des porcs' < *gură*.

Limbare 'îgînuă sau boală de limbă la păsări' (Rev. cr. lit. III 159). *limbariță* (Mih.), *limbari* 'cățeși sub limbă' (Vircol) < *limbă*.

Splinare 'inflamația splinei, boală la animale' (Grig. II 20) < *splină*.

Derivate dela adiective.

Gălbănare, mr. *gălbinare* (Pap. B.), megl. *gălbinari* 'jaunisse' < *galbăn* 'jaune'.

Spișulari 'o boală la cai [sic]' (Șez. V 124).

CONȚINUTUL.

Nume comune.

Verzarîu, vârzariu 1. 'aluat, lipiú, umplut cu lobode, cînd fac pîne', 2. 'plăcintă cu brînză' (Viciu, 89), *vârzări* 'plăcinte făcute cu mărar, marole, știr, ceapă, și se coace în cuptor cînd coc pîne' (Șez. VII 184), *vârzariu* 'plăcintă cu știr' (Rev. cr. lit. III 173), mr. *virzară* (Pap. B.), *virzari* (Dal.) 'plăcintă cu verdețuri' < *varză* pl. *verze* 'verdețuri, cf. *verze* 'buruenile verzi care le adună vara și se dau la porci' (Rev. cr. lit. III 173).

Nume de plante.

Aguridar < *aguridă* 'verjus'.

Scorombar 'prunellier' < *coroambă*.

Smeurar 'framboisier' < *smeură* 'framboise'.

Ciumare (Grig. II 11), *ciumar* (Șez. VII 178) 'Datura stramonium' < *cyra* 'bosse, enflure'.

ASĂMÂNAREA.

Nume de plante.

Forșecari 'volbură' < *foarșec*.

Ghețară = *ghîtață*.

Ruginare 'mic arbust cu florile roșietice și calicul roșietic < rugină.

Vonicerîu 'coacele popii' < *vonie* = *voinic*.

Gălbînaré < *galbân*.

POSESIUNEA UNEI CALITĂȚI.

Nume de plante.

Borșări 'o plantă asemănătoare cucutei, acră la gust' (Șez. V 38) < *borș*.

Iușari = *burete-țule*.

Turbare 'Datura stramonium' < *turb*.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Budzar 'buzat' (Dal.) < *budză*.

Limbar 'vorbăreț' (Dal.) < *limbă*.

Mîrîjar 'mîrișos, care suferă de o boală cronică' (Dal.) < *mirazi* 'boală cronică'.

SUFIXE COMPUSE.

-ătar (= -at + -ar).

Mîcîtar 'gourmand' (Dal.) < *mîc* 'manger'.

ADIECTIVE.

POSESIUNEA UNEI CALITĂȚI.

Derivate dela verbe.

Fugar 'fugitiv' < *fug*.

„Oile ce se mulg alcătuiesc cîrdul *mulgărilor*” (Damé T. 68), mr. *muldzară* 'oie, capră care se mulge acasă sau se ține acasă pentru lapte' (Dal.) < *mulg*, *mulge*.

Sugar (Damé T. 68, Săgh. 69), vr. *sugarîu* (Bibl. 199¹/₅₀), mr. (Dal.) megl. *sugar* 'agneau qui tette' < *sug* 'tetter'.

Prin analogie cu *sugar*, *mulgară* s'aū născut :

Mlecar 'berbece de trei ani' (megl.) < *mlac* 'mîel slab' (Șez. III 71).

ņegrari 'oi negre' (Vîrcol) < *negru*.

Derivate dela substantive.

hoŭ *jugar* < *jug*.

Pruŭar 'pruŭos, cu puroiŭ' (Dal.) < *proŭu* puroiŭ.

Un adiectiv întrebuiŭat ca substantiv.

Nodurarŭ Bot. cîrligat' < *nod*, *nodurŭ*.

Un derivat dela numeral.

Caŭ *pătrurŭ* caŭ de patru ani (Hasdeu, Cuv. I 224) < *patru*.

Originea : *-arius* (it. *-ario*, *-ajo*, sp. pg. *-ario*, pv. *-ari*, fr. *-ier*), *-aris* (it. *-are*, sp. *-ar*, vfr. *-er*), *-alis* (it. *-ale*, sp. pv. *-al*, fr. *-el*), confundate prin alunecarea sunetului. În adevăr *-arius* > *-ar*, *-aris*, *-alis* ŝi *-aria* = fem. dela *-arius* > *-are*. Acuma, deoarece toate cuvintele în *-are*, indiferent de origine, sunt de genul feminin, *-are* a fost simŭit ca forma feminină a lui *-ar*. — Forma *-are* a fost uneori înlocuită cu *-ar*. — În unele cazuri a putut fi pur ŝi simplu substituŭie de sufix ori chiar concurenŭă între dublete, cf. *pedicularius* ŝi *pedicularis*, *manuarius* — *manualis*, *funarius* — *funalis*, apoi rom. *frunŭare* < *frontale* faŭă de vfr. *frontier*, *frontiere*, pv. *frontiera*, sp. *frentero*, pg. *fronteiro* < **frontarius*.

Argintar, megl. *arziŭtar*, *răziŭtar* 'argenteur' < *argentarius*.

Aurar 'orlêvre' < *aurarius*.

Berbecar 'berger, gardeur de béliers' < **berbecarius* = *berbicarius*.

Boŭtar 'bouvier' < *bovarius*.

Brumar 1. 'Octobre' (Car.), 2. 'Novembre' (Candrea-Deas. 186) < **brumarius*, cf. *brumaria*.

Călarŭ 'chevalier' (vr.) < *caballarius* 'palefrenier, écuyer'.

Căprar, mr. *cîprar* (Dal.) 'chêvrier' < *caprarius*.

Cărnar 'boucher' (Mih.) < *carnarius*.

Căsar 'qui possède une maison, homme établi, homme marié' < *casarius*, *-a*, *-um*.

Căŝar, mr. *cîŝar* (Dal.) 'fromager' < *casearius* atestat numai ca adiect.

Cepar 'marchand d'oignons', *ceparŭ* 'tourte aux oignons' (Rev. cr. lit. III 92) < *ceparius* atestat numai cu sensul 1.

Cucurbitar 'vantard' < *cucurbitarius* 'celui qui cultive des courges'.

Dogar 'tonnelier' < *dogarius*.

Făurar 'février' < *februarius*.

Țierar, mr. *hirar* (Dal.), megl. *țerar* 'forgeron' < *ferrarius*.

Găinar 'éleveur de volaille, celui qui a soin du poulailler; voleur de poules, maraudeur' < *gallinarius*.

Ghindar 1. 'chêne', 2. Zool. 'geai' < *glandarius*, -a, -um.

Iepar 'pastor equarum' (Car.) < *equarius* 'de cheval; palefrenier'.

Inelar 'doigt annulaire' — vfr. doigt *anelier*, prov. *anelier*, lat. *anellarius* 'qui fabrique ou vend des anneaux'.

Lăptar 'laitier' < *lactarius*.

Lemnar 'qui travaille le bois, menuisier; hûcheron; charpentier' < *lignarius*.

Linar 'pers. care vinde lînă, care lucrează lînă' (Dal.) < *lanarius* 'ouvrier en laine'.

Lipurar 'ultîu care prinde găini, miei, iepuri' (Dal. Pap. B.) < *leporarius* 'de lièvre'.

Măcelar 'boucher' < *macellarius*.

Morar, mr. *muraru* (Pap. S.), megl. *murar* 'meunier' < *molaris*, -a, -um 'qui tourne la meule'.

Oer, mr. *ular* (Dal.) 1. 'propriétaire de troupeaux de brebis', 2. 'berger' < *ovarius*, -a, -um 'de brebis; troupeau de brebis; bergerie'.

Olar, mr. *ular* (Dal.), megl. *țolar* 'potier' < *ollarius*, -a, -um 'qui concerne les marmites', *fusor ollarius* 'fondeur de marmites'.

Păcurar, mr. (Dal.) megl. *picurar* 'berger' < *pecorarius* 'celui qui prend des bestiaux à ferme', cf. *pecuarius* 'propriétaire de troupeaux, de bestiaux'.

Pescar, mr. *piscar* (Dal.) 'pêcheur' < *piscarius* s. 'marchand de poisson, poissonnier', a. 'de poisson; de pêcheur'.

Pinar 'boulangier' (Dal.) < *panarius* (Quicherat).

Porcar, mr. (Dal. Pap. B.) megl. *purcar* 'porcher' < *porcarius*.

Portariu (Dos. Prol. 56¹/₁₈), *portar* (Bibl. 270²/₄₀: *πορρωρς*, *portarius*) 'portier' < *portarius*.

Scutar 'cel care conduce stina' (Damé T. 69) < *scutarius* 'de houclier; fabricant de boucliers', cf. trans. *scutesc* 'apăr' < *scutum*.

Spitar 'pers. care face spate pentru război' (Dal.) < *spatharius*.

Văcar (dr. mr. megl.) < **vaccarius*, cf. it. *vaccajo*, fr. *vacher*, prov. *vaquier*, sp. *vaquero*, pg. *vaqueiro*.

Minar 'mîelul care se ține acasă pentru îngrășare, mîel care se invală să vie după om' (Dal.), 'mîelul obișnuit a merge nedespărțit de cineva' (Pap. B.) < *manuarius* 'de main, qu'on fait agir avec la main'. — Alb. *manar* 'mouton apprivoisé', ngr. *μυνάρι* 'brebis ou cochon qui mange à la maison' < rom.

Stingher 'isolé, séparé, seul, individuel' < *singularius* + *staŭ* ?

Altar 'autel' < *altarium*.

Celar, mr. (Dal. Pap. B.) *șilar* 'cellier' < *cellarium*.

Dreptar 'fil à plomb, équerre de maçon, de charpentier' = vfr. *droitier*, cat. *drcter*, sp. *derechero* < **directarium*, cf. *directarius* 'voleur qui s'introduit dans les maisons' (Candrea-Dens. 514).

Furnicar, megl. *furnigar* 'fourmilière' = rtr. *furmier*, it. *formicaio*, sard. log. *formigarzu*, vfr. *formier*, prov. *formiguiet*, sp. *hormiguero*, port. *formiguciro* < **formicarium*.

Fumar 'cheminée' < *fumarium*.

Grătar 'gril; treillis' < **gratarium*, cf. cors. *gratajgu*.

Grînar 'grenier à blé' < *granarium*.

Ierbar 'panse' (Damé T. 32) < *herbarium*, atestat numaï cu înțelesul de 'ouvrage de botanique'.

Păducheriŭ 'pédiculaire verticillée, Pedicularis verticillata' < **peducularia* = *pedicularia*, *herba pedicularis*.

Căldare, mr. *căldari* (Dal.), megl. *căldari* 'chaudron' < *caldaria*.

Cărare, mr. *cărari* (Dal.) < **carraria*.

Cășare (Pap. B.), *cășari* (Dal.) 'bercail, bergerie' < *taberna casearia* 'boutique où l'on fait, où l'on prépare le fromage'.

Culare 'nid, tanière, gîte des animaux' (Viciu, 38) < **cub(i)laria* = *cubile*.

Focare 'bûcher' = sp. *hoguera*, pg. *fogueira* 'bûcher', fr. *foyer* 'réchaud' < *foarius*, atestat numaï cu înțelesul de 'cuisinier'.

Frigare 'brôche' < *frigaria*.

Lăptare 'gâteau fait avec du lait' (Mih.) < *lactaria*, -orum.

Pătrare 'le quart' (Șez. III 84) < **quartaria* (pars), cf. *quartarius* 'mesure pour les solides et les liquides, le quart du sextarius'.

Strămurare, megl. *struminari* 'aiguillon' < **stimularia* = *stimulus*.

Vîermănare 'loc plin de vîermi' (Pas.) < **verminaria*, cf. *vîermănos* < *verminosus*.

Luminare 'bougie', vr. (Bibl. 96¹/₂₉: λῆγος, lucerna), megl. *luminari* 'lampe' < *luminare* și pl. *luminaria* 'lumière artificielle, le luminaire, lampes, bougies, etc.'.

Măsălar 'buruiană pe care poporul o întrebuințează pentru dăruirea de măsele' < *maxillaris*, -e 'de la măchoire, maxillaire'.

Midular 'vertebra gîtului, ceafă, cerbice' (Dal.) < *medullaris* 'qui pénétre jusqu'à la moelle des os'.

Ungher 'coîn' < *angularis*.

Brățară 'bracelet' < *brachiale*.

Degetar 1. 'dè', 2. Bot. 'digitale' < *digitale*.

Fruntar 1. 'partie de la tête qui passe en avant de la tête du cheval, au-dessus des yeux, fronteau', 2. 'fronteau, sorte de bandeau que les femmes se mettent autour du front', 3. vr. *fruntare* 'philactère' < *frontale* (Candrea-Dens. 628), cf. și *frontalia* n. pl. 1.

Păscare 'păturage' < *pascalis*, -e 'qu'on fait paître'.

Spinare, nr. *schinari* (Dal.) 'l'épine dorsale' < (*os*) *spinale* 'de l'épine dorsale'.

Stîlpare 'crenguță care se ține în mîna la sărbătoarea numită *Stîlpări*', *stîlpare*, *stîlpare* 'crenguță' (Candrea) < **stirpalis* ori **stirparia* < *stirps* 'rejeton, surgeon, branche'.

Pentru -ar < -alis cf. și următoarele nume de haine române și latine: *bucar* 'cureața dela ham așezată pe buci' — *bucale* 'muselière en fer', *copsar* 'cureața dela ham așezată pe coapse' — *cozale* 'ceinture' (Ducange din glosare). *pîeplar* — *pectoral* 'cuirasse; pectoral', *pectoralis (tunica)* 'qui couvre la poitrine', *umărar* — *humeral* 'mateau militaire, casaque'.

Forma cea mai frecventă este -ar care servește exclusiv pentru a formă nume de persoane și nume de instrumente: -are servește mai ales pentru a formă nume de boale și de plante.

Ciumare (plantă) și *gurare* (boală) au și variante cu -ar.

Forma *fruntar* se explică din vr. *fruntare* care a fost simțită ca formă de pl., deoarece cuvintele cari exprimă o îmbrăcăminte sunt derivate prin -ar și sunt eterogene.

Elemente bulgărești.

Ceasornicar 'horloger' < *časovnikar*.

Crîșmar 'cabaretier' < *krâčmar*.

Curvar 'coureur de femmes prostituées' < *kurvar*.

Dărvaru 'bûcheron' (Mih.) < *dărvar*.

Grădinar, mr. *gridinar* (Dal.), megl. *grădinar* 'jardinier' < *gradinar*.

Grânciâr 'potier' (megl.) < *grânčar*.

Gropar, mr. *gruparu* (Mih.) 'croque-mort' < *grobar* 'fossoyeur'.

Jițar 'cel care păzește cerealele depe câmp' < *žitar* 'marchand de blé, negociant en blé, en céréales; le producteur de blés, de céréales'.

Lopătar 'lucrător cu lopata' (Mat. 50), megl. *lupătar* < *lopatar* 'faiseur ou marchand de pelles'.

Mițarițu 'douanier' (Acesta era frate lui Mathei evanghelistul și *mițarițu*, Dos. Prol. 55²/₆) < *mițar*.

Pîndar, mr. *pîndar* (Dal.), megl. *pândar* 'garde-champêtre' < vsl. *pōdarī*, bulg. *pâdar*.

Stoler 'menuisier' < *stolar*.

Străjer, vr. *strejarițu* (Bibl. 208¹/₁₇) 'garde, gardien' < *stražar*.

Șumar 'garde-forêt' (Viciu 81, Conv. Lit. XX 1018) < **șumar* < *suma* 'feuillage', probabil și 'bois', cf. *șumesl* 'boisé'.

Tocițar 'émouleur, aiguiseur' < *točilar*.

Zidar 'maçon' < *zidar*.

Zlățarițu 1. 'orfèvre' (Acesta... era... *zlățarițu* de meșterșug, Dos. Prol. 55²/₁₀), 2. *zgotarițu* 'Tzigane' (Bud.).

Bumbar ² 'trîntor; faux-bourdon' (megl.) < *bunbar* 'scarabée, hanneton'.

Scobar (Vireol), *scobațu* Zool. 'nase, Chondrostoma nasus' < *skobar*.

Zațciâr 'autour' (megl.) < *začčar*.

Virfârți 'broutilles, ramilles, branchage' < *vărhari*.

Bumbar ¹, *lumbar* 'intestinul gros umplut cu splină, inimă și diferite aromate' (Dal.) < *bumbar* 'saucisson, boyau rempli de sang et de graisse de porc.'

Pahar 'verre, vase à boire' < *pahar* 'gobelet, coupe à boire: bocal, chope'.

Cuştavar 'o floare lăptoasă de culoare roşie' (Dal.) < bulg. *koštrevava* 'flèche des prés', srb. *koštrava* 'sétaire verticillée'.

Elemente neogrece.

Alunarlu 'Juillet' (Pap. B.) < ἄλωνάριος.

Cămilar 'conducteur de chameaux' (Pap. B.) < καμηλάριος.

Căvilar 'cavalier' (Dal.) < καβαλλάριος.

Gunusar 'étameur' (Mih.) < *γανουσάριος < γανόνω 'étamer'.

Hivçiar 'caviar' (Dal.) < χαβιέρι.

L'iunar, l'iundar 'lion' (Dal.) < λεοντάρι.

Pîrmîtar 'négociant' (Dal.) < *πρωγατάριος, de unde și alb. *pramatar*.

Tuvlar 'fabricant de briques' (Dal.) < *τουβλάριος < τούβλον 'brique', de unde și bulg. *tuhlar*.

Marmarâ 'oac stearpă, oac care n'a făcut deloc' (Dal.) < μαρμαρά (Arav.).

Cămilar 'conducteur de chameaux' (megl.) < καμηλάριος.

Cândil'ar 'qui allume les chandelles' (megl.) < *κανδηλάρι = κανδηλάρι 'chandelier'.

Liunar 'enfant nouveau-né' (megl.) < *λεγωνάριος < λεγώνω, cf. λεγώδω.

Zăhărtare (Pap. B.), *zihîrtari* (Dal.) pl. *zăhărlări, zihîrtări* 'bombon, sucreries' = ζαχαράτον.

Elemente turceşti.

Huzmichiar (Dal. Pap. B.), megl. *izmichîur* 'serviteur' < hîzmetkiar.

In dial. dr. *a*, fiind urmat la origine și dialectal de *-i* (*-arîŭ*), se schimbă în *e* atunci când e precedat de sunet palatal: *albier, cimpoer, făclier, pălărier, puhoer, cheer, oer*; — *bucher, mucherîŭ, genuncher, păducherîŭ*; — *fălcer, furcerîŭ, vonicerîŭ*; — *culeșerîŭ, stropsșerîŭ, borșărîŭ, dejerîŭ, străjer, vr. strejarîŭ*.

Când radicalul este terminat în *ŷ*, pronunțat prealabil muiat, *ŷler > cer*: *banicer, bolnicerîŭ, medelnicer, lănicer, plimnicerîŭ*.

Odată astfel născut *-erîŭ* s'a întrebuițat pentru a derivă:

potcoveriță 'ciocan de potcovit', *sărcineriță*, și s'a substituit în *stoler* < bulg. *stolar*.

În limba franceză există deasemenea un *-erius* alături cu *-arius*. Acest *-erius* este de origine germană (A. Thomas, Nouveaux Essais de philologie française, Paris, 1904. p. 119—147).

Foarte multe infinitive de conj. I se întrebuințează ca substantive, ca *culcare*, *mîncare*, *intrare*, etc. Acest *-are* s'a extras ca sufix derivativ pentru trei substantive dela verbe conj. III: *crezare* 'foi, confianțe' < *crez-*, *pierzare* 'perdition' (Facî... ție sufletului *pierzare*, Dos. ProI. 89¹/₁) < *pierz-* și *vînzare* 'vente' < *vînz-*.

Genul și Pluralul.

Cuvintele în *-are* sunt feminine și se întrebuințează de obicei numai la sg. — Cuvintele în *-ar* sunt: 1. masculine, când arată nume de persoane, de animale și de plante, 2. eterogene, cu pl. *-e*, când arată nume de lucruri. — *Ițarî*, *pîslarî* sunt pl. masculine.

AT (-ăt).

Observație. Dr. mr. megl. — Fem. *-ată*.

Funcțiunea.

ADIECTIVE.

ADIECTIVE POSESIVE.

Derivate dela substantive.

Adevărat < *adevăr*.

Buzat < *buză*. — *Răzbuzat* (Le era buzele cu vîntăi și înflăte și *răzbuzate* în sus, și n gîos rînjite. Dos. ProI. 45²/₃₄).

Căznat (Un uriaș mare, negru și *căznat* și grozliv. Dos. ProI. 46¹/₃₄) < *caznă*.

Crăcănal < *crăcană*.

Dințat < *dînte*, *-fî*.

Dungat (Pas.) < *dungă*.

Femețat (Car.), *înfemețat* (Pas.) 'habens familiam' < *femeț* 'familia' (Car.).

- Găvănat* < *găvan*.
Gulerat < *guler*.
Gunoital (loc) < *gunoiti*.
Gușat < *gușă*.
 Coarne *îmbelcugale* 'cînd sînt întoarse înăuntru' (Damé T. 28) < *belciug*.
Imbelșugat < *belșug*.
Imbojorat (Pas.) < *bujor*.
Imșterat (Pas.) < *șter*.
Năframă-nciucurată = cu *ciucuri*.
Înfloral < *floare*.
Înfumurat < *șumuri*.
Îngîndurat < *gînduri*.
Încoișat < *coiș*.
 Bou *înspicat* 'cînd părul murg, negru sau porumb este amestecat cu peri albi' (Damé T. 29) < *spic*.
Înzățat < *zăț*.
Mărgelat < *mărgele*.
Moșat < *moș*.
 Vin *pelinal* < *pelin*.
Percîunal < *percîun*.
Sprincenal < *sprinceană*.
Vișat, -ă: măr, mere *vișale* = o specie de mere verzi și tari care se țin pînă vara (Rev. cr. lit. III 173) < *vișă*.
Flucal 'locos' (Pap. B.) < *șloc*.
Gurgul'at 'rotund, rotunzit' (Dal.) < *gurgul'ă* 'lucru mic, rotund'.
Uricl'at 'cu urechi mari' (Pap. B. Dal.) < *uracel'e*.
Ngurgul'at (mevl.) = mr. *gurgul'at*.
Țășulată 'cu zulufi' (mevl.) < *șăluș* 'zuluf'.
Uricl'at (mevl.) = mr. *uricl'at*.

Derivate dela adiective.

- Adîncat* (Coresi) = *adînc*.
Delungată (Om carele... în cale *delungată* nu iese. Bibl. 100¹/₃₆ :
 ἐν δὲ μὲν μακρὰν οὖν ἔσται) < *lung*.
Ferical 'beatus' (Car.) = *fericit*.
Gheboșat < *ghebos*, -oș.

Derivate dela verbe.

Arcurat 'răciit' (Dal.) < *arcuredz* 'răcesc'.

Mbudzinal 'bosumflat' (Dal.) < *mbudzinedz* 'a se bosumfla'.

(*N*)*îrşpinal* 'răutăcios' (Dal.) < *nîrşpinedz* 'devin răutăcios'.

Nsumnal 'sommoros' (Dal.) < *nsumnedz* 'mi-î somn'.

Nşirpical 'rău ca un şerpe' (Pap. B.) < *nşarpic* 'mă fac rău ca un şerpe'.

Nvîrinal 'întristat, posomorît' (Dal.) < *nvîrinedz* 'mă întristez, mă posomorăsc'.

SUBSTANTIVE.

Abstracte dela verbe.

O ACŢIUNE.

Aşteptat 'expectatio' (Car.) < *aştept*.

Încurat 'jocul vitelor cînd sunt sătule' (Codin, 41) < *a se încura* 'a se juca, despre vite' (Codin, 41).

Îngropatul popuşoiului (Damé T. 62) < *îngrop*.

La *întroatul* curţilor era o boltă (Dos. Prol. 46²/₃₀) < *întru*.

Relezat se numeşte tăierea, toamna, a fagurilor spre a strînge mîierea (Damé T. 120) < *relez*.

Sămănal < *sumăn*.

Săpatul popuşoiului (Damé T. 62) < *săp*.

în *sunatul* clopotelor (Păsc.) < *sun*.

Numai gîngăniî veninate [erau] şi glasuri de *şuîuratul* lor şi scîrşcări de dinţii lor (Dos. Prol. 79¹/₂₂) < *suer*.

Trierat < *trier*.

Adî'al 'răsuflare, respiraţie' (Dal.) < *adi'l'u*.

Imnat 'umblet' (Dal.) < *imnu*.

Suil'al 'tunderea oilor împrejurul coziî' (Dal.) < *suil'edz* 'tund oile împrejurul coziî'.

Fugal 'fugit, fugă' (me gl.) < *fug*.

Indrată 'intrare' (Dal.) < *indru*.

Loată 'luare' (Pap. B.) < *loare* 'a lua'.

Mîngală 'mîncare, descreştere : tu *mîngala* a lunî'ei = în descreşterea lunî' (Dal.) < *mîncari, mîngari* 'a mîncea'.

Ntunicală 'înserare, amurg' (Pap. B.) < *ntunicu*.

FUNCTIUNEA.

Celnicul 1. 'meseria proprietarului de oi', 2. mulțime de proprietari de oi' (Dal.) < *cclnic*.

TRECUTUL PASIV.

Giurat 'jurământ' (Dal.) < *giur*.

Scăpital 'apus' (megl.) < *scapit* 'apun'.

Dimîndată 'poruncă' (Dal. Pap.B.) < *dimîndu*.

Judecală < *judec*.

PRODUSUL PRIMITIVULUI.

Suțată 'tovărășie, asociație' (Dal. Pap.B.) < *soț*.

Concrete.*Produsul Primitivului.*

Adu-m vînat și m fă *demîncat* (Bibl. 19¹/₄₁) < *mînc*.

Scuipal, megl. *scupel* < *scuip*, megl. *scup*.

IN SPECIAL O BOALĂ.

Cripal 'boală care face să crăpe vitele' (Dal.) < *crep*.

Izdat 'boală de stomah' (Boc.) < *a izda* 'a îmbolnăvi'.

Sîngerat 'stricalul sîngelui la oi' (Damé T. 69), 'oi, cai, vaci' (Vircol)' < *sîngerez*.

CONTINUTUL.

Alunal 'aluniș' (Țiplea) < *alun*.

Păspăl'al 'fleur de farine' (megl.) = mr. *pîspal'ă* (Dal.).

Schinărat (Pap.S. Pap.B.), *schinărat* (Dal.) 'șira spinării' < *schinare*.

Mucăcată 'bouchée' (megl.) < *mucăc*.

(A)*umbrată* 'umbrar, frunzar' (Dal.) < (a)*umbră*.

VARIANTE.

-ănal.

Din *crăcănal* față de *crac*, *găvănal*—*gav-*, s'a extras *-ănal* cu care s'a derivat : *lăbănal* 'cu labe mari' < *labă*.

-enal.

Din *sprincenal* s'a extras *-enal* cu care s'a derivat *ochenată* 'oae cu ochi negri' (Vîrcol) < *oc-*, cf. *oacheș*.

-inat.

Din nr. *mbudzinat* față de *budză*, (*n*)*șispinat*—*șiaspi*, *nvirinat* s'a extras *-inat* cu care s'au derivat : *uhinat* 'răutăcios' (Dal.) < *uheață* 'viperă'.

Tușnat 'touffu' (megl.) < *tufă*.

-oșat.

Din *gheboșat* față de *gheb* s'a extras *-oșat* cu care s'au derivat : *aplecșat* = *aplecat*, *împizmoșat* < *pizmă*.

Originea : = it. *-ato*, *-ata*, sp. *-ado*, *-ada*, fr. *-é*, *-ée* < *-atus*, *-ata*, moștenit în :

Aurat 'doré' < *auratus*.

Bărbat < *barbatus*.

Buricat 'ombiliqué; enflé' < **umbulicatus* = *umbilicatus*.

Codat < *caudatus*.

Dintat 'qui a des dents' (Mih.) < *dentatus*.

Furtunat 'bătut de vijelie, furtună; nefericit, nenorocit' (Dal.) < *fortunatus* 'heureux, fortuné', cf. *furtună* < *fortuna*.

Inelat, it. *annellato*, cat. *anellat*, fr. *annelé* < **anellatus*.

Arat 'labour, labourage' < *aratus*.

Ascultat 'action d'écouter' < **ascultatus* = *auscultatus*.

Călcat 'action de fouler, de marcher; repassage' < *calatus*.

Cîcal, sp. port. *cagado*, it. *cacata*, sard. log. *kagada* < **cacatus*.

Cîntat 'chant' < *cantatus*.

Frecat 'action de frotter' < *fricatus*.
Lătrat, mr. *alîtrat* (Dal.) 'aboïement' < *latralus*.
Păcat, mr. (Dal.) *picat* < *peccatum*.
Urlat (Car.) 'hurlement' < *ululatus*.

Brăţală (Pap.B.) 'brassée' < **brachiata*, cf. *brachiatus*, -a, -um.
 it. *bracciata*, fr. *brassée*, sp. *brazada*, port. *bracada*.

Dr. mr. (Dal. Pap.B.) *bucată* 'morceau' < **boccala*, cf. it. *boccala*, sard. log. *bukkada*, fr. *bouchée*, prov. cat. sp. *bocada*.

Mânălă (Pap.B.) și megl. *minată* (Pap.B.), *mnală* (Dal. Pap. B.) 'poignée' < *manuata* = *manuu* (Ducange).

Elemente neogrece.

Cîştinal 'châtain' (Dal.) < *καστανάτος*.

Cundil'at 'drept ca condeful' (Dal.) < **κονδύλιος* < *κονδύλι*.

Dul'at (Mih.), *đu'at* (Dal.) = *δού'α* (Dal.) 'pauvre, infortuné' < *δούλος*.

Funicad 'mauvais, méchant' (Mih.) < **φονικάτος* = *φονικός* 'homicide, sanguinaire', cf. *fonicou* 'meurtre' (Mih.) < *φονικόν*.

Musticat 'à grosse moustache, à longue moustache' (Dal.) < *μούστακίος* (G. Meyer, Ngr. St. III 74), de unde și bulg. *mustakal*.

Un adiectiv devenit substantiv : *afrat* 'venin, poison' (Obed. Dal.) < *ἀφράτος* 'écumant, écumeux' (G. Meyer, Ngr. St. III 74).

Furţală 'charge, fardeau' (Mih. Dal.) < **φορτίζατα* < *φορτίζω* 'charger d'un fardeau, au pass. porter une charge', cf. *furtie*, *fortumă* 'charge, fardeau, chargement' (Dal.) < *φορτίον* 'charge, fardeau', *φόρτωμα* 'chargement, charge' dela *φορτώ* = *φορτίζω*.

Nicuchirulă 'gospodărie' (Dal.) < *νικχοχράτων* 'mobilier d'une maison, amcublement'.

ňală 'jeunesse' (Obed. Dal. Pap. B.) < *νεότης*.

Zihîrală 'suceries' (Dal.) *ζαχαράτων*.

Elemente slave.

Bogat < vsl. *bogată*, rus. bulg. srb.-cr. sl. *bogat*.

Ĵimbat 'qui a de grosses ou de longues dents'—bulg. *zăbal*.

Vinovat 'coupable' < bulg. *vinovat*.

Puţală, *buţală* 'étable' (Dal.) < vsl. *pojata* 'tectum, domus', bulg. 'bercail, bergerie', űsl. 'cabane, parc de bétail', srb.-cr. 'étable'.

Elemente turcești.

Sical 'estropié, mutilé, qui a quelque membre de moins' (Dal.); ture. ar. *sakat*, de unde și ngr. *σακάτης*.

Cuvinte obscure :

Gron *ciclizat* 'un fel de grîu' (megl.).

Maral 'pauvre, infortuné' (Dal.), cf. megl. *mărari* 'peine, affliction'.

Mășcal, megl. *mășcal*.

Sinical 'noir, tout à fait noir' (Dal.), cf. bulg. *sinina* 'couleur bleu, bleu; tache bleu'.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-at* sunt masculine și eterogene. Sunt eterogene: *păcat* pl. *păcate*, *gîurat*, *innat* pl. *gîuraturî*, *innaturî*. — *Adil'at*, *suil'at*, *scăpîtat* sunt indicate ca eterogene, dar pl. nu este notat. — Toate celelalte cuvinte sunt masculine, însă la pl. se întrebuițează numai *cical* pl. *cicașî*.

Substantivele în *-ată* sunt feminine și fac pluralul diterit : 1. Fac pl. în *-âte(i)*: *celnicată*, *dîmîndată*, *brășată*, *șurșată*, *nicuchirată*, *înală*. — 2. Fac. pl. în *-ășî*: *judecată*, *sușală*, *mucicată* (*mucicșî*), (*a*)*umbrată*, *bucată*, *mînală*, *zihîrată*, *pușată* (*pueșî*).

ATIC (-átik).

Observație. Dr. mr. — Dial. *-atec*. — Precedat de *i*, fiind deja urmat de *i*, *a* se schimbă în *e*.

Funcțiunea.

ADIECTIVE.

APARTINEREA.

Brumatic (vînt, toamnă) 'froid' < *brumă* 'gelée blanche, frimas'.

Tomnatic 'd'automne' (pere *tomnalice* Șez. V 68, ruscuță *tomnatică* 'Adonis autumnalis', fig. flăcău *tomnatic* 'vieux garçon' Pamf. J. II ; megl. brînză *tomnatică* 'brînză care se face toamna') < *toamnă*.

Văralic 'd'été' (măr *văralic* Car., pere *văralice* Şez. V 68, perje *văralice* Şez. V 69, grâu *văralic* Panţu) < *vară*.

Primăvăralic 'du printemps, printanier' (ruscuţă *primăvăralică* Adonis vernalis') < *primăvară*.

Indămînic < *îndămînă*.

ASĂMĂNAREA.

Nas coroetic 'aquilin' < *coroîtă* 'autour'.

Lămuralic 'pur, sans mélange' < *lamură*.

Ogaralic 'élancé, svelte' (cu parl. des animaux) < *ogar* 'limier'.

Vişinatic (cireşe *vişinatice*, Şez. V 69) < *vişină* 'griotte'.

Spînic (Vireol) < *spîn*.

Supşiratic (glas *supşiratic*, Creangă) < *supşire*.

Gălbînic 'jaunâtre' < *galbin*.

Roşatic (Bibl. 78²/₄₀), *roşiatec* (Bibl. 207¹/₂₈), *roşatec* (Şez. IV 24) 'qui tire sur le rouge, rougeâtre' < *roşiţă*, *roş*.

Un adiectiv devenit substantiv.

Sulatic penisul harmasarului (Damé T. 49), taurului (Damé T. 32) < *sulă*, de unde şi *suletic* 'supşire la trup, despre caî' (v. -*etic*).

POSESORUL UNEI CALITĂŢI PRIN EXCELENŢĂ.

Derivate dela verbe.

Fluturatic, vr. *fluturatec* (Bibl. 146²/₃₀: παράπληκτος, stupens; Bibl. 272¹/₄₅: ἐπιληπτος, insanus), *fluşuratic*, *fliuşuratic* (Pamf. J. III) < *flutur*.

Greunatic 'lenos' (Pamf. Agr.) < *îngreunez*.

Iapă *zburatică* la fugă 'care parcă zboară cînd fuge, fugace' (Pamf. Agr. 90) < *zbor*.

Zvînturatic < *zvîntur*.

Derivate dela adiective.

Brudatic 'enfantin, puéril, simple, niais, sot' < *brudiţă* 'sot'.

Imfieratic, *heratic* (vr.) 'sauvage' < *ferus*, rom. *flară*.

Grozăvatec (Car.) < *grozav* 'turpis' (Car.).

Molatic < *moale*.

Nebunatic 'folâtre' < *nebun*.

Pălăvatic 'vif, pétulant, folâtre' (Rev. cr. lit. III 163, Codin 56) < bulg. *palav*.

Singuratic 'isolé, solitaire' < *singur* 'seul'.

Derivate dela substantive.

Femeietic 'efféminé' < *femeie* 'femme'.

Furtunatic 'acum bun acum rău' (Şez. IX 149) < *furtună* 'tempête'.

Guratic 'loquace, bavard' < *gură* 'bouche'.

Mueratic 'efféminé' < *muere* 'femme'.

Tonatic 'tonos, eu toane' (Pamf. C.) < *toană*.

O CALITATE SIMPLĂ.

Prăvălatic (despre un loc) < *prăvălesc*.

Migăietic 'negăios, migălos' (Şez. II 149) < *migăesc* = *migălesc*.

SUBSTANTIVE.

Abstracte.

O ACŢIUNE.

Adil'atic 'respiration' (Dal. Pap.B.) < *adil'u* 'respirer'.

Avinatic 'chasse' (Dal. Pap.B.) < *avin* 'chasser'.

Imnatic 'marche' (Dal. Pap.B.) < *imnu* 'marcher'.

O STARE.

Agîunatic 'grande faim' (Dal.) < *agîun* 'avoir grande faim'.

Dipărtatic 'depărtare' (Mih.) < *diparte*.

Gîunatic 'bravoure' (Dal. Pap.B.) < *gîone* 'brave'.

TRECUTUL PASIV.

Gîuratic 'serment' (Dal.) < *gîur* 'jurer'.

Ascumtaticu 'secret' (Mih.) < *ascumtu* 'caché'.

PRODUSUL PRIMITIVULUI.

Amintalec (Pap.S.), *amintalic* (Pap.B.), *amindalie* 'gain, profit' < *amintu*, *amindu* 'gagner, acquérir'.
Azghiralic 'eri' (Dal.) < *azgher* 'crier'.

Concrete.

O plată în bani.

Văratie 'taxa pentru păscătoarea (subatul) vitelor pentru o vară' (Şez. V 170) < *vară*.

(An)curunalic 'plata pentru cununie ce se cuvine popei şi celorlalţi servitori ai bisericii' (megl.) < *ancurun* 'cunun'.

Abstracte-Concrete.

Calitate + Colectiv.

Auşatic 1. 'vieillesse' (Pap.S. Dal. Pap.B.), 2. 'les vieux' (Pap.B.) < *auş* 'vieux'.

Originea : = it. *-alico*, sp. *-adgo*, fr. *-age* < *-alicus*, *-alicum*, moştenit în :

Iernatic 1. 'd'hiver', 2. 'quartier d'hiver' < *hibernaticus*.

Lunatic 'atteint de manie, lunatique' < *lunaticus*.

Ostalic, it. *stalico* 'otage, garant, en parl. des personnes' < **obsidaticus* < *obsidatus* 'action de donner des otages ou d'être donné en otage', cf. şi bulg. *ostalák*.

Sălbatic (dr. megl.) 'sauvage' < *salvaticus*.

Pentru mr. *avinatic* 'chasse' cf. lat. *venaticus* 'relatif à la chasse'.

Unele substantive şi adiective în *-atic* au variante în *-al*. Acestea sînt : mr. *adil'atic* şi *adil'al*, *avinatic*—*avinal*, *innalic*—*innal*, *gîuratic*—*gîurat*, *azghiratic*—*azghirat*; dr. *fluturalic* şi *flutural* 'mente motus et vagus' (Car.), *coroelic*—*coroel*, *coroăl*.

Obscur :

Silvatic (O fată *sîlvatică*, Mat. 116), cf. *selhelec* 'neastîmpărat' (Viciu, 80).

Elemente neogrece.

Fanatic (Dal.) < ngr. φανατικός.

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în *-atic* a trecut :

Jăralic 'braise' < vsl. žarečikŋ.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-atic* se întrebuițează de obicei la sg., sunt deci masculine. — Următoarele se întrebuițează la pl., fiind eterogene : 1. Fac pl. în *-uri* : mr. *înnatic, gînnatic, gîuralic, amîntalic*. — 2. Fac pl. în *-e(i)* : megl. *onecurunatic* pl. *curunați(i)*. — 3. Fac pl. în *-e(i)* și *-uri* : *aușatic* pl. *aușali(i) și aușaticuri*.

ĂREȚ (-ăreți).

Observație. Dr. mr. — Fem. *-ăreață*, uneori *-ărează*.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

ASĂMĂNAREA CU PRIMITIVUL.

Bumbăreață, bumbărează 'clitoris' < *boambă*.

Mustăreață 1. 'sucul ce iese primăvara din mesteacăn și din paltin, dacă le tai' (Rev. cr. lit. III 161), 'sucul dulce care se află pe mesteacăn primăvara' (Viciu, 62), 'zamă de mesteacăn în luna Mart' (Vireol), 2. 'suc, băutură îndulcită' (Rev. cr. lit. III 161) < *must*.

Strungăreață 'răritura între cei doi dinți incisivi dela maxilarul superior, postrungă' (Ciob.) < *strungă*.

PRODUSUL PRIMITIVULUI.

Căcăreață (Buda), *căcărează, căcărază, căcărez* (Dan. II 26), mr. *gîgîrață* (Dal.) 'crotle de brebis, de chèvre' < *cac* 'chier'.

COLECTIVE.

Fumăreață 1. 'fumărie, fum mult', 2. 'casă afumată' (Codin, 32) < *fum*.

LOGUL UNDE SE AFLĂ O PLANTAȚIE.

**Săcăreașă*, cerut de verbul *săcărășez* (*Săcărășuză* 'tae secară', Viciu 74) < *secară* sigle'.

RECIPIENTUL.

Strungăreașă 'o găleată mare cam de zece litri' (Damé T. 69) < *strungă*, propriu zis 'găleată care se întrebuințează la strungă'.

ADIECTIVE.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Certăreș 'querelleur' < *cert* 'se quereller'.

Cugetăreș 'réfléchissant' < *cuget* 'réfléchir'.

Cuvîntăreș 'parlant, parleur' < *cuvîntez* 'parler'.

Gustăreș 'gourmand, goulu' (Hasdeu, Cuv. I 374) < *gust* 'goûter'.

Poftăreș 'pofticios' < *poftesc* 'convoiter'.

POSESIUNEA UNEI CALITĂȚI.

Lucrăreș 'efficace, actif, plein d'effet' < *lucrez*.

Purtăreș 'care suportă la purtat, despre haine' (Pamf. J. III) < *port*.

Săllăreș 'care te face să sălți, despre un cîntec' < *salt*.

APARTINEREA.

Băllăreș 'de baltă, care trăesc la baltă, despre păsări' < *ballă*.

Iernăreș 'd'hiver' (Car.), mere, pere *iernăreșe* 'mere, pere tari, care se păstrează bine peste iarnă până târziu', poamă *iernăreașă* 'o specie de struguri albi și tari ce se țin bine peste iarnă' (Rev. cr. lit. III 157) < *iarnă* 'hiver'.

Caș *tunăreș* 'd'automne' (Dal.) < *toamnă* 'automne'.

ASĂMĂNAREA CU PRIMITIVUL.

Lălăreș 'assez large' < *lat*.

Lungăreș 'oblong' < *lung*.

Originea : = it. *-areccio*, fr. *-erez*, sp. *-eriz* < *-aricius* (G. Pascu). — Sufixele *-aricius* și *-erez* au fost studiate amănunțit de A. Thomas, *Nouveaux Essais de philologie française*, Paris 1901, p. 62—110.

Căprăreață 'endroit où paissent les chèvres' (Noua Rev. Rom. VIII 85), nr. *cîpîrleață* (Dal.), *căpârleadză* (Pap. B.) 'endroit où se reposent les chèvres' < **capraricia*, cf. fr. *chevrerez* 'qui nourrit des chèvres', *cabrareza* 'lieu où il y a des chèvres' (Thomas, ib. 75, 88), vit. *caprareccia*.

Purcăreață 'étable à porcs, porcherie' (Car.) < *porcaricius*, *-a, -um* (Pușcariu), de unde și fr. *porcareza*, *porcherez* idem (Thomas, loc. cit. 91, 87), sp. *porqueriza*, it. *porchereccio* 'de porc'.

Vicîreață (Dal.), *văcăreadză* (Pap. B.) 'étable à vaches, vacherie' < **vaccaricia* = *vaccaritia* (Lex Alamannorum), de unde și fr. *vacareza*, *vacherecc*, sp. *vaqueriza* 'vacherie' (Thomas, loc. cit. 93, 65). it. *vaccareccio* 'de vache', *vaccareccia* 'chair de vache'.

Când radicalul cuvântului se termină în *-ar*, are loc un fel de suprapunere silabică (haplologie), așa că se zice **săcăreață* < *secară*, nu **săcărăreață*. Acelaș lucru se petrece și în franțuzește cu *-erez*, atunci când radicalul cuvântului se termină în *-ier* (Thomas, *Nouv. Es.* 69). — Am admis în **săcăreață* sufixul *-ăreș* și nu *-eață* pe baza unor derivate franceze ca *bezarez* 'lieu où il y a des bouleaux', *boscareza* 'lieu où il y a du bois', *javerez* 'lieu où il y a des fèves', *figerez* 'lieu où il y a des figuiers', etc. (Thomas, loc. cit. 82, 88, 85).

Unele derivate românești se regăsesc în franțuzește :

Purtăreș—*porterez* 'qui se porte : chaere *porteresse*' (Thomas, loc. cit. 99).

Strungăreață—*tirerez* 'qui sert à traire (*tirer*) les vaches : sielle *tiresce*' (Thomas, loc. cit. 100).

Genul și Pluralul.

Cuvintele în *-eață* sunt feminine și par a se întrebuiți numai la sg.

IT (-it).

Observație. Dr. mr. — Fem. -ită.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

Abstracte.

O ACȚIUNE.

Derivate dela verbe.

Crușit 'operația ce o face la opincile din piele necerată. Se face cu soară de arin și de stejar' (Vicin, 38) < *crușesc*.

Curățit 'se numește tăcerea din faguri a trântorilor care sînt în stare de larvă' (Damé T. 120) < *curăț*.

Eșitul morților (Dos. Prol. 68¹/₃) < *ies*.

Mucezlit 'acțiunea mucezării' (Țiplea) < *mucezesc*.

[Dîmonilor] le poronci cu *răștit* sîntul Ioan . . . să să ducă (Dos. Prol. 31¹/₃₃) < *rășlesc*.

Cuvînt la *eșitul* sufletului și *suiul* cătră ceri (Dos. Prol. 96¹/₁₄) < *suiă*.

Mulțamilă < *mulțămesc*.

Afirilă 'pază, ferire, codire' (Dal.) < *afirescu*.

Azunilă 'goană, prigomire, alungare' (Dal.) < *aqunescu*.

Mulrilă 'prăvire' (Dal.) < *mulrescu*.

Vinilă, viñilă 'venire' (Pap. B.) < *vin*.

Derivate dela substantive.

Armănil 'trier, trieral' (Damé T. 56 n. 3) < *arman* 'arie'.

Mușoroitul popușoiului (Damé T. 62) < *mușuroiță*.

Trîntorit 'curățitul trîntorilor' (Damé T. 120) < *trîntor*.

Derivate dela interjecții.

Hăit 'îndemnare la vite' (Păsc.) < *hăi* 'interj. cu care se îndeamnă vitele la mers'.

IN SPECIAL ACȚIUNEA DE INCRUCIȘARE LA ANIMALE.

Derivate dela verbe.

Giștil 'incrucișarea porcilor' (Șez. V 75) < *gestio* 'sauter ou bondir de joie, désirer vivement de, brûler de désir'.

Gonil 'incrucișarea vitelor' (Șez. V 76 sub *goniță*) < *gonesc*.

Mirilil 'incrucișarea oilor' (Șez. V 106) < *mîrlesc*.

Derivate dela substantive.

Gheril 'incrucișarea porcilor' (Codin, 33) < *gher* 'vîer, porc de prăsilă' (ibid.).

Pircil 'incrucișarea caprelor cu țapii' (Șez. V 116, Săgh. 31) < *pirciū*.

Puil 'incrucișarea cățelelor cu cîni' (Șez. V 120 sub *puiți*) < *puți*.

OCUPAȚIUNEA CU PRIMITIVUL.

Albinăril 'creșterea albinelor' (Damé T. 119) < *albinar*.

Ociril 'creșterea oilor' (Pam. J. III sub *oțerie*) < *ocr*.

Stupăril (Damé T. 119) < *stupar*.

Vieril 'culture des vignes' < *vier*.

Făurăril 'métier de forgeron' < *făurar* 'forgeron'.

Vinărsăril 'meserie de a fierbe vinars' (Rev. cr. lit. III 173) < *vinărsar* 'care fierbe vinars' (ibid.).

PRODUSUL PRIMITIVULUI.

Agărnil 'tectus' (Car.) < *agărni* 'tego' (Car.).

Dostoil 'héritage, succession' < *dostoesc* 'convenir'.

Sfirșil, vr. *săvirșil* < *sfirșesc*, *săvirșesc*.

Stupil 'crachat' < *stupesc* 'cracher'.

Venil 'revenu' < *vin*.

O BOALĂ.

Aricil = *ariciū* 'cînd se aricește calul la picioare' (Damé T. 51) < *aricesc*.

Alichil 'boală la animale care le slăbește foarte mult, un fel de tuberculoză (Dal.) < *alichescu* 'slăbesc'.

Amurșil 'junghiu' (Dal.) < *amurășcu*.

Slighil = *alichil* (Dal.) < *slighescu*.

UN IMPOZIT.

Cornărit 'impôt sur les bêtes à comes' < *cornar* 'celui qui prélevait l'impôt sur les bêtes à cornes'.

Colărit 'jaugeage, droit de jaugeage' < *colar* 'jaugeur'.

Crăsmărit < *crîşmar*.

Dijmărit < *dijmar*.

Măjerit 'impôt sur les poissons' < *măjar, măjeriŃ* 'poissonnier'.

Morărit 'impôt sur les moulins' < *morar* 'meunier'.

*Oerit*² 'impôt sur les brebis' < *oer*.

Prisăcărit 'impôt sur les abeilles' < *prisăcar*.

O PERIOADĂ DE TIMP.

Fetil 'fetic, timpul petrecut de o fată de cînd iese la horă până se mărită' (Codin, 31) < *fetesc* 'petrec timpul ca fată'.

Flăcăit 'flăcăie, vremea cînt un flăcău petrece necăsătorit' (Codin, 32) < *flăcăesc* 'petrec timpul ca flăcău'.

Slugărit 'timp de slujit' (Pamf. Agr.) < *slugăresc*.

Amurdzită 'amurg' (Pap. B.) < *amurdzăscu*.

Apîrită 'zori de ziuă' (Dal.) < *apîr*.

Răsărit < *răsar*.

TRECUTUL PASIV.

Ahîturhilă 'început' (Dal.) < *ahîturhescu*.

Apîrînilă 'început' (Dal.) < *apîrînescu*.

Auşilă 'bătrîneţă' (Dal.) < *auşescu*.

Ursită 'ordre, destinée' (Obed.) < *ursescu* 'ordonner'.

Concrete.

COLECTIVE.

Bănărit 'banî mulţi' < *ban*.

Colăcărit 'colaci mulţi' (Săgl. 89) < *colac*.

Fuşlărit = mulţime de *fuşle, fuste*.

Hărtierit = mulţime de *hărtii*.

Rochierit = mulţime de *rochiî*.

Căprît = turmă de *capre* (Şcz. V 55).

Tînerit (Mold.) = *tîneret* 'tinerime' < *tînăr*.

PRODUSUL PRIMITIVULUI.

Agonisită 'gain, produit, profit' < *agonînesc*.

ADIECTIVE.

POSESIUNEA UNEI CALITĂȚI.

Felurit < *fel*, *feluri*.

Lipsit 'triste' (Obed.) < **lipisit* < ngr. *λοπῶ*, *ἐλόπησα* 'affliger', *λοποῦμαι* 's'affliger'.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Utit < *uîl*.

Zgîrcit 'avare' < *zgîrcesc*.

SUFIXE COMPUSE.

-ărit (= -ar + -it).

Pomărit 'culture des arbres fruitiers' < *pom*.

Erbărit = impozit pe *îarbă*.

Tutunărit = impozit pe *tutun*.

Vinărit = impozit pe *vin*.

Originea : =sp. -ido, -a < -itus, -a moștenit în

Auzit (Car.) < *aulitus*.

Elemente slave.

Dosebit, *osebit* 1. ad. 'séparé, à part; particulier, propre, spécial', 2. adv. 'séparément, à part' < bulg. *osobit*, *osobito*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în -it sunt masculine și se întrebuițează numai la singular.

Substantivele în -ilă sunt feminine. La pl. se întrebuițează numai următoarele : *afirită*, *mutrită*, *ahîuhtilă*, *apîrînilă*, pl.-i.

ŌIU (-ōiŭ).

Observație. — Dial. -oîu, -oîŭ. — Fem. -oae, oaiă, -oaiie.

Funcțiunea.

Pentru a ne explica mai ușor categoriile de derivate prin sufixul -oîŭ găsește necesar să dau câteva lămuriri prealabile.

Înțelesul caracteristic al sufixului *-oîă* este de a exprima *individualizarea*. În adevăr, sunt unele cuvinte cari se întrebuințază de obicei sub formă feminină, putând exprima indiferent o persoană feminină ori o persoană masculină. În acest caz pentru a accentua, la ocazie, că avem de a face cu o persoană masculină și nu cu o persoană feminină, ori vice-versa, se recurge la derivarea prin sufixul *-oîă*, *-oae*.

Astfel prin cuvântul *slugă* se înțelege de obicei o persoană feminină. Pentru a desemna la ocazie pe o persoană masculină se întrebuințază derivatul *slugoîă*. (Cuvântul acesta a căpătat acum în urmă un înțeles depreciativ). — Tot așa dela *gazdă*, prin care se înțelege mai ales o persoană masculină, se întrebuințază, în dialect, derivatul *găzdoae* pentru a desemna în special pe o persoană feminină.

Când cineva vorbește de animale în general, sexul acestora nu prezintă nici un interes. Astfel în latinește *anas* înseamnă și 'canard' și 'cane'. În rom. se spune de pildă totdeauna : *cioara* pe porc, un cârd de *cioare* (feminin), un *lup* turbat, o potae de *lupi* (masculin). — În treacăit fie zis așa se explică pentru ce în românește s'au păstrat de pildă *lupus*, *ursus*, dar *lupa*, *ursa* au dispărut.

În discuții speciale s'a simțit însă întotdeauna nevoia de a face deosebire între masculul și femela animalelor și de a exprima această deosebire prin limbă. În rom. această deosebire se face tocmai grație sufixului *-oîă*, *-oae*.

Deosebim două cazuri : Când cuvântul se întrebuințază de obicei sub formă feminină, atunci această formă se consideră ca denumind pe femelă, iar numele masculului se formează prin derivare cu *-oîă* : *cioară* — *cioroîă*. — Când cuvântul se întrebuințază de obicei sub formă masculină, atunci această formă se consideră ca denumind pe mascul, iar numele femelei se formează prin derivare cu *-oae* : *lup* — *lupoae*.

Acuma, analogia a trecut uneori mai departe de necesitate, și alături cu *buhă* se zice și *buhoe* (Vîrcol), mr. *fir* (Dal.) < ngr. *τῆρας* — mr. *fironiă* (Pap. B.).

SUBSTANTIVE.

NUME DE FIINTE MASCULINE DELA FEMININE.

*Nume de persoană.**Nume comune.*

Mașlion (Noiua Rev. Rom. VIII 86), *mășlioriu* (Candrea) 'tată vitreg' < *mașlehă* 'mamă vitregă; marătre' (=bulg. *mașleha*).

Mălușoi 'unchiū, moș; oncle' (Noiua Rev. Rom. VIII 86) < *mălușă* 'taule'.

NUME DE FIINTE MITOLOGICE.

Strigoitū, strigoŃ (Car.) < lat. *striga, strix* 'oiseau de nuit qui passait pour déchirer les enfants pendant la nuit (hibou d'Orient?)'.

Zinoitū (Popii lui Apolon *zinoitulu*... spusără lui Chinop. Dios. Prol. 30^{1/11}) < *zînă*.

NUME DE ANIMALE (BĂRBĂTUȘI).

Broscoitū, mr. bruscoŃu (Dal.) < *broască*.

Cintezoitū < *cinteză*.

Cioroitū, cioroŃ (Car.) < *cioară*.

Codobălturoitū < *codobatură*.

Giscoitū (Conv. Lit. XX 1010, Șez. VII 180) < *gîscă*.

Mierloitū < *mierlă*.

Mișoitū (Șez. VII 182) < *mișă*.

Păsăroitū 'vrăbioitū' < *pasăre* 'vrăbie'.

Pipigloitū < *pupăză*.

Rășoitū, rășoŃ (Car.) < *rașă*.

Vrăbioitū < *vrăbie*.

Vulpoitū, vulpoŃ (Car.) < *vulpe*.

Cotoitū 'chat' < bulg. *kol* 'chat, chatte'.

Măroitū 'chat' mr. (Mih.) și megl. < roman. *mar-*, cf. fr. dial. *marou*.

Pisoitū 'motan' < *pis*.

Pișigoitū < *pișigăiă*.

Găzdăcoitū 'om chîabur, cu avere multă' (Conv. Lit. XX 1010) < *găzdac* 'bogat' (ibid., din ung. *gazdag*).

Văduoitū (Șez. V 170, Pamf. J. II), *văduoŃitū* (Candrea), *văduvoitū* (Șez. V 170, Pamf. J. II, Vircol) 'om văduv' < *văduitū, văduv*.

NUME DE FIINȚE FEMININE DE LA MASULINE.

*Nume de persoană.**Nume comune.**Bărbătoae* 'femece' < *bărbat*.*Unguroaia* 'Unguroaică' (Car.) < *Ungur*.*Bandoaia* 'femece leneșă' (Dal.) < *bandi* 'om leneș'.*Biroaia* 'femece voinică' (Dal.) < *biro* 'om voinic'.*Drăcoaiie* 'drăcoaică' (Pap. B.) < *drac*.*Muștiroaia* 'clientă' (Dal.) < *muștiri*.*Uspitroaia* 'musaliră' (Dal.) = *oaspită*.

Un nume comun izolat ca nume propriu de animale :

Nemțoaia nume de capre (Pap. 58 b), propriu zis *Nemțoaica*.*Persoana feminină este soția masculinului.**Comisoae* < *comis*.*Pășoae* < *pașă*.*Căroaia* = nevasta lui *Caru* (*Carol*, regele), Viața Rom. XX 391. — Țăranul care a făcut această derivare a luat pe *Caru* = *rege*.*Chihătoaia* (Dal.) < *chihăță* 'celnic'.*Limnăroaie* (Pap. B.) < *limnar* 'lemnar'.*Piscăroaie* (Pap. B.) < *piscar* 'pescar'.*Văsilroaie* 'regină' (Pap. B.) < *vasil'ă* 'rege'.*Nume de familie.*Un document din 1726 (Hasdeu, 2506) vorbește de „boerul Ianache *Barbă-lătoae*”.Act mold. 1663 (Hasdeu, 570) : „fată ai *Dăvidroae*”, „nepoată de fiu ai *Dăvidroae*”, „partea soacră noastră ai *Dăvidroae*”.„Zapis a Dumisale maiceii noastre ai *Moviloae*” (Mold. 1615, Hasdeu 570). — Ai *Moviloae* = ai *Moviloaei*.*Persoana feminină exercită a profesiune, o atribuție.**Doștoroae* < *doștor*.*Ahătoaia* 'bucătăreasă' (Dal.) < *ahci* 'bucătar'.*Aristroaia* 'croitoreasă' (Dal.) < *arăștu* 'croitor'.

Cusceroaiă 'femeia care împreună cu mireasa se duc la casa mirelui în ziua de nuntă' (Dal.) < *cuseru* 'nuntaș'.

Un nume comun izolat ca nume de plantă.

Boengioae 'plantă erbacee tinctorială' (Panțu) < *boiangiū*.

Înțelesurile 1 și 2 le cumulează:

Amirăroaie (Pap. B.), *amiriroaiă* (Dal.), *amiroaie* (Pap. B.) 'impărăteasă' < *amiră* 'impărat'.

Picuroaiă 'păstoriță și femeia păstorului' (Dal.) < **picuriroaia* < *picurar*.

Nume de animale.

Cerboae (Buda), nr. *îrboaiă* 'cerboaică; biche' < *cerb*, *țerb*.

Ghionoae, *piionoae* (Codin, 78) < *ghion*.

Lupoaiie (Noia Rev. Rom. VIII 86), *lupoaiă* (Car.), nr. *lupoaiă* (Dal.), *lupoaiie* (Pap. B.), megl. *lupoaiă* 'lupoaică' < *lup*. — Forma dr. *lupoae* se păstrează numai ca nume de plantă (Panțu) și de localitate (*Lupoaiie*, satul numit azi *Lupoae*, jud. Mehedinți, Hasdeu, Cuv. I 242).

Porumboae (Hasdeu, Cuv. I 297) < *porumb* 'pigeon'.

Șerpoae 'șerpoaică' (Conv. Lit. XX 1018) < *șerpe*.

Ursoae (Bibl. 2:9^{1/14}), megl. *ursoiă* 'ursoaică' < *urs*.

L'ipuroaiă 'îepuroaică' (Dal.) < *lepuri*.

Șuricoaie 'femela șoarecului' (Dal.) < *șoarie*.

Țiroaiă 'măgăriță' (Dal.) < *țar* 'măgar'.

Nume de ființe mitologice.

Zmeoaiă 'lamia' (Car.) < *zmăi* 'lemur'. — *Zmeoae* nume de plantă (Panțu).

AUGMENTATIVE.

Augmentative propriu zise.

Acoiă, *acoii* (Car. Rev. cr. lit. III 86), *ancoiă* (Rev. cr. lit. III 86) < *ac*.

Buboii < *bubă*.

- Buloiță* < *bule*.
Cămeșoiță < *cămeșă*.
Fățoiță 'față de masă' (Candrea) < *față*.
Furcoiță < *furcă*.
Gușoiță (Codin, 37) < *gușă*.
Măturoiță (Săgh. 43) < *mătură*.
Oloiță (Săgh. 97) < *oală*.
Pietroiță < *piatră*.
Pisoiță 'pîcsă de 5 lei' (Pamf. C.) < *piesă*.
Puloiță < *pulă*.
Săpoiță 'hîrleț' (Viciu, 74) < *sapă*.
Suloiță 'lemn de brad suptire și cioplit în două dungă' (Viciu, 92) < *sul*, cf. *sulharî* 'lemne lungi' (Șez. III 89).
Tăpoiță < *țapă*.

- Burduhoae* 'vas de lemn pentru vin' (Pamf. J. III) < *burduh*.
Cănoaie (Noia Rev. Rom. VIII 85) < *cană*.
Căsoae 'casă mare la vie' (Mold. Vîrcol) < *casă*.
Cîrpoae 'cîrpă ce poartă femeile pe cap' (Vîrcol) < *cîrpă*.
Cușitoae = *cușit* mare cu care se curăță copitele cailor (Damé T. 108), care se întrebuintează la dogăric (Damé T. 88).
Drîmboae (Șez. VII 180) < *drîmbă*.
Lopătoae (Dan. I 122) < *lopală*.
Paloariă 'porculeț de fîn' (Viciu, 65) < *pală*.
Scăunoae = *scaun* de cușitoit, *scaun* de doage (Damé T. 88).
Suploae 'bîrne mari de brad pe care stă podul' (Viciu, 81) < *desupt*.
Păpușoiță 'maîs' < *păpușă*.
Cîocoiță, cîocloiță 'cîocîrlie' (Viciu, 30) < *cîoc*.
Găunoii 'vîespe mare, tăun' (Conv. Lit. XX 1016) < *găun*.

Augmentative depreciative.

- Băboiță* < *babă*.
Băeșoiță (Tiktin), *băeloiță, băelon, băeșon* 'băiat ca de 15 ani' (Vîrcol) < *băel, băeș*.
Bărboiță < *barbă*.
Bucătoiță (Pamf. C.) < *bucată*.
Bulgăroiță < *Bulgăr*.

Fătoiță < *fată*.

Mustețoiță < *musteață*.

Pușoiță < *pușă*.

Țărănoiță (Șez. V 167 sub *șopirlan*), *țărănoi* (Noia Rev. Rom. VIII 88) < *țărăn*.

Vijoiță = *vij* 'vagina babelor' (Șez. V 171).

Mul'iroaniță (Dal.) < *mul'eri*.

Buduhoiță 'om gras și greoiu' (Pamf. C.) < *burduh* 'burlă'.

Flenșoiță 'epitet dat unuia îmbrăcat în *flenșe* (flenduri)' (Codin, 32).

Momișoiță 'persoană foarte urită' (Mold.) < *momiiță*.

Nișoiță 'porecla unui prost' (Codin, 53) < *Nișă*.

Nume proprii de familie.

Gogonoiță (Codin, 36) < *gogon* 'umflătură'.

Căcăoiță u poreclă pentru bărbați (Pop. 35 a) < *Căcăi* id. ibid. < *cuc*.

Augmentative ironice.

Tălăhăroiță 'vorbă adresată mai mult în zeflemea unui copil' (Săgh. 71) < *tălhar*.

NOMINA INSTRUMENTI.

Derivate dela verbe.

Pisoiță, chisoiță (Pamf. C.), *pisoiță* (Rev. cr. lit. III 164) 'un lemn scurt și puțin gros cu care se pisează usturoiul' < *pisez*.

Urdzoiță 'instrumentul cu care se urzește' (Șez. V 169 < *urdzesc*.

Melișoiță 'écang' (Damé T. 139) < *méliș* 'écanguer'. — *Melișă* 'écang' < bulg. *meliša* este și el simțit ca un derivat imediat dela verb.

Derivate dela substantive.

Mămăligoiță 'melesteu' (Viciu, 58) < *mămăligă*.

NUME DE MEDICAMENTE.

Șuricoanie 'otravă pentru șoareci' (Dal.) < *șoaric*.

PRODUSUL PRIMITIVULUI.

Răsunoiță (Conv. Lit. XX 1016, Săgh. 66, Șez. VII 183 a), *rusuroiță* (Rev. cr. lit. III 167) 'pînea care se face din răsăturile depe covata în care s'a frămîntat aluatul' < *răsură* idem (Viciu 73).

CONȚINUTUL.

Găzoii 'un fel de lampă mică' (Codin, 33) < *gaz*. Subt influența acestuia s'a născut *lămpoiță*, idem ibid.

Urdzicoaia 'plăcintă cu urzie' (Dal.) < *urdzică*.

Pituroaia 'plăcintă înfășată, sin: *pită di peturi*' (Dal.) < *petură*.

MATERIA DIN CARE E FĂCUT UN LUCRU.

Brădoare 'vas mic de lemn' (Noia Rev. Rom. VIII 85), *brădoac* 'vas mic de lemn pentru băutură' (Vircol), 'putinică de murături, de stroșic, cu zaplăt' (Boc.) < *brad*. — Varianta masculină *brădoi* este atestată la Car. cu înțelesul figurat de 'nomen tortae' (s'a luat conținutul pentru continent).

APARTINEREA.

Prejuroii 'broderie laite sur le bord des chemises' < vr. *prejur* 'autour'.

DEOSEBEȘTE VARIETĂȚI DE LUCRURI ORI
LUCRURI ASĂMĂNĂTOARE.*Nume de plante.*

Cepoiță (Săgh. 48, Șez. V 56), *cepoi* (Car.) 'ceapa care rămâne după ce i s'a rupt umflătura cu semințele' — *ceapă*.

Orzoae 'orzoaică' (Candrea) — *orz*.

Usturoae 'usturoiță, plantă erbacee cu miros tare de usturoi' — *usturoiță*.

Măzuroii 'măzărice' (Viciu, 59) — *măzăre*. — Și măzărea și măzăricea sunt plante erbacee din familia Leguminosae-Papilionaceae.

Vircol dă *ceroiță* = *cer*. Este foarte probabil că cuvintele acestea nu-s sinonime.

Humoac 'un fel de var cu care se spoese casele, de culoare vî-nălă, pe cînd *huma* este albă' (Şez. V 100).

Cicricoană 'sîrlează care se învîrteşte mult şi abia se observă că se învîrteşte' (Dal.) — *cicrică* 'rouet'.

POSESORUL UNEI CALITĂŢI PRIN EXCELENŢĂ.

Arzoîn 'arzător' (în sens moral, Hasdeu 1535) < *ard*, *arzî*.

Asculloîn 'attentif, soumis' < *ascull*.

Lucroîn 'laborieux, actif' < *lucrez*.

Achicăsoîn, *apicăsoîn* 'uăzdrăvan' (Pap. B.) < *achicăsescu* 'princep' = ugr. *zso:zszó*.

Derivate dela adiective.

Corcoîn 'amestecat, corcit' (Vicol) = *corcîu*.

Drăgoîn 'dilectus' (Car.) < *drag*. — *Drăgoi* poreclă pentru bărbai (Pop. 37 a), nume de familie (Pop. 51 a).

Greoîn 'louddaud' < *greu*. — *Greoaie* 'ingreunată' (Rev. cr. lit. III 156).

Vioîn 'vif' < *viu*.

Sărăcoîn 'săraci de tot' (De-atunci am rămas cam *sărăcoîn*, Noia Rev. Rom. VIII 87) < *sărac*.

ADIECTIVE INTREBUINŢATE CA SUBSTANTIVE.

Nume proprii de animale.

Alboîn, *alboîn*: „porcii albi-bălanî se zic *alboîn*” (Banat), — „pore cu pete—caciur, porc alb — *alboîn*” (Banat), — „cînele alb ca neaia [se zice] *alboîn*” (Haţeg) (Hasdeu, 759) < *alb*.

Băloîn 'bos albus' (Car.), *băloîn* nume de boi (Pop. 91) < *băl* 'albus' (Car.), nume de boi (Pop. 91).

„La un cîne bălţat cîobaniî îi zic *bălfoîn*” (Rîmnicul-Sărat, Hasdeu 3090).

Brezoîn nume de câni (Hasdeu 1457, Damé T. 181, Şez. VII 176), *brezoîn* nume de boi (Pop. 91) < *breaz*, cf. *Breazu* nume de bou cu o dungă albă pe hot (Damé T. 28), *brezu* nume de boi (Pop. 91), *breazu* nume de cai (Damé T. 182).

Murgoîn = *murg* nume de bou cu părul bătînd în roşiu (Damé T. 27).

Suroîn nume de boi (Pop. 91) < *sur*.

*Nume proprii de familie.**Budzătoii* (Pop. 50 c) < *buzal*.*Nume comune.**Murgoiți* 'un pește argintiu închis' (Damé T. 127) < *murq.**Derivate dela substantive.**Cerceloi* 'se dit des pigeons à collier blanc, pigeon à cravate' < *cercel*.

O CALITATE INTENSĂ.

Acroii < *acru*.*Amăroiți*, *amăroiți* (Rev. cr. lit. III 86) < *amar*.*Asproii* < *aspru*.*Dulcoii* < *dulce*.*Mărunțoi* 'miei de tot' (Pui-s cam *mărunțoi*, Nouă Rev. Rom. VII 86) < *mărunt*, -fi.*Mistrișoi* 'cînd e părul mai multe neamuri: or viorii. roșu, negru, or 'alfel' (Vircol) < *mistref* 'amestecat'.*Alboii* < *alb*.*Gălbănoii* (Couv. Lit. XX 1010, Sez. VII 165) < *galbăn*.*Verdoii* (Nouă Rev. Rom. VIII 88) < *verde*.

ADJECTIVE—SUBSTANTIVE.

1. *Zgălbă ustunoe* 'usturătoare' (Dosolei, Hasdeu 1820), 2. Bot. *usturoii* (Panțu), *usturoi* (Car.), *usturoi* (Panțu) 'ail'. *ustur*.

SUFIXE COMPUSE.

-oaiță (= -oae + -cî).

NUME DE FIINTE FEMININE DELA MASCULINE.

*Nume de persoane.**Nume comune.**Boeroaică* < *boer*.*Clocoaică* < *ciocoii*.

Mahulagîtoaică < *mahalagiñ* 'locuitor în mahala' (Păsc.). — Ambele cuvinte au căpătat acum în urmă înțeles depreciativ.

Teleboaică < *teleleñ* 'unul care umblă fără niciun căpătîñ' (Pamf. J. II).

Arăboaică (Hasdeu, 1457) < *Arap*.

Franțuzoaică < *Franțuz*.

Neamțoaică (Săgh. 61) < *Neamț*.

Sîrboaică < *Sîrb*.

Turcoaică < *Turc*.

Nume proprii.

Totoica poreclă pentru bărbați (Pop. 45 a), cf. *Tota*, *Totoc* id. ibid.

Nume de ființe mitologice.

Băburoaică (Hasdeu, 2916) < *balaur*.

Zgripțuroaică < *zgripțor* 'griffon'.

Zmeñoaică = *zmeñ*.

Păduroaică = *mana pădurii* (Grig. I 74).

Nume de plante.

Cocoșoaică 'rodul-pământului, piciorul-vițelului' < *cocoș*, cf. planta *cocoș* -- *coada-cocoșului*.

Lipseñoaice 'Corcopsis-élégant, Schöngesicht' < *Lipsean*, propriu zis 'femece din Lipsca', apoi 'femece frumoasă'.

Trințoaică 'bursănuă de trinț'.

Negroaică 'negrușcă' < *negru*.

Augmentative ironice.

Hoșoaică 1. fem. dela *hoș*, 2. nume propriu de cățele (Damé T. 181) < *hoș*.

Moșoaică 'oală mijlocie între oală și ulcieă' (Pamf. B.) < *moș*, *moușă*.

INTENSIVE.

Vînloaică < *vînt*.

CONTINUTUL.

Brînzoaică 'un fel de plăcintă cu brînză' < *brînză*.

VARIETĂȚI DE LUCRURI.

Harbuzoaică 'harbuz lungueț' < *harbuz*.

-otoiū (= -ol + -oiū).

AUGMENTATIVE.

Flogoloiū 'fulg de omăt mare' (Pamf. C.) < **julyoloiū* : *july*.

-uloiū (= -ul + -oiū)

Duduloiū = *dudă* 'ceavă, țub' (Boc.).

-ioae (= -ei + -oae)

Porcioaie 'putină de spălături sau lături, lăturar' (Rev. er. lit. III 165) < *porc*.

Originea : =it. -*ogno*, port. -*onho*, sp. -*ueño* < -*oneus*, -*onius*. — Sunetul *o* nu s'a prefăcut în *u* prin diferențiere față de -*uiū* < -*uleus*.

Sufixul bulgar -*oika* din *Franțu-oika* 'Française', *Nemțoika* 'Allemande', *Sôrboika* 'Serbe', *deavoika* = *deava* 'jeune fille' (dimin. alint.) este împrumutat dela Romîni.

Elemente slave.

Baraboii 'barabulă, cartofă ; pomme de terre' < bulg. *baraboï*.

Copoii 'limier' < bulg. *kopoï*.

Războii, mr. *arizboii* (Dal.) 1. 'métier de tisserand', 2. 'guerre' < bulg. *razboï* 1, *boï* 2.

Zăvoii < bulg. *zavoï* 'baie ; rade, bras de mer ; (na reaka) coude ; courbure d'un chemin'.

Elemente neogrece.

Mr. *dirmoii* (Dal.), megl. *drămoii* 'crible' < δριμόνι, δερμόνι.

Mr. *piroiū* (Dal.), megl. *piroiū*, *piroiū* 'melon' < πεπόνιον

'melon (fruit)', *πεπονώ* 'melon (plante)'. — Subt influența lui *pipoiu* s'a făcut *gîlboiu* 'melon' (Dal.) < *galbin*.

Elemente germane.

Levcoie-roșie (trans.) 'mieșunea' < *Winter-Levkoye*.

Fenomene de Analogie.

Substituții de sufix.

Piloii 'absinthe' (Dal.) < bulg. *pelin*.

Lucrător, *lucrătoare* (Pap. B.) și *lucrători*, *lucrătoare* (Pap. B.), *Țiritor* (Pap. B.) și *țiritoiu* (Mih.), *țiritori* (Mih.), *țiritoare* (Pap. B.) 'cerșitor, -oare'.

Ansiritorii 'minge' (Dal.) = dr. *săritoare* 'care sare'.

Genul și Pluralul.

Cuvintele în *-oi* cari arată o ființă sunt masculine ; cele cari arată un lucru sunt eterogene și fac pl. *-oae* (*buboii-buboe*, *butoii-butoe*, *măturoii-măturoe*, *pietorii-pietroe*, *șapoii-șapoae*). — Cuvintele în *-oae* sunt feminine și au pluralul identic cu sg., cf. *ursoae* pl. în Bibl. 266²/₆.

Măzării, *humoe* se întrebunțează numai la sg.

Pl. *păpușoae* înseamnă 'sămănături de păpușoi'.

Augmentativele depreciative au singularul masculin, chiar dacă prototipul este feminin, cf. *bărboii* < *barbă*, *musteșoii* < *musteață*, afară de cazul când e vorba de o persoană, ca mr. *mul'iroanii* < *mul'ari*.

Cuvintele în *-oaică* sunt feminine și fac pl. în *-oaice*.

În limba comună cuvintele în *-oae* cari exprimă naționalitatea unei femei și femela unui animal s'au compus mai departe cu sufixul fem. *-că*. Astăzi se zice de pildă numai *Unguroaică*, *ursoaică*, față de sec. XVII *Unguroanii*, *ursoae*. Se spune totuși *ghionoe*.

OT (-ó!).

Observație. — Fem. -otă.**Funcțiunea.**

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

*Diminutive alintătoare.**Strinol* 'haînă mică' (Dal.) < *strănu* 'straiu' (Pap. B.).*Cîmîșotă* 'cămeșuță' (Dal.) < *cîmeașă*.*Mîșotă, mișotă* 'mînușiță' (Dal.) < **mînușotă* < *mînușă* 'mînuță'.

ADIECTIVE.

*Diminutive alintătoare.**înicuzol* (Pap. B.), *îniczol* (Dal.) 'militel' < *înicuz* idem (Pap. B. Dal.).**Originea :** =-it. -*otto*, fr. -*ot* < *-*ottus* =-*illus* (G. Pascu). — Sufixul s'a păstrat simplu numai în dial. mr. În dial. dr. se găsește numai în compuse, ca prim element al compunerii, în -*olețu*, -*olel*, -*olic*, -*olean*, -*oloc*, -*otoiță*.*Șalotă* (dr.) Bot. 'pur' < germ. *Schalotte*.**Fenomene de Analogie.**La grupa cuvintelor în -*ot* a trecut mr. *cucot* 'coq' (Pap. B.) < vsl. *kokotă*.**Genul și Pluralul.**Substantivele în -*otă* sunt feminine și fac pl. în -*e* (resp. -*i*) : *cîmîșoti* (Pl. lui *mîșotă* nu este dat). — Genul lui *strinol* nu este indicat. — Femininul și pluralul adiect. *înicuzol* nu sunt atestate.

TOR (-lor).

Observație. Dr. mr. — Derivarea se face numai dela verbe. Derivatele dela verbe de conj. I și IV se fac dela radicalul infini-

tivului prin *-lor*; derivatele dela verbe de conj. III și II se fac dela radicalul indicativului prezent prin *-ălor* extras dela derivatele dela verbele de conj. I.—Prin *-ălor* se găsesc și câteva exemple de derivate dela substantive.

Funcțiunea.

ADIECTIVE.

POSESIUNEA UNEI CALITĂȚI.

Apucător 'raptor' (Car.) < *apuca*.

Arătător 'ostensor; apparens' (Car.) < *arăta*.

Stricător (Pasări *stricătoare*, Dos. Prol. 16¹/₂₁) < *strica*.

Păgubitor 'care produce păgubă' (Dos. Prol. 22²/₆) < *păgubi*.

POSIBILITATEA.

Înjugătorii (Bibl. 55²/₁₅: ὄπιζόντων, jumentum: Bibl. 55¹/₆: ὄπιζόντων, asinus), *jugătorii* (Bibl. 173¹/₁₇: ὄπιζόντων, asinus) < *înju-ga*, *jugui*, cf. lat. *jumenta jugalia* 'animaux de trait', *jugales (equi)* 'chevaux attelés'.

Aplecătoare, nr. *aplicitoare* (Dal.), megl. *plicătoare* 'qui allaite, en parl. des brebis' < *aplea*.

Măritoare (Pap. B.), *măritoari* 'nubile, en parl. des filles' < *mă-rita*, *mărta* 'se marier'.

Micitoare 'zi de dulce' (Dal.) < *mica* 'manger'.

Ouloare 'care se ouă, despre găini' < **ouăloare* < *oua*.

Gonitoare < *goni*.

NECESITATEA.

Muritor 'mortel' < *muri* 'mourir'.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Rușinător (Da te voi pre mîna a nește *rușinători*, Dos. Prol. 16¹/₁₀) < *rușina* 'déflorer'.

Ajlitor 'găsitör, descoperitor, inventator' (Dal.) < *afla*.

Aurlitor 'care urlă mult la vînat' (Dal.) < *aurla*.

Iubitor (*Iubiătorii* de muceniei Acachie, Dos. Prol. 20¹/₅) < *iubi*.

Lingușitor < *linguși*.

Ocăritorii (Dos. Prol. 93²/₂₂) < *ocări*.

Povătuitorii (Bibl. 129²/₅₃, 141¹/₅) < *povățuesc* (Bibl. 171²/₁₂ și Mold.).

Propoveduitorii (Andreï [era] *propoveduitorii* în hesearică. Dos. Prol. 23¹/₆) < *propovădui*.

Sililor (despre școlarii) < *sili*.

Sprîjinitorii 'protector' (Dos. Prol. 29²/₃₂) < *sprîjini*.

Slăruilor < *slăru*.

SUBSTANTIVE.

Concrete.

Nume de plante.

Lăpădătoare plantă erbacee întrebuițată de leac pentru brăncă și răni < *lepăda*.

Sculătoare 'coacle-popii', plantă ale cărei tubercule trec în popor ca afrodisiace < *scula*.

Tremurătoare 'iarba-îepurelui, filiiitoare' < *tremura*.

Trepădătoare plantă erbacee cu proprietăți laxative < *trepăda*.

Vălămătoare 'iarbă de vatăm, iarbă de vălămătură, iarbă rancei' < *vătâma*.

Plesnitoare plantă erbacee al cărei fruct la maturitate se desprinde de peduncul și aruncă cu putere, printr'o deschizătură bazilară, semințele și lichidul cuprins în el < *plesni*.

Scrîntitoare plantă erbacee cu tulpina întinsă pe pământ sau ascendentă < *scrînti*.

Nume de animale.

Privighitoare, privegătoare și privigătoare (Mard. 359) 'rossignol' < *privighia* 'veiller'.

Bocănitoare 'gheunoae' (Rev. cr. lit. III 89) < *bocăni*.

Ciocănitoare 'pie' < *cîocăni*.

Lipitoare 'sangsue' < *lipi*.

NOMINA AGENTIS.

Legător < *lega*.

Măturător < *mătura*.

Săpător (Mat. 50) < *săpa*.

Tăetor < *lăta*.

Cerșilor < *cerși*.

Croitor < *croi*.

Domnitor < *domni*.

Muncitor < *munci*.

Vrăjilor (dr. megl.) < *vrăji*.

Alipătoari 'nourrice' (Dal.) < *alipă* 'allaiter'.

Bocitoare 'pleureuse' < *boci*.

NOMINA INSTRUMENTI.

Încordător 'lemnul care sucește, încordează, frînghia ferestrăului' (Damé T. 86) < *încorda*.

Mustuitor 'instr. de lemn cu care se sfarmă strugurii în hîrdău' (Damé T. 80) < *mustui*.

Sucitor 1. 'instr. de lemn cu care se întinde coca de aluat formînd foaia pentru plăcintă' (Săgh. 69), 2. 'lemnul care sucește frînghia ferestrăului' (Damé T. 86) < *suci*.

Tăetor 'butucul pe care se taie lemne' (Pamf. C., Codin Ing.) < *tăia*.

Discicitor 'pîeptene rar' (Dal.) < *discicîa* 'a descurea părul cu pîeptenele'.

Ajunătoare < *ajuma*.

Apărătoare < *apăra*.

Astupătoare, mr. (*a*) *stupătoari* (Dal.), *stupătoare* (Pap. B.) dop' < *astupa*.

Căutătoare 'ogîndă' < *căuta* 'a privi'.

Fătătoare 'organul genital al vacii' (Damé T. 32) < *făta* 'mettre bas'.

Închiitoare 'articulation' < *încheia*, cf. *închietură*.

Încuitoare < *încuia*.

Legătoare 1. 'instr. de legat' (Țiplea), 2. 'hasma de legat capul, gîtul' (Pășe.).

Luătoare 'seau à puiser' < *lua*.

Pîșcătoare 'prăjină crăpată în patru la vîrf, cu care se culeg din pom fructele la care nu ajung cu mîna' (Rev. cr. lit. III 164) < *pîșca*.

Răsucitoare 'sucitorul ferestrăului' (Damé T. 86) < *răsuci*.

Strecurătoare < *strecura*.

Turnătoare 'petite coupe' (Bibl. 57) < *turna*.

Duruitoare 'crécelle' < *durui*.
Înghiitoare 'laringe' < *înghiși*.
Învăliitoare, mr. *anvăliitoare* (Pap. B.) < *învăli*.
Stropitoare < *stropi*.
Trăsăriitoare 'cleampă' (Conv. Lit. XX 1019) < *trăsări*.
Zbîrnîitoare (la zmeu) < *zbîrnîi*.
Aspindzuritoare 'atîrnătoare' (Dal.) < *aspinzura*.
Asunitoare 'orice produce zgomot' (Dal.) < *asuna*.

RECIPIENTUL.

Chișitor 'pissoir' (Dal.) < *chișa* 'pisser'.
Cîcîtor 'latrines' (Dal.) < *cîca* 'chier'.

Scăldătoare 'baignoire' < *scălda*.
Spălătoare 'baignoire' (Bibl. 67²/₆, 69¹/₁₁) < *spăla*.
Eșitoare 'latrines' (Car.) < *eși*.
Stupitoare < *stupi* 'cracher'.
Tocitoare 'cadă largă cu cercuri de fier' (Conv. Lit. XX 1019),
 'vas mare de lichide' (Codin Ing.) = *prilocitoare* < *priloci*.
Umblătoare 'latrines' < *umbla*.

Exemple de nomina instrumenti având în același timp formă masc. și fem.

Scăldătoare și *scăldătoriu* (Bibl. 278²/₅₇) < *scălda*.
Sucitor și *sucitoare* (Conv. Lit. XX 1018) < *suci*.

Mescătoriu 'paharnic ; échanton' (Mard.) (nomen agentis), *mescătoare* 'vadră' (Mard.) (recipientul).

LOCUL UNDE SE PETRECE O ACȚIUNE.

Tăeloare 'loc unde se taie vitele' < *tăia*.
Săriitoare 'cascadă' (Codin, 65) < *sări*.
 Alte exemple v. -*ător*.

POSBILITATEA.

Gicitoare 'devinette' < *gici* 'deviner'.

Abstracte.

O ACȚIUNE.

Descălecătoare < *descăleca*.*Însurătoare* < *însura*.*Măsurătoare* < *măsura*.*Numărătoare* < *număra*.

O ACȚIUNE ȘI PERIOADA DE TIMP ÎN CARE ARE LOC.

Cintătorii 1. 'cîntatul cucușilor' (Șez. V 58), 2. 'vremea cînd cîntă cucușii' (Țîplea) < *cînta*.

ADIECTIVE — SUBSTANTIVE.

Fermecător 1. 'charmant', 2. 'fărmăcătorii' 'care face farmece' (Dos. Prol. 28²/₁₂, 29¹/₃₆) < *fermeca*.*Lucrător* 1. 'qui travaille' (Incepu Noe om *lucrătorii* pămîntului și răsădi vie. Dos. Prol. 6²/₅₇), 2. zi *lucrătoare* 'jour ouvrable', 3. (dr. megl.) 'ouvrier'.*Topitorii* 1. 'care topește' (Foc *topitorii*. Bibl. 132²/₁₁), 2. a. 'cel care topește, argentarius' (Bibl. 187²/₁₄), b. 'atelier unde se topesc metale' (Bibl. 247²/₁₄) < *topi*.*Viitor* 1. a. 'care vine' (Isaac... văzu cămile *viitoare*, Bibl. 17¹/₅₉), b. 'care va veni' (Numărul *viitor* al revistei), 2. 'l'avenir' < *veni*.

SUFIXE COMPUSE.

-ător.

Servește pentru a face derivate dela verbe de conj. III și II dela radicalul indicativului prezent și este extras dela derivatele dela verbe de conj. I prin raport cu indicativul prezent (ex. *apărător* — *apăr*). — Verbele terminate în *d* întrebunțează radicalul schimbat, în *z*, care se găsește în indic. prez. pers. 2 sg. și part. prez. (ex. *ard*, *arzi*, *arzînd*).

POSESIUNEA UNEI CALITĂȚI.

Ardzător 'ardent' (Car.) < *ard*, *ar(d)zi*.*Făcătorii* (Acesta... să feace *făcătorii* de... ciudease, Dos. Prol. 18²/₂₉) < *fac*.

Taur împungătorii (Bibl. 54²/₁₁) < împung.

Incepător < încep.

Un Acachie mărgătorii la Machedonia moșia sa, o cerșu [pe sfântă] la ighemonul, Dos. ProI. 19²/₃₂ < merg.

Păscătorii 'care paște' (Juncă păscătoare, Bibl. 218¹/₂₁. - Poi păscători, Bibl. 245¹/₃₆) < pasc.

Pterzător (Nește crețici scornisease e eresă pterzătoare la suflet. Dos. ProI. 27²/₃₁) < pterd, -zi.

Seducător 'seducant' < seduc 'séduire'.

Șezătorii (Văzuți un șezătorii pre nuor, Dos. ProI. 82²/₇) < șed, -zi.

Văzătorii (Ilie văzătorii de Dumnezău, Dos. ProI. 35²/₈) < vād, vezi.

NOMINA AGENTIS.

Culegător < culeg.

Despuătorii 'stăpîn' (Hasdeu, Cuv. II 87, 165, 382) < despunc 'a stăpîni' (Hasdeu, Cuv. II 235) = lat. *dispono* 'disposer, ordonner, régler, gouverner'.

Deregătorii 'cel care drege vinul' (Dos. ProI. 48¹/₁₈, cf. „Intr-acelea părț de lume dereg vinul cu apă” Dos. ProI. 48¹/₇), dre-gător 'funcționar' < dereg, drdg.

Țiritor, -oară 'mendiant' (Mih.) < *țiritor < țer.

NOMINA INSTRUMENTI.

Bătător 'batte à beurre : battoir' < bat.

Întinzător 'lemnul care întinde frînghia ferestăului' (Dăme T. 86) < întind, -zi.

Cingătoare < încing.

Închizătoare < închid, -zi. — Discl'idzitoare 'chee cu care se deschide' (Dal.) < discl'id.

Răzătoare < rad, -zi.

Străcătoari, mr. stricătoare (Pap. B.), stricătoari (Dal.) 'strecurătoare' < *strec = strecor.

Țietoare 'o prăjină de care te ții cînd te sui în podul morii pe o scară cu 5—6 trepte' (Conv. Lit. XX 1020) < țin, ți.

Spălător 'bucată de petică cu care se spală blidele' (Mold.), spalătoare 'baignoire' (Bibl. C9¹/₁, 67²/₆).

RECIPIENTUL.

Trăgătoare 'vas de măsurat, cam cât vadra' (Codin Ing.) < *trag*, cf. *a trage vinul*.

Zăcătoare 'poloboc foarte mare' (Săgh. 109), *zăcători* 'vase mari de vinuri' (Codin Ing.) < *zac*.

LOCUL UNDE SE EFECTUEAZĂ ACȚIUNEA PRIMITIVULUI.

Ascunzătoare < *ascund*, -zî.

Șezătoare < *șed*, -zî.

Trecătoare 'loc pe unde se trece peste o apă' (Dos. Prol. 96²/₁₁) < *trec*.

PRODUSUL PRIMITIVULUI.

Zicătoare 'ceia ce se spune ca pildă' (Săgh. 109) < *zic*.

Pentru sufixul *-ător* cunosc și următoarele derivate dela substantive :

Călător < *cale*.

Drumător 'drumeț' (megl.) < *drum*.

Mîștîzător 'persoană care ține un magazin' (Dal.) < **mîștîză* = *mîștîziă*.

Sărător 'traistă mică în care se păstrează sare' (Pap.B.), *sîrîtor*, *sînîtor* 'traistă' (Dal.) < *sare* (recipientul).

Un derivat dela adiectiv :

Mucedător, *mucedătoare* plantă erbacee păslos-lânoasă, numită și 'cenușie' < *muced*.

Dătător < *dă-*, cf. *deleî*, *dăduî*, *dădeam*.

Originea : = it. sp. pg. *-torio*, pv. *-tori*, *-dor*, fr. *-toire* < *-lorius*, moștenit în :

Alivdilor 'care se laudă, de lăudat, lăudăros' (Dal.) < *laudulatorius* 'celui qui loue, approbateur'.

Arător 'de labour, labourable' < *aratorius*.

Căsător 'qui possède une maison, établi, homme marié, époux', mr. *cisîtor* 'casanier' < **casatorius*, cf. pg. *casadouro* 'nubile', cat. *casador*, sp. *casadero* 'nubile'.

Dator < **debitorius*.

Făptorîu 'créateur' < **factorius*, cf. *factorium* 'pressoir à huile'.

Umblător (pod *umblător*, salcie *umblătoare*) < *ambulatorius*, -a, -um 'où l'on peut se promener; qui peut se transporter; inconstant, mobile'.

Judecător 'juge' < *judicatorius*.

Cuplor < *coctorium*.

Luminătorîu (Bibl. 310¹/₂₁, 306²/₆₁: candelabrum) pl. *luminătoare* și *luminători* (Bibl. 99¹/₄₅: lucerna) < **luminatorium*, cf. *luminator* 'celui qui éclaire'.

Rășchitor, mr. *arisc'itor*, *arischitor*, *disc'itor* (Dal.), megl. *disc'itor* 'instrument pour former les écheveaux' (v. figura la Damé T. 140) < **rasc(u)latorium* < **rasculo* 'gratter, racler' (cf. Körtling), de unde și it. *raschiatoio* 'racloir, ratissoire'?

Vulloru = *volbu* 'sul de lemn pe care este înfășurată urzitura' (Mih.), *vîllur* = *volbu* 'doună furei implintate în pămînt pentru a strînge urzeala pe sul' (Dal.), 'ensoupleau, ensouple' (v. figura la Damé T. 135) < **volutorium* < *volulo* 'rouler, faire tourner, enrouler'.

Lăutoare 'apă, leșie cu care se lă' (Mold.) < *lavatorius*, -a, -um 'qui sert à laver'.

Lîltoari 'jour ouvrable' (Dal.) < (*dies*) **laboratoria*.

Mulătoare Bot. plantă erbacee agățătoare < *mutatorius*, -a, -um 'dont on change, de rechange', cf. și *mutator* 'celui qui change, celui qui change de'.

Sărbătoare 'jour de fête' < (*dies*) **servatoria*, cf. *servator* 'conservateur, sauveur, libérateur'.

Acoperitoare 'toiture, couverture' < *coopertorium* 'couverture'.

Călcătoare 'fouloir de vendange' < *calculatorium* 'pressoir'.

Cheutoare, *chiotoare* < **clavatoria*.

Ajutor, megl. *juitor* < *adjutorium*.

Sufixul *-lorius* s'a substituit lui *-tor*, păstrat în celelalte limbi romanice, după cum probează derivatele românești prin *-tor* cari arată nomina agentis, precum și câteva exemple:

Adunitor 'care adună' (Dal.) < **adunator*, cf. *adunatrix* 'celle qui réunit'.

Ascultător 'qui obéit, soumis ; auditeur' < *auscultator*.

Călcător 'celui qui foule le raisin' < *calcolor*.

Cumpărător (dr. megl.) 'acheteur' < *comparator*.

Luptătorii 'lutteur' (Ești... *luptătorii* împotriva lui Dumnezeu
Dos. Prol. 24^{1/28}) < *luctator*.

Peșitor 'celui qui demande en mariage' < *pelitor* 'celui qui demande'.

Vinător, mr. *avinitor* 'chasseur' < *venator*. — *Venatorius* ad. 'de chasse, de chasseur'.

Genul și Pluralul.

Cuvintele în *-tor* sunt masculine când arată o persoană, eterogene, pl. *-toare*, când arată un lucru : — cuvintele în *-toare* sunt feminine și fac pl. *-toare* când arată o persoană (ex. *cerșitoare*) și *-tori* când arată un lucru (*afumătoare afumători*).

UC (-*tk*).

Observație. Dr. — În câteva cazuri apare forma *-ug*.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Nume comune.

Bulbuc 1. 'bulă de apă, de săpon' (Mold.), 2. 'bobocel, boboc de flori' (Bud.) < *bulbus*.

Buluc, butug (Țiplea) < *but-*, cf. *bútură*.

Struțuc (Bud.) < *struț* 'bucchet'.

Țăpuc (Șez. V 165) < *șap*.

Frunderucă (Țiplea) < *frundză*.

Vălugă (Noña Rev. Rom. VIII 88) < *vale* pl. *văi*.

Bulurugă < *bútură* (Pas.).

*Diminutive alintătoare.**Nume comune.*

Finuc = *fin*.

Frătuc (Bud.) < *frate*.

Frăștuc / *frate* pl. *frași*.

Mindruc = *mîndru* 'tubit' (Țiplea, Bud.).

Nențuc = *nene* 'tată' (Țiplea).

Soțuc, -ă = *soț* (Țiplea, Bud.).

Străinuc = *străin* (Pamf. Agr.).

Bădilucă 'bădișă' (Hasdeu, 2858) < *bădilă*, atestat la Hasdeu ibid. ca nume de familie.

Tălucă = *tală* (Țiplea, Bud.).

Băbucă < *babă*.

Lumucă = *lume* (Bud.).

Mămucă (Săgh. 60, Țiplea) < *mamă*.

Mălăsucă < *mătasă*.

Mințucă (Bud.) < *mințe*.

Sorucă = *soră* (Bud.).

Ziucă = *zi* (Bud.).

Nume de plante.

Codișucă 'queue de souris' < *codișă*.

*Nume de animale.**Nume de vaci.*

Băluca = *Băla* (Pop. 55 a).

Mîndruca (Pop. 55 b) < *mîndru*.

ADIECTIVE.

DIMINUTIVE.

Grăsuc 'grăsuș' < *gras*.

„*Bd'etucă* = d.m. dela *bd'et*, *bîet*. Se folosește la excl: mări, d. p. 'ce *bd'etuca* să mă fac !'” (Țiplea).

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Uluc < *uŭl*.

SUFIXE COMPUSE.

-uluc (= *-ul* + *-uc*).*Diminutive alintătoare.**Frățuluc* = *frate* (Bud.).*Nențuluc(ă)* = *nene* 'tală' (Țiplea).*Tătuluc* = *tală* (Țiplea).*Mămăluică* = *mamă* (Țiplea).*Mindrulucă* = *mîndră* 'tubită' (Țiplea).

Originea : *-ucus* > *-uceus* (rom. *-uŭ*) cf. *-ulus* (rom. *-ur*) > *-uleus* (rom. *-uŭŭ*). — Înțelesul diminutiv este străin limbii latine (cf. Diez, 288); există însă în compusul italian *-ucolo*.

Măciucă, fr. *massue* < **malleuca*.**Genul și Pluralul.**

Substantivele în *-uc* sunt masculine; — cele în *-ucă* sunt feminine și fac pl. în *-ucŭ*.

UIŪ (-uŭŭ).

Observație. Dr. mr. — Fem. *-ue*; — mr. megl. *-ul'ŭ*, *-ul'ă*.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

*Diminutive proprii zise.**Nume comune.**Brăduŭ* 'creangă de brad' < *brad*.*Crăcuŭ* 'ciorțan, picior de găină' (Boc.) < *crac* 'picior'.

Făguŭ 1. 'fag mic' (Codin, 30), 2. 'făget, pădure de fagi tineri' (Pamf. Agr.) < *faq*.

Pupuți, *bubuți* 1. 'conciul păsărilor' (Viciu, 91), 2. 'glieb' (Conv. Lit. XX 1016) — *pup* 'boț de aluat' (Viciu, 33, sub *coc*), cf. bulg. *pâpka* 'bouton, bourgeon ; tétin, mamelon ; tubercule', *pâp* 'nombril, ombilic'.

Băbue 'băbuță' (Hasdeu, 2875) < *babă*.

Cămeșue < *cămeșă*.

Cănățue 'cană mică' (Tiktin, Boc.) < *cănală* pl. *cănăfl* 'cană'.

Cărăruie (Mat. 5) < *cărare*.

Celățue < *cetale*, -ăfl.

Ferestrue (Dămă T. 96. Pann Pov. I 163) < *fereastră*.

Frigăruie = 'frigare mică' (Grig.).

Grămățue (Pas.) < **grămăgăue* < *grămadă*, -ezi.

Lespezue 'lespede mică' (Mard.) < *lespede*, -ezi.

Livejue < *livadă*, -ezi.

Păsăruie (Pasc.) < *pasăre*.

Cizînul'ă (Dal.) = *cizani* mic.

Nivistul'ă (Dal. și megl.) 'nevăstuică' < *niveastă*.

Nume de plante.

Secerue 'săcerele, săbiuță' (Panțu) < *secere*.

ADIECTIVE.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Amăruți = puțin *amar*.

Răruți = puțin *rar*, nu prea rar (Pamf. Agr.).

Gălbuiți = puțin *galbăn*, hătând în *galbăn*.

Verzuiți = puțin *verde* (pl. *verzi*), hătând în *verde* (Săgh. 115 b).

Diminutive alintătoare.

ADIECTIVE DEVENITE SUBSTANTIVE.

Nume de animale.

Albuța 'nume de capre' (Pop. 91) < *alb*.

Bălfuța 'nume de capre bălțate' < *bălf-al*.

Mîndruța 'nume de vaci' (Pop. 55 b) < *mîndru*.

VARIANTE.

-ăruē.

Din *frigăruē* < *frigare* s'a extras -ăruē cu care s'a derivat (*ăpăruē* 'lapă mică' (Pop. 167 b), 'țăpușă la car' (Viciu, 82).

-ățue.

Din *cănățue* < *canată*, -ăț, *celățue* < *celate*, -ăț, s'a extras -ățue cu care s'a derivat *lădățue* 'lădiță' (Pamf. J. 1) < *ladă*.

SUFIXE COMPUSE.

-ăluē (= -el + -ue).

Căsăluē 'căsu(ă)' (Buda) < *casă*.

Vălcăluē (Codin, 77) = *vălc-ică*.

Originea : -uleus, mostenit în :

Bîrbul'ă 'basma neagră pe care o pun femeile la bărbie în semn de dol' (Dal. < **barbulea* = *barbula* 'petite barbe'.

Cîprul'ă 'căprior la casă' (Dal.) < **caprulea* = *capreola* 'chevreuil', cf. și *caprulinus* 'de chevreuil'.

Cîrul'u (Dal.), megl. *cărul'ă* 'poulie' < **carruleus* = *carrulus* 'petit chariot', cf. variantele *cîruș* (Dal.), megl. *carl(ă)uș* 'poulie' < *car*.

Păpul'ă 'paparudă' (Pap. B.), *ud pîpul'ă* 'ud learcă' (Dal.), mold. *pupu'ă*, -ue 'frumos, despre copiii mici' < **pupuleus* = *pupulus* 'petit garçon' (G. Pășeu, *Élim. Rom.* 31).

Sicul'ă 'petit sac' (megl.) < **sacculeus* = *sacculus*.

Vălu'ă 1. 'puț de iepure' (Costinescu, Codin Ing.), 2. 'țed' (Rev. cr. lit. III 173, Sez. III 8, Sez. V 170, *Vîrcol*), 3. 'berbec scopit' (Stamati), nr. *vilul'ă* (Dal. Pap. B.), megl. *vilul'ă* 'țed' < **vituleus* = *vitulus* 'petit d'un animal eqq.; veau; poulain'.

Văluē 1. 'puț de iepure femelă' (Codin, 77), 2. 'țadă' (Bibl. 72²/₅; *văluē* den capre, *Țăpuză*; Buda, Rev. cr. lit. III 173, Codin 77, Caudrea), nr. *vilul'ă* 'țadă' (Dal.).

Următoarele cuvinte în -ul'ă nu au de a face cu sufixul nostru :

Elemente latine.

Cucuîţ 'bosse, enflure; huppe', mr. *cucul'î* 1. = *cucuîñ*, 2. 'gogou' (Dal.) < *cucullio*.

Gurguîţ, mr. *gurgul'î* (Dal.) < *gurgulio* 'oesophage, gorge'.

Picul'u 'banî mulţi strînşi la un loc' (Dal.) < *peculium* 'épargnes de l'esclave; les économies du soldat; biens, fortune'.

Elemente neogrece.

Cîpul'ă 'partea de dinapoï a calului, sapa, şauca calului' (Dal.) < *καπουλά* 'croupe'.

Mîrul'ă 'laitue' (Dal.) < *μαρόλι*.

Pizul'u 'un fel de trotuar ce se ridică la păreţii caselor de ţară, prispă' (Dal.) < *πεζόλι*: 'borne, grosse pierre', de unde şi bulg. *pezul* 'banc de pierre ou de terre accolé à un mur; espèce de banc au fond d'un foyer'.

Elemente dalmate.

Făsul'î (megl.), *fisul'î*, *fisul'ă* 'fasole' (Dal.) < *fasul* pl. *fasuli*.

Fenomene de analogie.

Substituţii de Sufix:

Căpruîţ = *căpriţ* 'brun, en parl. des yeux', cf. *amăruîţ* şi *amăriu*.

Păpăruie < *paparoană*, *paparună* 'mac-roş'.

Căşue < it. *cazza*, ngr. *κατσί*.

Hărăhul'ă (Mih.) = *harăhaxă* (Mih.), *caracaxă* (Dal.), *hără-hastă* (Mih.), *hîrhastă* (Dal.) 'pie', ngr. *καρκαξάξ* 'pie', turc. *karakarğa* 'corneille'.

Genul şi Pluralul.

Adiectivele în *-uîţ* fac fem. în *-ue*. — Substantivele în *-ue*, *-ul'ă* sunt feminine şi fac pl. *-uî*, *-ul'i*. — Substantivele dr. în *-uîţ* sunt atestate numai la singular, afară de *cucuîţ* şi *gurguîţ*, care, ca şi mr. *cucul'î* şi *gurgul'î*, sunt eterogene şi fac pl. *cucue*, *gurgue* —

cucul'i, gurgul'i. — Megl. *sicul'Ń* este masc. — Mr. *bŃrbul'Ń, cŃrul'Ń, pŃzul'u, picul'u, fisul'Ń*, megl. *carul'Ń. fŃsul'Ń* sŃnt eterogene Ńi lac pl. -i.

UT (-Ńt).

ObservaŃie. — Dr. mr. — Fem. -*utŃ*.

FuncŃiunea.

SUBSTANTIVE.

Abstracte.

O ACŢIUNE.

BŃtul 'battage; ęgrenage' < *bat*.

Crescut 'incrementum' < *crese*.

Ruginul 'acŃiunea de a rugina' (Ţiplea) < *ruginesc*.

Vomul 'vomitus' (Car.) < *vomo*.

VidzulŃ 'vedere, vŃz' (Dal.) < *vedu, vidzul*.

BibŃrulŃ 'bobotae, pŃlŃlac' (Dal.) < *bubureadzŃ* foclu 'focul pŃlpŃe, arde cu flacŃra producŃnd zgomot' (Dal.).

TRECUTUL PASIV.

FŃcut < *fac*.

Inceput < *incep*.

Concrete.

PRODUSUL PRIMITIVULUI.

Avut 'avere' < *avea*.

AŃternul, mr. *aŃtŃrnul* (Dal.) < *aŃtern*.

ADIECTIVE.

POSESORUL UNEI CALITŃŢI PRIN EXCELENŢĂ.

LŃmbul < *limbŃ*, cf. Ńi cal. *lingulo*, vprov. *lengul*.

UrmŃtoarele adiective le considerŃm ca participii trecute pasive cu ŃnŃeles activ (cf. A. Philippide, Gramatica elementarŃ a limbŃi romŃne, IaŃi, 1896, p. 317 sqq) :

- Băul*, mr. *biul* (Dal.) 'beat'.
Durul 'dorit, iubit, drag' (Dal.).
Dzicul 'bolnav' (Dal.).
Plăcut, *priceput*, *stălut*, *tăcut*.
Fictor așlirnu 'așezat' (Dal.).
Chîrul 'prost' (Pap. B.); 'pferdut, dus' (Dal. Pap.B.) (*chern*, *chiruî*, *chirulu*, *chiriri* 'a pferde', Mih.).
Criscul 'crescut, educat; fig. care se măndrește' (Dal.).
Putul 'puternic, tare' (Pap. B.).
Stălut 'om greoi' (Pap. B.).
Știul 1. 'știut' (Pap. B.), 2. 'înțelept, priceput' (Pap. B. Megl.).
Căzul 'epileptic' (megl.).

Originea : = it. *-ulo*, sp. *-udo*, fr. *-u* < *-ulus*, moștenit în .

Cînul (Dal.), *cărunt* (dr.) < *canulus*.

Cornul, mr. *curnul* (Pap. B.) < *cornulus*.

Mînul 'supțire, mărunț, delicat' (Dal.), 'mic, mititel' (megl.).
mărunt (dr.) < *mînulus*.

Bîrbulă 'căpățina prajului' (Dal.) < *barbutus*, *-a*, *-um* (Candrea-Dens.).

Cuvînte obscure :

Cîrulă 'lăptocul morii; chenal' (Dal.).

Huhulă 'pisc, vîrf de munte' (Dal.).

Tarlaculă 'diarce, cufear' (Dal.).

Zancraculă 'vioară proastă' (Dal.).

Balamul 'flecar; blagueur, radoteur' (Hasdeu, 2369). 'bègue' (Grig.)—rus. ceh. pol. *halamul* 'blagueur'.

Strănul, *stărnul* 'cal cu botul alb' (Damé T. 48), *strănul* 'cal cu un semn bălan la buză, buzat' (Hasdeu, 96).

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-ulă* sunt feminine și fac pl. în *-e(i)*:—substantivele în *-ul* sunt eterogene, pl. *-urî* (*început*, *începuturî*).

SUFIXELE SUSTANTIVALE — NUMERALE.

-IME (*ime*).**Oservație.**—Dr. mr.**Funcțiunea.**

SUBSTANTIVE.

Abstracte.

O STARE.

*Derivate dela adiective.**Acrime*, mr. *acrimi* (Dal.) < *acru*.*Adincime* < *adinc*.*Aqcrime* < *aqer*.*Amănunțime* < *amănunț*. -ți.*Amărime* < *amar*.*Asprime* < *aspru*.*Biosime* 'fertilitate' (Car.) < *bios* 'fertil' (Car.).*Cruzime* < *crud*, -zî.*Desime* < *des*.*Frăgezime* < *fraged*, -zî.*Greime* 'greutate' (Dos. ProI. 591/7, Car.) < *greț*.*Grosime* < *gros*.*Iușime* 'Iușeală' (Car. Mard.) < *iușe*, -șî.*Inălțime*, mr. *nălțime* (Pap. B.), *nălțimi* (Dal.) < *înalt*, -ți.*Îngustime*, mr. *angustime* (M^h.) < *îngust*, mr. *angustu*.*Întregime* < *întreg*.*Lărgime*, mr. *lărdzime* (Pap.S.), *lărdzimi* (Dal.) < *larg*.*Lățime* < *lat*, -șî.*Lungime*, mr. *lundzime* (Pap.S.) < *lung*.*Mărime* < *mare*.*Micime*, *micșorime* < *mic*, *micșor*.*Mulțime* < *mult*, -șî.*Noime* 'vreme nouă, obiceiuri nouă' (Vireol) < *noî*.*Putrezime* (Săgh. 114 b) < *putred*, -zî.*Recime* 'reveneală' (Vireol) < *rece*.*Robime* 'robie, captivitate' (Bibl. 146²/50) < *rob*.*Scurtime* < *scurt*.

Tărime 'tărie' (Car.) < *tare*.
Vechime, mr. *vicl'imi* (Dal.) < *vechii*, *vecl'u*.

Ahîndusimi 'adîncime' (Dal.) < *ahîndos*.
Arişimi 'răceală' (Dal.) < *araşi*.
Glărime 'prostie' (Pap.B.), *glîrimi* 'prestie, nebunie' (Dal.)
 < *glar*.
Sătulimi 'starea de a fi sătul' (megl.) < *sătul*.

Derivate dela verbe.

Intunecime < *întunec*. — *Intunerecime* < subst. *întuneric*.
Usturime (dr. mr.) < *ustur*.
Ńicurime 'micime' (Mih.) < *Ńicuredz*.

Derivate dela substantive.

Dogorime 'dogoare, dogorcală' < *dogoare*.
Durime 'durere' (Codin, 30) = *dor* idem.
Felurime 1. 'diversitate', 2. 'calitate' < *felurî*.
Mîncărime < *mîncare*.

O ACŢIUNE.

Inmulţime (Se înmulţiră întru *înmulţime*, Bibl. 290¹/₄₈) < *înmulţesc*.
Lucime 'lux' (Car.) < *lucesc*.
Aludzîmi 'moleşire' (Dal.) < *aludzăscu*.
Upîrimi 'opărcală' (Dal.) < *upîrescu*.

TIMPUL.

Ndzîrimi 'zori de ziŃă' (Dal.) < *ndzîrescu* 'zăresc', *ndzari* 'zori de zi'.

Abstracte-Concrete.

Unele din abstractele relevate au căpătat înţeles concret, cf. :
Manasi... zidi *înălţimî*. Bibl. 330²/₂₁. — *Înălţimî* = τὰ ὑψηλά,
excelsa.

Domniul... mă scoase pre mine la *lărgime*. Bibl. 230²/₂. — *La lărgime* = εἰς πλάτος, in latitudinem.

„Ușile tuturor înaltelor autorități îi erau deschise, la Capșa discuta politică cu *mărimile*“. Vlahuță, Dan, 147. — *Mărimă* = oameni mari. Cf. și Pamf. J. III : *mărimă* = om mare, Codin Ing. : *mărimuri* 'oamenii mari, fruntași cîrmuitori ai norodului'.

Abstracte-Colective.

Albăstrime 1. aspect bleu (Alecsandri), 2. gens habillés en bleu ; bourgeois ou nobles, en opposition aux villageois < *albastru*.

Concrete.

COLECTIVE.

Colective Relative.

Derivate dela substantive.

Argășime < *argat*. -î.

Bărbășime, megl. *barbatime* < megl. *bărbat*. dr. *bărbaft*.

Broștime 'copii mici' < *broască*, -ște.

Burghezime < *burghez*.

Burtăverzime < *burtă-verde*.

Călugărimă < *călugăr*.

Drăcime (Codin Ing.) < *drac*.

Flăcăime (Pamf. Cînt.) < *flăcău*.

Frățime 'călugării dintr'o mînăstire' (Dos. Prol. 45²/₂₀) < *frate*, -î.

Gizime (Pamf. Agr.) < *giză*.

Grămăzime (Furt.) < *grămadă*, -ezi.

Iobăgime < *iobașă*.

Jidănimă, *jidovime* < *jidan*, *jidov*.

Oșime (Candrea) < *oș*.

Omenime (Pirv.) < *oamenii*.

Opincărimă < *opincar*.

Pășerime (Mard.) < *pășări*.

Preoșime < *preot*, -î.

Studențime < *student*, -î.

Tărănimă < *țaran*.

Țigănimă 'un loc, un sat, o casă, unde-s numai Țigani' (Șez. V 165) < *Țigan*.

Voinicime (Mard.) < *voinic* 'ostaș'.

Zinoptime 'ziua luată împreună cu noaptea' (Săgh. 76) < *zi* + *noapte*.

Sucrime (Pap.B.), *sucrimi* (megl.) 'socrîi' < *socru*.
Megl. *cuscrimi* < *cuscu*.

Colective Absolute.

Arăpime 1. 'le peuple arabe', 2. 'Arabie' < *arap*.
Arnăușime 'le peuple albanais' < *Arnăul*.
Săsime 'Sașii' (Car.) < *Sas*.

Derivate dela Adiective.

Bătrînime < *bătrîn*.
Călărimie 'cavalerie' vr. < *călăre*.
Golănime (Șez. V 117 sub *poiedi*) < *golani*.
Junimea (dela lași) < *junc*.
Minușime 'păduchi' (Mih. Pap.B.) < *minut*, -îi 'mătușă, mic'.
Mitocănime < *mitocan*.
Pedestrimie vr. 'infanterie' < *pedestru*.
Sărăcimie (Șez. V 117 sub *poiedi*) < *sărac*.
Străinime (Pamf. Cînt.) < *străin*.

LOCUL PE CARE SE AFLĂ O PLANTAȚIE.

Megl. *arburimi* < *arburi*.

LOCUL CARACTERIZAT PRITR'O CALITATE.

Imprejurime < *împrejur*.
Rărime 'loc rar de copaci' (Pamf. Agr.).

CONȚINUTUL.

Grăsime, nr. *grăsime* (Pap. S. Pap. B.), *grăsimi* (Dal.) < *gras*.

UN OBIECT DE O ASEMĂNARE OARECARE.

Cerime 'plafon' (Viciu, 28) < *cer*, cf. *cerul gurii*.

NUMERALE SUBSTANTIVALE.

Derivatele puse în parantez nu-s populare.
(*Doime*) < *doi*, (*treime*) < *trei*, (*pătrime*) < *patru*, (*cincime*) < *cinci*,
(*șesime*) < *șese*, (*șeptime*) < *șapte*, (*optime*) < *opt*, (*noime*) < *nouă*,
zecime < *zece*, (*sutime*) < *sută*, (*miime*) < *mie*.

SUFIXE COMPUSE.

-ărimie (= -ar + -ime).

SUBSTANTIVE.

Aurărimie 'aur mult' < *aur*.*Broscărimie* = *broscar*.**Originea :** = it. *-ime* < lat. *-imen*.*Alicimi* 'baltă, mocirlă' (Dal.), cf. *alicescu* 'tulbur', *alicitură* 'apă tulbure, baltă' (Dal.), ngr. ἀλάζι 'marais'.*Elemente neogrece.**Agrime* (Pap. B.), *agrimi* (Pap. S. Pap. B.), *agrimi* (Dal.) 'fiară sălbatică' < ἀγρίμι.*Asimi* 'argint' (Dal.) < ἀσίμι.*Psuđimi* 'hoit, mortăciune' (Dal.) < ψούμι.*Ţingrime* (Pap. B.), *cingrimi* (Dal.) 'frig aspru, ger mare', cf. τζιγγρι 'aiguillon', τζιγγριζω 'agacer, irriter, piquer', τζιγγρισμα 'irritation, excitation'.*Vlinzimi* 'umiditate, pine crudă' (Dal.)—*vlîngă* 'igrasie', *vlîngosu* 'umed' (Mih.), ngr. βλέννα 'mucus, mucosité, sérosité, pituite'.**Fenomene de analogie.**La grupa cuvintelor în *-ime* a trecut :*Sigimi* 'ficelle' < turc. siđim.**Genul și Pluralul.**Substantivele în *-ime* sunt feminine. Colectivele se întrebuintează numai la singular, iar abstractele au pluralul în *-imi* numai când au înțeles concret : *grăsină*, *împrejurimi*, *cruzimi*, *lășimi*, *mărimi*. *Felurime* face plural *felurimi* și *felurimuri* (ambele Ilarion, Tez. II 307, 312).Numeralele substantivale au deasemenea pl. în *-imi*.

SUFIXELE SUBSTANTIVALE-ADIECTIVALE-PRONOMINALE-ADVERBIALE.

EL (-él).

Observație. — Dr. mr. megl. -- *-el* pl. *-ei*; fem. *-ea*, pl. *-ele*, dial. *cañă* pl. *ele-*, *-eale*. — Precedat de unele sunete *e* se prefacă dialectal în *ă*.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Băcețel < *bățal*, *băeți*.

Bitlăgel 'barillet' (Păsc.) < *butlagă* 'baril' (Tiklin).

Căpriorul = mic *căprior* al casei (Codin, 14).

Ciocănel < *ciocan*.

Cioldănel = mic *cioldan* 1. 'arbore fără crăci', 2. fig. 'cîm mare [=nalt] și diformat' (Codin, 16).

Copăcel < *copac*.

Cornurel < *corn*, *cornuri*.

Cucoșel < *cucoș*.

Curmel = mic *curm* 'cîrîmpeu de trînghie cu care se leagă vitele cînd se duc la pășune' (Codin, 24).

Insurățel 'jeune marié' < *însurat*, *-ți*.

Lănțușel (Bibl. 68²/₁) = mică *lănțușă* (Bibl. 59²/₁₀, 310¹/₂) 'catenula'.

Scăuel, *scăunel* 'escabeau' (Furt.) < *scaun*.

Ștergărel (Pas.) < *ștergar*.

Cirichelu = mică *cirichă* 'țest de fier, cuptor portativ la țară [sic]' (Dal.) = *cireap* (Dal. Pap. B. Pap. S.) 'cuptor', sl. *čreap*.

Guvujdel 'lăpușă, ghimpe care intră în piciorul oilor' (Pap. B.) < *guvoju* 'cuțu'.

Cumășol = mică *cumată* pl. *cumăși* 'morceau' (megl.).

Cășciorea (Păsc.) < *cășcioară*.

Coconea = mică *coconană* 'copilă' (Bud.).

Coveșea 'cutiușă pentru mărunțișuri' (Codin, 22) < *covată* pl. *coveși*.

Fălcele 'scîndurelele între care intră lima melișei' (Conv. Lit. XX 1010) < *fălcă* pl. *fălci*.

Fîntînea (Buda, Codin 31), *fîntîneață* (Pap. B.) < *fîntînă*.

Mielușea (Dos. Prol. 20¹/₂₉) < *mîluș* 'mîel mic' (Pap. B.).

Curdeață = mică *coardă* 'șfoară care servește la cicric' (Pap. B.).

Bușcă 'barillet' (megl.) < *buti* pl. *buși*.

Băleață 'lopațica cu care se bate mingea' (Săgh. 44) < *bal*.

Diminutive alintătoare.

Nume comune.

Bărbățul < *bărbat*. -fi.

Cumnățel < *cumnal*. -fi.

Ogărel (Car.) < *ogar*.

Pescărel 1. = *pescar*, 2. fig. pasăre albă care zboară pe deasupra apelor ca să prindă peștișori cu cari se nutrește (Țiplea).

Pîntecel (Dos. Prol. 95²/₂₀) < *pîntec*.

Trușorel (Mat. 112) < *trușor* (Mat. 46).

Ficțurel (megl.) < *fițor*.

Nume de plante.

Derivate dela substantive.

Arțel 'limba mîelului' < *arțel*, -fi.

Dedeșci = *dedișă*, *dedișe*.

Ghiocel 'clopoțel' < *ghioc*.

Năpăstrocel 'degețel-roș' < *năpărstoc* 'degetar'.

Sîngerel = *sînger* 'arhust cu ramurile țarna și toamna roșe'.

< **sanguinus* = *sanguineus* 'de couleur de sang'.

Alunele < *alună*.

Curcubeșea = *curcubetă*.

Ghințurea = *ghințură*.

Lopățea = *lopată* (pl. -ești).

Milișea 'silène penché' < *melișă*.

Norea 'belle-dé-nuit' < *noră*.

Ochincele 'ghințură, cupe' < *opincă*, *ochincă*.

Plumînărea 'țarba plumîniș, pulmonaire' < *pulmonarius*, -a, -um 'pulmonique, poumonique', cf. *pulmonacea* 'pulmonaire'.

Pupezele = *pupăză*.

Săcerele 'săbiușă, secerne' < *secere*.
 Săgețea 'săbiușă' < *săgeată* pl. *săgeți*.
 Tîlhărea < *tâlhar*.
 Turlca = *turtă*.
 Urzica = *urzică-mică*.
 Vinturile 'herbe-du-vent' < *vînt, vînturi*.

Derivate dela adiective.

Băloșel = burete-bălos.
 Flocoșel = burete-flocos.
 Mușeșel < *mușat*, -și 'frumos'.
 Albăstrea = *albastră*.
 Brumărele 'plantă erbacee cu florile albe sau pătate' < *brumărin*.
 Gălbenea < *galbăn*.
 Roșățea 'plantă erbacee cu floriie rozee' < *roșat, roșit*, -și.
 Curnușali 'roșcove; fig. mofturi' (Dal.) < *curnut*, -și 'cornut, cu coarne'.
 Adormișele 'dedeșă' < *adormit*, -și.

Derivate dela verbe.

Răcorele 'volbură, plantă erbacee cultivată mai ales pentru decorarea zidurilor și a chioșcurilor' < *răcoresc*.
 Vindecea 'tarbă-de-rână' < *vindec*.

Bănușei, bănușele = *bănuși*.
 Brebenea, brebenel, brebenei = *breabăn*.
 Chelărel, chelărea = *ochelari* 'plantă al cărei fruct este o siliculă glabră în formă de ochelari'.

Înțelesul diminutival s'a pierdut în:
 Căpeșel, căpeșală 'bride' < *capitium* 'bride'.

Nume Proprii.

Nume de bolez.

Costel < *Costea*.
 Giorgel < *Giorge*.
 Ștefănel, Fănel < *Ștefan*.
 Toderel (Pas.), Todirel (Iași) < *Toader*.

Nume de animale.

Bobonel (Şez. VIII 114), *Bombonel* nume de câine < *bomboană*.
Dumănel = *Duman* 'nume de bou născut Duminică' (Codin, 29).
Mahurei 'nume de bou cu părul negru' (Damé T. 28) < *mohor*.

ADIECTIVE.

DIMINUTIVE.

Frumuşel < *frumos*, -şl.
Măruntel < *mărunt*, -şl.
Micşorul 'micuţ' (Vîrcol) < *micuşor*.
Micuşel (Pas) < *micuţ*.
Puţinul, *puţinea* (Bibl. 16²/₅₈, 34²/₂₅, 179²/₁₀; Dos. Prol. 89 1/2, 99²/₂₀; *puţinea*) < *puţin*.
 Era svinţia sa... *scobiţă* la cări, Dos. Prol. 42¹/₂₁ < *scobit*, -şl.
Singurel < *singur*.
Supşirel < *supşire*.
Tînerel < *tînăr*.
Uşurel < *uşor*.

PRONUME.

Orecel (Rev. cr. lit. III 163), *oricel* (Vîrcol), *aricel* (Vîrcol) 'ceva, un lucruşor' < *oarecê* (Trecînd *orecê* vreamă, priîmi 2 ucenici, Dos. Prol. 99²/₂₀).

ADVERBE.

Cetinel (Şez. IX 150), *incetinel* 'încet; lentement, doucement' < *incetînesc*.

Cătinel, *cătîlin*, *cătîliru* (Hasdeu, Cuv. II 199), *cîtinel* (Şez. II 187, IX 150) 'încetîşor, cu încetul; doucement, lentement' < *cat* 'bag de samă, priveşte cu atenţie' † -*inel* dela *cetinel*.

VARIANTE.

-şel.

Din *băloşel* < *băloşi* faţă de *bălos*, *flocuşel* < *flocuşi* — *flocos*, *frumuşel* < *frumuşi* — *frumos* s'a extras -şel cu care s'a derivat *gavanoşel* < *gavanoş*.

-țel.

Din *bățel* față de *bățel*, *bărbățel*—*bărbal*, *cumnățel*—*cumnal*, *arețel*—*ariete* s'a extras -țel cu care s'a făcut derivate dela substantive eterogene :

Aluățel (Mold.), *aloțel* (Car.), *lușol* (megl.) < *aluat*.

Antrețel < *antrel*.

Bilețel < *bilet*.

Buchețel < *buchel*.

Clopoțel, megl. *clupușol* < *clopot*, *clopot*.

Degețel < *degel*.

Pachețel < *pachei*.

Sipețel < *sipel*.

Șervețel (Pas.) < *șerveț*.

Suflețel < *suflet*.

Pușlățel = *pușlă* 'secătură, prost, jîgăros, jîpos, vorbind în special de cîni' (Păsc.).

-cel.

Din formele sincopate *pățcel*, *sățcel* față de *pat*, *sat* s'a extras -cel cu care s'a derivat *învățcel* 'élève, disciple' < *învățal* 'instruit, savant'.

SUFIXE COMPUSE.

-icel (= *ic* + *-el*).

SUBSTANTIVE.

Firicel de țarbă (Mat. 120) < *fir*.

Vintricel = *vintre* 'partea de sus a pîntecelui' (Conv. Lit. XX 1021).

ADIECTIVE.

Crudicel < *crud*.

Iuticel 'nici iute nici încet, potrivit' (Codin, 43) < *iute*.

Multicel < *mull*.

Nălțicel < *nalt*.

Tăricel (Pas.) < *tare*.

-ieea (= -ic + -ea).

SUBSTANTIVE.

Curlicea = mică *curle* (Bud.).

Chitrițeață 'pătrerică' (Pap. B.) < *chiătră*.

ADIECTIVE.

Hăinicca (Bud.) < *haină*.

-ucel (= -uc + -el).

Pătucel, pățcel 'pățișor' < *pat*.

Sățcel = *sat* mic (Hasdeu, Cuv. I 60).

-ușel (= -uș + -el).

Călușel 'căluț' (Mat. 115) < *cal*.

Cucușel = *cuc*.

Vintușel (Țiplea) = *vint*.

Pomușel 'mușchiu' (Panțu) < *pom*.

Nântusel (Pamf. Agr.) < *nant, nall*.

-etel (= -ete + -el).

Mititel, mititea (Dos. Prol. 99²/₁₈) < **michitel* < *mic*.

-otel (= -ot + -el).

Micutel, mitutel 'mititel' (Car.), *mitulea* 'mititea' (Pasc.) < *mic*.

-ărea (= -ar + -ea).

Mielărea Bot. 'agneau-chaste' < *miel*.

-ule! (= -ul + -el).

Cărulul 'cărui, cărucior' (Țiplea) < *car*.

Originea = it. *-ello, -ella*, sp. *-elo, -ela*, port. *-elo, -ela*, prov. *-el, -ella*, fr. *-el, -eau, -iau, -elle* < *-ellus, -ella, -illus, -illa*, moștenit în : Căjel, mr. *căjăl* (Pap. B.), megl. *căjəl* 'petit chien', *căjea*, mr. *căjaŭă, căjao* (Pap. B.), *căjaŭă* (Dal.), megl. *căjaŭă* 'chienne' < *cellus* 'petit chien', *cella* 'petite chienne'.

Cercel 'pendant d'oreille' < *circellus* 'petit cercle'.

Fintinea, mr. *fintineaŭă*, it. cat. *fontanella*, vfr. *fontenele*, prov. *fontanela* < **fontanella*.

Fuscel 'baguette des lisses, baguette de la chaîne d'un métier à tisser' < **justicellus* < *justis* 'pieu, gaule, bâton'.

Fușel 'bâton, perche' < **justellus* < *justis*.

Inel, mr. *nel* (Dal.), megl. *ninel* 'anneau' < *anellus*.

Miel, mr. *nel* (Dal. Pap. B.), megl. *nel* 'petit agneau', *mîa* (Șez. III 71: *mne*), *mneaŭă* (Șez. III 71), mr. *naŭă* (Dal. Pap. B.), *nao* (Pap. B.), *mnealî* (Șez. III 71), mr. *nală* (Dal.) 'petit agneau femelle' < *agnella*.

Muncel 'monticule, petite montagne, colline' < *monticellus*.

Nepoșel 'petit fils', *nepoșea* (Dos. Prol. 92²/₇) 'petite fille' < **nepotellus*, **nepotella*, cf. *nepotulus, nepotula, nepotilla*.

Nuă 'perche' < *novella* 'jeune vigne, jeune plant'.

Purcel, megl. *purșel*, mr. *purșelu* (Mih.) 'petit cochon, cochon de lait, jeune porc', **purcea* cf. *purcică*, mr. *purșeaŭă* (Mih.), megl. *purșeăă* 'jeune truie' < *porcellus, porcella*.

Surșel (Dal. Pap. B.), megl. *surșel* 'coupeau, éclat de bois' < *surcellus* 'rejeton, jet, brin de bois, écharde'.

Ulcea 'petit pot, petite marmite' (Săgh. 114) < **ollicella* = *ollicula*.

Virdzeăă (Dal.), megl. *virdzeăă* 'petite branche, baguette, verge' < **virgella* = *virgula*. — Megl. și *virdzel*.

Vișel, mr. *vișăl* (Pap. B.), megl. *vișel* 'veau', *vișea*, mr. *vișeaŭă, vișeao* (Pap. B.), *vișeăă* (Dal.) 'génisse' < *vitellus, vitella*.

Următoarele au pierdut înțelesul diminutiv :

Cucumea (Vireol), *cucumeaă* (Șez. VI 30), *cucumeaă* (Șez. VI 30), mr. *cucumeăă* (Pap. S. Dal.) 'hibou', *cucumeaă, cubeaă* 'hotte de cheminée' (Damé T. 98) < **cucumella* < *cucum.x*. — Cuvântul *cucuma* este atestat la Ducange sub forma chipurile emendată *cucuba*: „*Cucuba* 'noctua' apud Papiam. Ita emendat Meursius pro *cucuma*: unde *cucubare* in Carmine de Philomela, quod Ovidio adscribitur. Hesychius *νοκκόβα* 'ή γλαβή'. Ita etiam

emendat idem Meursius : hinc $\kappa\omicron\upsilon\kappa\omicron\upsilon\beta\acute{\alpha}\lambda\omicron\varsigma$ 'caesius, noctuinus' apud Scholiastem Oppiani". Cuvântul românesc *cucumea* arată însă că emendarea propusă de Meursius și adoptată de Ducange este greșită. În adevăr, în românește *b* intervocalic din elementele latine cade, așa că din *cucuba* n'am fi putut avea decât **cucuă*, **cucuvă*, cf. *văduă*, *văduvă* < *vidua*, iar din **cucubella* n'am fi putut avea decât **cucuă*. Pentru rom. *cucumea* trebuie să pornim deci dela *cucuma*, **cucumella*. — Prin prefacerea lui *m* în *b* *cucumea* > (*cu*)*cubea*, iar prin prefacerea mai departe a lui *b* în *v* (*cu*)*cubea* < *cucubea*. — Lat. *cucubare* < *cucuma* cu aceeași prefacere a lui *m* în *b*.

Măsea, nr. *măseață* (Pap. B.), *măseață* (Dal.), *măscăo* (Pap. B.), megl. *mășcăță* 'dent molaire' < *maxilla* 'mâchoire', cf. *maxillares dentes* 'les dents molaires'.

Rîndunea 'hirondelle' < **hirundinella* = *hirundo*.

Sufrunceă (Dos. Prol. 81^{1/20}), nr. *sufrișcăță* (Dal.), *sufrișcăță*, *sufrișcăo* (Pap. B.) 'sourcil' < **subfronticella* < *frons frontis*.

Șa, nr. *șăță* (Dal. Pap. B.), *șăo* (Pap. B.), megl. *șăță* 'selle' < *sella*.

Turturea 'tourterelle' (Bibl. 10^{1/21}) < *turturilla* 'petite tourterelle'.

Mișel (Hasdeu, Cuv. II 486 : Dos. Prol. 52^{1/7}), *mișea* (Dos. Prol. 82^{1/6}) 'pauvre, malheureux' ; 'canaille' < *misellus* 'pauvre, malheureux'.

Mituțel (Pamf. J. II) < *micuțel* (Pas.) + *mituțel*.

Pititel, *pitilea* 'mititel' (Bud) < *mititel* + *pitic*.

Din dicționarul latin precum și din exemplele moștenite se poate vedea că sunetul *ē* din *-ellus*, *-illus* în unele cazuri eră deschis, în altele închis. În cazurile în cari eră deschis s'a diftongat în *ie* și a provocat prefacerea lui *l* în *ș* în *cățel*, *nepoțel*, *vițel* ; a lui *s* în *ș* în *șă*, *mișel* ; a lui *sl* în *șl* în *juștel*.

În cazurile în cari *e* era închis aceste schimbări n'au putut avea loc, cf. *măsea*.

La baza limbii române a trebuit deci să fi existat două sufixe : *-iel* și *-el*. Sufixul *-iel* a dispărut însă tocmai din cauza transformărilor fonetice pe cari le-a provocat *i* în sunetele precedente. Sunetul *i* a fost absorbit în *ș*, *șl*, apoi în *ț* (căci *-țiel* scoboritorul lui *-cellus* a devenit identic cu *-țel* scoboritorul lui *-cellus*), așa

că cuvintele respective n'au mai fost simțite ca derivate prin *-tel*, ci prin *-el*.

În limba comună sunetul *e* din *-el* rămâne intact oricare ar fi sunetul precedent. În dialecte însă au loc schimbări.

Precedat de *ț* și *ș* în dial. mold., de *ț* în dial. mr. și megl. *e* se preface în *ă*: mold. mr. *cășăl*, *vișăl*; mold. *mișăl*. — În megl. *ă* accentuat s'a schimbat în *o*: *cășol*, *vișol*. — Sunetul *e* se păstrează în mr. *surșel*.

Finalul *-ella* s'a schimbat mai întâiu în *-callă* și în această fază *ll*, fiind precedat de *e* și urmat de *ă*, s'a vocalizat în *u* dând naștere formei *-cauă*. Finalul pl. *-ellae* s'a schimbat și el în *-calle* și apoi, deoarece *ll* nu mai eră urmat de *ă*, în *-eale*, *-ele*.

În limba comună *-cauă* s'a redus la *-ea*. În dial. mr. și megl. apoi în dial. bănușan *-cauă* s'a păstrat.

În dial. mold., sub influența pl. *-ele*, și sing. *-ea* s'a prefăcut în *-e*: *ste*.

Cuvântul de origine obscură *andrea* pl. *andrele*, mr. *andreuă* pl. *andreali* (Dal.), megl. *andreuă*, sună în Munții Sucevei *andrc* și *andreauă* (Șez. V 25).

În dial. mr. *-cauă* s'a schimbat adese în *-eao*: *vișeauă*, *vișeao*.

Precedat de *ț* și *ș*, *e* din mr. megl. *-cauă*, *-eale*, *-ele* se preface în *ă* numai în unele cazuri: mr. *purșeauă*, megl. *purșeuă*, mr. *vișeauă* și *vișeuă*, mr. megl. *cășauă*; — mr. megl. *șauă*.

În dial. mold. *e* din *-ea* pl. *-ele* precedat de *ț*, *ș* și *s* se preface regulat în *ă*, cf. *cășă* pl. *cășăli*, *șă* pl. *șăli*, *măsă* pl. *măsăli*.

În limba comună *e* se preface în *ă* fiind precedat de *ș* numai în *șa*, însă pl. *șele*.

Precedat de *r*, *e* s'a prefăcut dialectal în *ă* numai în cuvântul moștenit *curea*: mold. *cură* pl. *curăli*, mr. *cureao* și *cureuă*, megl. *cureuă*.

Fenomene de analogie.

La grupa cuvintelor mr. în *-cauă* au trecut o sumă de cuvinte de origine neogreacă terminate în *-ia* și de origine turcă terminate în *-a*, v. *-cauă* ngr.

La grupa cuvintelor dr. în *-ea* au trecut o sumă de cuvinte de

origine turcă terminate în *-a*: *basma* pl. *basmale*, *para parale*, *soca sacale*, *boşa boele*, *belea belele*.

Dr. *cordea*, mr. *curdeauă* 'ruban' (Dal.) < ven. *cordela*, ngr. *χορδήλα* prin analogia pl. *cordele*, *curţeli*.

Megl. *drăjană* 'manche de hache' < bulg. *dăržalo* 'manche' prin analogia pl. *drăjali* (pe care de altfel nu-l găsesc la Papahagi), cf. dr. *dirjă* şi *dirjală* 'perche'.

Genul şi Pluralul.

Cuvintele în *-ea(ă)* sunt feminine şi fac pl. *-eale*, *-ele*. — Cuvintele în *-el* sînt: 1. masculine când arată o fiinţă, şi fac pl. *-ei*; 2. eterogene când arată nume de lucruri, cu pl. *-ele*.

UŢ (-uŢ).

Observaţie. Dr. mr. — Fem. *-uŢă*.

Funcţiunea.

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Nume comune.

AcuŢ (Ţiplea) < *ac*.

BănuŢ < *ban*.

BouŢ 'viţelul mic: 'Jořana a fătat un *bouŢ*' (Săgh. 45) < *boŰ*.

CăluŢ pl. *căluŢi* (Pamf. C.) < *cal*, *caŰ*.

CăpuŢ (Ţiplea) < *cap*.

CăruŢ < *car*.

CercuŢ (Ţiplea) < *cerc*.

CocuŢ (Şez. II 224, Ţiplea) < *coc* 'mălăuŰ' (Şez. II 224), 'pine' (Ţiplea).

CuŰbuŢ (Ţiplea) < *cuŰb*.

CuŰuŢ (Pas.) < *cuŰă*.

DeluŢ (Vircol) < *deal*.

DomnuŢ < *domn*.

FrăluŢ (Bud.) < *frate*.

Ieduș < *ied*.
Ineluș < *incl*.
Lăcuș < *lac*.
Lăibăruș 'haină fără mânici' (Codin, 45) < *laibăr*.
Păluș < *pat*.
Peticuș < *petic*.
Picioruș < *picior*.
Pruncuș (Țiplea) < *prunc*.
Prunuș (Țiplea) < *prun*.
Riuș (Țiplea) < *riș*.
Ruguș (Țiplea) < *rug*.

Albiușă < *albie*.
Bărbușă < *barbă*.
Băsmălușă < *basmașle*.
Bisericușă < *biserică*.
Brîncușă < *brîncă*.
Bubușă (Săgh. 112 c) < *bubă*.
Căldărușă (Pas.) < *căldare*.
Cămărușă (Pas.) < *cămară*.
Căprușă < *capră*.
Căsușă < *casă*.
Căzmălușă (Păsc.) < *cazmale*.
Celmălușă (Păsc.) < *călmală*.
Condicușă < *condică*.
Cordelușă (Șez. III 85 sub *pliteancă*) < *cordea*, *-ele*.
Crengușă < *creangă*.
Culiușă < *cutie*.
Feliușă (Pas.) < *felie*.
Furcușă < *furcă*.
Glugușă (Mat. 3) < *glugă*.
Greblușă (Pas.) < *greblă*.
Mesușă < *masă*.
Nuelușă < *nuța*, *nuele*.
Obîțelușă (Pas.) < *obiță*.
Olcușă, *ulcușă* (Pas.) < **ollica* = *ollicuta*, cf. *ulcea* < **ollicella*.
Panglicușă (Pas.) < *panglică*.
Perdelușă < *perdete*.
Pielcușă, *pchelcușă* (Șez. III 84) < **pellica* = *pellicula*.
Primușă = *primă mică* (Conv. Lit. XX 1015).

- Purcicuță* (Pas.) < *purcică*.
Săbiuță < *sabie*.
Sălcuță < *salcă mică* (Hasdeu, Cuv. I 124).
Stelcuță < *slea, stete*.
Streșinuță (Pas.) < *streșină*.
Șfarăuță (Pas.) < *șfară*.
Ulcicuță (Pas.) < *ulcică*.
Văleicuță (Pas.) < *văleică*.
Vărguță < *vargă*.
Vărrăguțu cere' (Pap. S.) < *verigă*.

Diminutive alintătoare.

Nume comune.

„Pela *anul viitor*” = ‘pela anul viitor. In graiul de toate zilele nu se folosește, numai în poezie’ (Țiplea) < *an*.

Colbuț (Țiplea) < *colb*.

Cuceuț < *cuc*.

Drăcuț < *drac*.

Focuț < *loc* „Se folosește și ea exclamare: Ce *focuțu* să mă fac!” (Țiplea).

Moșneguț < *moșneag*.

Moșuț < *moș*.

Robuț (Țiplea) < *rob*.

Băbășeuță (Pamf. Agr.) < *băbușcă*.

Cafeleuță < *cafea, cafele*.

Copcuță (Mat. 107) < *copeă*.

Colețeuță (Pas.) < *colețică*.

Duducuță (Mold.) < *duducă*.

Dzîluți (Șez. V 175) < *dzîli, zile*.

A da *fuguțu* ‘a se duce răpede’ (Pamf. Cînt.) < *fugă*.

Ierbuță (Mat. 6) < *îurbă*.

Mămuță < *mamă*.

Părăluțe < *parale*.

Văcuță < *vacă*.

*Nume de plante.**Derivate dela substantive.*

- Amărălușă* 'plantă erbacee care conține un suc amar' < *amărală*.
Canalușe = *canale*.
Candelușă < *candelă*.
Degetaruș 'potiraș' < *degetur*.
Drojdiușă = *drojdi*, *drojdie* de bere.
Feregușă = *feregă*.
Firușă 'fin, floarea finului' < *fir*.
Găinușă < *găină*.
Mierlușă < *mierlă*.
Omălușe 'plantă erbacee cu florile albe' < *omăt*.
Panselușă = *pansea*. *panscle*.
Pedicușă = *pădică* 'plantă erbacee cu tulpina tîritoare'.
Splinușă = *splină*.
Pipiriguș = *pipirig*.
Potrocușă = *potroacă*.

Derivate dela adiective.

- Amărușă* 'plantă erbacee conținînd un suc amar' < *amar*.
Negrușă 'plantă erbacee cu sămințile negre' < *negru*.
Nigelușă 'negrușcă, nigella arvensis' < *nigellus* = dim. dela *niger*.

Derivate dela verbe.

- Vindecușă* 'alliaris officinalis' < *vindec*.

*Nume proprii.**Nume de botez.*

- Anușă* < *Ana*.
Ileușă < *Ileana*.
Măriușă < *Mariea*.
Pacușă = *Pachișă* (Șez. III 84) 'Paraschiva'.
Petrușă < *Petru*.

*Nume de animale.**Nume de vaci.**Căiluța* = *Căila* (Pop. 55 a).*Miercuța* = *Mierca* (Pop. 55 b).*Băluța* = *Băla* (Pop. 55 a).*Duruța* (Pop. 55 a) cf. mr. *duriță* 'roșb' (Mih.) = turc. *dori*.*Gălbănuța* (Șez. VII 176) < *galbăn*.*Murquța* (Pop. 55 b) < *murg*.*Nume de câni.**Lăpăduț* (Șez. VII 115) < *lapăd*, cf. *Lăpădatu* (ibid.).*Diminutive depreciative.**Porecle pentru bărbași.**Adămuș* = *Adam* (Pop. 32 a).*Bălegușă* (Pop. 33 a) < *balegă*.*Dărăbuș* = *Dărăb* (Pop. 36 b).*Bălușu* (Pop. 33 a) < *băl* ori *bale*.

ADIECTIVE.

*Diminutive proprii zise.**Acruț* 'acrișor' < *acru*.*Călduț* < *cald*.*Lărguț* < *larg*.*Năltuț* < *nalt*.*Răruț* (Țiplea, Panf. Agr.) < *rar*.*Diminutive alintătoare.**Drăguț* < *drag*.*Dulcuș* (Nicio poamă nu-î *dulcușă* ca mila dela măicușă. Șez. V 71) < *dulce*.*Intreguț* < *întreg*.*Linuș* (Țiplea) < *lin*.*Micuș*, mr. *nițuș* (Pap. B.) < *mic*.*Noiș-nouș* < *noiș*.

Diminutive compătimitoare.

Călicuș, -ă = dim. dela *călic*, -ă 'slab, slăbănog, uscățiv, sec' (Bud.).

Prostuș < *prost*.

Sărăcuș < *sărac*.

Slăbuș < *slab*.

ADVERBE.

Alungușul cu drumul = *dealungu* drumului (Bud.).

Degebușa vii pela mine (Pamf. C. 44 b) = *degeaba*.

A se duce *dulușă* 'a fugi' < *tulesc* = bulg. *tulŭa* 'cachet, couvrir; dérober aux yeux de qn' cu prefacerea lui *t* în *d* sub influența vb. *duc*.

Olecușă < *olcacă*.

PRONUME.

Mătălușă = *matalc* (mold.).

Nimicușă = *nimică* (Păsc.).

Vîodîoșii = dim. dela *vîodîoșii* 'puține, câteva, vreo două' (Șez. V 172)

VARIANTE.

-ălușă.

Din *amărălușă* < *amărală* față de *amar*, *băsmălușă* < *basmale* -*basma*, *părălușe* < *parale* - *para* s'a extras -ălușă cu care s'a auzit derivat :

Pchelcălușă = *pchelcușă* 'pîelcică suptire' (Șez. III 84).

Ierbălușă = *iarbă*-albă (Panțu).

Molcăluș (Pamf. J. 1) = *molcuș*.

Prin analogie cu aceste derivate s'a născut *grebălușă* (Pas.) din *greblușă* (Pas.).

-cuș.

Din *olcușă* față de *oală*, *pîlcușă* - *pîle* s'a extras -cuș(ă) cu care s'a derivat *cescuș* < *cîas* (Svntul... să rugă tăctorilor să-l lase un *cescuș* la rugă. Dos. Prol. 16¹/₁₇), *molcuș* = puțin *moale*.

SUFIXE COMPUSE.

-ăuț (= -ău + -uț).

Găgăuță 'prost' < *gay-*, cf. *gogoman*.

-uluț (= -ul + uț).

Cornuluț (Bud.) < *corn*.*Bădiuluț* = *bade* 'drag, iubit' (Bud.).*Frățeluluț* = *frate* (Bud.).*Mămuliță* = *mamă* (Bud.).*Mîndruluță* = *mindră* 'frumoasă, iubită' (Țiplea).*Neniuluț* = *nene* 'tată' (Țiplea).*Tătuț* = *tată* (Țiplea).**Griginea** : = it. *-uzzo*, *-uccio* & *-uccus*, moștenit în :

Grănuț 'grain, graine', nr. *grănuț* (Pap. S.), *grînuț*, *gîrnuț* (Dal.) 'grain, graine', *grănuț* (Pap. S.) 'boulon, tumeur', megl. *gărnuț* 'boulon, tumeur' < **granuccum* < *granum* 'grain, graine'.

Unele derivate românești se regăseseră în italienește : *bărbuță* — *barbuzza*, *brîncuță* — *brancuccia*, *căldăruță* — *caldaruccia*, *căluț* — *caluccio*, *căpruță* — sic. *capuzza*, *căpuț* — *capuccio*, *domnuț* — *donnuccia*, *furcuță* — vil. *forcuza*, *ineluț* — *anneluzzo*; — *acruț* — vit. *agruccio*, *călduț* — *calduccio*.

Fenomene de Analogie.La grupa cuvintelor în *-uț* a trecut :

Brîncuță 'Nasturtium officinale' = germ. *Brunnenkresse* prin climologie populară.

Substituție de sufix :

Fidilecuț 'fidileș mic' (Șez. 73) < *fidileș* (Șez. V 73), *fedeleș* = ung. *fedeles*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-uță* sunt feminine și fac pl. în *-uți*. — Pentru substantivele în *-uț* cele mai dese ori nu se indică pluralul. Sunt : 1. masculine când arată o ființă (*bouț*, *domnuț*, *frățiuț*, *țeduț*, *pruncuț*, *drăcuț*, *moșneguț*, *moșuț*. — *Căluț* face pl. *căluți*). — 2. Sunt eterogene, pl. *-uțe*, când arată un lucru (*cuțuț*, *picioruț*).

Diminutive compătimitoare.

Călicuș, -ă = dim. dela *călic*, -ă 'slab, slăbănog, uscățiv, sec' (Bud.).

Prostuș < *prost*.

Sărăcuș < *sărac*.

Slăbuș < *slab*.

ADVERBE.

Alungușul cu drumul = *dealungu* drumului (Bud.).

Degebușa vii pela mine (Pamf. C. 44 b) = *degeaba*.

A se duce *dulușă* 'a fugi' < *tulesc* = bulg. *tuľna* 'cacher, couvrir; dérober aux yeux de qn' cu prefacerea lui *l* în *d* sub influența vb. *duc*.

Olecușă < *oleacă*.

PRONUME.

Mătălușă = *matală* (mold.).

Nimicușă = *nimică* (Păsc.).

Văodăoúși = dim. dela *văodăoúși* 'puține, câteva, vreodoună' (Șez. V 172).

VARIANTE.

-ălușă.

Din *amărălușă* < *amărală* față de *amar*. *băsmălușă* < *basmale-basma*. *părălușe* < *parale*—*para* s'a extras -ălușă cu care s'a derivat :

Pchelcălușă = *pchelcușă* 'pîelcică suptîre' (Șez. III 84).

Ierbălușă = *iarbă*-albă (Panșu).

Molcăluș (Pamf. J. 1) = *molcuș*.

Prin analogie cu aceste derivate s'a născut *grebălușă* (Pas.) din *greblușă* (Pas.).

-cuș.

Din *olcușă* față de *oală*, *pîelcușă*—*pîele* s'a extras -cuș(ă) cu care s'a derivat *cescuș* < *cîas* (Svntul... să rugă tăctorilor să-l lase un *cescuș* la rugă. Dos. Prol. 16¹/₁₇), *molcuș* = puțin *moale*.

SUFIXE COMPUSE.

-ăuț (= -ăñ + -uț).

Găgăuță 'prost' < *gag-*, cf. *gogoman*.

-uluț (= -ul + uț).

Cornuluț (Bud.) < *corn*.*Bădiuluț* = *bade* 'drag, iubit' (Bud.).*Frăițeluț* = *frate* (Bud.).*Mămuliță* = *mamă* (Bud.).*Mindruțiță* = *mindră* 'frumoasă, iubită' (Țiplea).*Nenițuluț* = *nene* 'tată' (Țiplea).*Tătuțuluț* = *totă* (Țiplea).**Originea** : = it. *-uzzo*, *-uccio* < *-uccus*, moștenit în :

Grănuț 'grain, graine', nr. *grănuț* (Pap. S.), *grînuț*, *gîrnuț* (Dal.) 'grain, graine', *grănuț* (Pap. S.) 'bouton, tumeur', megl. *gârnuț* 'bouton, tumeur' < **granuceum* < *granum* 'grain, graine'.

Unele derivate românești se regăsesc în italienește : *bărbuță* — *barbuzza*, *brîncuță* — *brancuccia*, *căldăruță* — *caldaruccia*, *căluț* — *ca-valuccio*, *căpruță* — sic. *kravuzza*, *căpuț* — *capuccio*, *domnuț* — *don-nuccia*, *furcuță* — vit. *forcuzza*, *ineluț* — *annelluzzo* ; — *acruț* — vit. *agruccio*, *călduț* — *calduccio*.

Fenomene de Analogie.La grupa cuvintelor în *-uț* a trecut :

Brîncuță 'Nasturtium officinale' = germ. *Brunnenkresse* prin etimologie populară.

Substituție de sufix :

Fidilecuț 'fidileș mic' (Șez. 73) < *fidileș* (Șez. V 73), *fedeleș* = ung. *fedeles*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-uță* sunt feminine și fac pl. în *-uți*. — Pentru substantivele în *-uț* cele mai dese ori nu se indică pluralul. Sunt : 1. masculine când arată o ființă (*bouț*, *domnuț*, *frăițuț*, *ieduț*, *pruncuț*, *drăcuț*, *moșneguț*, *moșuț*. — *Căluț* face pl. *căluți*). — 2. Sunt eterogene, pl. *-uțe*, când arată un lucru (*cuțuț*, *picțoruț*).

SUFIXELE SUBSTANTIVALE-ADIECTIVALE-ADVERBIALE-NUMERALE.

IOR (-iór).

Observație. Fem. -ioară. — Radicalele terminate în *l*, *dz*, *n*, se sufar modificări din cauza lui *i*.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Bărbăciór 'masc ilus' (Car.) *bărbał*, -i.

Hirdăiór (Mat. 65) < *hirdău*.

Osciór (Dan. II 122) < *osuł*.

Bănicioară < *baniiă*.

Berbincioară = mică *bărbân(ă)* 'butoiu, hîndău lung, în care se ține brînza și laptele oii' (Bud.).

Căscioară < *căsuă*.

Corăbioară (Păsc.) < *corabie*.

Delnicioară (Codin, 35) < *delniă*.

Donicioară (Codin, 27) < *doniă*.

Felioură (Pas.) < *felie*.

Gîrnicioară = mică *gîrni(ă)* 'copac uscat și lăsat pe loc' (Codin, 35).

Grămăgioară < *grămadă*, *grămezi*.

Lădicioară (Car.) < *lădiă*.

Pălărioură < *pălărie*.

Putioară (Păsc.) < **putinioară* < *putină*.

Rogojioară (Dos. Prol. 27²/₁₉) < **rogojinioară* < *rogojină*.

Săbioară < *sabie*.

Sămcioară 'un cuțitaș mic' (Grig. I 78 n.) < *sămcea*.

Groșiór 'începutul zîmîtînei, cînd începe a se prinde zîmîtîna pe lapte' (Șez. II 229) < **grosu(i)ór* < *grosuł*.

Diminutive alintătoare.

Nume comune.

Cîrlăiór < **cîrlănior* = *cîrlan* 1. 'cal de un an', la sudul județului [Muscel], 2. 'berbec de un an', la nordul județului (Codin, 17).

Frățior < *frate*, -și.

Drăcușor = *drăcuș* (Pap. B.).

Inimioară, nr. *înioară* (Dal. Pap. B.) < *inimă*.

Meringioară = *merinde* 'proviziuni de drum' (Țiplea).

Noțioară 'oac de un an' (Cîob.) < *noatin*.

Soțioară (Mat. 103), *soțioară* (Dos. Prol. 55²/31) < *soție*.

Surioară < *soră*.

Trestioară (Mat. 14) < *trestie*.

Unghioară (Pas.) < *unghie*.

Nume de plante.

Derivate dela substantive.

Cinepțoară = *cinepa-codrului*.

Cîrligioară < *cîrlig*.

Drojdioure = *drojdii*, *drojdia* de bere.

Lăcrămioare < *lacrămî*.

Lămioară 'lămii[ș]' < *lămie*.

Ovăscior = *ovăș(c)*.

Pupăgioară = *pupăză*.

Rănunchioară 'ranunculus sceleratus' < *rănunchiță*.

Săghioară 'săbiuță, săgeța' < *săghie*, *săbie*.

Sălcioară = *salcie* mirositoare.

Turicioară = *turită*.

Derivate dela adiective.

Galbășoară 'gălbinele' < *gălbuiș*.

Gâlbeioare < *galbăn*, -eni.

Grăscioară 'foae grasă' < *grăsuș*.

Mîrrioară 'viorele, zambile de cîmp' (Țiplea) = *mirioară* 'albastră' (Bibiceseu), *mîrirî* 'albastru' (Țiplea).

Rolundioară 'rănunchioară' = *rolunșior*.

Rumețoară, *rumențoară* 'plantă erbacee cu florile albe-rozee și fructele roșe' < *rumăn*.

Nume de păsări.

Scățcior 'o pasăre mică ce semănă cu stiglița, umblă pre scăeți' (Vicin, 75) < *scăești*.

Nume proprii.

Nume de animale.

Nume de vaci.

Lunioara (Pop. 91) < *Luni*.

Vinioara (Pop. 91) < *Vineri*.

ADIECTIVE.

DIMINUTIVE.

Albior < *alb*.

Eftior < **eftin*tor < *eflin*.

Rotungtor < *rotund*, -zi.

Bolnăvitor < *bolnav*.

Drăguțtor < *drăguț* (Bud.).

Limpețoară (Țiplica), *limpețoară* (Păsc.), despre apă < *limpede*.

ADVERBE.

Răpețtor < *răpede*.

VARIANTE.

-cior.

Din *oscior* < *osuț* față de *os*, *casțoară* / *căsușă* — *casă*, *grăscioară* < *grăsuț* — *gras* s'a extras -cior cu care s'aū derivat :

SUBSTANTIVE.

Fescior (Marian, Nunta, 824) < = *fes* mic.

ADVERBE.

Demulțtor = 'cam *de mult*'.

Depărcior (Ioan... aflind pre un tînăr *depărcior* de oraș.. l-au întors dela țilhărie. Dos. ProI. 32^{1/2}) < *departe*.

Suscior (Noūa Rev. Rom. VIII 88) < *sus*.

SUFIXE COMPUSE.

-ișor (= -iș + -or).

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

*Diminutive propriu zise.**Bețișor* < *băț*, *bețe*.*Bulțișor* 'caseolus' (Car.) < *buiț* 'caseus' (Car.).*Cuișor* < *cuiță*.*Dințișor* (Pas.) < *dinte*, -*ți*.*Domnișor* < *domn*.*Ferisor* (Pas.) < *fier*.*Mițișor* = 'puiă de miță' (Săgh. 96).*Pățișor* < *pat*.*Perișor* < *păr* = pilus și *pirus*.*Peștișor* < *pește*.*Podișor* 'dulap pentru vase' (Conv. Lit. XX 1015) < *pod*.*Prulișor* 'pîne soldățească, pesmete' (Pamf. J. 111) < germ.**Brod.***Girnișor* 'păpușoiu' (Dal.) < *granum* 'grain, graine, pépin'.*Așișoară* < *așă*.*Domnișoară* < *doamnă*.*Felișoară* 'feliță' (Bibl. 25¹/₁₀; Dos. Prof. 19¹/₁₈, 20¹/₁₂, 26¹/₂; Pas.) < *fală*, *fele*.*Funișoară* (Bibl. 159²/₁₆) < *funie*.*Gherișoară* (Păsc.) < *ghîară*.*Lozișoară* (Țiplea) < *loză*.*Țărișoară* < *țară*.*Țirișoară* 'mica parva' (Car.) < *țiră* 'mica'.*Călișoară* (Obed. Pap.B.), *călișoară* (Dal.) 'potecă, cărare' < *cali*.*Diminutive alintătoare.**Nume comune.**Borșișor* = *borș*.*Finișor* (Păsc.) = *fin*.*Frișor* Mat. 115) < *friță*.

Marțișor 1. 'luna Mart', 2. 'hreluc care se face dar de zîntăiū
 Mart' = *mr. marțu* (Mib.).

Ochișor = *ochiū*.

Puișor = *puiū*.

Somnișor = *somn*.

Vinișor = *vin*.

Țișișoară (Dos. Prol. 20¹/₁₄) = *țifă*.

Unghișoară (Pas.) = *unghie*.

Oișoari = *oi* (Șez. V 114).

Verișoară = *vară* 1. 'cousine', 2. (Mat. 59) 'été'.

Vilișoară = *vită* (Șez. V 172 sub *vīodŃoufi*).

Nume de plante.

Borșișor 'plantă erbacee grasă' = *borșișor*, *borș*.

Bumbișor < *bumb*.

Cimbrișor = *cimbru*.

Cuscřișor < *cuscu*.

Lăptișor 'laptele-stîncii' < *lapte*.

Meișor = *meiū*.

Nemșișor < *Neamș*.

Untișor = *untu-vacii*.

Bărbișoară < *barbă*.

Frunzișoară < *frunză*.

Peștișoară 'salvinia-nageante' — *peștișor*.

Scorșișoară 'scoarță aromatică de *Cinnamomum Zeylanicum* Nees'.

Nume de animale.

Albișor 'un pește' (Damé T. 127) — *albișor*.

Nume proprii.

Nume de bolez.

Petrișor (Pas.) < *Petru*.

ADIECTIVE.

DIMINUTIVE.

Acrișor dr. și mr. (Dal.) < *acru*.

Albișor < *alb*.

Asprișor < *aspru*.

Bunișor, mr. *bunșor* (Dal.) < *bun*.

Dulcișor < *dulce*.

Mărișor, mr. *mîrișor* (Dal.) < *mare*.

Micușor, mr. *nișor* (Dal.) < *mic*.

Mulișor, *mulțișor* (Țiplea) < *null*, *mulți*.

Nălișor < *null*.

Negrișor (Car.) < *negru*.

Rărișor (Pamf. Agr.), *rărișoară* (Dos. Prol. 42¹/₂₃) < *rar*.

Căldișor 'călduț' (Pap. B.) < *cald*.

Smedișor (Păsc.) = *smead*.

Diminutive compălimitoare.

Mbroștișor 'prostuț, naiv' (Dal.) = *mbrostu*.

ADIECTIVE INTREBUINȚATE CA SUBSTANTIVE.

Nume de plante.

Asprișoară 'plantă erbacee acoperită cu perii rigizi și aspri' — *asprișor*.

Creșișoară < *creș*.

Dulcișor — *dulcișor*.

Verșișoară < *verde*, *verzi*.

ADVERBE.

Binișor < *bine*.

Depărțișor < *departe*.

Incetișor < *încel*.

De mulțișor 'cam de mult timp' (Păsc.) < *de mult*.

NUMERALE.

Unișor (Cuconașul ei de șapte ai, *unișor*, adecă numai acela avînd, înbla prețur masă. Dos. Prol. 72¹/₃₄) < *unu*.

-ușor (-uș + -or).

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Acușor < *ac.*

Cercușor < *cerc.*

Cuibușor < *cuib.*

Focușor, focșor (Stăncescu, *Basme*, 47) < *loc.*

Ghemușor < *ghem.*

Globușor (Pasc.) < *glob.*

Osușor, osișor 'boală la cai, când se face os la chișiță' (Damé T. 52) < *os.*

Porșor (Șez. II 43, Conv. Lit. XX 1015, Pamf. C.), *porcușor* (Conv. Lit. XX 1015) 'porcoiū mai mic, căpiță de țarbă' < lat. *porca.*

Rișor < *riț.*

Săcșor (Pas.) < *sac.*

Șipușor (Pas.) < *șip.*

Bubușoară < *bubă.*

Căsușoară, căsășoară 'căsuță' < *casă.*

Cep(u)șoară (Săgh. 112 c) = *ceapă.*

Nucușoară (Săgh. 114 a), *nucșoară* (Bibl. 57²/₆, 67¹/₁₈; Săgh. 114 a) < *nucă.*

Diminutive alintătoare.

Nume comune.

Cucușor = *cuc.*

Locușor = *loc.*

Șolmușor = *șoim.*

Tăicușor (Mat. 10) = *taică.*

Trupușor (Mat. 46) = *trup.*

Virfușor (Pas.) = *virf.*

Ap(u)șoară, mr. apșoară (Dal.) = *apă.*

Iep(u)șoară = *iapă.*

Măicușoară (Mat. 103) = *maică.*

Minușoară (Pascu, Cimilituri, Anexă) < *mînă*.

Oușor = *oț*.

Pușor = *puf*.

Săpșoară (Hasdeu, Cuv. I 300) = *sapă*.

Șeușoară (Păsc.) < *șa*.

Nume de plante.

Bobușor 'Lathyrus tuberosus' < *boabă*.

Cuibușor < *cuib*.

Firușor 'firuță, firicea' < *fir*.

Grișor < *grîș*.

Inușor = *in-de-cîmp*.

Moscășor 'plantă erbacee delicată cu slab miros de mosc' < *mosc*.

Vășor 'Splachnum sphaericum' < *vas*.

Cepșoare (pl.) = *ceapa-cîorască*.

Izmușoară = *izmă*.

Limbușoară = *limba-mariș*.

Pomușoară < *pom, poamă*.

Drobușor, drobușoară < *drob*.

Nume de animale.

Porcușor 'un pește' (Damé T. 127) < *porc*.

Nume proprii.

Nume de bolez.

Nicușor = *Nicu*.

Diminutive depreciative.

Grecușor (Alecsandri, T. 47) = *Grec*.

Omușor = *om*.

ADJECTIVE.

Drăgușor, drăgșor (Car.) < *drag*.

Micușor, mr. micșor (Dal.) 'mititel' < *mic, mic*.

Slăbușor (Pas.) = *slab*.

Ușor, vr. *iūșor* (Bibl. 209²/₆₇), *ișor* (Mard.), mr. *l'ișor*, *lișor* (Dal.) < *levis*. — Varianta megl. *licșor* a căpătat pe c subtl influența lui mr. *nîcșor*, dr. *mîcușor*.

Aișor, *aișoară*, *aľușor*, *aľușoară* 'usturoiță' < *aľũ* 'usturoiũ'.
Cimbrușor, *cimbrușor* = *cimbru*.

-uľior (= -ul + -ior).

Diminutive alintătoare.

Mămultoară = *mamă* (Țiplea).

Mîndrulior, -oară = *mîndru*, -ă 'frumos, ăubi' (Țiplea).

Originea : = it. -*iuolo*, -*iolo*, port. prov. -*ol*, sp. -*uelo*, r. -*euil*, -*eul*, -*ol* < -*colus*, -*iolus*, -*cola*, -*iola*, moștenit în :

Aľor < *alliolum*.

Căprior 'chevreuil, chevron', *căprioară*, mr. *ciprioară* (Dal.) 'chevette' < *capriolus*, *capriola*.

Fecťor, mr. megl. *fiťor* 'garçon', *fecťoară* 'vierge' < **feliolus*.

Fuťor, mr. megl. *ful'or* < **folliolus*.

Picťor (dr. mr. megl.) < **petiolus*.

Ulcťor < *urceolus*.

Ușor, *ușťior* (Conv. Lit. XX 1020) < *ostiolum*.

Ghioară 'viorea' (megl.) < *viola* 'violette (fleur)'

Mľor (Dal.), *miľ'or*, *mľ'or* (megl.), *mioară*, *meoară*, vr. *mîeoară* (Bibl. 72²/₅), mr. *mľ'oară* (Dal.) < **agnelliolus*, **agnelliola* = *agnellus*, *agnella*, *agniculus*, *agnicula*, *agnicellus*, *agnicellulus*, *agnulus*.

Radicalele terminate în *ș*, *dz*, *n*. se suferă modificări :

-*ľťor* > -*ctťor* : *bărbăctťor* < *bărbaľťi*, *oscťor* < *osuľ*, *bănicťoară* < *baniiľă*, *luricťoară* < *luriľă*, *drăgucťor* < *drăguľ*.

-*dzťor* > -*gťor* : *grămăgťoară* < *grămadă*, *grămezťi*, *meringťoară* < *merinde*, -*zi*, *pupăgťoară* < *pupăză*, *pupeze*, *rotungťor* < *rotund*, -*zi* < *răpegťor* < *răpede*, -*zi*, *limpegťoară* < *limpede*. -*zi*. — Înșă *rotundťoară*.

-*nľťor* > -*ľor* : *cirlăľtor* < **cirlănľtor* < *cirlan*, *notľoară* < *noalľn*, *putľoară* < *putină*, *eľťior* < *eľťin*, *gălbľior* < mr. *gľlbľňor*. — *Rumecťoară* și *rumenťoară*.

-sciór > -șliór : *groșliór* < **grosuciór* < *grósul*.

Precedat de ș, sunetul *i* din *-iór* s'a prefăcut mai întâiu în *î* și apoi a dispărut : *-ișor* < *-iștor*, *-ușor* < *-uștor*; *ușor* < *ostiolum*. Sunetele *î* și *u* din *-ișor* și *-ușor* se sineopează uneori : *apușoară* și *apșoară*, *nucușoară* — *nucșoară*.

Genul și Pluralul.

Cuvintele în *-oară* sunt feminine și fac pl. în *-oare*. — Cuvintele în *-or* sunt : 1. masculine, când arată o ființă, 2. eterogene, pl. e, când arată un lucru (*oscior* — *oscioare*, *beșior* — *beșioare*). Sunt totuș masculine : *dinșior*, *ochișor*, *perișor*. — Se întrebuințează numai la sg. : *borșior*, *finișor*, *groșliór*, *somnișor*, *vinișor*.

SUFIXELE SUBSTANTIVALE-ADIECTIVALE-PRONOMINALE-INTERJECTIONALE.

IC (-ik).

Observație. Fem. *-ică*.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Derivate dela substantive.

Brașic (Codin, 11) < *braș*.

Hăliic de lupi 'grămadă mică de lupi' (Hasdeu 594, Vircol) < *hăliă* 'grămadă, de cini, de hoți'.

Nodic 'copil mic' (Șez. III 83) < *nod*.

Pălic (Codin, 56) < *pat*.

Popic < *pop* 'stîlp'.

Arburic (Dal.) < *arburi* 'stejar'.

Cățălic (Pap. B.) < *cățâl*.

Cilic (Dal.) < *cal*.

Cîmpic (Dal.) < *cîmp*.

Cîpic (Dal.) < *cap*.

Cluputic (Dal.) < *clopot* 'clopot'.

- Ficțuric* (Pap. B.) < *fiCTOR* 'bălat'.
Țumiric (Dal.) < *Țumar* 'măgar'.
Izvoric (Dal.) < *izvor* 'izvor'.
Miric (Dal.) < *mer* 'măr'.
Țilic (Dal.) < *Țel* 'mîel'.
Prunic (Dal.) < *prun*.
Pucic (Pap. B. Dal.) < *pociu* 'ulcior'.
Tiliric (Dal.) < *tălar* 'putină'.
Țipuric (Dal.) < *Țipor* 'topor'.
Usic (Dal.) < *os*.

- Bucățică* < *bucată*, -ăși.
Cărticică < *cărticea*.
Cordică < *cordea*.
Lăibărică (Codin, 45) < *loibor* 'haină lucrată rău și nepotrivită pe corp' (Codin, 45).
Lopățică < *lopată*, -eși.
Mărgică < *mărgea*.
Pietricică < *pietricea*.
Pielcică < *pielcea*.

- Căsică* (Pap. B.), *cîsică* (Dal.) < *casă*.
Chilică 'pîelișă' (Dal.) < *chiati*.
Cîciulică (Dal.) < *cîciulă*.
Cîlădică (Dal.) < *cîlădă* 'paner'.
Crușică (Dal.) < *cruși*.
Cuștică (Dal.) < *coastă*.
Cuvilică 'covățică' (Dal.) < *cuvată*.
Dziinică (Dal.) < *dzeană* 'deal, colină'.
Fitică 'fetișă' (Pap. B.) < *feată*.
Hurică (Dal.) < *hcră* 'sat'.
Mulică (Dal.) < *mulă* 'calîră'.
Penurică (Dal.) < *pénură* 'cușu'.
Pîdurică (Dal.) < *pîduri*.
Scărică (Pap. B.) < *scară*.

Derivate dela adiective.

- Mizinic* 'degetul cel mic dela mînă ori dela picior' (Țiplea) < *mezîn*.

Derivate dela verbe.

Ciupulic 'pasăre mitologică despre care poporul crede că răpăia [sic !] copiii mici' < *ciuplescu* 'fur'.

*Diminutive alintătoare.**Nume comune.*

Birbitic 'bărbăţel' (Dal.) < *birbat*.

Frătic (Pap. B.), *fritic* (Dal.), *fărtic* (Pap. B.) 'frăţior' < *frati*.

Bădică (Săgh. 43) < *bade*.

Bombonică (Mold.) < *bomboană*.

Lăplică < *luple*.

Nopticică (Nu-î dau pace cît îi *noplicica* de mare, Codin Ing. 117) < *noapte*.

Păpuşică < *păpuşă*.

Cucuşică 'nucuşoară' (Dal.) < *cucoasă* 'nucă'.

Surică 'surioară' (Pap. B. Dal.) < *soră*.

Unglică 'unghişoară' (Dal.) < *ungl'ă*.

*Nume de plante.**Derivate dela substantive.*

Aurică 'arbusc cu florile galbene-portocalii' < *aur*.

Dentică, *denţică* 'cîrligîor, doi-dinţi' < *dinte*, *dinţi*.

Feciorică 'iarba-fecioarei, iarba-feciorilor' < *fecior*.

Frigurică 'frigor, fierea pămîntului' < *friguri*.

Măzărică < *mazăre*.

Purică 'iarba-puricelui' < *purice*.

Sultănele 'nemţoaice, condurul-Doamnei' presupune un sg. *sultănică* < *sultan*.

Zgrăbunţică, *zgrăbunţică* < *zgrăbunţ*.

Mr. *ciumurică* (Panţu), *cîmburică* (Dal.), megl. *cîubică*, *cîmirică* 'cimbrisor, cimbru' < **cîmbur* = *cimbru*.

Derivate dela adieective.

Flămînzică 'Hain-Hungerblume' < *flămînd*, -zî.
Tăpoșică plantă erbacee aspră păroasă < {*ăpos*. -șî.

*Nume proprii de persoane.**Nume de botez feminine.*

Angelica < *Angela*.
Anica < *Ana*.
Marica < *Mara*, *Márica*.
Pachica (Șez. III 84) < **Paraschica* < *Parasca* = *Paraschiva*.

Nume de botez masculine.

Costică < *Coste*.
Gîorgică < *Gîorge*.
Ionică < *Ion*.
Jănică < *Jan*.
Mitică, *Dumitrică* < *Dumitru*.
Petrică < *Petru*.
Vasilică < *Vasilc*.

*Nume proprii de animale.**Nume de vaci.**Derivate dela substantive.*

Joica (Pop. 91), *Gîoica* (Pop. 56 b) < *Joî*, *Gîoî*.
Vinerica (Damé T. 181) < *Vinerî*.
Sîmbotica (Damé T. 181, Săgh. 53, Șez. VII 176) < *Sîmbătă*.
Sîmboîca (Pop. 56 a) < *Sîmbolea* (Pop. ib.).

Derivate dela adieective.

Rușica, *Rușica* (Pop. 56 a) < *roș*.

*Nume de oi.**Derivate dela substantive.*

Buzurica (Pop. 57 a) < *Búzurea* (Pop. ib.).
Pupuzica (Damé T. 182) < *pupăză*.

Derivate dela adiective.

Lăica (Pop. 57 a) = *Laia*.

Mișilica (Damé T. 182) < **mișilica*, cf. *mîșil* 'mititel'.

Muscurica (Damé T. 182) < *mușcur* 'cu pete albe la cap, despre animale' (Dal.).

Ocheșica (Damé T. 182) < *oacheș*.

Nume de capre.

Cercelica (Damé T. 182) < *cercel*.

Cercurica (Damé T. 182) < *cerc* pl. *cercuri*.

Nume de mâți.

Vineșica (Șez. VII 116) < *vinăt*, -ești.

Diminutive depreciative.

Broșurică < *broșură*.

Beșic (Candrea-Dens 153) < *beat*, *bești*.

Cioric, *șoric* (Viciu, 78) = *șor*.

ADIECTIVE.

Cinulic = puțin *cinul* 'cărunt' (Dal.).

Grăsic 'grăsuț' (Dal.) < *gras*.

Himăzic 'pușintel' (Dal.) < *năheamăză* 'pușin' (Dal.).

Muștic 'frumușel' (Dal.) < *mușal*.

Mirică 'mărișoară' (Dal.) < *mari*.

Sugîric (Dal.) = *sugar* 'mîel sugar'.

Frumușică, fem. dela *frumușel* < *frumos*, -și.

PRONUME.

Alilica < *alita*.

Oarecică 'ceva, un lucrușor' (Săgh. 62), *oricică* 'ceva, oarece : am să-ți spun o oricică = am să-ți spun ceva' (Șez. III 83).

INTERJECȚII.

Aolică = *aoleă*, *aulei*.

VARIANTE.

-șică.

Din *frumușică* față de *frumos*, *păpușică* s'a extras *-șică* din *preușică* < *preuteasă*.

-țică.

Din *bucățică* față de *bucată*, *lopățică*—*lopată* s'a extras *-țică* cu care s'au derivat :

Horboțică (Mold.) < *horbotă*.

Argințică mic arbust cu frunzele coriace verzi lucitoare < *argint*.

Cerițică 'cérinthe' < *cerintha*.

Levănțică = *livant*, Bot.

SUFIXE COMPUSE.

-ulică (= -ul + -ică).

SUBSTANTIVE.

Mămulică (Țiplea) = *mamă*.

Ziulică (toată *ziulica*, cât îi *ziulica* de mare, Mold. Cf. și Sez. V 176) < *zi*.

Ciumulică 1. 'creștet, vîrf de munte' (Dal.), 2. 'cucuțu' (megl.) < *cîmă* 'bucățică de lînă' (Dal., megl.) = *cîumbă* (Pap. B.), *gîumbă* (Pap. B. Dal.) 'umflătură'.

Bubulică 'cărăbuș' (Pap. S. megl.) < *bubă* 'insectă' (megl.), 'vîrme de mătasă' (Dal.) = bulg. *buba* 'ver-ă-soie ; insecte, vermine'.

Rușulică plantă erbacee cu florile roșii-portocalii < *roș*.

Sfulică 'ver luisant' (megl.) < *sfîles* 'luire, éclairer'.

ADIECTIVE.

Mîndrulic, *-ică* (Țiplea) = *mîndru* 'frumos, iubit'.

Drăgulică < *drag*.

Mutulică 'prost' < *mut*.

-ilic (= -eală + -ic).

Ventrilică 'buruene de cel-perit' < *vîntre*, cf. *negrilică* 'cenușcă, negroaică, negrușcă' < *negréală*.

-ieie (= -icîñ + -ic).

Florivică < floare.

Pulivică (Pas.) < pulă.

Luntrivică Bot. 'Spitzkiel' < luntre.

Săricică Bot. 'iarbă-sărată' < sare.

Percic 'perișor' (meșl.) < per.

-ănie (= -an + -ic).

Vărnică 'verișoară' (Boc.) < văr, vară.

-ărie (= -ar + -ic).

Jucărică 'jouet' < joc 'jouer'.

-urie (= -ur + -ic).

Ghibirdic 'mie' (Mold.) < *ghiburic < gheb, cf. *ghiburel* 'mărunțel, mititel, gheboșel' (Păsc.).

Rourică Bot. = roșă.

-otie (= -ol + -ic).

Diminutiv alintător.

Verotic (Viciu, 89) = vîer.

Originea : =sp. pg. -ico (Diez, 284—285), it. -icco, fr. -iche (Horning, ZRPh. XX 340—343) < -iccus, -icus, care, sub forma feminină -icca, -ica (fără ca de altfel să putem ști cantitatea lui i), se întrebunțează în inscripții ca diminutiv alintător pe lângă nume de persoane : *Bodicca*, *Bonica*, *Carica* (Meyer-Lübke, 542).

'*Bunic* grand-père', *bunică* 'grand'mère', fr. dial. *bonique*, 'vieillard', pv. *bonic*, cat. *bonich*, vald. *bunikk* 'passablement bon' > **bonicus*, *bonus*.

Unele derivate romanice se regăsesc în românește : mr. *pucic*—fr. *poliche* < *pol*, dr. *Ionică*, *Petrică*, *Antonică*—sard. *Johannicu*, *Piricu*, *Antonicu*;—dr. (*déget*) *mizinic*—sp. *dedo meñique* 'petit doigt' (*minimus*).

Obscure :

Cîric de pâne 'bucăciică de pîne' (Codin, 16).

Felentic 'hănu(șă) prăpădită' (Codin, 31), *flintic* 'limba [de] dina-
inte la cîoarecî prin care intră curașă, ea ține și prohabul' (Viciu,
43), *flintic*, *flintoc* 'loloș, înmodătură, încleitură' (Viciu, 57),
flintic 'fată mică și obraznică' (Șez. II 227).

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în *-ic* au trecut :

Bobric 'rognon' (Viciu, 21) < ture. *böbrek*.

Tăgărcică, *trăgăciică* (Pap. B.), *trîțiciică* (Dal.) 'panetiêre, besace'
< ture. *lațarđik* 'petit sac de cuir'.

Junică 'gênisse' < *junix*, *-icis*.

Mîtrică, *mîtrică* 'oac, capră care se mulge în genere la o strungă'
(Dal.) < *matrix*, *-icis*.

Lindic 'clitoris' < **l'ndic* < *landica* (A. Philippide, Principiș,
148). — Accentul s'a păstrat pe teritoriul francez : vfr. *larđie* în
'envoyer qn à la *landie* sa mère' (Hörning, ZRPh, XXXII 365).

Sufixul *-ică* s'a substituit lui *-el* în *Aurică* 'nume de cîiu' (Șez.
VIII 114) < *Aurel*.

Genul și Pluralul.

Cuvintele dr. în *-ică* sunt feminine și fac pluralul în *-ele* (*mărgică* pl. *mărgele*), din cauză că *-ică* s'a alipit mai întăiu la cuvintele în *-ea*, cari fac pluralul regulat *-ele* (*mărgică* < *mărgea*); — cuvintele mr. în *-ică* fac însă pluralul regulat în *-î* (*cîsică* pl. *cîsișî*), din cauză că derivarea nu s'a făcut dela cuvinte în *-ea* (*cîsică* < *casă*). — Cuvintele în *-ic* sunt 1. masculine, când arată nume de ființe masculine (*bîrbîlic*, *cățalic*, *cîlic*, *fițuric*), nume de copaci (*arburic*, *mîric*, *prunic*), nume de păsări (*cîupulic*); — 2. eterogene, când arată nume de lucruri, și fac pl. în *-e*, mr. *-î* (*pălic*, *popic*, *cîmpic*, *cîpic*, *puic*).

Bădică, *lăptică*, *nopțică*, *păpușică*, mr. *surică*, *mămulică*, *ziulică*, *drăgulică* se întrebuintează numai la sg.

SUFIXELE VERBALE.

EC (-'ek).

Observație. Dr. mr. — Și -ic. — În cuvintele moștenite *e(i)* s'a sincopat uneori.

Funcțiunea.

MANIFESTAREA SAU ACTIVITATEA PRIMITIVULUI.

Orbec 'lăter' < *orb*.

Nșarpic, -arc (Pap. B.), *inșerpicare* (Obed.), *nșerpichez* (Dal.), *șurpicari* (Dal.) 'devenir furieux' < *șarpi*.

Încornicare a 'întuneca' (Obed.) < bulg. *čeren* 'noir'.

Nștumedic, *nștumulicare* 'înjumătălesc' (Pap. B.) < *giumitate*.

Șcúrtic (Dal.), *șcúrtichez* (Pap. B.), inf. *șcúrticare* (Pap. B.), -i (Dal.) = *șcúrtedz* (Pap. B. Dal.).

FRECVENTATIVE.

Șcl'oupic 'boiter' (Pap. B.) < *șcl'op* 'boiteux'.

Aulmec (Dos.) = *aulmu* (Dos.) 'flairer, en parl. du chien' < *a* + **ulmu*, vr. *olmu* 'flair' (Hasdeu, 386—387). — Modern *adulmec* < *a* + *de* + **ulmec*.

Sćircic, -ari 'grincer' (Dal.) = bulg. *skáržam*.

Originea : = it. -icare, sp. -car, -gar, pr. -egar, fr. -cher, -ger, -oyer, -ier < -icare, moștenit în :

Impiedec < *impedico*.

Incalec 'monter à cheval' < *caballico*.

Incarc 'charger' < *carrico*.

Judec 'juger' < *judico*.

Lunec 'glisser' < *lubrico*.

Mestec 'mâcher' < *maslico*.

Vindec 'guérir' < *vindico*.

Zburătăcesc 'a izbuti să scoți niște puți din închirceală' < **exvolalico*, *volaticus* 'qui vole'.

IP (-ip).

Observație. — Dr.

Derivate.

Ciripesc, mr. *șiripedzu* 'gazouiller' < mr. *șir* = lat. **linniulo*, *linnio* idem. (G. Pascu, Etim. Rom. 21).

Infiripez 'se remettre' < *șire*, cf. *a-și veni în șire*.

Originea : -*ipo* (G. Pascu, Et. Rom. 21), moștenit în :

(*In*)*aripez*, azi întrebuințat numai la participiu (dr. *aripal*, megl. *iripal*), cf. și *a se aripi* 'a bate din aripă' (Bibl. 1688, la Tiklin) < **alipo* < *ala*. (G. Pascu, Et. Rom. 17).

Țip, megl. *țop* 'crier' < *linnipo* (G. Pascu, Et. Rom. 40—41).

UR (-'ur).

Observație. Dr. mr.—Dr. și -*or. ăr.*

Derivate.

Desfășur < *fașă*.

Infășur < *fașă*.

Picur < *pic*.

Aruchiușur (Pup. B.), *arichiușur* (Dal). = *arăchișu* (Pap. S.) 'glisser'.

Ampatur 'courrir' (Obed. Mih.) < ngr. *πυζώ* 'fouler'.

Mpihōr, -*urare* 'faire l'amour' (Mih.) < ngr. *μοιχός* 'adultère', *μοιχεύω* 'commettre un adultère'.

A zgreptora = *a zgrepșă* 'a se necăji să se ție cu unghiile de ceva, a se acățăra' (Șez. V 174).

Frunzăresc 'a mânca câte puțin, de colea de colea' (Codin Ing. Mold.) < *frunză*?

Gustăresc 'gust câte puțin, răpede' (Pamf. J. 11) < *gust*.

A se acățăra (Șez. V 174 sub *zgreptora*) = *a se acăța*.

Originea : =it. -*olare*, sp. -*ular*, -*olar*, fr. -*ler* < -*ulo*, moștenit în :

Scultur 'secouer, agiter' < **executulo* = *executio* (A. Philippide, Pr. 73).

Spînzur 'pendre' < **expendiulo*, *pendeo*, cf. it. *spenzolare*.

Tremur 'trembler' < *tremulo*.

Turbur, tulbur 'troubler' < **turbulo*, cf. fr. *troubler*.

Ustur < *ustulo*.

Vintur 'exposer à l'air, remuer, retourner des grains, éventer' < **ventulo* = *ventilo*.

Zburătorese 'deprind, învăț la zburat' (Conv. Lit. XX 1017), *zburătorese* 'a alunga păsările din ogradă, lovindu-le chiar cu pietre, pentru a le prinde' (Pamf. Cînt.) < *zburător*, și deci nu are a face cu sufixul *-or*.

SUFIXELE ADVERBIALE.

E (-'e).

Observație.—Dr. mr. megl.

Derivate.

1. Adiectivele în *-esc* fac adverbele corespunzătoare în *-ește*. Câteva exemple : *bărbătesc* — *bărbitește*, *cînesc* — *cînește*, *femeesc* — *femește*, *franțuzesc* — *franțuzește*, *nemțesc* — *nemțește*, *omeneesc* — *omenește*.

Forma *-ește* provine din *-eaște*. Această formă se găsește în vr., dial. dr., mr. și megl.

Săhăstreaste (Lăcuța svntul Théofil în [mănăstire] *săhăstreaste* eișiva aī. Dos. Prot. 59¹/₂₅).

Călarește (Candrea) = *călare*.

Cîneaște (Pap. B.), *cîneaști* (Dal.) < *cînescu*.

Țisputeaști (Dal.) < *Țisputescu* 'de vlădică'.

Friștaști (Dal.) = dr. *frățește* < *frati*, pl. -și.

Hurțileaști 'țărănește' (Dal.) < *hurțiat* 'țăran'.

Mușcaști 'băbește' (Dal.) < **mușesc* < *moașă*.

Umineaști (Dal.) = dr. *omenește* < *omeneesc*.

Megl. *arnăuțești* < *Arnaat*, -și.

2. *Lesne* 'facilement, aisément' < bulg. *lesen* 'facile, aisé', *lesno* 'facilement, aisément'.

Chischime (Mih.) < *chischim* 'propre'.

Dure (Mih.), *duri* (Dal.) 'assez' — alb. *dura* idem < ture. *durmak* 's'arrêter, rester'.

Originea : *-e*, moștenit în *bine* < *bene*, *dulce* < *dulce*, *mînc* < *mane*.

CAPITOLUL II.
SUFIXELE DE ORIGINE LATINO-BALCANICĂ.
SUFIXELE SUBSTANTIVALE.

IE (-iie).

Observație.—Dr. mr.

Funcțiunea.

Abstracte.

O CALITATE.

Derivate dela adiective.

Bădărănie < *bădăran*.

Beție < *beal*, -și.

Blestemăție < *blestemat*, -și.

Calicie < *calic*.

Căsnicie < *casnic*.

Chelboșie < *chelbos*, -și.

Cucernicie < *cucernic*.

Cuminție < *cuminte*, -și.

Curăție < *cural*, -și.

Destoinicie < *destoinic*.

Deșerție 'vanité' (vr.) < *deșert*, -și.

Dușoșie < *dușos*, -și.

Ereticie (Dos. Prol. 23¹/₂₅) < *eretic*.

Fericie 'bonheur' (Let. 228) < *ferice*.

Fudulie < *fudul*.

Gîngășie < *gingaș*.

Grozăvie < *grozav*.

- Hărnicie* < *harnic*.
Îndărătnicie < *îndărătnic*.
Măreție < *măreț*.
Minunăție < *minunat*, {l.
Mișelie < *mișel*.
Mulție 'mulțime' (Car.) < *mull*, -{l.
Nebunie < *nebun*.
Nerozie < *nerod*, -z{l.
Obrăznicie < *obraznic*.
Păcătoșie < *păcătos*, -ș{l.
Păgînie (Dos. Prol. 15²/₆ 90²/₁₅) < *păgîn*.
Părlăție < *părtaș*.
Mulție 'mulțime' (Car.) < *mull*, -{l.
Prostie < *prost*.
Simeție (Dos. Prol. 96¹/₂₇) < *semeț*.
Tinerie 'jeunesse' (Codin Ing.) < *lînăr*.
Voinicie (Șez. V 172) < *voinic*.

Derivate dela substantive.

- Bărbăție* < *bărbat*, -{l.
Cînie 'méchanceté' < *cîne* 'chien'.
Dușmănie < *dușman*.
Măestrie (Aceasta de mică fuscăse *măestrie* drăcească. Dos. Prol. 55¹/₁₃. — Nestor... mearșă acolo unde eră făcută *măestrie* de luptat. Dos. Prol. 89²/₁₁) < *maestru*.
Omenie (L-aŭ lovitul boală, de-l scotfa din *omenie*, Dos. Prol. 99¹/₂) < *oamenl*.
Prietinie < *prietin*.

O DEMNITATE.

- Armășie* < *armaș*.
Bănie < *ban*.
Deputăție < *deputat*, -{l.
Domnie < *Domn*.
Dregătorie < *dregător*.
Logofeție < *logofăt*, -e{l.
Pășie (Tiktin, Mat. 109) < *pașă*.

O STARE SOCIALĂ.

Argăție < *argat*, -{i}.
Boerie < *boer*.
Călugărie < *călugăr*.
Păstorie < *păstor*.
Preuție < *preul*, -{i}.

O PROFESIUNE.

Cămătărie < *cămătar*.
Cărăușie < *cărăuș*.
Cîobănie (Mat. 12) < *cîoban*.
Gazelărie < *gazetar*.
Negustorie < *negustor*.
Oerie (Pamf. J. III) < *oer*.
Plutășie (Pamf. C.) < *pluțaș*.

O CALITATE ȘI PERIOADA DE TIMP CÂT DUREAZĂ EA.

Cuconie = timpul cît cineva e *cocon* 'copil'.
Fecțorie 'virginité' (Aceasta..., numită femeae lui Marchian..., până la bătrîneașe ș-au ținut *fecțoriea*. Dos. Prol. 15²/₁₄) < *fecțoară*.
Fetie 1. 'virginité' (Aceasta... în *fetie* s'au săvîrșit cu pace. Dos. Prol. 13²/₁₉, Șez II 227), 2. 'timpul cît cineva e virgină, fată-mare' (Șez. II 227, Codin 31).
Flăcăie 'vremea cît un flăcău petrece necăsătorit' (Codin, 32) < *flăcăi*.
Pruncie = timpul cît ești *prunc* (Dos. Prol. 33²/₁).
Văduvie = timpul cît o femeie e *văduvă*.

O INRUDIRE ȘI UNEORI ȘI PETRECEREA CARE ARE LOC CU ACEA OCAZIE.

Cumătric 1. 'compérage, commérage', 2. 'repas de baptême' < *cumătru* 'compère'.
Cuscrie < *cuscru*.
Frăție < *frate*.

O ACȚIUNE.

Derivate dela verbe.

Ajutorie 'ajutorare' < *ajutorez*.
Călărie < *aălăresc*.

- Călătorie* 'voyage' < *călătoresc*.
Căsătorie < *căsătoresc*.
Cucerie < mă *cuceresc*.
Cununie < *cunun*.
Moștenie 'moștenire' (I-au lepădat tată-său de moșteniea împărăției, Dos. Prol. 98²/28) < *moștenesc*.
Scirnăvie 'profanare' (Bibl. 86²/3) < *scirnăvesc*.

Concrete.

LOCUL DE DESFACERE A UNOR PRODUSE.

- Brinzărie* < *brinzar*.
Brutărie < *brutar*.
Cășăpie < *casap*.
Cirnălărie < *cirnălar*.
Lipscănie < *lipscan*.
Pălărierie < *pălărier*.
Pitărie < *pitar*.

LOCUL UNDE SE EXERCITĂ ACȚIUNEA PRIMITIVULUI.

- Judecătorie* < *judecător*.
Legăturie < *legător*.

Băcie 'bergerie, fromagerie' (Țiplea) < *bačii*, cf. și bulg. *bačija*.

NUME DE MEDICAMENTE.

- Doftorie* 'medicament' < *doftor* 'médecin'.
Șorecie (Păsc.), *șoricie* (Codin Ing.) 'otravă pentru stîrpirea șoarecilor' < *șourec*.

NUME DE BOLI.

Suhărie (Grig. I 85), *șuhărie* (Șez. II 43) 'gutunar; rhume' < ?

APARTINEREA.

- Avuție* 'richesse, fortune' < *avul*, -fî.
Moșie 'propriété foncière' < *moș*.

PRODUSUL PRIMITIVULUI.

Licărie 'puțină lumină' (Codin Ing.) < *licăresc* 'a lumina puțin'.
Zugrăvie 'pictură' < *zugrăvesc*.

DIMINUTIVE.

Bărbie 'menton' < *barbă* 'barbe'.
Băbătie 'babă, în glumă' (Mold.) < *băbete*, cf. *moșnegărie* = *moșneag* (Mold.).

Abstracte-Concrete.

MEȘTEȘUGUL ȘI LOCALUL UNDE SE LUCREAZĂ.

Bucălărie < *bucătar*.
Ceasornicărie < *ceasornicar*.
Ciubotărie < *ciubotar*.
Croitorie < *croitor*.
Curelărie < *curelar*.
Dogărie < *dogar*.
Fierărie < *fierar*.
Grădinărie < *grădinar*.

Boerie 1. demnitate, 2. 'boală lumească, sifilis' (Săgh. 85) < *boer*.
Datorie 1. 'devoir', 2. 'dette' < *dator*.
Lemnărie 1. meșteșugul, 2. lemnele unei construcții, 3. loc unde se țin lemne < *lemnar*.
Impărăție 1. funcție, 2. loc peste care se întinde < *împărat*.
Tărie 1. 'calitatea de a fi tare' (Dos. Prol. 48^{1/8}), 2. 'cer' (Vîrcol) < *tare*.

SUFIXE COMPUSE.

-*ărie* (= -*ar* + -*ie*).

Observație — Precedat de *ș*, *ă* se schimbă în *e*.

Abstracte.

O STARE.

Copilărie 'enfance' < *copil*.

O PETRECERE CU PRIMITIVUL.

Furcărie 'șezătoare, clacă' (Pamf. J. III) < *furcă* 'quenouille'.

PRODUSUL PRIMITIVULUI.

Clovnărie < *clown*.

Drăcărie 'drăcie' < *drac*.

Momițarie 'imitație servilă' < *momilă*.

Șollicărie < *șollic*.

PROFESIUNEA.

Iorgangerie 'meșteșugul plăpămăriei' < *iorgangiñ* 'plăpămar'.

Plutărie 'meșteșugul plutelor' (Șez. II 24) < *plută*.

Concrete.

LOCALUL UNDE SE DESFAC PRODUSELE UNEI PROFESIUNI.

Abagerie < *abagiñ*.

Albagerie < *alvagiñ*.

Boiangerie < *boiangiñ*.

Bragagerie < *bragagiñ*.

Lăcătușărie < *lăcătuș*.

Tutungerie < *tutungiñ*.

LOCALUL UNDE SE PRODUCE PRIMITIVUL.

Bănărie 'monetărie' < *ban*.

Ștrengărie 'atelier unde se fac funiile și ștreangurile' (Conv. Lit. XX 1018) < *ștreang*.

Vinărsărie 'clădirea în care se face vinarsul, povimă' (Rev. cr. lit. III 173) < *vinars*.

LOCALUL UNDE SE EXERCITĂ O PROFESIUNE.

Soțragerie 'salle à manger' < *soțragiñ*, cf. și ngr. *σοφρατάρια*.

COLECTIVE.

Apărie < *apă*.

Bănărie (Pamf. C.) < *ban*.

Colbărie < *colb*.

- Fumărie* < *fum*.
Glodărie < *glod*.
Grundzărie 'drum cu grundzuri de glod înghețat' (Șez. V 76) < *grundz* 'bulgăr de glod înghețat'.
Peticărie < *petic*.
Pocărie 'pământ plin cu pocii' (Codin, 59) < *pocă* 'prăjioară ascuțită ce se pune la vișă în loc de harag' (Codin, ib.).
Pomărie 'fruits' < *poamă*.
Rufărie < *rufă*.

LOCUL PE CARE SE AFLĂ O COLECTIVITATE DE PLANTE.

- Bostănărie* < *bostan*.
Harbuzărie < *harbuz*.
Perjărie < *perjă*.
Stuhărie (Hasdeu, 3076) < *stuh*.

LOCUL UNDE SE AFLĂ O COLECTIVITATE DE ANIMALE.

- Broscărie* < *broască*.

LOCUL UNDE SE AFLĂ UN CORP CHIMIC.

- Vărărie* < *var*.

LOCALUL DESTINAT PENTRU O COLECTIVITATE.

- Hulubărie* < *hulub*.
Fînărie 'fenil' < *fîn*.
Ghețărie < *ghiață*.

UN LOC INGRĂDIT PENTRU ANIMALE.

- Bourie* (Pop. 164 a) < **bouărie* < *boi*.
Căprărie (Șez. V 55) < *capră*.
Cerbărie (Mold.) < *cerb*.
Ciulărie (Viciu, 31) < *ciulă*.
Văcărie (Pop. 167 b) < *vacă*.

UN LOCAL CARACTERIZAT PRIN PRIMITIV.

- Pușcărie* 'prison' < *pușcă* 'fusil'.

NOMINA INSTRUMENTI.

Jucărie 'jouet' < *joc* 'jouer'.

Abstracte-Concrete.

PROFESIUNEA ȘI LOCALUL.

Dugramărie 'tîmplărie' (Mih.) < turc. *doğramaçı* 'charpentier'.

-ălie (= -ală + -ie).

INTENSIVE.

Sfădălie (Pamf. J. I) < *sfadă*.

Vijălie 'tempête' < *vij-*.

NOMINA INSTRUMENTI.

Tocălie 'toaca și cu ciocanele' (Codin Ing.), 'morișca învîrtitoare care scîrîind sparie păsările depe lanuri' (Pamf. J. II) < *toc*.

Văcălie, *veșcălie* (Codin, 77) = *vecă* (Viciu, 88), **vecică*, *veșcă*.

Rotălie 'vîrfurile mari gros al fusului' (Vircol) < *roată*?

Răgălie pl. -ii 'rădăcinile din apă ale arborilor depe lîngă rîuri sau lacuri' (Rev. cr. lit. III 166).

Țăcălie 'cioc, barbă supțire și ascuțită' (Pamf. C.).

elie (= -cală + -ie).

Betelie (Rev. cr. lit. III 88 sub *beteleaŃcū*) = *bală* < lat. *villa*.

Coșmelie 'cocîoabă' (Codin, 21) < *coșmagă* prin substituție de sufix.

-ulie (= -ul + -ie).

DIMINUTIVE.

Cărțulie 1. 'carte (zapis) mică' (Hasdeu, Cuv. I 78), 2. 'cărțică' (Pamf. C.) < *carte*, *cărți*.

Căsulie 'căsușă' < *casă*.

Gugușlie 'umflătură pe frunzele arborilor, ceva bulbucă' (Săgh. 46) < *gogoasă*, după care apoi s'a făcut și varianta *bubușlie* (Săgh. 46) < *bubă*.

Sufixul *-ulie* s'a substituit lui *-ucă* în *măciulie* 'măgălie, gămălie' (Şez. V 105, Codin 48), 2. 'umflătura dela capul unei măciuce' (Codin, 48) < *măciucă*.

Poate că *căciulie* 'căpăşină de usturoiu' (Şez. II 185) < *măciulie* + *căciulă*.

-ăŃie (= -al, -aŃi + -ie).

PăgînăŃie 'paganisme' (In vremile *păgînăŃiei* lui [Iulian] svntul Dorothei să dusă dela Tir. Dos. Prol. 58¹/₃. — Să siliŃa să să pocăŃiască de cătră *păgînăŃie* ce feace. Dos. Prol. 99¹/₁) < *păgîn*.

VărgăŃie '(om) de care Ńi-Ichamite : Ńi *vărgăŃia* lui Dumnezeu — nu poŃŃi scăpa de el ca de urgica lui Dumnezeu' (Şez. III 91) < *vargă*, cf. cu acelaş înŃeles Ńi *varga* lui Dumnezeu 'amarnic'.

Sufixul a fost extras din *bărbăŃie* < *bărbaŃ*. -Ńi, *blestemăŃie* < *blestemat*, -Ńi, *luminăŃie* < *luminat*, -Ńi, Ńi s'a substituit probabil în *sălbăŃie* Bot. 'ivraie' < *sălbălă* idem.

Originea : 1. = it. sp. *-ia*, fr. *-ie* < lat. *-ia* = gr. *-ia*, 2. slav. *-ia*, 3. ngr. *-ia*.

Lăcomie (dr. mr.) 'gourmandise, gloutonnerie ; avidité' < bulg. *lakomiŃa*.

Măgărie 'ânerie, stupidité, sottise, impertinence' < bulg. *magariŃa*.

Steclărie 'verrierie' < bulg. *stăklariŃa*.

Zidărie 'les matériaux de construction ; construction' < bulg. *zidariŃa*.

Chirie 'loyer, location' — bulg. *kiriŃa* = turc. ar. *kira*.

Veselie, mr. *visliŃă* (Dal.) 'gaîté' < bulg. *veselic*.

Misilie 'intercession' < *μεισιτεία*.

Murdărie 'saleté, ordure' < *μωροδάρια*.

Păpădie Bot. 'pissenlit', turc. *popadia* Bot. 'camomille' < ngr. *παπαδηά* „das ich aber als Pflanzennamen nicht nachzuweisen vermag" (G. Meyer, Türk. St. I 33). — Bulg. *popadiŃka* 'camomille ; chrysanthème'.

Stenahorie 'maladie imaginaire' < *στεναγορία* 'resserement ; contrainte, nécessité pressante ; gêne'.

Sihăstrie, vr. *isihăstie* (Dos. Prol. 75²/₃₀) < ngr. *ἡσυχαστήριον* 'lieu ou habitation solitaire ; retraite ; hermitage ; cloître'.

Din punct de vedere fonetic *-ie* ar putea proveni și din *-ilia*, păstrat în mr. *-il'e*, cf. *Floriî* 'Dimanche des Rameaux' < **Florilia* = *Floralia*. Nu cumva însă *Floriî* este adiectivul *floriî* 'cu flori înflorit' cf. fr. *Pâques Fleuries*?

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-ie* sunt feminine și fac pl. *-iî*.

SUFIXELE SUBSTANTIVALE-ADIECTIVALE.

AC (-ák).

Observație. Dr. mr. megl. — Supt influență ngr. unele cuvinte mr. în *-ac* s'au schimbat în *-ache*.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

Concrete.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Băltac, mr. *billac* (Dal.) < *baltă*.

Bogheacă 'un porcoș de fin, cam un șfert de car' (Pamf. J. II) < *boghiț*.

Buriac (Pamf. J. III) < *huriț*.

Cenac 'strachină mai mică' (Codin Ing.) < ture. *čini*, de unde și *cinie*.

Sfrediac = *sfredel* mic (Săgh. 67).

Ursac = *urs* mic (Șez. V 168).

Megl. *drumac* 'sentier' < *drum* 'chemin'.

Șirvetac 'hasma mică' < *șirvetă*.

Bivolceac 'jeune buffle, buffletin' = bulg. *bivolče*.

Diminutive alintătoare.

Dzinirac = *dziniri* 'ginere' (Dal. Pap. B.).

Ficiorac (Obed.), *fiçurac* (Dal. Pap. B.), *fiçurangu* 'flacău, băcețandru, copilandru' < *fiçor*.

Diminutive compătimitoare.

Mlac 'miei slab' (Șez. III 71) < **mīelac* < *mīel*.

Cinghilac 'crochet' (Dal. = tuc. *čengel* idem.

COLECTIVE.

Bungeac 'o amestecătură de lemne putrede, cu burueni, cu spinii, și altele, prin văi, în apropierea râurilor' (Viciu, 23), 'se numește un complex de mai mulți mușchi care formează împreună un frumos covor verde și moale' (Panțu, cu acest sens și *bugiac*). alb. *bunk*, -*gu* 'stejar', de unde și *bunget*.

Sfoțag 'mucegață' (Cîob.) < *folium* 'feuille' pl. 'feuillage'.

LOCUL PE CARE SE AFLĂ O COLECTIVITATE DE PLANTE.

Huciac, hucțag, hișteag (Vircol) = *huciñ, hiğîñ*.

AUGMENTATIVE.

Augmentative propriu zise.

Picțoraq pl. -*e* 'lemnele cu un cîrlig la capătul de jos, în care umblă uneori pe sate cînd e noroiu mare, pe alte locuri zic cîtă-rigi' (Rev. cr. lit. III 164) < *picțor*.

Sulhac 'o sulă mai mare' (Viciu, 80), *sulac* membrul bouluî, tauruluî, caluluî (Damé T. 49), *sulac* = *sulă* 'un pește' (Viciu, 80) < *sulă*.

Buracă = *bură* 'negură, ceață' (Rev. cr. lit. III 90).

Bizacă 'gros ventre' (Dal.)—ngr. *μπεύζος* 'sein', *πζόβζα* (*bzûka*) 'ventre', rus *puzo* 'ventre' (G. Meyer, Ngr. St. II 84).

Augmentative depreciative.

Ciorsac = *cioarsă* 'cuțit care taie rău'.

Cîolac 'cîung, adică arbor ce stă în picioare, dar are ramurile mare parte uscate, tăiate sau rupte' (Rev. cr. lit. III 93) < *cîol*.

Osiac 'virful uscat și rămas fără coajă al unui copac' (Codin. 55—*osie* 'essieu').

NOMINA INSTRUMENTI.

Zgiriac 'instr. cu care stolerul însamnă lemnul până unde să-l cîoplească sau să-l gelufacească' (Săgh. 76) < *zgiriî*.

CONTINUTUL.

Sutaocă 'o sută de dramuri' (Dal.) < *sută*.

Abstracte.

Dupac 'coup de poing' < *dup-*.

ADIECTIVE.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Scurtac 'scurtuț' (Dal.) < *scurt*.

Subțirac (Obed.), *supțirac* (Mih.) 'supțirel' < *supțire*.

Crudac 'nici copt bine, dar nici crud'; fig. 'nevenit în minț' (Codin, 23) < *crud*.

Iutac 'nici iute nici încet, potrivit' (Codin, 43) < *iute*.

Diminutive alintătoare.

Găunac (Pap. B.) < *găone* 'viteaz'.

Diminutive compătimitoare.

Psînac 'slăbuț, delicat' (Dal.) < *psîn* 'puțin'.

Diminutive depreciative.

Lișurac = *lișor* 'ușor, ușurel' (Pap. B.).

Molac (mezl.) = *moale*.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Codac 'qui hésite, couard' < *codesc*.

Pirgac 'vif, intelligeant' (Pap. B.) < *piru* 'expérimenté, habile' (Mih.) = ngr. *εμπειροσ*.

Mămilacă 'cașabae, fată cu șite mari' (Rev. cr. lit. IV 145) <it. *mammella* 'mamelles, sein'.

Ciulac = *ciul* de un corn (Damé T. 28).

ADJECTIVE DEVENITE SUBSTANTIVE.

Cornac Zool. 'lucane' < *corn*.

Nume proprii de animale.

Nume de vaci.

Mîndrac (Șez. VII 176) < *mîndru*.

Simbac (Șez. VII 176) < *Simbălă*.

APARTINEREA.

Turmac 1. 'buffletin' (Pamf. Agr. Vircol), 2. 'porc' (Vircol), 3. fig. 'trapu' (Codin, 75), 'fort' (Vircol) < *turmă*.

SUFIXE COMPUSE.

-ețac (-eț + -ac).

Popîrșac = *popă* (depreciativ, mold.).

-oîac (-oî + -ac).

Popoîac 'jeune pope' (Codin, 60) < *popă*. — Pentru acest derivat cf. și ngr. *παπαδάκι* 'jeune pope; prêtre ignorant' < *παπαδ-* (*παπαδά* 'femme d'un pope', *παπάς* 'pope').

-uîac (= -uî + -ac).

Fusuîac 'epitet dat unui om înalt și supțire' (Codin, 32) < *fus*.
Păluîag (Pas.) = *pătul*, mr. *pătul'ă*

-eîac (= -ce + -ac).

Lupcîac 'jeune loup, louveteau' (megl.) < *lup* 'loup'.

Pentru originea acestui sufix cf. megl. *bivulcîac* 'jeune buffle, buffletin' < bulg. *bivolče* + -ac.

Originea : Sufixul *-ac* se găsește în latinește, în limbi romanice și balcanice.

Lat. *acus* formează cuvinte ce exprimă :

1. Posesiunea unei calități : *meracus* = *merus* 'pur, sans mélange', **palumbacus* = *palumbacius* > rom. *porumbac* 'gris comme un pigeon ramier'.

2. Posesorul unei calități prin excelență : *lingulaca* 'bavard'.

3. Nume de plante : *lingulaca*, *pastinaca*, *verbenaca* = *verbena*.

4. S'a substituit lui *-asus* în *bonnacus* = *bonasus* (βόναςος) 'taureau sauvage'.

It. *-acco*, fr. *-ache* (din *-accus*, *-acus*) formează diminutive.

Dalm. *-ak* < lat. *īccus* formează diminutive, cf. *mirak* 'muretto' < *mīr* 'muro'. — Bartoli, Das Dalmatische, a scăpat din vedere de a-l releva.

În limbile slave *-ak* formează :

1. Nomina agentis.

2. Adiective posesive.

3. Diminutive, în srb. rut. ceh. pol. (Belić, 154—155), bulg. (cf. *tumbak* 'ventre' < *tumba* 'tumulus'), croat. (cf. *bušak* 'ein kleiner starker Ochs').

4. Colective, mai ales în bulgărește. Iată câteva exemple culese din Markvo :

Parčalak 'triperie, toute sorte de chiffons, vieilleries, hardes' < *parčal* 'chiffon, vieillerie'.

Vârșinak = *vârșina* 'branchage'.

Locul pe care se află o colectivitate de plante :

Breastalak 'ormăie, ormoie' < *breast* 'orme'.

čerešak 'cerisaie' < *čereša* 'cerise'.

Gabarak 'charmoie' < *gaber* 'charme'.

Lipak 'forêt de tilleuls' < *lipa* 'tilleul'.

Piperak 'poivrière, lieu planté de poivrons' < *piper* 'poivron'.

Topolak 'bois de peupliers, lieu planté de peupliers' < *topola* 'peuplier'.

Trânak 'buisson d'épines, broussaille, épinaie' < *trân* 'épine'.

Vârbak, *vârbalak* 'saussaie, saulaie' < *vârba* 'saule'.

Burenak 'mauvaises herbes, hautes herbes dans les champs ; lieu où croissent de mauvaises herbes' < *buren* 'herbe ; hautes herbes dans les champs'.

Megl. *brusac* 'forêt de pins' — *bor* 'pin' = bulg. *bor*.

Alb. *-ak* formează diminutive, cf. *burrak*, *burrařak* 'petit homme, bout d'homme' < *burr(á)* 'homme', *tcıak* 'bouvillon, jeune boeuf' < *ter* 'taureau', *verđanak* 'jaunâtre' < *verđ*, *verđi* 'jaune'; *řlüturak* = *řl'uturá* 'papillon'.

Ngr. *-ázzz*, formează diminutive, cf. *μπαπαάzzz* = dimin. alint. dela *μπαπαάς* 'père, papa', de unde rom. *babuca*.

Turc. *-ak* formează :

1. Adiective posesive, cf. *kořak* 'brave, courageux' < *koř* 'personne courageuse', *sarsak* 'tremblant, affaibli par une maladie' < *sarsmak* 'secouer, agiter'.

2. Nume de lucruri, cf. *tozák* 'chose broyée, hachée' < *toz* 'poussière, poudre'.

Cuvinte latinești în *-acus* nu s'au păstrat în rom., afară poate de *porumbac*.

Din limbile slave am primit însă :

Borceag Bot. 1. 'vesce, *Vicia sativa*', 2. 'vesce-de Hongrie, *Vicia paunonica*' < bulg. *borčak* 1. — Ce poate să fie *horcegi* 'un fel de ceapă mică' (Șez. II 21) ?

Colac 'pain rond' < bulg. *kolak* 'gros pain'.

Cozonak 'pain de Pâques' < bulg. *kuzunak*.

Crivac 'baculus' (Car.) < bulg. *krivak* 'long bâton ayant le manche courbé'.

Dănac 1. 'vițel de un an' (megl.), 2. flăcău (Vireol), 'băețandru' (Codin, 25), 'flăcățandru între 14 și 18 ani' (Dan II), 'copil măricel de 10—12 ani' (Codin lng.) < bulg. *danak* 'veau, taurillon'.

Ginsac, mr. *gusac* (Pap. B.), megl. *gănsac* 'jars' < bulg. *gúsak*, srb.-cr. *gusak*, rut. ceh. *husak*, slov. *gosak*.

Godănac 'sfredeluș, care se vîră în toate' (Noăa Rev. Rom. VIII 86), *ghidenac* sensul? (Dan. II 112) < bulg. *godinak* s. m. 'd'un an, qui a un an; un animal d'un an'.

Liliac 'chauve-souris' < vsl. *lilřakü*.

Malac 'jeune buffle, petit buffle' < bulg. *malak*.

Pitac 'pièce de cinq centimes' < bulg. *petak*.

Pirvac 'premier essaim' (Damé T. 120) < bulg. *párvak*.

Prusac 'Prussien' < bulg. *Prusak*.

Rusnac 'Russe' (Șez. V 122) < bulg. *Rusnak*.

Șășlac (Hasdeu, 2427), mr. *șișlacu, șișlu* 'pièce de 6 piastres' < bulg. **șestak, șest* 'six'.

Vîrcolac 'brucolaque, loup-garou' < bulg. *vrâkolak*.

Megl. *m(i)rac* 'crêpuscule' < bulg. *mrak* 'obscurité, ténèbres, nuit'.

Prostac (Dmizău... au făcut pentru mine, un *prostac*, această prea slăvită taină, Dos. Prol. 15¹/₁. — Acesta născut din țărani și *prostaci*, Dos. Prol. 14²/₃) < bulg. *prostak* 'rustre, roturier'. — *Prostănac* (Codin, 9, sub *bleandă*) < *prostau* + *prostac*.

Sârac, -ă 1. 'pauvre'. — 2. 'veuf, veuve' (Car. Dos. Prol. 98¹/₁₀). 3. 'orphelin, -ine' (Car. Dos. Prol. 92²/₂₇) < vsl. *sirakŭ* 'homo pauper', bulg. *sirak* 'orphelin, orpheline'.

Megl. *pliznak* 'jumeau' < bulg. *bliznak*.

Pășîrnac Bot. = lat. *pastinaca*, bulg. *pasternak*.

Pentru *buracă* = *bură* 'negură, ceață', cf. prov. *brumaco* = *bruno* 'brouée, bruine' (ZRPPh XX 337).

Pentru *fundac* 'partea de jos a stogului' (Pamf. Agr.), cf. retic *fundach*, it. *fondaccio* 'dépôt, résidu'.

Pentru *cîorsac* cf. rus. *turak* 'cutter obtusus'.

Pentru *osiac* 'vîrful uscat și rămas fără coajă al unui copac'. cf. rus. *korîaka* 'gekrümmter Baum'.

Elemente turcești.

Bărdacă 'boalcă mică' (Codin, 8), megl. *bărdac* 'ulefor' < *bardak* 'cruche, pot de terre servant à boire'.

Briceag 'canif' < *bîčak* 'couteau'.

Bugeac < *buğak* 'coin, angle'.

Capac, mr. *cîpachă* (Dal.) 'couvercle' < *kapak*.

Cirac (dr. mr.) 'apprenti, élève' < *čirak*.

Darac 'peigne de tisserand' (Damé T. 139) < *tarak*.

Orlac, mr. *urlac* 'associé' < *ortak*.

Pălmac < *parmak* 'doigt'.

Ravac 'miel vierge' (Damé T. Gl.) < *ravak* 'crème ou essence de miel; miel coulé et purifié'.

Bîginac 'nom d'alliance de deux personnes qui ont épousé deux soeurs' (Dal.) < *bağanak*.

Bîirachîă 'drapeau, étendard' (Dal.) < *baîrak*.

Cîcîumac 'mămăligă; espèce de polenta' (Dal.) < *kaçamak*.

Hîndache 'fossé' (Obed. Mih. Dal.) < *handuk*.

Merachc (Obed.), *mirachîă* (Dal.) 'désir' < *merak* 'inquiétude, curiosité'.

Megl. *dzămbac* 'îys' < *zambak*.

Mîrac 'désir' < *merak*.

Barac 'chien barbet' < *barak*.

Turlac 1. 'gris, pris de vin' (Pamf. J. III), 2. 'homme gras' (Vircol), 3. *durlac* 'pas trop grand' (Codin, 30) < *lorlak* 'jeune débauché; jeune homme sans expérience'. — *Toroşleac* 'tofolog, moale la mers' (Codin, 74) < *turlac* + *nătăflet*.

Ahmac (Dal. și megl.) 'idiot, imbécile' < *ahmak*.

Cîulacu 'manchot' (Mih.) < *çolak*. — Dr. *Cîolac* n. de familie.

Elemente neogrece.

Băbaca < *παμπάκας* 'papa, père'.

ÿirac 'épervier' (Dal.) < *γεράκι* 'faucon'.

Mîşacă adj. f. 'moyen, médiocre' (Pap. B.) < *μεσαίος*.

Flîturac s. m. 'léger, étourdi' (Pap. B.) — alb. *fl'ûturak* 'papillon'.

Şupleacă 'soufflet, gifle' (Pap. S.) — alb. *şupl'aká*, turc. *şepele* idem.

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în *-ac* au trecut :

Dadacă 'bonne d'enfants' < turc. *dada*.

Budalac 'sot, imbécile, idiot' (Jipescu Opincaru, Şez. II 151) < turc. *budala*.

Subt influenţa cuvintelor în *-ac* şi-a schimbat accentul *fultacă* 'pustule' (Dal.) < ngr. *φούλακας* (Aravant.).

Sufixul *-ac* s'a substituit în megl. *castrac* Zool. 'perche' < megl. *costréj* idem = srb. *kostreş*.

Genul şi Pluralul.

Substantivele în *-ac* sunt : 1. masculine când arată o fiinţă, 2. eterogene, pl. *-ace*, când arată un lucru. — Substantivele în *-acă* sunt feminine şi fac pl. *-ace*.

ACIU (-ăcî).

Observație. — Dr. nr. megl. — Fem. -ace.

Funcțiunea.

ADIECTIVE.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Derivate dela verbe.

Chilacîñ < *chîlesc*.

Codacîñ 'qui hêsite, couard' < *codesc* 'hêsiter'.

Pirlacîñ 'care fură lucruri mărunte' (Pamf. Agr.) < *pîrlesc*.

Vorovacîñ 'vorbareț' (Cu acea limbă a lui *vorovoace*. Dos. Prol. 72²/₂₅) < *vorovesc*.

Derivate dela adiective.

Mortacîñ 'mortel' (Dos.) < *mort*.

Sîngacîñ (dr. nr.) 'gaucher' < *sîng*.

Ndriplacîñ 'care se servește de mîna dreaptă' (Dal.) < *drept*. — Acest derivat pare curios.

Derivate dela substantive.

Șagacîñ 'jocosus' (Car.) < *șagă*.

POSESIUNEA UNEI CALITĂȚI ȘI POSESORUL PRIN EXCELENȚĂ.

Codacîñ 1. 'qui a une longue queue', 2. 'qui hêsite'; subst. 'nom du diable' (Furt.) < *coadă*, *codesc*.

Vacă *hrănace* 'mîncăcioasă' (Damé T. 29). Oamenii *hrănacî* sîntem cu dobitocul, Bibl. 36¹/₃₆ : *περρότερος* < *hrănesc*.

Impungacîñ 'care împunge, despre coarne' < *împung*.

Cal *robacîñ* 'care trage din greu' (Mold.), femee *robace* 'munci-toare' (Furt.) < *rob*.

POSESIUNEA UNEI CALITĂȚI.

Duăcacîñ 'care se duce' (Pâsc.) < *duc*.

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

Ghîumacîŭ (Pap. B. Dal.) < *ghîum* 'vas de aramă de pus apă' (Pap. S.).

Juncacîŭ = *junc* (megl.).

NOMINA AGENTIS.

Luplacîŭ < *lupl.*

Cornacîŭ 1. 'celui qui conduit la charrue' (Păsc.), 2. 'sonneur du cor' (Săgh. 50) < *corn*.

AUGMENTATIVE.

Sulacîŭ 'penisul hărmăsarului' (Damé T. 49) < *sulă*.

NOMINA INSTRUMENTI.

Astrăgacîŭ 'instr. en bois sur lequel le cordonnier retourne la tige d'une botte après l'avoir cousue' < **astrag* = *extraho* (Philippide, ZRPh, 1907, 294).

Bălacîŭ 'batailleur, claquet, cliquet d'un moulin' (Damé T. 153, 154) < *bal*.

Luplacîŭ 'plasă, voloc de prins pește' (Damé T. 123) < *lupl.*

Rîncacîŭ 'taur cu un singur testicul' (Rev. cr. lit. III 167), m. *arungacîŭ* 'cal pe jumătate jugănit' (Dal.) = *rînc* (Rev. cr. lit. III 167).

Carapace = m. *cîrapă* (Dal.).

Originea : lat. *-ax*, *-acis* + slav. *-ač* (Pușcariu, Dim. 63--64 și Contr. 6).

Cîrpacîŭ (dr. m.), 'lucrător prost' < bulg. *kărpač* 'racommodeur'.

Covacîŭ (izolat ca nume propriu), megl. *cuvacîŭ* 'forgeron' < bulg. *kovač*.

Tălmacîŭ 'interprète' < bulg. *tălmáč*.

Lovacîŭ 'chasseur' (megl.) < bulg. *lovač*.

Pilacîŭ 'mendiant' (Mih.)—bulg. *pîlam* 'demander'.

Gîrbacîŭ, m. *gîrbacu* (Mih.), *gîrbaci* (Dal.) 'Touet fait de cuir de bocuf' < bulg. *gărbač*.

Fugaciñ < *fugax*, -*acis*.

Trăgaciñ 1. a. 'care trage la jug, despre boi' (Damé T. 29, Şez. V 164), 2. s. 'partea puştii de care se trage' (Şez. V 164), *trăgace* 'curcubetă de bras vin' (Vieiu, 85) > **tragax*, -*acis* = *trahax*.

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în -*aciñ* au trecut :

Çirçaciñ Bot. 'orne' (Dal.) < ture. *kara-açağ*, de unde şi bulg. *kara-agač*, ugr. *zszçzçzçzçz*.

Bărace (Mih.), *burçaci* (Dal.) 'vase de cuivre avec anse, petit chaudron' < ture. *bakrağ* 'vase de cuivre pour le lait ou pour l'eau', de unde şi bulg. *bakrače* cu înţelesul rom.

Substituţii de Sufix :

Spurçaciñ 'burete galbăn cu gust dulce' (Codin, 68) < *spurcal*.

Genul şi Pluralul.

Substantivele în -*aciñ* sunt : 1. masculine, când arată o fiinţă ; — 2. eterogene, pl. -*ace*, când arată un lucru. — Substantivele în -*ace* sunt feminine, pl. -*aci*.

AÏÛ (-*ăiñ*).

Observaţie. — Dr. mr. megl. — Mr. megl. -*al'ñ*. — Fem. -*ac*, -*al'e*

Funcţiunea.

1

SUBSTANTIVE.

Concrete.

COLECTIVE.

Cuvinte întrebuinţate la plural.

Colorae 'catraiaşe, sculele casei aruncate în dezordine' (Codin, 22) < *color*.

Pişişae 'găteje supţiri' (Codin, 58) < *a pişişae* 'a pişca' (Conv. Lit. XX 1015), de unde şi mold. *pirşişii* 'slab şi supţire, despre persoane'.

Cuvinte întrebuințate la singular.

Harmalae 'mulțime zgomotoasă' (Mold.) < **crāmurae*, cf. *crāmura* 'tumulte, vacarme' (Șez. V 175 sub *zurbaľic*), nr. *cărmoală* 'massacre' (Mil.) = Ducange *carmula*, vsl. *kramola* 'seditiu', bulg. *kramola* 'tumulte, vacarme, querelle, tintamarre'.

Potae 1. 'grămadă de cînă, lupă'. 2. fig. *a.* 'cîne leneș', *b.* 'om leneș' (Codin, 60) < *pot-*, cf. fr. *canaille*. — *Cotae* 'cotarlă, cîne în batjocură' (Săgh. 113 a) < *potae* 2 *a* ÷ *coteiū* = alb. *kuť*.

Pahae 'cîne, în batjocură' (Șez. V 115) a avut probabil de asemenea înțeles colectiv.

Înțelesul colectiv se exprimă mai ales prin compusul *-ărae*.

AUGMENTATIVE.

Augmentative propriu 'zisc.

Măglae (Vîrcol.) < *mîglă* 'grămadă, movilă' (Șez. III 70).

Mătăhae (Pas.) = *mătăhală*.

Bobotae (Pășc.), *bălbătae*, *vălvătae* (Pamf. Agr.), *vîlvătae* (Vîrcol) 'flacăra mare' < bulg. *bobotia* 'produire un bruit sourd, faire du bruit', — denumirea s'a dat după sgomotul de care este însoțit o flacăra mare, adică un foc mare.

Pălălae, mold. *palalai*, *papalai* (Șez. III 84) < **palae* < bulg. *palia* 'allumer, mettre le feu, faire du feu', în primul caz prin reduplicarea silabei *la*, în al doilea prin reduplicarea silabei *pa*.

Augmentative depreciative.

Marhae 'vacă mare și slabă' (Șez. III 70) < *marhă* 'vită'.

CONTINUTUL.

Mucegăiū < **mucigus* = *mucidus*, rom. *muced*.

Putregăiū < **putrigus* = *putridus*, rom. *putred*.

Vînătae pl. *vînătăi* < *vînăť*.

Abstracte.

O ACȚIUNE.

Bușăiū < *bușesc*.

Fulaiū < *ful*.

Izbaîū < *izbesc*.
Trîntalaîū < *trîntesc*.

O STARE.

Amuţal'ŕă 'muţenie' (Pap. B.) < *amuţăscu*.

NUME DE SĂRBĂTORI.

Brezac 'un fel de arlechin care, cu un cap de animal împodobit cu tot felul de cordele, joacă de Crăciun pe la casele oamenilor, în timp ce îşi mişcă ritmic botul orî pliscul' < *breaz* 'cu o pată albă pe faţă, despre animale', a însemnat mai întăiu timpul cānd joacă arlechinul. — Cuvântul a trecut în bulg. : *bărzaĭa* 'houffon'.
Drăgaĭea 'Naşterea Sft. Ioan Botezătorul, 24 Iunie' < **drăgae*.

SUFIXE COMPUSE.

-ărae (= -ar + -ae).

COLECTIVE.

Apărae < *apă*.
Colbărae < *colb*.
Fleşcărae 'glod pe drum, udeală de se strică drumul cel bun. Se face cānd se topeşte omătul sau cīnd dă o ploae' (Şez. V 73) < *floae* 'noroiu supţire, lapoviţă' (Noĭa Rev. Rom. IV 338), lat. *flascus* 'mou'.
Focărae < *foc*.
Fumărae < *fum*.
Glodărae < *glod*.

NUME DE BOALE.

Jigărae, jigarai (Şez. V 103) 'răceală cu tusă la cīnĭ, şi în batjocură şi la oameni', *jeregaĭă* 'foc pe gĭt, arsurĭ' (Codin, 44) < *jĭg* 'fer-chaud' = alb. *žegu* 'canicule, jours caniculaire', bulg. srb. *žega* 'chaleur, hāle'; cf. şi ung. *zsigora* 'colique des chiens'.
Pĭnticărae 'diarrhée' < *pĭntic* 'ventre'.

-ăĭlae (= -ală + -ae).

Drugălae 'porumbĭ curăĭĭĭ de foĭ' (Codin, 28) < *drug* 'porumbĭ marĭ cu boabe' (ibid.).

Jāvālae 'mulțime zgomotoasă' (Săgh. 58), *javalai* 'mulțime mare de țigani sau de oameni țigănetici, smoliț' (Șez. V 103) < bulg. *živ* 'vivant; viu, éveillé, sémillant'.

-*egaîū* (= *eg* + *-aiū*).

Jārāgaîū 'jăratie mult' (Pamf. Agr.), *jeregaîū* 'cărbuni aprinși' (Boc.), *jerāgaîū* 'jar mult, cărbuni aprinși' (Codin, 44) < *jar*.

Mīlciagaîū = lemn *mīlcid* 'putred' (Șez. III 70), cf. *mucegaîū* — *muced*, *putregaîū* — *putred*.

Jimigaîū 'leapădătură de varză, de pește' (Codin, 44), adică 'cefa ce se leapădă', propriu zis 'frunze care se leapădă' — bulg. *șuma* 'feuillage'?

-*āfaîū* (= *av* + *-aiū*).

Ciūmāfaîū, *ciūmāfae* Bot. 'pomme épineuse' < *cyma*.

Originea : =il. *-aglia*. sp. *-alla*. pv. *-alha*. fr. *-aille* < *-alia* = pl. dela *-al*, *-alis*, de unde am căpătat mai întâiu pl. *-ae*, după care apoi s'a făcut sg. *-aiū*. — Din sensul plural s'a dezvoltat mai întâiu firește înțelesul colectiv (Hasden, 597).

Fīerātae 'instrumente multe de fier' (Codin, 31) < **ferratalia* < *ferratus*, cf. pv. *ferratalha*, apoi fr. *ferraille*.

Māruntae 'organele mărunte ale corpului (inima, rînza, maiful)' < *minutalia*. — Mr. *minuțāl'ī* 'parale mărunte, mărunțiș' (Pap. B. Dal.), *minuțāl'ī*, *mindzāl'ī* 1. 'parale mărunte', 2. 'uscături, vreascuri' (Dal.) < **minuțāl'ī* cu prefacerea lui *l* în *ț* sub influența lui *minut* pl. *minuți* 'petit, menu'.

Câteva etime în *-alia* au devenit feminine singulare :

Bātae pl. *bātāī* < *battalia*.

Nāmaī 'pecus' (Car.) < *animalia*, pl. dela *animal*. după care apoi s'a făcut și un masculin : *nimal'ū*, *numal'ū* (Pap. B.), *numal'u* (Dal.) 'vită mică'. — Forma megl. *nāmāl'ū* 'vită' arată că alături cu pl. *nāmae* a trebuit să existe și pl. **nāmāī*, cf. *māruntae* și *māruntāī*.

Vāpae < **vapalia*, cf. *vapor*, vit. *vapa*. — *Hopātae* (Conv. Lit. XX 1011) < **vāpotae* < *vāpae* cu intercalarea lui *āt* sub influența lui *bobotae*.

Fital'ă 'époque où les femelles mettent bas' (Dal.) < **felalium*, cf. *felalia* 'fêtes de la naissance'.

Friptal'ă 'rôti' (Pap. B.) < **frictalium*, cf. friul. *frelate* < **frictalia*.

II.

ADIECTIVE.

POSESIUNEA UNEI CALITĂȚI.

Bălaiă < *băl*.

Buxaiă 'scurt, gros și umflat la față' < *bixese* 'îndes'.

NUME PROPRII DE ANIMALE.

Nume de vaci.

Derivate dela adiective.

Băluce (Hasdeu, 596) < *băl*.

Brezac (Hasdeu, 597) < *breaz*.

Cheșac (Hasdeu, 596) < *oacheș*.

Floraiă < *florus*.

Mindrac (Hasdeu, 596) < *mindru*.

Murgac (Hasdeu, 596) < *murg*.

Plăvac 'n. de vacă cu păr plăvan, plăviu, plăviț sau *plăvaiă*' (Pamf. J. 111).

Roșcaia (Pop. 56 a) < *roșcă*.

Surac (Hasdeu, 596), *Suraiă* (Pop. 56 a) < *sur*.

Derivate dela substantive.

Lunac (Hasdeu 596, Șez. V11 176), *Lunaiă* (Pop. 55 b, Pamf. J. 114) < *Lună*.

Mărșaiă (Pop. 55 b) < *Marș*.

Rujaiă (Pop. 56 a) < *rujă*.

Originea : slav. *-alĭ* (Pușcariu, Contr. 9), introdus prin :
Pospaiă 1. fleur de farine, 2. fig. pulbere de zăpadă (Mold.),
mr. *pispal'u* 2 (Dal.) < srb. *paspalĭ* 'pulvis molaris'.

Scobaiă Zool. 'nase, Chondrostoma nasus' (Săgh. 114 c) < srb. *skobalĭ*.

Vătrali < srb. *vatrali* 'pelle de fer ou de bois'.

Slănae, Vilae, Vlădae n. de persoane feminine (Hasden, 597) sunt probabil introduse direct din slav.

Pentru numele de vaci citate cf. srb. : *gubali* 'equus porriginosus', *kusali* 'equus cauda curtata', *putali* 'equus habens maculam in pede', *sivali* 'equus canus', *zekali* 'equi albi genus'.

Observ că și în latinește există un sufix *-aleus* care formează adiective posesive (cf. *merdaleus* 'souillé d'excréments' < *merda*).

Cuvinte obscure :

Călălae 'picătoare lungi și diformate' (Codin, 13).

Ceone 'vacă nărușă' (Codin Ing.).

Cioșcolae, școlae 'vacă slabă, rea' (Șez. II 187, III 89), cf. *cîureă* idem (Șez. II 187).

Tiharai 'pantă foarte răpede; se zice despre coasta muntelui când e foarte dreaptă, aproape verticală, pl. *tihărăi*' (Șez. V 162).

Ludae 'citrouille' (Conv. Lit. XX 1013).

Ooie, lână *figae*.

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în *-ăli*, *-ae* au trecut :

Dadae 'dadacă' < turc. *dada*.

Șerlai Bot. (Trans.)=germ. *Scharlach-kraut*.

Sufixul *-ae* s'a substituit lui *-eaă* în dr. mr. (Dal.) *cucuvae* 'hibou'=*cucuveaă* (Dal.), **cucumella*.

Bocaă 'ulcică' (Viciu, 20) < it. *boccale* 'bocal, pot'.

Genul și Pluralul.

Cuvintele în *-ăli* sunt masculine, cele în *-ae* feminine și se întrebuințează numai la sg., afară de : *colorae, pișigae, fierălae, măruntae* și *mărunțăli* cari se întrebuințează numai la pl. ; — *tihărae, văpae* și *vinălae* fac pl. *tihărăi, văpăi* și *vinățăli* ; — *friptal'ă* și *numal'ă* sunt eterogene și fac la pl. *friptal'e, numal'e* ; — despre *măglae* nu putem ști dacă se întrebuințează numai la sg.

EAC (-*éák*).

Observație. Dr. (nr. ? 1 ex. nesigur). — Și *-eag*.

Funcțiunea.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Drumeac (Codin, 28), *drumeag* (Pamf. C.) < *drum*.

Mînzeac (Pamf. J. 11) < *mînz*, de unde și *mînzoc*.

Păleac (Codin, 56) < *pal*.

Săleac (Vârcol) < *sal*.

Zideac (Codin, 80) < *zid*.

Pelecă 'prăjină pentru bătae' (Codin, 57) < *pală*.

Pătuleag (Noña Rev. Rom. VIII 87) < *pătul*.

Podcag 'palier; plateau' < *pod*.

Diminutive alintătoare.

Moșcag < **moșăneag* < *moșan*.

UN MEDICAMENT.

Tefărecagă 'caseus vaccinus' (Car.) < *leaful* 'sain, sauf'.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Mr. megl. *mutulecagă* 'lăciturne' (Pap. megl.) < *mut* 'muet'.
Var. mr. *mutuleangă* (Dal.) < *mutulecagă* + *leani*. — *Leangă, leangu*
(Dal.) = scurtare din *mutuleangă*.

Originea : 1. slav. *-cak, -caga*, formează cuvinte ce exprimă posesorul unei calități prin excelență ; *-caka* formează diminutive în rut., Belic, § 35. (G. Pascu).

Chișleag < rut. *kisleak* idem, cf. și bulg. *kisleak* 'du vin aigre ; un fruit aigre ; une buisson aigre'.

Gôrncagu 'le vent d'ouest' (Boc.) < bulg. *gorneak*.

Poleac 'Polonais' < bulg. *poleak*, srb. nsl. *poliak*.

Puleacu 'garde-champêtre' (Mih.) < bulg. *poleak*.

Sînc 1. 'ger tare' (Pap. B.), 2. 'chicbură' (Dal.) < bulg. *sineak* 'meurtrissure, ecchymose' ?

Boleac 'souffrant, souffreteux, dolent' -- *boală* (slav).
Holeac 'επιό-, inops' (Bibl. 182²/₂₁) < rus. *goljak* 'pauvre diable', bulg. *golak*, rut. *hołak*.
Toiaq < bulg. *toiaga* bâton, gourdin'.

2. -ac, al cărui înțeles diminutiv este latin (v. -ac) și care putut da naștere formei -cac prin derivate în cari -ac eră precedat de sunete palatale ori africcate ca în :

Bogheacă 1. 'o elae măi mică' (Conv. Lit. XLIV, II 619).
 2. fig. 'cap' (Pamf. Agr.) < *boghie* 'elae mică fără țapă' (Noua Rev. Rom. VIII 85), *boaghe* 'cap' (Pamf. Agr.).

Dulceaq 'douceureux, douceâtre' < *dulce* 'doux'.

Să se observe apoi dr. *drumeac* față de megl. *drumac*.

Cuvinte obscure :

Năbirgeuc = *năvirc*, *năvircă*, *nebereză* 'mare și prost' (Codin Ing.) — pol. *nieborak*, rut. *neboraka* 'misérable, malheureux'.

Bedreagă n. de familie (jud. Fălciu) — rus. *bodriaga* 'homo audax'.

Cureac, *curetic* 'o parte dintr'o căpiță' (Codin, 24).

Cărlégă = *căpușă* Zool. 'tique'.

Fefelegă 'un fleac' (Pamf. Agr.).

Genul și Pluralul.

Substantivele în -ac, -eaq sunt 1. masculine, pl. -ecl, -eql (*moșnegl*), când arată o ființă, 2. eterogene, pl. ?, când arată un lucru. — *Toiaq* pl. *toiege* este eterog. — Substantivele în -cacă sunt feminine, pl. ?

IN, INĂ (-in, -ină).

Observație. Dr. mr. megl. — Derivatele substantivale sunt numai feminine.

Funcțiunea.

ADIECTIVE.

MATERIEA.

Pal'ă *mili'nă* 'paîu de meîu' (megl.) < *mel'ă*.

Pal'ă *sicărină* 'paîu de secară' (megl., texte p. 117) < *sicară*.

Puțin, mr. *puțin*, megl. *pușon* 'peu' < **poaă* < *paucies* 'un petit nombre de fois, rarement', cf. și *pitzinnus* 'petit' (Meyer-Lübke, 6550).

Surin 'endroit exposé au soleil' (Dal. megl.) < *soari*.

SUBSTANTIVE.

Concrete.

DIMINUTIVE.

Crachină 'stâlpare' (Mard.) < *cracă* 'ercangă'.

Prăștină < **păruștină* < *par*. cf. *părușcan*.

Trupină 'tulpină' (Vas.) < *trup*.

Fucurină 'locul unde s'a făcut foc și se află cenușă' (Dal. Pap.B.) < *foculus* 'petit foyer, petit feu, petit réchaud', *focula* 'réchaud'.

Căpină 'mură' (megl.) < *cap*, cf. mr. *căpușă* = dr. *căpșună*.

Acest înțeles se găsește apoi în sufixele compuse *-ilină*, *-ulină*, *-iștină*, *-ușină*. v. mai jos.

NOMINA INSTRUMENTI.

Coprină 'velum capitis muliebre' (Car.) < *acopăr*.

UN LOC.

Băllină 'terrain marécageux près d'une rivière' (Hasdeu, 3075) < *baltă*.

Surupină 'surpătură' (Vireol) < *surup* = *surp*.

Aripidină 'lieu escarpé' (Pap.B. Dal.) < it. *ripido* 'escarpé'. — Dal. și *arîpîdzină*.

LINA UNUI ANIMAL.

Codină 'lina dela coadă' < *codă*.

COLECTIVE.

Cupicină 'pădure de stejarî micî' (Dal. < *cupaciū* 'stejar'.

Stupină 'prisacă' (Damé T. 120) < *stup*.

NUME FEMININE.

O serie de cuvinte, cele mai multe obscure, cari însămnă 'putain':

Bașachină (Hasdeu, 2763), *pașachină* (Hasdeu, 2666), fig. *pașachină*, *pasachină* Bot. 'roibă; *Rubia tinctorum*' (are fructele roșii, apoi devin negre).

Bașoldină, *bașardină* (Hasdeu, 2666) = *bașoaldă* (Mold.).

Papină (Hasdeu, 2666).

Bichirină 'femea ce bichirește, adică lucrează migăetic orișice lucru' (Șez. II 149) < *bichiresc*.

Anghelina = fem. dela *Anghel*.

Țirachină (Dal.), *Țirăchină* 'faucon' < *Țirac* 'milan' = ngr. γε-păzu: 'faucon'.

Simbolina nume propriu de vaci < *Sîmbătă*.

Bașachină 'soția bașacului' (Dal.) < *bașac* 'țăran care vinde fructe pe lână'.

NUME DE PLANTE.

Sorocină = *coada șoarecului* < *sorex*, *soricis*. — Observăm că în acest cuvânt s'a rămas intact.

Sulfină, *sulcină*, *sufulf* 'mélilot-jaune' (are florile galbene), *sulcină-albă* 'mélilot-blanc' (are florile albe), *sulcină-albastră* *sufulf-vîntă* 'mélilot-bleu' (are florile albastre), mr. *sulfină*, *sulhină* (Dal.) = sulfină-albă, *surhină*, *struhină* (Mih.) = sulfină, *tîndilînă* (Dal.) = sulcină-galbănă, cf. alb. *trândâl'ină mal'i* 'Bergmellissen'.

Următoarele derivate au acelaș înțeles ca și primitivul:

Cîurdină = *cîurdă* 'cireadă' (Vircol).

Cînept'iș'ină = *cînepiște*.

Curbină = *coarbă*, instr. de tîmplărie (Damé T. 113).

Dilmină 'loc ridicat' (Noția Rev. Rom. VIII 85) = *dilmă*. — Și *dilman* (ibid.).

Fălocină = *făloc*, augm. dela *fală*.

Hoțînă = *hoit* (Pamf. Agr.).

Stîrvină = *stîrv* (Pamf. Agr.).

Țîrsînă = *Țîrsî* 'barbă mare' (Șez. V 163).

Abstracte.

Cîmînă 'răutate' (Dal.) < *cini*.

SUFIXE COMPUSE.

-ilină (= -el + -ină).

Pijilină = *peajă* 'pîcliță supțire' (Dal.).

-olină (= -ol + -ină).

Când ovăsul se samănă cu gândul de a fi cosit de verde pentru a înlocui fânul din nutrețul vitelor, se numește *cosolină* (Pamf. Agr. 114) < *cosesc*.

-ulină (= -ulă + -ină).

Frunzulină 'frunzuliță' (Tocilescu, Mater. 181) < *frunză*.

-iștină (= -iște + -ină).

Curviștină = *curvă* (Șez. III 34). — Pentru compunerea sufixului cf. *cinepl'iș'ină* = *cînepiște*.

-ușină (= -ușă + -ină).

Pelușină 'pîclița ce se află pe carne' (Rev. cr. lit. III 164) < *pîcle*.

Originea : = it. sp. pg. -ino, pv. -i(n), fr. -in < -inus, it. sp. pv. -ina, fr. -ine < -ina = fem. dela -inus (G. Pascu).

Sufixul -inus este atestat în latinește cu înțeles diminutiv în *signinum* : Jacet sub hoc *signino* dulcissima Secundilla (C. I. L. XII 874), citat de Nyrop, § 262, apoi *Domnulinus* (an. 759), *casina*, *casalina* (an. 807), *vallina* (an. 912), citate de Diez, 312. Acest înțeles s'a păstrat în it. sp. -ino, fr. -in, rom. -ină. Pentru celelalte înțelesuri cf. lapți *uin* 'de oac' (Dal.) < *ovinus*.

În sufixul rom. -in se ascund încă probabil -enus (sp. pg. -eno, pv. -en) și -ianus (it. -iano, fr. -ien), cf.

Plin < *plenus*.

Senin, (Dal.) *sirin*, megl. *serin* < *serenus*.

Creștin, -ă, nr. *criștin* < *christianus*.

Fin, -ă, nr. *hil'in*, -ă (Pap.B.) 'filleul' < **filianus*, -a.

Albină, nr. *alghină* (Dal.) 'abeille' < **albina* (*musca*) < *albeus* 'ruche'.

Căpășină < **capitina*.

Cucină 'cuisine' < *coquina*.

Făină < *farina*.

Găină, nr. *gîl'ină* (Dal.) < *gallina*.

Neghină, megl. *mîgl'ină* 'nielle' < **nigellina* < *niger*.

Oină 'viande de mouton' (Cantemir), *oină* (izolat ca nume de joc eu mîngea), nr. *uină* 'troupeau' (Dal.) < *ovina* 'viande de mouton', *ovinus*, -a, -um 'de brebis'.

Păcuină 'oac mînzare' (Șez. III 84), 'oac de doi ani care nu-a fâlat încă' (Candrea) < *pecuinus*, -a, -um 'de bétail', *pecorinus*, -a, -um 'de menu bétail'.

Porcină 'carne de porc : tot ce se prepară din carnea de porc : cîrnași, chiște, etc.' (Șez. V 117), nr. *purșină* 'carne de porc sărată' (Dal.), 'étable à pores' (Mih.) < *porcina* 'chair de porc', *porcinus*, -a, -um 'de porc'.

Rădăcină < *radicina*.

Rișină, nr. *arușini* (Dal.) < *resina*.

Vecină 'voisine' < *vicina*.

Viperină Bot. 'țarba-șerpelui' < *viperina*.

Căprină (Pap.B.), *cîprină* (Dal.), megl. *căprină* 'laine de chèvre' < *caprina*.

Ful'ină 'peau d'outre qui a servi à la conservation des fromages' < *follinus*, -a, -um 'd'outre, de soufflet' (Papahagi, Not. Et. 22).

Murtușină 'charogne' (Pap.B.) < *morticina*.

Pluină 'temps pluvieux' (Dal.) < **pluvinus*, -a, -um = *pluvius*, cf. vfr. *pluvine*, pv. *pluvina* 'pluie fine'.

Viștină 'lucru veșted' (Mih.) < **vescina* < *vescus*.

In sufixul -*ină* se ascunde probabil și lat. -*ena*, cf.

Mr. *arină* 'sable' < *arena*.

Mr. *țirghină* 'verveine' (Dal.) < *verbena*.

Peste sufixul latin s'a suprapus *-ina* slav, care formează augmentative, colective, feminine, abstracte, introdus prin exemple ca :

Arapină 'Țigancă', *harapină* 'Țigan' (Pamf. J. II) < bulg. *arapina* 'négresse, éthiopienne', *arapin* 'nègre, éthiopien'.

Desclină < vsl. *desētina* 'pars decima'.

Drujină 'tovarășă' < vsl. *družina*.

Grădină 'jardin' < bulg. *gradina*.

Jipină 'animal' < bulg. *živina*.

Mocrină 'incălătă, groasă că deabia se învîrte' (Șez. III 70) și desigur asudă < bulg. *mokrina* 'humidité'.

Mălăcină Bot. 'mélisse' < bulg. *malčina*, *malčina*.

Murțină 'charogne' (Mih. Pap.B.), *mărțină* 'iapă slabă (Viciu, 59), *mîrțină* 'iapă nervoasă : femee depravadă', *mîrținoasă* 'vită căreia-i dor de sare' (Noița Rev. Rom. VIII 86 b) < bulg. *mărțina* 'cadavre'.

Rogojină, megl. *ruguzină* 'nappe de jonc' < bulg. *rogozina*.

Slănină 'lard' < bulg. *slanina*.

Smochin 'figuier', *smochină* 'figue' < bulg. *smokinca* 'figue, figuier'.

Șîrbină 'locul (sic) de unde-î lipsește o obadă' (Codin Ing.) < bulg. *șîrbina* 'fente, crevasse, brèche ; cassure'.

Viezuină, iv. *îăzvină* 'antre, caverne' < bulg. *cazvină* 'terrier de blaireau, taïssonnière', cf. *ȳledzuriste* 'antre, caverne' (Candrea) < *viezure* 'blaireau'.

Lazarină 'fille qui chante et danse en l'honneur de St. Lazar' (Dal.) < bulg. *lazarina*.

Trubușoană 'ventre' (megl.) – bulg. *târbuh* 'ventre', *târbușen* 'abdominal, ventral'.

Este interesant de observat că atât lat. *-ina* cât și slav. *-ina* formează derivate ce exprimă carnea unui animal. cf. *porcina*, bulg. *govedina* 'viande de boeuf', *pârčovina* 'chair de boue'.

Obscur : *Călin*, -ă 'căldicel, călduț' (Rev. cr. lit. III 91).

Cătilin (Bud.), *chililin* (Candrea) adv. 'lentement, doucement' este probabil = *călinel* < *cal* = *caîl* 'regarder avec attention'.

Ghîorghină, *gherghină* Bot. < germ. *Georgine*.

Ghîubrină 'fiente de chèvres' (Pap. Megl. 11 42 b) < turc. *gübre* 'fiente' + ngr. *κάπριος* 'de fiente'.

Sulină 'specie de crustaceu (sic)' (Dal.) < ngr. *σολίνα* 'telline' (testacé) (vgr. *σολήν* 'solen'), de unde și bulg. *solina* Zool. 'solen, Solen vagina'.

Fenomene de Analogie.

La grupul cuvintelor în *-ină* a trecut mr. *ghirghină* = *virghiră* 'vierge' (Dal.) < *virgo*, *-inis*.

Substituții de sufix :

Sufixul *-ina* s'a substituit lui *-ală* în *dubină* = *dubală* 'vită, animal' (Furt.).

Genul și Pluralul.

Cuvintele în *-ină* sunt feminine și fac pl. în *-ini*, nr. *-ini*.

OC, OG (-ók, -óg).

Observație. Dr. — Fem. *-oacă, -oagă*. — Unele cuvinte au numai forma *-oc*, unele numai *-og*, altele și *-oc* și *-og*. La aceste din urmă, din punct de vedere fonetic, forma primitivă ar putea fi ori *-oc* ori *-og*; din punct de vedere etimologic însă se pare că *-og* < *-oc* (v. *Originea*). — Forma *-og*, în exemplele în cari se găsește ecluziv, ar putea fi și ea originară. S'ar părea deci că avem a face cu două sufixe cari s'au suprapus. Exemplele le-am aranjat deci în vederca acestei posibilități (v. *Origina*).

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

Bălloacă, bălloagă (Hasdeu, 3077; Săgh. 112 b), nr. *bîlloc* (Dal.) < *baltă*.

Bulzoc (Țiplea) < *buldz* 'gogolcoș' (Țiplea).

Buluroagă (Pas.) < *bulură*.

Cupoc (Hasdeu, Cuv. I 223) < *cupă*.

Đimboc 'măgură, colină' (Candrea) < *đimb*.

Mînzoc < *mînz*.

Vălăroag, *vălăroagă* 'tout petit lièvre' (Codin, 77) < *vitulus* 'petit d'un animal'.

Tobilloc, *tăbilloc* 1. 'sac mic' (Săgh. 71), 2. fig. *tăbilloc* 'scurt și gros ca un sac' (Șez. V 160) — vsl. *loboliŭt* 'sac', rus. *loboleŭ* 'punctiêre'.

AUGMENTATIVE.

Augmentative propriu zise.

Făluc < *fală*.

Fîștoacă 'un ogor îngust' (Pamf. Agr. 25) < *fâșie*.

Moșoc 1. 'părul de pe cap la femei strîns grămadă' (Mold.), 2. 'nervozitate, toană' (Mold.), 'nărav' (Săgh. 96) < *moŭ* 'huppe d'oiseau'.

Picîoroage 'catalige' < *picîor*.

Pomoroage 'fruits' (Viciu, 33) < *pomula* 'petits fruits'.

Bosmoagă 'comédie, drăcevenie' (Pamf. Agr.) < *basmu*, *basnă*.

Augmentative depreciative,

Nume comune.

Ghijoagă 'cal bătrîn și slab' (Săgh. 26) < *ghîuj*.

Hîrșoage < *cârŭ*.

Horșog = *hoarșă* 'car vechî și stricat' (Șez. IX 151).

Hîrșlîoagă 'pîele, după ce s-a jupit : era mai să dau *hîrșlîoaga* popii' (Șez. III 15), 'oafă cînd e bătrînă se zice babană sau *hîrșlîoagă*' (Hasdeu, 2255), *hîrșoagă* 1. 'animal slab și urît' (Cîob.), 2. 'om, în batjocură' (Cîob.), 3. 'petică' (Cîob.), 4. 'hărtie de lepădat' (Codin, 39) < *arșie* 'pîele de mîel pentru căciuli' (Noia Rev. Rom. VIII 85).

Scîrșoagă 'încălțăminte veche și ruptă' (Pamf. Agr.) < *scîrșîiță*.

Terșeloage 'registre', *terșeloagă* 'coureuse : gourmandine' < *terfelesc*.

NUME PROPRII.

Tîrloacă, *Tîrloagă* porecle pentru bărbați (Pop. 44 c) < *tîrl*, propriu zis 'beșinosul'.

NUME DE PLANTE.

Bursoacă 'sétaire verticillée' < ?

Hîrcîogî 'zbîrcîogî' (Şez. III 15) < ?

Tîrsoc 'un fel de muşuroiū de Iarbă, se află pe cele bahnē' (Şez. V 163), probabil = *Ńirsoacă* 1. 'iarba bălŃii, păiuş' (PanŃu). — *Tîrsocă* 2. = *Iroscol* (PanŃu) < bulg. *Irosak* 'chiendent'.

Vizdoagă, vizdoacă (Grig. I 80) 1. 'rose d'Inde', 2. 'ocillet d'Inde'.

Zbîrcîog 'cîsupercă comestibilă având pălărie cu coastele zbîrcite' < *zbîrcese*.

Pucîoagnă = Iarbă-pucîoasă, buruiană-pucîoasă < **pucîoagă* < *puŃ-*. — Pentru Ń cf. *pucîos*.

Părtoacă 'nume de floare (sic l)' (megl.).

Perinoc = *perină* 'stratul de lemn de care e prins brotacul morii' (Damé T. 150).

ADJECTIVE.

DIMINUTIVE.

MilîŃoc 'tout petit' (Tiplea) < *militel*. Pentru *Ńio* < *Ńo* cf. mold *cupŃior* = *cupŃor*.

Blîndoc (Reteganul, Pov. Pop. 194) = *blînd*.

AUGMENTATIVE.

Măroc 'foarte mare' (Conv. Lit. XX 1013) < *mare*.

POSESORUL UNEI CALITĂŢI PRIN EXCELENŢĂ.

Nătălog 'bădăran, prostogan, tont' (Rev. cr. lit. III 162) < **nătărog* < *nelare*, cf. *nălărăt*.

Tontolog, tăntălog 'nătărăū, prost, tont' (Rev. cr. lit. III 172) < *tîndală, tont, tînl*.

SUFIXE COMPUSE.

-*etoc* (= *-ete* + *-oc*).

Tăbulloc 'sac mic' (Vas.) < vsl. *toboliŃi* 'sac'.

-otoc (= -ol + -oc).

Ghemotoc (Grig.), *ghimotoc* (Codin, 34), *ghimotoc* (Pamf. Agr.),
ghemulotoc (Pamf. Agr.) < *ghem*.

-ăloq (= -alā + -og).

Pisăloq 'Holzstück zum Stossen' (Pop. 166 b) < *pisetz*.
Fofolog 'impedecat, care nu poate să-și poarte trupul, tont'
(Rev. cr. lit. III 154) < *fomf*.
Pripăloaqă 'putain' (Şez. V 119) < *pripăşesc*.

-ănoq (= -an + -og).

Slăbănoq 'puţin slab', *slăbănoq*, *slăbănoaqă* Bot. 'ne-me-tou-chez-pas' < *slab*.

-oroq.

Boşoroq 'cu boasele umflate' (Săgh. 45) < *boş*.
Şoloroq 'cam strîmb, cam adus, cam curbat', *şoloroq* 'şchiop'
< *şol*, *şod* 'sucit'.

Originea : = it. *-occo*, *-occa*, sp. *-oca*, pg. *-oco*, *-oca*, vprov. *-oc*, *-oca*, rtr. *-och*, *-occa*, fr. *-oche*, vfr. *-oque*, cu următoarele înţelesuri (Hornig, ZRPh, XX 344-347) :

1. *Diminutive*, cf. it. *anilrocco* 'petit canard' < *anitra*, sicil. *pagnocca*, *-occu* 'piccolo pane', *piloccu* 'filamento sottilissimo', rtr. *balloch* 'petite charge de foin', pg. *bichoca* 'petit furoncle', *bichoco* 'kleine Kinderkrankheit', *moçoco* = dim. dela *moço*, apoi nume alintătoare de botez : *Beloca* = *Isabela*, *Doca* = *Theodora* (prin substituţie de sufix), vfr. *manoque* 'petite maison, cabane, sorte de bateau', *cabrioche* 'petite chèvre', *marroche* = dim. dela *marre* 'pioche', Cellesfrouin *vinoche* 'petit vin', fr. *-oche* în nume alintătoare de botez : *Fannoche* < *Fany*, *Ninoche* < *Nina*, *Toloche* < *Tolo*.

2. *Augmentative*, cf. it. *fratocco* 'gros moine', pg. *bicharoco* 'gros ver, animal dégoûtant', it. *peloco* 'calvo' < *pilus*.

3. *Un preparat din primitiv*, cf. vfr. *milloque* 'millet, bouillie de millet', âbruzz. *melocche* 'lie, marc d'huile' < *mele* 'miel' (după culoare).

4. *Abstracte*, cf. ven. *baloca* 'battement, coup', în glumă, cf. rom. *bălăiță* < *bălae*.

5. *Posesiunea unei calități*, cf. it. *pesocco* 'pesant, lourd', milan. *patoc* 'triste, morne', ven. *patoco* 'patent, clair', pg. *dor-minhoco* 'pris de sommeil'.

6. *Posesorul unei calități prin excelență*, cf. vprov. *badoc*, *badoca* 'niais, sol' — *badare*, rtr. *bajocca* 'bavard' < *baja* 'bavardage'.

Nume de plante, cf. vfr. *vignoché* 'camomille', fr. dial. *aimai-roche* 'scabieuse des champs', *amouëroque* 'nom vulgaire du Chrysanthemum leucanthemum et de l'Anthemis arvensis, plantes très amères' < *amarus*.

Este de remarcat că și în italienește sufixul formează în același timp diminutive (cf. *anirrocco*) și augmentative (cf. *jratocco*).

Peste *-oc* de origine latină s'au suprapus sufixele slave *-ok* și *og-* împrumutate prin următoarele exemple :

Bulboacă (Săgh. 112 c. Șez. VIII 31), *bilboacă* (Șez. VIII 31), *holboacă* (Șez. V 99), *duldoacă* (Vieciu. 41) 'tourbillon d'eau' < bulg. *dălbok* 'profond, creux', cf. bulg. *dălbočina*, *dălbina* 'profondeur, fond, abîme'.

Busuloc, mr. *busul'oc*, *busul'ac* (Pap.B.) Bot. 'basilie' < srb.-cr. *bösiok*, *bösioka*, *bösil'ak*, bulg. *bosil'ak*.

Cotoc 'matou, chat' (Codin, 22) < bulg. **kotok* = *kotak*, cf. bulg. *potak* și *patok* 'canard'.

Măciocu 'chat, matou' (Mih.) < bulg. **mačok*, cf. srb. *mačak*. — Forma *mačiaroc* (Mih. Dal.) < **mačarok* = **mačok*, cf. bulg. *kotak* și *kotaruk*.

Patoc 'cane' (Dal.) < bulg. *patok* 'canard' — Forma *patarocu* (Mih.) < bulg. **patarok* = *patok*, cf. *mačiaroc*.

Lăloc, *lăptoc* (Damé T. 148, Șez. III 69), *lăptoc* (Șez. III 187) 'canalul ce duce apa la moară' — rus. *latok* 'hüche, auge, rigole'.

Mlădoacă 1. 'mlădiță' (Săgh. 113 d, Pamf. J. III), 2. 'prăjină' (Bóc.), *mlădoagă* 'ramură verde și mai groasă dintr'un copac' (Codin Ing.) < bulg. *mladoka* = *mladiša* 'jeune arbre', vsl. *mladoká* 'vimen, baguette, branche flexible'.

Dobitoc 'animal; fig. homme stupide' < bulg. *dobiták*.

Pominoc 'dar' (În tărară... svntul cap și-l dusă *pominoc* cinstit și luminat la fubitul ei mire Hs. Dos. Prol. 92²/₂₈. — Soru sa..

luînd nește bucate iscusite... dusă *pominoc* acestuîa părinte. Dos. Prol. 99²/₃₆. — Ducînd cu sine mare *pominoace* de agoni-sitele sale mearșă cătră doritul cî mire. Dos. Prol. 14¹/₂₉) < vsl. *pominokŭ* idem, bulg. *pominák* 'les moyens de subsistance, existence, vie, genre de vie'.

Sărîntoc 'calie, sărăc de tot' (Conv. Lit. XX 1016) < **sărătoc* < vsl. *siratŭkŭ* 'orfan'.

Soroc 'terme, échéance' < bulg. *srok*.

Bîrlog 'repaire de bêtes fauves' < vsl. *brŭlogŭ* 'lustrum ferae'.

Polog 'botte de blé coupé' < bulg. *podlog* 'botte', vsl. *pologŭ* 'depositum'.

Zălog 'ôtage' < bulg. *zalog*.

După *coloc*, *măclocu*, *paloc* s'a făcut *moloc* 'chat, matou' (Săgh. 113 d) < **măloc* < *mal-*, de unde fr. *matou*.

Poșoc 'guzgan' (Conv. Lit. XX 1015) < ung. *paczak*.

Obscure :

Coșmağă și *hoșmouğă* (Pamf. C.).

Mozac 'tăcut, închis, moenos' (Pamf. Agr.), *mozoc* 'cine rău, se zice măi cu samă despre ceî dela stîină' (Rev. cr. lit. III 161), *mozoc* nume de cîîl (Hasdeu, 869).

Tirmoacă 'noroae' (Codin. Ing.) cf. derivatul *turbucală* (Hasdeu, 2340).

Arăstoacă 'gura staulului' (Pap.B.), *aristoacă* s. f. pl. *aristoafŭ* 'locul pe unde ies oile ca să fie mulse; locul unde se mulg oile într'o stîină' (Dal.), *răstoacă* 'abaterea apei unui rîu, în urma căreîa rămâne loc uscat' (Noîa Rev. Rom. VIII 87).

Picîocu, s. m. pl. *picîoșŭ*, 'boabă, la joc' (Mih.), cf. *picŭ* 'tînăr, mititel' (Mih.).

Vuloagă 'pré, prairie' (Obcd. Mih. Pap.B.) < *vale?*, cf. *văîală*, *văîuğă* 'vallée' (Noîa Rev. Rom. VIII 88) < *vale* pl. *văî*, apoi *loloacă*.

Clăparog 'șchîopă, mr. filtac' (megl.).

Pătărog 'căpșună' (megl. sub *căpușnișŭ*).

Băbl'oc 'bătrîn' (megl.).

Pălgîoc, *păngîoc* 'culbec' (megl.).

Zlamboe 'adînc' (megl.).

Ghindoc 'scurt și gros' (Codin, 34).

Borondoc 'mititel și îute' (Codin, 11).

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în *-oc* au trecut :

Cojoc dr. mr. (Dal.), megl. < *cójuc* (megl.) = bulg. *kožuh*.

- Zglăvoc, zglăvoacă* 1. Zool. 'chabot' (Conv. Lit. XX 1016),
2. Bot. a. 'Centaurea plumosa', b. 'bluet, Centaurea cyaneus',
c. 'Centaurea spinulosa' < bulg. *glavoč* 1. Zool. 'chabot', 2. Bot. 'Herbe de Saint-Roch'.

Sufixul *-og* s'a substituit lui *-ină* în *mîrfoagă* 'cal slab, păcătos' (mold.) = *mărjină* 'țapă slabă' (Viciu, 59) < bulg. *mărjina* 'cadavre';

lui *-ac* în *păstrănog* = *păstîrnac, păstănac*, lat. *pastinaca*; — megl. *pătpălog* 'caille' = dr. *pîtpălac*.

lui *-uc* în *bondoc* 'scurt și gros' (Codin, 11) < *bunduc* = turc. *buduk*.

Vîrcîolog 'tourbillon d'eau' (Viciu, 88) este probabil ieșit, prin disimilație, din **vîrcîorog* = *Vîrcîorova*, cf. *slăbănog* și *slobonov*.

EN (-en).

Observație. — Dr. — Și *-ăn*.

Funcțiunea.

ADJECTIVE.

Măr *oarzăn* (Car.), pere *oarzăne* 'care se coc devreme' (Vîrcol), *oarzăn* 'necinstit, cu purtări rele', *oarzănă* 'destrăbălată' (Vîrcol) < *orz?*, cf. lat. *hordearius* 'qui mûrit en même temps que l'orge'.

SUBSTANTIVE.

Nume comune.

Floacăn 'laine que le mégissier fait tomber des peaux, pelure; déchets de laine qui tombent des draps qu'on foule' < *floc*.

Leagăn, mr. *leagăn* (Pap. S.), megl. *lëgăn* 'herceau' < *leg?*

Nume de Plante.

Breabăn 1. = *brebenel* 'corydale, *Corydalis Marschalliana*'

(Paștu). 2. 'Floarea Paștilor albă, Anemone Nemorosa' și 'floarea Paștilor galbănă, Anemone Ranunculoides' (Viciu, 22) — *breb* 'castor'.

Crușin = *crușețu* 'bourdaine, Rhamnus frangula', arbust cu fructele mai întâiu roșii apoi negrii < *crușesc* 'înroșesc'.

Originea : lat. *-inus* (Diez) + slav *-en* (Löwe, 46).

Coaciu 'ayant le museau de couleur rougeâtre, en parl. d'une brebis', nr. *coațin* 'ayant des taches rougeâtres sur la tête, en parl. des brebis' (Dal.) < *coccinus* 'd'écscarlate'.

Famen (Mard.), *jamân* 'cunuque, châtré', nr. *jeamin*, *deamin* (Pap. B.), megl. *femin*, *femină* 'feminin' < **feminus* < *femina*, alb. *femână* 'feminin'.

Galbân, *galbin* 'jaune' < *galbinus*.

Gemin, nr. *dzeamen* (Pap. S.) 'jumeau' < *geminus*.

Carpân, *carpin* < *carpinus*.

Frasin < *fraxinus*.

Noatin (dr. megl.) < *annolinus*.

Piedin 'urzeală rămasă nețesută la o pînză' (Codin, 57) < **pedinus*.

Dreven 'înlepenit, amorțit', *drețu* 'groțu, trîndav' (Rev. cr. lit. III 123) < bulg. *dărven* 'de bois'.

Rumân 'vermeil' < bulg. *rumen*.

Șumân 'gris, pris de vin' (Rev. cr. lit. III 170), vin *șumân* 'vin capiteux' (Hasden, 106) < bulg. *șumen* 'bruyant, tumulteux'.

Țapân 'raide' < vsl. *teapeantŭ*.

Zdravân 'sain, bien portant, robuste, solide' < vsl. *sŭdravŭnŭ*

Greabân 'regiunea din șira spinării dela împreunarea spetelor celor două picioare de dinainte' (Șez. V 76) — bulg. *gráb* 'dos', vsl. *grebenŭ* gen. *grebene* 'carde, peigne de cardeur'.

Pristân 'rotița dela fus' (Rev. cr. lit. III 166), *pristlân* netradus (Car.), *prisnel* 'lanterne de moulin' — bulg. *prásten* 'bague, anneau', srb. *prešŭten* 'peson de fuseau'.

Stepenă 'dégré' (Bibl. 272¹/₅₃, 251²/₄₉), 'seuil' (Bibl. 198¹/₄) < bulg. *stepen* 'dégré'.

Stînjân 'brasse' < bulg. *stánžen*.

Megl. *corin* 'racine' < bulg. *koren*.

Rodine 'daruri în ouă. puî, mîere, etc. care se aduc unei le-huze' < bulg. *roden* 'natal, de naissance'.

Ruin 'o buruiană ce crește pe locurile ce încep a se sălbătăci și de care fac vitele păduchi, când e multă în fin'' (Șez. V 122). Panțu cunoaște *ruen*, *ruin* 1. 'Scabiosa succisa' și 2. 'Scabiosa Columbaria' — bulg. '*ruen* 'coulant'?

Mojren 'frêne' (Hasdeu, Cuv. I 293), *mojdrean* 'frêne fleurii' (Panțu) < bulg. *mâzdrean* 'orne, frêne à fleurs'.

Egumân 'abbé, supérieur' < ngr. ἑγούμενος.

Curpen 'tige rempante et flexible des citrouilles, des pastèques, etc.' < ?

Fenomene de Analogie.

Prin analogie cu cuvintele cari au în acelaș timp forme cu *-en*, *-in*, *-ân* s'a născut *funingănă* < *funingină*.

Sufixul *-en* s'a substituit lui *-ură* în *presenă* < *pressure* (Săgh. 114 b).

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-en* sunt : 1. masculine când arată o ființă ori un nume de copac ; — 2. masculine și eterogene, pl. *-ene*, când arată un lucru : un *sînjăn* — doi *sînjeși*, un *leagăn* — două *leagăne*. — Substantivele în *-enă* sunt feminine, pl. *-ene* (*stepenă* — *stepene*).

SUFIXELE ADIECTIVALE.

IŪ (*-iŭ*).

Observație. — Dr. mr.

Funcțiunea.

ASĂMĂNAREA.

Viermî *panglicii* (Apăr.Său.) = în formă de *panglică*.

Pere *rotii* 'probabil dela *roată*, fiindcă asemenea pere sunt lă-tărețe și la coadă și la partea cealaltă, înfățișînd o formă de ro-tiță groasă' (Conv. Lit. XX 1016) < *roată*.

IN SPECIAL ASĂMĂNAREA ÎN COLOARE.

Derivate dela substantive.

- Arămiu* < *aramă*.
Argintiu < *argint*.
Auriu < *aur*.
Castaniu < *castană*.
Cenușiu 'gris' < *cenușă*.
Măsliniu < *maslină*.
Albastru-muriu (Hlasdeu, 717) < *mură*.
Pământiu < *pământ*.
Ruginiu < *rugină*.
Singeriu 'de culoarea singelui' (Pamf. C.) < **sîngine* = *sînge*.
Stacojiu 'écarlăte' < *stacoj* 'homard'.
Trandafiriu 'rose' < *trandafir*.
Ursiu 'n. boi, vacă cu părul roșu în felul blăniî ursului' (Damié T. 27) < *urs*.
Vioriu 'violet' < *viola*.
Mr. Țărțiriu 'ca de mercur' (Dal.) < *Țărțir*.

Derivate dela adiective.

- Albastriu* 'bleuâtre' < *albastru*.
Albiu < *alb*.
Gălbiniu < *galben*.
Negriu < *negru*.
Suriu < *sur*.
Vinețiu < *vînă*, *vineț*.
- Dulciu* 'douceâtre' (Pamf. Cînt.) < *dulce*.
Amăriu 'un peu amer' < *amar*.
Floriu, *fluriu* 'cu pete albe, despre boi' (Vircol) < lat. *florus* 'fleur; blond', de unde mr. *flor* 'tout à fait blanc', dr. *floran* 'noir et blanc, en parl. des chiens' (Boc.).
Meriu 'oblu, drept și fără cîoturi, despre un lemn' (Săgh. 97), 'mîndru' (Bud.) < lat. *merus*.

APARTINEREA.

Mijlociu = *de mijloc*.

SUFIXE COMPUSE.

-ăriiū (= -ar + -iū).

ASĂMĂNAREA.

Oaic *brumărie* (Damé T. 67), căciulă *brumărie* (Mold.) 'gris, -se' < *brumă*.

APARTINEREA.

Tucniriū 'd'automne' (Dal.) < *toamnă*.

-uriū (= -ur + -iū).

ASĂMĂNAREA.

Fumuriū 'de culoarea fumului' (Codin, 32) < *fum*.
 Țițe *bouriū* 'care stau tari și lepure de se văd sub ie ca niște cornițe' (Rev. cr. lit. III 90) < *boi*.

POSESIUNEA UNEI CALITĂȚI.

Buzurie 'cu buza neagră, despre oi' (Vîrcol) < *buză*.
Răbduriū 'răbdător, suferitor' (Pamf. J. 11) < *răbd*.
Herburiū 'care fierbe repede, despre o legumă' (Dal.) < *herb*.
Lîrguriū 'prea larg, larg de tot' (Dal.) < *larg*.

Originea : 1. = it. sp. -ivo, -io, pv. -iu, fr. -if < -ivus, 2. = it. -igno (Candrea, Bulet. Soc. Fil. Buc. III 14) < -ineus, 3. turc. i (Șăineanu, Infl. Or. I 82).

Cîmpiū 'uni, plan' (*loc cîmpiū*, Dos.), *cîmpie* 'plaine, pays plat' < **campivus*, cf. vit. *campio* 'di campo', com. *kampiv* 'coltivato, colto, dicesi di campo', sic. *kompia* 'campagna solitaria, luogo non accasato, campo', sp. *campio* (Candrea-Densușianu).

Țimpuriū, mr. (Dal.) *țimburiū* < **temporivus*.

Țirziū, mr. (Dal.) *țirdziū* < **tardivus*.

Beșiū (Car. Hasdeu Cuv. II 487), *beșiū* (Șez. II 149, Vîrcol), *beșiv* < **bibitivus* (Candrea-Dens.).

Arziū (Dal.), *erziū* (Mih.), *arniū* (Dal.) 'cartier d'hiver' < **hibernivus* (*locus*), cf. *aestivus locus* 'lieu propre à passer l'été'.

Acriñ 'aigret', il. *agrigno* < **acrineus*.

Aspriñ, il. *asprigno* < **asprineus*.

Căpriñ 'brun, en parl. des yeux', vit. *caprigno* < **caprineus*.

Cărnîñ 'couleur de chair', sic. *karnîñu* < **carnineus*.

Cinepiñ 'de chanvre; couleur de chanvre', vfr. *chainvinge* < **canepineus*.

Gălbîñ, *gălbîñ* (Tiklia) 'jaunâtre' < **galbineus* (Candrea-Dens.).

Elemente turcești.

Cărnaziñ, *cărâniziñ* 'cranoisi' < *kirmizi*.

Comubiñ < *kuubi*.

Fistihiñ < *fistiki*.

Gîlîurghîuliñ 'rose' < *gîlgîli*.

Gîhîniziñ 'de couleur rouge foncé' < *gîñvezi*.

Nărânciñ, *marmânciñ*, *marmâziñ*, *marmagiñ* (Pamf. Cînt. 39). 'orange' < *narncji*.

Îpostav neștiñ 'vert foncé' < *nești*.

Păllăgîniñ < *palligani*.

Delîñ 'Ton, insensé' < *deli*.

Înăcciñ 'opiniâtre' < *inalci*.

Pîrpirîñ 'pauvre, misérable' < *pîrpiri* 'qui appartient aux artisans, aux ouvriers; fig. grossier, sans élégance'.

Șașiñ 'louche, strabique' < *șași*.

Tîriachiñ 'étourdi, gris, pris de vin' < *tiriaki* 'qui prend de l'opium, du tabac ou des liqueurs spiritueuses; hargneux, querelleur et difficile'.

Mr. bieriu 'ivrogne' (Mih.) < *bekri*.

Călnie 'sorte de satin mêlé de coton' < *kulni*.

Răzachie 'sorte de raisin excellent à grains longs et blancs' < turc. *razaki*, ngr. *řořaxi*, *řaxi* (Turc. < ngr., v. G. Meyer, Türk. St. I 34).

Pustiñ, *pustiñ* (Giuglea-Vîlsan, Rom. Serb.), *pustiñ* (Car.) 'désert', *pustie*, *pustie* (Țiplea), *pustiñe* (Car.) s. 'désert' < bulg. *pustinea* s. 'désert'.

Bocciũ 'niais, nigaud' < ung. *baksi, buksi*.

Mieriũ, mieriũ (Pas.), *meriũ* (Conv. Lit. XX 1013), *mãiriũ* (Țiplea), *mneretũ* (Rev. cr. lit. IV 338). 'albastru' este obscur.

I precedat de *r, b, p, st* s'a schimbat în *î* în *amãriũ*, dial. *mãiriũ* < *mãeriũ*, dial. *gãlbîũ* < *gãlbiũ*, dial. *pustiũ* < *pustiũ*.

Substituții de Sufix.

Sufixul *-iũ* s'a substituit lui *-eș* în *mistriũ* 'amestecat, sur cu negru, despre păr' (Vas.) < *mistref*.

CAPITOLUL III.
SUFIXELE DE ORIGINE SLAVĂ.

SUFIXELE DE ORIGINE GENERAL SLAVĂ.

SUFIXELE SUBSTANTIVALE.

ANIE (-ănite).

Observație. Dr.

Funcțiunea.

Abstracte.

O ACȚIUNE.

Dirilicanie < *deretic*.

Afurisanie (Hasdeu, 173) < *afurisesc*.

Pășanie (Șez. V 116) < *pășesc*.

Zăludzanie 'pierdere a minții' (Șez. III 92) < *zăludzăsc* 'a-și pierde mintea' (ibid.), deriv. dela *zălud* pl. *zălu(d)zi* 'fără de minte', cf. bulg. *zaludeavam* 'commencer à faire des folies, des bêtises'.

Nu mai am *zăranie* de pasăre în curte! (Pamf. Agr.) = nu mai am *deloc*, cf. 'nu mai am *de zare*' < *zăresc* (radical slav).

Petrecanie 1. 'petrecere', 2. 'petrecere la groapă, înmormintare' (Viciu, 66) < *petrec*.

Pierzanie 'pierdere' < *pierd*, -zi.

Concrete.

Arătanie 'ființă mică, chircitură, stîrpitură' (Pamf. J. III sub *blaznă* și *meașă*) < *arăt*.

Pătăranie 'păţanie, întâmplare în viaţa omului' (Şez. V 116) < *pal* = *păşesc*.

Originea : *-anie* (A. Philippide, Principii, 152), introdus prin : *Cazanie* 'prédication' < *kazanie*.

Citanie 'lecture' < vsl. *čitanije*.

Dihanie 'animal' < bulg. *dihanie* 'respiration, haleine, souffle', *dih* 'être, âme, individu, créature'.

Dostoianie (vr.) 'avoir, bien, héritage' < bulg. *dostoianie*.

Jalovanie (vr.) 'dotation' < vsl. *žalovanije*.

Obrezanie 'circoncision' (Bibl. 11¹/₂₃, 41²/₅₁) < bulg. *obrezanie*.

Poslanie 'épître, lettre' (Dos. Prol. 95²/₃₁) < bulg. *poslanie*.

Poslušanie 'slujbă bisericească' (Bibl. 21²/₅, 21²/₆, 96²/₅₁) < bulg. *poslušvanie* 'action de servir un peu ou quelque temps'.

Scrişcanie 'peine, affliction' (Pamf. C.) < bulg. *skărşanie* 'action de rempre, briser, casser'.

Spovedanie, ispovedanie 'confession' (Bibl. 157²/₂₁, Dos. Prol. 42²/₁) < bulg. *ispoveadvanie*.

Strădanie 'zèle, effort' (Dos. Prol. 27¹/₂₆) < bulg. *staranie* 'zèle, effort, empressement, peine, application' + *trudă*.

Parcanie 'închiderea unei părţi de rîu spre a se prînde butuci sau plute scăpate singure pe vale [riu]' (Şez. V 116) < ?

Sufixul *-anie* este în strînsă legătură cu sufixul *-enie*. Astfel, chiar în limbile slave dela un radical oarecare există în acelaş timp derivate prin *-anie* şi *-enie*. Unele din aceste dublete au trecut şi în rom. : *citanie, cilenie* < vsl. *čitanije, čilenije, ijdăranie, ijderenie* 'origine, naissance' — bulg. *roždane, roždenie*.

Obiceiul unor astfel de dublete s'a comunicat şi limbii române : *afurisanie, afurisenie* < *afurisesc, păşanie, păşenie* < *păşesc*.

Fenomene de Analogie.

Substituţii de Suf.x :

Sufixul *-anie* pare a se fi substituit lui *-enie* în :

Grijanie 'communion' — bulg. *griženie* 'soin, souci'.

Isprăvanie 'achèvement, fin' (Vircol) — bulg. *ispraveanie* 're-lèvement, redressement, redressage'.

Jălanie, jelanie (Dos. Prol. 92²/₂, Hasdeu Cuv. II 483) < *jă-lenie* = bulg. *žaleanie*, v. *-enie*.

Genul și Pluralul.

Cuvintele în *-anie* sunt feminine și fac pl. în *-anii*. — *Dihanie* face pl. *dihăni*.

CA (-'ká).

Observație. — Dr. mr. megl.

Funcțiunea.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Cămeșuică = *cămeșue*.

Cărăruică (Car.) = *cărăruie* (Pas.).

Ferestuică (Săgh. 113 a) = *ferestue* (Săgh. 113 b).

Livăzuică = **livăzue*, cf. *livejue* 'livadă mică'.

Păsăruică (Car. Sez. V 116) = *păsăruie* (Pas.).

Țuțul'că 'moțișor, moți' (megl.) — dr. *țuțuț* 'umflătură' (Pas.).

Căldărușcă (Car. Megl.) = *căldărușă* (dr.).

Găinușcă = *găinușa* 'les Pléiades' (Candrea).

Țăpușcă 'seobitoare de dinți' (Viciu, 83) = *țăpușă* (Mold.) 'țapă mică'.

Lemnușcă Bot. 'Lemnul-Domnului; auronc, citronnelle', cf. *lemnus* Bot. 'salicaire'.

Pănușcă = *pănuș* plantă erbacee.

FEMININE.

Nume comune.

Romîncă < *Romîn*.

Basarabeancă < *Basarabean*.

Bucovineancă < *Bucovinean*.

Moldovancă < *Moldovan*.

Munteancă < *Muntean*.

Olteancă < *Oltean*.

Ungureancă < *Ungurean*.

Bacăntancă < *Bacăntan*.
Bucureșteancă < *Bucureștean*.
Craioveancă < *Craiovean*.
Focșăneancă < *Focșănean*.
Ieșancă < *Ieșan*.
Romașcancă < *Romașcan*.
Vasluițancă < *Vasluițan*.

Tărăncă < *țăran*.
Curteancă < *curlean*.
Bocolancă (Bud.) < *bocolan* 'richard'.
Girtancă 'femeie zdravăună și groasă în gît' (Șez. IX 157) < *girtan* 'om zdravăun și gros în gît' (ibid.).

Brădoaică = *brădoae* 'putinică de murături, de stroșie, cu zaplăt' (Boc.).

Cîlurcă 'buștean rămas în pămînt' (Candrea) = *cîlotur* (Eminescu, *Novele*, 56).

Fîică = vr. și dial. *fie* < *filia*.

Gheșuscă = *gheșuș* 'verglas, glissoire'.

Postaică 'siliqua' (Car.) = *păstae*.

Toancă = *loană* (Viciu, 85), cf. și *Toance* pe Bistrița în Moldova.

Milcă 'bec' (Pap. B.) = ngr. *μίτ.*

Megl. *cirșcă* = dr. *cireșă*.

Cîtocă = mr. *cîtolă* 'mînă, în limbaj copilăresc'.

Cîtoplitoarcă 'cîocănitoare', cf. mr. *cîuculoare* (Pap. B.), *cîucătoare* (Mih.) < *cîuculescu* 'cîocănesc'.

Filișoarcă = dr. *felișoară*.

Gărgul'că 'ulcior' — dr. *gurguîă*.

Liuncă 'accouchée' < **lihuncă*, **lihoncă* < ngr. *λεχῶνα*, de unde mr. *lihoană*.

Mrencă = dr. *mreană*.

Mulișcă = dr. *molișt*.

Pîngercă 'fenêtre' = tc. *penđer*.

Pupcă 'pupuză' < lat. **pūpa* = *upupa*.

Tușcă, *tușă* 'bouquet' — dr. *lușă*.

*Nume de femele.**Derivate dela masculine.*

Boldeică 'căţeluşă mică şi foarte simţitoare' (Pâsc.) < *boldeiu* 'câine care descopere vinatul' (Conv. Lit. XLIV, II 395).

Calirecă 'mule' (Pâsc.) < *calir* 'mulet'.

Coleică 'căţeluşă' < *coleii*.

Ogarică < *ogar* 'limier'.

Puică, megl. *puică* < *puîn*.

Căţiluşcă 'căţeluşă' (megl.) < *căţiluş*.

Derivate dela feminine.

Aricioaică (Hasdeu, 1615) = ban. *aricioaică* (ibid.).

Cerboaică = *cerboac* (Buda), *şirboaiă* (Dal.) 'biche'.

Lepuroaică = *lipuroaiă* (Dal.).

Lupoaică = *lupoac*.

Şerpoaică = *şerpoac* (Conv. Lit. XX 1018).

Ursoaică (Dan. I 35) = *ursoac* (Bibl. 229¹/₁₄).

Nume de plante.

Aprămească = *aprămeasă* 'Gratiola officinalis'.

Culbecească, *cubelcească* = *culbeceasă*, *cubelceasă* 'trifoiu'.

Orzoaică = *ordzoie* (Candrea).

Nume de fiinţe mitologice.

Drăcoaică = *drăcoac*.

Strigoaică = *strigoac*.

Zmeoaică (Dan. I 35) = *zmeoac*. — Ambele cuvinte se întrebuinţează şi ca nume de plante.

*Nume proprii.**Nume proprii de persoane.*

Brăduica poreclă pentru femei (Pop. 46 b) < *brăduiă* 'creangă de brad' (Viciu, 21).

Nome proprii de animale.

- Joica, dzoica, zoica* n. de vacă fătată Joī (megl.) < Joī.
Bălŭica n. de vită bălŭtată (Hasdeu, 3090) — *bălŭia* n. de capră bălŭtată (ibid.).
Răgușcă = *răgușă* 'oac cu coarne' (megl.).

SUFIXE COMPUSE.

-oaiță (= -oac + -că).

Arăpoaiță 'négresse, éthiopienne' (Hasdeu, 1457) < *arap*.

-uică (= -uîă + -că).

Nome comune.

Diminutive propriu zise.

- Căsuică* 'domuncula' (Car.) < *casă*.
Ceteruică = *ceteră* mică.
 Cu *crivul'că* 'un fel de broderie cu linie curbă' (megl.) < *criv* 'strîmb'.
Meliŭică = o *meliă* mai mică (Damé T. 139).
Răgiluică = o *ragilă* mai mică (Damé T. 139).
Sfrânŭica 'o monedă de 50 bani' (Vîrcol) < *sfanț*.

Un nume de boală.

Pîrŭică 'diaree, urdinare, eșire afară' (Șez. IV 24) < *pîrŭ*.

Nome de animale.

Mărŭica 'nume de vacă' (Pop. 91) < *Marŭi*.

Nome de Plante.

Măzeruică 'cicer silvestre' (Car.) < *mazăre*, cf. *măzărîche*.

Pentru sufixul compus -uică cf. *cămeșuică* < *cămeșue*, *cărăruică* < *cărărue*, *nevăsluică* < *nivistul'ă* (mr.), *ŭuŭl'că* 'moș, moșor' (megl.) < *ŭuŭl'ă* 'umflătură' (Pas.), *bălŭică* < *bălŭe*, v. mai sus.

-caneă (= -can + -că).

Morcovcaneă Bot. 'pleurosperme d'Autriche' < *morcov* 'carotte'.

-ancă (= -an + -că).

Nevâstancă pl. *nevestence* (Bud.) = *nevastă*.

Originea: -ka (A. Philippide, Pr. 151), introdus prin :
Arapecă (Hasdeu, 1457), *harapecă* (Bibl. 102¹/₄₉) < bulg. *arabka*,
arapka.

Brișcă < rus. *brička* 'leichter, halbgedeckter Wagen', bulg. *brička* 'chariot'.

Bulgarecă 'une Bulgare' < bulg. *Bălgarka*.

Cloșcă 'poule couveuse' < bulg. *kločka*.

Codoșcă 'entremetteuse' < bulg. *kodoška*.

Creangă 'branche' < bulg. *granka*.

Doică 'nourrice' < bulg. *doika*.

Drușcă 'demoiselle d'honneur' < bulg. *družka* 'amie, compagne'.

Gîlcă pl. *gîlci* 'oreillons' < bulg. *gâlka*.

Gîscă 'oie' < bulg. *gâska*.

Hașgîcă 'pèlerin' < bulg. *hașîlka*.

A luă cu *hapca* 'cu de-a sila' < bulg. *hapka* 'bouchée'.

Jilecă 'gilet' < bulg. *žiletka*.

Leică < bulg. *leika* 'arrosoir; escopie'.

Loteă < bulg. *lodka* 'chaloupe, barque'.

Mancă 'nourrice' < bulg. *manka* 'petite mère'.

Mateă 'reine des abeilles, lit du rivièrè' < bulg. *matka*.

Pelincă 'maillot, layette' — bulg. *pelena* 'lange, pl. -ni maillot layette'.

Platcă — bulg. *plat* 'étouffe, tissu, toile, matière'.

Pleancă 'ruban de queue' (Șez. III 85, Caudrea) < bulg. *plelenka* 'tresse, natte de cheveux'.

Pușcă 'fusil' < bulg. *puška*.

Robcă 'captiva' (Car.) — *rob* 'captivus'.

Tălarcă 'une Tartare' (Car.) — bulg. *Tatarka*.

Țigancă 'une Bohémienne' — bulg. *Țiganka*.

Zacuscă 'déjeuner' < bulg. *zakuska*.

Americancă 'americană, pânză supțire și de o calitate inferioară' (Dal.) < bulg. *amerikanka* 'américaine'.

Palcă 1. 'canard' (Mih.), 2. 'oie' (Dal.) < bulg. *palka* 1. — *Papcă* 'canard' (Pap. B.) = *palcă* + ngr. *πάπις* 'canard', de unde megl. *păpie* 'canard'.

Pipercă 'poivron' < bulg. *pipërka*.

Princă (Pap. B.), *prîngă* (Dal.) 'piège' < bulg. *primka* 'embûche, entrave, trappe, piège, trébuchet'.

Șumcă 'stratul de frunze uscate ce cade pe suprafața pământului în pădure' (Dal.) < bulg. *șumka* 'branche d'arbres avec les feuilles'.

Topcă 'boule; balle' (Dal.) — bulg. *topka*.

Megl. *căciuncă* Bot. 'colchique d'automne, tue-chien' < bulg. *kačunka*.

Călincă 'grenade' < bulg. *kalinka*.

Chilcă 'bouquet' < bulg. *kilka*.

Ciăfutecă 'Juive' < bulg. *čifutka*.

Cioșcă 'corneille' < bulg. *čovka*.

Maslincă 'olive' < bulg. *maslinka*.

Pipercă 'poivron' < bulg. *pipërka*.

Plișencă 'tresse, natte de cheveux' < bulg. *pletenka*.

Princă < bulg. *primka*.

Pupădițcă 1. stiglete, 2. un fel de insectă < bulg. *popadička* Zool. 'belette', Bot. 'juscuiame'.

Rapcă nom d'animaux < *arapka* 'nègresse', cf. *rap* nom de chevaux < *arap* 'nègre'.

Secleă 'mois de Février' < bulg. *malák sečko*.

Veică 'rameau, branche' < bulg. *veička*.

Virșescă 'girouette, toupie' < bulg. *vărteažka*.

Talcă 'papa' — bulg. *talka*.

Topcă 'balle' — bulg. *topka*.

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în -că au trecut :

Rîncă 'courroie, lanière' < bulg. *remák*.

Damcă 'marque, empreinte' (Dal. megl.) < ture. bulg. *danga*.

Zefcă 'amusement, distraction' (Pap. S.) < ture. *zevk*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-că* sunt feminine și fac pl. în *-ce, -ci*: *-ușcă* pl. *-uște, -oaică* pl. *-oaice, -oancă* pl. *-oance, -cancă* pl. *-ence, -oșcă* pl. *-oște, -ancă* pl. *-ance* (*țărancă* pl. *țărance*) și *-âncă* (*țigancă* pl. *țigănci*), *-uică* pl. *-uici*. — *Creangă* — *crengi, găleă* — *găleți, găscă* — *gășli, pelincă* — *pelinci*. — Cuvintele cari arată originea locală fac pl. *-e*: *Romîncă* — *Romînce*.

Mr. *patcă* pl. *patchi, papcă* — *papchi*; — *dancă* — *danți, pîpercă* — *pîperți, șumcă* — *șumți*; — *topcă* — *topchi* și *topți*.

Pentru megl. pl. nu este indicat.

EALĂ (*-eală*).

Observație. — Dr. mr. — megl. *-elă*; — mr. *-elă* în *bunclă* (bulg. ?). Precedat de unele sunete *-cală* se schimbă uneori în *-ală*.

Funcțiunea.

Abstracte.

O ACȚIUNE.

Derivate dela verbe.

Amăgeală < *amăgesc*.

Cheljăneală 'bătae' (Mold.) < *cheljănesc*.

Crăuială 'îpățul găinilor cînd le prindem' (Codin. 22) < *crăuesc* 'a țipa despre găini' (Codin, 23).

Drăgosteală < *drăgostesc*.

Făjuială < *făjuesc*.

Hornăreală 'treabă, ocupație mare și cu necaz' (Șez. III 16) < *hoînăresc*.

Împărșeală < *împărșesc*.

Îndrăzneală < *îndrăznesc*.

Învoială < *învoesc*.

Lingușală < *lingușesc*.

Opreală < *opresc*.

Osteneală < *ostenesc*.

Păruială < *păruesc*.

Pesteală 'înlîrziere' < *pestesc*.

Picicleală < *picîlesc*.

Pîrleală < *pîrlesc*.

Socoteală < *socotesc*.

Soponeală 'ocară, batjocură' (Şez. IX 148) < *soponesc*.

Scuteală < *scutesc*.

Urechială (Mold.) < *urechesc* 'trag de urechi'.

A-îuşcală 'grabă' (Pap.B.) < *a-îuşesc* 'mă grăbesc'.

Arneală 'acţ. de a mătura' (Mih.) < *arnescu* 'mătur'.

O STARE,

Derivate dela verbe.

Ameşcală < *ameşesc*.

Amorşcală < *amorşesc*.

Căpială 'căpierea oilor' (Şez. II 185) < *căpiez*.

Greşală < *greşesc*.

Miroscală (Să feace *miroseală* straşnică, Dos. Prol. 83²/₁₇)
< *miros*.

Pricopseală < *pricopsesc*.

Derivate dela adiective.

Acreală < *acru*.

Albăstreală < *albastru*.

Albeală < *alb*.

Amăreală, *amărală* < *amar*.

Fîrbinteală, *herbinteală* (Dos. Prol. 146¹/₂), *înşîrbinteală*
(Bibl. 146¹/₆₂), *şîrbînşcală* < *şîrbinte*, -şî.

Gălbineală < *galbăn*.

Iuşcală < *iule*, -şî.

Nebuneală < *nebun*.

Negreală, megl. *nigrêlă* < *negru*.

Răceală < *răce*.

Tristeală 'tristitia' (Car.) < *trist*.

Umezeală, *umădeală* (Car.) < *umed*, -zî.

Concrete.

MATERIA.

Imală 'houe, fange' < *a ima* 'salir, souiller'.

Oblojăle 'o fîertură de boz cu stîrigie depe horn, cu sare, etc.

cu care se spală cele răni' (Şez. III 83) < *oblojesc* 'a spală cu oblojele' (ibid.).

Pomestcală 'pământ pomestit de curînd' (Codin, 59) < *pomestesc* 'lipseşte pe jos în casă' (ibid.).

ASĂMĂNAREA.

Culeşală 'bucate fără gust' (Codin, 20) < *culeşă* 'mămăligă'.
Gurguţală 'enflure ou tumeure sur les mains' (Hasdeu, Cuv. I 284) < *gurguţă*.

NUME DE PLANTE.

Spumeală 'stupitul-cuculu' < *spună*.

LUCRUL CARACTERIZAT PRIN O CALITATE.

Vilcecală 'vinătae' (Rev. cr. lit. III 172) < *vilced -ezi* 'vînat' (ibid.).

NOMINA INSTRUMENTI.

Băleală 'un băţ care face să se scuture teica morii' (Damé T. 153) < *bat*.

Struneală 'sucitorul, întinzătorul fereastrăului' (Damé T. 86) < *strunesc*.

POSESORUL UNEI CALITĂŢI PRIN EXCELENŢĂ.

Cirneală 'om cu nasul strîmb într'o parte' (Şez. II 187) < *cîrn*, *cîrnesc*.

Hohorezeală 'cel care hohorezeşte, ride tare şi fără rost' (Codin, 39) < *hohorezesc*.

Nemereală 'care gîceşte toate, le nemereşte' (Codin, 53) < *nemeresc*.

Abstracte-Concrete.

Amăreală 1. calitatea de a fi amar, 2. Bot. plantă erbacee care conţine un suc amar < *amar*.

Băleală 1. acţiunea de a bate (a sta *băleală* de capul cuiva)
2. a. 'bătătura războiului' (Pîrv.), b. 'un băţ care face să se scuture teica morii' (Damé T. 153) < *bat*

Găleală 1. acţiune de a se găti, 2. obiectele cu cari cineva se găteşte.

Răpezeală 1. 'repegiune' (Munt.), 2. pl. *răpezăli* 'hududoae, rîpi' (Vîrcol).

Originea: *-ca, -el* (G. Pascu), introdus prin :

Serobeală 'amidon' = bulg. *skrobela, skrobecala*.

Videală 'lumière, lampe' (Dal.), megl. *vedelã* 'lumière' = bulg. *videalo* 'lumière, clarté, lueur, bougie'.

Bunelã 'fourchette' (Dal.) = bulg. *bunela*.

Cirpeală — bulg. *kârpel* 'pièce, morceau d'étoffe servant à rapiécer'.

Poghîbalã 'mauvais sujet' — bulg. *poğibel* 'ruine, perte, perdition'.

Cerneală 'encre' — bulg. *černilo*.

Momcalã 'attrait, leurre' — bulg. *mamilo*.

Sineală 'indigo' — bulg. *sinilo*.

Clipeala ochiului 'clipitul ochiului' (Hasdeu, Cuv. II 235), megl. *clipelã* 'paupière' — bulg. *klepalo* 'toesin', *klepač, kleпка* 'paupière'.

Drășteală (Mih.), *drîșteală* (Pap.B.), megl. *drujdëlã* 'moulin à fouler' = ngr. *δρυστέλλω* (G. Meyer, Ngr. St. IV 27), alb. *dârstil'e, trâstîl'e* — bulg. *drâstîa* 'briser, macquer le chanvre, le lin; teiller, macquer'.

În limba comună *-eală* se schimbă în *-ală* numai precedat de *ș* (*greșală, colesală*), uneori de *r* (*amărală*).

În dial. mold. schimbarea are loc și când e precedat de *s* (*pri-copsală*), *z* (*unezală*), *j* (*oblojăle*), *ț* (*ameșală*), uneori de *b* (*poghîbală*).

Fenomene de Analogie.

Substituție de Sufix :

Arneală 'lime' (Dal.) < *arnie* (Dal.) = ngr. *ῥῶνι*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-eală* sunt feminine, pl. *-eli, mr. -el'i*. — *Cirneală, hohorezeală, nemereală*, cari arată persoane, sunt masculine și se întrebuițează numai la singular.

EICĂ (-eiká).

Observație. — Dr.**Funcțiunea.**

DIMINUTIVE.

*Diminutive propriu zise.**Derivate dela substantive.**Giubeică* (Tiklin) < *gîubea*.*Tăbucică* (Codin, 71), *tăbăucică* (Vieiu, 81) 'săculeț' < *tab-*, cf. *tăbuc*, *tăbiluc* (Mold.).*Clucică* 'trupina ce rămâne în pământ dacă se taie lemnul la o înălțime de 1—6 urme' (Vieiu, 32) < *cluată*.*Derivate dela adiective.**Surtică* 'cașaveică' < *surt*. — În dial. nr. și megl. simplul *surt* = dr. *surt* are înțelesul derivatului dr. — Bulg. *skurtelka* 'pourpoint'.*Diminutive depreciative.**Bobeică* 'băbătie' (Vieiu, 20) < **băbeică* < *babă*.*Bujlică* n. de cine (Pop. 92) < *pujlă* 'cine jigăros, jîpos' (Păsc.), cf. și *pujnă* 'cine ce numai pujește, latră urît și răgușit' (Șez. V 120), *pujlău* 'om luător în ris și mai totdeauna cu vorbe porcoase' (Șez. III 86).

NOMINA INSTRUMENTI.

Tindeică (Vieiu, 84), *înlindeaică* (Șez. VIII 148) 'tindeche, o stinghie de fier având dinți la amîndouă capetele, cu care se ține pînza întinsă la țesut' (Vezi figura la Damé T. 136) < *intind*.

RECIPIENTUL.

Borșică 'vasul în care se umple și se înăcrește borșul' (Marian, Sărb. II 6) < *borș*.

SUFIXE COMPUSE.

-uleică (= -ulă + -eică).

Putuleică poreclă pentru bărbați (Pop. 42 c) < *put*.

Originea: -eika (G. Pascu), — formează diminutive în rus. rut. (Belić, § 54). — Există și în bulg., cf. bulg. *karageika* 'espece de prune', *povareika* 'cuillière de cuisine'.

Cașaveică < rus. *kașaveika* (Cihac).

Copeică < rus. *kopeika*.

Șubeică (Iarnik-Bîrs.), *jubeică* (Viciu, 55) < rut. *șubeika* 'kleiner, kurzer Pelzrock'.

Colomeica un fel de dans în nordul Moldovei — rut. *kolo-miika*, după orașul *Kolomea*.

Megl. *veică* 'petite branche' < bulg. *veaika*.

Bîrzeică, *bârzeică*, *bîrgeică* 'sanie mică' (Viciu, 18, 19), *bîr-jeică* 'săniușă ce se trage cu mâna' (Rev. cr. lit. III 87) — bulg. *bârzei* 'rapide'.

Deveică adj. fém. 'habile' (Codin, 26) — bulg. *deavoika* 'vierge, jeune fille'.

Fenomene de Analogie.

Sufixul -eică s'a substituit în :

Cîubeică 'pipă' (Damé) < *cîubuc*.

Suveică 'navette' < **suaică*, megl. *sualcă* = bulg. *sovalk*.

Cucuveică < *cucuvea*.

Cujeică (Dos.) < *cojoc*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în -eică sunt feminine, pl. -eici.

ELIȘTE (-eliște).

Observație. — Dr. — Intr'un exemplu apare -ișiște.

Funcțiunea.**Concrete.**

LOCUL PE CARE SE EXERCITĂ O ACȚIUNE.

Bătăliște 'loc bătătorit de vite' (Șez. V 37) < *bat*.

Prinelșiște 'spectacle' < *privesc*.

Abstracte.

O ACȚIUNE.

Izbelșiște (a fi de *izbelșiște* = a fi de zbucium, de necăz și chin, Șez. V 101) < *izbesc*.

Opreliște < *opresc*.

na urbiliști 'de-a baba oarba' (mezl.) < *ūorb*.

Originea: -eliște (G. Pascu).

Dripeliște 'loc călcat din picioare' (Țiplea) — bulg. *dripel* 'chifon, vicillerie, guenille, loque', propriu zis 'loc moale ca o petică'.

Herbelșiște 'hîrburi' (Vircol.), *hîrbeliște* 'car, plug stricat' (Pamf. J. II), *hîrbeliște* 'acaret făcut mare și fără rost' (Codin, 39) — bulg. *hârbel* 'tesson'.

Pentru *prinelșiște* cf. bulg. *zdrealșiște*.

Sufixul -eliște este în limbile slave un sufix compus al lui -iște (v. Vondrák, 468—469). — Pentru -ișiște cf. vsl. *blōdiliște* 'lu-panar', *iēteliște*, *iēlitiște* 'carcer', *kupiliște* 'forum'.

Genul și Pluralul.

Cuvintele în -eliște sunt feminine și fac pl. în -eliști.

ELNIȚĂ (-elniță).

Observație. — Dr.

Funcțiunea.

NOMINA INSTRUMENTI.

Botelniță 'botnița căpăstrului, o curea dela căpăstru care trece peste botul calului' (Damé T. 50) < *bot*.

Fofelniță, pl. -e, 'aripi, crucile vîrtelniței' (Damé T. 140, Săgh. 54) < *fof-*, cf. *fofează* 'aripa morii'.

Șurubelniță, *șurupelniță* instr. de fierărie (Damé T. 108), de stolerie (Damé T. 113), 'o bucată de lemn cu care se strînge șurubul la teasc' (Damé T. 82) < *șurub*, *șurup*.

RECIPIENTUL.

Chibritelniță 'porte-allumettes' < *chibrit*.

Scrumelniță 'cendrier' < *scrum*, cf. bulg. *pepelnița*.

NUME DE PLANTE ȘI ANIMALE.

Urechelniță 1. Bot. = *îarbă de urechi*, 2. Zool. 'forficula auricularia'.

Originea : *-elnița* (A. Philippide, Pr. 153), introdus prin :

Çadelniță 'encensoir' < bulg. *kadilnița*.

Cristelniță < vsl. *krüstilnița*.

Găselnițe sunt niște viermi ce se face în stupii slabi și cari mănâncă mierea (Damé T. 120), megl. *găselniță* 'omidă', dr. *căsălniță* 'cuib de șoareci în stupul cu albine' (Săgh. 47) < bulg. *găselnița* 'chenille'.

Năcovelniță 'enclume' (Car.) — bulg. *nakovalnea*.

Scrobelniță sensul? (Car.) — *scrobeală* = bulg. *skrobeala* 'amidon'.

Stropelniță 'arrosoir' (Car.) — *stropesc*. — Codin, 79, citează cuvântul pe care-l traduce prin 'vrafloriță', un cuvânt care nu știu ce înțeles are.

Suvelniță 'navette' (Damé T. 138) — bulg. *sovalka*.

Șupelniță 1. 'virtej de apă, d. p. pe lingă cîncurî'. 2. 'locul

ce n-a înghețat încă' (Viciu, 81) — bulg. *șopnuvam* 'tomber dans l'eau'.

Virtelniță (Damé T. 140) < *învîrlesc*, bulg. *vârlia*.

Piștelniță 'baltă mai mică' (Hasdeu, 2397).

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-elniță* sunt feminine și fac pl. *-elniți*, *-elnițe*.

ENCIŪ (-*enciă*).

Observație. — Dr. — Intr'un exemplu apare *-enc*, în altul *-enchitū*.

Funcțiunea.

DIMINUTIVE.

Măscurenciū 'purcel de un an' (Viciu, 44, sub *gădin*) < *mascur* 'porc'.

Podenciū 'podeț' (Iorga, Stud. și Doc. XIII 75) < *pod*.

Tăurenc 'taur tânăr' (Pamf. Agr.) < *taur*.

Popenchiū Bot. 'copriu à encre' < *popă*, ct. *popilnic*, *popivnic*, *lingura-popii* Bot. 'cabaret, oreille-d'homme, rondelle'.

Cordenciū 'pièce d'arrêt au métier du tisserand' (Damé T. 136) < *incordez* 'tendre, bander'.

Cornenciū Ins. 'lucauc' (Viciu, 36) < *corn*, de unde și varianta *cornac* (Mar. Ins.).

Originea: *-enko*, *-enka*, despre care v. Belic, § 56—57, de unde direct *-enc*, păstrat în *tăurenc*, apoi *-enchitū* din *popenchiū*, și în fine *-enciū* prin analogia pl. *-enci* (G. Pascu).

Hasdeu, 1704, înregistrează numele de familie *Armeanci*.

ENIE (-*enițe*).

Observație. — Dr.

Abstracte.

O ACȚIUNE.

Afurisenie (Hasdeu, 473) < *afurisesc*.

Curățenie < *curăț*.

Despărțenie < *despart*, *-fi*.

Împărlăşenie < *împărlăşesc*.

Prăpădenie (Acesta... aŭ mărs la Ninevia de au strigat *prăpădenie*, Dos. Prol. 23²/₁₁) < *prăpădesc*.

Păşenie < *păşesc*.

Slobozenie < *slobozesc*.

Incepenie 'inceput ; commencement' < *incep*.

O STARE.

Calicenie < *calic* (radical slav).

Cludăşenie < *cludat*, -*şi*.

Cuminşenie < *cuminte*, -*şi*.

Drăgălăşenie (Vlăhuţă) < *drăgălaş*.

Grozăvenie < *grozav* (radical slav).

Muşenie < *muş*, -*şi*.

Scîrboşenie (Mold.) < *scîrbos*, -*şi*.

Sfinşenie < *sfinţit*, -*şi*.

Surzenie < *surd*, -*şi*.

Şiretenie < *şiret*.

Şozenie 'comédie, bizarerie, poznă' (Rev. cr. lit. III 169) < *şod*, -*şi* 'comedios, bizar' (ibid.).

Vulpenie 'şiretenie' (Pamf. J. III) < *vulpe*, cf. *vulpoită* 'bătrîn şiret'.

ÎN SPECIAL O ÎNRUDIRE.

Cuscenie < *cuscru*.

Nemenie (Vîrcol) < *neam* 'rudă'.

Rudenie, *rubedenie* < *rudă*.

Concrete.

O PERSOANĂ.

Hizenie 'persoană hîdă' < *hîd*, -*şi*.

Sluşenie 'persoană slută' (Mold.) < *slut*, -*şi*.

Tipenie de om 'nici măcar un om, nimenea absolut' (Şez. V 166) < *şip* 'crier'.

AUGMENTATIVE.

Fumidenii 'desime mare de oameni ori de copaci' (Şez. II 228) < **fumed* = *fumidus* 'qui fume ; enfumé ; noirâtre'.

Prepestenie (Codin, Ing.), *prepestenii* (Vîrcol) < *părpaste*, *prăpăstii*.

VARIANTE.

-ozenie.

Din *slobozenie* s'a extras -ozenie cu care s'a derivat *scîrbozenie* (Pamf. C.) < *scîrboşenie* (subst. de sufix).

SUFIXE COMPUSE.

-ovenie (= -ov + -enie).

Drăcovenie 'drăcie' < *drac*, cf. obscurele : *parascovenie*, *năsgovenie* 'jilitie, tacla, glumă, anecdotă' (Pamf. J. III).

-etenie (= -ele + -enie).

Orătenii = *hoară* 'puî de orîce fel' (Rev. Creangă III 83), 'păsări de ogradă' (Boc.).

-edenie (= -ed + -enie).

După *fumedenie* faţă de *fum* s'a făcut :
Sumedenie 'foule, multitude' < *sumă*.

Originea : -enie (A. Philippide, Pr. 152) şi -anie precedat de sunet palatal (G. Pascu), introdus prin :

Blagoslovenie 'bénédiction' < bulg. *blagoslovenie*.

Blagovişlenie 'Annonciation, fête du 25 Mars' < bulg. *blagovestlenie*.

Āilenie 'lecture' < vsl. *ĉileniĉe*.

Cîrşenie 'cîrcotă, încurcătură, bucluc' (Boc.), 'o afacere de rea credin(ă)' (Cîob.) < bulg. *kârşenie* 'l'action de briser ou de se tordre'.

Hulenie (Dos. Prol. 13¹/₃₀) 'action de blâmer, réprover, dénigrer, blasphémer' < bulg. *hulenie*.

Iscuşenie 'épreuve, tentation' (Suferind greale nevoi şi iscuşeniî, Dos. Prol. 96¹/₁₀ - Aceştia... răbdară multe *iscuşeniî* pentru mărturia Domnului Hs, Dos. Prol. 44²/₃₀) < vsl. *iskuşenie*.

Obretenie (vr.) 'aflare' < vsl. *obreateniĉe*.

Poucenie (vr.), *păucenie* (Şez. V 116) 'prédication' < bulg. *puoćenie*, vsl. *poućenie*.

Polojenie 'jfitie, anecdotă' (Pamf. J. 11) — bulg. *lăženie* 'l'ac-tion de mentir, menagerie, radotage, radoterie'.

Pozvolenie 'permision' < bulg. rus. *pozvolenie*.

Smerenie 'humileté, modestie' (Bibl. 10²/₂₈) < bulg. *smirenje*.

Spăsenie, ispăşenie 'salut, délivrance' < bulg. *spasenie*.

Umilenie 'attendrissement' (Bibl. 27²/₁₄) < bulg. *umilenie*.

Denie < bulg. *bdeanie* 'vigile, veille ; vigilance'.

Jălenie (Car.) < bulg. *žaleanie* 'affliction ; deuil'.

Mîrşăvenie 'tot ce produc greaţă, în special organele geni-tale şi anusul' (Şez. V 106) — bulg. *mârşavcanie* 'maigriss-ment'.

Promîşlenie (Dos. Prol. 99¹/₇) < bulg. *promisleanie, promiş-leavanie* 'pourvoi'.

Vedenie 'vision, apparition' < bulg. *videanie*.

Zgîrcenie 'avarice' < bulg. *sgârčanie* 'crispation, contraction'.

Eclenie < ugr. *észévezés*.

Obscure :

Cărătenie 'socoteală' (Cîob.).

Cupenie 'zgîrcenie' (Săgh. 135), 'zgîrcenie mare' (Codin, 24) — *cupil* 'zgîrcit' (Codin, 23), *a cupi* 'a coase mai pe dintregul de cum ar trebui, sau într-un loc mai în scurt, într-altul mai lung, etc.' (Codin, 24), bulg. *kupuvanie* 'l'action d'acheter, achat'.

Precedat de *ş, j, ł, z, e* din *-enie* se schimbă în *ă* în dial. mold. : *împărlăşănie, bejănie, curăţănie, surzănie*.

Sufixul *-enie* e în strânsă legătură cu *-anie*.

Fenomene de Analogie.

Substituţii de sufix.

Sufixul *-enie* s'a substituit lui *-anie* în :

Postluşenie (Bibl. 291²/₅₃ : λειτουργεία, ministerium) < *postlu-şanie*, v. *-anie*.

Săvîrşenie 'achèvement, accomplissement, fin' (Bibl. 60²/₁₇, Dos. Prol. 63²/₁₁), 'mort' (Dos. Prol. 24²/₂₂), *fîrşenie* 'fin' (Dos. Prol. 71¹/₂₇) < bulg. *svârşanie*.

Genul şi Pluralul.

Cuvintele în *-enie* sunt feminine şi fac pl. în *-eniî*.

ERNIȚĂ (-*érniță*).**Observație.** — Dr.**Funcțiunea.**

RECIPIENTUL.

Cenușerniță 'cendrier' (Pamf. C.) < *cenușă*.

NUME DE PLANTE.

Păducherniță = *păduchele-calului*. — O plantă erbacee se numește *păducheriță*.**Originea:** -*ernița* (G. Pascu), introdus prin :*Meserniță* 'boucherie' (Car.) — srb. *mesarnița*.*Piperniță* 1. 'poivrier' (Tiktin), 2. 'piuliță de piper ; poivrière' (Car. Codin, 58), 3. *pipicherniță* 'salière' (Noua Rev. Rom. VIII 87) < bulg. *pipernița* 1, 2. — *Pipicherniță* < **pipcherniță* = *piperniță*.*Magherniță* 'cuisine' (Dos. Prol. 14²/₆) < bulg. *magernița*. — *Magher* 'cuisinier' (Dos. Prol. 14²/₁₁) < bulg. *mager*, ngr. μάγιστρος.

Cuvinte al căror radical e slav.

Guberniță Med. 'tifos' (Codin, 37) — *gubav*.*Nisiperniță* 'sablier' — *nisip* 'sable'.**Genul și Pluralul.**Substantivele în -*erniță* sunt feminine și fac pl. -*erniți*, -*ernițe*.**EȘNIȚĂ** (-*éșniță*).Nu suntem siguri de existența acestui sufix. În adevăr, nu cunoaștem decât două cuvinte terminate în -*eșniță*: 1. *Boleşniță* 'épidémie' (Grig. Pamf. J. III) — *boală* (slav), 2. *moleșniță* 'vreme moale' (Pamf. J. II) și *moleșag* (ibid.).

Amândouă aceste cuvinte se întrebuințează numai la sg.

EUȚI (-ețî).**Observație.** — Dr.**Funcțiunea.**

NUME DE LOCALITĂȚI.

Badeuți sat în Bucovina și jud. Botoșani < *bade*.*Frăteuți* sat în Bucovina < *frate*.

Originea : „În Bucovina și în partea învecinată din Moldova și din Basarabia o mulțime de sate poartă nume cu sufixul *-uți*, care ne întîmpină chiar la orașele *Cernăuț* și *Rădăuț*, dar este ceva neuzit în restul Moldovei, în Ardeal și în Muntenia. Acest sufix se găsește dară numai acolo unde Românii sunt amestecați cu Rutenii, și nu este altceva decît un interesant compromis între sufixul rom. deminutival *-uț* și între sufixul deminutival compus al Slavilor în genere și al Rutenilor în specie *-oveț* (= *-ov + -eț*) obicinuit mai cu samă în nomenclatura topică. Astfel, bună-oară, al nostru *Rădăuț*, la plural *Rădăuți*, se cheamă rutenește *Radoveț*, la plural *Radovți*, *Toporouți* = *Toporovți*, *Climouți* = *Klimovți*, *Vascouți* = *Vașkovți*” (Hasdeu. 2853-2854).

IE (-iie).**Observație.** — Dr.**Funcțiunea.****Abstracte.***Șotie* ‘poznă, pîcileală’ (Șez. V 126) < *șod* ‘cîndat, sucit’ (ibid.).**Concrete.***Codie* ‘partie postérieure du four’ (Viciu, 34) < *coadă*.*Perie* ‘brosse’ < *păr, perî*.

Originea : *-ie, -iia* (G. Pascu), introdus prin :
Drojdie 1. ‘levure’, 2. ‘lie, marc’ < bulg. *droždje* 1.
Dropie Zool. ‘outarde’ < vpol. *dropia*.

Ostrie 'turcă pentru prins pește' (Vircol) < bulg. *ostrie* 'tranchant, fil; pointe'.

Palnojă < bulg. *podnožie* 'choses qui soutient un corps quelconque'.

Podgorie 'vignoble' < bulg. *podgorie* 'contrée située au pied d'une montagne, pied d'une montagne'.

Armie 'armée' < bulg. *armîta*.

Balie < bulg. *balîta* 'seau, godet'.

Fenomene de Analogie.

La grupul acestor cuvinte au trecut :

Arie < *area*.

Așchie < *astula*.

Fachie = *fache* < *facula*.

Fecie = *față* pl. *fețe*.

Funic = *fune* (Bibl. 69¹/₄, 165²/₂₈, Dos. Prol. 25²/₁₁) < *funis*.

Gratie < *crates*.

Pirghie 'perche' (Săgh. 99) < *perg(u)la*.

Salcie = *salce* Bot. 'saule' < *sala*, -*cis*.

Stinghie = *stinghe* (Frigeț *stinghile* cu frigări înfocate, Dos. Prol. 95²/₃).

Unghie = *unghe* (Cf. pl. *unghî* la Dos. Prol. 18²/₇, 63²/₂₉) < *ungula*.

Virghie pl. *virghî* 'prăjină de tufan cîeplite și puse una lângă alta spre a forma peretele unei case' (Codin. 78) = *virghe* (Pas.) < *virgula*.

Crosnie 'o legătură de lemne cît poate duce omul în spate' (Viciu, 38), 'sarcină, maldur de lemne' (Pamf. J. 111) = *cross.ă* (Pamf. J. 111), bulg. *krosno* pl. *krosna* 'ensouple, ensușle; rou-leau, ourdissoir'.

Jurebie = *jureabă* 'a șeptea parte dintr'o clucă de bumbac', fig. 'ufacere' (Codin, 45).

Obrejie (Arh. Ist. 11 74) = *obrejă* 'endroit exposé au soleil'.

Pirtie (Șez. 111 84, Săgh. 114 a) = *pîrte* (Săgh. 114 a) 'chemin battu sur la neige'.

Primejdie = *primejde* (Dos. Prol. 431¹/₂₁, 96¹/₉).

Prăpastie = *prăpaste*, gen. *prăpășli* (Dos. Prol. 412¹/₁₅, 461¹/₁₃, 31¹/₁₂), bulg. *propasli*.

Rătăcanie = *rătăcană* 'groapă mare provenită din prăbușirea unui teren' (Săgh. 102).

Palatie 'réunion' (Iiktin), *polatie* 'mulțime de copii' (Mold.) < ngr. *παλάτι*, vbulg. *polata* 'palais', bulg. *polata*, *polade* 'Vorraum im oberen Stocke eines Bauernhauses'. — Poate că sub influența acestui cuvânt s'a născut *poede* 'mulțime flămândă de oameni, copii, sărăcime, golănie' (Șez. V 117), *puedie* 'mulțime de pășări, vite, lume' (Boc.) < *puîă*.

Jelie 'jale' (Bud.) < bulg. *želea* 'regret, plânte'.

Sabie 'sabre, épée' < bulg. *sabca*.

Sanie 'traîneau' < bulg. *sanca*.

Vecernie 'la prière du soir' < bulg. *večernea*.

Osie 'essieu' < bulg. *osî*.

Zavistie 'envie, jalousie' < bulg. *zavistî*.

Gresie, mr. *greasi* (Dal.) 'pierre à aiguiser' < alb. *gârcasá* 'racleoir'.

Rodie 'grenade' < ngr. *ῥόδι*.

Haitie = *haită* 'potae, noajă de lupi' (Pamf. C.).

Moachie = *moacă* (Săgh. 113 d).

Zeghie (Bud.) = *zeghe*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-ie* sunt feminine și fac pl. *-ii*.

IGĂ (*igá*).

Observație. — Dr.

Funcțiunea.

DIMINUTIVE.

Durigă 'roțița scripetului' (Damé T. 140) < *dură* 'roata scripetelu' (ibid.).

Scărigă 'scărilă' < *scară*.

SUFIXE COMPUSE.

-uligă (= -ulă + -igă).

Țepligă 'țeapă de lemn, despicătură' (Rev. cr. lit. III 171) < țeapă.

Originea: -iga (G. Pascu), introdus prin :

Verigă 'bague' < vsl. *veriga*.

Megl. *piperigă*, *piperugă* 'papillon' < bulg. **peperiya*, *peperuga*, cf. vsl. *veriga* și *veruga*.

Pirunigă Bot. 'pavot' — bulg. *peruniga* Bot. 'iris'.

Mămăligă — bulg. *mamuliga*.

Duligî (Mold. jos. Conv. Lit. vol. 44 II, 619), *durligî* (Mold. sus) 'piefoare goale : umblă cu *duligile* goale'.

Genul și Pluralul.

Substantivele în -igă sunt feminine, pl. -igî.

IȘCĂ (-iskă).

Observație. — Dr. megl. — Precedat de *r*, *i* se schimbă uneori în *î*.

Funcțiunea.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Morișcă 'jucărie de copil' (Codin, 51, Mold.) < *moară*.

Podișcă < *pod*.

Silișcă 'petit tamis' (Damé T. 31) < *sită*.

Baroșcă = mică *bară* 'mocirlă' (megl.).

Fetișcă 'fetiță' < *șetd* (megl.).

Diminutive alintătoare.

Iulișca nume propriu de iepe (Pop. 59 b) < *Iuliea*.

Diminutive depreciative.

Cod'ișcă poreclă pentru bărbați (Pop. 35 b) < *coadă*.

NOMINA INSTRUMENTI.

Unlișcă (Pas.) < *unl*.

Vinturișcă 'vînturătoare cu care vîntură pînea (= secara) îmblătită' (Viciu, 88) < *vîntur*.

Originea: -*iška* (Pușcariu, Dim. 132), introdus prin :
Toporișcă 1. 'hache', 2. 'petite hache' (Codin, 74) < bulg. *toporiška* 'le manche de la hache'.

Coporișcă 'coporîe, coada coasei' (Olescu, 15) < *coadă* + *toporișcă*.

Exemple slave pentru -*iška* v. Bellé, § 89.

Obscure :

Telișcă, lilișcă Bot. 'herbe aux sorcières, herbe aux magiciens'.

Pârnișcă 'porțiță' (Mih.).

Genul și Pluralul.

Cuvintele în -*ișcă* sunt feminine și se întrebuintează de obicei la sg.

IȘTE (-*iște*, -*iște*).

Observație. — Dr. mr. megl. — Sufixul se întrebuintează cele mai adeseori sub forma neaccentuală.

Funcțiunea.**Concrete.**

UN LOC.

Locul pe care se află o plantație.

Barabuliște (Hasdeu, 2480) < *barabulă* 'pomme de terre'.

Iniște, megl. *l'inișt* 'champ de lin, linière' < *in, l'in*, cf. bulg. *leniște*.

Cînepiște, mr. *cînichiste* (Mih.) 'chênevière' < *cînipă*, cf. bulg. *konopiște*.

Curechiște (Săgh. 50), *curciște* (Rev. cr. lit. 111 121) 'lieu planté de choux' < *curechiță*.

Ariniște 'aunaie' < *arin*.

Pruniște (acc?) 'livadă cu pruni' (Pamf. J. 111) < *prun*.

Locul cu rămășițe dintr'o plantație.

Méiște 'ager ubi milium fuit' (Car.) < *meiū*.

Porumbiște 'loc unde a fost porumb' (Damé T. 61, Păsc.)
< *porumb*.

Săcăriște 'loc unde a fost secară' (Noiua Rev. Rom VIII 87)
< *secară*.

Clocălăiște, clocăniște 'loc plin cu clocălăi, clocani de păpușoiu' (Săgh. 49, Tiktin) < *clocălău, clocan*.

Căstăniște 'loc plin de coji de castane' (Mih.) < *castană*.

Locul unde a fost primitivul.

Cătuniști 'loc unde a fost sat' (mezl.) < *cătun*.

Cișiriști 'locul unde a fost odată stână' (Dal.) < *cișari*.

Locul pe care se exercită o acțiune.

Băiște 'bătătură, ogradă, ocol' (Vieiu, 18) < *bal*.

„Se cheamă *argiște* pe unde a ars pădurea” (Hasdeu, 1748, com. din Zaránd) < **ardiște* < *ard* cu pronunțarea dialectală a lui *di*.

Locul unde s'a exercitat o acțiune.

Cosiriște, cosoriște 'locul cosit' (Pamf. Agr. 160) < *cosire*.

Localul unde se exercită o acțiune, o meserie.

Prăviriște 'teatru' (*Prăviriște* 'teatru', Des. Prol. 71¹/₂₆; In mijlocul teatrului, adecă *prăviriștii*, Dos. Prol. 19¹/₂₉; Fu... dezbrăcată cu pîlea naintea *prăviriștii* giudecății, Dos. Prol. 93²/₃₈) < *prăvire, privire*.

Făuriște 'forge' < *faur* 'forgeron'.

Adăpost pentru animale.

Găinăriște 'poulailler' (Buda) < *găinar*.

Țedzuriște 'caverne' (Caudrea) < *vězure* 'blaireau', propriu zis 'terrier de blaireau' cf. *vizuină* sub *-ină*.

LOCUL CARACTERIZAT PRINTR'O CALITATE.

Rariște 'loc într-o pădure în care copaciî sunt rari' (Mold.),
răriște 'răritură în pînză' (Șez. VII nota) < *rar*.

NUME DE PLANTE.

Roîște = iarba-stupului, iarba-roilor < *roiță*.

Trifoiște = trifoiu-amar, trifoiu-de-baltă < *trifoiță*.

Coroniște = *cunună*, *cununișă*, *Coronilla* varia < *coroană*, cf. *coroană* 'lelea, *Fritillaria Meleagris*'. — Planta se mai numește *sămăchiște*, *sămăchișă*.

Abstracte.

O ACȚIUNE.

Alergăriște de cai (N. Costin) < *alergare*.

Măsoriște 'măsurătoare' < *măsor*.

Pțeiște 'peire : trage a *peiște*' (Codin, 57) < *pțer*.

O STARE.

Goliște (*Golișteca* munților și dealurilor, Dos.) < *gol*.

Linîște < *lin*.

Glódiște = *glod* (II băgară într-o groapă plină de *glódiște*, Dos. Prol. 71^{1/2}).

Originea : -*iște*, -*iște* (A. Philippide, Pr. 152), introdus prin :

Boiște 'champ de bataille' (Dară banul ce-mî făcea? Tot în *boiște* mergea, haîne mândre le rupea, pe brazde că năsădea, tot cădea și tot fugea. Păsc. 200) < vsl. *boiște*.

Boriște 'locul unde staū vitele vara pe cîmp' (Viciu, 91) < bulg. *oboriște* 'parc, enclos'.

Branîște 'bois, forêt' (Hasdeu, Cuv. I 271) < bulg. *braniște*.

Capiște 'temple' < bulg. *kapiște*.

Cucuruziște 'champ planté de maïs' (Rev. cr. lit. III 121) < bulg. *kukuruziște*.

Gunoiște 'l'endroit où l'on jette les balayures' < bulg. *gnoiște*.

Jariște 'grande chaleur' (Codin, 43), *jăriște* 'les décombres d'un incendie, le théâtre d'un incendie' (Hasdeu, 1508) < sl.

**žarište*, **žerište*, cf. bulg. *požarište* 'les décombres d'un incendie, le théâtre d'un incendie'.

Loviște (Să feace o *lôviște* mare în mare, de spărié pre toț, Dos. Prol. 30^{2/28}) < vsl. *lôviște* 'chasse', bulg. *loviște* 'piscina'.

Oiște 'timon' — srb. *oîște* 'Zugstange des Pfluges', bulg. *uiște* 'la flèche de la charue'.

Staniște 'locul unde fac amează vitele' (Pamf. J. II) < bulg. *staniște* 'cantonement, camp, étape'.

Tirgoviște nume de oraș în Muntenia < bulg. *târgoviște* 'marché, halle'.

Pâjiște, *pâjûște* (Țiplea) 'păturage, pacage' < bulg. *pașiște*.

Siliște 'endroit où il y a eu un village, emplacement d'un ancien village', *siliște* 1. 'champ de blé', 2. 'jardin potager' (Vîrcol) < bulg. *seliște* 'les ruines ou emplacement d'un ancien village'.

Tôriște 'fumier' (Arhiva, XXII 286), *târiște* 'ceia ce rămîne dela mîncare la vite' (Șez. III 91), mr. *turîște*, *turûște* (Pap.B.), *turâște* (Pap.S.) 'bercail, bergerie', *tîrîști*, *turûșii* (Dal.) 'endroit où il y a eu une bergerie', dr. *stôriște* 'fumier' (Arhiva, XXII 286), 'loc umblat, călcat de oameni și vite' (Pamf. J. II), 'bercail, bergerie' (Codin, 69) < vsl. *toriște* 'fumier'.

Grădiște numele unui sat în Ardeal < bulg. *gradîște* 'ruines ou emplacement d'une ville ancienne; forteresse, place forte'.

Toporiște 'coada toporului, securii' (Conv. Lit. XX 1019) 'coada bicîului' (Viciu, 85), *toporiște* 'coada toporului, securii, coasei' (Săgh. 107, Pamf. J. II), mr. *tăpăriște* 'coadă de topor' (Pap.B.) < vsl. *toporiște* 'manche d'une cognée' (bulg. *toporiște* 'gros merlin, grosse cognée').

Mr. *căpriște* 'fumier' (Velu, Cîntece Junești, Bucur. 1904, p. 18) < bulg. *kupîște* + *cupriă* idem (Dal.) = ngr. *κοπρία*.

Grupîști 'cimetière' (Dal.) < vsl. bulg. *grobîște*.

Fenomene de Analogie.

Prin analogie cu *toporiște* s'a născut :

Codoriște (Viciu, 85, sub *toporiște*), *codăriște* (Conv. Lit. XX 1008), *coderiște* (Hasdeu, Cuv. I 274) 'coada bicîului'.

Sufixul *-iște* s'a substituit probabil lui *-iță* în *viliiște*, *hiliște*, *hiriște* (Pamf. Agr. 123), *ghiliște* (Pamf. Agr. 214), *jiliiște* (Pamf. Agr.) 'loc unde bat vînturile în voc', *vieliște* 'pustietate' (Codin, 78) < bulg. *vielița* 'tourbillon de neige', cf. și bulg. *žiliște* 'demeure, domicile, logis, habitation'.

Genul și Pluralul.

Cuvintele în *-iște* sunt feminine și fac pl. în *-iști*.

ITĂ (-iță, -'iță).

Observație. — Dr. mr. megl. — Forma *-'iță* este mai puțin deasă. — Forma masc. *-iț* este atestată numai în câteva exemple.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Derivate prin -iță.

Betiță (Pîrv.) < *bată*.

Cheiță, mr. (Dal.) *cl' iță* < *chee*, mr. *cl' ae*.

Cruciță (Bud.) < *cruce*.

Lădiță < *ladă*.

Linguriță < *lingură*.

Neguriță (Dos. Prol. 37²/₁₂) < *negură*.

Peniță < *pană*.

Portiță, mr. (Dal.) *partiță* < *portă*.

Tăgîrță 'besace, sac à provisions' < **lăgriță* < turc. *tağar* 'sac de cuir', bulg. *tağareț* 'sac de cuir, paucière'.

Pul'iță 'puică' (Dal.), 'Pleșadele' (megl.) < *pul'ă* 'pasăre, puîu'.

Sfinduchiță 'lădiță' (Dal.) < *sfinduchiă*.

Chiliț 'piele mică ca burduf' (Dal.) < *chiale*.

Derivate prin -'iță.

Gîiță 'beregată' < *gîl*.

Derivate prin -iță și -iță.

Opâiță (Car.), *opâiț* 'lampă mică primitivă', *opâiț*, *vâpâiț* 'un mănunchi de stuf uscat sau de țandări lungi de brad uscat ce se aprinde noaptea spre a atrage pești, ce se fău cu mâna ori cu ostica' (Damé T. 126) < *vâpac*.

*Diminutive alintătoare.**Nume comune.*

Bădiță < *bade*.

Biță < bulg. *bae* 'le frere aiue, compère'.

Breniță (Codin, 11) < *brcană*.

Codiță, *cudiță* (megl.) 'petite queue', *cudiță* 'noadă, partea șirii spinării de deasupra șezutului' (Dal.) < *coudă*.

Duduiță < *duduc*.

Dulămiță (Mat. 68) < *dulamă*.

Feliță < *fală*.

Fecioriță (Dos. Prol. 92¹/₉) < *fecioară*.

Fintiniță (Pas.) < *finlină*.

Guriță < *gură*.

Micleșiță (Bibl. 14²/₁₈) < *micleșă* (Bibl. 99¹/₁₅).

Minușiță 'petite main' (Dos. Prol. 72²/₇, Mat. 36) < *mănușă*.

Mortiță (Bud.) < *moarte*.

Oiță, nr. (Dal.) *uiță* < *oac*.

Ploschiță (Păsc. Mat. 61, 79) < *ploscă*.

Vădumiță < *văduwă*.

Buiț (Dal.) < *boă*.

*Nume de plante.**Derivate dela substantive.**Derivate prin -iță.*

Baconiță = *bacon*.

Broschiță, pl. acvatică < *broască*, cf. planta *broasca-apei*.

Burieniță, *buruniță* < *buruiană*.

Cuișoriță = *cuișoare*.

Dentiță 'doț dinț' < *dînte*.

Dimitriță, înflorește la Sft. Dumitru < *Dumitru*.

Găinișă < găină.

Gîorgișe 'lăcrămioare', înfloresc la Slt. Gheorghe < *Sin-Giorgiu*.

Lăcrămișă 'convallăria bifolia' < *lacrimă*, cf. *lăcrămioare*.

Lămîișă 'citronelle' < *lămie*.

Noptișă 'belle-de-nuit' < *noapte*.

Păștișă 'floarea-Păștilor' < *Paști*.

Pelinișă = *pelin*.

Primăvărișă 'ghiocei' < *primăvară*.

Stelișă 'ochi-boului' < *slea, stele*.

Stupinișă < *stupină*.

Turnișă, turnurișă 'tourette' < *turn, turnuri*.

Vinerișă 'vinețică, cearta-casei' < *venin, mr. vîrin*.

Derivate prin '-ișă.

Degetarișă = *degetar* 'digitalis'.

Măsălarișă = *măsălar* pl. erbacee. întreb. de popor pentru durere de măsele.

Ochelarișă = *ochilari*.

Romanișă = *roman*.

Șopîrlîșă < *șopîrlă*.

Usturoișă, are gust de usturoiu < *usturoi*.

Derivate dela adiective.

Derivate prin '-ișă.

Albăstrișă 'centaurea cyanus' < *albastru*.

Albișă, pl. erb. ale cărei flori sunt mai întâiu galbene, apoi albe < *alb*.

Frușișă 'floare-frumoasă' < **frumșișă*, **frumușișă* < *frumos*, -șî, cf. *frumușel, frumușică*.

Gălbînișă = *sugel-galbăn*.

Grășișă = *îarbă-grasă* (*gras* pl. *grăși*).

Zămoșișă pl. erb. avînd fructele capsule. loculi cid-dehiscente < *zămos*, -oșî.

Derivate prin '-ișă.

Plevaișă 'imortele' < *plăvaiță*.

*Nume de animalc.**Derivate prin '-ișă.*

Gaișă 'geai' < *gac* 'milan royal', nr. 'corneille'. Cf. și bulg. *galișă* 'généisse; chaucas'.

Lalișă 'espèce de poisson plat, carassin' < *lat.*

*Nume propriu.**Nume proprii de persoane.**Nume de bolez.**Nume feminine.*

Marișă < *Marica.*

Pachișă (Șez. III 84) < *Paraschișă, Paraschiva.*

Nume masculine.

Dumitrișă, Mitrișă, Milișă < *Dumitru.*

Ghișă < *Ghișă.*

Grigorișă < *Grigore.*

Ionășă, Nișă, Ninișă < *Ion.*

Mihăișă < *Mihăișă.*

Neculaișă < *Neculaișă.*

*Nume de animalc.**Derivate dela substantive.*

Corbișă, Corbu nume de câni (Damé T. 181).

Florișă, Floarea nume de vaci (Pop. 55 b).

Joichișă, Joica n. de vaci (Pop. 91).

Derivate dela adiective.

Albișă n. de capre (Pop. 58 a), de scroafe (Pop. 60 a) < *alb.*

Dobrișă n. de câțele (Damé T. 181) < bulg. *dobr* 'bon; beau, joli'.

Lăișă, Lașa n. de oi (Pop. 57 b).

Negrișă n. de scroafe (Pop. 60 a) < *negru.*

Roșchișă n. de vaci (Pop. 56 a) < *roșca* 'roșă' (Pas.).

Surișă n. de iepe (Pop. 59 c), de scroafe (Pop. 60 b) < *sur.*

FEMININE DELA MASCULINE.

Nomina agentis.

- Boărișă* 'ingrijitoare de boi' (Țiplea) < *boar*.
Bucătărișă 'cuisinière' < *bucătar*.
Casierișă < *casier*.
Chelărișă 'ménagère, sommelière' < *chelar*.
Chelnerișă 'femme de chambre dans un hôtel' < *chelner* 'garçon d' hôtel'.
Croitorișă < *croitor*.
Găinărișă 'servante de basse-cour' < *găinar*.
Igumenișă 'supérieure d'un couvent' < *igumân*.
Lăplărișă < *lăptar*.
Morărișă < *morar*.
Portărișă (Bibl. 222²/₆₆) < *portar* (Bibl. 276²/₁₀).
Școlărișă < *școlar*.
Tălharișă < *tălhar*.
Telărișă (Mold.) < *telal*.
Trișcărișă (Șez. V 164) < *trișcar* 'om care știe face orî cînta bine de trișcă' (Șez. ibid.).
Văcărișă 'ingrijitoare de vaci' (Țiplea) < *văcar*.

Persoana feminină este soția masculinului.

- Dăscălișă* < *dascal*.
Domnișă < *Domn*.
Căisturișă 'femme, épouse' (megl.) < *căistur* 'mari' (megl.).

Ambele aceste înțelesuri le cumulează :

- Crîșmărișă* < *crîșmar*.
Ampiralișă 'împărăteasă' (megl.) < *ampirat*.

Personaje mitologice.

- Târlorișă* 'drăcoaică' < *larlor*.
Zeișă 'déesse' (neolog.) < *zei*.

Poate tot așa trebuie înțeles :

- Vinturișă* 'vîntoaică' (megl.) < *vintur* 'vîntur, zvînt'.

*Femele, la animale.**Cănăriță* < canar.*Porumbiță* < porumb.*Femelă în timpul când se împărechează.**Derivate prin -iță.*

Goniță 'vacă care se gonește' (Rev. cr. lit. III 155, Șez. V 75),
fig. 'Temece care trecând prin apă și-a udat poalele' (Șez. V 76)
< *gonece*.

Mirlită 'oac bună de dat la herbeci' (Șez. V 106) < *mirlesc*.

Derivate prin -'iță.

Puiță 'cățea în timpul puitului' (Șez. V 120) < *puesc*.

NOMINA INSTRUMENTI.

Derivate prin -iță.

Bricinăriță 'un bețișor crestă la capăt cu care se viră bricinarul în bală' (Șez. III 151) < *bricinarită*.

Tipriță 'coadă de topor' (Dal.) < *tîpor*.

Avriță 'eventail' (Dal.) < *avredz* 'éventer'.

Derivate prin -'iță.

Batiță 'claquet, cliquet d'un moulin, battant' < *bat*.

RECIPIENTUL.

Acăriță = *acar* 'étui à aiguilles'.

Aconiță 'étui à aiguilles' (Banat) < *acoñu* = *acoită*.

PRODUSUL PRIMITIVULUI.

Un derivat prin -iță.

Rămășiță 'reste' < *rămas*, -și.

Un derivat prin -'iță.

Arșiță 'endroit exposé au soleil' (Șez. II 22, Hasdeu 1748),
'forte chaleur du soleil' < *ars*, -și.

Viespariță, ghespariță (Codin, 33) = *viespar*.

ADJECTIVE.

Michiș 'micuș' (Conv. Lit. XX 1013) < *mic*.

SUFIXE COMPUSE.

-uliță (= -ulă + -iță).

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Furculiță (dr. mr. megl.) 'fourchette' < *furcă*.

Diminutive alintătoare.

Nume comune.

Caduliță (Damé T. 82) < *cadă*.

Căsuliță < *casă*.

Chinguliță (Mat. 116) < *chingă*.

Cruculiță < *cruce*.

Curvuliță (Pus.) < *curvă*.

Flintuliță (Păsc.) < *flintă*.

Gisculiță < *gîscă*.

Lunculiță (Vircol) < *luncă*.

Musculiță < *muscă*.

Pulculiță < *puică*.

Punguliță < *pungă*.

Șeuliță (Mat. 115) < *șeață*.

Vorbuliță < *vorbă*.

Foiliță 'foiță' < **foiuliță* < *foae*.

Trîpuliță 'pîrăuș' (Dal.) < *trap* 'pîrău'.

Băb'iță 'băbușcă' (megl.) < *babă*.

*Nume de plante.**Frăguliță* = frag.*Pufuliță* 'épilobe-hérissé' < puș.*Taşculiță* 'traista-cîobanului' < tașcă.*Roșuliță* pl. erb. cu florile galbăn roșietice, *rușuliță* 'sîngeroasă' pl. erb. cu florile roșii-portocalii, *rujuliță* pl. erb. cu florile roșietice < roș.*Nume proprii de animale.**Mîngulița* n. de scroafe (Pop. 60 b), *mînguliț* n. de porci (Pop. 59 b) < mangu (Pas.).*Diminutive depreciative.**Sluguliță* (Păsc. Mat. 68) < slugă.

FEMEIA UNUI ANIMAL.

Cuculiță < cuc.

UN ADIECTIV.

Mîndruliță 'mândră, frumoasă, iubită' (Țiplea) < mîndru.

Observație.

Piuliță și *ptuliță* < piță.

-ăriță (= -ar + -iță).

NOMINA AGENTIS.

Desăgăriță 'Almosen-Sammlerin eines Nonnenklosters' < desagă.*Găletăriță* 'femme qui traite les brebis, qui porte le lait dans le seau' < găleată.

RECIPIENTUL.

Cenușăriță 'cendrier' < cenușă.*Sărăriță* 'salière' (Conv. Lit. XX 1016, Vircol) < sare.

-ăliță (= -el + -iță).

Piscăliță Zool. 'vaca-Domnului' (Dal.) < lat. *Pascha* 'la Pâque', mr. *Pașli*, dr. *Pașli* < *Paschae*.

-arișă (= -âr + -ișă).

DIMINUTIVE.

Nume de plante.

Asămănarea.

Broscarișă 'limba-apei, notătoare' < *broască*, cf. planta *broasca-apei*.

Bumbăcarișă = *bumbac-de-câmp*, pl. erb. având perigonul cu numeroși peri, cari în stadiul de fructificare ieau aspectul de lână ori bumbac.

Giscarișă 'Alpengänsekresse', pl. erb. cu frunzele acoperite cu peri puțin albicioși < *giscă*.

Gușterarișă pl. erb. de culoare verde-albăstrue < *gușter*.

Limbarișă = *limba-bălșilor*.

Pteplănarișă 'Kammgrass' < *pteptene*.

Puricarișă = *iarba-puricelui*, pl. erb. cu tulpina cenușiu păroasă.

Șerparișă pl. erb. cu frunzele lucitoare, pe mărgini și pe nervura mediană cu peri aspri; pl. erb. totdeauna verde < *șerpe*.

O calitate externă.

Ghimparișă 'iarbă-ghimpoasă' < *ghimpe*.

O calitate internă.

Pelinarișă = *pelin-negru*, posedă proprietăți amare.

Veninarișă pl. erb. cu proprietăți iritante < *venin*.

Intrebuințare.

Săpunarișă = săpunel, *săpunul-popci*, din rădăcinile sale se extrage un fel de sapon pentru scoaterea petelor de pe haine.

Vinarișă pl. erb. din care se extrage o băutură plăcută < *vin*.

In special o întrebuințare medicală.

Brîncarișă 'o buruiănă galbănă și lată care se face pe copaci ceî mari, întreb. în popor în boala de brîncă' (Grig. I 106, 105) < *brîncă*.

Limbricarișă pl. erb. care posedă proprietăți vermifuge < *limbric*.
Negelarișă 'Tarbă-de-negî' < *negel*.
Urecherișă = *îarbă-de-urechi*.

Efect asupra omului care o mănîncă.

Bolândarișă 'Datura stramonium', pl. foarte veninoasă < *bolind* 'prost, nebun', cf. și numirea *turbare*.

Nebunarișă 'Jusquiamo', pl. erb. foarte veninoasă < *nebun*.

Nume de boale.

Fălcarișă 'boală care consistă, între altele, în faptul că bolnavul înși îcleștează fălcile' (Grig. I 67), 'boala numită tetanos' (Dan. I 27) < *falcă*.

UN FEMININ DEPRECIATIV.

Fecțorarișă 'fille de mauvaise vie' < *fecțor*.

UN INSTRUMENT.

Năsiparișă 'jghîbul cu nisip pe care învățau copiii să scrie întâia oară' (Vircol) < *năsip*.

-aișă (= -*ăiă* + -*ișă*).

Șopîrlaișă 1. Med. 'inflammation des amygdales', 2. Bot. 'plantă cu care se vindecă această boală' (Șez. V 126) < *șopîrlă*, de unde și numele de plantă *șopîrlișă*.

Pentru nașterea acestui sufix cf. *plevaișă* Bot. 'imortele' < *plăvaiă*. Cf. și *pîrhaișă* = bulg. *prahaviša* 'Lycoperdon Bovista'.

Originea: -*ișă*. — Miklosich, 293-294, :

Das Suffix -*ișă* ist primär und secundär. Als primäres Suffix bildet -*ișă* nomina agentis. Als secundäres Suffix bildet -*ișă*: 1. Deminutiva, von denen viele die deminutive Bedeutung eingebüsst haben. Der deminutiven Feminin-Form -*ișă* entspricht masc. Бѣ... 2. -*ișă* bildet Feminina aus Masc. Das Fem. ist vielleicht ein Deminutivum aufzufassen. 3. -*ișă* dient zur Substantivierung adjectivischer Wörter, der Adjectiva, Numeralia

und Participia. Die Bedeutung dieser Bildungen ist höchst mannigfaltig... 5. In vielen Fällen lässt sich die durch *-iŝa* bewirkte Modification der Bedeutung schwer bestimmen.

Sufixul s'a introdus în rom. prin cuvinte ca :

Cuvinte în -iŝă.

- Bibiŝă* 'găină de mare' (Viciu) — bulg. *biba* 'dinde'.
Căpiŝă 'tas, monceau de foin' — bulg. *kopa*.
Cobiliŝă < bulg. *kobiliŝa* 'fléau, bascule de soufflet'.
Costiŝă de porc < bulg. *kostiŝa* 'petit os; osselet'.
Crăiŝă Bot. 'rose-d'Inde' < bulg. *kraliŝa*, srb. *kral'iŝa* 'reine'.
Diaconiŝă 'uxor diaconi' < vsl. *dīlakoniŝa*, srb. *dīlakonoviŝa*.
Găzdăriŝă 'maîtresse du logis, hôteesse' < srb. *gazdariŝa*.
Hulubiŝă 'femelle du pigeon' < bulg. *gâlăbiŝa*.
Leiŝă 'lionne' (Dos. Prol. 82²/₁₁) < bulg. *lăviŝa*.
Măgăriŝă (Bibl. 229²/₁₆), megl. *măgărŝă*, *măgrăŝă* 'ânesse'
 < bulg. *magariŝa*.
Mlădiŝă 'rejeton' < bulg. *mladiŝa* 'jeune arbre'.
Păuniŝă 'paonne' < bulg. srb. *pauniŝa*.
Prorociŝă 'prophétesse' (Bibl. 50¹/₈₁) < bulg. srb. *proročiŝa*.

Gurŝă 'gropiŝa de după ceafă' (Dal.) < bulg. *gărbiŝa* 'une bosse sur le dos'.

Gurliŝă 'brincă la porcî' (Dal.) < bulg. *gărliŝa* 'croup, espèce d'angine chez les enfants'.

Pipiriŝă 'poivrière' (Dal.) < bulg. *pipiriŝa*.

Iribiŝă, *irbiŝă* 'perdrix' (megl.) < bulg. *erebiŝa*.

Lăstoviŝă 'hirondelle' (megl.) < bulg. *lastoviŝa*.

Peiviŝă 'sangsue' (megl.) < bulg. *piŝaviŝa*.

Perniŝă 'coussin' (megl.) < bulg. *perniŝa*.

Cuvinte în -iŝă.

Baniŝă < srb. *baniŝa*, Ducange *banna* 'mensura aridorum'.

Bivoliŝă 'bufflone, femelle du buffle' < bulg. *bivoliŝa*.

Chiselîŝă 'sorte de compote' — bulg. *kiseliŝa* 'pomme sauvage très aigre'.

Cîrtiŝă 'taupe' < bulg. *kărtiŝa*.

- Doniță* 'seau à lait' < pol. *donița* 'pot à lait'.
Graniță 'frontière' < bulg. *granița*.
Ialoviță 'vache bréhaigue' < bulg. *ealovița*.
Igliță 'petite aiguille à filer' < bulg. *iglița*.
Laviță, laiță 'banc' < bulg. *lavița* 'tablette, rayon (d'une bibliothèque, d'une armoire, etc.)'.
Lapoviță 'pluie mêlée de neige' < bulg. *lapavița*.
Libeniță, lebeniță (Panțu), megl. *libuniță* 'pastèque, melon d'eau' < bulg. *libenița, lebenița, lobenița, libenița*.
Meliță, megl. mel'iță 'écang' < bulg. *melița*.
Palița 'perche, gaule' < bulg. *palița* 'bâton, gourdin'.
Plescaviță, plescagiță (Săgh. 114 a), *plescaiță* (Șez. V 117, Săgh. 114 a) 1. 'o rană', 2. Bot. (Șez. V 117) 'o buruiănă [cu care se tămăduie rana]' — bulg. *pluskavița*. Bot. 'baguenaudier, Colutea arboreseens'.
Polediță 'verglas' (Hasdeu, Cuv. I 297) < bulg. *poledița*.
Prepelița Zool. 'caille' < bulg. *prepelița*.
Raliță 'plug' (Mard.), *raliță, rariță* 'plug cu două cormene ce slujește la învălirea cuiburilor cu porumb' (Damé T. 37) < bulg. *ralița* 'charrue à croc'.
Rapiță Bot. 'colza' < bulg. *rapița*.
Sorliță < bulg. *usorlița* 'milau, écoufe'.
Stălniță (Olt.) 'punaise' < bulg. *steanița*.
Suliță 'lance' < bulg. *sulița*.
Temniță 'prison, cachot' < bulg. *tâmnița*.
Sfînta Troiță 'la sainte trinité' < bulg. *troița*.
Uliță 'rue' < bulg. *ulița*.
Undiță, megl. voandiță 'hameçon, ligne à pêcher' < vsl. *on-dița*, bulg. *vâdița*. .
- Guştiriță, guștir* 'lézard' (megl.) < srb. *gușterița*, srb. bulg. *gușter*.
Ltuliță 'serpent' (megl.) — bulg. *liut* 'féroce', *liut zvear* 'animal féroce', *liulița* 'tout mets poivré'.
Vâl'aviță 'foulerie, moulin à foulon' (megl.) < *valevița*.
Viliță 'menton' (megl.) < bulg. *vilița* 'fourchette'.
- Cuvinte în cari *-iță* poate fi accentuat cri neaccentuat.
Călugăriță 'religieuse, nonne' < bulg. *kalugerița*.

Mușiță (dr.), *mușiță* (Dal.) 'petite mouche, moucheron' < bulg. *mușița*.

Poliță (dr.), *puliță* (megl.) 'rayon, tablette' < bulg. *polița*.

Veveriță (dr.), *virvirică* (mr.), *ververiță* (megl.) 'écureuil' < bulg. *ververița*.

Intinde... toăagul pre rîuri și pre țăzuri și pre *mocețițe* (Bibl. 44^{1/26}). — Intinde mîna ta... pre țăzurile lor și pre *moctorițele* lor și pre toată apa lor. (Bibl. 45^{2/48}: ελη, pl. dela ελος 'marais, marécage') — bulg. *močor*.

Dreanță, zdreanță 'fripe, harde' — bulg. *drămi*, s. f. pl. 'fripes, hardes'.

Tălbăriță 'marécage' (Codin, 72), *tilbic* 'cuvînt ce se spune cînd cade cineva în apă' (Codin, 73), *lîrmoacă* 'șleau, noroîu amestecat cu zăpadă' (Codin, 73).

Sufixul slav -ița a trecut și în neogreaca.

Este interesant de observat că unele cuvînte rom. derivate prin *-ița* au trecut în neogr. și viceversa :

Furculiță (dr. mr.) 'fourchette' > ngr. *φουρκουλίτζα* (G. Meyer, Ngr. St. III 71), *φουρκαλίτζα* (Legrand).

Portiță (dr.), *purliță* (mr.) 'petite porte' > ngr. *πορτίτζα* (Legrand).

Cîrșiță 'épingle' (Dal.) < ngr. *καρσιτζα* idem (vgr. *κάρφος*), bulg. *karșița*.

Radicalele mi-au rămas obscure în :

Nifiță Zool. 'belette' (Dal.), ngr. *νυφιτσα*.

Sîrminiță 'berceau' (Dal.), ngr. *σαρμανίτζα*.

Cuvîntul *furculiță* a trecut încă în bulg. (*jurkulița*) și alb. (*jurkul'iță*).

Fenomene de Analogie.

Sufixul *-iță* s'a substituit lui *-iciță* în :

Locotiță Bot. = *clocoticiță*.

La grupa cuvîntelor în *-iță* au trecut :

Mul'iță (Dal.), ngr. *μόλιτζα* Zool. 'teigne' < bulg. *moieț*.

Raniță Milit. 'havresac' < bulg. *raneț*.

Genul și Flexiunea.

Cuvintele în *-îlă* sunt feminine și fac pl. în *-l*, dial. *-e*.

ÎRLĂ (*-îrlă*).

Observație. — Dr. — Intr'un exemplu apare *-irlă*.

Funcțiunea.

AUGMENTATIVE.

Codirlă 1. 'coadă mare' (Mold.), 2. 'partea de dinapoï a unei căruți, a unui car' (Damé T. 11, Codin 22 sub *coloc*, 65 sub *scărilă*, Viciu 34, Pamf. J. III) < *coadă*. — Pamf. J. III și *codirlă*.

Obscure :

Cocirlă 1. 'cîrlig de lemn sau de fier cu care se trag cărbunii și tăciunii'; 2. 'lemn cîrjoet sau curbat prin creștere'; — 3. 'om girbovit de bătrînețe' (Săgh. 89); — 4. 'băet înalt și supțire' (Mold.).

Pohirlă 'cînc' (Șez. III 85), cf. *pahae* id. (ibid.).

Șopirlă 'lézard'.

Originea : *-ila* = *-ila* (G. Pascu), introdus prin :

Cobilă 1. 'traglă, instr. alcătuit din două lemne încheiate la un capăt și pe care se pune plugul cînd nu lucrează' (Damé T. 36), 2. 'om înalt și slab' (Pamf. J. II) < vbulg. rus. ceh. *kobila*, rut. pol. *kobila* 'jument' = bulg. *kobila*, de unde rom. *cobilă*, v. *-ilă*.

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvîntelor în *-irlă* a trecut :

Povirlă = *povidlă* 'marmelade de prunes' (Săgh. 114 b) < pol. *powidło*, *powidła*, ceh. *povidlo*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-irlă* sunt feminine și fac pl. în *-e* (*cocirle*, *codirle*, *șopirle*).

NITĂ (-'niță).

Observație. — Dr. megl.

Funcțiunea.

POSESOARA UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Beșniță (Mold.) < *beșesc*.

Cîcociță 'qui fait du bruit, bavard' (Car.) — mr. *cîcuculescu*
'cîocnesc, lovesc, bat' (Dal.).

NOMINA INSTRUMENTI.

Botniță 'muselière' < *bol* 'muscau'.

RECIPIENTUL.

Mușlarniță 'moutardier' < *muștar*.

Naforniță 'Weihbrotteller' < **naforă, nafură*.

Păcorniță < **păcoră, păcură*.

Zaharniță 'sucrier' < *zahar*.

Paporniță (Filimon) 'damigeană' < **paporă, papură*.

NUME DE PLANTE.

Pojarniță (Panțu și Șez. V 117) < *pojar* = bulg. *požar* 'incendie, feu'.

Căpușniță 'căpșune' (megl.) = *căpuși* (mr.).

Derivatul are acelaș înțeles ca și prîmitivul.

Acorniță 'étui à aiguilles' = *acar*.

Pluhniță (Șez. V 117) = *pluhă* (Șez. III 85).

Plutniță Bot. = *plută* Bot.

Vișorniță (Pamf. J. II), *ghișorniță* (Pamf. J. II), *zghișorniță* (Pamf. J. II), *givorniță* (Mold.), *bihorniță* (Vîrcol) = *vișor*.

VARIANTĂ.

-orniță.

Din *naforniță, paporniță, păcorniță, podhorniță, vișorniță* s'a extras -orniță cu care s'au derivat :

FEMININE DEPRECIATIVE.

Babornișă (Hasdeu, 2287) < *babă*.

Iepornișă 'épithète qu'on donne à une femme grosse' (Pamf. J. I 124) < *iapă*.

RECIPIENTUL.

Chegornișă 'vasul în care se pune laptele cu chiag' (Damé T. 69), 'vasul în care se prepară chiagul' (Șez. II 23) < *chiag*.

Gazornișă 'lampă primitivă cu gaz' (Pamf. J. I) < *gaz*.

Originea: *-nișă* (A. Philippide, Pr. 152-153), introdus prin :
Bahornișă 'femme dépravée' (Hasdeu, 2342) < srb. *bahoriša*, slov. *bahorniša* 'sorcière'.

Boînișă 'champ de bataille' < bulg. *boîniša* 1. Milit. 'batterie', 2. Zool. 'combattant, tringa'.

Bolnișă 'hôpital; hospice, lazaret' < bulg. *bolniša*.

Coșnișă 'corbeille, panier' < bulg. *koșniŝa*.

Grobnișă 'sepulcrum' (Bibl. 172²/₃, 152²/₁₉) < bulg. *grobniša* 'caveau commun'.

Mitarnișă 'douane' (Dcs. Prol. 96¹/₂₆) < vsl. *mítarŝniša*.

Năpoînișă 'adalmaș' (Boc.) < bulg. srb. *napoîniša* 'congiarium'.

Pivnișă 'cave' < vsl. *pivniša* 'cella vinaria', bulg. *pivniša* 'cave à bière'.

Ploșnișă 'punaise' — rut. *bl'oșčiča*.

Solnișă 'salière' < bulg. *solniša*.

Hăsapnișă 'boucherie' (Pap.B.) < bulg. *kasapniša*.

Pleamnișă (Mih.), *pl'annișă* (megl.) 'finărie' < bulg. *pleavniša* 'hangar pour la paille'.

Curișnișă 'fiente de volaille' (megl.) < bulg. *kureșniša*.

Cuvinte în *-nișă* al căror radical e slav.

Clopotnișă — *clopot*.

Dohotnișă 'păcornișă' — *dohot*.

Opornișă 'cerc de fier care se pune pe osie ca să aibă unde să joace roata' (Codin, 55) — *opor* 'locul ce se lasă gol pe osie între capul căpățînii și osie (partea groasă) pentru ca să aibă unde să joace roata' (Codin, 55), bulg. *opora* 'appui, support', *točka na opora* 'point d'appui'.

Podhorniță 'lemnul orizontal de jos la jug' (Damé T. 13) — bulg. *podpora* 'support, soutènement, étai'.

Roîniță 1. 'o baniță mică cu care se prinde roîul și se pune în stup' (Damé T. 120), 2. Bot. = *iarba-roilor*, iarba stupului.

Strajniță 'lieu où l'on observe' (Bibl. 257¹/₁₀) — *strajă*.

Virteaniță (Pap. B.), *vârteîță* (Mih.), *vîrticoniță* (Pap. B.) 'vîrteluiță' — bulg. *vârtļa* 'tourner, faire tourner'.

Pândarniță 'coliba pîndarului' (mecl.) — *pândar*.

Obscur :

Burniță 'ceață deasă' (Pamf. B.) = *burhaîu* (Viciu, 24).

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-niță* sunt feminine și fac pl. în *-niți*.

OANCĂ (-oánkă).

Observație. — Dr.

Funcțiunea.

FEMININE.

Unguroancă 'une Hongroise' (Săgh. 156) < *Ungur* 'Hongrois'.

DIMINUTIVE.

Nume de plante.

Bighiroancă (Viciu, 19), *ghibiroancă* (Hasdeu, 2462) 'pomme de terre' = *bigură* idem (Viciu, 19).

Pitoancă (Rev. cr. lit. III 164, Panțu) = *pitarcă* 'hrib'.

Vulluroancă 'vulturică, iarba-ercteș' = *vullur*.

AUGMENTATIVE.

Picțoroance < *picțor*.

Ciodoroancă 'babă, baborniță' (Furt.) < *cîotur* = *cîot*.

SUFIXE COMPUSE.

-ăloancă (= -el + -oancă).

Un augmentativ depreciativ.

Fătăloancă < *fată*.

Originea: *-ouka* (G. Pascu), — formează diminutive în rus. rut.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-oancă* sunt feminine și fac pl. în *-oance*: *ghibiroance, pîloance, picîoroance*.

OAȘCĂ (*-ošká*).

Observație. — Dr. — și *-oșcă*.

Funcțiunea.

DIMINUTIVE.

Pîloașcă = *pitarcă* Bot. 'Boletus granulatus'.

Originea: *-oška* (G. Pascu), — formează diminutive în rus. pol. ceh. (Belić, § 91).

Maľoșcă 'umflătură sub falcă la boi' (Dané T. 30).

Maľoșcă 'nume de vaci' (megl.).

Podnoșcă : rus. *podnožka*, bulg. *podnožka* 'marche-pied'.

OLE (*-óle*).

Observație. — Dr. — Var. *-ule*. Sufixul se întrebuințează numai sub forma articulată, *-ulea*.

Funcțiunea.

NUME PROPRIU.

Nume proprii de animale.

Nume de vaci.

Cerbolea și *Cerba* (Pop. 56 c).

Simbolea și *Simba* (Pop. 56 a).

Porecle pentru bărbați.

Pișigolea (Pop. 41 c), cf. ibid. *Pișiguș*.

Originea : *-uļa* (G. Pascu), introdus prin :

Marfolea nume de vaci (Pop. 55 c), nume de boi (Săgh. 53) < srb. *mafulļa* 'vacca coloris felini'. — Car. înregistrează cuvântul fără a-l traduce. — Introducerea lui *r* s'a făcut sub influența lui *Marfi*. Săgh. chiar explică 'numele bouului fătat *Marfi*'.

Nūsolea poreclă pentru femei (Pop. 48 c) < nsl. *nesulļa* 'om cu nasul mare'.

Forma cu *u* s'a păstrat în :

Mierculea nume de vaci (Pop. 55 b) < srb. *mrkulļa* 'vacca nigra'. — *Mierca* nume de vaci (Pop. 55 b) = megl. *mārca* nume de oi = srb. *mrk*, bulg. *mīrk*.

Acest *-ulea* se găsește în *burdulea* 'gourmand' (Mold.) < *burduh*, *burduj* 'outré'.

Sufixul *-uļa* formează în srb. multe nume de vaci. Pe lângă exemplele introduse în rom., cf. *kusulļa* 'vacca cauda truncată', *rogulļa* 'cornuta vacca', *sivulļa* 'vacca cană' (Miklosich, 112).

OT (-'ol).

Observație. — Dr. mr. megl. — Mr. megl. *-ul*.

Funcțiunea.

Abstracte.

Arisul 'risăt' (Dal.) < *aris*.

Clocul 'lovitură' (Pap.B.) 'zvîcnitură' (Mih. Dal.), *clocută* 'clocnire' (Mih.) < *cloc* interj. exprimă o lovire.

Plîngul 'plînsuet' (Dal. scris greșit *plangul*) < *plîngu*.

Zghicul 'țipăt' (Mih. Dal.) = *zghicu* (Mih. Dal. Pap.B.) < bulg. *vik* 'cri, cris; vociférations'.

Țicul 'țipăt' (megl.) < **țic*.

Originea : *-ol* (G. Pascu), — formează substantive abstracte, în special subst. cari exprimă un sunet, substantive abstracte cari au căpătăt înțeles concret, apoi nume de animale și plante (Miklosich, 188—190; Vondrák, 450). Acest sufix s'a introdus în rom. prin cuvinte ca :

Chicot 'éclat de rire' < bulg. *kikot*.

Clocot, mr. *clocut* (Dal.), *colcut* (Mih.) 'glouglcu' < vsl. srb. bulg. rus. *klokot*.

Clopot, mr. *clopotu* (Pap.S.), *cloput* (Dal. Pap.B.), megl. *clopot* 'cloche' < vbulg. *klopotŭ*, *hlopotŭ*, nsl. *klopot*, rut. *klōpōt* 'strepitus, crepitus'.

Grohot 1. 'éclat de rire' (Mard.), 2. 'monceau de pierres' (Viciu. 47) < vsl. *grohotŭ* 'bruit', rut. *grohot* 'grand bruit, tapage, craquement, éclat de rire', srb.-cr. *gròhot* 'éclat de rire', pol. *grohot* 'bruit, craquement'.

Hohot 'éclat de rire', *horhot* 'bruit' (P. & M. J. II), *forfoț* 'glouglou' (Rev. cr. lit. III 154), umblă *forfoța* 's'agiter vivement' (mold.), mr. *huhutescu* 'crier' (Pap.B.) < rut. *hchol* 'éclat de rire', rut. (Mikl.) *hurkōt* 'sonus', slov. *hohotati* 'rire aux éclats; bouillonner'.

Loscut 'bruit, tapage' (Dal.), 'goutte' (Mih.) < vsl. *loskotŭ* 'strepitus'.

Pliscută 'soufflet, gifle' (Dal. Pap.B.), *ploscut* 'malheur' (Mih.), *proscut* (Dal. Pap.B.), *plioscutu* (Mih.) 'goutte', cf. *pliosc* < bulg. *pliusak* 'craquement, fracas, crépitation', bulg. *pleasak* 'battement des mains, applaudissement'.

Ropot, mr. *ropul*, *aropul* (Dal.), *lopur* (Dal.) prin metateză < vsl. *rŭpŭtŭ* 'murmuratio', bulg. *ropol* 'murmure', nsl. 'strepitus'.

Șipot, *șipot* (Șez. II 43), *șipit* (Șez. V 126), mr. *șopul* (Dal.) < vsl. *șipŭtŭ*, nsl. *șepel*, ceh. *șepel*, *șepol* 'susurratio', srb. *șopot* 'fontium aliquorum nomen', *șapal* 'susurrus'.

Tropot, mr. *tropul* (Pap.B.) < vsl. *topctŭ* 'sonitus', bulg. *lăpot*, *tropol* 'trépignement, tapage, fracas'.

Zygomol 'bruit' — srb. *glomol* 'strepitus'.

Cócut, *cucótu* (Pap.S.), megl. *cucó(i)* 'coq' < vbulg. *kokotŭ*, slov. ceh. pol. *kokol*.

Troscot 1. 'chiendent', 2. 'herbe' (Să se pogoare... cuvintele mele ca ploaia pre *troscot*. Bibl. 150²/₁: ἄγρωστικ), megl. *troscut* 1 < vsl. *troskotŭ* 'herbae genus', bulg. *troskol* 'chiendent'.

Rascote 'surcele, vreascuiri' (Rev. cr. lit. III 167) = *vrască* 'nuia măi grosicioară pentru bătae' (Codin Ing.), *vreasc*, *rasc* (Rev. cr. lit. III 167) < **vrască* = bulg. (*h*)*rast* 'arbrisseau', vsl. *hrastŭ*, *hrastŭ* 'sarmentum'.

Genul și Pluralul.

Cuvintele în *-ot* sunt eterogene și fac pl. în *-e (-i)*, afară de *troscot* care se întrebuințează numai la sg. și deci este masc. — *Ciocut* face pl. *cîocute* și *cîocuturi* (Dal.). — *Cîocută* și *pliscută* sunt variante feminine dela *cîocut* și **pliscut*, cf. *plioscutu*. În lipsa unui **pliscut* femininul *pliscută* ar putea fi provenit prin analogia pl. *pliscute*.

OTĂ (-otă).

Observație. — Dr. mr. — Mr. *-ută*.

Funcțiunea.

Nume comune.

Chiculă 'goutte' (Pap.B. Dal.) = megl. *pică*.

Plisculă (Mih.), *flascută* (Dal.) 'soufflet, gifle'.

Langulă 'goutte, un peu' (Dal.).

Nume proprii de familie.

Derivate dela substantive.

Balotă (Hasdeu, 760) < *bală*.

Barzotă (Hasdeu, 2529) < *barză*.

Başotă (Hasdeu, 2671) < *baş* 'épithète du coq qui chante le premier, qui annonce le premier la nuit' (Hasdeu, 2671).

Bootă (Hasdeu, 2529) < *boț*.

Calotă (Hasdeu, 2529) < *cal*.

Capotă (Hasdeu, 2529) < *cap*.

Jacotă < *jac* 'jaf'.

Derivate dela adiective.

Albotă (Hasdeu, 760) < *alb*.

Laiotă (Hasdeu, 1723) < *laiț* 'negru'.

Micotă (Hasdeu, 760) < *mic*.

Originea : *-ota* (G. Pascu), v. Miklosich, 163-165, Vondrák, 442-443, introdus prin :

Cîrculă 'querelle' (Şez. V 57), *cîrcolă* 'querelleur' (Rev. cr. lit. III 92, Pamf. C.), — srb. *krkota* (Miklosich, 164, sensul?).

Holotă, holută (Şez. V 99) 'troupe, bande, foule d'hommes' < pol. *holota* 'tas de gueux, guesaille'.

Piolă 'infanterie' < pol. *piehota*, rus. *pihota*.

Dobrota n. de localităţi (Frunzescu) < vsl. srb. *dobrola* 'bonté'.

Dragotă n. de familie (Hasdeu 760, Pop. 51 a) < nsl. *dragota*.

Obscure :

Leolă, leahotă 'mulţime, adunătură' (Pamf. J. III), *liotă, lincole* 'adunătură de copii mulţi şi nebunaticî' (Codin, 47).

Mişcolă 'lipsă, foamete' (Rev. cr. lit. III 160).

Nagotă 'copil neastîmpărat' (Pamf. Sărb. 24 n. 3), *nangotă* 'copil neastîmpărat' (Pamf. J. II şi Sărb. 24 n. 3), 'om cicăliitor, care se ţine scafă de cineva' (Pamf. C.), cf. vsl. bulg. *nagota* 'nuditas'.

Nanotă 'lucru de mirare : ce *nanotă* o mai fi şi aia !' (Cîob.), cf. *onanic*.

Pancolă 1. 'îndărătnic la muncă', 2. 'fără căpătăiū [= derbedeū]' (Codin, 56).

Genul şi Pluralul.

Substantivele în *-otă* sunt feminine şi fac pl. în *-ote*.

OTENIE (-olénite).

Observaţie. — Dr.

Funcţiunea.

Concrete.

COLECTIVE.

Fierotenii s. f. pl. 'lucruri de fier' (Vîrcol) < *fier*.

Limbotenii s. f. pl. 'popoare, neamuri de oameni' (Pamf. Sărb. 197) < *limbă* 'popor' (vr.).

Abstracte-Concrete.

Nemotenie 1. 'înrudire', 2. 'rudă' < *neam*.

Originea : Probabil un slav *-otenic*, cf. *-otină*, apoi *-otita* în megl. *lușulie* 'maladie' < bulg. *loșoliia* 'malheur' (G. Pascu).

OTINĂ (-otină).

Observație. — Dr. megl. — Megl. *-utină*.

Funcțiunea.

OBSCURĂ.

Fierotină 'felurite lucruri vechi de fier' (Noua Rev. Rom. VIII 86) < *fier*.

Ghilolini 'umflătură la gît; orice ulcerăție pe corpul animalului său pe trunchiul copacului' (Șez. V 74) < *bghili* 'trunchi de brad' (Șez. II 149), cf. *ghilotei[ă]* 'lemn închircit care prezintă mulțime de mădzănăi (nodilcuri)' (Șez. V 74).

Megl. *răputină* 'loc pietros' < *ropă* 'piatră'.

Borgolină 'Țigan' (Pamf. Agr.).

Horhotină 'femea groasă, urfă, greoaie' (Pamf. Cînt.) < *horh-*, cf. *horholină*.

Scorțotină 'femme de mauvaise vie' (Hasdeu, 266c) < lat. *scortum* + rom. *scoarță*.

Originea : Bulg. *-otina*, sufix compus (G. Pascu), introdus prin :

Bolboline 'gozul din grîu; resturi ce se leapădă' (Viciu, 20), 'poame crude' (Codin, 10) < bulg. *bălvotina* 'des matières vomies'.

Divutină 'bête sauvage' (megl.) < bulg. *divotina* 'sauvagerie' (megl. *div* 'sauvage' = bulg. *div*).

Răculină 'crachat, flegme' (megl.) < bulg. *hrakolina*.

Genul și Pluralul.

Cuvintele în *-otină* sunt feminine și se întrebuițează de obicei la sg.

OVENIE (-ovenite).

Observație. — Dr.

Funcțiunea.

Un abstract.

Drăcovenie 'diablerie, sorcellerie' < *drac*.

Un concret.

Capovenie Zool. 'capîntortură' (Codin, 14) < *cap*.

Parascovenie este obscur.

Originea : *-ovenie* (G. Pascu), cf. *-ovină*, *-oviște*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-ovenie* sunt feminine și fac pl. *-ovenii*.

OVINĂ (-ovină).

Observație. — Dr.

Funcțiunea.

Un singur derivat.

Ciorovină 'poreclă la adresa Țiganilor' (Pamf. J. III) < *cioară*.

Originea : *-ovina* (G. Pascu), introdus prin :

Bucovina < vsl. *bukovina* 'forêt de hêtres'.

Cioclovină 'Țigan' — bulg. *čokla* 'croque-mort', *čoklav* 'âpre'.

Tescovină 'marc de raisin' — *teasc* 'presse' (slav.).

Cuvinte obscure :

Rocovină, *rocoină* Bot. 1. 'mouron-des-oiseaux, morgeline, *Stellaria media*', 2. 'sabline du printemps, *Arenaria verna*', *rocoină* 'mouron des champs, *Anagallis arvensis*'.

Simbovină Bot. '*Celtis australis*'.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-ovină* sunt feminine și fac la pl. *-ovine*.

OVIȘTE (-oviște).

Observație. — Dr.

Funcțiunea.

LOCUL.

Lacoviște 'o bucată de loc udată' (Ispirescu) < *lac*.

Originea : *-oviște* (A. Philippide, Pr. 152), introdus prin : *Tîrgoviște* < bulg. *tîrgoviște* 'marché, halle'.
Cf. apoi bulg. *staniște* și *stanoviște* 'cantonement, camp, étage'.

ȘA (-'ša).

Observație. — Dr.

Funcțiunea.

NUME PROPRII DE FAMILIE.

Capșa < *cap*.

Comșa < *coamă*.

Focșa < *foc*.

Tomșa < *Toma*.

PORECLE PENLRU BĂRBAȚI.

Bocșa (Pop. 33 c) și *Boca*, *ibid.*

NUME DE LOCALITĂȚI.

Lupșa < *lup*.

Originea : *-șa* (G. Pascu), care formează adiective posesive și substantive diminutive și feminine dela masculine, v. Miklosich, 340—341.

Capșa, *Comșa*, *Focșa* trebuie deci interpretate ca adiective posesive, *Tomșa* ca subst. dim. Pentru acest din urmă cf. numele de familie *Ghîorghieș*.

Sunetul *a* nu s'a schimbat în *ă* prin confundare cu articolul feminin *a*, cf. *Negrea*.

Sufixul *-'șa* este în strânsă legătură cu *-ăș*, *-iș*, *-oș*, *-uș*, *-'ăș*, *-'eș*, *-'oș*, v. *-uș*.

UCIŪ (-'ăcū).

Observație. — Dr. — Fem. *-uce*.

Derivate.

Frecuclul crapilor, morunilor (Păsc.) : *fec*.

Glugucū = *glugă* (Pamf. J. I).

Originea: -*uĉ*, -*uĉu* (G. Pascu), introdus prin :
Guguce 'pigeon ramier' (Mih.); *guguci* 'o pasăre' (Dal.), alb.
guguĉe 'tourterelle' — bulg. *guguška* 'tourterelle'.

Cuviute obscure :

Cl'umbucĉiĉ 'specie de frasin cu frunzele roșe' (Dal.).

Presuce 'bucată de lemn în care e înfipt un cârlig, cu ea se fac țirsinele de pus peste obicelele dela opineĉ' (Codin, 61).

Preduce 'uncaltă pentru lăcut găuri la opineĉ' (Codin, 61),
preduĉ 'o mică gaură lângă vrana buĉii pentru aerisire' (ib.) --
 bulg. *produpĉam* 'percer, trouer', *produh* 'soupirail'.

Genul și Pluralul.

Substantivele în -*ucĉiĉ* sunt masculine, cele în -*uce* sunt feminine.
 Pluralul nu este atestat.

ULĂ (-*ălă*).

Observație. — Dr. nr.

Funcțiunea.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Brădulă 'un cĉomag sau bită mare de brad' (Viciu, 21) < *brad*.
Căntulă 'un vas de lut cu coadă, la gură ca o ulcică, încolo
 măi largă; un fel de cană' (Conv. Lit. XX 1006, Șez. VII 178)
 < *cană* (Șez. VII 178) = ung. *kanta*.

Diminutive depreciative.

Bujdulă 'casă stricală' (Viciu, 24) < *bujdă* 'casă' (Bucovina).
Cĉuciulă 'pic, sommet' (Dal.) = *cĉucă* (Dal.), bulg. *ĉuka*.

Originea: -*ula*, -*ulea* (G. Pascu), — formează diminutive în
 rus. sloven. pol. ceh. (Beliĉ, § 94).

Coșula n. de familie < bulg. *koșulea* 'chemise'.

Țidulă 'billet, écriteau' — croat. *Țedulĉa*.

Sufixul *-ulă* se găsește în următoarele sufixe compuse : *-ulean*, *-ulel*, *-uleț*, *-ulică*, *-ulicîu* (mr.), *-ulie*, *-uľoară*, *-uliță*, *-uluc*, *-uluț*.

Sătul, *-ă* < *satullus*, *destul*, *-ă* < **desatullus*.

Mîșulă 'măgură movilă' (Dal.) < ngr. μαγούλα 'grosse joue'.

Cuvinte obscure :

Cușculă 'găoacca care acopere partea de jos a ghindei, jîrului' (Dal.) — **cușcu* = *cufchiu* 'găunos' (Dal.), cf. *căfcală* 'creux de l'oeil' (Pap.B. Dal.).

Pîpîdulă 'cucosei de grăunțe de păpușoiu' (Dal.).

Zărculă (Obed.), *zîrculă* (Pap.B. Dal.) 'capuchon'.

Fenomene de Analogie.

Trăgulă 'curcubetă de tras vin' (Viciu, 85) < *trăgace* idem (ibid.) prin substituție de sufix.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-ulă* sunt feminine și fac pl. în *-ulî*, dial. *-ule*.

SUFIXELE ADIECTIVALE.

ACE (*-ăce*).

Observație. — Dr.

Funcțiunea.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Budihace 'gros mangeur, en parl. des enfants' (Mold.) < **burduhace* < *burduh*.

Cîcace 'foireux' < *cac*.

Originea : *-ăce* (G. Pascu), cf. bulg. *godinače rogače* 'un da-guet', *paiače* 'petit araignée' < *paĭak* 'araignée', *pelenače* 'marmot' — *pelena* 'lange' (*otročē* = *otrok* 'petit enfant'), *povivače* 'mioche' < *povivam* 'emmaillotter, envelopper; accoucher'.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-ace* sunt masculine și se întrebuințează numai la sg.

AV (*-'av*).

Observație. — Dr. mr. — Dr. dialectal, în câteva exemple, *-ăv*. — *Bólnav* și *bolnăv*.

Funcțiunea.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Tintlav 'bilbiit, titiit' (Rev. cr. lit. III 170) < *tint*, *tonl*.

Molav pl. *-rî* 1. 'molatic, greoșu' (Mih.), 2. 'blînd, blajin' (Dal.)
& *moale*.

Originea: *-av* (A. Philippide, Pr. 157) introdus prin :

Chilav, *cilav* 'schilod' (Pîrv.) < bulg. *kilav* 'atteint de hernie'.

Chișav 'difficultueux' (vr.) — bulg. *kișav* 'pluvieux'.

boă *ciumpav* de coadă 'cînd are coada mai scurtă' (Damé T. 29), 'calicit de picioare, despre vite' (Șez. IX 152) — bulg. *čipav*, *čip* 'épaté, camus'.

Ghizdav 1. 'beau' (Car. Dos. Prol. 46²/₁₂), 2. 'éveillé' (Codin, 34) < bulg. *gizdav* 1.

Gubav 'lépreux' (Mard.) — nsl. *gobav*.

Hircav 'bègue' < vsl. *harkavŭ*.

Hulpav 'avide, glouton' (Șez. V. 100) < bulg. *glupav* 'sot, stupide, hébété, niais, nigaud, bête'.

Jilav 'humide, humecté' (Codin 44, Mold.) < bulg. *žilav* 'élastique; ductible; extensible'.

Lascav 'hazos, om care distrează lumea' (Șez. IX 145), *lascăv* 'om deschis la inima lui, vesel pururea' (Șez. V 103) < bulg. *laskav* 'affable, gracieux'.

Ligav 'délicat' (Car.) < bulg. *ligav* 'baveux, pituiteux, glaireux', propriu zis 'unul căruia i se face ușor greață de ceva'.

Lunav 'lunatic' < vsl. *lunavŭ*.

Mirșav 'sale' < bulg. *mârșav* 'maigre, décharné'.

bureți *păstravi* 'albî la culoare, mari și cu pete negre' (Șez. VII 178) — bulg. *păstăr* 'bigarré, bariolé', *păstărva* Zool. 'truite'.

Scîrnav, scîrnăv (Şez. V 122) 'souillé' < bulg. *skârnav* 'profané, souillé'.

Rehav 'rar, rărit' (Dal.) < bulg. *reahav* 'clairsemé, simple, à fleurs simples; friable'.

Megl. *ubav* 'beau' < bulg. *hubav*.

Buhav, puhav < bulg. *buhav* 'flétri, fané'.

Judav 'informe, imparfait, laid' (Dal.) < bulg. **židav* = *žid* 'géant, colosse', prin înţelesul intermediar de 'outré mesure'?

Bólnav, bolnáv 'malade' < bulg. *bolnav*.

Pristav subst. 'préposé' < bulg. *pristav*.

Fenomene de Analogie.

Substituţie de Sufix.

Sufixul *-av* s'a substituit lui *-at* în

Bucălav 'joufflu, bouffi, fessu' < *bucălat*. cf. bulg. *gárbav* şi *gárbal* 'bossu, gibbeux'.

ĂŞ (-'ăş).

Observaţie. — Dr. — Dialectal *ă* se schimbă în *î*.

Funcţiunea.

POSESIUNEA UNEI CALITĂŢI PRIN EXCELENŢĂ.

Zacăş (Pamf. C.), *dzaciş* (Şez. V 175) 'leneş, trîndav, care nu-măi *dzaci*, nu vrea să facă nicîo treabă' < *zac*.

Ţupăş 'care Ţupăeşte' < *Ţup* 'sar', cf. cu *Ţupîşa* 'cu nepusa-n masă' (Şez. V 167).

ASĂMÂNAREA.

Oi *murăşe* 'pătate cu negru' (Noiua Rev. Rom. VIII 87) = *mureş* < *mură*.

Oacăş (Densuşianu, Haţeg), *ŭacăşa*, *ŭacişa* nume de oi (Pop. 58 a) = *oaches*.

ADIECTIVE DEVENITE SUBSTANTIVE.

Nume proprii de familie.

Banlăş (Hasdeu, 2472) < *bantă*.

Boancăş (Hasdeu, 2472) < *boancă*.

Bon!ăș (Mold.) < *bont*.

Brahăș (Hasdeu, 2472) < *brahă*.

Originea: -*aș*, -*eș* (G. Pascu). — Sufixul este în strânsă legătură cu -*ăș*, -*iș*, -*ăș*, -*oș*, -*'oș*, v. -*uș*.

Bralăș 'văr, firtat' (Hasdeu, Cuv. II 488) — vsl. *bratŭ* 'frate', cf. rus. *bratán* 'ältester Bruder, Nefte; Vetter'. — De aici *Bră-lășanu*.

Bardăș (Hasdeu, 2528; Noŭa Rev. Rom. VIII 85), *bardoș* (Hasdeu, 2528) 'barză, cocostire' — alb. *barđ*, *barđi* 'blanc', *barđoš* 'blanchâtre'.

ES (-'eș).

Observație: — Dr. nr. — *E* fiind neaccentuat se schimbă uneori dialectal în *i*.

Funcțiunea.

POSESIUNEA UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Derivate dela substantive.

Capăș 'avisé, énérgique' < *cap*.

Cinșleș 'de cinste, respectabil', *necinșleș* 'nerespectabil' < *cinste*.

Foașleș 'ventru' < *foale*.

Guraș 'bavard' < *gură*.

Trupaș 'bine făcut la trup, voimic' (Șez. V 165) < *trup*.

Derivate dela adiective.

Lenaș 'paresseux' < *lene*.

Moalaș 'indolent, sans énérgie, veule' < *moale*.

Tantaș (Șez. V 161) = *tonl*.

POSESIUNEA UNEI CALITĂȚI.

Derivate dela substantive.

Culpeș 'vinovat' (format de Hasdeu și adoptat de Odobescu) < *culpă*.

Țintaș 'cu țintă în frunte, țintat' (Pamf. Cînt.) < *țintă*.

Haraș 'grațios' (Dal.) < *hari* 'grație'.

Pere *coadeşe* 'pere ce se coc de Sft. Ilie' (Vircol), propriu zise 'cu coadă mare'.

Coarneş 'cu coarne mari' (Taurii cei *coarneşi*, Dos.), *corneş* nume de şapi (Pop. 58 a) < *corn*.

Derivate dela adiective.

Coarne *laleşe* 'cînd sunt în lături şi pe spate' (Damé T. 28) < *lal*.

ASĂMĂNAREA.

Coarne *grebleşe* 'cînd sunt întoarse ca grebla' (Damé T. 28) < *greblă*.

Oac *mureşă* 'pătată cu negru' (Boc.) = *murăşă* (Noia Rev. Rom. VIII 87) < *mură*.

Coarneş 'avînd forma coarnei, lungueţ' (Dal.) < *corn*.

UN DIMINUTIV ALINTĂTOR.

Bîaliş 'frumuşel' (Dal.) < *bîal* 'frumos'. — *Bîalbiş* idem (Dal.) < *bîaliş* + *alb*.

ADIECTIVE DEVENITE SUBSTANTIVE.

Nume proprii de persoane.

Nume de familie.

Derivate dela substantive.

Balţeş < *baltă*.

Brînzeş (Hasdeu, 2472) < *brînză*.

Floareş < *floare*.

Frunteş (Hasdeu, 2932) < *frunte*.

Haneş (Pop. 51 b) < *han*.

Lapteş < *lapte*.

Linteş < *linte*.

Derivate dela adiective.

Balaeş (Hasdeu, 2927) < *balaiū*.

Mareş < *mare*.

Petru *Rareş* < *rar*.

Verdeş (Hasdeu, 2932) < *verde*.

Derivate dela verbe.

Vlad *Tepeș* < *inșep*, trag în șapă.

Porecle pentru bărbați.

Babeș (Pop. 32 c) < *babă*, cf. *Baba* ibid.

Puleș (Pop. 42 b) < *pulă*, cf. *Pulca*, *Pulan*, ibid.

Suleș (Pop. 43 b) < *sulă*, cf. *Sulă* ibid.

Nume de personaje populare.

Dedeș bea din piele, *pîcleș* bea din carne, *carneș* bea din os. Pâsc. 149 (Descîntec). — Et. : *Dedeș* pers. care dă < *ded-*, cf. *dădui*, *dădeam*; — *Pîcleș* pers. în piele, adică gol < *pîcle*; — *Carneș* pers. care are carne < *carne*.

Nume de animale.

Labeș nume de câni (Șez. VIII 115) < *labă*, cf. *Laba* id. ibid.

Sileș nume de boi (Pop. 54 b) < *silă*.

Nume de plante.

Jaleș = *jale*, épiaire d'Allemagne < *zale*. — Planta se mai numește *pavăză*.

Originea: -cș (G. Pascu), introdus prin :

Costrěj Zool. 'perche' (mezl.) < **cóstreš* = srb. *kostreš*.

Macriș de baltă Bot. 'cresson de fontaine, cresson d'eau' < bulg. *mokreš* cu schimbarea lui *o* în *a* din cauză că cuvântul a trecut și ca numire a unor plante cu gust *acru* (cf. 'oseille, Rumex acetosa').

Obscur :

Oacheș, mr. (Dal.) *oac'l'iș* 'brun' = *oacăș* < *oc-*, cf. *oacără*, *ocără* 'oae albă, pe bot cu pete ruginii' (Viciu, 63), *oacără* 'neagră la cap și albă la corp, despre vite' (Dal.).

Coarne *flencheșe* 'cînd unul din coarne e plecat dela jumătate spre ochi' (Damé T. 28).

Sufixul este în strînsă legătură cu -'ăș, -ăș, -iș, -uș, -oș, -'oș, v. -uș.

Elemente ungurești.

Biriș 'mercenarius' (Car.) < *béres*.

Chipeș 'înalt și bine făcut' (Codin, 18).

Cal *dereș*, *deriș* 'cu părul roșiū și alb amestecat, cu coana și coadă gălbue; cheval isabelle' (Damé T. 48), cal *ghereș* 'pestrii, bălțat' (Noiua Rev. Rom. VIII 85) < *dereș*.

Hamîș 1. 'faux' (Tiktin), 2. 'malin' (Candrea), 3. 'avide' (Noiua Rev. Rom. VIII 86) < ung. *hamis*. — Cîne *hămușit* 'cu părul smuls și morfolit de alți cîni' (Codin, 38).

Hegheș 'cu coarne ascuțite' < *hegyes*.

Hireș 1. 'célèbre, renommé' (Tiktin), 2. 'beau' (Bud.), 3. *jires* 'gai, énergique' (Rev. cr. lit. III 15) < *hires*.

Nemeș 'noble, gentilhomme' < *nemes*.

Aleneș 'ennemi' (Hasdeu, 819) < *ellenes*.

Liveș 'oțet scos din borhotul rămas dela țuică' (Grig. I 22), *alevêș* 'piquette-mauvais vin' (Hasdeu) < *levés* 'jus, potage'.

Fenomene de Analogie.

Substituții de Sufix :

Sufixul *-eș* s'a substituit lui *-en* în

Galeș < bulg. *galen* 'tendre, gâté; efféminé'.

-oș :

Raleș 'grande auberge' < *ratoș*, *ratuș* = rus. *ratușa*, pol. *ratusz*, rut. *ratuș(a)* 'maison de conseil municipal'.

Vameș 'douanier' < ung. *vámos*.

La grupa cuvintelor în *-eș* a trecut :

Talmeș-balmeș 'confusion, pêle-mêle' < bulg. *beal-máz* 'bouillie de caillbotte et de farine, chez les Bulgares'.

IV (-iv).

Observație. — Dr.

Funcțiunea.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Uscățiv < *uscat*, *-ft*.

Originea: *-iv* (Löwe, 73), introdus prin :

Drăgostiv (Tiktin), *drăgăstiv* (Dos. Prol. 69^{1/21}) 'affectueux, tendre' < srb. *dragostiv* 'charmant, gracieux'.

Lăstiv 'rusc' < vsl. *lištivā*.

Milostiv 'miséricordieux' < bulg. *milostiv* 'compatissant ; gracieux ; miséricordieux ; humain'.

Obscure :

Caniv 'paresseux' (Codin, 13).

Poniv 'scurt de vedere, nebăgător de samă, răpit, pripit' (Rev. cr. lit. III 165).

Fenomene de Analogie.

Substituții de Sufix.

Sufixul *-iv* s'a substituit lui *-iū* în

Bețiv 'ivrogne' < *bețiū* < **bibitivus*.

Cf. alături *brudiv* și *brudiū* 'sol', apoi *zglobiū* < bulg. *zlobiv* 'méchant, malin, malicieux, haineux, odieux'.

OȘ (-'oș).

Observație. — Dr. — Dialectal *-uș*.

Funcțiunea.

ASĂMĂNAREA.

Român *neaoș* 'tout-à-fait Roumain' < *neauā* 'neige'.

Bou *șapoș* 'cu coarnele în sus ca la șapî' (Șez. V 165), coarne *șapoșe* 'coarne ca la șapî' (Șez. ibid.) < *șap*.

Oi *stogoșe* 'cu lina deasă tare și nu lungă' (Vîrcol), oaie *stogoășă* 'cu lina mai puțin lungă și moale' (Damé T. 67) < *slog*, cf. și *slogomană*.

Neaoș, *șapoș* ar putea proveni și din **neauăș*, **neaușeș*, **șapăș*, **șapeș*.

Originea: *-oș*, *-eș* (G. Pascu), introdus prin :

Baloș 'albaster, subalbus' (Car.) — ceh. *bealoš*.

Dragoș < srb. *dragoš*.

Sufixul *-o'ş* este în strânsă legătură cu *-óş*, *-ás*, *-iş*, *-úş*, *-'ăş*, *-'eş*, v. *-uş*.

OTCĂ (-ótká).

Observație. — Dr.

Funcțiunea.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Cenuşotcă 'cendrillon, homme qui reste toujours près du feu, homme paresseux' < *cenuşă*.

Muerotcă 'effeminatus' (Car.) < *muere*.

Pişotcă 'care se pişă în pat' (Car. Mold.) < *piş*.

Originea : *-olka* (G. Pascu), introdus prin :

Halotcă 'putain' (Şez. IX 147) < rus.

OV (-'ov).

Observație. — Dr. — Sufixul *-ov* nu există decât în câteva sufixe compuse :

-ovan : *Prostovan* (Pamf. J. II, Vircol) < *prost.* — *tântăvan* (Codin, 72) < *tint* = *tonl*.

-oveanu : *Cacoveanu* n. de familie (Codin, 13) < *cac*.

-oviţă : *Chiscoviţă* şi *chiscoae* 'gîrlieciul la moară prin care curge făina în ladă sau lădoiū' (Furt.) < *pisc*.

Originea : *-ov* (Löwe, 92), introdus prin :

Cleanov sat în j. Mehedinţi < bulg. *kleanov* 'd'érable'.

Racova n. de localităţi < bulg. *rakov* 'd'écrivisse'.

Rozovă Bot. 'puricariţă' < bulg. *rozov* 'de rose, rosé'.

Voïnov n. de familie < bulg. *hvoïnov* 'de genièvre, de genévrier'.

Substantive :

Libov 'amour, affection' (Codin, 46) < bulg. *libov*.

Morcov 'carotte' < bulg. *morkov*.

Roşcov 'caroubier', *roşcovă* 'caroube' < bulg. *rožkov* 'caroubier, caroube'.

Fenomene de Analogie.

Substituții de Sufix.

Sufixul *-ov* s'a substituit lui *-av* în

Gîrbov, nr. *gîrbuv* (Dal.) 'bossu, gibbeux' < bulg. *gárbav*.

Jidov 'géant' în povești < bulg. **židav* = *žid*, cf. mai sus nr. *judav*.

Milcov n. de căni (Damé T. 181) < bulg. *milkaŭ* 'caressant, affable, gracieux'.

Sufixul *-ov* s'a substituit lui *-iv* în

Pleșuv 'chauve' < **pléšov*, *plešiv* (Bibl. 79^z/1) = bulg. *plešiv*.

Sufixul *-ov* s'a substituit lui *-og* în

Slobonov < *slăbănog* Bot. 'ne-me-touchez-pas', posedă proprietăți diuretice.

SUFIXELE SUBSTANTIVALE-ADIECTIVALE.

ALĂ (-ălă).

Observație. — Dr. — Megl. *-al* într'un exemplu.

ADIECTIVE.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Tindală 'om nici de-o treabă, în care nu poți avea nicio încredere' (Șez. V 163) < *tint* = *font*.

Hutupală 'gros mangeur' (Șez. VII 181) < *hutupese* 'manger avec avidité' (ibid.).

Dărdăral 'bavard, babillard' (megl.) — *dărdăres* 'bavarder' = bulg. *dărdorĭa*.

Obscure :

Bacală 'belea pe cap de care nu te mai poți discotorosi : cade *bacală*, pică *bacală* = cade necaz pe capul omului' (Șez. II 126).

Picală.

SUBSTANTIVE.

NOMINA INSTRUMENTI.

Cercală 'écheveau qu'on plonge dans la teinture rouge pour éprouver la qualité du teint' < *cere* 'éprouver'.

Șufală 'sucitor' (Dal.), 'făcăleț' (Pap. B.) < *șuț* 'sucese' = bulg. *suč* 'tordre'.

Sucală 'făcăleț' (megl.) — bulg. *sukam* 'tordre'.

AUGMENTATIVE.

Câteva cuvinte obscure :

Burtucale s. f. pl. 'intestinele animalelor (boi, vaci, oi, capre, cai)' (Rev. cr. lit. III 91), *buduhală* 'ceva urît și necunoscut, se zice mai ales despre boale' (Șez. II 151), *buduhoală* 'o boală rea, molipsitoare' (Șez. IX 151) < *burduh* = *burtă*, cf. *borhăe* 'mațe' < **burduhăc* < *burduh*.

Mūtăhală 'monstre', *mahală* 'greutate voluminoasă, ceva și mare ca volum dar și greu' (Șez. III 70).

Originea: -*ala*, -*al* (Capidan, 11, numai cu sensul 2), introdus prin :

Crivală 'un par scurt cu 3—4 ramuri, bătut în pământ, între care se pune drobul de sare pe care-l ling oile' (Șez. II 24) — nsl. *kravala* 'houlette', — srb. *krivalia* 'uvae genus'; bulg. *krivak* 'long bâton ayant le manche courbé'.

Dirjală, tirjală (Pâsc.) 'perche' < bulg. *dâržalo* 'manche, anse; hampe'.

Nicovală 'enclume' — nsl. *nakovala*.

Potricală 'instr. cu care se bortește urechile animalelor' (Damé T. 29, Șez. V 118) < rus. *protikalo*, nsl. *pretikalo*.

Țesală 'étrille' < bulg. *česalo*.

Vătală pl. -e 'battant du métier' < bulg. *valalo* pl. *valala*.

Zăbală, zabală (Car.) 'mors' — bulg. *zăbateļ* 'mors', alb. *đam-batā* 'dent molaire'.

Uglndală 'miroir' (me gl.) < bulg. *ogledalo*.

Cuvinte obscure :

Juvală 'un cuiu cîrligat la vîrf și înfierbîntat cu care se bortesc cîbucele sau se scobește în lulea' (Șez. V 103); — Băgă o *jivală* înfocată în ureache. Dos. Prol. 36¹/₃₀. — Marco încălțat cu tălpălage de muncă, și bătut cîtva și cu *jiveale* împuns. Dos. Prol. 34²/₃₁. — Tarah fu... cu *jiveale* înfocate potricălit țîțele. Dos. Prol. 61¹/₂₅. — Fură... arș cu *jigale* înfocate. Dos. Prol. 90²/₁₂. — Cf. bulg. *žegla* 'longue cheville de bois que l'on met au bout du joig pour y tenir le boeuf', *žeglo* 'ardeur, grande chaleur'.

Plăvală 'grand filet' (Damé T. 123) — bulg. *plavam* 'nager, flotter'.

Dîrdală 'haridelle; rosse' (Șez. II 226), cf. *cal de dîrvală* (Mold.), *dîrjog* (Șez. II 226).

Toropală 'vargă, băț de bătut' (Șez. V 164). — [Î] spînzurată și-l bătută cu *loropale*. Dos. ProI. 73¹/₂₈. — Cf. *loroipan* idem (Munt.).

Pentru slav. -*al* cu înțelesul 1, cf. bulg. *pleaskalo* fig. pop. 'un bavard' < *pleaskam* 'bavarder', *șapalo* 'bavard' < *șapam* 'bavarder'.

Observăm că sufixul ngr. -*ala* formează augmentative.

Genul și Pluralul.

Substantivele în -*ală* sunt : 1. masculine, când arată o persoană, și se întrebunțează numai la sg. ; — 2. feminine în celelalte cazuri și fac pl. -*ale*. — *Dirjală* fac la pl. *dirjăli*, de unde apoi prin analogie sg. *dirjă* (Mold.).

AN (-*án*).

Observație. — Dr. mr. megl.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

AUGMENTATIVE.

Augmentative propriu zise.

Băetan, băetan (Păsc.) < *băet, băeț*.

Birdahan 'gros ventre' (Șez. II 149) < *burduh* 'outré', dar care a trebuit să aibă și înțelesul de 'ventre' (cf. și *burduhos* 'ventru') = **bărluh*, metateză din bulg. *tărbuh*, de unde și *burlă, birtă* 'ventre'.

Brădan (Pamf. Agr.) < *brad*.

Crovan (Boc.) < *crov* 'groapă' (Boc.).

Făgan (Pamf. Agr.) < *fağ*.

Flăcătan < *flăcău*.

Ghilan 'lourdaud, paresseux' (Săgh. 55) < *ghilă* 'tronc de sapin', proprîu zis 'grand tronc de sapin'.

Gropan (Car. Boc.) < *groapă*.

Juncan 'beouf de trois ans' (Damé T.) < *junc*.

Losopan(ă) 'grand morceau' (Mold. Pamf. J. II, Săgh. 95) < **losopan*, **lospan* < *lospă* (Codin, 47), *lozbă* (Pamf. J. II),

lobdă (Pamf. J. 11), *lobă* (Codin, 47) 'bucată despicată dintr'un trunchiu'.

Rilan 'porc' (Şez. 111 87) < *ril* 'groin', propriu zis 'gros groin'
Şoïman < *şoim*.

Crăcană < *crac(ă)*.

Felişcană 'fată de măritat' (Săgh. 53) < *felişcă*.

Dinlană, ghintană 'bec' (Dal.) < *dinli* 'dent'.

Augmentative depreciative.

Paşan (Pas.) < *paşă*.

Curvană (Mold.) < *curvă*.

Țopană 'scortum' (Car.) < ?

Bărbătuşul.

Curcan 'dindon' < *cureă* 'dinde', cf. și ngr. *κουρζάνος, κουρζα*.

Gîscan 'jars' < *gîscă* 'oie'.

Golcan (Şez. 11 229) < *gotcă*.

Guzgan, guzan 'rat' < *guz* (Şez. VII 180).

Corcan 'corvus' (Car.) < *core-*.

Molan, mîrlan 'matou' < *mal-*.

Ştircan 'pasăre care trăeşte prin bălţi și locuri mocirloase, se hrăneşte cu pește și cu broaște' (Păsc.) < *ştere* 'ordure'.

Cînciul'an (Dal.), megl. *cînciul'ən* 'alouette' = ngr. *τζουτζουλάκι*, bulg. *čučuliya* 'alouette'.

Nume de plante.

Cerañ (Vircol) = *cer*, și *ceroîă*.

Goldan 'prunecautier, prunier - Reine Claude' (Mold.) < **clodan* < *Claude* ?

Lîpan < **lepan*, **lăpan* < *lappa*.

Nume proprii de animale.

Nume de boi și vaci.

Derivate dela substantive.

Boĭan (Pas.) < *boiă* 'statură'.

Cerban (Pop. 54 b), *Cerbana* (Pas.) < *cerb*.

Duman (Mold. Codin 29), *Dumana* (Pop. 55 a) 'n. de bou, vacă născut Duminița' < **Dumnan* < *Domn*.

Joian, *Gioian* (Mold.), *Joiana*, *Gioiana* (Pop. 55 b, 56 b) < *Joî*, *Gîoi*.

Lupan, *Lupana* 'n. de bou, vacă cu părul ca lupul și alb la urechi și la nări' (Damé T. 27) < *lup*.

Mârșan = n. bouului născut *Marșta* (Codin, 49).

Mercureana 'nume de vacă fătată Miercuri' (Săgh. 53), *miercan* 'n. de bou născut Miercuri' (Codin, 50) < *miercuri*.

Prian = *Priu* 'n. de bou cu pete albe printre cele porumbe' (Damé T. 28), *Priana* = *Pria* n. de vaci (Pop. 91), *Priana* (Pas.).

Rujan n. de bou roșcat (Damé T. 28), *Rujana* n. de vaci (Pop. 56 a) < *rujă*.

Zăvoian (Damé T. 181) < *zăvoită*.

Derivate dela adiective.

Ghilan n. de bou cu păr închis și dungi albe (Damé T. 28) < *bâl* 'alb'.

Murgana n. de vacă murgă < *murg*.

Plăvan (Damé T. 181) < vsl. *plavā*.

Suran (Codin Ing. 244, Pop. 54 b) = *Suru* (Pop. 54 b).

Nume de cai.

Bălan n. de cal alb (Damé T. 48) < *bâl* 'alb'.

Nume de câni.

Floran 'n. de câine negru și alb' (Boc.) < *florus*.

ADIECTIVE.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Derivate dela adiective.

Beșivan < *beșiv*.

Bogătan (Tiktin), *bocotan* (Șez. II 150, Bud, Candrea) 'richard' < *bogat* 'riche'.

Golan < *gol*.

Grosan (Mold.) < *gros*. — *Grosan* n. de familie (Pop. 51 b).

Molan 'molfū' (Boc.) < *moale*.

Prostan < *prost*.

Derivate dela substantive.

Codan 'qui a une longue queue, qui est à la queue ; qui hésite, couard' < *coadă*.

Coian 'testiculosus' (Car.) < *coiū*.

Guran 'os magnum habens' (Car.) < *gură*.

Șoican 'care mănîncă și bea mult' (Săgh. 70) < *șoică*, *șaică* 'cupă'.

Derivate dela verbe.

Huian 'om ce cîtu-î lumea nu mai tace din gură, tot huește, tot se sfădește cu toți' (Șez. V 99) < *huesc* 'parler continuellement et à tout propos'.

POSESIUNEA UNEI CALITĂȚI.

Colțan 'dentatus' (Car.) < *colț* 'dens anterior'.

Câne *flocan* 'flocos' (Pamf. J. III) < *floc*.

nijlucan (Pap. B.), *niłgîucan* (Obed.), *nolgican* (Dal.), *nolgican* (Pap. B.) 'mijlociū, de mijloc' < *nolgîucu* 'mijloc' (Mih.), *nolgic* 'mijlociū' (Pap. B. Dal.).

međl. *mijlocan* 'mijlociū' < međl. *mejłuc*.

AUGMENTATIVE.

nićuzan 'mic' (Pap. B.) < *nićuz* 'mititel'.

VARIANTĂ.

-lan.

Cf. sufixele *-ălan*, *-olan*.

Moglan 'om tăcut, morocănos' (Șez. III 71) < *moc* 'prost'.

Ghîorlan 'om dela țară, în sens batjocoritor' (Pamf. C.) < *ghîor-*, cf. 'a-î *ghîorăi* mațele de foame'.

SUFIXE COMPUSE.

-ișan (= -iș + -an).

SUBSTANTIVE.

Verișană 'verișoară, vară' (Conv. Lit. XX 1021, Șez. VII 184) < *vară*.

ADIECTIVE.

Junișan < *june*.

Curbișan 'sărman, bîet, nenorocit' (Pap. B. Dal.) < *corbu* idem (Dal.).

Gulișan (Pap. B. Dal. : *gol-gulișan*), megl. *gulișan* 'gol, goluț' < *gol*. — *Goleșan* n. de familie (Pop. 51 b).

-ușan (= -uș + -an).

Vărușană 'verișoară, vară' (Șez. VII 184) < *vară*

Pirușană 1 'femece cu păr frumos' (Dal.), 'fată cu breton' (Pap. B.), 'drăguță, termin de alintare' (Mih), 2. 'monedă de argint sau de aur atîrnată de frunte prin cîte un lănișor de argint' (Mih.), megl. *pirușan* 1. 'periî depe frunte', 2. 'lanț de monede' — bulg. *perușina* 'pennage, plumage'.

-ășan (= -aș + -an).

Băilășan 'băetan' (Pamf. Agr.) < *băcl*.

-ăvan (= -av + -an).

Tănlăvan 'prostănac' (Codin, 72) < *lînt*, *tîntă* 'proastă, nesimțitoare' (Codin, 73).

-ovan (= -ov- + -an).

Doloșan 'grăsuliū' (Pamf. J. II) < *dol-*, cf. *dulan* 'flăcău robust' (Cîob.).

Coșoșană < *caș-*, cf. *cașă*.

Roșcovan < *roșcovă*?

-ălan (= -ală + -an).

Batalan 'bătăuș' (Șez. II 126) < *bat*.
Văcülana n. de vaci (Pop. 56 b) < *vacă*.

-olan (= -ol + -an).

Boșolan n. de boi (Damé T. 181), cf. *Bușu* n. de câni (Pop. 92).
Grosolan 'grossier' < *gros*, neologism.

-ucan (= -uc + -an).

Delucan 'colliculus' (Car.) < *deal*.

-ușcan (= -ușcă + -an).

Leușcan (Pamf. Agr.) = *leu* 'franc'.

-așcan (= -așcu + -an).

Romașcan 'locuitor al orașului Roman' < **romnașcan* < *Roman*.

-irlan (= -irlă + -an).

Modirlan 'mare și prost' (Codin, 50) < *mod-*, cf. *modoran* 'țigan prost'.

Țopîrlan 'mitocan, țăranoiu, ciobănoiu' (Șez. V 167) < *țop*, *țupăesc*.

-otan (= -ol + -an).

Măgădan 'mare și prost' (Codin, 48), *mocodan* poreclă pentru bărbați (Pop 40 a) < *moc* 'prost', cf. *mocan* 'paysan imbécile' (Hasdeu, Cuv. I 293).

-etan (= -ete + -an).

Hultan (Mold. Șez. V 100), *villan* (Vircol) < **uletan* < *uliu*.

-ezan (= -ez + -an).

Goblizan înalt, despre oameni, în batjocură (Mold.), cf. *goblei* 'mîni sau picioare lungi și goale' (Șez. II 229).

-igan (= -eg + -an).

Mulligan 'foarte mult' (Şez. 111 82) < *mull*.

Tirigan 'tare' (Viciu, 81) < *tiri* = *tare* (ibid.). — *Tirian* 'inimos, îndrăzneţ' (Şez. V 162).

Călingan (Candrea), *cilingan* (Conv. Lit. XX 1006) 'încet, încetişor' < *călinel* prin substituţie de sufix.

Originea: -an, introdus prin :

Bolovan < vsl. *bolovanŭ*.

Cojan poreclă dată ţăranilor Munteni de cătră Ardeleni < vsl. *kožanŭ* 'pellicus'.

Girtan 'om robust şi gros în gît' (Şez. IX 157), *giltană* 'cu gîtul lung' (Codin, 35) — bulg. *gortan* 'larynx, gosier, gorge'.

Gligan 1. 'pore sălbatic ; sanglier' (Hasdeu, Cuv. I 283, Dos. Prot. 38²/11, Şez. IX 180), fig. 2. 'flăcău de o înălţime nepotrivită cu vrîstă' (Şez. IX 180). 3. 'mare şi prost' (Codin, 36) < bulg. *gligan*, *glikan* 1.

Ţubană 'lingură mare' (Pap. B. Dal.) < vsl. *čŭbanŭ* 'sextarius'.

Gavran 'corbeau' (Dal.) < bulg. *gavran*.

Gărgălanu (Pap. S.), *gărgălan* (Pap. B.) 'trachée artère' < bulg. *gráklan*. — Megl. *gărtlan*, *grállan* < bulg. *gráklan* + rom. *gît*.

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în -an au trecut :

Paravan < fr. *paravent*.

Şarabană < fr. *char-à-bancs*.

Volan < fr. *volant*.

Substituţii de Sufix :

Sufixul -an s'a substituit lui -en în *ţapan* < *ţapăn* şi lui -'ină în megl. *cucŭiană* = *cocină* 'étable à pores' (bulg. *kočina*)

Genul şi Pluralul.

Substantivele în -an sunt : 1. masculine când arată o fiinţă şi 2. eterogene, cu pl. -e, când arată un lucru. — Substantivele în -ană sunt feminine şi fac pl. în -e.

AȘCU (-ășku).

Observație. — Dr. mr. — Fem. -ășcă. — Intr'un exemplu mr. ș apare ca s (*mulascu*).

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Budașcă 'baratte, tinette à beurre, cuve, baquet' (Hasdeu 2836-2841) < Ducange *badus* 'amphorae species vel pelvis' (Hasdeu, ibid.). — Și *budacă, budarcă*.

*Diminutive alintătoare.**Nume de bolez.*

Dumitrașcu Buhuș, *Dumitrașcu* Solomon (1631 Mold., Hasdeu 1956) < *Dumitru*.

Iliășcu Orhefanul (1740 Mold., Hasdeu 1956) < *Ilie*.

Popa *Ionașcu* (1665 Mold., Hasdeu 1956) < *Ion*. — *Ion* Vodă cel Cumplit (1572—1574) e cunoscut în cronicile munt. numai ca *Ionașcu* Vodă (Hasdeu, 1956).

În Cronica lui Miron Costin celebrul mitropolit *Petru* Movilă este *Pătrașcu* (Hasdeu, 1957). — Tatăl lui Mihaiu Viteazul se numia el însuși *Petrașcu* (Hasdeu, 1956). — *Pătrașcu* Bașotă (1631 Mold., Hasdeu 1956).

Toderașcu Hircu (1665 Mold., Hasdeu 1956) < *Toader*.

Mr. *Tășcu* < **Anastașcu* < *Anastase*.

ADIECTIVE.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Lișurașcu 'ușuratic' (Dal.) < *lișor* 'ușor'.

Mulascu 'moale, blajin, blînd' (Dal.) < *moali*. — Pentru s < ș cf. *nișcu* (Dal.) = dr. *mișc, nișcal* (Dal.) = dr. *mișcal*.

Mul'irașcu 'mueratic' (Dal.) < *mul'ari*.

Originea : -*așka* f., -*așek* m. (Pușcariu, Dim. 131), — formează diminutive în rus. pol. (Belić, § 88) apoi -*ažka* (G. Pascu). Pentru bulg. cf. *garagașka, gağarașka* Zool. 'pie'.

Bumașcă 'billet de banque' < rus. *bumaška*.
Rădașcă Zool. 'cerf-volant, lucane' < bulg. *rogač* idem, ct.
 bulg. *rogačka* Bot. 'macle, macre, Trapa natans'.

Cuvinte obscure :

Stricupașcă 'pasăre din casa cornirostrelor' (mezl.).

Tăcărășcu 'obiect de la moară (sic !)' (mezl.).

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-așcă* sunt feminine și fac pl. *-ășli*.

E (-'e).

Observație. — Dr. — Cuvintele derivate prin acest sufix se întrebuințează de obicei sub forma articulată *-ea*.

Funcțiunea.

ADIECTIVE.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Buștea 'gros mangeur, goulu' < *buși* 'stomahul porcului' (Săgh. 46).

Burle (Rev. cr. lit. III 91), *burtea* (Pas.) 'ventru' < *burtă* 'ventre'.

Molea 'cel ce mogoșește, lucrează încet' (Codin, 51) < *moale* 'mou, mol'.

Mogoroge 'om ce abia vorbește' (Șez. III 71) < *mogorogesc* 'a vorbi încet, alene' (Șez. ibid.).

SUBSTANTIVE.

NUME PROPRIU.

Nume de persoane.

Nume de familie.

Bicea și *Bicu* (Hasdeu, 2788).

Bordea.

Pratea < alb. *prață* 'Märchen, Fabel'.

Negrea < *negru*.

Porecle pentru bărbați.

Cocîrlea și *Cocîrlă* (Pop. 35 b).

Cornea (Pop. 35 c) < *corn*.
Curea (Pop. 36 a) < *cur*.
Pulea (Pop. 42 b) < *pulă*.
Tonea și *Tonu* (Pop. 44 c).

Porecle pentru femei.

Brădulea (Pop. 46 b) < *brădulă* 'un ețomag sau bită mare de brad' (Viciu, 21).

Numele dracului.

Cornea < *corn*.
Negrea și *Negru* (furt. sub *cornaciū*).

Nume de sărbători.

Cur-golea-inaintea sărăciei 'sărbătoarea Foca : arde casa și toate ale omului, lăsindu-l sărac lipit pământului' (Pamf. Sărb. 213), adică cu *curu-gol*.

Nume de animale.

Nume de câni.

Derivate dela substantive.

Cioaba (Pas.) < *cîob*.
Corbea (Șez. VIII 114) < *corb*.
Cornea (Șez. VIII 114) < *corn*.
Flocea (Șez. VIII 115) < *floc*.
Gîrbea (Șez. VIII 115) < bulg. *gârba* 'bosse'.
Lupea și *Lupu* (Șez. VIII 115).
Mucea (Șez. VIII 115) < *mucă*.
Umbrea (Șez. VIII 115) < *umbră*.

Derivate dela adiective.

Golea (Șez. VIII 115) < *gol* (slav).
Murgea (Hasdeu 869, Șez. VIII 115) < *murg*.
Țimpea (Șez. VIII 115) < *țîmp* (slav).

Nume de găini.

Fumurea (Pop. 60 a) — *fumura* n. de capre (Pop. 58 a).

VARIANTE.

-lea.

Din *burtea* s'a extras *-lea* cu care s'a derivat :
Foltea 'gourmand' (Săgh. 85) < *foale*, cf. *follicos* 'ventru'
 < *foale* după *pinlecos*.

SUFIXE COMPUSE.

-ice (= -îc + -e).

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Cicice foireux ; pusillanime' (Car. Mold.) < *cac*.
Crăpicea 'gourmand : Parcă-i frate cu *Crăpicea*, așa crapă
 într-însul !' (Furt.) < *crăp* 'manger avidement.'

Originea : -e (G. Pascu), introdus prin :

Cernea n. de familie — srb. *ěrne*.

Haplea 'benêl' — bulg. *haplu*.

Pepelea numele unui personaj popular < bulg. **pepele* = *pe-*
pelaș 'saligaud', cf. bulg. *palas* și *pale* 'petit chien'.

Pirlea 'dracu' în *du-te Pirlil, să te îl Pirlco!* < bulg. *pârle*
 'âne'.

Prislea, pirslea, prisnea 'cel din urmă copil' — bulg. *prâst*
 'le petit doigt, ponce'.

Cuse n. de cîne (megl.) — *cus* 'qui a la queue tronquée' (megl.)
 = bulg. *kus*.

Detalii pentru sufixul slav -e v. Miklosich, 190.

Cuvinte obscure :

Bolea 'épouvantail pour les enfants, croque-mitaine' — *boală?*

Ricea 'mic și diform' (Codin, 64), cf. *riceal* 'maigre' (Vîrcol),
rică 'rică cu spațmă [sic !] la copii' (Dan. II Glos.).

Uce 'om urit' (Rev. cr. lit. III 172).

Fenomene de analogie.

La grupa cuvintelor în *-e* a trecut :

Orica n. de familie (Codin, 55) < bulg. *orel* pl. *orli* 'aigle'.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-e* sunt masculine și se întrebuințază numai la sg.

EAN (*-eân*).

Observație. — Dr. mr. megl. — Megl. *-en*. — Precedat de ș, *-ean* se schimbă în *-an*.

Funcțiunea.

ADIECTIVE.

APARTINEREA.

Apusean 'occidental' < *apus*.

Răsăritean 'oriental' < *răsărit*.

Popeni 'neamuri de-a popei' (Șez. V 117) < *popă*.

Pavlicheni 'neamul lui Pavlică' (Codin, 57) < *Pavlică*.

! IN SPECIAL ORIGINEA LOCALĂ A PERSOANELOR.

Codrean 'om care trăește pe lângă codri' (Pamf. J. III) < *codru*.

Găurenii 'oamenii care locuiesc pe văii' (Vîrcol) < *gaură*.

Mărginean 'locuitor la marginea țării' < *margină*.

Muntean 'locuitor la munte' < *munte*.

Orășan 'bourgeois' < *oraș*.

Pădurenii 'oamenii de munte' (Vîrcol) < *pădure*.

Pămîniean 'indigen' (Bibl. 84¹/₄) < *pămînt*.

Sălean 'locuitor în sat' < *sat*.

Schilean 'locuitor al schitului' (Dos. ProI. 57¹/₁₄) < *schit*.

Cătunșen 'sătean' (megl.) < *cătun* 'sat'.

Moldovenii *gîosenii* 'din țara de jos' < *gîos*.

Imprejurean 'circonvoisin' (Bibl. 112²/₉) < *imprejur*.

Aoestrenii 'Autrichiens' (Vîrcol) < *Austria*.

Ardelean < *Ardeal*.

Basarabean < *Basarabia*.

Bucovinean < *Bucovina*.

Crișan (Car.) < *Criș*.

Moldovan < *Moldova*.

Ollean < *Oll*.

Ungurean 'Român din Ungaria' < *Ungur*.

Teleormăneni (Hasdeu, Cuv. I 247) < *Teleorman*.

Bucărian < *Bacăni*.

Bucureștean < *București*.

Craiovean < *Craiova*.

Focșănean < *Focșani*.

Gălățean < *Galați*.

Ieșan < *Iași*.

Vasluian < *Vaslui*.

Bitulean (Capidan, 35) < *Bitule*.

Clisurean (Capidan, 35) < *Clisura*.

Crușovean (Capidan, 28, 35) < *Crușova*.

Grămuștean (Pap. B.) < *Grámuste*.

Măgăruvean (Capidan, 28) < *Magarova*.

Moscopolean (Capidan, 35) < *Moscopole*.

Târnovean (Capidan, 35) < *Tîrnova*.

Gupișan (Capidan, 36) < *Gopeș*.

Mălăcășan (Capidan, 36) < *Malacași*.

ASĂMÂNAREA.

Cîineni 'să au rău uni pă alți, d-aia să zice așa' (Vircol) < *cine*.

SUBSTANTIVE.

Nume comune.

Boiștean 'puț de pește' (Șez. II 150) < *boiște*, cf. peștii bat *boiște* 'se reproduc' (Tiktin) = vsl. *boiște* 'champ de bataille'.

Mescan 'convive' < *masă*.

Oștean 'soldat' (Dos. Prol. 29¹/₃₄) < *oaste*, *oști*.

Nume proprii de animale.

Nume de boi și vaci.

- Epureanu* (Damé T. 181) < *Țepure*, de culoarea ieșurelui.
Pădureana (Șez. VII 176, Pop. 56 a, Pas.) < *pădure*, născută în pădure.
Floreanu n. de boi (Damé T. 181), *floreni* n. de boi bălțați (Hasdeu, 3081) < lat. *florus*, cf. și *floran*.
Marșoleana și *Marșolea* (Șez. VII 176).
Vireana și *Vira* (Pop. 56 b).

VARIANTĂ.

-țean.

Extras din derivate ca *Mehedințean* < *Mehedinți*.
 Derivat : *Bănățean* < *Banat*.

SUFIXE COMPUSE.

-ulean (= -ulă + -can).

DIMINUTIVE.

Boulean 'bou tânăr' (Săgh. 45. Hasdeu Cuv. I 224) < *boti*.
Cărulean 'car mic' (Țiplea) < *car*.
Cuculean < *cuc*.
Drăguleană < *drag*.
Foileană 'foiță' < **foiuleană* < *foac*.

-ucean (= -uciū + -an).

DIMINUTIVE.

Pălucean = *pat* mic.
Sălucean = *sat* mic (Cuciureanu, Bibl. Minerva, No. 24, p. 96).

-icean (= -iciū + -an).

DIMINUTIVE.

Pățicean = *pat* mic.

-otean (= -ot + -can).

DIMINUTIVE CU O NUANȚĂ AUGMENTATIVĂ.

Pruncotean 'copilaș, băcețaș' (Candrea) < *prunc*.

Slăbotean 'slăbuț' (Candrea) < *slab*.

-uștean (= -ușcă + -can).

DIMINUTIVE.

Păruștean = *par* mic.

Originea : vsl. *-caninŭ*, *-ĭaninŭ*, pl. *-eane*, *-ĭane* (A. Philipide, Pr. 150), bulg. *-can*, *-canin*, fem. *-canka*, introdus prin :

Agarean nom biblique qu'on appliquait aux Mahométans (Hasdeu. 487) < vsl. *Agarecaninŭ*.

Grobian 'rustre, grossier' < bulg. *grubnean*.

Mircan 'lai, laïque' < bulg. *mircanin*.

Rîmlean (vr.) < *Rimľianinŭ* (pl. *rimľiane*).

Poțană 'clairière' < bulg. *polcana* 'plateau d'une montagne', cf. și *poleanka* 'petite clairière'.

Pul'an 'bûche' (Pap. B. Dal.) < bulg. *poleano*.

Brășl'ən 'lierre' (mezl.) < bulg. *brășlean*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-ean* sunt : masculine (pl. *-eni*, nr. *-earii*) când arată o ființă, și 2. eterogene, pl. *-e*, când arată un lucru (*pul'an*, pl. *pul'ani*). — Substantivele în *-cană* fac pl. *-eni* (*poțană* pl. *poeni*). — Cuvintele cari arată originea locală a unei persoane fac femininul corespunzător prin ajutorul sufixului *-că* (*Ollean-Olleancă*, *Moldovan-Moldovancă*).

EC (-ék, -'ek).

Observație. — Dr. — Precedat de *p*, *c* neaccentuat se schimbă în *ă* în un exemplu vr.

Funcțiunea.

DIMINUTIVE.

Un substantiv.

Cîotec = *cîot*, *cîotă* (Păsc.).

Un adiectiv.

Scurtabec 'scurtuț' (Dal.) < *scurt*.

Originea: *-ek* (G. Pascu), introdus prin :

Pripăc 'ardeur, hâlă' (Era namăzâz, *pripăc*, Dos. Prol. 80²/11) < bulg. *pripek*.

Polecă 'sentier' < bulg. *pâteka* (bulg. *păt* 'route, chemin; voie').

Exemple slave în *-ek* cf. încă bulg. *kozek* 'carpete, espèce de tapis de poil de chèvre', pol. *gołek* 'nackter Bettler', apoi bulg. *-iček* în *černiček* 'un peu noir', *miliček* 'mignon, gentil, chéri, gracieux', *mladiček* 'tout jeune', *pravniček* = dim. de *prav* 'droit, direct, vrai, véritable, juste', *prostiček* = dim. de *prost* 'simple, borné', *siviček* 'grisâtre'.

Nu trebuie să uităm și suf. ital. dim. *-ecco*, dalm. *-ak*.

Elemente turcești (*-ék*).

Binec 'cheval de selle' (Dal.) < *binek*.

Buburec 'rognon' (Dal.) < *böbrek*.

Jabec 'singe' (Dal.) < turc. *şebek* 'marmot, babouin', de unde și bulg. *şebek* 'magot', ngr. *σεμπέζα* 'singe à longue queue; gue-non'. — Megl. *şubec* 'sorte de singe'.

Pellec 'bègue' (Dal.) < *peltek*.

Fenomene de Analogie.

În dial. mr. cuvintele în *-ec* fac pl. *-ești*. Prin analogie cu aceste cuvinte s'a născut (*s*)*carcalec* pl. *-ești* 'grier' (Dal.) < bulg. *skakaleŭ* 'sauterelle, criquet'.

Substituții de sufix :

Chirchinec Zool. 'milan noir' (Dal.) < turc. *kerkenes*, bulg. *kerkenez*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-ec* sunt : 1. masculine, când arată o ființă,—

2. eterogene, când arată un lucru. — Substantivele în *-ecă* sunt feminine, pl. *-eci* (*poteci*). — *Ciolec* este atestat numai la sg. *Buburec* este eterogen (*bubureași*) și masc. (*bubureți*).

ECIŪ (-*eci*).

Observație. — Dr.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

Borcăneciŭ (Codin, 11) < *borcan*.

Brăneciŭ (Codin, 12) < **brîn*, *brîŭ*.

Corneciŭ 'penariŭ în care (în pencele de scris' (Viciu, 91) < *corn*.

Drumeciŭ (Codin, 28) < *drum*.

Podeciŭ (Codin, 59) < *pod*.

Sloneciŭ (Codin, 67) < *slon*.

Tirleciŭ (Codin, 73) < *tirlă*.

Tirneciŭ (Codin, 73) < *tirnă* (sensul?).

Troneciŭ (Codin, 74) < *tron*, *tronul* mesci 'un fel de ladă în care se păstrează mălaiul'.

Guvileaci 'borta curului' (Dal.) < *guvă* 'gaură', *cufală* 'scorbura' = ngr. *κρυάλα* 'creux, cavité'.

Cîrneciŭ 'cosor mic pentru vișă' (Codin, 18) < *cîrn*?

NOMINA INSTRUMENTI.

Zgîrleciŭ 'instrument cu care se trag pe linii scînduri' (Damé T. 115), *zgirleciŭ* 'instr. de fier al dogarilor' (Codin, 67) < *zgîrîŭ*.

RECIPIENTUL.

Cârneciŭ 'gibeciêre' (Mih.) < *carne*.

ADIECTIVE.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Sjoroeciŭ 'epitet dat unuia ce tot sforăe pe nas' (Codin, 66) < *sforăiŭ*.

Ghibirdעיũ 'epitet dat oamenilor mici la corp' (Codin, 34),
cf. *ghibirdעיũ* idem ib., *ghibirdic* idem (Mold.).

Năreciũ 'cîrn' (Mih.) < *nare*.

Corneciũ 'nom populaire du diable' (Codin, 21) < *corn*.

SUFIXE COMPUSE.

-ueciu (= -uĩũ + -eciũ).

Făgucעיũ = mic *fağ* (Codin, 30).

Originea : -eč (Pușcariu, Dim. 65), introdus prin :

Sivceiũ 'soiũ de crap mãi mic' (megl.) < bulg. **siveč* < *siv* 'gris'.

Nume proprii de familie : *Dulmeciũ* și *Dulmã* (Codin, 29),
Ioneciũ (Codin, 42), *Stocheciũ* (Codin, 69), Ioan *prediteci* și bo-
tezãtorul lui Hs. (Dos.) < vsl. *preadilčea*.

Cf. apoi srb. *Godeč* nomen proprium (Miklosich, 336 ; Von-
drák, 465), rut. *maleča* 'unmündiger Mensch'.

Genul și Pluralul.

Nu este indicat în izvoare.

EIÛ (-עיũ).

Observație. -- Dr. ; mr. megl. -el'ũ, -eaĩũ ; vr. și dial. -eaĩũ,
-eĩ, megl. -eĩ. — Fem. -ee, vr. și dial. -eae.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Ciriteiũ 'huceag mic' < *cerel* 'huceag de cer'.

Cofeciũ 'cofițã' (Săgh. 112. d) < *cofã*.

Coteiũ 'cãțeluș de lux' (Șez. V 59) < alb. *kut, kuta* 'cîne' (Has-
deu, Cuv. I 274), de unde și megl. *culũ* 'cîne, cãțel'.

Pulineiũ 'putinã micã în care se alege untul' (Damé T. 31) <
pulinã.

Șofețu 'găleală, cofă, ciubăr' < *șaj* 'ciubăr mare în care aduc apă cu rudele' (Viciu, 74) = germ. *schaff* 'ciubăr' (Mindrescu, Elem. Germ.). — Pentru prefacerea lui *a* în *o* trebuie să admitem ca prototip o formă dialectală **schoaff*, cf. *loagăr* = *lagăr* germ. *lager* (Mindrescu, ibid.). — *Ciuvce*, *ciuvei*, *ciuvăi* 'vas de stână de tot soful : găleți, budăe, budăci, ceaune, bărbînți, etc.' (Șez. II 187), *ciuvei* 'lucruri de gospodărie' (ibid. IX 153), *ciuvae* 'tot ce-î de nevoie la o cramă : vase, cofe, pîlnii și altele' (Pamf. J. III), *șuvae* 'ciubere, hîrdăe de cules la vie' (Pamf. J. II) = *șofce*, pl. dela *șofețu*.

Bujdețu 'casă în care uscă [poamele]' (Viciu, 80) < *bujdă* 'co-cioabă'.

Ciumpciu 'un mic cuțit cu care se crapă cercurile de poloboc, instr. de butnărie' (Damé T. 89) < *ciump* 'o bucată scurtă care a mai rămas dintr'un lucru lung tăiat ori rupt' (Contemporanul, I 689).

Curmețu 'tunic de tețu' < *curmu* 'capăt de frînghie, de șfoară' (Dal.).

Fundețu 1. 'partea de sus a intestinului gros', 2. 'val (trîmbă) de pînză după care s'a mai luat', 3. 'o parte dintr'o căpiță de fîn' (Codin, 32), 4. 'așternutul de pac pe care se face stogul' (Viciu, 44) < *fund*.

Grindețu 1. 'lemnul numit încă și drugul de jug' (Damé T. 13), 2. 'un lemn de stejar sau de ulm la plug' (Damé T. 36), 3. 'fusul de lemn dela moară' (Damé T. 152) < *grindă*.

Șliubețu 1. 'trunchiu de copac boștirit care se pune drept părete la un izvor mic aproape de suprafața pămîntului' (Viciu, 76), 2. 'stupul făcut dintr'un butuc găurit' (Damé T. 119 n. 2) < *șliob* 'vas de ținut spălătură și alte mîncări pentru porci, cîni, etc. [făcut dintr'un trunchiū de copac]' (Șez. III 89), 'lăturarū, vas pentru lătură' (Viciu, 56), propriu zis 'trunchiū de copac' = **șliop*, vgr. *σλίπος* (*slīpos*).

Cercelee 'mînerul, ivărul uși' (Viciu, 28) < *cercel*.

Bîrghel'ū 'îndoitura bărbiei de grăsime, gușă' (Dal.) < *barbă* pl. *bărghî*, cf. dr. *bărbie*.

Guvuzdel'u 'țăpuș de scacte' (Dal.) < *guvozdu* 'cuțu, caia' (Dal.) = bulg. *gvozđ* 'clou, cheville', cf. și bulg. *gvozdei* = *gvozđ*.

Înțelesul dimirativ s'a pierdut în
Ghizdei = *ghizd* 'margelle d'un puits'.

Ginjei 1. 'nușa sucită cu care se leagă ceva', 2. fig. 'penis'
 (Rev. cr. lit. III 155) = *ginj* 1 (ibid.).

Megl. *crângel*'ă 'lemnul care servește a întări fusul de fier al morii' = *crîng*, *crîngul morii* (Damé T. 152).

Girdel'ă (Dal.) = dr. *cird*.

Diminutive alinătoare.

Nume de familie.

Brînză < *brînză*.

Cuțitei (Caragiale, O Făclie de Paști) < *cuțit*.

Gîdei < *gîde*.

Hulubei < *hulub*.

Porcele pentru bărbați.

Ciorși (Pop. 44 a) < *cioră*.

Ursși (Pop. 45 c) < *urs*.

Nume de câni.

Bobei (Gorj, Șez. VIII 114) < *bobi* idem (Gorj, ibid.) = germ. *bube*, de unde și *bubi*, *bubică* (Mold.).

Corbei n. de câne negru (Hasdeu 1457, Săgh. 50) < *corbu*, de unde și *corbică* (Săgh. 50), *corbiță* (Mold.).

Fedelei (Șez. VIII 114) < *fidel* (ibid.) = fr. *fidèle*, de unde și *fidelucă* (Mold.). — Cu această ocazie observ că din *fidel*, simțit ca *fid-* + *-el*, s'a născut și numele *fiduș* (Șez. VIII 114).

Lupeși (Șez. VIII 115) < *lupu* (ibid.).

Ursși (Pop. 59 c), *ursăi* (Șez. VIII 115) < *ursu* (Pop. 59 c, Damé T. 181, Șez. VIII 115).

NOMINA AGENTIS.

Catricei(ă) 'marinar' (Mih.) < *cătric* 'vapor, corabie mare cu pînze' (Mih.), *catrig* 'corabie' (Dal.).

ADIECTIVE.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Derivate dela adiective.

Melcheliță 'sot, imbecile' (Viciu, 56 b, sub *letlos*) = **belcheliță* < *beleag*, cf. *belcahnă* 'maladie, infirmită' (Șez. V 37) = *meleahnă* < *beleag* 'malade, infirme' (Șez. V 37), apoi *melchăță* 'imbecile' (Șez. III 70) < *beleag* + *-ăță*, *meleleț* 'étourdi' (Viciu, 60) < **meleleleț* < *beleag*. — Dela *melchăță* se derivă *mălăhăesc* 'caut, umblu alene' (Mold.): dela *meleleț* a *mătălnici* 'a lucra ori a merge alene' (Șez. III 70). — Pentru *h* < *g* cf. și *bleahă* 'sot' (Viciu, 20), *blehuncă* 'scoală cu urechile mari și blegi' (Șez. II 151) < *bleg*.

Mulcață 'sot' (Dal.) < *mut* 'muet'.

Derivate dela verbe.

Forfoleță 'care umblă de colo colo' (Mold.) < *forfolesc*.

Scriveță 'scrivilă, copil plîngăcios' (Rev. cr. lit. III 168) < *scribesc* 'a plînge, despre copil' (ibid.).

Fuleață 'futăcios' (Dal.) < *ful*.

Zgarleață 'pers. cu ochii holbați, zgiiți' (Dal.) < *zgarlesc* 'zgieșc ochii'.

ADIECTIVE DEVENITE SUBSTANTIVE.

Nume de plante.

Ardeță 'poivron' < *ard*, cf. cimilitura 'goron verde, în vîrf *arde*'.

Cruseță 'bois-noir, bourdaine', plantă ale cărei fructe sunt mai întâiu roșe < *cruseșc* 'înroșesc, devin roș ca sîngele' (A. Philippi, ZRPh 1907, 307).

Nume de animale.

Grivelță, *girvelță* 'étourneau' (Dal.), *gărvelță*, *găravelță* 'merle mîle' = dr. *grivelță*.

Nume de familie.

Ciuleț < *ciul*.

Negrel < *negru*.

Știrbel < *știrb*.

Porecle pentru bîrbați.

Bistrîi (Pop. 33 c) < bulg. *bistr* 'limpide, transparent : clair'.
Înegrîi (Pop. 40 c) < *negru*.

Nume de câni.

Albeîu n. de câne alb (Hasdeu, 731), *albeî* (Pop. 59 a) = *albeîu*.
Beleîu (Damé T. 181) < *bâl* 'alb'.

Griveîu n. de câne pestriț (Șez. V 76), alb pe lângă grumaz (Hasdeu, 759), *grivîi* (Pop. 59 b) < *griv* 'pestriț' (Șez. V 76), întrebuințat el însuș ca nume de câne, *grivu* (Pop. 59 b, Pap. Megl.).

Liseîu n. de câne alb în frunte (Liuba-Iana, Măidan, 117) < *lis* 'alb' (ibid. 114).

Înegrîi (Pop. 59 c) < *negru*, întrebuințat el însuș ca n. de câne (Șez. VIII 115).

Boldet 'cîne care descopere vinatul' (Conv. Lit. vol. 44 II 395) < *boldesc* (ochii).

SUFIXE COMPUSE.

-oteîu (= *-ol* + *-eîu*).

Diminutive propriu zise.

Ghiloteîu 'lemn închireit care prezintă mulțime de mîdzănăi (nodileuri)' (Șez. V 74) < *bghilă* 'un brad lung din care se taie doi orî trei butuci, un butuc are 8, 9 și 10 metri de lungime' (Șez. II 149).

Piscoteîu (Codin, 58) < *pisc*.

Săcoteîu 'săculeț pentru sare' (Codin, 65) < *sac*.

Șopoteîu (Viciu, 89) < *șop* 'șopron'.

Tărcoteîu (Pamf. Agr. 163) < *țarc*.

Mișcotei s. f. pl. 'păduchi' (Rev. cr. lit. III 160) < *mișc*, cf. var. *mișcoșu* (ibid.), *mișcoricî* (Mold.).

Diminutive depreciative.

Grecoleîu = *Grec* (Hasdeu, 765).

Sîrboteîu = *Sîrb* (Hasdeu, 765).

SUFIXE COMPUSE.

-ceteiŭ (= -cle + -cîŭ).

Un diminutiv alinŭtor.

Mireleiŭ = mire (Bud.).

-oveiŭ (= -ov + -cîŭ).

Un diminutiv alinŭtor.

Coŭoveiŭ 'căţeluş' (Mold.) < *cuŭu* 'căţel' (Mold.).

Originea: -eai, -ci, -cali, -eli (G. Pascu), introdus prin : *Holteiŭ* 'tînăr neîmsurat' (Mold.) < rut. *hul'liai* 'oisif, fainéant'. Cuvântul *zmeiŭ* 1. 'ceri-volant', 2. 'dragon' a trebuit să sune mai întăiu *zmeaiŭ* < bulg. *zmeai* 1, 2. Forma sg. *zmeiŭ* s'a obţinut prin analogia unui cuvânt ca *greiŭ* pl. *greci*.

Bordeiŭ 'hutte, cabane' < bulg. *bordei*, *burdei*.*Slăveiŭ* 'rossignol' (megl.) < bulg. *slavci*.

Circee 'o mealtă cu care se prinde tînjala de proţap, cînd trebuie să punem în patru. *Circea* se mai întrebuintează ca să lege tînjala de cotîuga plugului' (Vas.), *circeiŭ* 1. 'cîrlig', 2. 'tindeche' (Şez. VIII 148) — srb. *krčele* 'jugi pars'.

Cristeiŭ < vsl. *krastcali* 'coturnix' (Cihac).

Nedee 1. 'hram' (Popovici, Poez. Pop.), 2. 'Tarmaroc', vr. *nedeae* (Hasdeu, Negru Vodă, CXXXVII; Herodot ed. Iorga, 14, 110) < bulg. *nedealea* 'dimanche; semaine'.

Pătrunjeiŭ 'persil' (Car.) < srb. *pietroželi*.

Sufixul -ei este frecvent în bulg. Iată exemple culse din Markov :

červei, *červek* 'ver, larve'.*dálbei* 'mortaise, entaille, entailure; rainure, cannelure.*glistei* Zool. 'lombric'.*gvozdeč* 'clou, cheville'.*inei* 'gelée blanche, givre, frimas'.*káše* 'lippéc, bol alimentaire, morceau, gobet'.*mravei*, *mravek*, *mravka*, *mrava* 'fourmi'.*reapei* Bot. 'bardane, glouteron'.*ručei* 'ruisscau'.

sipei 'endroit où la terre est friable'.
șurei, șurek, șure 'beau-frère'.
trâsei 'fondrière'.

Pentru bulg. *-eaî* cf. *vrabeai* 'moineau'.

Berendei n. de familie este numele unui neam de Tătari (Hasdeu, Cuv. I 171).

Cuvinte obscure :

Alții să pornița spre *mîrseiul* păcatelor, Dos. Procl. 52¹/₂. — Cf. bulg. *mârzenie* 'souillure', *mârșia* 'souiller, salir, profaner', de unde megl. *marses* idem.

Polciū 'verglas' — bulg. *poledița* idem, de unde direct *poléy-nișă* (Tiktin), *polighișă* (Hasdeu, 3060), cf. și bulg. *inci* 'gelece blanche, givre, frimas'.

Mereū 'rotund' (Șez. II 42) = *merci* f. *meree* 'drept' (Car.). *mereū, meriū* 'oblu, drept și fără cioturi, despre lemn' (Săgh. 97), adv. *mereū* 'întruna, continuu', *mieriū* 'trufaș, mîndru' (Bud.) — *merus* 'pur, sans mélange, simple, véritable'.

Cârșel'ū 'petit morceau' (Mih.), *cârșel'ū* 'orice lucru încheit, încurcat' (Dal.) — bulg. *kâry* 'rompre, briser, casser'.

Megl. *brîncel'ū* 'clopoșel ce se anină de gîtul vitelor mic' — bulg. *brânka* 'anneau, noeud coulant'.

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în *-ciū* au trecut :

Canapciū pl. *canapee* 'canapé' (Bud.) < turc. *kanape*.

Căveciū 'café' (Țiplea) < turc. *kahve*.

Fiteai 'adolescent, jeune garçon' (Pap.B. Dal.) < turc. *feta*.

Megl. *blăzci* 'heureux' < adv. bulg. *blazea*.

Megl. *circi* 'abcès, apostème, apostume, ulcere, furoncle, clou' = bulg. *șirei* idem < turc. ar. *širahet* (lege *širahc*) 'pus, matière, blessure, plaie'.

Sufixul *-ciū* s'a substituit în :

Achindeciū 'timpul pela patru ceasuri' (Hasdeu, 171) < turc. *ikindi*, cuman. *ekindii* 'le temps entre le midi et le coucher du soleil' (Hasdeu).

Condeîn < **condîi*, nr. *condîu* (Pap. S.) < ngr. *condîa*.

Imincî s. pl. 'un fel de pantofi țăranesti' < *iminiî* = ture. *mini*.

Cîuleai (Dal.), megl. *cîurcîul'ei* 'alouette' < nr. *cîucîul'an* (Dal.), megl. *cîucîul'en* = ngr. *τσοτσολιάνας*, bulg. *čučuliga*.

Nișanleai 'care ocheste bine' (Pap. B.) < *nișanliî* 'însemnat' (Mih.) = ture. *nișanlı*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-cîi* sunt :1. masculine, când arată o ființă :—
2. eterogene, pl. *-ce*, când arată un lucru (*bordeîi* pl. *bordec*).—
Substantivele în *-ce* sunt feminine, pl. *-ci*.

EAȘCĂ (-*ěšká*).

Observație. — Dr. nr. ? — Forma masc. *-eșcu* se găsește numai într'un adiectiv nr. de origine obscură.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

Vinturească = *vînlurișcă* 'vînlurătoare cu care vîntură pînea (= secara) îmblătită' (Viciu, 88) < *vîntur*.

ADIECTIVE.

Ntreșcu, f. *nrească* 'nerod, într'o ureche' (Mih.) < ture. *tor* 'jeune, inexpérimenté' ?

Originea : *-eška*, formează diminutive în rus. (Belić, § 91). — *-caška* formează nomina instr. în bulg. (cf. mai jos) (G. Pascu).

Virteșcă 'girouette, toupie' (megl.) < bulg. *vârteazka*.

Jirteșcă 'semn, linie, gaură la jocurile copilărești' (megl.) este probabil bulg.

Neșca 'nume de vacă fătăță Duminica' (megl.) este prob. **Dumineșca*, **Dumineșca* < *Duminică* + *-șca*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-eașcă* sunt feminine și sunt atestate numai la sg.

ET (-eț, -'eț).

Observație. — Dr. mr. megl. — Fem. -cață. — Forma -'eț este rară. — Pentru -cle v. Analogie.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Brineț 'mie brîu' (Codin, 12), *birneț* 'o șfară de lînă' (Șez. 11 150 sub *bricinariță*) < *brîn = brîu.

Copileț 'rejeton de maïs' < *copil*.

Curmeț 'curmeiu' (Boc.) < *curmu* 'bucată mică de frînghie, de șfoară' (Dal.).

Grueț < *gruiț* 'deal'.

Horneț (Bud.) < *horn*.

Podeț (Șez. V 117, Codin 59) < *pod*.

Coșareață (Codin, 21) < *coșar*.

Merindeață 'legătură mică în care se pun merinde' < *merinde*.

Poteț 'petite cruche' (megl.) < dalm. *pot*.

Diminutive alinătoare.

Nume comune.

Frîneț 'frîu' (Mat. 119) < *frîn = frîu.

Nume de plante.

Corobețe 'porumbele' (Conv. Lit. XX 1008) < *columba*.

Nume de animale.

Lăteț 'un fel de pește' (Vîrcol) < *lat*.

NOMINA AGENTIS.

Drumeț 'voyageur' < *drum* 'chemin'.

Cobeț 'bufniță' (Pamf. Sărb. 113) < *cobesc* (slav.).

RECIPIENTUL.

Acheș 'étui à aiguilles' (Hasdeu, 203) < *ac*.

CONTINUTUL.

Ungheș 'ungher' (Conv. Lit. XX 1020, Șez. V 168) < *unghiu*.
Verdeș 'lignum viride' (Car.) < *verde*.

ADIECTIVE.

DIMINUTIVE.

Golăneș (Codin, 36) < *golani*.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Bobleș (Codin 10, Săgh. 112 b) = *bobletic* (Săgh. 112 b) 'prost'.
Nătășleș (Rev. cr. lit. III 162) = *nătășlele* (Rev. cr. lit. III 162, Boc.) 'nătăș, greoiu'.

Orbeș 'orb care calicește' (Conv. Lit. XX 1014) < *orb*.

Fișneașă 'țanțoșă' (Codin, 31) < *fișnesc*.

Făleș 'fier' (Conv. Lit. XX 1010) < *fălesc* (slav).

Indrăzneș 'hardi, entreprenant' < *indrăznesc* (slav).

APARTINEREA.

Bătrineș 'suranné, de la manière des vieux' < *bătrîn*.

Lăeș 'ligan de lae, lăeș' (Conv. Lit. XX 1012) < *lae*.

Lumeș 'mondain' < *lume*.

Pădureș < *pădure*. — *Măr pădureș, pară pădureașă*, megl. *pidureșl* 'fraises'.

Vărdăreșu = vântul care suflă dinspre *Vardar* (megl.).

Măreș 'grandiose' < *mare*.

ASĂMĂNAREA.

Gogoneș 'umflat' (Pas.) < *gogon* 'umflătură'. — *Prun gogoneș* 'goldan' (Panțu).

Mălăeș 1. 'moale' în *pară mălăiașă* (Mold.), 2. 'ușor de mistuit' (Codin, 48) < *mălaiu*.

SUFIXE COMPUSE.

-uleŃ (= -ulă + -eŃ).

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE

*Nume comune.**AculeŃ* < *ac.**BicŃuleŃ* (Mat. 122) < *bicŃŃ.**BobuleŃ* < *bob.**BouleŃ* (Car. Hasdeu Cuv. I 224) < *boŃŃ.**CerculeŃ* < *cerc.**ŃioculeŃ* < *Ńioc* 'bec'.*CornuleŃ* < *corn.**CoŃuleŃ* < *coŃ.**CuculeŃ* < *cuc.**DrăculeŃ* < *drac.**DrumuleŃ* (Păsc.) < *drum.**FriuleŃ* (Mat. 40, Păsc.) < *friŃŃ.**GrupuleŃ* < *grup.**IeduleŃ* < *ied.**LăculeŃ* < *lac.**MînzuleŃ* (Păsc.) < *mînz.**RiuleŃ* < *riŃŃ.**SăculeŃ* (Damé T. 70) < *sac.**StîlpuleŃ* < *stîlp.**ŞtenduleŃ* (Viciu, 24, sub *burlinc*) < *şteand* 'hoteŃ, vas de brînză' (Viciu, 21) = germ. *Ständer* 'baquet, cuve, cuvette'.*ZghebuleŃ* (Păsc.) < *zghîab* 'vas lungueŃ din care se adapă vitele'.*Nume de plante.**DisculeŃ* 'allysson à calice persistent; Kelch-Schlidkraut' < *discus* 'disque, palet; plateau, plat'?*RăculeŃ* 'cîrligat' < *rac.**Nume de animale.**PorculeŃ* 'un peşte' (Şez. V 118) < *porc.*

ADJECTIVE.

DIMINUTIVE.

Drăguleț < *drag*.

Întreguleț < *întreg*.

Murguleț (Pasc.) < *murg* (cal).

Ghiuleț = *ghiță* 'viu' (meșl.).

-ueț (= -uț + -e).

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

Chesueț 'petit sac' (Viciu, 29) < *ches* idem (Viciu, 28).

Săcueț 'petit sac' (Car. Conv. Lit. XX 1016) < *sac*.

Tăbueț 1. 'petit sac' (Creangă), 2. fig. 'trappu' (Șez. V 161)
< *tab-*.

ADJECTIVE.

DIMINUTIVE.

Lungueț 'oblong' < *lung*.

-ăreț (= -ar + -e).

Cintăreț < *cînt*.

Certăreț 'querelleur' < *cert* 'se quereller'.

Lungăreț 'oblong' < *lung* 'long'.

Purtăreț 'durable' < *port*.

Caș tunăreț 'brînză de toamnă' (Dal.) < *toamnă*.

-ineț (= -in + -e).

Drughineață 'rondin, gourdin' (Creangă) < *drug*.

Albineț 'blanc' < *alb*.

-ăneț (= -an + -e).

Turtăneț 'rond' (Codin, 72) < *turtă*.

-ăleț (= -ală + -e).

Șăncăleț 'bouffon, plaisant' (Viciu, 74) < *șăguesc*, *șuguesc*
'plaisanter'.

-eteŃ (= -ete + -eŃ).

MogildeaŃă, gomildeaŃă 'porcoŃu mic de lîn'; fig. 'om scund'
(Pamf. C.) < vsl. *gomila*.

-nleteŃ (= -ulă + -ete + -eŃ).

SăculleaŃă 'petit sac' < *sac*.

-uŃteŃ (= -uŃ + -ete + -eŃ).

FlecuŃteŃ 'bibelot : objet insignifiant' (Mold.) < *fleac*.

-areŃ (= -ăr + -eŃ).

ADIECTIVE.

POSESORUL UNEI CALITĂŢI PRIN EXCELENŢĂ.

MuerareŃ 'mueratic; efféminé' (Dos. Prol. 22²/₃) < *muere*.

CertareŃ 'querelleur' < *cert* 'se quereller'.

IubareŃ 'amoureux' (Pamf. J. I) < *Iubesc* 'aimer' (slav.).

LingareŃ 'qui lèche; adulateur' < *ling* 'lécher'.

OspătareŃ 'hospitalier' < *ospătez*.

VorbareŃ < *vorbesc*.

APARTINEREA.

MărginareŃ 'finitimus' (Car.) < *margină*.

CONŢINUTUL.

Măr *muŃcălarıŃ* 'malum apianum' (Car.), pară *muŃcălarıŃă*
'pirum apianum' (Car.) < *muŃcat* 'Pelargonium odoratissimum'. —
Soiurile acestea de mere Ńi pere au miros de muŃcat?

-ătareŃ (= -al + -ăreŃ).

PizmătareŃ 'envieux' < *pizmă* 'envi', *pizmuesc* 'envier'.

Originea : -eŃ (Miklosich, Beitr. Lautgr. 54), introdus prin :

SUBSTANTIVE.

Cuvinte în -eș.

Boldeș, bold 'aiguillon' (Mard.) — nsl. *bodeș* 'stimulus', bulg. *bodeș* 'éperon : ergot du coq', *bod* 'aiguillon'.

Cămineș 'holovan lungueș de piatră pus pe vatra sobei de lângă coș (horn), pe el se pun lemnele cu un cap' (Codin. 13) < vsl. *kamenijš* 'lapillus'.

Cînsteș Bot. 'sauge glutineuse' < rus. *čisteș* 'Name verschiedener Pflanzen, z. B. 1. Geum urbanum, bēnoite, 2. Stachys recta, crapaudine, rut. *čisteș* 1. Stachys recta, 2. Sedum acre, poivre de muraille, srb. -cr. *čistaș*, ceh. *čisteș*, sl. *čistâș* Stachys recta'.

Coleș 1. 'porcherie, étable à pores', 2. 'poulailler' < vsl. *koliš* 'cella', sl. *koleš* 1, 2.

Loveș 'acheteur' (Car.) — bulg. *loveș* 'vendeur, chasseur'.

Prețupeș 'revendeur' < bulg. *prețupeș*.

Țirgovăș 'bourgeois' < bulg. *țirgovêș* 'marchand, commerçant, négociant'.

Vrăbeș 'passereulus' (Car.) < bulg. *vrabeș* 'passereau, moineau'.

Scarcaleș 'sauterelle' (Mih.) < bulg. *skakaleș*.

Iazuveș 'blaireau' (megl.) < bulg. *cazoveș*.

Jilindreș 'estomac des oiseaux' (megl.) — bulg. *želudâk* 'estomac'.

Șcripeșă 'poulie' (megl.) < bulg. *skripeș* pl. *skripși*.

Cuvinte în -eș.

Neamș 'Allemand' < bulg. *neameș*.

Orbalș, megl. *vărbuliș* 'érésipèle' < bulg. *orbaleș*.

Stareș 'supérieur d'un couvent' < bulg. *stareș* 'vieillard, vieil homme'.

Virșeș nom d'une localité < bulg. *vârșeș* 'cime, pointe, faîte'.

ADJECTIVE.

Cuvinte în -eș.

Citeș 'lisible' < vsl. *čitijš*.

Glumeș 'plaisant' < bulg. *glumeș*.

Isteș, istreș (Codin, 43) 'habile' < bulg. *isteș* Jur. 'demandeur, plaignant'.

Iubeș 'charmant, attrayant, séduisant' < vsl. *liubiŝi*.

Nu cunoșc accentul în :

Coneș 'fin, termc' < bulg. *koneș*.

Cupeș 'marchand, négociant' < bulg. *kupeș*.

Peveș 'chantre' < bulg. *peaveș*.

Priseș 'étranger' < bulg. *prișeleș* 'nouveau venu, étranger, colon'.

Sufixele lat. *-icius* și *-ilius*, moștenite în *judeș* < *judicium*, *mistreș* < *mixticus*, *ospăț* nr. *uspeș* < *hospitium*, s'au pierdut în rom. Sufixul rom. *-eș* corespunde în totul sufixului slav *-eŝ*.

Accentul.

Sufixul slav *-eŝ* este neaccentuat. Sufixul românesc *-eș* este accentuat, afară de în compusele *-ăreș*, *-ățăreș* și de câteva cuvinte introduse direct din limbile slave.

Cuvântul actual *scapéș* 'eunuque, châtre' sună altădată *scôpeș* (Toș lăuda... pre Pelâghie *scôpeșul*. Dos. ProI. 51^{2/4}) = bulg. *skopeș*.

La schimbarea accentului în *-eș* au contribuit : tendința generală a sufixelor românești de a fi accentuate, cuvintele latinești în *-eŝ* < *-icius*, *-ilius*.

Fenomene de Analogie.

-ete = *-eș*.

Cuvintele în *-ete* fac pluralul *-ești*, ca și cuvintele în *-eș*. Din această cauză numeroase cuvinte în *-eș* și-au format un singular analogic în *-ete* :

Căminele 'cămin' (Mard.), 'partea din părete unde se face focul' (Boc.) < *cămineș* 'piatră tăiată în patru dungă, pusă de-a lungul păretelui, cît ține vatra focului, ca să nu se aprindă păretele de lemn' (Viciu, 25) = vsl. *kamenîŝi* 'lapillus'.

Cărele 'vierme de brinză și slănină' (Rev. cr. lit. III 92) — bulg. *harečar* Zool. 'bousier, Geotrupes stercorarius' (insecte coléoptère).

Vrăbele (Viciu, 90), *brăbele* (Mard.) < *vrăbeļ* (Car.) = bulg. *vrabeļ* 'moineau, passereau'.

Megl. *cl'ingeli* pl. -ești 'clou à ferrer' < bulg. *klineļ* 'gros clou'.

Cuțuręli 'cocon' < bulg. *koțureļ*.

Moleļi Zool. 'teigne' < bulg. *moleļ*.

Scăculeļi Zool. 'sauterrelle' < bulg. *skakaleļ*.

Cucureļi pl. -eși 'petit coq' — bulg. *kokorko* 'petit-maitre, un élégant', *kokorita* 'prendre un air d'importance, faire l'important, se pavaner', ngr. *zozzop*: 'coq'.

Analogia s'a întins și la derivate românești.

Curmele (Mard.) și *curmeļ* (Boc.) < *curm*.

Puele și *pueļ* (Mard.) < *puūt*.

Făcălele (Mard.) și *făcăleļ* (Mold.).

Unghete (Mard. Cîob.) și *unghet* (Conv. Lit. XX 1020) 'ungher' < *unghūt*.

Albele (Noua Rev. Rom. VIII 84 b) și *albeļ* 'partea albă dintre scoarța și inima unui copac' < *alb*.

Orbele și *orbeļ* 1. 'cirticiță' (Mard.), 2. 'cerșitor orb' (Codin Ing. Conv. Lit. XX 1014) < *orb*.

Verdele 'un pește' (Mard.), *verdeļ* 'lignum viride' (Car.) < *verde*.

Nălăflele = 'nălăfleală, un fleac de om' (Pamf. J. III), 'nălăfleļ, tont, prost' (Rev. cr. lit. III 162) < **nălălele* < *nelare*, de unde și *nălărău*, ÷ *fleac*. — Pentru prefacerea lui *r* în *l* cf. și *nălătog* 'bădăran, prostogan, tont' (Rev. cr. lit. III 162) < **nălătrog* < *nelare* + *-og*.

Moleflele 'om greoiu, neîndemînat, tont, prostălău' (Rev. cr. lit. III 338) < *mul* + *nălăflele*, comp. *mulălău* 'prost' < *mul*.

Mălăele și *mălăeļ* (Mard.) < *mălău*.

Derivate cari apar numai sub forma *-ele*:

Dărîmbete pl. *dărîmbeși* 'în locuțiunii ca : are patru dărîmbeși de copii; — cine face vuet? niște dărîmbeși de copii! — biata femece, toată ziua cu dărîmbeși după ea' (Rev. cr. lit. III 122) înșamnă deci 'slab, păcătos' < *delumbis* (A. Philippide, ZRPh 1907, 309).

Molănete = *molau* 'moliu, moale' (Boc.).

Juvel 'un pește mic' (Păsc. Mard.) < bulg. *živ* 'vivant; viu', cf. *jivină* 'animal' < bulg. *živina*. — *Jivele* 'om îmbrăcat nemțește' (Mard.) este un înțeles metaforic.

*Singerete*¹ 'cîrnași de sînge' (Mard.) < *sînge*.

*Singerete*² 'sîngerică, plantă erb. avînd sepalele calicîului de culoare purpuriu închisă' < *sînge*.

Cuvinte obscure :

Burfele 'copil grăsului' (Rev. cr. lit. III 91) — alb. *burfuat* 'umflat la față, despre un băet'.

Doroblete, doblete 'băeșel bucălat și prost' (Mard.) — *drob* 'bolevan' (Codin, 28),

Papalele 'om îmbrăcat nemțește' (Mard.) — *parpalec* 'poreclă pentru Greci' (Pamf. C.).

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-eș* sunt : 1. masculine când arată o ființă (*copileș, drumeș, lăleș*), 2. eterogene, pl. *-e*, când arată un lucru (*bîrneș, podeș*). — Substantivele în *-eașă* sunt feminine și fac pl. în *-eșe*.

ICIŪ (-ișŭ).

Observație. — Dr. mr. megl. — Fem. *-ice*. — Precedat de *r*, *i* se schimbă în *î*.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

Concrete.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Gîrliciŭ = *gîrlă* mică (Codin, 35).

Buŭiliciŭ 'buffletin' (Dal.) < *bûval* 'buffle'.

Chiptiniciŭ (Dal.) < *chîaptini* 'peigne'.

Cucumbiciŭ (Mih.) < lat. *cucumis*.

Cuculiciŭ (Mih.) < *cucot* 'coq'.

Cușuliciŭ (Pap.B.) < *cușut* 'couteau'.

Dulumiciŭ (Mih.), *dulmicŭ* (Dal.) < *dulumău* (Mih.), *dulamă* (Dal.) 'dulamă'.

ȳírȳiriciũ 'zurgalãu' (Dal.) — *ȳírȳarã* 'toupie'.

Misuriciũ 'petite assiette' (Mih.) < *misúr* (Dal.).

Muliciũ (Dal.) < *mul* (Dal.).

Sumãriciũ (Pap. B.) < *sumar*.

Tãlãriciũ (Pap. B.) < *tãlar(e)* 'bée, tine'.

Udiciũ (Pap. B.) < *udã* 'chambre'.

Bãrice 'mic pãrãŝ, vãlcicã' (Rev. cr. lit. III 87), 'loc bãltos, moraŝtinã' (Viciu, 91) < *burã* 'baltã'.

Gãurice < *gaurã*.

Pãdurice < *pãdure*.

Cumãlice (Mih. Pap. B.) < *cumalã* 'morceau' (Mih. Pap. B.).

Fĩulĩnice (Pap. B.) > *fĩnlĩnã* 'fontaine'.

Guvĩce (Pap. B.) < *guvã* 'trou'.

Stãmnĩce (Mih.) < *stamnã* 'cruche'.

Țupãlice (Pap. B.) < *Țupalã* 'hache, cognée'.

Gãrdĩniciũ (Mih.), *girdinici* (Dal.) < *gĩrdĩnã* 'jardin'.

Lĩngurĩciũ (mecl.), *lĩngurici* (Dal.) < *lĩngurã*.

Diminutive alĩntãtoare.

Nume de plante.

Lipiciũ 'bardanette' < lat. *lappa* 'bardane'.

Mãluriciũ 'linte neagrã, mãzãriche neagrã' < *mãlurã* 'tãcĩtune'.

Nume de animale.

Pĩtulice Orn. 'fauvette' < *pitulesc*. — Pãsãrea trãeŝte ĩn tu-
fiŝuri.

Cariciũ 'penis' (Pamf. J. II) < Țigan *kar* idem, de unde ŝi alb.
kar(ã), *karãl*.

Nume proprii de animale.

Corbiciũ n. de cãne negru (Sũgh. 50, Damã T. 181) < *Corbu*
(Damã T. 181).

Diminutive depreciative.

Măsluriciu 'meșter prost, mititel' (Mih.) < *maslur*.

NOMINA AGENTIS.

Fluericiu 'fluerător' (Pas.) < *fluer*.

Măscăriciu 'bouffon' < *măscăresc* 'illudo' (Bibl. 33¹/₁₁), 'sub sanno' (Bibl. 328¹/₄₃, 282¹/₁₇).

Păcăliciu 'trompeur' < *păcălesc*.

Corniciu 'celui qui conduit la charrue' < *corn*.

RECIPIENTUL.

Cîrnicu 'gibecière' (Dal.) < *carne*, cf. *cîrneciu* idem (Mih.).

Abstracte.

O ACȚIUNE.

Moș Ion Roată arecă *gîdiliciu* la limbă, adică spuneă omului verde in och' < *gîdil*.

Licuriciu 1. 'licărire' (Codin Ing.), 2. 'ver luisant' (dr. și Dal.) < *licăresc*.

Lipiciu (Pamf. J. 111) < *lipesc*.

Tremuriciu 'tremblement, frisson' < *tremur*.

O STARE.

Anacriciu 'acreală' (Dal.) < *acru*.

Țiliciu, *anȚiliciu* 'lustru, luciu' (Dal.) < *Țilia* 1. 'verre', 2. 'propre' (Dal.) = ngr. γαλί 'le verre', cf. γαλίζω 'polir, lustrer'.

ADIECTIVE.

UN DIMINUTIV.

Beliciu 'albicioș; n. de cîni' (megl.) < *belu* 'alb'.

POSESIUNEA UNEI CALITĂȚI.

Oi *cîrnice* 'care umblă razna' (Damé T. 68) < *cîrnesc* 'apuc într'o parte'.

SUFIXE COMPUSE.

-uliciū (= -ulă + -iciū).

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Trîpuliciū (Dal.) < *trap* 'ruisseau' = bulg. *trap* 'fosse, fossé, creux'.

Megl. *cârlicîū* 'leagăn' < *car*.

Diminutive alintătoare.

Curvulice (Pas.) < *curvă*.

Giğilice 'lucru mic' (Pamf. J. II), 'copil mic' (Mold.) < *gag-*, cf. *găgăluș* 'frumușel, despre copii' (Pamf. J. II).

Pituliciū Orn. 'roitelet' < *pit-*, cf. *pitic*, de unde și var. *chituluş* (Viciu. 29).

-iliciū (= -ilă + -iciū).

Șeptilici = șapte frați gemeni (Săgh. 69).

-uriciū (= -ur + -iciū).

Mișcorici s. m. pl. 'păduchi' (Mold.) < *mișc*, cf. *mișcotei*, *mișcotei* idem (Rev. cr. lit. III 160).

Originea: -iē (G. Pascu), -iēe (Capidan, 54). -iē formează nomina agentis; -iēe diminutive în sloven. (Belić, § 66), bulg. (cf. *moniēe* 'jeune fille' < *moma*, *kokiēe* Bot. 'galant d'hiver, perce-neige', *protiviēe* Bot. 'lysimachie').

Clocociū Bot. = *clocotiș* (v. -iș).

Pogoniciū 'băiat care mină boii' — srb. *pogonič*, ceh. *pohonič*.

Sfirliciū 'batte à beurre' (Dal.) = alb. *fărič*, lat *ferula*.

Cuvinte obscure :

Angliciū, mr. *anglice* (Dal.), *oglice*, *aglică* Bot. 'îița oiă, îița vacii, cîrboșica cucului'. cf. bulg. *aglika*, *aglička* Bot. 'primeverè'.

Bădicē 'clopoșel' (Noua Rev. Rom. VIII 85).

Căpicū 'partea frîului ce se pune în capul calului' (Boc.), cf. *căpețală*.

Paliciū 'păhăruș' (Pamf. B.).

Scaunul vârtelniței este făcut dintr'un lemn cu trei crăci numit *popicîțu* (Damé T. 140), cf. *pop*.

Prepelicîțu (Viciu, 70) = *prepeleac*.

Prepicîțu (Bud.) = *prichicîțu* (Mold.).

Pricolicîțu 'om prefăcut în cine' (Hasdeu, 594, sub *ăllic*).

Rebriceu n. de localitate — bulg. *rebros* pl. *rebra* Anat. 'côte'.
Geom. 'côte'.

Slădice '(apă) sălcie' (Noua Rev. Rom. VIII 88) — bulg. *sladák, sladka, sladko* 'doux, sucré'.

Velrice 'burușană întreb. ca leac în descîntecul de *mătrice* = dureri de pîntece' (Dan. I 151).

Cîrnicîțu, ciricîțu 'mîrier' (Mih.) — bulg. *černița, černičevo dârvo*.

Gărgălicîțu 'jucărie pentru copii' (Pap. B.).

Sîrgurice 'un fel de steluță pe care zînele o poartă în păr și în care constă, în mare parte, puterea lor' (Dal.).

Fenomene de Analogie.

Substituție de sufix.

Lilici 'fleur' (Dal.) < *luludă, lîludă* (Dal.).

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-ice* sunt feminine și fac pluralul în *-ice*. — Substantivele în *-icîțu* sunt: 1. masculine, când arată o ființă; 2. eterogene, pl. *-ice*, când arată un lucru.

IIĂ (-ilă).

Observație. — Dr. — Rareori *-ilă*.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Nume comune.

Gropilă (Bibl. 81^{1/8}), *grópilă* (Bibl. 267^{1/8}) 'vallicula' < *groapă*.

Ipilă 'sulul carului' (Viciu, 53) < *îapă* 'jument', cf. *îapă* 'ciorle de legat pluta' (Șez. III 16), *îapa plugului* = *cobila* (Viciu, 52).

Rotilă 'rotiță' < *roată*.

Scarilă (Damé T. 11), *scărilă* (Codin, 65) 'partea din urmă a cărușii, numită și codirlă' < *scură*.

Șofilă 'fășie dintr'o cămeșă ruptă' (Codin, 71), *șofile* 'fășii, ferfenite' (Codin Ing.), cf. *șuviță*, *șupă* 'bucată' (Codin, 71).

Diminutive alintătoare.

Nume comune.

Bădilă = *bade* (Hasdeu, 2302).

Nume proprii.

Nume de familie.

Bădilă (Hasdeu, 2858) < *bade*.

Bănilă (Hasdeu, 2451) < *ban*.

Frățilă < *frate*, -*ți*.

Porecle pentru bărbați.

Curcilă (Pop. 36 a) < *curcă*.

Lupilă (Pop. 38 b) < *Lupu* (ibid.).

ADIECTIVE.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Derivate dela substantive.

Ochilă 'mare în ochi, cu ochii mari' (Șez. V 114) < *ochiū*.

Derivate dela adiective.

Negrilă 1. 'nigellus' (Car.), 2. fig. 'le diable' (Iktin), 3. 'nom de chiens' (Șez. VIII 115) < *negru*.

Surzilă 'surdaster' (Car.) < *surd*, -*zi*.

Derivate dela verbe.

Bornăilă 'copil plîngăcios : mai tacî, bornăilă !' (Rev. cr. lit. III 90) < *bornaiū* 'a plînge, despre copii' (ibid.).

Dîrnăulă 'copil plîngăcios' (Rev. cr. lit. III 122) < *dîrnăesc* 'plîng, despre copii' (idib.).

Răsipilă 'răsipitor' (Car.) < *răsipesc*.

Scrivilă 'copil plîngăcios' (Rev. cr. lit. III 168) < *scrivesc* 'plîng, despre copii' (ibid.).

Zgîrnăulă 'om avar, zgîrcit, zgîrie-brînză' (Rev. cr. lit. III 168) < *mă zgîrnăesc* 'mă zgîrcesc, sunt avar' (ibid.).

ADIECTIVE DEVENITE SUBSTANTIVE.

Nume proprii.

Nume de familie.

Buşilă < *buşesc*.

Desilă < *îndes*.

Plesnilă < *plesnesc*.

Nume de animale.

Nume de boi.

Numiri după ziua în care s'au născut.

Lunilă (Pop. 91) < *Lună*.

Mărşilă (Pop. 91) < *Marşi*.

Verilă (Săgh. 53, Damé T. 181) < *Vineri*.

Zorilă (Săgh. 109, Şez. V 175, Şez. VII 176, Codin Ing. 210) < *zorî*, — fătăt în zorî de ziună.

Numiri după culoarea părului.

Derivate dela adiective.

Murgilă (Pop. 91, Codin Ing. 207) < *murg*.

Pistrilă (Pop. 91) < bulg. *pástár*, -*ra*, -*ro* 'bigarré, bariolé'.

Surilă (Pop. 91) < *sur*.

Derivate dela substantive (asămănarea).

Ursilă 'numele bouluî negru' (Săgh. 74) < *urs*.

Numiri după aspectul general.

Mîndrilă (Damé T. 181, Săgh. 60, Şez. VII 176) < *mîndru*.

Numiri după o boală de care a suferit.

Dzîmbrili 'nume de boală ce-a avut *dzîmbrî* = o umflătură a gîngiilor' (Şez. V 175).

Nume de câni.

Fugilă (Şez. VII 114) < *jug*.

Nume de fiinţe mitologice.

Mnedzilă 'năzdrăvanul, duhul ce are stăpînire asupra mîezului nopţii' (Şez. V 175 sub *zorilă*) < *miez*.

Serilă 'năzdrăvanul, duhul ce are stăpînire asupra sării' (Şez. V 175 sub *zorilă*) < *sară*.

Zorilă 'năzdrăvanul, duhul ce are stăpînire asupra zorilor' (Şez. V 175) < *zorî*.

In special numele dracului.

Cornilă < *corn*.

Nume de personaje legendare.

Creangă : *Gerilă, Setilă, Flăminzilă, Lăşilă*.

Codin, Ing. 81 : *Sărăcilă* 'om sărac, în poveşti'.

Şez. II 49 : „Intr'o zi, după ce a inserat, a făcut [baba] un copil, şi l-a pus numele *Sărilă*... Pela mîezul nopţii a mai făcut baba un copil şi l-a numit *Miezilă*... şi la zări de ziuă a mai făcut un copil şi l-a numit *Zărilă*'.

Nume de vânturi.

Borilă 'vântul de mîzăzi' (Botoşani, Hasdeu 104) < it. *bora*.

Nume de stele.

Zorilă 1. 'Luceafărul din zorî, steaua Sirius', — răsare tocmai în zorî; — 2. 'Luceafărul de dimineaţă, Venus' (Otescu, 35) < *zorî*, cf. şi bulg. *zorniţa* 'étoile du matin, Venus, la planète de Venus'.

Originea : -*ila* (G. Pascu), introdus prin :

Cobilă 1. = *cobiliţă*, 2. *cobhile* pl. 'beţe puse aproape cruciş

în care se face nimătuł = gardul din țiuși' (Sez. II 23) < bulg. *kobila* 'jument, cavale', de unde *kobiluța* 'lău, bascule de soufflet'.

Movilă, vr. *moghilă* 'tertre' < bulg. *mogila* 'colline, coteau, éminence de terrain'.

Gavrilă < bulg. *Gavriło* pop. 'bouffon, souffre-douleur, bardet, plastron'.

Samovilă (međl.) < bulg. *samovila* 'féc, nymphe'.

Festilă 'mèche' < bulg. *veatilo*.

Năsăle (Mold.), *năsile* (Viciu, 62) < bulg. *nosilo* 'civière, cer-cueil, bière', *nosilka* 'brancard, civière'.

Tocilă 'pierre, meule à aiguiser' < bulg. *iočilo*.

Vetrilă 'voile de navire' < bulg. *veatrilo*.

Birdilă (Dal.), međl *bărdil'i* s. f. pl. 'battant, chasse de tis-serand' < bulg. *bărdilo*.

Čurilă 'batte-de-beurre' (međl.) < bulg. *čurilo*.

Mulovilă 'rășchitor' (međl.) < bulg. *motovila* 'dėvidoir'.

Prăștilă 'scara de funie sau de curea la cał' (međl.) < bulg. *praštilo* 'bretelle'.

Cărmilă 'locul unde se dă sare la oi' (međl.) < bulg. *kărmilo* 'fourrage, la pătée servie au bėtail'.

Topilă 'balta unde topesc femeile cėnepa, inul' (Rev. cr. lit. III 172, Viciu 85, Dan II Gl.) — *topesc* = bulg. *topia* 'fondre, liquéfier; tremper'.

Cofilesc 'socotocesc' < bulg. *kolilo* 'nid, retraite, repaire, bouge'.

Sădilă 'un sac de ață de cėnepă, țesut rar, mał lat la gură și mał ascuțit la fund, în care țobaniłi duc cașul' (Damé T. 70), 'săculeț pentru caș' (Vircol).

Sarsailă 'le diable' (Sez. V 122) este obscur.

Nume de persoane ca *Manoilă*, *Mihail*, *Mihăilă*, *Stănilă* (Pop. 53 a) sunt evident slave.

Pentru sensurile romănești ale lui *-ilă*, cf. încă bulg. *stropilo* 'chevron' = *strop* 'étage; chevron', *solilo* 'lèche-sel' < *sol* 'sel'.

Fenomene de Analogie.

Substituții de suffix.

Nărtilă 'cu nările marı, nărticıos' (Sez. III 82) < *nărtos* idem (Tiktin), y. -os.

Zăbilă 'mors' (Noua Rev. Rom. VIII 88) < *zăbală*.

La grupa cuvintelor în *-ilă* a trecut :

Carcandilă 'le diable' (Şez. II 185) < **carcangilă*, **carcangiol* = ture. *kara-konĝolos*, de unde şi alb. *karkanĝol*.

Genul şi Pluralul.

Substantivele în *-ilă* sunt : 1. masculine când arată o fiinţă, şi se întrebunţează numai la sg. : — 2. feminine, pl. *-ile*, când arată un lucru.

ÎC (*-i'k*).

Observație. — Dr.

Funcțiunea.

ADIECTIVE.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Bojbic 'qui s'exprime difficilement, qui n'a pas les mots à sa disposition' (Şez. II 150) < *bojbăesc* 's'exprimer difficilement' (ibid.).

SUBSTANTIVE.

Abstracte.

Ca substantive abstracte izolate cred că trebuiesc considerate următoarele interjecții :

Băldăbíc vorbă prin care se exprimă căderea în apă şi sunetul ce rezultă din acea cădere (Laurian-Massimu).

Billic 'vorbă prin care arătăm că a căzut ceva în apă făcând zgomot : îl aruncară... *billic* într'unul din cazane' (Codin Ing.).

Fislic 'cuvînt ce imită sunetul ce face un lucru mic cînd sare de colo colo' (Codin Ing.), cf. *a se fislici* 'a se pierde din cauza emoției' (Mold.).

'Cînd cineva cade fără sine, se zice : a făcut *hojmíc*' (Şez. III 16).

Popíc 'pe neaşteptate şi tocmai cînd nu-ţi face plăcere : *popic*, moaşă, colac ! = Iată tocmai acum cînd nici nu mă aşteptam' (Şez. III 85), cf. *a eşi poponeş*. — *Popuc* 'cuvînt cu care arăţi

că cineva vine așa răpcede și ea din senin pe capul altuia, tam-nisam' (Codin Ing.).

Tilbic (Codin, 73), *tilvic* (Codin Ing.) 'cuvînt cu care arătăm sunetul pe care-l produce un corp cînd cade în apă'.

Țopic: 'Mă rog : pe care uliță m-oîu învîrți și la orîșice ceas m-oîu afla, nu se poate : el *șopic* înaintea mea!' (Pamf. Agr.), cf. *șop*, *șupăesc* 'sar'.

Pentru o astfel de interpretare cf. interj. *huștîlîuc* < turc. *all-üstülük* 'désordre, bouleversement, interversion, confusion'.

DIMINUTIVE.

Ciontic (Pas.) < *ciont*.

Un *hailic* de haiduci (Dan, I 121), un (*h*)*ailic* (cu *i*) de lupi 'meute de loups', pl. *hailicuri* (Hasdeu, 594) < *hailă*, cf. o *hailă* de dulăi 'meute de chiens' (Mat. 5), turc. *hailta* 'brigand'.

Hobic 'groapă, adîncitură pe drumuri' (Pamf. J. II) < *hop* idem.

Nodic 1. 'copil mic' (Arhiva, XVII 119), 2. 'fată scurtă' (Pamf. Agr. : Î-auzi, un *nodic* de fată, și are ibovnic !) < *nod*.

Originea : -*âk* (G. Pascu), —formează : nomina actionis, nomina acti, nomina agentis, deminutiva (adiective și substantive).

Iată câteva exemple bulgărești pentru -*âk* afară de cele citate de Miklosich : *dârâk* 'courageux, audacieux', *krolâk* 'doux, tranquille, paisible', *pivâk* 'ce qu'on peut boire, potable', *readâk* 'rare ; clair', *reazâk* 'brusque, tranchant'. — *opinâk* pl. *opinji* 'mocassin' (rom. *opincă*), *pisâk* 'eri aigu et perçant ; piaillerie' (rom. *pisucese*), *peasâk* 'sable', *șubrâk* 'arbuste'.

Cuvinte obscure :

Bîzdic 'capriciu' (Tiktin), 'harțag' (Cîob.), i-a sărit *bîzdîcul* = 'Î-a sărit țandura, s'a infuriat' (Pamf. J. III), cf. și *bîstîcîtală* 'neastîmpăr' (Săgh. 44).

Cîofic 'păhăruț' (Codin, 17).

Șomic 1. 'cîrțiță' (Bibl. 77 ²/₁₄ : ἀσπάλαξ, talpa), 2. 'șoricel' (Rev. cr. lit. III 169, Viciu 78), 3. fig. 'copil mic' (Rev. cr. lit. III 169).

Năhică 'femea leneșă, fufă' (Rev. cr. lit. III 162).

Hontic (Codin Ing.), *șontic* 'șchîop'.

Elemente turcești.

Balic Zool. 'torpille', un pește numit și *calcan* < ture. *kalkan-balık* (Hasdeu, 2376).

Sandic 'ladă' (Pamf. Cînt.) < ture. *sandık*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-ic* sunt masculine și se întrebuițează numai la sg. — *Haïlic* (cu *i*) este eterog., pl. *haïlicuri*. — Poate eterog. să fie și *hobic*, cf. *hop* pl. *hopuri*.

NIC (*-'nik*).

Observație. Dr. (megl.? 1 ex. nesigur).

Funcțiunea.

ADIECTIVE.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Derivate dela substantive.

Amarnic < *amar*.

Fășarnic 'hypocrite' < *fășare* 'hypocresie' (Hasdeu, Cuv. II 235).

Pașnic, *pačinic* < *pace*.

Pulernic < *putere*.

Șollic 'priceput la înșelăciune' (Săgh. 70) < **șontic*, **șolnic* < *șote*, *șolie*.

Derivate dela verbe.

Cucernic 'pieux' < *cuceresc*.

Datornic < *datoresc*.

Dornic < *doresc*.

Derivate dela adverbe.

Indărămnice, *indărăpnice*, *indărătnice* 'entêté, opiniătre' < *indărăpt*, *indărăt*.

Pidosnic 'homme à rebours' < *pe dos* 'à l'envers'.

POSESIUNEA UNEI CALITĂȚI.

Agiutornic 'celui qui aide, qui secourt' (Car.) < *agiutor*.

Mozovirnic 'calomnieux' < *mozavir* 'calomnie'.

Partnic 'qui prend part, participant' (Dos. Prol. 48²/1, 97²/10)
< *parte*.

APARTINEREA.

Casnic 'de la maison, casanier' < *casă*.

Dosnic 'qui est derrière, retiré, écarté, caché' < *dos*.

Inginer *hotarnic* < *holar*.

Josnic 'vilain' < *jos*.

Legnic (1813, 1817) 'légal' < *lege*.

Mișelnic 'mișelesc' (Vlăhuță) < *mișel*.

Zilnic 'journalier' < *zi, zile*.

Derivate având acelaș înțeles ca și primitivul :

Curvarnic (Car.) = *curvar*.

SUBSTANTIVE.

UN NOMEN AGENTIS.

Birnic < *bir*.

ASĂMĂNAREA.

Nume de plante.

Gușnică 'cerfeuil bulbeux' < *gușă*.

Scorumnic 'maïs' < *coroambă* = lat. *columba*.

Tălarnică 'măciuca-cîobanului' — *tălarcă, tărtăcuță*.

Pidosnic 'sommoroasă' = *pidosnic*.

INTREBUINȚAREA.

Nume de plante.

Călușnică 'iarba-mîșii; herbe-aux-chats' < *călușă* 'chat' (mr.). —
Măștele o mănâncă cu mare poftă.

Fapnic, fapnică 'sorte de plante qu'on emploie pour guérir
le *fapt* = taches rouges qui viennent sur le corps et se transfor-
ment en boutons pustuleux'.

SUFIXE COMPUSE.

-alnic (= -ălă + -nic).

POSESORUL UNEI CALITĂȚI.

Prădalnic (Alexandri, Olănescu) < *prăd*.
Șagalnic 'qui aime à plaisanter' < *șagă*, *șăguesc*, *șuguesc*.
Zburdalnic < *zburd*.

APARTINEȚEA.

Lăturalnic < *latură*.
Năvalnic Bot. 'scolopendre', plantă pe care fetele la țară o poartă în sân crezând că astfel pețitorii vor da *năvală* (*năvălesc* = bulg. *navaleam* 'attaquer, assaillir, envahir').

Pirdalnic 'dracu' este obscur.

-arnic (= -ăr + -nic).

POSESORUL UNEI CALITĂȚI.

Celarnic Tallax (Car.) < *celuesc* 'Tallo' (Car.).
Ospătarnic 'hospitalier' < *ospătez*.
Ibostarnic 'amator' (Car.) < *iboste* 'amor' (Car.).
Slugarnic 'servile' < *slugă*.
Ulițarnic 'om ce păzește numai ulițele, un pierde-vară' (Șez. V 168) < *uliță*.

Minghțușarnic 'lanț de cercei' (mecl.) < *minghțuș* 'cercel' (Dal.) = turc. *mengüş*, bulg. *minghuși*.

Originea: -*nic*, compus din -*en* + -*ik* (A. Philippide, Pr. 154), introdus prin :

ADIECTIVE.

Blidnic 'débauché, libertin, roué' < vsl. *blondnikū*, rus. *bludnik*.
Clevetnic 'calomniateur; diffamateur, dénigreur' (Dos. Prol. 93²/22) < bulg. *klevetnik*.
Dostoīnic 'capable' < bulg. *dostoen*, *dostoin* 'digne, méritoire'.
Grijnic 'soigneux' — bulg. *grižen*.

Groznic (Dos. Prol. 89 $\frac{1}{24}$), *groaznic* 'affreux, terrible' — bulg. *grozen*.

Harnic — bulg. *haren* 'bon ; beau'.

Jalnic 'plaintif, triste' — bulg. *žalen*.

Obraznic 'impertinent' < bulg. *omraznik* 'personne dégoutante'.

Ogodnic 'agréable' < bulg. *ugoden* 'agréable, commode', *ugodnik* 'complaisant ; officieux'.

Pagubnic (Dos.) 'nuisible, pernicieux' — bulg. *paguben*.

Rodnic 'productif', cf. bulg. *roden* 'natal, de naissance'.

Spornic — bulg. *sporen* 'abondant, avantageux, fertile'.

Strašnic 'affreux, terrible' — bulg. *strašen*.

Trañnic 'durable, solide' — bulg. *traen*.

Vajnic — bulg. *važen* 'grave, sérieux, important, considérable'.

Vešnic 'éternel, perpétuel' — bulg. *veačen* 'séculaire ; éternel, perpétuel'.

Vrednic 'capable' — bulg. *vraden* 'capable, intelligent ; habile, apte, propre, compétent, à même'.

Croñnic 'blind' (mejl.) — bulg. *kroták* 'doux, tranquille, paisible, calme, bénin'.

SUBSTANTIVE.

Baršnic < bulg. *barášnik* 'paix, réconciliation'.

Ceasornic 'montre, horloge' < bulg. *časovník*.

Comarnic 'cămăra în care se ține șașul' (Șez. 11 23) < bulg. *komarnik* 'cabane, hutte d'un berger'.

Duhovnic 'confesseur' < bulg. *duhovnik*.

Ibovnic, vr. *libovnic* 'amant, amoureux' < bulg. *ľubovník*.

Ispravnic 'administrateur, gouverneur' < bulg. *ispravnik*.

Logodnic 'fiancé' — bulg. *godenik*, vsl. *logodñnũ*.

Milnic 'douxaiier' (Dos. Prol. 96 $\frac{1}{25}$) < vsl. *mĩlnikũ*.

Oglašenic (Acesta. . . oglășui cu invățăturĩ ca *oglašenicĩĩ*, Dos. Prol. 71 $\frac{1}{18}$) — bulg. *oglašen* 'un, une catéchumène' (*oglašavam*, Théol. 'catéchiser, instruire').

Oleñic 'turtă oleo uncta' (Car.) — *oleĩ* 'oleum' (Car.) = vsl. *oleaĩ*.

Ollarnic 'preutul care slujește în altar' < vsl. *ollarñnikũ*.

Paharnic 'échanton' < vsl. *paharñnikũ*.

Poslanic 'ἀγγελος, nuncius' (Bibl. 202 $\frac{1}{21}$) — bulg. *poslanik* 'messenger'.

Poslušnic 'ἄγγελος, nunciuz' (Bibl. 178¹/₁₅) — bulg. *poslušnik* 'novice, frère convers'.

Praznic 'repas funebre' < bulg. *prazdnik* 'fête'.

Pusnic 'ermite' < bulg. *puslunnik*.

Sfeşnic 'chandelier, bougeoir, candélabre' < bulg. *sveaştnik*.

Sfelnic 'conseiller d'État' < bulg. *sávealnik* 'conseiller'.

Slujnec 'serviteur' (Bibl. 269²/₁₄) < vsl. *služnikŭ*.

Stilpnic (Svntul Simeon *stilpnicul*. Dos Prol. 96¹/₁₈. — Au murit un corăbiiarŭ și l'îngropară aproape de stilpul unui *stilpnic*. Dos. Prol. 65¹/₃₁) — *stilp* = bulg. *stálp* 'pilier, poteau, fût, colonne'.

Strajnec 'στράζ' (Bibl. 239¹/₁₅) — *strajă*.

Tennic, *levnic* 'rucher' (Damé T. 120) — bulg. *trávna* 'ruche' (*pěclnik* 'rucher').

Zánnic < bulg. *zinnik* 'cave'.

Megl.

Dăjdovnic 'salamandre' < bulg. *dáždovnik*.

Maghesnic 'magicien' < bulg. *magesnik* (ngr. μαγος 'magicien, sorcier').

Pipelnică 'locul unde se strânge cenușa' < bulg. *pepelnik* 'cendrier'.

Trapeznic 'table de bois' < bulg. *trapeznic* 'nappe' (ngr. τραπέζα, τραπέζι 'table').

Bodnic 'butuc, pom de crăcîm' — *bod* 'surcel', bulg. *bod* 'pointe, bout piquant et aigu; aiguillon; aiguille'.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-nic* cari arată o persoană sunt masculine; — cele cari arată un lucru sunt eterogene și fac pl. în *-e* (*ceasornice*).

— Substantivele în *-nică* sunt feminine și fac. pl. în *-e*.

OCIŪ (-óčŭ).

Observație. — Dr. mr. — Fem. *-oace*.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

Găoace < **yava*.

Cilivoci = mică *cilivă* 'colibă' (Dal.).

ADIECTIVE.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.
IZOLATE CA NUME PROPRII DE FAMILIE.

Lungocii (Codin, 48) < *lung*.

Murgocii < *murg*.

În numele de familie *Bălegocii*, *Băligocii* (Hasden, 3028) nu putem ști dacă avem de a face cu vb. *balig* ori cu subst. *baligă*.

Originea: *-oț* (Pușcariu, Dim. 65), introdus prin :
Glăvocii Zool. 'chabot, *Cottus gobio*' < bulg. *glavoč*.

Cuvinte obscure :

Nume de plante : *Bircoace* 'Cotoneaster integerrima', *răscoaie* 'laurier-de-Saint-Antoine'; *fulgoace* plantă despre care nu ni se dă nici o lămurire (Grig. I 102).

Cîrnicocii, s. et. pl. *-oaci*, 'ghimpe, țapă' (Dal.).

OMAN (-oman).

Observație. — Dr. — Var. *-iman*, v. Analogie.

Funcțiunea.

ADIECTIVE.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Gogoman 'prost' < alb. *gogá* 'ungeschickter Mensch', de unde și megl. *gogu* 'prost', dr. *gógoriță*, *găgăușă*.

Grosoman 'grossier' (C. Negruzzi) < *gros*.

Moroșman 'prost' (Codin, 51) < **moroman*, cf. *moloman* idem (Pamf. C.), *moromete* 'trîndav' (Mard.) < *mor-*.

SUBSTANTIVE.

AUGMENTATIVE.

Hoșoman (Mold.) < *hoș*.

Gugiuman = un fel de *gugi* (Vas.).

Originea: *-oman*, extras din cuvinte ca rus. *dikomán* 'liederlicher Mensch', srb. *vukoman* = *vukman*, în care sufixul propriu zis este *-man* (G. Pascu).

Talaşman 'tont' (Şez. V 161) — rus. *duraşman* 'stultus'.
Suman 'marteau de paysan' < bulg. *sukman* 'jupe de paysanne'.
Şoîman 'voinic' (Pamf. J. 11) < *şoîm* + *-an*.

Elemente turceşti.

Caraman 'n. de boî cu părul negru' (Damé T. 28), megl. 'n. de cine' < *karaman* 'personne très brune: mouton à grosse queue'.

Duşman 'ennemi' < *düşman*.

Pişman 'qui se repent' (Dal.) < *pîşman*.

Suliman 'fard' < ture. *sülûmen*, ngr. *σολομάν*.

Cuvinte obscure :

Chilăman (Pamf. C.), *chiloman*, *ghelăîman* (Pamf. Agr.), *harăîman* (Codin Ing.) 'gălăgie, zarvă mare' — un *chiloman* de băiat = un băiat sdravăn, troncan (Pamf. Agr.).

Corcoman 'conceul femeilor' (Vieiu, 91).

Coloşman 'molan'.

Comandantul se urcă vesel pe eşafod şi-şi puse capul răsând pe *ghiloman*.

Lişman 'păzitor de porci sau boî' (Pamf. C.).

Buşman 'ciorchină de strugure, cireel' (megl.).

Iortoman (Codin 42, Cîob.), *ortoman* (Mold.) 'voinic'.

Toloşman, *toloşcan* 'copil durduliu, zdravăn' (Săgh. 107).

Megl. epl un *şăşuman* 'înalt şi urît', nr. *gal'aman* (Pap. Megl. 85).

Stogoman, *-ă* 'oac sau herbee cu lina stogomană, produs bas-tard din încrucişarea oîi şigae cu herbee alb neşigău sau vice-versa' (Săgh. 68), *oî stogomane* 'oî jumătate şigăî' (Damé T. 67). — Cf. *oac stogoasă* 'cu lina mai puşin lungă şi moale' (Damé T. 67), *oî stogoşe* 'oî cu lina deasă tare şi nu tocmai lungă' (Vireol), *stogoşul* 'lăţos şi aspru ca lina oilor stogoşate' (Păsc.).

Toroman (Hasdeu, 1457), *laroman* (Damé T. 181) n. de câni. — Cf. *lorozan* (Şez. V 164), *dorozan* (Hasdeu, 1457) n. de câni, ture. *doru* 'bai clair, *doru al cheval* bai'.

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în *-oman* a trecut :

Sărman, *siroman* (Car.) 'pauvre, malheureux' < bulg. *siromah*. —

Suruman 'ὄρφανός, pupillus' (Bibl. 143²/47) < **siruman* = *siro-man*; — *săliman* 'pauvre, malheureux' (Viciu, 74) < **săriman* = *siroman*.

Din **săriman*, *săliman* s'a extras poate *-iman* cu care s'au derivat :

Goliman 'rău îmbrăcat' (Viciu, 47) < *gol*, cf. *golan*.

Curiman 'fessu' (Rev. cr. lit. III 121) < *cur*, de unde apoi *curimănos* (Pamf. J. I).

De altfel pentru *-iman* cf. și vsl. *hudiman* = *hudič* 'diable'.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-oman* sunt : 1. masculine, când arată o ființă ; 2. eterogene, pl. *-e*, când arată un lucru (*suman* pl. *sumane*).

OȘ (-oș).

Observație. — Dr. nr. — Fem. *-oașă*.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

Bolboasă 'creux de l'oeil' (Dan. I 137, II 90) = *bulbuș* idem, v. *-uș*.

Boboloși s. m. pl. 'beșicile pe care le face apa când fierbe', *bolboroși* s. m. pl. 'beșici ce ies din apă când aruncî ceva în ea' (Rev. cr. lit. III 89), *boboloș* 'conținutul oului' (Rev. cr. lit. III 89) < **boloboș*, **bolboș* = *bolboasă*, cf. *bulbuc* 'beșică de apă' (Mold.).

Ciorcîloș 'țurțur' (Rev. cr. lit. III 93) < **ciorcîoroș* < *țurțur*.

Gogoasă, mr. (Dal.) *gîgoasă* 'cocon', *gogoase* Bot. 'beșica-porcului', *cocoloș* 'bulz' (Rev. cr. lit. III 119), 'boț de hârtie, de său' < *coc-*.

Gugoș 'glonț' (Dal.).

ADIECTIVE.

Coarne *ghioașe* 'cînd coarnele sunt albe curat' (Damé T. 28).

Originea : *-oș* (G. Pascu), introdus prin :

Cucoș (dr. megl.) < vsl. *kokoši*, srb. nsl. pol. *kokoš* 'poule', rut. 'coq'.

Răboj, răboș, mr. (Dal.) *arāboj* 'taille' < bulg. *raboš* 'taille', *reazka na raboš* 'coche'.

Sufixul *-oș* este în strâsă legătură cu *-oș, -úș, -iș, -úș, -'ăș, -'eș*, v. *-uș*.

Saraoș, -oașă 'ivrogne, souldard' (Mih.) < turc. *sarkhoș*.

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în *-oș* a trecut :

Cucoș 'noyer' (Pap. B.) — bulg. *kokos* 'cocolier, la noix de coco, le cocu'.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-oașă* sunt feminine și fac pl. în *-oașe*. — Substantivele în *-oș* sunt masculine, afară de *răboș* pl. *raboășe*, eterogen.

UȘCĂ (-úšká).

Observație. — Dr. mr. megl. — Forma masc. *-ușcu* nu există decât în dial. mr. și numai la adiective. — Într'un exemplu mr. apare s în loc de ș (*viduscă*).

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Perușcă 'pomme de terre' < *pară* 'poire'.

Răușcă 'puțu de rață' (Săgh. 66) < *rață*.

Bghiciușcă 'petit fouet' (Șez. V 38) < *bghiciū* 'fouet' (=bulg. *bič*).

Călivușcă 'colibă mică' (Pap. B.) < *cilivă* 'colibă' (Dal.).

Bușilușcă 'butoiaș' (megl.) < *bușel'i* 'butoiū'.

*Diminutive alintătoare.**Nume comune.*

Femeiuşcă 1. 'petite femme', 2. 'femelle' < *femea*.
Mueruşcă (Car.) < *muere*.

Viduşcă 'văduvfoară' (Dal.) < *viduă*. — Pentru *s* < *ş* cf. *molascu*.
Izminuşcă (megl.) < *izmeni*.

Nume de plante.

Chituşcă 'boletus versipellis' < *pît-*, cf. *chitareă*, *pitareă* idem.
Băluşcă pl. erb. cu florile albe < *bâl* 'alb'.
Creluşcă 'barba-caprel' < *creţ*.

Nume de animale.

Cadămuşcă 'pasăre din ordinul cornirostrelor, la gît are un fel de tuşcă, încît pare că-î înfăşurată ca o cadînă' (megl.) < *cadonă*, cf. bulg. *kadânka* Zool. 'chardonneret', Bot. 'coquelicot'.

Pălpăluşcă 'pîlpălac' (megl.) < *pelpal-*, cf. dr. *pîlpălac*, megl. şi *pălpălog*.

Străluşcă 'viperă' (megl.) < *strelă* 'fulger' = bulg. *strela*, cf. bulg. *strelku* Zool. 'able, ablete'.

Nume proprii.

Anuşca = *Ana* (Hasdeu, 1146).

Pătruşcă poreclă pentru bărbaţi (Pop. 41 a) < *Pătru*.

Diminutive depreciative.

Dzămuşci (Şez. V 175) < *dzumi*.

Plevuşcă < *pleavă* (rad. sl.).

Bălăciuşcă 'se zice cu dispreţ la vin, rachiu sau altă băutură tulbure' (Hasdeu, 2995) < *bălăcesc*?

ADIECTIVE.

DIMINUTIVE.

Glăruşcu 'prostuţ, uşurel' (Pap. B.) < *glar* 'prost'.

Slibuşcu 'slăbuţ' (Dal.) < *slab*.

Tinirușcu 'ținerel', *tinirușcă* 'ținerică' (Dal.) < *tinir*.
Trițirușcu 'fraged. plăpînd' (Pap. B.) < *firă* 'dêchet, diminu-
 tion' (Dal.)?

APARTINEREA.

Mul'irușcă 'de femeie' (Pap. B.) < *mul'ari*.

Originea : *-uška* f., *-uško* n., *-ušek* m. (Pușcariu, Dim. 133),
 formează diminutive în rus. pol. ech. sloven. (Belić, § 85), în
 bulg. (cf. *gurgulușka* Zool. 'roitelet'). — S'a introdus prin :

Băbușcă 'vieille, petite femme' (Hasdeu, 2785) — slov. *babuška*.

Cernușcă Bol. 'negrușcă' — rus. *černuška*.

Gălușcă < rus. *galuška*, pol. *galuszka*.

Timinușcă Bol. 'violette' (me gl.) < bulg. *temenuška*.

Bumbușcă 'épinglé' (Rev. cr. lit. III 90, Bud) — *bumb* 'bouton',
 cf. ung. *bimbócska* 'petit bouton'.

Cuvinte obscure :

Sărbușcă 'mâncare făcută cu zară și cu brinză de vacă' (Șez.
 III 88).

Caiușcu, dușcu Bol. 'o varietate de păr' (Mih.).

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-ușcă* sunt feminine și fac pl. în *-ușfi*, *-uște*.

SUFIXELE SUBSTANTIVALE-ADIECTIVALE-ADVERBIALE.

AȘ (*-ăș*).

Observație. — Dr. nr. me gl. — Precedat de *i, a* se schimbă în *e*.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

Concrete.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Articoluș < *articol*.

Țocănaș < *țocan*.

Coconaș (Bud.) < *cocon* 'copil'.
Cușitaș nr. *cușutaș*, megl. *cușitaș* 'canif' < *cușil* 'couteau'.
Dulapaș = *dulap* mic de noapte (Mold.).
Hîndăițaș = mic *hîndăi* 'apă curgătoare' (Țiplea).
Hîrdăițaș (Mat. 65) < *hîrdăi*. -ac.
Porumbaș (Bibl. 70¹/₁₅ : πικουραζ, pullus collumbae) < *porumb*.
Salonaș (Mold.) < *salon*.
Scăunaș < *scaun*.
Secrițaș (Dos. Prol. 87¹/₇) < *secrită*.
Volumaș < *volum*.

Cușutaș (Pap. B.), *cușitaș* (megl.) < *cușil*.
Gîngăraș 'clopoțel' (megl.) < *gîngăres* 'zingănesc'.

Diminutive alintătoare.

Nume comune.

Bastonaș < *baston*.
Băelănaș (Șez. IX 1-7 sub *șincăi*) < *băelan*.
Băețaș (Mat. 115) < *băel*, -și.
Chimiraș (Mat. 122) < *chimeriță*.
Copilaș < *copil*.
Coleieș (Pas.) < *coleiță*.
Cușăraș < *cușăr*.
Cuplîoraș (Pas.) < *cuplîor*.
Fecîoraș (Mat. 97) < *fecîor*.
Groșcîoraș (Bud.) < *groșcîor* 'smîntînă' (Bud.).
Iepuraș (Pas.) < *iepure*.
Îngeraș < *înger*.
Meșteraș (Mat. 22) < *meșter* 'zidar'.
Molidaș (Bud.) < *molid*.
Nuoraș (Dos. Prol. 37²/₁₂) < *nuor*, *nour*.
Pîrăuș < *pîrău*.
Șliubeieș (Pas.) < *șliubeiță*.
Zidăraș (Mat. 22) < *zidar*.

Cucutaș 'cucosei' (megl.) < *cucot*.
Cupilaș (megl.) = dr. *copilaș*.

*Nume de plante.**Mestecănaș = mesteacăn.**Purcelaș 'scăetele-popii; glouteron' < purcel.**Șofrănaș = șofran.**Toporaș 'violette' < topor 'hache'.**Trandafiraș = trandafir de cimp.**Trișoiăș = trișoiș.**Unguraș 'bălățură; marrube-blanc' < Ungur.**Nume de animale.**Flucraș = floareá 'mîerla galbenă' (Viciu, 43) = turc. *florîa* 'loriot, verdier', din gr., cf. ngr. *φλόρι* 'tarin'.**Nume proprii de persoane.**Nume proprii de bolez.**Andrieș = Andreiș.**Ghîorghieș = Ghîorghe.**Grigoraș = Grigore.**Iliaș = Ilie.**Ionaș = Ion.**Diminutive depreciative.**Autoraș < autor.**Cîocoieș < cîocoiiș.**Doftoraș < doftor.**Omănaș 'bout d'homme' (Pamf. Agr.) < om, oameni.**Profesoraș < profesor.*

NOMINA AGENTIS.

*Derivate dela substantive.**Arendaș < arendă.**Birtaș < birt.**Bisericaș < biserică.**Borfaș < boarfă, cf. zdrănjfar 'Ovreu care vinde mărunțișuri pe zdrănte' (Conv. Lit. XX 1016).*

Braslaş 'slugă la sat (văcar, cîoban, bacîu, etc.), funcționar' (Șez. II 150) < *braslă* 'slujbă, funcție' (ibid.).

Bucîumas 'pers. care cîntă din bucîum' < *bucîum*.

Chiriaș < *chirie*.

Cîmpoiaș 'care cîntă din cîmpoîu' < *cîmpoîu*.

Drumaș 'drumeț' < *drum*.

Făplaș 'celui qui fait, qui accomplit, auteur' < *faptă*.

Industriaș < *industrie*.

Măcîucaș 'bourreau, litt. celui qui assome avec la massue' (Hasdeu, Cuv. I 287) < *măcîucă*.

Meseriaș < *meserie*.

Opacinaș 'rameur' (Mard.) < *opacină* 'rame' (Mard.).

Pălmaș 'lucrător cu palmele' < *palma*.

Plutaș < *plută*.

Pungaș < *pungă*.

Rîndaș < *rînesc*.

Vîslaș 'rameur' < *vîslă* 'rame' (bulg. *veslo, veslar*).

Zicalaș 'scripcar' (Șez. II 44) < *zicală* 'cîntec din vreun instrument, — cîmpoîu, fluer, scripeă' (Șez. ibid.) < *zie* 'cînt'.

Derivate dela verbe.

Cercelaș < *cercetez*.

Ucigaș < *ucid* = *ucid*.

Derivate dela numerale.

Mîlaș 'căpitan carele ȧste preste o mie de oameni' (Mard.) < *mie*.

Sulaș 'conducător a o sulă de soldați' < *sulă*.

APARTINEREA.

Celaș 'membrul unei cete de oameni' (Șez. V 56) < *ceală*.

Enoriaș < *enorie* = ngr. *ἐνορία*.

Nuntaș 'pers. care face parte din alaiul unei nunți' (deja Dos. ProI. 48^{1/15}) < *nunță*.

Ostaș 'soldat' < *oaste*.

Pușcăricaș = client al *pușcării*.

Preğıuraș, împregĩturaș 'vecin' < *împrejur*.

NOMINA INSTRUMENTI.

Pumnaş 'hată sau bandă ce se coase la minică ca manşetă' (Rev. cr. lit. III 166) < *pumu*.

CONȚINUTUL.

Rudaş 'un boghîu de fin, cîl poate duce odată doi oameni cu rudele' (Viciu, 74) < *rudă*.

PRODUSUL PRIMITIVULUI ŞI LUCRUL CARE URMEAZĂ A AVEA LEGĂTURĂ CU PRIMITIVUL.

Tirgaş 1. 'mărfurile ce se duc de vînzare la tîrg sau bilecîu',
2. 'lucrurile cumpărate la tîrg' (Rev. cr. lit. III 171) < *tîrg*.

LOCUL.

Hătaş 'plaiu, potecă prin pădure spre virful muntelui' (Şez, V 98).

Şetaş = *şaŭa calului* (Damé T. 49).

ADIECTIVE.

DIMINUTIVE.

Diminutive alintătoare.

Suraş (Bud.) = *sur*.

Golaş 'puîu gol' (Muma [pasăre] cloceaşte pe *golaşi*. Bibl. 142¹/₂₅ :
ἐπὶ τῶν νοσσιῶν) < *gol*.

POSESORUL UNEI CALITĂŢI PRIN EXCELENŢĂ.

Buclucaş < *bucluc*.

Codaş < *coadă*.

Fruntaş < *frunte*.

Nevoaş < *nevoe*.

Pălimaş < *palimă*.

Pizmaş < *pizmă*.

Trufaş < *trufă* 'mîndrie' (Mard.).

Zăcăş 'leneş' (Pamf. C.) < *zac*.

POSESIUNEA UNEI CALITĂȚI.

Derivate dela substantive.

Cal *nărăvaș* < *nărav*.

Hulub *rotaș* 'cu coada rotată' (Săgh. 103) < *roată*.

Părtaș 'care face parte' < *parte*.

Pușcaș 'soldat ori vinător înarmat cu pușcă' (Țiplea) < *pușcă*.

Tăinaș 'care vorbește cu altul tăinic' (Pamf. J. 11) < *tăină*.

Derivate dela verbe.

Oi *împungașe* 'care împung' (Damé T. 68) < *împung*.

FELUL.

Cal *înaintaș* 'care merge înainte' < *înainte*.

Cal *lăturaș* 'care merge pe de lături' (Codin, 15, sub *ceahlăt*),
dînți *lăturași* 'dînți de pe delături la cai' (Damé T. 47) < *latură*.

Colți, dînți *mărginași* la cai (Damé T. 47) < *margină*.

Prăștiaș = calul dela *praștie*, cheval de volée, attaché en dehors du timon (Săgh. 101).

Cal *rotaș* 'dela roate' < *roată*.

Țăran *mîljocaș* 'de mijloc' < *mîjloc*.

ADVERBE.

Diminutive alintătoare.

Tupilaș (Pas.) < *tupilesc*.

SUFIXE COMPUSE.

-ălaș¹ (= -ală + -aș).

Diminutive alintătoare.

Purcălaș (Conv. Lit. XX 1016) < *porc*.

Drăgălaș < *drag*.

-ălaș² (= -cală + -aș).

PRODUSUL PRIMITIVULUI.

Aședzălaș 'așezămînt' (Țiplea) < *așez*.

-ogaş (= -og + -aş).

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Boşogaş 'cel ce face boafte, becele' (Codin, 11) < *boafă*.

-uiaş (= -uîū + -aş).

DIMINUTIVE.

Prunduiaş (Pâsc.) = *prund*.

Originea : -aş, introdus prin :

Bogaş < srb. *boğataş* 'homo dives'.

Brăzdaş < srb. *brzdaş* 'bos arator dexter'.

Cociaş nume de familie < bulg. *kočaş* 'cocher'.

Papişaş 'catholique' < bulg. *papişaş* 'papist'.

Pelinaş 'vin à l'absinthe' < bulg. *pelinaş*.

Slujbaş 'fonctionnaire, employé' < bulg. *službaş*.

Sufixul este în strânsă legătură cu -'ăş, -'iş, -'uş, -'eş, -'oş, -'oş, -'oş, v. -uş.

Obscur :

Oaie *cărubaşă* 'neagră pe bot și-ncolo albă, afar de picioare' (Vîrcol), cf. ture. *kara* 'noir', alb. *karabaşă* 'escarbot noir'.

Elemente ungurești.

Adălmaş < *áldomás*.

Făgaş < *vágás*.

Imaş < *nyomás*.

Lăcaş < *lakás*.

Sălaş < *szállás*.

Uriaş < *óriás*.

Fenomene de Analogie.

Substituții de Sufix :

Sufixul -aş s'a substituit lui -aciū în :

Cosaş 1. 'faucheur', 2. Zool. 'faucheur, Phalangium opilio' (Şez. V 59) < bulg. *kosač* 1, 2.

Gonaş = *gonaciū*, v. -aciū.

Genul și Pluralul.

Cuvintele în *-aș* sunt : masculine, când exprimă o ființă, eterogene, pl. *-e*, când exprimă un lucru.

IȘ (*-iș*).

Observație. — Dr. mr. — Fem. *-ișă*.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

Concrete.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Cîmpiș (Dal.) < *cîmpu*.

Scăuniș 'lemnul cel de deasupra osiei' legat de aceasta prin *umeraș*, care este un cerc de fier' (Viciu, 75) < *scaun*.

Diminutive alintătoare.

Nume de plante.

Brădiș 'cornille' < *brad*?, cf. plantele *bradu-cîmei*, *brădișor*.

Buciniș (Panțu, Rev. cr. lit. III 90, Viciu 23), *buceniș* (Șez. II 23) 'cucută', plantă cu tulpina cilindrică < *bucin* = *bucium*.

Toporiș 'pintenaș; pied d'alouette' < *topor*.

Bătriniș 'vergerette du Canada', are florile albe-spălăcite < *bătrîn*. — Pentru dim., cf. încă numirile *soricel*, *stelușă*.

NOMINA AGENTIS.

Pîrîș 'reclamant' (deja Car.) < *pîrăsc*.

Steghiș 'stegarul la nuntă' (Viciu, 79) < *steag*.

NOMINA INSTRUMENTI.

Acoperiș, *coperiș* (Mat. 28) < *acopăr*.

Învăliș < *învălesc*.

PRODUSUL PRIMITIVULUI.

Ascușiș 'tranchant' < *ascuși*.

Tăiș 'tranchant' (Hasdeu, 1840) < *taîț*.

Painjenis 'toile d'araignée' (In odae, prin unghere, s'a țesut *painjenis*, Eminescu) < *painjăn* 'araignée', bulg. *pařak* 'araignée', *pařařina* 1. 'araignées', 2. 'toile d'araignée'.

COLECTIVE.

Fetiș < *fată*.

Frunziș < *frunză*.

Pietriș, mr. *chitriș* 'pietre mici scoase din riuři' mari' < *pătră*.

Prundiș < *prund*.

Rămuriș 'desiș de ramuri în pom sau copac' (Pamf. Agr.) < *ramură*.

Turiș 'pae rămase (ogrinji) dela vitele cornute, care se dau cailor' (Bud.) < bulg. *tor* 'turnier'.

Măruniș 'parale mărunte', *mărunișuri* 'lucruri mărunte' < *mărunt*, -i.

LOCUL PE CARE SE AFLĂ O COLECTIVITATE DE PLANTE.

Aluniș (Car.) < *alun*.

Ariniș < *arin*.

Brădiș < *brad*.

Cărpiniș < *carpin*.

Corciș < *corcū*.

Curpeniș (Pășc.) < *curpân*.

Frăsiniș < *frasin*.

Hățiș 'tufiș de mărarăcină' = *hățaș* < *haț*-, cf. și *hățeg* 'pădure mărunță, ținără, tufiș, lăstar des' (Hasdeu, 2083, com. Muscel).

Masliniș (Dos. Prol. 46²/₁₇) < *maslin*.

Păiș (Pas.) < *pală*.

Răchiliș 'saulaie' < *răchilă*.

Stejăriș (Săgh. 114 c) < *stejar*.

Tufiș, *tuferiș* (Vîrcol), *stuțiriș* (Codin, 69) < *tufă*, *tuțar*.

LOCUL PE CARE SE AFLĂ O COLECTIVITATE DE LUCRURI.

Ariniș 'désert sablonneux' (*arinișurile* Egiptului) < *arină* (mr.) = lat. *arena*.

- Baltiș* 'cîmp mocirlos' (Hasdeu, 3076) < *baltă*.
Băhniș 'marécage, terrain marécageux' (Hasdeu, 2876) < *bahnă*.
Buturiș 'loc plin de *buturi* și de lemne aruncate în neorînduială' (Codin, Ing.) < *butur*.
Năsipiș 'loc năsipos' < *năsip*.

LOCUL PE CARE SE EFECTUEAZĂ O ACȚIUNE.

- Ascunziș*, mr. (Dal.) *ascunțiș* 'ascunzătoare' < *ascund*, -zî, *ascumî* 'ascuns'.
Urdiniș 'borta dela șliubeiū prin care ies și intră albinele' (Damé T. 119; Șez. VII 188) < *urdin*.

LOCUL CARACTERIZAT PRINTR'O CALITATE.

- Desiș* 'loc în care copacii sunt deși' < *des*.
Răpeziș 'loc foarte înclinat' (Pamf. C.) < *răpede*, -zî.
Teferiș 'loc neted' (Pamf. J. III) < *teafăr*?
Povîrniș 'partea povîrnită a unui munte' < *povîrnesc*.
Aruculișu 'răpeziș' (Mih.) < *aruculescu* 'rostogolesc'.
Luminiș 'loc într'o pădure în care copacii sunt rari, și în care decî este lumină, poiană' < *lumină*.
Podiș 'platou' < *pod*.

Abstracte.

O ACȚIUNE.

- Cîrmiș* (Vîrcol, Pamf. Agr.) < *cîrmesc*.
Îngheșiș (Bibl. 1688) < *îngheș*.
Înfilniș < *înfilnesc*.
Mărițiș (dr. mr.) < *mărit*.
Mlățiș < *mlătesc*.
Sădiș (Car.) < *sădesc*.
Treiriș 'action de battre en grange' (Bibl. 90²/₅₆) < *trier*.
Murgiș (Obed.), *murdziș* (Dal.), *amurdziș* (Pap.B.) 'crépuscule, chute du jour' < *murdzescu* 'amurgesc'.

O STARE.

- Largul *neteziș* al câmpiilor (Vlăhuța) < *neted*, -zî.

Abstracte-Concrete.

ACȚIUNEA ȘI LOCUL PE CARE EA SE EFECTUEAZĂ.

Coborîș, scoborîș < *cobor, scobor*.

Pogoriș (Bibl. 229²/₃₅: κατάρβασις, iter devix) < *pogor*.

Suiș (*Copci* 'gropițe făcute pe maluri pentru a înlesni *suișul*'. Codin, 20. -- *Suiș* = ἀνόρτασις, ascensus. Bibl. 160¹/₅₀. -- Mare ni-î groaza și greutatea mare a văzduhului aceluia *suiș*. Dos. Prol. 96²/₉. -- David să suișă *suișul* muntelui maslinului. Bibl. 219²/₅₃: ἀνέβαινον ἐν τῇ ἀνορτάσει τῶν ἐλαιῶν, ascendebat clivum olivarum) < *suiță*.

ACȚIUNEA, LOCUL UNDE EA SE PRODUCĂ ȘI PRODUSUL.

Clădiș 1. 'acțiunea de a clădi clăile' (Pamf. Agr. 210), 2. 'locul unde se fac clăile' (Pamf. Agr. 161), 3. 'clac de fin' (Vircol) < *clădesc*.

ACȚIUNEA, PRODUSUL, LUCRUL CARE URMEAZĂ SĂ FIE PRODUS.

Măcinîș 1. 'acțiunea de a măcina' (Iktin), 2. 'papușoi măcinași, făină proaspătă în momentul cînd se aduce dela moară' (Sez. V 105), 3. 'bucatele duse la moară spre măcinat' (Rev. cr. lit. III 159) < *macin*. -- Cu înțelesul 3 megl. *măițniș*.

O STARE ȘI LUCRUL CARACTERIZAT PRIN EA.

Acriș 1. 'aigreur' (Dal.), 2. 'petit lait aigri employé comme vinaigre' (Hasdeu, 212), cf. *acreală* 'aigreur' și *năcreală* 'vinaigre' (Viciu, 62).

Cirilîș = *ceret*.

ADIECTIVE.**APARTINEREA.**

Areadzimîș 'care locuiește pe coasta unui munte, la poalele unui munte' (Dal.) < *arîdzi'm* 'poalele, coasta unui munte'.

Cîmpiș 'de cîmp : *cal cîmpiș*' (Dal.) < *cîmpu*.

Irghețiș 'de herghelie : *cal irghiliș*' (Dal.) < *irghile*.

Mundiș 'de munte : *cal mundiș*' (Dal.) < *mundi*.

Pîduriș 'de pădure, fig. sălbatic : *om pîduriș*' (Dal.) < *pîduri*.

ORIGINEA.

Frînchișă un fel de poamnă < roman. *francus*.

MATERIA.

Arichiă șipurișă 'rachiú de drojdie' (Dal.), mere *șăpărișe* 'mere cu gust acru, astringent' (Viciu, 82) < *șipură* 'drojdie, rachiú' (Dal.) = bulg. *șipuri* s. f. pl. 'marc, lie, fondrilles'.

ASĂMĂNAREA.

Ploae *pînzișă* 'vlog, ploae generală' (Pamf. J. III sub *vlog*) < *pînză*.

În special colorarea :

Limuniș 'qui est de couleur de citron' (Dal.) < *limonă* 'citron'.

ADVERBE.

ADVERBE DE MOD.

Derivate dela substantive.

Arciș 'en travers, transversalement' < *arc*.

Buziș (trăsură cu patru cai *buziș*) < *buză*.

Costiș 'per latus, ad latus' (Car.) < *coastă*.

Cruciș < *cruce*.

Fășiș < *față*.

Frunșiș 'cu fruntea sus, cu curaj' < *frunte*, -*și*.

Pieziș < *pieză* 'spetează oblică la cărușă' (Codin, 57), cf. apoi *piezul* casei (Dan. I 126, sensul?), *în piez* (Păsc.), *în pchez* (Ciob.) adv. 'oblic'.

Ponciș 1. 'în curmeziș' (Codin, 60), 2. 'chiorșiș' (Pamf. C.) < *poancă* 'discorde, dissension' (Cihac), dete căciula *de-a poanca* = o asvârli la întâmplare (Ciob.), cf. și *poncîu* 'înclinație mare a unui deal' (Șez. IX 152).

Vintriș 'culcat cu pântecele [=pe pântece] împrejurul focului' (Șez. V 171), 'curmeziș' (Șez. III 91) < lat. *venter*.

Derivate dela adiective.

Chiorșiș < *chîor*.

În *lungiș* < *lung*.

Mălcomiș (Car. Dos.Prol. 90 ²/₃₀) 'en silence, tacitement' < *mălcom* 'silence' (Car.) = bulg. *mălkom* adv. 'en silence'.

Morfiș < *mort*, -fi, cf. 'a umbla *mort* după ceva'.

Derivate dela verbe.

'A cosi — a merge cu picioarele *cosiș*, ca cînd ar cosi' (Codin, 21) < *cosesc*.

Pe *furiș* 'furtivement, à la dérobee' < *fur* 'voler', cf. 'a *fura* cu urechea'.

A merge *îndoiș* 'a merge cu pîcetul înainte și cu o țuțcală nemaî pomenită' (Codin, 41) < *îndoesc* 'plier'.

Înmoliș 'matando' (Car.) = *înnol* idem (Car. Mold.) < *înnol* 'nager'.

Piliș 'pe ascuns' (Vircol) < *pîtesc* 'se cacher'.

Tupiliș 'tupilîndu-se' (Pas.) < *tupilesc*.

Tiriș-grăpiș 'tîrîndu-se' (Viața Rom. XX 390) < *tîrîsc*, *grapă*, cf. 'a se ținea *grapă* de cineva'.

Derivate dela interjecții.

Merge *horfiș* 'merge de-a curmezișul' (Șez. IX 151) < *hoarfa* (Pas.).

Curmeziș < *curm* 'a se crăpă oblic' + *-eziș* dela *pîeziș*.

Chîordiș are încă variantele *chîordiș*, *chîondoriș* (Pamf. Agr.).

Punctul de plecare pentru adverbele în *-iș* l-au dat unele substantive și adieective în *-iș*.

Astfel, adverbele *costiș*, *cruciș*, *curmeziș* corespund substantivelor respective :

Costișuri s. f. pl. 'lanțurile care prind crucea de butuci la car' (Damé T. 10).

Crucișă pl. *crucișe* 'cele două lemne în formă de cruce la zmeu' (Mold.), *crucișe* sau *cruci*, *răscruci* 'două lemne la vîrtelniță așezate *cruciș*' (Damé T. 14).

Curmeziș 'puntea fierestrăului, lemnul dela mijlocul ferestrăului' (Damé T. 86), *curmezișuri*, 'stinghiî, chingî, două lemne care leagă scîndurile la loitră' (Damé T. 11).

Unele adverbe în *-iș* se întrebuintează numai cu prepoziție : în *lungiș*, în *curmeziș*, pe *furiș*; — de-a *curmezișul*, vr. *pre a furișul*.

În dial. mr. adverbele în *-iș* se întrebuintează numai articulat :
Ngrușișalui (Dal.) = dr. *cruciș*.
De-a urghișalui 'cu ochii închiși' (Pap.B.) < orb pl. *orghî*, cf. dr. *orbește*.
Pre a jurișalui (Pap.B.) = vr. *pre a jurișul*.

Originea : *-iș*, introdus prin :

Cociș 'cocher' (Car.) < nsl. *kočiš*, rut. *kočiš*.

Drobișor, *drobușor* Bot. 'Isatis tinctoria', plantă erbacee, *zdrobiș* nume de câni (Damé T. 181) -- nsl. *drobiș* 'sorte d'herbe'.

Glađiș Bot. 'érable, Acer tataricum', arbust — srb. *gladiș* 'laccetae genus', rus. *gladiș* 'homo sanus'.

Ocoliș 'circuitus' (Car.) < srb. *okoliș* 'circuitus'.

Pocriș 'couvercle' — rus. *pokriška*.

Sporiș Bot. 1. 'Polygonum aviculare', 2. *sporiș*, *sporică*, *sporic* 'Verbena officinalis' < rus. *sporiș* 'Polygonum aviculare', srb. *sporiș* 'Achillea millefolia'.

Cuvinte obscure :

Sămăchiș Bot. 'Coronilla varia', *sămățișe* 'lapte prins, lapte acru' (Bud.).

Tăriș 'eau-de-vie de la pire espèce' (Hasdeu, 2538).

Sufixul *-iș* este în strânsă legătură cu *-ăș*, *-úș*, *-'ăș*, *-'eș*, *-'oș*, *-'oș*.
 v. *-uș*.

Fenomene de Analogie.

Substituții de sufix :

Sufixul *-iș* s'a substituit lui *-'eș* în :

Măcriș < *macriș* = bulg. *mokreș*, v. *-eș*.

lui *-ice* :

Cerbiș, *cerbișă* = *cerbice* 'sulul jugului la car' (Damé T. 13).

Clocotiș = *clocotică* Bot. 1. 'Rhinantus alpinus', 2. 'Staphylea pinnata' — srb.-cr. *klokôčika*, sl. *klokotáf*, ceh. *klokoč*, pol. *kłokolka*, os. *klokotař* 'pistache sauvage'.

Costrăiș Bot. 1. 'Panicum Crus Galli', 2. 'Setaria glauca', 3. 'Sorghum halepense' — srb. *kostrij* 'Sonchus Arvensis'.

La grupa cuvintelor în *-iș* a trecut :

Machiđuniș 'persil' (Dal.) < ngr. μακεδονίσι.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-iș* sunt : 1. masculine, când exprimă o ființă masculină (*piriș, steghiș*), 2. eterogene, pl. *-uri*, când arată un lucru (*acoperișuri, învălișuri, mărunțișuri, cirilișuri, lufișuri, deșișuri* Bibl. 111²/₃, 64²/₁, *cimpișuri, ascumțișuri*).

UȘ (-úš).

Observație. — Dr. nr. megl. — Fem. *-ușă*, dial. *-ușe*.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Bărbătuș < *bărbat*.

Cereluș (Pas.) < *cerce*.

Lemnuș 'un lemn mic care ține țeava în suveică' (Damé T. 136) < *lemn*

Părătuș 'lucete' < *palatum*.

Păruș (Bibl. 143¹/₁₀) < *par*.

Sfircușul nasului 'bout du nez' (Revista Ion Creangă, vol. III, 281) < *sfirc*.

Tecuș 'vagina' (Car.) < *teacă*.

Bulbuș 'cavitatea ochiului' (Grig.) < *bulb-*, cf. varianta *bolboasă*, apoi *a bulbuca ochii* 'faire de grands yeux', *a holba ochii* 'écarquiller les yeux', lat. *volvare*.

Aripinuș 'ciorchinaș' (Dal.) < *areapini* 'ciorchină'.

Chiprușu 'clopot mic' (Mih.) < **chipuruș* < *chipuru* 'clopot' (Mih.).

Cîruș 'mică ciorchină' (Dal.) < *cair*.

Cîruș, cîruș (Dal.), megl. *cărluș* 'sc. ipte' < *car*, de unde și *cîru*'*ă* idem (Dal.).

Culucuș 'colăcel' (Dal.) < *culăc*.

Cumătuș 'bucățică' (Pap.B.) < *cumată* 'bucată'.

Lipuruș 'puț de Țepure' (Dal.) < *l'epuri*.

Mîruș 'măr mic' (Dal.) < *mer*.

Pirus 'păr mic' (Dal.) < *per*.

Strînuş 'hăinuşă' (Dal.) < *stranū* (Pap.B.).

Căldăruşă (Pas.), *căldăruşă* (Dal.) < *căldare*.

Cărăruşă < *cărare*.

Găletuşă (Mat. 64) < *găleată*.

Mănuşă 'gant', mr. *mînuşă* 'ause' (Obed.), megl. *mănuşă* 'le manche' < *mînă* 'main'.

Pănuşă 'frunză a şfuletelui' (Damé T. 63) < *pană*. cf. pl. *pene* (Damé T. 63).

Cliduşă 'articulation' (Dal.) < ngr. *κλειδί* 'clef, clavicule'.

Diminutive alintătoare.

Numc comun.

Căţeluş, mr. *căţiluş* (Dal.), megl. *căţiluş* < *căţel*.

Picioruş, megl. *picîuruş*, *cicîuruş* < *picîor*.

Purceluş, megl. *purşiluş* < *purcel*, *purşol*.

Vişeluş (Pas.), megl. *vişiluş*, *vişăluş* < *vişel*, *vişol*.

Anghiluş 'ingeraş' (Dal.) < *anghil*.

Auş 'vieillard' (Dal.) < *avus*.

Birbicus (Pap.B. Dal.) < *birbec*.

Fîrlîtuş (Dal.) < *fîrtol*.

Surşiluş (Dal.) < *surşel*.

Şuricuş (Dal.) < *şouric*.

Mîngiuş 'păduche' (Dal.) < **micîuş* < *mic* pl. *micî*. — Pentru *ng* < *nc* cf. *mîngîună* (Dal.) = dr. *mincîună*.

Căţeluşă < *căţea*, -*ele*, cf. şi *căţeluş*.

Găinuşă, mr. *gîl'înuşă* (Dal.) Astr. 'les Pléiades' < *găină*, *gîl'ină*.

Nucluşă (Pas.) < *nuîta*, -*ele*.

Ulcluşă (Pas.) < *ulcea*, -*ele*.

Urechîuşă (Mold. Car.), mr. *uric'uşă* (Dal.) < *ureche*, *uracî'i*.

Vălccluşă (Pas.) < *vălcea*, -*ele*.

Lînduruşe (Pap.B.) = *lîndură* 'rîndunică'.

Pîndicuşă (Dal.) < *pîndic* 'pîntece'.

Nume de plante.

Aluș 'Allium silvestre' (Car.) < *aiū*.

Cerceluș 'lăcrămioare, Convallaria majalis' < *cercel*.

Frâncușă un fel de poamnă (Mold.) — roman *francus*.

Lăpuș de oac = *brusturu-oac* 'Teleckia specioasa', nr. *lipuș* 'plantă cu foile largi și cu floarea galbănă' (Dal.) < *lappa* 'bardane : brustur'.

Lemnuș = *lemnul-Domnului*.

Mărgelușă 'grémil des champs' < *mărgea*, -*ele*.

Scătuș 'verge-â-pasteur', are tulpina acoperită cu peri și cu țepi inegali < *scătū* 'cirse lăncéolé'.

Căpușă 'căpșună' (Dal.) < *cap*.

Nume de animale.

Cătuș 'chat' (Dal.), *cătușă* (Mih.), *cătușe* (Pap. B.), *cătușă* (Dal.), megl. *cătușă* 'chatte' < *cattus*, *catta*.

Greluș 'grier' (Conv. Lit. XX 1011) = *grel*.

*Nume proprii.**Nume proprii de persoane.**Nume de botez.*

Andruș (Pap. B.) = *Andreău*.

Angheluș, -*ușa* < *Anghel*.

Nume de familie.

Pielmuș (Codin, 57) < *pielm* 'mălaău' (ibid.).

*Nume proprii de animale.**Nume de câni.*

Arpaduș (Șez. VIII 114) < *Arpad*.

Lemnuș (Șez. VIII 115) < *lemn*.

Negruș (Șez. VIII 115) < *Negru* (ibid.).

Nume de mârje.

Gâlbînuşa (Şez. VIII 116) < *galbăn*.
Negruşa (Şez. VIII 116) < *negru*.

POSESORUL UNEI CALITĂŢI PRIN EXCELENŢĂ.

Trepăduş < *trepăd*.

CONŢINUTUL.

Albuş 'blanc d'oeuf' < *alb*.
Gâlbănuş 'jaune d'ocuf' < *galbăn*.

NOMINA INSTRUMENTI.

Astrucuş 'acoperiş' (Hasdeu, 209, 1907) < *astruc*.
Astupuş, stupuş 'dop de astupat un vas' (Şez. V 125) < *astup*.
Scăpăruşă 'allumette' (Viciu, 75) < *scapăr*.
Tăiuş 'lemnul pe care se taie ceva' (Pas.) < *taie*.
Ţăpuş 'un instr. rotund cu care fac găurile la opincă' (Viciu, 83) < *înşep*.
Pieptănuş 'pîeptene cu care se scarmână lina, darac' (Rev. cr. lit. III 164) < *pieptăn*.

ÎN SPECIAL NUME DE HAINE.

Urmăruş 'humeral' (Car.) < *umăr*, cf. *umărar*.

Bituşe 'sarică, o îmbrăcăminte lungă, pentru iarnă, fără mînece, făcută din pîei de oae' (Conv. Lit. XX 1005) este obscur.

COLECTIVE.

Mărunţuş < *mărunt*, -şl.

LOCUL UNDE SE AFLĂ O COLECTIVITATE DE PLANTE.

Păiuş (Pas.) < *paie*.
Smeuruş (Viciu, 78) < *smeură*.

LOCUL PE CARE SE EFECTUEAZĂ O ACȚIUNE.

Derivate dela verbe.

Culcuș (dr. mr.) 'locul unde se culcă' < *culc.*

Lunecuș 'loc pe care se lunecă, alunecos' < *lunec.*

Urcuș 'loc pe care se urcă pe munte' (Șez. V 168) < *urc.*

Derivate dela substantive.

Ghețuș 'locul pe care copiii se dau pe ghiață' < *ghiață.*

Săniuș 1. 'locul pe care copiii se dau cu saniea' (Mold. Viciu 39), 2. 'cale de sanie' (Rev. cr. lit. III 167) < *sanie.* — Prin analogie cu acesta s'a născut *dăniuș* 1 (Viciu, 39) < *daț.* -- Fiindcă copiii se *daț* și în *scrincîob*, cuvântul *dăniuș*, sub formele *dăinuș*, *dăiniuș*, a căpătat înțelesul de 'scrincîob în care se dau copiii' (Viciu, 39).

Stecuș 'drum ca stecla, numai ghiață' (Șez. V 124) < *steclă.*

Abstracte.

O ACȚIUNE.

Număruș 'numărătoare' (Iarn.-Bârseanu) < *număr.*

Următoarele două se întrebuintează numai în sens figurat :

Frecuș 'bătae' (Șez. IX 148, Pamf. J. III), 'zoală, chin mare' (Șez. V 73) < *fre.*

Picuș 'parale ce capătă cineva ca bacșiș pentru mici afaceri' < *pic.*

O STARE.

Luciușul mării < *luciu.*

Crestuș = *creastă* 'creștătura leucii de care se prinde carimbul la car' (Damé T. 11).

Frînțuș 'Gallicus morbus' (Car.) = *frență.*

ADIECTIVE.

Diminutive propriu zise.

Gilbinuș 'gălbiu' (Dal.) < *galbin*.

Țrivinuș 'care bate în cenuși' (Dal.) < *Țriv* 'cenuși'.

Diminutive alintătoare.

Pușineluș (Car.) = *pușinel*.

Beluș = *belu* 'alb, frumos' (megl.).

ADVERBE.

Diminutive alintătoare.

D-abielușa (.Iipescu) = *de-abia*.

Acmuș (Car.), *amuș*, *acuș* (Mold.) 'tout-de-suite' = *acmu*, *acum*.

De mînceuș 'de grand matin' (Dos.) = *de mînceate*.

Tupiluș (Pas.) < *tupilesc*.

SUFIXE COMPUSE.

-ăuș (—ău + -uș).

DIMINUTIVE.

Lălăuș 'un vierme de apă cam încovrigit' (Șez. III 69) < *lat*.

Cărlăuș 'cripte' (megl.) < **cărăluș* < *cărul*'*ă* id. (mr.).

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Bătăuș < *bal*.

Jucăuș < *joc*.

Sfădăuș < *sfădesc*.

Zăcăuș 'leneș' (Pamf. J. II) < *zac*.

NOMINA AGENTIS.

Cărăuș < *car*.

NOMINA INSTRUMENTI.

Bătăuș 'lemnul cu care se lovește mingea' (Șez. VII 185). — Din *bătăuș* + *bătae* s'a născut *bătăuș* 'claquet, cliquet d'un moulin'.

Pentru nașterea acestui sufix cf. *mînceuș* de oameni < *mînceu*

-urus (=-ur + -us).

DIMINUTIVE.

Ghimpurus (Şez. V 71) < *ghimpe*.

Limburuş 'lucette' < *limbă*.

-eguş (=-eg + -uş).

Răpeguş 'drum costos' (Noŭa Rev. Rom. VIII 87) < *ripă*.

Originea : -uş, introdus prin :

Căpuşă (Şez. II 186), nr. *căpuşă* (Dal.), megl. *căpuşă* Zool. tiŭe' < bulg. *kapuş*.

Măluşă 'tante' < rus. *maluša*.

Răguşă 'cu coarne, despre oi' (megl.) — srb. *roguša* 'vacca corunta'.

Răbuş, nr. *aribuş* (Dal.) 'taille' < srb. ech. *rabuş*.

Scoruş 1. 'sorbier, cormier, *Sorbus domestica*', 2. 'sorbier des oiseaux, *Sorbus aucuparia*', nr. *cruş* 2 (Dal.) < **scoruscius*, **coruscus* = *scoruscus*, *coruscus* 'brillant, étincelant'. — *Scoruşii* au fructele roş-aprinse. — Din rom. cuvântul a trecut în limbi slave : bulg. *oskruša*, srb. *oskoruša*, ūsl. *oskoruș*, *skoriș* 1.

Fenomene de Analogie.

Substituŭii de suffix :

Suffixul -uş s'a substituit lui -al în :

Lăpăduş nume de câni (Şez. VIII 115) < *Lăpădatu* id. ibid.

Tărcuş nume de câni (Pamf. C.) < *tărcal*? — În Mold. de Nord *Tărcuŭŭ*.

lui -oŭŭ în :

Cŭoruş 'negru ca un ŭigan' (Rev. cr. lit. III 93) = *cŭoroŭŭ*.

Piŭiguş (Conv. Lit. XX 1015) = *piŭigoŭŭ*.

lui -uc :

Dălcăuş 'ajutorul cŭrmaciului la plutărie, el stă în coada plutei' (Şez. II 24) < ture. *dalkauk* 'parasite ; bouffon, flatteur'.

Suffixul -ăuş s'a substituit lui -uş în :

Dăinăuş 'scrŭncŭob' (Boc.) < *dăinuş*.

La grupa cuvintelor în -uş a trecut :

Lăcăluş 'serrurier' < ung. *lakatos*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-ușă* sunt feminine și fac pl. în *-uși*, dial. *-ușe*, mr. *-uși*. — Substantivele în *-uș* sunt : 1. masculine, când arată nume de ființe ori de copaci (*bărbătuș, cățeluș, trepăduș*, mr. *mirus, pirus*), apoi dr. *pleplănuș*, mr. *căiruș*, 2. eterogene, pl. *-e*, mr. *-i*, diminutivele cari arată un lucru (*lemnuș, pictoruș*, mr. *căiruș, strănuș, surțiluș*). 3. eterogene cu pl. *-uri* toate celelalte (*mărunțuș*, mr. *culucuș*). — Mr. *aripinuș, chipuruș, cumătuș*, sunt înregistrate ca eterogene, dar pl. nu este indicat.

Observații generale asupra sufixelor în ș.

Sufixele rom. în ș sunt de două categorii : 1. accentuate : *-ăș, -iș, -oș, uș*, 2. neaccentuate : *-'ăș, -'eș, -'oș, -'șă*.

Toate aceste sufixe provin din sufixele slave în ș, cari erau neaccentuate la nominativ și accentuate la celelalte cazuri.

Din sufixele slave în ș a trebuit să avem în românește tabloul următor :

sl. *-aš* > rom. *-ăș, -'ăș*.

sl. *-eš* > rom. *-éș, -'eș*.

sl. *-iš* > rom. *-iș, -'iș*.

sl. *-oš* > rom. *-óș, -'oș*.

sl. *-uš* > rom. *-úș, -'uș*.

sl. *-ša* > rom. *-'șă*.

sl. *-iš* a fost suplantat prin celelalte.

După cât se pare în limba rom. *-éș* a cedat locul lui *-'eș*; — *-'iș* și *-'uș* au trecut probabil la *-'eș* și *-'oș*; — *-'eș* a trecut probabil la *-ăș*, când eră precedat de un sunet care prefăce pe *e* în *ă* (cf. *murăș* și *mureș*), și *-'oș*, când eră precedat de un sunet care prefăce pe *e* în *ă* și apoi în *o* (cf. *neaoș* < **neaităș*), așa că a rezultat pentru românește tabloul următor :

sl. *-aš* > rom. *-ăș, -'ăș*.

sl. *-eš* > rom. *-'eș, -'ăș, -'oș*.

sl. *-iš* > rom. *-iș, -'iș, -'eș*.

sl. *-oš* > rom. *-óș, -'oș*.

sl. *-uš* > rom. *-úș, -'oș*.

Din vremea când, potrivit etimologiei, derivatele românești, dela un radical oarecare se întrebuințau în mod egal accentuat și neaccentuat, ne-au rămas exemplele : *zăcăș* și *zăcăș*, *stogoășă* și *stógoășă*.

Un exemplu de -'eş prefăcut în -'iş şi trecut la -iş : *măcriş* < *măcriş* = bulg. *mokreş*.

Dela acelaş radical se pot obţine în limbile slave derivate prin câte două sufixe în ş. Exemple : srb. *boğataş* — nsl. *bogatuş* 'homo dives', srb. *kostręş* — bulg. *kostręş* Zool. 'perche', vsl. *mokreşŭ*, *mokroşŭ* 'aquarius' srb. *okolis* 'circulus' — vsl. *okoluş* 'détour'. — Această particularitate s'a transmis şi limbii române : *frinchişă-frăncuşă*, *mărunţiş* — *mărunţuş*, *păiş* — *păitŭş*, *bolboaşă* — *bulbuş*, *tupilaş* — *tupilis* — *tupiluş*.

Un astfel de dublet slav s'a păstrat chiar în româneşte :

Răboş, *răboj*, mr. (Dal.) *arăboj*, *răbuş*, mr. (Dal.) *aribuş* 'taille' < bulg. *raboş*, srb. ceh. *rabuş*.

Faţă de un derivat slav printr'un sufix în ş găsim în rom. un derivat, dela acelaş radical, cu acelaş înţeles, însă prin alt sufix în ş : srb. *goliş*, *golŭşav* 'avis nuda' — rom. *golaş*. 'petit oiseau sans plumes, bécasse' (bulg. *golak*).

Faţă de derivate slave printr'un sufix în ş găsim uneori în rom. derivate prin acelaş sufix şi cu acelaş înţeles dela radicale latine : rus. *bealiş* 'blanc d'oeuf' — rom. *albuş*, rus. *žolŭiş* 'jaune d'oeuf' — rom. *gălbănuş* ; — nume de animale : ceh. *černuše* 'vacca nigra' — rom. *negruş* 'canis niger', *negruşa* 'catta nigra'.

Cf. în fine srb. *bŭelas* 'equus albus' — rom. *Albaş* 'nomen familiae'.

Nsl. *banderaş* 'porte-drapeau' — rom. *sleghiş*, srb. *gustiş* 'res densa' — rom. *desiş* ; — srb. *mařaruša* 'uvae genus' — rom. *frăncuşă*.

Printre cuvintele rom. sunt unele cari arată nume de plante, nume de animale (comune şi proprii), nume de familie. Acelaş lucru şi în limbile slave.

Sufixul adverbial -iş noi l-am explicat ca provenind din suf. adiectival -iş. (Adverbe în -ăş şi -uş sunt numai *tupilaş*, *tupiluş*, variante ale lui *tupilis*). Observăm că în limbile slave există sufixul -şi pentru a formă adiective din adverbe.

Aceeaş corespondenţă între sufixele slave şi române există şi din punct de vedere a înţelesurilor.

În adevăr, sufixele rom. formează următoarele derivate :

SUBSTANTIVE.

Concrete.

Dimin.	- <i>uș</i> , - <i>iș</i> , - <i>uș</i> , - <i>oș</i> ?, -'șu (patron).
Nom. ag.	- <i>uș</i> , - <i>iș</i> , -
Poses. cal. excel.	- , - , - <i>uș</i> (1 ex.)
Instr.	- <i>uș</i> , - <i>iș</i> , <i>uș</i>
Colect.	- , - <i>iș</i> , <i>uș</i>
Locul	- <i>uș</i> (1 ex.), - <i>iș</i> , -
Prod. prim.	- <i>uș</i> , - <i>iș</i> , -
Dependența	- <i>uș</i> , - , -
Conținutul	- <i>uș</i> , - , - <i>uș</i>

Abstracte.

Acțiune	- , - <i>iș</i> , - <i>uș</i>
Stare	- , - <i>iș</i> , - <i>uș</i> (câte 1 ex.)

ADIECTIVE.

Dimin.	- <i>uș</i> , - <i>uș</i> , -'eș (1 ex.)
Poses. cal. excel.	- <i>uș</i> , - <i>uș</i> , -'eș
Calitatea	- <i>uș</i> , -'eș, -'șu (patron.)
Aparținere	- <i>uș</i> , - <i>iș</i>
Asămăn.	-'uș, -'eș, -'oș, - <i>iș</i>
Materia	- <i>iș</i>
Originea	- <i>iș</i>

ADVERBE.

Modul : -*uș*, -*iș*, -*uș*.

Aceste înțelesuri se regăsesc în limbile slave (Miklosich, 339 — 346). Pentru înțelesurile atestate în exemple numeroase citez numai exemplele introduse în rom. și dejă citate sub fiecare sufix în parte.

Nomina agentis. — Bulg. *kočaš* (rom. *Cociăș*), bulg. *službaš* (rom. *slujbaș*), nsl. *kočiš*, rut. *kočiš* (rom. *cociș*).

Posesorul unei calități prin excelență. — Srb. *bogataš* (rom. *bo-gătaș*), srb. *brazdaš* (rom. *brăzdaș*), vsl. *kokoši* (rom. *cucosș*), srb. *roguša* 'vacca cornută' (međl. *răgușă* 'ovis cornută').

Posesiunea unei calități.

Nomina instr. — Srb. *krivaš* 'culter longior curvus', vsl. *le-mešl* 'aratrum', srb. *kolluša* 'vas quoddam fictile', rus. *krivuşa* 'Art Pflug', srb. *klepetuša* 'tintinnabulum', bulg. *raboš* (rom. *răboş*).

Locul. — Nsl. *okoluš* 'détour', srb. *oprliša*, *pleskusa* 'terra sabulosa', srb. *bareš* 'palus', nsl. *stališ* 'demicilium', pol. *kolusza* 'Marterstube'.

Produsul primitivului. — Bulg. *pelinaš* 'vin à l'absinthe' (rom. *pelinaş*), rus. *ogariš* 'das Angebrannte', rus. *viigriš* 'Gewinn bei Spiel'.

Aparținerea (dependența). — Bulg. *papištaš* 'catholique' (rom. *papištaş*), bulg. *mokrôš* Bot. 'cresson d'eau' (rom. *măcriş*).

Diminutive. — La Miklesich se găesc exemple numai pentru *-iș, -îș*: rut. *korotiš* 'kleiner Mensch', srb. *mališ* 'parvulus', rut. *malis* 'Kind', rus. *mališ* 'kleiner Mensch', srb. *lepliš* 'hastula regia', rus. *iunîš* 'pullus lani', rus. *utenîš* 'pullus anatis'.

În dicționarul bulg. al lui Markov găesc *palaš* (și *palc*) 'petit chien', apoi *tugiša=luq* Bot. 'fritillaire impériale'.

Hasdeu, 1917—1959, deosebiă pe *-âș¹* care formează nomina agentis, de *-âș², -iș, -ûș* diminutive. Pe *-aș¹* îl derivă din lat. *-asius*, forma arhaică a lui *-arius*, pe *-âș², -iș, -ûș* le derivă din lat. **-ascus*, **-iscus*, **-uscus* = *-ascus, -iscus, -uscus*. Sufixele respective slave le consideră ca împrumutate din rom.

Hasdeu nu cunoaște toate funcțiunile lui *-âș, -iș, -ûș* și nici legătura lor cu *-'âș, -'eș, -'oș, -ôș, -șă*.

SUFIXELE VERBALE.

Ă.

Observație.—Dr. megl.—Și *î*.

Funcțiunea.

A STRIGĂ, DESPRE ANIMALE.

Behăesc 'bêler' < *beh*.

Bizăesc 'bourdonner' < *biz*.

Chițăesc 'crier, en parlant des souris' < *chiț*.

Covițăesc 'crier, en parlant des pourceaux' < *coviț*.

Găsăesc 'crier, en parlant des oies' < *gās*.
Grohăesc 'grognier' < *groh*.
Hămăesc 'japper' < *ham*.
Măcăesc 'crier, en parlant des canards' < *mac*.
Mīorlăesc 'miauler' < *mīorlatū*.
Ocăcăesc 'coasser' < *oacaca*.

A VOIRBI FĂRĂ ROST.

Hondrăesc (Şez. III 16) < *handra* 'fără treabă, degeaba'.
Lehăesc < *leh*.
Līorbăesc < *līoarbă*.

A *brumăi* == a bate *bruma* (Pamf. Agr.).

VARIANTĂ.

eă.

Extrasă din verbe ca *plescăesc*, **piscăesc* (v. mai jos).
 Megl. *chiŝcăesc* 'éternuer' < bulg. *kiham*.

Originea : *a* (G. Pascu), —formează durative și interative.
 introdus prin :

Chihăesc < bulg. *kiham* 'éternuer'.
Nădăesc 'espérer' < bulg. *nadeaŭa*.
Plescăesc < bulg. *pleaskam* 'claquer, battre des mains'.
Scirŝăesc = bulg. *kârŝam*.
 Megl. *alăes* 'tâter, palper' < bulg. *halam*.
Mucăes 'mugir, beugler' < bulg. *mukam*.
Pisăes 'écriture' < bulg. *pisa*.
Ricăes 'mugir' < bulg. *rikam*, vsl. *rika*.
Tăes 'se cacher, se dérober' < bulg. *taŭa se*.

Molŝăesc = megl. *mălvăes*.

Fenomene de Analogie.

Sufixul *ă* s'a substituit lui *u* în :

Pipăesc 'tâter, palper' < **pipuesc* = bulg. *opipvam*.

Sufixul *u* s'a substituit lui *ă* în :

Piscuesc 'piauler, piailler, criailier' < **piscăesc* = bulg. *piskum*.

Pomăzuesc 'oindre, sacrer' < bulg. *pomazvam*.

ĂN.

Observație. — Dr. mr.

Funcțiunea.

DURATIVE.

Bodoğănesc 'grommeler'.

Clondănesc 'se disputer pour des riens' < *cĭoandă* 'dispute'.

Dondănesc 'grommeler' < *dond-*.

Zingănesc 'tinter, résonner' < *zang*; *zîng* (Șez. V 175).

Cârțănesc 'crier, en parl. d'une plume, d'une porte, d'une roue; craquer, en parl. d'un lit, d'une botte' (Mih.) — bulg. *kârțam*.

Plăscănescu 'plesnesc' (Pap. S.) — bulg. *plaskam* 'claquer, battre des mains; souffleter'.

Originea : Desvoltat din *n* prin epenteza lui *ă* între radicalul verbului și sufix, după cum se poate vedeă din *șicnesc* = *șăcănesc* < *șac* (G. Pascu).

N.

Observație. — Dr. megl.

Funcțiunea.

UN ZGOMOT.

Cĭocănesc, megl. *cĭucnesc* < *cĭoc*.

Foșnesc < *foș*.

Pocnesc < *poc*.

Megl. *șucnes* 'sucer' < *șuc-*, *cĭoc-*, cf. mr. *șucuescu* idem (Pap. Megl.), apoi *čoč*, *čuč*, cerut de limbi romanice (Meyer-Lübke, 2452).

Megl. *gușnes* 'taū de gît' < *gușă* 'gît'.

Originea : *n* (A. Philippide, Pr. 155), — arată posibilitatea și perfectivitatea, introdus prin :

Crĭcnesc întreb. cu negație 'ne dire mot' — srb. *krknu*.

Duhnesc < vsl. *dŭhnon*, srb. *dahnu*.

Plesnesc < vsl. *plesnon* 'plaudere'.
Poticnesc < vsl. *potiknon* 'impingere'.
Răcnesc < vsl. *riknon* 'rugire'.

Megl. de sigur de origine bulgară :

Ciulnes 'jeter, rejeter'.

Crăşnes = dr. *scrişnesc* 'grincer'.

Cuenes 'pousser, croître'.

Lăpnes 'bâfrer' — bulg. *lapam* 'bâfrer, dévorer; goimfrer; hap-
per'.

Prălnes = *prăes* 'zbor; voler'.

U.

Observație. — Dr. mr. megl.

Funcțiunea.

A FACE ÎN FORMA PRIMITIVULUI.

Arcuesc < *arc*.

Ghemuesc < *ghem*.

Şerpuesc < *şerpe*.

Puscuescu 'a se face ca oțetul, a se înăcri' (Dal.) < *puscă* 'oțet'.

A FACE LUCRUL INDICAT PRIN PRIMITIV.

Mrejuesc = fac *mreață* (Codin, 51).

Împăciuesc < *pace*.

Păcătuiesc, megl. *picătuiesc* < *păcat*, *picat*.

Păsuiesc pe cineva < *pas*.

Plănuiesc < *plan*.

Preşuiesc < *preş*.

Lîrguescu 'lărgesc' (Dal.) < *largu*.

Sclîvuiesc 'aduc în robie' (Dal.) < *sclav*.

A FACE O ACȚIUNE ASUPRA PRIMITIVULUI.

Gituesc < *gît*.

Guşuescu 'a tăia gîtul' (Dal.) < *guşă* 'gît'.

A LUCRĂ CU PRIMITIVUL.

Berduesc = cioplese cu *barda* (Grig.).

Drămuesc 'a cîntări și a socoti în dramuri' (Codin, 28) < *dromi*.

Mîeruesc = ung cu *mîere* (Păsc.).

Pîetruesc < *pîlătră*.

Șinuesc < *șină*.

Văruesc, megl. *vărues* < *var*.

Văluesc 'căptușesc cu vală' < *vală*.

Drăcuesc = dau pe cineva *la dracu* (Codin, 28).

Șiruesc 'taiu cu ferăstrăul' (Pap. S.) < *șară* 'ferăstrău'.

Clușuescu 'a zvîrli cu picioarele de dinapoi' (Dal.) < *cloșă* 'zvîrlitură cu picioarele de dinapoi a unui animal' (Dal.).

Mîntuescu, *mînduescu* 'gîndesc, cuget' (Pap. B.) < *mînti*, *mîndi*.

A PRINDE LUCRUL INDICAT DE PRIMITIV.

Pescuiesc < *pescu* 'pește' (mr.).

A DA CUIVA CEVA.

Cînuiesc 'a ospăta pe cineva' (Codin, 16) < *cină*.

Căpăluiesc < *capăt*.

Țișuescu 'dau pruncului să sugă' (Dal.) < *șifă*.

Gîruiiesc 'îngăduiesc : cel cuminte gîruieste, iar cel prost trage nădejde' (Șez. II 229) < *jur*.

A PREVEDEA CU LUCRUL INDICAT DE PRIMITIV.

Țingluescu 'a închiuga' (Dal.) < *ținglă*.

A APUCĂ PE CINEVA DE LUCRUL INDICAT DE PRIMITIV.

Păruiesc < *păr*.

Gîluiesc < *gîl*.

A LOVI CU PRIMITIVUL.

Pălmucsc < *palmă*.

A POSEDĂ PRIMITIVUL.

Fricuescu 'a se speria' (Dal.) < *frică*.

A EXTRAGE PRIMITIVUL.

Lăptuescu 'mulg' (Dal.) < *lapți*.

A DEVENI.

Griboescu 'devin cărunț, sur' (Dal.) < *griv*.

Surduescu 'devin surd, asurzesc' (Dal.) < *surdu*.

Vremuește 'a fi vreme rea, ploae sau ninsoare' (Șez. V 172) < *vreme*.

Ghinuescu 'a întreba și răspunde de sănătate' (Dal.) < *ghini* 'bine', cf. l'dzișū *ghini-viñiră* = l-am salutat (Dal.), dr. *a-și da binețe*.

Mi *căduescu* (Pap.B.) = mi *căduescu* (Pap.B.) 's'etonner, s'émervueillir', bulg. *čudīa se*.

Originea : *-uv, -ov* (A. Philippide, Pr. 155), introdus prin : *Dăruesc* 'donner, faire présent de' < bulg. *darovam*.

Lecuesc 'médicamentier, soigner, traiter' < bulg. *leakuvam*.

Tilcuesc 'interpréter, commenter, expliquer' < bulg. *tălkuvam*.

Tirguesc 'marchander' < bulg. *tărguvam*.

Trebuesc 'être nécessaire, falloir' < bulg. *treabvam*.

SUFIXELE DE ORIGINE BULGARĂ.

SUFIXELE SUBSTANTIVALE.

Ce (-'če).

Observație. -- Există numai în dial. megl. și pare a se fi confundat uneori cu *-cū*.

Funcțiunea.

UN SINGUR DERIVAT.

Lunce 'nume de boi fătăt Lunī' < *lunī*.

Originea : bulg. *-če*, diminutiv (G. Pascu), introdus prin : *Copce* 'agrafe' < bulg. *kopče*.

Donci sg. și pl. 'izmene pentru copii' (Dal.)—*don* pl. *donuri* 'izmene'.

Cupilcŭ 'bâtard, enfant naturel' (Dal.) < bulg. *kopelĕc* (atestat la Miklosich, 191).

Vrapcŭ 'moineau' (Dal.) < bulg. *vrabĕc* 'passereau, jeune moineau'.

Beratce adv. 'ca la *Berat*' (Mih.).

Pentru sufixul bulg. *-ĕc* cf. următoarele exemple adunate din Markov : *biĕc* 'petit taureau' < *bik* 'taureau', *bivolĕc* 'jeune buffle' < *bivol* 'buffle', *konĕc* 'petit cheval' < *kon* 'cheval', *garvanĕc* 'petit corbeau' < *garvan* 'corbeau', *vâlĕc* 'jeune loup, louveteau' < *vâlk* 'loup', *ĕcrepĕc* 'petit tesson' < *ĕrep* 'tesson', *kožuhĕc* = dim. dela *kožuh* 'pelisse, fourrure', *korabĕc* 'petit navire' < *korab* 'navire', *dripelĕc* = dim. dela *dripel* 'chiffon, lambeau, haillon, guenille, loque', *panerĕc* 'petit panier' < *paner* 'panier', *petacĕ* = dim. dela *petak* 'pièce de cinq centimes'.

Sufixul *-ĕc* este un sufix compus, v. Miklosich, 190—192.

CIU (-'ĕu).

Observație. — Există numai în dial. megl.

Funcțiunea.

NUME DE FIINȚE MASCULINE.

Un nume propriu de animale.

Murgŭ n. de cîmŭ < *murg* 1. 'murg', 2. 'nume de animale'.

Bircŭ = *biru*, *bircu* 'drăgușă, despre copii' (Mih.), alb. *bir* 'fils'.

Originea : bulg. *-ĕo*, formează masculine (G. Pascu), introdus prin :

Mărcŭ n. de cânc — *Mărca* n. de oi = bulg. *mrák* 'obscur, sombre, à propos de la couleur'.

ĭercŭ n. de bou, dr. *mĭerca* n. de vaci (Pop. 55 b) — srb. *mrk* 'noir', cf. dr. *mĭerculea* n. de vaci (Pop. 55 b.) < srb. *mrkulla* 'vacca nigra'.

Slipcŭ 'bodirlașul, o pasăre de apă' (Mih.).

Exemple bulg. pentru -*če* aduce Weigand, Bulg. Gr. 62. Adaug din Markov : *sleapčo* s. 'aveugle' < *sleap* a. 'aveugle'.

ICICĂ (-*ičká*).

Observație. – Sufixul se găsește numai în dial. megl. – Precedat de *ș*, *i* se schimbă în *o*.

Funcțiunea.

DIMINUTIVE.

Cămișoică 'cămeșuță' < *cămeșă*.
Țicuriică 'farmăturică' < *Țicură* 'farmătură'.
Răpicică 'pătrăciică' < *ropă* 'piatră'
Spricică = mică *aspră* 'ban'.

FEMININE DELA MASCULIN.

Ampiralicică 'împărăteasă' < *ampiral*.

Originea : bulg. -*ička* (G. Pascu), introdus prin :
Stumnicică 'petite cruche' < bulg. *stomnička*.

Genul și Pluralul.

Cuvintele în -*icică* sunt feminine. Pl. nu este atestat.

SUFIXELE SUBSTANTIVALE-ADIECTIVALE.

UCICĂ (-*účká*).

Observație. – Există numai în dial. nr. și megl.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

Diminutive propriu zise.

Călivucică (Pap.B.) < *călivă* 'chaumière'.

Diminutive alintătoare.

Mul'arucică (megl.) < *mul'ari*, cf. dr. *muerușcă*.

Originea : bulg. *-učka*, cf. *kokučka, kokička* 'noyau' (G. Pascu).
Mul'ăruțe 'mueratic' (megl.) < *mul'ari*. cf. mr. *mul'irușcă* 'de femee' (Pap.B.) pare curios.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-učică* sunt feminine. — Pluralul lor nu este atestat.

SUFIXELE ADIECTIVALE.

ĂCICĂ (*-účká*).

Observație. — Există numai în megl.

Funcțiunea.

FEIUL.

Furlină *custandinacică* 'galbăn de al lui *Constantin*, galbăn austriac'.

Plicacică 'oac aplecătoare' < *aplec*.

Originea : bulg. *-ačka*, fem. dela *-ač* (G. Pascu), introdus prin :

Dănacică 'vițică de un an' — *dănac* 'vițel de un an' = bulg. *danak, danače* 'veau, taurillon'.

SUFIXELE ADVERBIALE.

TA (*-ta*).

ADVERBE DE TIMP ÎN MEGL.

Dimneșata (sub *mșinista*) = *dimneșa* 'dimineața'.

Marșata = *marșa, marși* 'Marți'.

Mșontizăta (Pap. Megl. 164) = *mșontiza* 'le lendemain' (Glos.).

Originea : bulg. *-ta* (G. Pascu).

CAPITOLUL IV.

UN SUFIX DE ORIGINE ALBANEZĂ.

ĂZ (-'âz).

Observație. — Dr. mr. — Fem. -ăză. -- Mr. -ăz, -îz, -uz. — Dr. și -ez.

Funcțiunea.

ADIECTIVE.

DIMINUTIVE.

Mușiticăz 'frumușel' (Dal.) < *mușitic* 'frumușel' (Dal.).

Nichicăză 'olecuță, puțintel' (Mih.) < *nichică* (Mih.), *năchică* Dal. sub *chică* 'oleacă, puțin', prop. zis 'un pic'.

Niheamăză 'puțintel' (Capidan, 76) < *niheamă* 'puțin', de unde și *himțic* 'puțintel' (Dal.).

Ńicuz (Mih. Pap.B. Dal.), *Ńicăză* (Obed.) 'mititel, mititică' < *Ńic* 'mic'. — Dal. și *Ńiczu*.

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

Nume comune.

Tocăză 'casetă de munițiuni' (Mih.) < dr. *loc* 'étui, găine'.

Nume de animale.

Cinteză 'pinson' < *cint-*.

Pupăză (dr. com.), *pupeză* (Bibicescu, Poez. Pop. 377), mr. *pupuză* (Dal.) < lat. **pupa* = *upupa*, cf. it. dial. *poppa*, fr. dial. *poupou*, megl. *pupcă*. — alb. *pupázâ* (Christophorides).

Nume de plante.

Coacăz (dr. mr.) 'grosciller', *coacăză* (dr. mr.) 'groscille'—lat. *coccum*, vgr. *κόκκος*, alb. *kok* 'baie, fruit'.—alb. *kokazá* 'bombons'.

Originea: -*ázá*, introdus prin :
Şcirtiză 'caille' (Pap. S.) < alb. *şkurtázá*.

CAPITOLUL V.

SUFIXELE DE ORIGINE NEOGREACĂ.

SUFIXELE SUBSTANTIVALE.

ADĂ (-*adă*).

Observație. — Mr. — Și -*adă*.

Funcțiunea.

UN SUBSTANTIV FEMININ.

Virginadă (Dal.), *virginadă* (Pap.B.) 'vierge' = *virgină* (Dal.).

Originea : -*άδα* (Capidan, 11), introdus prin :

Aγriadă Bot. 'chiendent' (Dal.) < *ἀγριαδά*.

Filadă 'carnet' (Mih.) < *φιλιάδα*.

Nustimadă 'plaisir, goût' < *νουστιμάδα*.

Zărcadă (Pap.B.), *zircadă* (Dal.) 'chevreuil' < *ζορκαδά*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în -*adă* sunt feminine, pl. -*ade*.

ARȚIŢO (-*arțio*).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

COLECTIVE.

Fitarțio 'mulțime, cîrd de fete' (Dal.) < *feită*.

LOCUINȚA DESTINATĂ UNEI COLECTIVITĂȚI.

Purcar-țio 'porcherie, étable à porcs' (Dal.) < *porc*.

LOCUL UNDE SE FABRICĂ CEVA.

Tabacur-țio 'tanuierie' (Dal.) < turc. *tabbak* 'tanneur'.

Originea: -*țio* (G. Pascu), introdus prin :

Castanur-țio 'châtaignerie' (Dal.) < **καστανουργείο* = *καστανόφυ.*

Chiramar-țio 'tuilerie' (Dal.) < **κεραμοουργείο* = *κεραμείο*, cf. *κεραμουργός* 'tuilier'.

Pulamar-țio 'bordel' (Dal.) — *ποτομαραείο*.

Pentru *purcar-țio* cf. *γουρσομαραείο* 'étable à porcs' < *γουρσοί* 'porc'.

Genul și Flexiunea.

Substantivele în -*țio* sunt masculine și fac pl. în -*iazi*.

Ă (-ă').

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

NOMINA AGENTIS.

Amiră 'empereur' (Dal.) < turc. *amir*, ngr. *ἀμράς*.

Gindărmă(ă) 'gendarme' < it. *gendarme*.

Originea: -*ă* (G. Pascu), introdus prin :

Amiță, pl. -*adzi*, 'charretier' (Dal.) < *ἀμαξίας* pl. *ἀμαξιάδες*.

Sămără, *sumără* 'faiseur de bâts' (Pap.B.) < *σαμαράς* pl. *σαμαράδες*.

Genul și Flexiunea.

Substantivele în -*ă* sunt masculine și fac pl. în -*adzi*.

ΕΑΨΆ (-εάΨά).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

Abstracte.

Pifireaiă 'descărcătură de puști, salvă de puști' (Dal.) < turc. *palir-palir* 'imite unele acțiuni prompte et tumultueuse,' cf. și *palirdi* 'bruit tumultueux'.

Concrete.

OBIECTUL.

Liseaiă 'ușă la o tirlă făcută din nucle, împletitură de nucle' (Dal.) < *leasă*.

Mizeaiă 'cosmetic cu care femeile își înnegresc părul' (Dal.) < turc. *mazi* 'noix de galle'.

LOCUL UNDE SE FABRICĂ CEVA.

Ghizireaiă 'locul la stână unde se fierbe zărul pentru a se scoate urda' (Dal.) < alb. *gizar* 'ajutorul celui care face brânză'.

Pipiriataiă 'poivron' (Dal. sub *piperea*) < bulg. *pipër* 'poivre, poivrier', ngr. *πιπεριά* 'poivrier'.

Piștireaia 1. 'antre, grotte, caverne', 2. 'grand rocher' (Pap. B. Dal.) < bulg. *peștera*, *peșterea* 1. ngr. *πιστέρι*, *πιστεριά* 1 (G. Meyer, Ngr. St. II 44), *πιστοριά* 'précipice, rocher' (G. Meyer, Ngr. St. III 82).

SUFIXE COMPUSE.

-ireaiă (= -ar + -eaiă).

Ghîustireaiă 'coup de main sur la nuque' (Dal.) = *ghîustă* idem (Dal.), alb. *grust* idem < bulg. *grăst* 'le creux dela main, poignée'.

Sulfireaiă 'centaine' (Dal.) = *sută*.

Originea : -ia (G. Pascu), introdus prin :

Arimiθeaiă pl. -ei 'șirag de usturoi, de ceapă' (Dal.) < ἄρμ. θ: ἄ 'rangée, file, chapelet d'oignons'.

Azvistireaṭṭā pl. -ei 'locul unde se face var, varniță' < *ἀσβήσταριᾶ / ἀσβήστος, ἀσβήστη 'vai', de unde *azvesti* 'var' (Pap. B.), *azvistar* 'negustor sau fabricant de var' (Dal.).

Biducḷaṭṭā pl. -ei 'pică la trîntă' (Dal.) < *πεδογλήᾶ = πεδογ- / γλωρᾶ.

Clivilīreaṭṭā 'raisin de treille' (Dal.) < κληματαριᾶ.

Cundicheī s. f. pl. 'lovituri cu patul puștii' (Dal. sub *cunduchīṭṭā*) < κυρταριᾶ.

Cundil'aṭṭā pl. -ei 'signature' (Dal.) < κυδοῖᾶ.

Filureaṭṭā pl. -ei 'tilleul' (Dal.) < φλόουριᾶ.

Pișleaṭṭā 'culière' (Dal.) < πιτσιᾶ.

Tigiṭṭaṭṭā pl. -ei 'carne de porc friptă' (Dal.) < τηγναᾶ 'une poêlée'.

Trandafḷaṭṭā 'rosier, rose' < τριανταφοῖᾶ.

Ucheaṭṭā pl. -eai 'vipère' (Dal.) < ὄχιᾶ.

Zvircăreaṭṭā 'coup de main sur la nuque' (Dal.) < ζβερζλήᾶ (G. Meyer, Ngr. St. II 66).

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în -eaṭṭā a trecut :

Sireaṭṭā 'file, ligne, suite, continuation' (Dal.) < ture. *sira*, ngr. *σειρά*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în -eaṭṭā sunt feminine și fac pl. -ei, -ei.

ÎAZMĂ (-iāzmā).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

UN SUBSTANTIV ABSTRACT.

Murghīazmā 'crepuscule' (Dal.) < (a)murgu 'sombre'.

Originea : -ιασμα (G. Pascu), introdus prin :

Ghīazmā 'cau bénite' (meql.) < ᾗγιασμα.

ICHE (-ike).

Observație. — Mr.**Funcțiunea.****Abstracte.***Slutichă* 'sluțenie' (Dal.) < *slut*.*Bitichă* 'combat, bataille' (Dal. sub *alcadziri*) < *bat*. — Obcd. dă *bătic*.**Originea:** -ικι, -ήκι (G. Pascu), introdus prin :*Pilichă* 'pédale' (Dal.) < *πηχίκι*.*Sihăricl'ă* 1. 'récompense qu'on donne à celui qui apporte une bonne nouvelle' (Mih.), *sihăriche* (Pap.B.), *sihărichă* (Dal.) 2. 'bonne nouvelle' < *συγχαίματα*. *συγχαίματα* 1.

IE (-iie).

Observație. — Mr.**Funcțiunea.****Concrete.**

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Căpie 'chef' (Pap.B.) < *cap*.

OBIECTUL FĂCUT DIN PRIMITIV.

Pirgurie (Mih.), *pirguriă* (Dal.) 'viță înălțată pe haragi în formă de boltă, raisin de treille' < *pergură* (Mih.), *pergură* (Dal.) = lat. *pergula* 'treille', de unde și it. *pergola*, friul. *piergule*, *piargule*, ngr. *πέργουλο*, *περγουλά* (G. Meyer, Ngr. St. III 53), alb. *përgulá*.

COLECTIVE.

Gl'indurie (Dal.) < *gl'indură*.

LOCUL PE CARE SE AFLĂ O COLECTIVATĂ DE PLANTE.

Bumbăchiă 'lieu planté de coton' (Dal.) < *bumbac*.

NUME DE ȚĂRI.

- Arbinășia* 'Albanie' (Mih.) < *Arbines* pl. -*esl* 'Albanais' (Mih.).
Maglăria 'Hongrie' (Mih.) < *Maglar* 'Hongrois' = ture. *mağar*.
Misirie 'Égypte' (Pap.S.) < ture. *Missir* idem.
Nimșia 'Autriche' (Mih.) < *Neamș* 'Autrichien, Allemand' (Mih.)
 = bulg. *neamet*.

Abstracte.

Derivate dela substantive.

- Lugurie* (Mih. Pap.B.), *lugrie* (Pap.B.), *luțurie* (Obcd.),
luțuriă, *luțriă* (Dal.) = *lucuru* 'lucru' (Mih.).
Pîrie 'frică' (Dal.) < lat. *panore*?

Derivate dela verbe.

- Bitie* 'combat, bataille ; altercation' (Dal.) < *bat*.

VARIANTĂ.

-urie.

Din *lugurie*, *pirgurie*, *gl'indurie* s'a extras *-urie*, cu care s'a derivat :

- Drăcurie* (Pap.B.), *dricuriă* (Dal.) 'drăcie' < *drac*.

SUFIXE COMPUSE.

-ărie (= -ar + -ie).

- Amirărie* 'împărăție' (Obcd.) < ture. *amir*.
Văcărie 'troupeau de vaches' (Pap.B.) < *vacă*.

Originea : -*ia* (Capidan, 55), introdus prin :

- Ađininiă* 'slăbiciune fizică și morală' (Dal.) < *ἀδυναμία*.
Ațripniă 'insomnie, veghere' (Dal.) < *ἀγρυπνία*.
Andrșiă 'revoluție, răscoulă' (Dal.) < *ἀνταρσία*.
Apuriă 'ciudă, uimire' (Dal.) < *ἀπορία*.
Cupriă (Dal.), *coprăie* (Pap.S.) 'gunoii' < *κοπρία*.
Filantropie (Dal.) < *φιλανθρωπία*.

- Filuliñiã* 'ambiiie, gelozie, emulație' (Dal.) < φιλοτιμία.
Furliã 'sarcinã, povarã, încãrcãturã' (Dal.) < φορτίον. pl. φορτία.
Irbie 'pustiul, deșert' (Dal.) < έρημία.
Isturie 'istorie, istorioarã' (Dal.) < ιστορία.
Lãmbie 'flacãrã strãlucitoare' (Pap.B.) < *λαμπία < λάμπω 'bril-
 ler, luire'.
Mițiriã 'mîncare, bucate' (Dal.) < μαγειρία.
Mirtiriã 'mãrturie' (Dal.) < μάρτυρία.
Murmuniã 'cele 12 zile ale lui August, pe cari pãstorii le ob-
 servã, și dupã acestea deduc cum are sã fie timpul pentru cele
 12 luni, bun ori rãu' (Dal.) < μοίρα 'destin, sort' + έρμηνεία 'inter-
 prãtation', έρμηνεία 'conseil'.
Nuliã 'umiditate, igrasie' (Dal.) < νοτία.
Sirmiã 'un fel de influențã' (Dal.) < *συρμία = συρμός.
Turchie 'Turcia' (Pap.B.) < Τουρκία.
Đãmãlurcie 'miracol, minune' (Pap.B.) < θαυματουργία.
Vurgãrie 'Bulgaria' (Pap.B.) < βοσργαρία.
Xinilie 'strãinãtate' (Pap.B.) < ξενιτσία.
Zivriã 'înceleciune la joc' (Dal.) < ζαβία 'sottise, folie'.
Pupãdiã 'preuteasã, (međl.) < παπαδιά.

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în -ie au trecut :

- Arnie* 'pilã' (Dal.) < άρνί.
Cupie 'turmã' (Dal. Pap.S.) < κοπή (Aravant).
Culiã (Dal.) < κοτί.
Filiã 'felie, bucatã' (Dal.) < φελί.
Furñiã 'cauzã, motiv' (Dal.) < άφορμή.
γiliã 'sticlã' (Dal.) < γυαλί.
Hîrçiã, hîrçiã 'zori de ziuã' (Dal.) < χαράχί.
Huliã 'fiere' (Dal.) < χολί.
Huniã 'pîlmie' (Dal.) < χουνί.
Iniã 'fierul plugului' (Dal.) < άννί.
Ipuhiã 'epocã, ocazie' (Dal.) < έποχή.
Limîrçiã 'lãcomie' (Dal.) < λαμαργία.
Lãrdiã 'slãninã' (Dal.) < λαρδί.
Luçii (Dal.), *lughie* (Pap.B.) 'fel, chip' < λογή.
Mîmiã 'moașã, sage-femme' (Dal.) < μαμμή (Thumb) = μύμη.
Nisiã 'insulã' (Dal.) < νισί.

Pîlnie 'iesle' (Dal.) < παγή.

Purii 'piatră poroasă' (Dal.) < πορρί.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-ie* sunt feminine și fac la pl. *-îi*.

ISC (*-isk*).

Observație. — nr.

Funcțiunea.

UN DIMINUTIV.

Muriști s. f. pl. 'ruines' (Mih.) < mur 'mur' (Dal.).

Originea: *-ισκος* (G. Pascu), introdus prin :

Ciniscu 'don' (Dal.) < *καπίσκυ*.

IR (*-ir*).

Observație. — Megl.

Funcțiunea.

NOMEN INSTRUMENTI.

Cîuculir s. et. 'petit marteau' (megl.) < *cîuculescu* 'frapper' (Dal. Pap.B.), *cîocul* 'choc' (Pap.B.).

Originea: *-ήρι(ον)* (G. Pascu), introdus prin :

Clîdîflir 'serpe, serpette' (Dal.) < *κλαδευτήρι*.

Clundir 'clondir' (megl.) < *κλοντήρι, κρουοντήρι* 'vase de terre, cruche'.

IRĂ (*-iră*).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

UN DERIVAT.

Scîntăliădră 'étincelle' (Pap.B.) = *scîntcal'e*, cf. ngr. Epir *σκαντζιδήρα* (Aravant.).

Originea : -ήθρα (G. Pascu), introdus prin :
Culinviðrã 'cristelnișã' (Dal.) < κολομβήθρα.
Mizitrã 'urdã' (Mih.) < μωζήθρα (Aravant.).

Observație.

Unele derivate neogrece în -ήθρα au și variante în -ίδρα astfel :
 μολιβήθρα și μολιβίδρα 'lumignon', ξυλίθρα, ξυλίδρα și ξυλίδα 'oseille'.
 Cuvântul κωκκαλήθρα a trecut în alb. sub ambele forme *kajka-*
liðrã și *kajkaliðe* (G. Meyer, Alb. St. V. 81).

În mr. întâlnim : *diðtilide* 'degetar' (Mih.) < θακτυλήθρα 'dè à
 coudre', θακτυλίði, θαχτυλίði ('Thumb) 'bague'.

Ca derivat mr. ar puteã fi considerat *mãscãlidã* 'persoanã care
 nu e îmbrãcatã ca toatã lumea' (Mih.) < *mãscãrã* 'nerușinat'
 (Mih.) — ngr. μασκαρãς, ture. *maskhara* 'bouffon, mascarou'.

Cuvântul *fuscãliðrã* 'beșică ce se ridicã când apa e agitatã'
 (Dal.) < φουσκαλίða.

IŪ (-iŭ).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

COLECTIVE.

Collective relative.

Limniŭ 'mulțime de lemne' (Dal.) < *lemni*.

Striñiŭ 'mulțime de hañe' (Dal.) < *straiñu*.

Collective absolute.

Armniŭ 'Romñimea' (Pap.B.) < *Armñn*.

LOCUL PE CARE SE AFLĂ O COLECTIVITATE DE PLANTE.

Pil'uriŭ 'loc plin de mărãcinŭ, spinŭ' (Dal.) < *pl'ur* 'spin, mărãcine' (Dal.).

Originea : -ίο, -ειον (G. Pascu), introdus prin :

Pirñiriŭ 'lieu planté d'yeuses' (Dal.) < *πριναριο, *πουρναριο <
 πρινάρι, πουρνάρι 'yeuse', de unde și mr. *plrnar* (Dal.).

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în *-iñ* au trecut :

Apuchiñ 'éloignement' (Dal.) < ἀποχί.

Iasimiñ 'jasmin' (Obed.) < ἰαζαμί.

Maðiliñ 'secular' (Mih.) < μαθητή.

Ziliñ 'gelozie, invidie' (Pap. B. Dal.) < **ziliu*, *ζήλον = ζήλος cf. varianta *zilie* (Dal.) < ζήλος.

Genul și Pluralul.

Colectivicele sunt masculine și se întrebuițează numai la sg.
— *Apuchiñ*, *ziliñ* sunt eterogene, pl. *-urī*; *maðiliñ* este masculin, pl. *maðiliñadzi*; — *iasimiñ* este masc.

IZMĂ (-'izmá).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

UN ABSTRACT.

Asparismă (Obed.), *asparizmă* (Dal.) 'épouvante' < *asparu* 's'effrayer'.

UN CONCRET.

Nimusorizmă 'monceau de neige' (Dal.) < *ninsoare*.

Originea: *-ismă* (Capidan, 65), introdus prin :

Arhizmă 'commencement' (Pap. S.) < ἀρχισμα.

Artirismă 'surabondance' (Mih.) < ἀρτήρισμα.

ñurizmă (Dal.), *añurizmă* (Pap. B.) 'odeur' < μύρισμα 'l'action de sentir ou de flairer'.

Stolismă 'ornement, parure' (Mih.) < στόλισμα.

Zvorizmă 'force' (Dal.) < βρόρισμα 'bruissement'.

Lunizmă 'aluviune ce se face pe margina unei ape când se abate din albica sa' (Dal.) este obscur.

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în *-izmă* a trecut :

Stihismă 'pari' (Mih.) < στήριμα.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-izmă* sunt feminine și fac pl. în *-i*, afară de *nimusorizmă* pl. *nimusorizmalı*.

IRIŪ (*-îrîŭ*).

Observație.—Mr.—Intr'un exemplu *î* s'a prefăcut în *u*.

Funcțiunea.

COLECTIVE.

Derivate dela substantive.

Cîlîriŭ 'mulțime de caî' (Dal.) < *cal*.

Cîprîriŭ 'mulțime de capre' (Dal.) < *capră*.

Victîriŭ 'mulțime de vaci, troupeau de vaches' (Dal.) < *vacă*.

Strîŭiriŭ 'mulțime de haîne' (Dal.) < *strănu*.

Derivate dela adieective.

Stîrpurîŭ 'troupeau de brebis stériles' (Dal.) < *sterpu*.

AUGMENTATIVE

Pulpîriŭ = *pulpă mare* (Dal.).

O CANTITATE MARE.

Lîplîriŭ = *lapte mult* (Dal.).

Originea: *-αρ(ε)τό* (G. Pascu).—Sufixul formează un dublet cu *-αρίό*.

γίvrîriŭ 'lieu planté de charmes' (Dal.)—*γavru* 'charme' (Dal.) = *γάβρος* (G. Meyer, Ngr. St. II 24, 102), bulg. *gabâr*.

OANĂ (*-đáná*).

Observație.—Megl.

Funcțiunea.

FEMININE.

Nume comune.

Grăpcioană 'fossette de la nuque' (megl.) < **gropce* < *groapă*.

Nume de animale.

Cărticîţoană 'taupe' (megl.) = bulg. *kărţiŭa*.

Cucuşoană 'pou de volaille' (megl.) < bulg. *kokoşit* 'de poule, de volaille', cf. şi bulg. *kokoşniki* 'les poux de volaille'.

Nume de plante.

Grişoană 'groseille' (megl.) = dr. *agrişă*.

Lişicîţoană 'raisin noir' (megl.) – bulg. *lišičina* 'espèce de raisin comestible'.

Măndzoană 'nom d'une plante' (megl.) -- *mōndz* 'mînz'?

Originea: -ών (G. Pascu), introdus prin :

Arivoană 'cadeau de fiançailles' (Dal.) < ἀρραβώνα 'fiançailles'.

Cucoană (megl.), *cucouă* (Dal.) 'dame, madame' < κυκυώνα.

Culoană 'colonne, poteau' (Dal.) < κολώννα.

Lchoană (Pap. S.), *lihoană* (Dal.) 'accouchée' < λεχώνα.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-oană* sunt feminine și fac pl. în *-i* (=dr. *-e*).

OPLU (*-óplu*).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

DIMINUTIVE.

Un diminutiv propriu zis.

Țirboplu 'jeune cerf' (Dal.) < *țerb*.

Ursoplu n. de familie (Pap. B.), prop. dit. 'jeune ours' < *ursu*.

Un diminutiv alintător.

Gîunoplu (Dal.) = *gîone* 'jeune, vaillant'.

Originea: -όπουλον (G. Pascu).

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-oplu* sunt masculine.

SĂ (-'să).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

UN SUBSTANTIV FEMININ.

Dracsă 'drăcoaică' (Dal.) < *drac*.

Originea: -'ισσα (Capidan, 58), introdus prin :

Arapsă 1. 'Nègresse', 2. Zool. 'pasăre din familia privighetorilor de culoare negricioasă' (Dal.) < ἀράπισσα 1.

Hunumsă 'femme turque' (Dal.) — γανόβρισσα (Acest cuvânt ngr. este atestat la G. Meyer, Alb. Wört. sub *anâm*).

Mastorsă 'femme habile (Pap.B.) < μαστόρισσα 'maîtresse, ouvrière, femme habile'.

Genul și Pluralul.

Substantivele în -să sunt feminine, pl. -i.

ULI (-'tli).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

UN SINGUR DERIVAT.

Pățuli 'Picală' (Pap.B.) < *pățăscu*.

Originea: -οβλι (G. Pascu).

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în -uli a trecut :

Mixuli 'produsul oilor în lapte' (Dal.) < turc. *mahsul* 'produs', de unde și ngr. *μαξόβλι* 'produsul anual în lapte al oilor', alb. *mahsul* 'produsul unui imobil, unui copac, etc.'.

SUFIXELE ADIECTIVALE.

ALIC (-*alik*).

Observație. — Megl.

Funcțiunea.

UN DERIVAT.

Mulăjal 'taciturne' (megl.) < *mul*.

Originea: -άλικος (G. Pascu).

IAR (-*iâr*).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

CONȚINUTUL.

Gigiâlar 'găunos, poros, zbîrcit, cu pete pe față' (Dal.) < *goyon* (dr.) 'umflătură'.

Cipriciâr 'capricieux' (Dal.) < *cipriciû* 'caprice' (Dal.)

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Bibîlar 'bîrfitor, flecar, limbut' (Dal.) < *bibîlescu* 'trăncănesc, flecăresc' (Dal.).

Gudîlar 'căruia-i place dezmierdarea, complimentele' (Dal.) < *gădîl* (Pap.B.).

Plîîlar 'care tot plînge' (Dal.) < **plîngîlar* < *plîngu*.

Originea: -ιάρης, -ιάρης (G. Pascu), introdus prin :

Azvârîlar 'care se tăvăleşte pe jos, se spune mai ales despre copii' (Pap.B.) < *σβαρνιάρης* 'pers. care-și tîrîc haînele pe jos' (G. Meyer, Ngr. St. II 56).

Dicuîlaru (Mih.), *dieuîlar* 'mendiant' < *διακωνιάρης*.

Zîlar 'jaloux, envieux' (Pap.B.) < *ζηλιάρης*.

Pentru *plîîlar* cf. *πλεψιάρης* 'pleureur' < *πλάφα* 'plainte, larmes, lamentation'.

IARICU (-iárikú).

Observație. — Mr. megl. —Și -ieric, -iárcu, -arcu. — Fem. -arcă.

Funcțiunea.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Derivate dela verbe.

Gudil'arcu 'căruia-î place desmierdarea' (Dal.) < *gădil'u* (Mih.), *gădilu* (Mih.), *gădil* Pap. B.).

Pizucric 'batjocoritor' (Mih.) < *pizuesc* 'batjocoresc' (Mih.).

Zburȳiárcu 'vorbareț' (Dal.) < *zburăscu* 'vorbesc'.

Zgurȳiáric (Pap. B.), *zгурiáeric* (Mih.) 'scotocitor' < *zгурiáescu* 'scotocesc' (Mih. Pap. B.).

Jindáricu 'nărăvaș despre ca' (Dal.) < *jinduesc* 'nărăvesc' (Mih.).

Derivate dela adiective.

Acreárcu 'supărăcios, căruia nu-î place societatea' (Dal.) < *acru*.
Vișearcu 'vicioș' (Dal.) < it. *vizio*.

Derivate dela substantive.

Cípriceárcu 'capricieș' (Dal.) < *cípricu* (Dal.).

Cítriceárcu 'méchant, mauvais' (Dal.) < *cítrařá* 'malheur' (Dal.).

Inimárcu 'courageș, hardi' (Dal.) < *inimă* 'coeur'.

Nizeárcu 'capricieș' (Dal.) < *năzi* 'caprices' (Dal.) = turc. *naz*.

Udzarcă 'cu uger mare, despre vaci' (Dal.) < **udzítrarcă* < *udzíri* (Dal.).

Minghiúșarcă n. de capre, oi (megl.) mr. *mărdzilă* (Pap. Megl.) < *minghiúș* 'cerce' (Dal.).

POSESIUNEA UNEI CALITĂȚI.

Grøn șutarc 'un fel de grîu' (megl.) < *șuř* 'fără coarne, fără urechi' (megl.) 'fără păr' (Mih.).

CONȚINUTUL.

Duziárcu 'potrivit, grațios' (Dal.) < *duzeni* 'acord, potrivire' (Dal.) = turc. *düzen*.

Ucarcu 'de o ocă, care cîntărește o ocă' (Dal.) < *ucă, ocă* (Dal.).
Criminarcă 'cu eremene, pușcă' (megl.) < *crēmīni*.

Originea: -άρμος, -άρμος (G. Pascu) introdus prin :

Protaricū, potraricū, potralicū (Pap. S.), *prutarcu, purtaric* (Dal.)
 1. prim născut, 2. femeie și vită care naște prima dată < *πρωτά-
 ρμος / πρώτος, cf. πρωτέρα 'femme qui accouche pour la première fois'.

diplarcu 'îndoit, prea larg' (Dal.) < *διπλάρμος < διπλός double,
 διπλα pli, repli.

Lughiaric 'simpatic, prudent' (Mih.) < *λογιάρμος < λογή 'sorte,
 manière', λογάζω 'penser, juger'.

Aruzīarcu 'noduros' (Dal.) < ροζιάρμος (G. Meyer, Ngr. St.
 III 74).

Lișarcu 'turbat' (Dal.) < λισσιάρμος. — Pentru *ș + voc.* < *sī +*
voc. cf. *anácsu* 'nedemni' (Dal.) < ανάξιτος, *fașanó* 'fazan' (Dal.) <
 φασιανός, *ișa* adv. 'toemaî, just' (Mih.) < ἴσα, *mîșac* 'mijlociu'
 (Dal.) < πεπιασός.

Ngrīlarcu 'care se smoreăște, care se scâncește' (Dal.), *ngār-
 ŋericu* 'supărăcios, dificil, om căruia nu-i intri în voe' (Mih.) <
 γρουάρμος 'hargueux, querelleur, difficile, acariâtre' (din it. dial.
grigna).

Năpuderic, anapuderic 'îndărătnic, încăpățînat' (Mih.) < *ἀνα-
 ποδιάρμο = ἀνάποδος 'qui est à l'invers'

Zhīseric 'care face pagubă' (Mih.) < *ζημιωσιάρμος < ζημίσις
 'dommage, perte', de unde *zhīsesc* 'păgubesc' (Mih.), cf. și *ζημιάρης*
 'nuisible' < ζημία 'dommage, perte', ζημιώ 'nuire, léser'.

IC (-'ik)

Observație.—Mr. megl.—Sufixul apare mai des sub forma
 sincopată -(i)cu.

Funcțiunea.

Formează adiective a căror nuanță este greu de precizat.

Andornic 'care umblă separat, care trăește separat; răsleț'
 (Dal.), (*a*)*ndornic* 'svânturatic' (Pap.B.)—*durn* 'nebul, prost'
 (Pamfile, Joc. II, 171), *turlu* 'nebul, prost' (Dal.).

**Driptatic*, cf. adv. *driptatica* 'cu drept, pe drept' (Mih.) < *drip-
 tale*.

Serlic = *serlu* 'iute, nervos, tare' (Dal.) < turc. *serli*.

Abraşcu 'obraznic' (Dal.) < turc. *abraş* 'bigarré, bariolé' (cheval).
cf. dr. *abraş* 'rău'.

Bircu = *biru* 'drăguţă, termin de desmierdare' (Mih.) = alb. *bir* 'fils', pl. *bil* 'fils, enfants'.

Boşcu 'indolent, nepăsător, nepregătit' (Dal.) < turc. *boş* 'vain, vide, inutile, futile; oisif, desœuvré, divorcé', de unde şi ngr. *πρόσοδος* 'vide, vain, futile, inutile, superflu' (Thumb).

Culcu = *cul* 'roşietic, despre părul animalelor' (Dal.) < turc. *kula* 'roux, couleur rousse', *kula at* 'cheval bai', de unde şi ngr. *κόλλας* 'cheval pie'.

Micuzancu (Dal.) = *micuzan* (Pap. B.) 'micuţ, mititel'.

Sirbescu 'nervos, vioiu, sprinten, ager' (Dal.) < turc. *serbes* 'liber, de capul lui'.

Şişcu 'trappu' (Mih.) < turc. *şiş* 'enflé, gonflé'.

Zăifcu (Pap. B.), *zâifcu* (Dal.) 'qui a une indisposition, malade' < turc. *zâif* 'faible, maigre'.

**Zorcu*, cf. adv. *zorca* 'cu forţa' (Dal.) < turc. *zor* 'force, violence'.

Megl. *utcu* 'sol' < **hulicu* < *hul* idem (Dal.) = alb. *hul*, de unde şi ngr. *κόλλας*.

Forma originară şi sincopată se găseşte în :

Alic şi *alcu* 'écarlate' (Dal.) < turc. *al* 'rouge', de unde şi ngr. *κόλλας*.

Originea : -'ιζος (G. Pascu), introdus prin :

Moric, *morcu* 'purpurin' (Dal.) < *μύριζος* 'purpurin, violet très foncé'.

În *-ic* se termină şi câteva substantive, ale căror radicale sunt ngr. :

Chendic 'lână bătută, stogoşă' (Dal.) < *χεντώ* 'piquer, aiguillonner, broder', cf. *chîndimă* 'broderie' (Mih.) < *χέντημα*.

Pîndânică = *pîndână* 'foae de arbori întrebuinţată pentru tămăduirea rănilor şi hubelor' (Mih.), prob. *pîndînică* 'patlagină; plantain' (Dal.) < *πεντάνευρον* 'plantain'.

Îndzifcu = *îndzif* 'jujube' (mr., Pag. Megl. sub *sirc*) = *εζίντζιφον*.

Lucânic, *lucangu* 'cârnaş' (Dal.) < *λουγκάνιον*.

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în *-ic* a trecut :
Nipirlică 'vipère' < alb. *nepártká*.

IMEX (-*iméa*).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

UN ADIECTIV POSESIV.

Mintimen (Pap.B.), *mindimen* (Dal.) 'sage' < *minte*, *mindi*.

Originea: Extras din (A. Philippide, Pr. 157) :

Mbistimen (Pap.B.), *pištimen* (Dal.) 'fidèle, dévoué' < ἐμπισ-
 τήμων (Thumb).

Caimenu 'malheureux' (Mih.) < καίμων.

În ngr. πένης este forma participiului perfect pasiv.

IOT (-*iot*).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

APARTINEREA.

Filcăr-iot 'persoană care cu vitele sale trăește sub stăpânirea
 unui proprietar de oi' (Dal.) < *filcari* 'mai multe familii cu oi și
 cu vite care trăesc sub stăpânirea unui *celnic* [=proprietar de
 oi]' (Dal.).

IN SPECIAL. ORIGINEA ETNICĂ.

Fărșărolu 'Român din Tesalia și Albania' (Mih.) -- *Frășari* 'nume
 de sat romînesc în Albania'.

Hășol = Român din provincia *Hăș* (Pap.B.), bulg. *hás* 'mi-
 séreux, sans-culotte'.

Originea: -ιότης (G. Pascu), introdus prin :

Avdel'ot 'persoana din *Avdela*' (Capidan, 28) < ngr. ἀβδέλιος 'lipitoare'.

Dinischîot 'locuitor din *Deniscu*' (Pap.B.).

Sămăriiôt 'persoană din *Samarina*' (Capidan, 28) < σαρμάρι 'băt'.

Patriot (Dal.) < πατριώτης.

IT (-'it).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

UN SINGUR DERIVAT.

Sirpîl 'vif, alerte, éveillé, intelligent' (Dal.) < turc. **serb*, cf. *sîrbescu* 'vif, alerte, nerveux' (Dal.) < turc. *serbes* 'libre', de unde și ngr. σαρπητός 'vif, alerte'.

Originea: -'ετος (G. Pascu), introdus prin :
Aδγιαφόριl 'inutile, vain' (Dal.) < ἀδειαφόρετος.

UT (-'ut).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

UN ADIECTIV DIMINUTIV.

ñicul 'micuț' (Dal.) < *ñic*.

Originea: -'ωτος (G. Pascu), introdus prin :

Afondul 'fără fund, foarte adînc, fig. căruia nu i se poate ști gîndul, diplomat' (Dal.) < *φόνωτος : φόνωτος 'fund' (G. Meyer, Ngr. St. III 71, din it. *fondo*).

Discuțut 'fără căciulă' (Dal.) < ξεσοκούφωτος prin amestecul prefixului *des*.

Două adiective devenite subst. :

diôt 'mînz, cal de doi ani' (Dal.) < διωτος atestat cu înțelesurile 'à deux anses, à deux manches' (der. dela δύο 'doi'), a păstrat pe o din cauză că eră disiliab.

arócul 'pantă, povârniș' (Dal.) < **řózořoř* < *řózz* 'stîncă' în *řz-řózz* 'stîncă mare' (G. Meyer, Ngr. St. IV 77), din ital. *rocca*.

Din mic pl. *micî* (megl.) + *ńicul* s'a născut *micîcul* 'micuț' (megl.), iar prin analogie cu acesta s'a născut *unęcîcul* 'puțintel' *unęc* 'oleacă' (megl.).

UTOS (-utós).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

ASĂMĂNAREA.

Gurgul'ulos (Pap. B.), *gurgul'tos* (Dal.) 'rotunzit, rotund', *gurgul'n* 'lucru mic, rotund' (Dal. Pap. B.).

Plicîutos 'turtit, plat' (Dal.) < bulg. *ploča* 'plaque', de unde și *plicîusescu* 'turtesc' (Dal.).

Stufulos 'stufos, îndesat' (Dal.) < *tufă*, de unde și *stufos* (Pap. B.).

Originea: -*utós* (G. Pascu), introdus prin :

Cupulos 'găunos' (Dal.) < *řzřzřzřzřz*.

Fundulos 'tufos, stufos' (Dal. Pap. B.) < *řřřřřřřřřz*.

SUFIXELE SUBSTANTIVALE-ADIECTIVALE.

ACHE (-áke).

Observație. — Dr. dial., mr. megl. -*achi*. — Singurul sufix ngr. în dr.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

Diminutive alintătoare.

Nume de botez.

Costache < *Coste*, *Dumitrache* < *Dumitru*.

Nume de familie.

Adamachi (Mold.) < *Adam*.

Agachi, păstrat în Mold. în *înghite-Agachi!* (Hasdeu, 481) < *ayă*.

Furtunache (Pamf. J. III 50) < *Furtună*.

Ursachi < *Urs*.

Nume de câni.

Lupache < *Lupu* (Şez. VIII 115).

Parisache (Şez. VIII 115), *Parizache* (Săgh. 62) < *Paris* (Şez. VIII 115).

Samurache < *Samur* (Şez. VIII 115).

Ursache < *Ursu* (Şez. VIII 115).

DEPRECIATIVE.

Buturachi 'bubă rea' (megl.) = *butur* idem (Dal.), bulg. *butăr* Vet. 'ozène', *buturač* Vet. 'morve'.

ADIECTIVE.

DEPRECIATIVE.

Fudulache (Mold.) < *fudul*. — În Şez. VIII 114 cuvântul este atestat ca nume de câne.

Hidachi 'urît caşi dracu; epitet dat dracului din punct de vedere a urîteniei' (Şez. V 98) < *hid*.

SUFIXE COMPUSE.

-*ueachi* (= -uc + -achi).

Beŭcachi 'beŭ mic' < *beŭ* (Hasdeu, 481, sub *agachi*).

Originea: -άχι (Hasdeu, 168—169), introdus prin :

Muŭunachi 'copil mic, alintător' (Mold.), *moŭinachŭ* 'fată drăgălaşă' (Săgh. 60) — **μοῦντζουνάχι*, *μοῦντζουνον* 'visage'.

Cuŭachi 'partea de dinapoŭ a samarului, de care se prinde funia' (megl.), *cuŭache* 'un fel de cîrlige depe samare de care se agaŭă greutăŭi' (Mih.), *cuŭachŭă* 'cîrlig de samar' (Dal.), *cuŭache* 'obŭinc' (Pap. B.) < *κουτχάχι*: 'partea de dinapoŭ a samarului' (Aravant).

Hârtache 'carte de jeu' (Pap. B.) < γαρτάκι: 'petit papier'.

Stăvârache nume de câine (Şez. VIII 115) – *Stavâr* n. de familie (Mold.) = σταυρός 'croix'.

Megl. *ŃăfărlachîŃă* 'lucette' – mr. *stăflit* idem (Dal.) = bulg. *staveleŃ*.

Enachi < Ένωάζα.

Ghîorgachi < Γεοργιάζα.

Miholachi < Μεγολιάζα.

Nicolachi < Νεζολιάζα.

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvîntelor în *-achi* a trecut :

Sirmachi 'pauvre, indigent' (Şez. V 123) < bulg. *siromah*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-achi* sunt : 1. masculine, când arată o ființă, — 2. feminine, când arată un lucru. — *ŃăfărlachîŃă* și *buturachi* sunt totuș masculine.

IT (-il).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

ADIECTIVE.

ORIGINEA LOCALĂ.

Călăritu = persoană din orașul *Călare* (Papahagi, Trecut. cult. Ar. 25).

SUBSTANTIVE.

NUME DE BOLI.

Megl. *ușnil* 'rhumé' < *ușnesc* 'être enrhumé'.

Originea : -ίτης, -ίτις (G. Pascu), introdus prin :

Pascu, *Sufletele românești*.

Morail, Murail = locuitor din *Moreta* (Papahagi, Trecut. cult. Ar. 31). Μοραΐτης.

Alchil, slighil 'rachitisme' (Dal.) < ἰσχυίτης, ἰσχυίτης.

Plivril 'pleurésie' (Dal.) < πλευρηίτης.

ITIC (-itik).

Observație. — Mr. (megl. ?).

Funcțiunea.

ADJECTIVE.

Hăirlitic, hăirliteu 'de bon augure, heureux' (Pap.B.). *hairlitica* adv. 'cu noroc' (Mih.) < ture. *hairli* 'bon, salutaire'.

Suiliteu 'de race' (Dal.) < ture. **soili* < *soi* 'race'

Șubcilitic 'douteux, suspecte' (Pap.B.) < *șubiili* 'suspecte' (Dal.) = ture. *şübhelî* 'douteux, incertain'.

**Ugurlitic* 'de bon augure', cf. adv. *ugurlitica* (Mih.) = *hairlitica* < *ugurlitü* 'de bon augure' (Mih.) = ture. *ugurlu*, cf. și ngr. ὀγούρολόδιος 'de bon augure, heureux'.

UN SUBSTANTIV.

Alăică s. f. pl. *alăichi* 'l'entourage de la cour' (megl.) < ture. *alâ* 'troupe, bande'.

Originea : -ίτιος (G. Pascu).

SUFIXELE VERBALE.

Sufixele verbale sunt : -*ips* < -εῖω aor. -'εψα, -*lis* < -ιάζω aor. -'ιασα, -*is* < -ίζω aor. -'ιζα, -*us* < -ένω aor. -'ωσα.

Observăm că aceste sufixe fiind relativ recente, ele n'au putut fi primite ca accentuate.

Lipsa accentului a provocat efecte fonetice. Mai întâiu sufixele s'au format dela radicalul aoristului, care, afară de un singur caz, este neaccentuat. Apoi în -εῖω -- 'εψα *e* s'a schimbat în *i* : -*ips* ; în -ένω -- 'ωσα *o* s'a schimbat în *u* : -*us* ; în -ιάζω -- 'ιασα *i* s'a s'a schimbat în *ī* și *a* s'a schimbat în *ă*, apoi, fiind precedat de *ī*, în *e* și apoi în *i* : -*ius*, -*īās*, -*īes*, -*īis*, -*is*. Sufixul -*is* < -ιάζω s'a confundat cu -*is* < -ίζω.

Lipsa accentului a făcut în slăbșit cu verbele derivate să aibă prezentul slab : toate sunt de conjugarea IV și fac deci prezentul prin *-esc*.

IPS (-ips).

Observație. — Mr.

Derivate.

Crișlinipsescu 'devenir chrétien' (Dal.) < *criștin*.

Giuguripsescu 'devenir vert-noir, teindre en vert-noir' (Dal.) < *giugur* 'vert-noir' (Dal.).

Pingunipsescu 'devenir méchant' (Dal.) < *pingin* 'méchant' (Dal.).

UN SUFIX COMPUS.

-ilipsescu < *-zλ.εβω*.

Zhudilipsescu (Dal.) = *zburd* (dr.).

Originea : *-εβω* aor. *-εβζα* (G. Pascu), introdus prin :

Clidipsescu 'élaguer ; tailler' (Dal.) < *zλ.zδ.εβω*.

Hunipsescu 'digérer' (Obcd.) < *χω.εβω*.

Mindipsescu 'ensorceles' (Obcd.) < *μ.α.ν.ε.βω* 'deviner, prédire'.

Mulipsescu 'se contagier' (Obcd. Dal.) < *μ.α.λ.εβω*.

Pidipsescu (Obcd.), *pēdipsescu* (Dal.) 'châtier, punir' < *π.α.δ.εβω*.

Plinipsescu 'tromper ; séduire' (Dal.) < *π.λ.α.ν.εβω*.

IS (-is).

Observație. — Mr. — Sunetul *i* se sineopează uneori : atât în derivate cât și în împrumuturi. — *Tis* > *ts*, *t*.

Derivate.

Cindisescu 's'étonner' (Dal.) < *cīndiā* (Dal.), *cīndie* (Pap.B.) 'étonnement'.

Dirdirescu = *dirdirescu* (Dal.) 'jaser'.

Arupifescu 'faire du bruit' (Dal.) < **ruputisescu* < *rōp.ut* (Pap.B.).

Originea : *-εβω* oar. *-εβζα* + *-εβζω* aor. *-εβζα* (G. Pascu) introdus prin :

- Andrilisescu* 'étourdir, donner le vertige' (Dal.) < ἀντραλίζω.
Cuprisescu 'fumer la terre' (Dal.) < κωπρίζω.
Ndurchisescu 'aiguiser' (Dal.) < τρογίζω.
Nghirdisescu 'gagner' (Dal.) < κερδίζω.
Pihisescu 'balayer le four' (Dal.) < πανίζω.
Tuchisescu 'prêter à usure' (Dal.) < τοκίζω.
Nistrisescu (Dal.), *sistrisescu* (Obed. Dal.) 'étriller' < ψιτρίζω.
Sciñisescu 'exciter' (Dal.) < σκαγιάζω 'ennuyer', cf. *sicñisescu* 1.
 'exciter' (Dal.). 2. 's'ennuyer' (Pap.B.).
Vriñisescu 's'enrouer' (Dal.) < βραγιάζω.

Sunetul *i* din suffix s'a sincopat uneori atât în imprumuturi directe cât și în derivate mr.

- Anšchirescu* 'fouiller' (Dal.) < ἀνασκαίζω.
Artirescu 'donner davantage; renchéir' (Dal.) < ἀρτηρίζω.
Asplinescu 'se dépiter' (Dal.) < σπληνίζω.
Culirescu 'empeser' (Dal.) < κολλαρίζω.
Lăhtărescu (Obed.), *lihtirescu* (Dal.) 's'effrayer' < λαχτηρίζω
 (Aravant).
Psusescu, *supsescu* 'crever' (Dal.) < *psu/sisescu < ψορίζω.
Scilsescu 'fouiller' (Dal.) < σκαλίζω.
Stringulescu 'luxer' (Dal.) < στραγγουλίζω.
Stulsescu 'orner' (Dal.) < σκολίζω.
Ađinișescu 'affaiblir, débilitér' (Dal.) < ἀδυνατιζω.
Augișescu 'accroître, augmenter' (Dal.) < αύγατιζω.
Numișescu 'nommer' (Dal.) < ὀνοματιζω.
Nușescu 'devenir humide' (Dal.) < νοσιζω.
Simñișescu 'encenser' (Dal.) < θυμιατιζω.

US (-us).

Observație. — Mr.

Derivate.

- Afundulescu* = *afundezu* 'submerger, plonger' (Mih.).
Ariciulescu 's'ëbouriffer' (Dal.) < *ariciñ* 'hérisson' (Dal.).
Aruvulescu, *aruvulescu* 's'abîmer, se fondre, se mincr' < *aru-
ulescu, bulg. *rovîa* 'bêcher, creuser, fouiller', cf. și *rovák* 'friable'.
Cludulescu = *cludisescu*, mi *cludescu* 's'ëtonner' (Pap.B.).

Dingusescu 'remplir' (Dal.) < *dînga* 'rempli'.

Lîmusescu 'être stupéfié' (Dal.) < *lemn*.

Mustusescu 'a se face de must, a se minji de must' (Dal.) < *must*.

Originea: -*óvo* aor. -*óvz* (G. Pascu), introdus prin :

Aruzusescu 'enraciner' (Dal.) < *ῥιζόvo*.

Axiusescu 'être digne' (Dal.) < *ἀξιόvo* 'juger digne; rendre digne'.

Fundusescu 'se couvrir de feuilles' (Dal.) < *φύλλοvo* 'devenir touffu'.

ῥînglusescu 'sangler' (Pap.B.) < *ῥηγλόvo*.

Pîzumusescu 'agacer, énerver, se fâcher' (Dal.), *nchismusescu* 'envier' (Obed.) < *πεισμαόvo* 's'obstiner, s'entêter, se fâcher, se courroucer'.

Simîiusescu 'ensevelir ou envelopper un mort dans un linceul' (Dal.) < *σπλάγvo*.

Simisescu 'se rappeler' (Dal.) < **simîusescu* < *σημειόvo* 'noter, remarquer'.

SUFIXELE ADVERBIALE.

A (-*á*, -*a*).

Observație. — Mr.

ADVERBE DE MOD.

1. *Adincá*, *adancá* (Pap.B.) = dr. *adînc*.

Afundá (Mih.), *ahindá* (Pap.B.), (*a*)*handá* (Dal.) = dr. *afund*.

2. *Abûsala* (Pap. B.) = dr. *de-abușile* 'à quatre pattes'.

Apoïa, *dîapoïa*, *dîpriapoïa* 'ensuite, après' (Dal.) = dr. *apoï*.

Castilea 'exprès' (Dal.) < ture. *kast-ile*.

Dinanâmira 'sur les épaules' (Dal.) < *anumir* 'épaule' (Dal.).

Driplatica 'avec justesse' (Mih.) < *driplate*.

Iara 'de nouveau' (Dal.) = dr. *iar*.

Mizîia (Obed. Mih.) = *mizii* (Dal.) 'à peine, difficilement' < alb. *mezi*.

Nólgica (Pap.B. Dal.), *nolgluca* (Mih.) 'au milieu' < *nólgie* (Pap.B. Dal.).

Ugurlitica 'cu poroc' (Mih.) < *ugurlitû* (Mih.).

Originea: Extras din α adverbial. În adevăr, în neogreacă „zu einem Adjectiv wird das entsprechende Adverbium gebildet

durch das Neutrum Pluralis, z. B. ἀκριβῶς-ἀκριβῆς "Thumb. 52 (G. Pascu).

Adica 'injustement : à tort' (Mih.) < ἀδικία.

Agnânghia 'vis-à-vis, en face' (Dal.) < ἀγνάντια.

Ahórgha 'à part, séparément' (Dal.) < ἄφορτα.

Anblátea 'de travers' (Dal.) < πλάτεια.

Anámisa adv. și prep. 'la mijloc, printre' (Pap. B.) < ἀνάμεσα 'parmi, au milieu de'.

Anápuða 'à l'envers, gauchement, de travers' (Dal.) < ἀνάποδα.

Anargu, pīanargu 'lentement' (Dal.) < ἀναργα.

Arcá 'peu souvent' (Dal.) < ἀραιά.

Efenua 'ușor, lesne ; facilement' (Mih.) < *εἴκοια, cf. *éjeul* 'ușor : aisé, facile' < εἴκολος.

Fisicu 'naturellement' (Mih.) < φυσικά.

Isea 'égal, drept, tocmăi, deopotrivă' (Dal.) < ἴσα 'également, directement'.

Mátea 'en vain' (Obed.) < μάτην 'en vain, inutilement', μάταιος 'futile, vain, inutile'.

Plátrá (de ∞) 'pe plaiu' (Pap. B.) < *πλάτριά, πλάτριός 'latéral', cf. πλάτη 'côté, côteau, versant', πλάγιον 'côté, flanc, côte', de unde *plátrō* (Pap. B.). — Intrebuițarea adverbului cu prep. *de* amintește adverbul vgr. *ex plátrō* = πλάγιον 'de côté, obliquement'.

Taha 'oarecum, soit-disant' (Obed. Dal.) < τάχα 'peut-être'.

Tahiná, tahná 'de dimineață' (Dal.) < ταχινά (Aravant.), ταχινός 'matinal'.

Toza 'maintenau' (Obed. Dal.) < τόξα.

Aniorihla, a niorihla 'ventre à terre' (Pap. B.) — *nior* 'nuage'.

Hima 'en bas, par terre' (Dal.) — alb. *himá* 'précipice, plaine' < ngr. *χόμα* 'effusion', *χουάω* 'se précipiter', cf. și ngr. *χαμιά* 'en bas, par terre'.

In următoarele adverbe finalul *a* este de altă origine decât neogrecă :

Azvarna 'tiriș' (Pap. B.) < τάρνα 'grapă, de unde și adv. alb. *szvarna*, cf. dr. *gräpiș*.

Dálma 'toujours' (Dal.) < lure. *dalima*.

Giusta 'just, tocmăi' (Dal.) < it. (*alla*) *giusta*.

Lesta 'gata' (Dal.) < it. (*alla*) *lesta*.

Mata 'iarăș, din nou' (Dal.) < alb. *meta*.

CAPITOLUL VI.

SUFIXELE DE ORIGINE TURCĂ.

SUFIXELE SUBSTANTIVALE.

LIC (-lîk).

Observație. — Dr. mr. megl. — Mr. -*lichîă*, -*lichîă*, -*lăche*, megl. -*loc*, -*luc*. Formele mr. se explică prin influența ngr. -*lîz*.

Funcțiunea.

Abstracte.

O STARE.

Derivate dela substantive.

Arhundlichîă 'richesse, fortune' (Dal.) < *arhundu* 'riche'. — ngr. ἀρχοντιά: 'seigneurie', ἄρχοντας 'seigneur, riche'.

Aschillichîă 'ascétisme' (Dal.) < *aschili* 'ascète, ermite'.

çiftlichîă 'îgănie' (Dal.) < *çiftu* 'îgan'. (Mih.).

Lihunlichîă 'lehuzie' (Dal.) < *lihoanâ* 'accouchée'.

Prialîoc 'amitié' (megl.) < **prialîlloc* < *prialil* 'ami'.

Soîluc 'amitié' (megl.) < *soî* 'compagnon, associé'.

Craîlicurî s. f. pl. 'ștrengării' (Mold.) < *craîñ*.

Derivate dela adiective.

Arilichîă 'raréfaction' (Dal.) < ngr. ἀραιός 'clair, peu dense, peu serré', mr. *arcă* adv. 'peu souvent' < ngr. ἀραιά.

Lixurlichîă 'avidité' (Dal.) < *lixur* 'avide, cupide'.

Siğurlichîă 'sûreté, assurance' (Dal.) < *siğur* 'sûr'.

PROFESIUNEA.

Apucallichîă 'la profession d'avocat' (Dal.) < *avucal* 'avocat'.
Cîrbunîrlichîă 'métier de charbonnier' (Dal.) < *cîrbunar* 'charbonnier'.

Cîşîrlichîă 'métier de préparer le fromage' (Dal.) < *cîşar* 'qui prépare le fromage'.

Đascălăche 'professorat' (Mih.) < *đascalu* 'professeur', ngr. *δασκαλίζω* 'chaire'.

Emburlichîă 'commerce' (Dal.) < *embur* 'marchand'.

Picurlichîă 'păstorie' (Dal.) < **picurîrlichîă* < *picurar* 'berger'.

Prîmîllichîă 'commerce' (Dal.) < *prîmîlîi* 'marchandise' = *πρωτεύματα*.

Putînrlichîă 'curvăşărie' (Dal.) < *putană* 'fille publique'.

Măşturloc 'métier' (mecl.) < *măştur*.

INRUDIREA.

Cumbîrlichîă 'compéage' (Dal.) < *cumbar* 'compère'.

Fîrîlichîă 'fîrtăşie' (Dal.) < *fîrtal*.

O ACŢIUNE.

Furlichîă 'hoşie, tâlhărie' (Dal.) < *fur* 'voleur'.

Furloc 'furt, hoşie' (mecl.) < *fur*.

Concrete.

Pîdurlichîă 'mulşime de păduri, pădure mare' (Dal.) < *pîduri*.

Originea : *-lik, -lik, luk* (Şăineanu, Infl. Or. I 54), introdus prin :

Ahcîlichîă 'meseriea bucătăriei' (Dal.) — *ahci* 'cuisinier' (Dal.) = ture. *aşci*.

Ahmaclîchîă 'sottise, imbécillité ; stupidité' (Dal.) < *ahmaklik*.

Bîrbîlichîă 'libertinage' (Dal.) < *berbadlik* 'délabrement, dérèglement, saleté'.

Ţuŷlichîă 'ferme, métairie' (Dal.) < *çiŷlik*. — bulg. *çiŷlik, çiŷtlik*, ngr. *τσιψλίκι*.

Ţîmîcînlichîă 'charge de caîmacam' (Dal.) < *kaîmakamlîk*.

Dugramagilăche 'charpenterie' (Mih.) < *doğramagilik*.

Fudulichă 'orgueil, fierté' (Dal.) < *fođulluk*.

Ĝumertlăche 'générosité, libéralité' (Mih.) < *ğumerdlik*.

Livindlichă 'fierté, orgueil' (Dal.) — *livendu* 'élégant' = turc. *le-
vend* 'jeune homme qui a un air chevaleresque'.

Măscărlăche 'honte' (Obed.), *măscărlichă* 'faptă rușinoasă, vorbă
urită și rușinoasă' (Dal.) < *maskharalik* 'bouffonnerie, plaisanterie,
risée : malhonnêteté', de unde și ngr. *μακαρλίσι* 'baliverne'.

Munaficlăche (Mih.), *munuflichă* (Dal.) 'intrigue' < *mūnafkik*.

Sicillichă 'infirmité' (Dal.) < *sakallik*. — ngr. *σακαλίσι* 'état de
celui qui est estropié'.

Sirbislichă 'nervozitate, agerime, vioăciune' (Dal.) < *serbestlik*
'liberté : indépendance : hardiesse, courage'.

Șirillic (Pap.B.), dr. *șiretlic*, *șireclie* — mr. dr. *șiret*, turc.
șiret 'malice, méchanceté'.

Timbilichă 'fainéantise, paresse' (Dal.) < *tembellik*.

Ibanloc 'străinătate' (međl.).

Tamacharloc 'avarice, avidité, cupidité' (međl.) < *tamakārlık*.

Aralic 'occasion, aide, place' (Noia Rev. Rom. VIII 85) < *aralik*
'intervalle, distance, espace, temps, loisir'.

Babalic 'vieillard' < *babalik*.

Cabazlic 'plaisanterie, farce' < *hokka-bazlık*.

Carughözlîc < *kara-ğözlük*.

Cărdășlic < *kardaşlık* 'fraternité'.

Ceașillic 'espionnage' < *çaşulluk*.

Geamlîc 'vitrage' < *ğamlık*.

Hağialic 'pèlerinage' < *hağılık*.

Hanlıc 'titre et dignité de khan' < *khanlık*.

Mascaralic < *maskharalik*.

Matrapazlic 'affaire véreuse' < *matrabazlık* 'fraude, ruse, four-
berie'.

Mosafirlîc 'visite' < *mūssafirlik*.

Mucalillic 'plaisanterie, farce' < *mukallidlik* 'imitation, bouffon-
nerie'.

Murdarlic, *murdalic* 'saleté, ordure' < *murdarlık*.

Telalic 'office de courtier ; remise perçue par le courtier ; cour-
tage' < *tellallık*.

Ursuzlucurî s. f. pl. (Ispirescu) < *uřursuzluk* 'malheur, mauvaise étoile'.

Zorbalic (Hasdeu, 2095), *zurbalic* (Șez. V 175) 'tapage, bruit' < *zorbalik* 'violence, état d'un rebelle; injustice faite par force'.

Sufixul a trecut în ngr. sub forma *-lîřzi*, *-lîzi*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-lic* sunt eterogene și fac pl. în *-urî* (*matrapazlic - matrapazlicurî*):— substantivele în *-liche* sunt feminine și fac pl. în *-î* (*furlichîă - furlichî*).

SUFIXELE SUBSTANTIVALE-ADIECTIVALE.

GIU (*-gjiŃ*).

Observație. — Dr. mr. — Mr. *-gi*.

Funcțiunea.

NOMINA AGENTIS.

DuelgiŃ 'duelliste' < *duel*.

Cucigi 'cocher' (Dal.) < *cuciă* 'voiture'.

Miřirgi 'cuisinier' (Dal.) < ngr. *μăřιρος* 'cuisinier'.

VARIANTE.

-agiŃ.

Din *abvagiŃ*, *barcagiŃ*, *cîntaragiŃ*, *řinaragiŃ*, *harabagiŃ*, *lampagiŃ*, *macagiŃ*, *mahalagiŃ*, *odagiŃ*, mr. *abagi*, introduse direct din turcește (v. mai jos), s'a extras *-agiŃ* cu care s'au derivat :

NOMINA AGENTIS.

LaptagiŃ 'laitier' < *laple* 'lait'.

PovarnagiŃ 'distillateur' < *povarnă* 'distillerie'.

Cosagi 'faucheur' (Dal.) < *cosă* 'fauche'.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Pomunagiñ < pomână.

Reclamagiñ < reclamă.

Scandalagiñ < scandal.

Originea : *-ji* (Șăineanu, Infl. Or. I 52), introdus prin :

Alvagiñ, nr. (Dal.) *hılvıngı* 'celui qui fait et qui vend du helva' < ture. *halvađı*.

Bořangiñ 'teinturier' < *bořađı*.

Cafeđiñ 'cafetier' < *kalveđı*.

Cherestegiñ 'marchand de bois de construction' < *keresteđı*.

Chilipirgiñ < *kelepırđı* 'celui qui achete ou qui veut toujours acheter pour rien, à très bon marché'.

Chirigiñ 'localaire' < *kırađı*.

Chıubangiñ < *kıubahđı* 'rusé, fourbe'.

Cıntaragiñ 'peseur' < *kantarđı*.

Dughengiñ 'boutiquier' < *dıđkıanđı*.

Geamgiñ 'verrier, vitrier' < *đamđı*.

Hlangiñ 'hôtelier' < *hanđı*.

Harabagiñ 'charretier' < *arabađı*.

Lampagiñ 'lampiste' < *lampadıđı*.

Leřegiñ 'mercenaire' < *uluřeđı*, *öleřeđı* 'ancien corps de cavalerie turque'.

Lustragiñ 'décrotteur' (Galați) < *lustrıđı*.

Macagiñ < **macazđı* < ture. *makas* 'aiguille de rails'.

Mahalagiñ 'habitant du quartier' < **mahaladıđı* < ture. *mahalle* pl. *mahallat* 'quartier'.

Ođagiñ 'domestique attaché à un bureau public' < *ođadıđı*.

Palavragiñ, nr. (Dal.) *pılivrıđı* 'blagueur' < *palavrađı*.

Papugiñ 'pantoufflier' < *papıñđı* 'cordonnier, savetier'.

Sofragiñ 'réfectoier' < *sofrađı*.

Tinichigiñ 'ferblantier' < *tenekeđı*.

Zurbagiñ 'lapageur' (Mold.) — *zorbu* 'rebelle, séditionnaire'.

Abagi 'marchand de drap de Turquie' (Dal.) — *aba* (Dal.).

Cicrici 'qui fait des rouets' (Dal.) < *čikrikđı* 'tourneur, qui fait des ouvrages de tour', *čikrik* 'dévidoir, rouet; tour'.

Cumargi 'qui joue aux cartes pour de l'argent' (Dal.) < *kumarđı*.

Sunt probabil împrumutate direct din turcește și următoarele,

deși radicalele nu sunt turcești :

Barcagiū 'batelier' – *barcā* 'barque'.

Fīnaragiū, ngr. φαναροπλάτης 'lanternier' – *finar*, ngr. φανάρι 'lanterne, fanal'

Furnigi (Dal.), bulg. *furnaǧiia* 'fournier, boulanger' < ture. *furunǧu*. – mr. *furnu*, bulg. *furna*, ture. *furun* 'four, fourneau'.

Pleacīcagi (Obed.), *pleascagi* (Dal.) 'maraudeur', bulg. *pleāckaǧiia* 'pillard' – ture. *plačka* 'butin, pillage', bulg. *pleācka* 'proie, butin', mr. (Dal.) *pleașcā* 'proie; fam. chance'.

Este interesant de observat că sufixul ture. *-ǧi* a trecut în rom. bulg. (*-ǧiia*), alb. (*-ǧi*), ngr. (*-τζής*).

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-giū*, *-gi* sunt masculine. În dial. dr. fac pluralul regulat, *-giī*, în mr. fac pl. *-ǧiadzī*. Acest plural este de origine ngr., -άδες, v. A. Philippide, Un specialist rom. la Lipsca, 22.

CAPITOLUL VII.
SUFIXELE DE ORIGINE MAGHIARĂ.

SUFIXELE SUBSTANTIVALE.

ŞAG (-şáy)

Observație. — De. — *gş.* *uş* > *ş*.

Funcțiunea.

Abstracte.

Adăuşag < **adăuşag* < *adauş*.
Rămăşag 'pari' < **rămînşag* < *rămîn*.

Hasdeu, 259 : „Cuvântul [*adăuşag*] este format în epoca Farnarioşilor pentru diferite *adaosuri* fiscale peste dările cele obișnuite”. — *Adăuşag* nu înseamnă însă numai surplus de impozit, ci și altfel de adaus, de pildă la Măcărești jud. Iași, adausul de apă a Prutului când vine mare.

VARIANTE.

-ăşag.

Extras din *rămăşag*. Derivat :
Vălmăşag < (*de-a*)*palma*.

-işag.

Extras din *băeşag*, *băişag* (v. Originea).
Derivate :
Furtişag (încă în Bibl.) < *furt*.
Moleşag (P.cmf. J. II) < *moale*.

-ușug.

Extras din *găzdușug* (v. Originea).

Derivate :

Furlușug < *furl*.*Moloșug* < *moale*.

Originea : *-săg* (Hasdeu, 260; Mândrescu. El. Ung., București, 1892, 17), introdus prin :

Băieșug, băișug 'profession de mineur, travail aux mines' (Hasdeu, 2885) < *bányoság*.

Găzdușug 'richesse, fortune' (Mândrescu. El. Ung. 75) < *gazdagság*.

Genul și Pluralul.

Adăușug, rămășug, furlușug sunt eterogene și fac pl. în *-uri* : *adăușuguri* (Hasdeu, 260), *rămășuguri, furlușuguri* (Dos.Prol. 96^{3/23}). —Celelalte cuvinte se întrebuințează numai la sg., sunt deci masculine.

ȘUG (*-șug*).

Observație. — Dr. — *nș* > *nș, ș*.

Funcțiunea.

Abstracte.

Eflinșug 'miséricorde, charité' Dosoteiū = *eplinătate* Coresi < *eplin*.

Prieleșug 'amitié' < **prielenșug* < *prieten*.

Originea : *-ség* (Mândrescu, Elem. Ung. 17) introdus prin cuvinte ca :

Beșug, bișug 'abondance, fertilité, profusion' (Mândrescu, Elem. Ung. 138) < *bőség*

Beleșug, beteșig, beleșig 'infirmité, maladie' (Mândrescu, Elem. Ung. 140) < *betegség*.

Meșleșug, meștersug, meșleșig 'profession, métier, adresse, habileté' (Mândrescu, Elem. Ung. 172) < *mesterség*.

Vicleșug, hicleșug, hilleșug, hicleșug 'perfidie, fourberie, ruse' (Măndrescu, Elem. Ung. 189) < *hilleșug*.

Genul și Pluralul.

Eflinșug și *pricleșug* se întrebuințează numai la sg. — Celelalte sunt eterogene și fac pl. în *-uri* (*meșleșuguri*).

SUFIXELE SUBSTANTIVALE-ADIECTIVALE.

Ă (*-ă*).

Observație. — Dr.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

AUGMENTATIVE.

Augmentative propriu zise.

Băltău 'ballă mare', *bolăltău* 'un loc așezat unde se stringe apă, însumă și apă stătătoare' (Șez. V 38) < *ballă*.

Ningău 'uinsoare mare' (Șez. V 114) < *ning*.

Scăfău 'scafă mare' (Șez. V 122) < *scafă*.

Țincău 'băcătănaș' (Șez. IX 147). *Țingău* 'flăcăș' (Pamf. C.) < *ține* 'petit enfant' (Șez. IX 147).

Augmentative depreciative.

Nume comune.

Pluhău = *pluhă* 1. 'rachiū rău'. 2. 'cățea, hață' (Șez. III 85). — Pentru 1 cf. *plușcă* 'rachiū rău' (Șez. V 117).

Drăngău 'amant' (Codiu, 28; Săgh. 135) < *drag*. — Poate de aici se derivă și sinonimul *handrales*.

Nume proprii.

Porcele pentru bărbați.

Codău (Pop. 35 h) < *coudă*, cf. *Citadă* (ibid.).

Gîncău (Pop. 38 a) < *gîncă*, *gîscă*, cf. *Gîscă* (ibid.).

NOMINA AGENTIS.

Alergău 'courrier' (Hasdeu, 840) < *alerg*.

COLECTIVE.

Bălegău 'bălegar' (Pamf. Cânt.) < *balegă*.

NOMINA INSTRUMENTI.

Mestecău 'făcăleț' (Dan. II 85, Cîch.) < *mestec*.

Căldărău 'bois qui sert à soutenir la chaîne du chodron' (Vieiu, 23) < *căldare*.

ADIECTIVE.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Derivate dela substantive.

Fălcău 'om cu fălcile mari' (Șez. II 227) < *jalcă*.

Derivate dela adiective.

Hahău 'lung și prost' (Șez. II 229) < ugr. *hah* 'badaud, gobe-mouche'.

Metchău 'prost de tot' (Șez. III 70) < *bețag*.

Nălărău < vr. *netare* 'slab' (Hasdeu, Cuv. II 133, 124).

Tanău 'tont' Șez. V 161) < **tontanău* < *tontan* (Șez. V 164).

Tontălău, *tântălău* 'prost' (Furt.) = **tontanău*, *tonian* ori **lindălău* < *lindală*.

Derivate dela verbe.

Lingău 'lingușitor' (Săgh. 95) < *ling*.

Mîncău 'mîncăcios' < *mînc* = *mînînc*.

ADIECTIVE DEVENITE SUBSTANTIVE.

Porecle pentru bărbați.

Beșău (Pop. 33 h) < *beșesc*.

Căcău (Pop. 35 a) < *cac*.

Nume de animale.

Căcău 'coracias garrula' < *cac*.

Fugău 'potîrniche' (Șez. V 101 sub *iruncă*) < *fug*.

SUFIXE COMPUSE.

-ălău (= -ală + -ău).

SUBSTANTIVE.

AUGMENTATIVE.

Pălălău 1. 'prăjină groasă pentru bătae', 2. fig. 'înalt și suptire' (Codin, 56) < *pală* 'prăjină'.

Țingălău (Conv. Lit. XX 1020), *dzingălău* (Șez. V 157) < *șoangă* 'un clopoțel rău, stricat' (Conv. Lit. XX 1020).

Cicălău < *cac*.

Pișălău (Tiktin) < *piș*.

NOMINA INSTRUMENTI.

Derivate de la verbe.

Bătălău pl. *bătălăe*, mai des *bătălăuri*, 'battoir, gros marteau; marteau et enclumette employés pour écacher la faux' (Costinescu, Șez. II 149) < *bal*.

Pisălău 'un fel de pilug de pisat piper, etc.' (Șez. V 116) < *pișez*.

ADIECTIVE.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Mutălău 'prost' < *mul*.

Proslălău < *prosl*.

Pușălău 'ticălos' (Săgh. 65) < turc. *puşt*, de unde și direct *pușchău*.

-egău (= -eg, -eag + -ău).

UN SUBSTANTIV AUGMENTATIV.

Fumăgău 'lumée épaisse' < *fum*.

UN ADIECTIV POSESIV.

Firtigău 'om fără astimpăr' (Șez. II 227) < *invirt*, cf. și *firfiesc*.

-uzău (= -uz + -ău).

Durduzău = *durdă* 1. 'măciucă ghintuită cu cue de fier', 2. 'pușcă hațducească' (Codin, 29).

Originea : Extras din cuvinte ungurești (A. Philippide, Pr. 154) ca (luate din Mândrescu, Elem. Ung.) :

Bacăń 'hingher, hoher' < *bakó*.

Birăń 'primar' < *biró*.

Cialăń 'înșelător' < *csaló*.

Ciallăń 'orice lucru cu care se leagă strins ceva' < *csalló*.

Făgădăń 'crișmă' < *fogadó*.

Galăń 'rabot' < *gyaló*.

Hădăń 'boar, argat la vite' < *hajló* (Scriban).

Hădărăń 'bățul prin ajutorul căruia învârtim rișnița' (Codin, 38) < *hadaró* 'fléau ; îmblăciu' (Cihac).

Jașcăń 'pungă' < *zsacsó*.

Săbăń 'croitor' < *szabó*.

Șațgăń 'mineur' < *sóvagyó*.

Pentru înțelesurile românești ale lui *-ăń* aduc aici încă următoarele cuvinte, ale căror etyma trebuie de sigur căutate în ungurește :

Bășcăń 'prost' (Codin, 8).

Brighidăń 'o roată cu borte în mijlocul căreia se află un băț lung și cu care se bate laptele în putinețu pentru a alege untul' (Damé T. 69).

Hașcadăń 'gânsac, euceș, etc. bine făcut și foarte voinicos' (Șez. V 98).

Tușmăń 'bilă mare' (Șez. III 90).

Vlăjdăń 'voinic dar leneș' (Pamf. J. 11). cf. *vlăjgan* 'uult și zdravăn' (mold.).

Zăblăń pl. *zăblac* 'țoi pentru învălit sau așternut' (Codin Ing.), 'o hațnă' (Dos. Prol. 76²/_s); *zăblăń*, *zeblăń* 'arar de păr' (Mard.); *zăblăń*, *zăblăud*, *zăblăug* = *zăbăug* 'prost, zălud' (Pamf. J. 11).

Zurgălăń 'grelot', *șurgălăń* pl. *șurgălăń* 'clopoțel' (Bud.) — ung. *zörögni* 'cliqueter'.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-ăń* sunt : 1. masculine, când arată o ființă. 2. eterog., pl. *-ăc*, dial. *-ae*, *-ăńă*, când arată un lucru.

SUFIXELE VERBALE.

ĂLUESC, ULUESC (-ăluțesk, -uluțesk).

Observație. — Dr.

Funcțiunea.

A FACE UN LUCRU.

Chefăluesc = *chefuesc*.

Trebăluesc 'a face treburî mărunte pe lingă casă' (Pamf. Ciut.)
 < *treabă*.

Păceľuesc 'impac' < *pace*.

A POSEDĂ UN LUCRU.

Gînduluesc 'a purta de gînd, de grijă cuiva' (Șez. II 229) < *gînd*.

Pîzmăluesc, *împîzmuluesc* 'pizmuesc' < *pîzmă*.

Drăcăluesc 'envoyer au diable' (Șez. II 226) < *dracu*.

Prăbăluesc, *prubuluesc* 'a încerca, a căuta dovezi' (Șez. III 86)
 < *prubă* 'încercare'. — cf. și *prubă* = *prubă* (Șez. III 86).

A foșcălu = *a foșcăi* 'a mișui, a fugi în toate părțile. Se zice
 despre viermii din rană, despre șerpii strinși la un loc' (Șez. II 228)
 < *foș*, cf. *foșuesc*.

A rîncălu 'a mugi, a rage ca rîncaci' (Șez. V 121) < *rîncău*.

Înjghebăluesc = *înjgheb*.

Plîntăluesc (Car.) = *împlint*.

Originea : Extras din verbe de origine ungurească ca (A. Philippi, Pr. 156) :

Bicăluesc < *becsülni*.

Celuesc < *esülni*.

Celluesc < *esutolni*.

Măngăluesc < *mángolni*.

Sălășluesc < *szállásolni*.

Urľuesc < *örľeni*.

Cf. apoi :

Hăndrăluesc 'a vorbi fără niciun rost' (Șez. III 15) — *hundra*
 'fără treabă, degeaba' (Șez. II 229), *hundraľu*.

CAPITOLUL VIII.

SUFIXELE NEOLOGISME.

Observație. — Se găsesc numai în dr.

SUFIXELE SUBSTANTIVALE.

ANȚĂ (-*ânțâ*).

Funcțiunea.

Abstracte.

Cutezanțâ 'îndrăzneală' < *cutez*.

Siguranțâ < *sigur*.

Originea : It. -*anza*, fr. -*ance*.

Bărbanțâ, variantă a lui *bărbunc*, nume de dans (Hasdeu, 1524)
< *bărbunc* + *danș*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în -*anțâ* sunt feminine și se întrebuițează numai la sg.

ISM (-*ism*).

Funcțiunea.

Abstracte.

Boerism 'boerie' (I. Ghica) < *boer*.

Ciocoism < *ciocolă*.

Lustragism (Sanielevici, *Viața Rom.* XXIV 97) < *lustragiū* 'vă-xuitor'.

Mahalaġism < *mahalaġiŭ*.

Romŭnism < *Romŭn*.

Creștinism < *creștin*.

Lichelism intelectual (Arghezi, *Viața Rom.* XXIII 464) < *lichea*
pl. *-ele*.

Tembelism 'indolență' < *tembel*.

Originea: Fr. *-isme*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-ism* sunt masculine sg., afară de *mahalaġism* 'canean' care este eterogen, pl. *-e*.

SUFIXELE ADIECTIVALE.

AL (*-âl*).

Funcțiunea.

APARTINEREA.

Lătural (Tiktin) < *latură*.

Mormŭntal (Alexandri) < *mormŭnt*

Săptămŭnal < *săptămŭnă*.

Vamal < *vamă*.

Originea: Fr. *-al*.

BIL (*-'bil*).

Observație. — Derivarea se face dela verbe și anume dela radicalul infinitivului.

Funcțiunea.

POȘIBILITATEA.

Graniță *apărabilă* (I. G. Duca, *Viața Rom.* 1913, I 40) < *apăra*.

Manifestarea *măsurabilă* a energiei; Presiunea *măsurabilă* (T. A. Bădărău, *Viața Rom.* 1913, III 287, 289) < *măsura*.

Proba *neînălăturabilei* noastre datorii (I. I. C. Brătianu, *Viața Rom.* 1913, III 222) < *neînălătura*.

Casă *nelocuibilă* (deseori în *Universul*) < *nelocui*.

Urmare firească și *nereparabilă* (I. I. C. Brătianu, *Viața Rom.* 1913, III 223) < *nerepara*.

O dogmă *nerăsturnabilă* (A. D. Xenopol, *Noua Rev. Rom.* XIV 200, 15 Sept. 1913, de 2 ori) < *nerăsturna*.

O *nesecabilă* bogăție de idei (G. Kernbach, *Versuri și Proză*, 185) < *neseca*.

Auzibil (Tiktin) < *auzi*.

Plătibil < *plăti*.

Originea : lat. *-bilis*, it. *-bile*, fr. *-ble*.

SUFIXELE SUBSTANTIVALE-ADIECTIVALE.

IST (*-ist*).

Funcțiunea.

ADIECTIVE.

APARTINEREA.

Patruzecoptist (Ibrăileanu) < *patruzeci și opt*.

Poporanist < *poporan*.

Țărănist < *țăran*.

În special partizanul unui om politic ori al unei grupări :

Carpist < P. P. *Carp*.

Tachist < Tache Ionescu.

Junimist < *junimea*.

SUBSTANTIVE.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Bonjurist < *bon jour*.

Zeflemist < *zeflema*.

NOMINA AGENTIS.

Fochist < *foce*.

Mașinist 'mécanicien' < *mașină*.

Ziarist < *ziar*.

UN SUFIX COMPUS.

-alist (= -al + -ist).

După *naționalist* s'a făcut :*Iorgalist* = partizan al lui *Iorga*.**Originea :** Fr. -iste.**Pluralul.**

Alăt adiect. cât și subst. în -ist fac pl. -iștii.

UN SUFIX VERBAL.

IZ (-iz).*Maghiarizez* < *Maghiar*.*Mușamalizez* 'étouffer une affaire' < *mușama* pl. -ale 'toile cirée'.**Originea :** Lat. -iz, fr. -is.

CONCLUZIE.

Pe baza materialului de care am dispus noi am constatat în limba română un număr total de 165 de sufixe simple, dintre cari : 41 de origine latină (aici am socotit și pe *-andru*), 9 de origine latino-balcanică, 70 slavă, 33 neogrecă, 1 albaneză, 2 turcă, 4 ungară, 5 neologisme.

Aceste sufixe nu sunt însă nici tot una de răspândite, nici tot una de productive.

Extensiunea sufixelor se poate constată din următorul tablou :

Sufixele aflătoare în dr. mr. megl. :

Sufixele de origine latină, 14 : *-ame*, *-cîune*, *-eașă*, *-mînt*, *-tără* ; *-esc*, *-os*, *-îos* ; *-ar*, *-al*, *-atic*, *-ic(ă)*, *-oîr* ; *-el* ; *-e* (adv.).

Sufixele de origine latino-balcanică, 4 : *-ac*, *-acîr*, *-alr*, *-in(ă)*.

Sufixele de origine slavă, 13 : *-că*, *-iște*, *-iș(ă)*, *-ol* ; *-an*, *-ean*, *-eîr*, *-eș*, *-icîr*, *-ușcă* ; *-aș*, *-uș* ; *-u* (vb.).

Sufixele de origine neogrecă, 1 : *-ache*.

Sufixele de origine albaneză, 0.

Sufixele de origine turcă, 1 : *-lîc*.

Sufixele de origine ungară, 0.

Sufixele neologisme, 0.

Sufixele aflătoare în dr. și mr. :

Sufixele de origine latină, 16 : *-andru*, *-ălate*, *-el*, *-ință*, *-îune*, *-ur* ; *-ed* ; *-ăreș*, *-il(ă)*, *-ol*, *-uîr*, *-ul* ; *-ime* ; *-uș* ; *-îor* ; *-ur* (vb.).

Sufixele de origine latino-balcanică, 2 : *-ie* ; *-îr*.

Sufixele de origine slavă, 10 : *-eală*, *-olă*, *-ulă* ; *-av*, *-eș* ; *-așcu*, *-ocîr*, *-oș* ; *-iș* ; *-ân* (vb.).

Sufixele de origine neogrecă, 0.

Sufixele de origine albaneză, 1 : -'ăz.

Sufixele de origine turcă, 1 : -giŭ.

Sufixele de origine ungară, 0.

Sufixele neologisme, 0.

Sufixele aflătoare în dr. și megl. :

Sufixele de origine slavă, 5 : -ișcă, -nișă, -ofină ; -ă, -n (vb.).

Sufixele aflătoare în mr. și megl. :

Sufixele de origine latină, 1 : -il'ă.

Sufixele de origine slavă, 1 : -ucică.

Sufixele de origine neogreacă, 4 : -țaricu, -'ic ; -it, -itic (și megl. ?)

Sufixele aflătoare în dr. :

Sufixele de origine latină, 8 : -casă, -ét, -éle, -oare, -un ; -etic ; -uc ; -ip (vb.).

Sufixele de origine latino-balcanică, 3 : -eac, -eag, -oc, -og, -en.

Sufixele de origine slavă, 36 : -anie, -eică, -eliște, -elnișă, -encă, -cnic, -ernișă, -eșnișă, -cușă, -'ie, -igă, -irlă, -oancă, -oașcă, -ole, -ule ; -olenie, -ovenie, -ovină, -oviște, -'șa, -ucă ; -ace, -'ăș, -iv, -'oș, -olcă, -ov ; -ală, -'e, -ec, -ecă, -eașcă, -ilă, -ic, -nic, -oman, -iman.

Sufixele de origine ungară, 5 : -șag, -șug ; -ău ; -ălucesc, -ulucesc (vb.).

Neologisme, 5 : -ism ; -al, -bil, -ist ; -iz.

Sufixele aflătoare în mr. :

Sufixele de origine latină, 2 : -istră ; -'ec (vb.).

Sufixele de origine neogreacă, 25 : -adă, -arțio, -ă, -eață, -iazmă, -iche, -ie, -isc, -ișă, -ișă, -iză, -irișă, -oplu, -să, -uli ; -țar, -imen, -țol, -'il, -'ul, -utós ; -ips, -is, -us (vb.) ; -'a, -ă (adv.).

Sufixele aflătoare în megl. :

Sufixele de origine slavă, 5 : -ce -că, -ică ; -acică ; -la (adv.).

Sufixele de origine neogreacă, 3 : -ir, -oană ; -alic.

Obținem astfel tabloul următor :

	Dr. mr. megl.	Dr. mr.	Dr. megl.	Mr. megl.	Dr.	Mr.	Megl.	Total
Lat.	18	18	—	1	11	2	—	50
Slav.	13	10	5	1	36	—	5	70
Ngr.	1	—	—	4	—	25	3	33
Alb.	—	1	—	—	—	—	—	1
Turc.	1	1	—	—	—	—	—	2
Ung.	—	—	—	—	4	—	—	4
Neol.	—	—	—	—	5	—	—	5
								165

Deși numărul sufixelor de origine slavă este de 70, iar al celor de origine latină numai de 50, totuș sufixele de origine latină ocupă primul loc din punct de vedere a întrebuințării lor. În adevăr, dacă facem abstracție de cele 47 de sufixe de origine slavă cari se găsesc numai în câte un dialect și sunt puțin întrebuințate față de cele 14 sufixe de origine latină cari de asemenea se găsesc numai în câte un dialect și sunt de asemenea puțin întrebuințate, observăm că sufixele cele mai întrebuințate se repartizează astfel : în dr. mr. și megl. 18 sufixe de origine latină față de 13 de origine slavă, și în dr. mr. 18 de origine latină față de 10 de origină slavă, așa dar în dr. mr. 36 de sufixe de origine latină față de 23 de origine slavă : 64% de origine latină și numai 36% de origine slavă.

În ce privește influențele exercitate asupra câte unui dialect în special, observăm că dialectul dr. a fost foarte influențat de limbile slave, iar dialectul mr. de limba neogreacă.

Dialectul dr. posedă un singur sufix de origine neogreacă și acela dialectal, *-ache*, și este singurul care posedă sufixe de origine ungară și, firește, neologisme.

Sufixele de origine latină ocupă primul loc și din punct de vedere a productivității lor. În adevăr, pe când numărul cu-

vintelor derivate prin sufixele de origine latină este foarte mare, numărul cuvintelor derivate prin sufixele de origine străine este cu mult mai mic, adeseori redus la câteva exemple.

Dacă comparăm lista sufixelor românești de origine latină cu lista sufixelor latinești, vom observa că limba română a pierdut următoarele sufixe : *-cus*, *-ius*, *-icus*, *-olicus*, *-accus*, *-icius*, *-occeus*, *-aculus*, *-eculus*, *-iculus*, *-uculus*, *-culus*, *-clis*, *-ilis*, *-ilis*, *-bilis*, *-ulis*, *-umen*, *-anus*, *-ianus*, *-enus*, *-īnus*, *-unus*, *-edo* (*-edinis*), *-ido* (*-idinis*), *-lulo* (*-ludinis*), *-ago* (*-aginis*), *-igo* (*-iginis*), *-ugo* (*-uginis*), *-io* (*-ionis*), *-aneus*, *-ineus*, *-ila* și *-ites* (gr. *-ιτης*), *-lus* (*-lutis*), *-alius*, *-ilius*, *-ulius*, *-avus*, *-ignus*, *-inquus*, *-andus*, *-endus*, *-undus*, *-ensis*, *-entus*, *-lentus*, *-antia*, *-erna*, *-urnus*, *-ascus*, *-iscus*, *-useus*, *-estus*, *-estris*, *-aster*; (*a*, *i*)*culare*, *-lare*, *-sare*, *-liare*, *-siare*, *-illare*, *-allare*, *-eltare*, *-oltare*, *-antare*, *-entare*, *-ascere*, *-escere*, *-iscere*, *-ucare*.

Cauza dispariției unora dintre aceste sufixe ar putea fi atribuită unor împrejurări fonetice. Astfel au dispărut : *-anus*, din cauză că s'a prefăcut în *-in*, atunci când eră precedat de *i* (*-ianus*, cf. *creștin* < *christianus*), și s'a confundat astfel cu *-inus* > *-in*; *-enus*, din cauză că ar fi trebuit să se prefacă iarăș în *-in*, și deci ar fi trebuit să se confunde iarăș cu *-inus*.

Tot din motive fonetice unele sufixe de origine latină sunt mai puțin productive decât ne-am așteptă. Astfel în lat. derivatele prin *-ulus* erau foarte numeroase; dimpotrivă derivatele românești prin *-ur* sunt foarte puține, probabil fiindcă adeseori *u* din *-ulus*, în caz când eră precedat de *c*, *g*, s'a sincopat, așa că *-culus*, *-gulus* s'au schimbat în *-chîlă*, *-ghîlă*, forme cari, având un aspect fonetic cu totul diferit de *-ur*, n'au mai fost simțite ca sufixe.

Din sufixele simple limba română a dezvoltat un număr considerabil de variante și de sufixe compuse cari exprimă tot felul de nuanțe.

Cele 165 de sufixe românești formează : substantive, adiective, verbe, pronume, numerale și interjecții după tabloul următor :

SUFINELE	Lat.	Lat.-Balo.	Slav.	Alb.	Ngr.	Turo.	Ungur.	Neol.	Total
Subst.	18	1	34	—	17	1	2	1	74
Adiect.	4	1	9	—	12	—	—	2	28
Subst.-Ad.	10	7	19	1	—	1	1	1	40
Subst.-Numer.	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Subst.-Ad.-Adv.	—	—	3	—	—	—	—	—	3
Subst.-Ad.-Pr.-Adv.	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Subst.-Ad.-Pr.-Interj.	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Subst.-Ad.-Adv.-Numer	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Vb.	3	—	4	—	3	—	1	1	12
Adv.	1	—	1	—	1	—	—	—	3
	41	9	70	1	33	2	4	5	165

Așă dar : 122 de sufixe formează substantive, 75 adiective, 3 pronume, 2 numerale, 12 verbe, 9 adverbe, 1 interjecții.

A D A U S

— La Bibliografie să se adauge :

Candrea și Densușianu, Dicționarul etimologic al limbii române, Elementele latine, fasciculele I—IV, București, Socec, 1907—1914.

Pentru izvoarele mr. și megl. v. 'Elementele romanice din dialectele macedo- și megleno-române'.

N. Dossios, Beiträge zur neugriechischen Wortbildungslehre, Zürich, 1879.

— La sufixele de origine latină să se adauge :

-*iche*, mr. -*icl'ă* < -*icula* în *mîrdziniel'ă* 'coltuc de pâine : dă-*î* ună *∞* di pîni' (Dal.) < *mardzină* 'margină', moștenit în *rinichîu*, *rărunchîu*, mr. (Dal.) *arnicl'u*, *aricl'u* < *reniculus*.

— La sufixele de origine slavă să se adauge :

-*elnic* (= -*cală* + -*nic*) din *fețorelnic*, *botelnic* 'botnița căpăstrului, o curea dela căpăstru care trece peste botul calului' (Damé T. 50) < *bol*.

— Pg. 57 la *răură* să se adauge vb. *răura* 'a uda' (Densușianu, Hașeg).

Pg. 88 *scular* are încă înțelesul 'cîobanul însărcinat cu ținerea socotelilor la stîină' (Densușianu, Hașeg).

Pg. 105 *căprăreașă*, *căprereașă* are încă înțelesul 'adăpost pentru capre' (Densușianu, Hașeg).

Pg. 218 *oarzăn* < *orz*. În revista 'Transilvania', vol. 46, p. 52 : mere *oarzâne* 'niște mere gălbue care se coc de timpuriu, numite și *văratice*'. Pentru etimologie cf. ibid. 53 : pere *ovesesfi* 'pere văratice, făinoase, numite și *pere de ovăș*, se coc cam deodată cu ovășul'.

— Cuvinte latine moștenite în -*ură* sunt și :

Tăetură < *taliatura* 'fente'.

Umblătură < *ambulatura*, atestat cu înțelesul special 'amble, allure vicieuse des chevaux'.

INDREPTĂRI

Sufixul nr. *-istră*, derivat din lat. **-ister* (pag. 45), este mai probabil ngr. *-ιστρος*, despre care v. Dossios, 17.

Bălător 'battoir' (p. 128) este moștenit din lat. *balluatorium* 'instrument pour plier ou pour battre, pilon, bate'.

Pentru *românesc* (p. 68) cf. *vico romanisco* în Salzburg în sec. VII și VIII (Romania, I. 1872, p. 9).

Gîrlîcîț (p. 324) este slav, cf. croat. *grlić* 'der Hals der Flasche'.

Pentru *coșițesc* (p. 369) cf. bulg. *kviča* 'grogner, grouiller', alb. *kuis* 'von der Stimme des Schweines und des Hundes', ngr. *zořco* 'crier comme un petit cochon'.

— Sufixul *-ouică* dela pg. 118 trebuie mutat la pg. 230; *-openie* dela pg. 243 trebuie mutat la pg. 276.

INDICE

1. SUFIXE.

-ă	405	-al	93	-ăreț ¹	103
-'a	405	-alie	99	-ăreț ²	319
-ac	189	-'av	281	-ărie ¹	184, 1
-ace	280	-ă	381	-ărie ²	385
-ache ¹	399, 7, 8	-'a	369	-ăril'e	42
-ache ²	189	-ăcios	75	-ăril	109
acela	377	-acțiune	23	-ăriță	261
-acelu	197	-ăd	64	-ăriti	222
-ada	380	-ădă	202	-ăros	76
-agiū	110	-ălav	201	-ărne	135
-aiță	263	-ălan	296	-ăș	282
-aiū	199	-ălay ¹	350	-ășag	413
-al	421	-ălay ²	350	-ășan	295
-ală	289	-ălău	417	-ăt	33
-alie	393	-ăleț	319	-ătar	86
-alist	423	-alie	187	-ătareț	320
-alnic	337	-ăliță	261	-ătate	18, 8
-amă	13	-ăloancă	270	-ător	127
-ame	13, 8	-ălog	215	-ătură	62
-an	291	-ălue	135	-ăție	188
-ancă	234	-ăluse	419	-ăție	135
-andru	17	-ăluța	158	-ăū	115, 8
-anie	225	-ămint	48	-ăun	53
-anță	420	-'an ¹	218	-ăuț	159
-ar	79	-'an ²	371	-avan	295
-are	93	-ănat	97	-ăz	378
-areț	326	-ăneț	319	-bil	421, 4
-arțio	380	-ănie	175	-ca ¹	227, 121
-ariță	262	-ănog	215	-ca ²	370
-arcu	391	-ănos	77	-ce	371
-arnic	337	-ăr	56	-cel	148
-aș	345	-ărea	149	-clac	192
-aș an	296	-ărese	69	-clor	162
așcu	298				

-clu	375	-etel	149	-lnat	97
-clune	21, 3, 8	-etenle	243	-ineț	319
-cuț	158	-eteț	320	-ințu	43, 8
		-etic	70, 6	-loac	120
-e ¹	299, 1	-etoc	214	-lor	160
-e ²	179	-eț	316	-los	70
-ea	144	-ețac	192	-lot	397
-eac	205	-eță	27	-ip	178, 8
-eag	205	-euțl	246	-ips	403
-eală	308	-ezan	296	-ir	387
-ean	302			-la	403
-eancă	231	-glu	410	-isc	387
-easă	24, 6	-iar	393	-lam	420
-eașcă	315	-iarcu	394	-lst	422
-eață	27	-iaricu	394	-lstră	45, 430
-eală	382	-iazmă	383	-iș	352
-éc	305	-ic(ă)	169, 6	-ișag	413
-ec ¹	305	-ie ¹	395	-ișan	295
-ec ²	177	-ie ²	177	-ișcă	249
-ecă	307	-ice	324	-ișor	163
-ed	64, 1	-iceu	149	-iște	250
-edenic	243	-icean	304	-iștină	209
-egală	202	-icel	148	-it ¹	106
-egă	417	-iche ¹	429	-it ²	401
-eguș	365	-iche ²	384	-it	398
-elcă	237	-icle	175	-itle	402
-eli	308	-icică	376	-itură	62
-el	144, 8	-iclos	75	-i ōră	387
-eliște	239	-iclu	324	-ișă	254, 1
-elnic		-iclune	23	-ișă	220
-elnită	240	-icl'ă	429	-ișă	388
-el'ă	308	-icos	76	-lune	46
-en	218	-ic ¹	180	-lv	286
-enat	97	-ic ²	381	-lz	423
-enc	241	-ie	246	-lz	423
-enchiă	241	-ieric	394		
-enclă	241	-igan	297	-i	369
-enle	241	-igă	248	-ic	333
-er	92	-ilă	328, 1	-ice	301
-erniță	245	-ille	174	-ilipsecu	403
-esc	65	-iliclu	327	-lrenă	382
-eș	283, 1	-ilină	209	-lriă	390
-eșniță	245	-iliste	239	-lrlan	296
-ei	33	-il'ă	39	-lrlă	267
-etan	296	-lman	342		
-ete	38	-lme	139	-lan	294
-eteclă	313	-lmen	397	-liche	406
		-ln(ă)	206	-lic	407

-mînd	47, 3	-ovămi	288	-uleț	318
-m	371	-oveidă	313	-ull	392
-mie	335	-ovenie	276, 243	-ulică	174
-niță	268	-ovină	277	-uliclu	327
-oacă	118, 230	-oviste	277	-ullan	219
-oană	390	-oviță	288	-ullna	209
-oancă	270	-ozenie	243	-ulfor	168
-oare	50, 3	-oă	302	-ullța	266, 1
-oască	271	-oș	278	-ulofu	120
-oc	212	-oșu	413, 8	-uluc	133
-oclu	330	-oșel	117, 2	-ulușe	119
-og	212	-oșcă	174	-uluț	159
-ogaș	351	-oșez	414, 8	-ul'u	133
-olac	192	-oșu	414, 8	-un	52
-olu	109, 6	-oșu	377, 8	-unamî	16
-olan	293	-oșu	301	-'ur ¹	56
-ole	271	-oșos	76	-'ur ²	178
-olnă	209	-oșor	122, 1	-urami	16
-oman	340	-oșos	76	-ură	58, 3
-oșu	109	-oșon	301	-ureață	30
-oplu	391	-oșol	118, 1	-urescu	69
-or	56	-oșcă	174	-uriclu	327
-ornița	288	-u	372	-urle	385
-otog	215	-uc	131	-urli'e	42
-oș	70	-ucachi	109	-uros	76
-oș	342	-ucan	296	-urus	365
-oș	287	-ucan	304	-us	401
-oșal	97	-ucel	149	-uș	350
-oșcă	271	-ucel	149	-ușag	411
-oș	122	-ucel	376	-ușan	295
-oș	272, 1	-uch	278	-ușcan	296
-otan	294	-uch	308	-ușcă	343
-otă	274, 1	-uch	319	-ușel	149
-otea	288	-ulac	192	-ușină	209
-otean	305	-ulay	351	-ușor	166
-otelu	312	-ulață	30	-uștean	365
-otel	119	-ule	230	-uștel	320
-otenie	275	-ubi	133	-ușun	53
-otic	175	-ulă	279	-ăt	137
-otină	276	-ule	271	-'ut ¹	272
-otoc	215	-ulean	304	-'ut ²	398
-otolu	120	-ulecă	238	-ută	274
-ov	288	-ule	149	-utos	389
-ovan	295, 288	-ulete	38	-uț	153
		-uleteț	320	-uzău	117

2. CUVINTE.

abaşerie	185	adevărat	93	aglutatie	101
abagi	411	adevăracime	24	agluneaţă	28
abraşcu	396	adeverichune	24	agintornic	336
abur	77	adeverinţă	43	aghea	327
aburesc	77	adica	106	agonisita	108
aburos	77	adilat	25	agret	34
abuşala	405	adilatie	101, 102	agrime	143
abuşile	405	adinea	405	aguridar	85
aceaşar	178	adineat	24	agizatacime	22
acăriţă	259	adinecătura	64	agiusală	234
acel	317	adinecime	139	aglanghua	405
achicaşonu	117	adinecătura	64	agradă	380
achindeci	314	adinecime	139	agripaiă	385
acilitură	59	adinecătura	64	agurută	405
aemus	361	adinos	74	ahanda	405
acolu	113	adipitură	59	ahelichia	408
aconiţă	259	adiritură	61	ahcioaia	112
acoperemint	48	adivgitură	59	ahfurhescu	59
acoperiş	352	adormiţele	146	ahfurhită	108
acoperitoare	130	adrimintu	48	ahursitură	59
acorniţă	268	adritură	61	ahinda	405
acreală	234, 355	aducătură	62	ahindos	74
acreatu	391	adulmec	177	ahindusini	140
acreaţă	30	adunătură	3	ahmac	196
acricfos	75, 78	adunilor	130	ahmaelichia	408
acrichune	22	adunitură	61	ahoria	404
acrid	61	adusătură	62	ahundos	74
acrima	139	agă afonil	398	ahuridos	74
acriş	355	agă nimia	385	ahur	168
acrişor	165	agăniţescu	401	aişoară	168
acritură	61	afirică	106	aişor	168
acriţă	223	afătură	63	afie	334
acrolu	118	afitor	123	aitur	60
acru	157, 159	afondut	398	afuş	361
acule	318	afrat	98	afuşoară	168
acupirimindu	48	afumătoare	125	afuşor	168
acupiritură	61	afumitură	59	ajutor	130
acus	361	afunda	405	ajutorie	182
acusor	166	afundusescu	440	ajutorinţă	43
acu	153	afurisanie	225	alakă	402
adamachi	400	afurisenie	241	alăchitură	59
adanca	405	agarem	305	alăes	370
adălmay	351	agachi	400	alăvdăcfune	24
adămu	157	agărnit	107	albăstrea	146
adărâmintu	88	agerime	139	albăstreală	234
adăuşag	113	agimitescu	67	albăstrime	141
		aglutami	13	albastrică	256

albăstriu	221	alojel	148	amurdzită	108
albeală	231	altar	89	amurțatură	59
albeață	30	alcațel	148	amurțit	107
albed	64	aludzini	140	amuș	364
albeii	312	alunichios	72	amuțal'ă	201
albesc	68	alun	51	anacrieli	326
albet	323	alunani	16	anacsu	365
albeț	323	alunaru	92	anacuisa	496
albiclos	75	alunat	96	anapudzil'ă	42
albiclune	22	alunec	145	anapuța	406
albier	79	alunguțul	158	anapuțerie	395
albinar	79	alunș	353	anarga	406
albină	210	alvagerie	185	anăpudil'e	42
albinărit	107	alvagiū	411	anel'inăcluni	23
albineț	319	amarnie	335	anecuruație	102
albioară	6	amăgeală	233	andîrslă	305
albior	162	amăgitură	58	andornie	395
albișor	164, 165	amănușime	139	andrea	152
albița	257	amărală	321	andrieș	347
albiță	256	amăraluță	156	andrilisescu	404
albiu	221	amărăciune	22	andruș	361
albiuța	154	amăreală	234, 235	anevoiață	44
alboare	51	amăreață	30	anevoios	72
albofii	117, 118	amărime	139	angelica	172
albotă	274	amăriu	221, 5	anghelina	208
albuia	131	amărofii	118	anghelescu	68
albuș	362, 367	amăruļu	134	angheluș	361
aleu	396	amaruța	156	anghilescu	67
aleneș	286	ambăreață	28	anghiluș	360
alergăriște	252	amblatea	406	anghistru	45
alergău	416	amețeală	234	anglicii	327
aleveș	286	amintatic	102	angricos	72
alghiname	15	amiră	381	angulice	327
alghitură	61	amirărescu	69	angusteăță	28
alie	396	amirărie	385, 43	angustime	159
alibios	78	amirăril'ă	42, 43	anțilicii	326
alișinos	78	amirăroaște	113	anica	172
alișios	78	amirăcancă	232	anifurani	16
alicescu	143	amiroaște	113	aniorihța	406
alichit	107, 402	amirani	13	anischiresescu	404
alicii	143	amirăfeli	22	ansăralura	63
alplitoare	125	amorteață	234	ansăritura	58
alșitură	61	ampatur	178	ansăritoașă	121
alștrat	98	ampiratesc	66	antonică	175
alșdăcluni	24	ampiratică	376	antrețel	148, 1
alșdăclor	129	ampiratiță	258	anusteăță	28
alșdăclură	61	ampirațol'ă	42	anușca	341
alșximintu	49	amurdziș	354	anuț	155

anuța	156	arător	129	arichiusar	178
anvălitoare	126	arătos	71	arieșusescu	401
anveșmint	49	arătatură	58	arifoană	112
anveștimint	49	arătură	63	arileată	28
anvirinos	72	arbinășia	385	arlichia	407
anvișătură	58	arbinșescu	67	arimișeada	382
anvilitură	61	arbureț	32	arințid	65
añurizma	389	arburie	169	aripidzină	207
aolică	173	arburimi	142	arischitor	139
aostrean	302	areciș	356	arisel'itor	139
apărabil	421	arectură	58	arislură	62
apărae	201	aveoari	52	aristoaca	217
apărămint	47	areușe	372	arisut	272
apărătoare	125	arcurami	14	arișimi	140
apărie	185	arcurat	95	arivoană	391
apătos	77	ardelū	311	arivdos	72
apicașonū	117	ardelean	303	arizboiu	120
apirită	108	ardeleneasca	69	armănit	106
apiritură	59	ardelenese	67	armăsătură	62
apirniță	108	ardil'ă	42	armășie	181
aplecătoare	123	area	406	arameanci	241
aplecuşal	97	areadzimiș	355	armeneasca	69
apoia	405	arendăș	317	armenese	67
apos	77	arete	39	armie	247
aprinzăcios	76	arețel	145	armînescu	68
apucător	123	argășese	65	arminame	15
apucătură	58	argășie	182	arminiu	388
apuchlū	389	argășime	141	armucar	81
apuriă	385	argintar	87	arnăușeasca	69
apusean	302	argintii	221	arnăușesti	179
apușoară	166	argintos	77	arnăușime	112
aralic	409	argințică	171	arneală	231, 236
aramă	17	argiște	251	arnie	386
arapcă	231	arhizimă	389	arniū	222
arapină	211	arhundescu	67	arniū	222
arapsă	392	arhundlichă	407	arocut	399
arat	97	aricloaică	229	aroput	273
arăboj	343, 367	aricit	107	arpaduș	361
arăchișu	178	arie	247	arsătură	62
arălață	28	arină	210	arsura	63
arămeasă	26	ariuiș	353 (2)	arșie	213
arămiū	221	ariniste	250	arșia	260
arăpesc	67	arinos	77	articolaș	345
arăpime	142	aripese	8	artirismă	389
arăpoaică	119, 230	aripez	178	artirșescu	404
arăstoacă	217	aripidină	207	aruchiușur	178
arătanie	225	aripinuș	359	arucutișu	354
arătător	123	aribuș	365, 367	arudzinos	78

aruginos	78	asunituri	59	azvistar	80
arumigatură	61	asupritură	58	azvistireaună	383
aruncătură	58	asupriclune	22	azvirnătură	64
arungaci	198	așchie	247		
arunicitură	59	așezalăș	350	babaca	196
arupișescu	100	așezământ	48	babalic	100
arușini	213	așteptal	95	babieș	285
arusitură	59, 61	așternut	137, 138	baborniță	269
aruvulesescu	104	aștirnumintu	48	bacală	289
aruvulesescu	104	atinsura	58	baeoi	118
aruzăacu	395	atlicia	173	baeoiuan	303
aruzos	72	ațișoară	163	baeoiuancă	228
aruzulescu	105	auhee	177	baeonită	255
arzător	127	aurar	87	ba-deuși	246
arzintar	87	aurat	97	bahorniță	269
arzoii	117	aurărime	143	baiaș	284
arzos	72	umbrată	96	balanut	158
asehtlichia	107	aurică ¹	171	balie	247
ascipiritura	61	aurică ²	176	balie	335
ascultat	97	aurii	224	baloș	287
ascultamint	17	aurliitor	123	balotă	274
ascultător	131, 6	aurlițură	59	balteș	284
ascultolii	117	auș	360	balțiș	351
ascumtatic	101	aușami	15	bandoață	112
ascumțiș	354	aușatic	102	bandor	37
ascumtos	74	aușescu	67	banicer ¹	79
ascunzătoare	129, 3	aușita	108	banicer ²	84
ascunzăș	354	autorăș	7	bania	264
ascurami	43	auzabil	122	banțiș	282
aseușiș	353	auzil	109	baraboiu	120
asimi	113	avde'ot	398	barabuhște	250
asparisma	389	avgișescu	404	barac	196
aspărgăchune	23	avinație	101, 102	barbă-latone	112
aspindzuritoari	126	avinitor	131	barbur(e)	56
aspirgătură	62	avrămeasă	26, 229	bareagiū	412
asplinescu	401	avriță	259	bardăș	283
asprine	139	avros	72	bardoș	283
asprisoară	165	avueatlichia	108	barișnic	338
asprisor	165	avut	173	baroșcă	249
asprii	223	avuțame	16	barzolă	271
asproli	118	avuție	13, 183	basarabean	303
astrăgaci	198	avuți'le	41, 43	basarabeancă	227
astrucămint	48	axiulescu	405	bastonaș	346
astrucuş	302	azghiratic	102	bașachină	208
astupătoare	125	azvarna	406	bașardină	208
astupătură	59	azvărînar	393	bașaldă	208
astupuș	362	azvestar	383	bașeldină	208
asunitoari	126	azvesti	383	bașotă	274

batalan	296	bălegocîu	310	bărbos	73
batișta	251	băleguță	157	bărbuță	151, 159
batița	259	băloa	117	bărbace	199
bațocura	56	bălos	70	bărdaca	195
bațachină	208	băloșel	116	bărdil	332
băbărel	31	băltac	189	bărice	21, 325
băbășcuță	155	băltăreț	104	băsmăluța	151, 2
băbatte	184	băltău	415	bășeai	418
băbet	31	băltină	207	băfaci	198
băbete	137, 8	băltoacă	212	batae	202
băblîița	260	băltoagă	212	bătăița	216
băblîoc	217	băltoiu	117	bătăluș	361
băbof	114, 8	bălțuța	131, 230	bătălău	117
băboacă	132	bălțuica	230	bătător	128
băbue	131	băluca	132	bătătura	63
băbușcă	315	bălușcă	341	bătăuș	361(2)
băcie	183	băluța	157	băteala	235(2)
băcîoia	42	băluțu	157	băteală	115
bădărănie	180	bănățean	304	băteliște	239
bădica	171	băneasă	21	bătie	381
bădice	327	băneasca	69	bătijuni	46
bădila	329	bănărie	185	bătrineț	347
bădăleacă	132	bănăril	108	bătrineța	27
bădița	255	bănet	31	bătrinime	142
bădăluț	159	bănetoara	160	bătrinîș	352
bășag	411	bănie	181	bătuț	137
băctan	291, 2	bănilă	329	băutu	138
băctamaș	346	bănos	75	băutura	63
băctoîu	114, 2	bănuș	153	bădreagă	206
băcșan	291, 2	bănușei	146	băhăesc	369
băcșandru	2	bănușele	146	băfcachi	490
băcșas	346	băraciune	24	băleu	312
băcșal	5	bărbantă	420	băliciu	326
băcșel	114	bărbat	97	bălișar	81
băcșoiu	114, 2	bărbăctor	160	băluș	411
băhniș	354	bărbăteuță	29	băluș	361
băișag	414	bărbătesc	65	băralce	375
băițășan	295	bărbătește	179	berbincioară	160
bălae	203	bărbățime	2	berbecar	83, 87
bălală	203	bărbătoae	112	berduese	373
bălan	293	bărbătoasă	73	băsmette	70
bălăcuscă	344	bărbătuș	359	băș.ii	416
bălăun	53	bărbățel	145, 2	bășinos	73
bălăuroaică	119	bărbăție	13, 181	bășnița	268
bălbătae	200	bărbățime	141, 2	bășoandru	18
băldăbie	333	bărbie	184	băteahnă	311
bălegar	84	bărbîșoară	164	bătelie	187
bălegău	416	bărbofu	114, 8	bătesug	414

betiță	254	bisuz	114	blehatică	311
betie	180	bătucbar	81	blestemăciune	23
betișor	163	bătulean	303	blestemălie	180
betiv	222, 287	bătuse	362	blidar	83
betivan	203	bățu	255	blidnic	337
betie	173	băul	138	blindeță	39
betiū	222	biatură	62	blindoc	211
beghile	276	bivolaseă	66	boadnie	339
beabls	284	bivolită	261	boaghe	206
bealis	284	bivulcene	189, 192	boancas	282
bibiță	261	bibular	395	boăreasa	25
bichireată	29	bibruta	137	boacă	258
bichirimă	208	bicea	299	bolbar	79
biciuleț	318	bicilescu	67	bobăreasa	25
bicidulose	119	bicu	299	bobel	310
biacuseă	313	bișnăc	195	bobocă	237
bierul	223	bișnăclă	196	boia	319
biduclămă	15	bișnăcă	216	bobletie	179, 317
biducladă	383	biștie	333	boldet	317
biduclăos	78	biștoc	212	bolbolos	332, 423
bietuca	132	bișbitami	15	bolonel	117
bighiroancă	270	bișbiteală	29	bobotac	200
bigura	270	bișbitie	171	bobric	176
bihornia	268	bișbitiță	49, 43	bobuleț	318
biutură	63	bișbului	135	bobușor	167
bilețel	148, 1, 7, 8	bișbută	138	bocăni	201
bine	179	bișroace	319	bocănițoare	121
bince	306	birdahan	291	bocăni	221
binete	29, 374	birdilă	332	bocet	33
binisor	165	birzeică	238	bocitoare	125
biosime	139	birzhefui	309	bocotan	293
birar	79	birjelen	238	bocotancă	228
birău	418	birlog	217	bocșa	278
birbicus	360	birneț	316	bod	339
birbălichă	408	birta	291	bodogănesc	371
birctu	375	birzeică	238	boengloac	113
bircu	375, 396	bisticăială	334	boereasă	21
birș	286	bișchiă	384	boereasa	69
birnie	336	bișie	385	boeret	31
biroaia	112	bișilar	80	boerie	182
birtaș	347	bișlăgel	144	boerism	420
biru	375, 396	bizacă	190	boeroalcă	118
biruința	43	bizăese	369, 4	boeros	75
bisericaș	347	bizdie	334	bogat	98
bisericos	73	blagoslovenie	243	bogătan	293
bisericuță	154	blagovištenie	243	bogătaș	351, 368
bistrel	312	blăzei	314	bogătate	21
		bleahă	311	bogheacă	189, 296

boghete	37	bornacfti	329	brebenea	146
boghie	206	bornăila	329	brebenel	146
bolană	14	borondoc	217	brebenel	146, 219
bolan	292	borșarl	86	brenița	255
bolangerie	185	borșelca	237	breze	201, 203
bolangiu	411	borșisor	163, 164	brezoiu	117
bolnița	269	bortonos	77	briceag	195
bolste	252, 303	bortos	70	bricmarita	259
bolștean	303	bosmoagă	213	brihaidan	418
bolșie	333	bostănărie	186	brișca	231
bolândarița	263	boșcu	396	brincarița	262
bolătau	415	boșorog	215	brincuța	151, 159
bolboacă	312, 359, 367	botar	83	brinceu	307
bolboros	312	botejume	46, 47	brinet	316
bolbotine	276	boteznița	240	brinza	179
boldei	312	botnița	268	brânzărie	183
boldetea	229	boțogay	351	brnzei	319
boliet	321	botar	87	brnzes	284
bolea	301	bouleau	304	brnzeturi	31
boleac	206	bouleț	318	brnzoarea	129
bolesnița	245	boutic	186	brscar	81
bolind	53	bourin	222	brscarita	262
bolnav	282	bouf	153	brscarie	186
bolnavicos	76	bragagerte	185	brscarime	143
bolnăvior	162	brahăș	283	brschitța	255
bolnicer	79	braniște	252	brscuif	111
bolnița	269	braslay	348	brștet	31
bolovan	297	bratay	283	brștime	141
bombonica	171	brație	169	brșurica	173, 7
bondoc	218	brăbete	323	brtăcat	81
bondrete	36	brădan	291	brudatic	100
bonjurist	422	brădeț	32	brudii	287
bonțay	283	brădiș	352, 353	brunx	287
boță	271	brădișor	352	brumar	87
borcaneciu	397	brădoac	116, 228	brumatic	99
borcănos	75	brădoalea	228	brumtes	370
borceag	191	brădoaște	116	brumătele	146
borchinos	75	brăduica	229	brumarii	222
borde	299	brăduii	133	brumos	77
borderiu	313	brăduța	36, 279, 300	brusac	194
borderun	55	brăduț	300	bruscami	15
borcășă	24	brădulete	36	brutar	79
borșar	81	brășlen	305	brutărie	183
borșay	317	brătășanu	283	bruticami	15
borgotină	276	brățară	90	bubi	310
borhăe	290	brățată	98	bubica	310
borilă	331	brăzday	351, 368	buboiu	113
boriște	252	breabăn	218	bubufi	134

bubucă	174	bușurubă	279	bursoaică	53, 214
buburec	396	bujleică	257	bursucă	55
buburos	70	bulboacă	216	bursune	52
buburuz	74	bulbuc	131, 342, 359	burtă	294
bubușlie	187	bulbuș	342, 359, 367	burtă-verzime	141
bubușoară	166	bulgărea	231	burte	299
bubuta	154	bulgărească	67	burtoș	73
bucar	83, 90	bulgăroiu	144	burtucăle	290
bucată	98	bulzișor	163	buruniță	255
bucălav	282	bulzoc	212	busuțoc	216
bucatar	79	bumbăscă	229	busul'ac	216
bucătărească	25	bumbar ¹	91	busul'oc	216
bucătărie	181, 1	bumbar ²	91	buşali	299
bucătăriță	258	bumbăcarită	262	buşilă	330
bucătoli	114	bumbăceață	193	bucolu	114
bucătica	170	bumbăcează	193	bucue	131
bucier	80	bumbișor	164	bucur	496
bucietel	148, 1	bumbișcă	334	bucurachi	499
buciniș	352	bumbulete	38	bucură	56, 131
bucinuş	318	bumbusea	315	bucuriș	354
buciuș	349	bun'atate	19	bucuroaga	212
bucos	77	bun'ateală	39	bucuroasă	131
bucovina	277	bundărete	37	bucură	115
bucivonean	303	bundue	218	buculeșcă	343
bucivonească	227	buncăță	27	bucuman	341
bucureșlean	303	bunela	236	buculiță	324
bucureșteană	228	bungeac	190	bucurdi	203
bucuril'e	43	bunget	32	buzar	81
bucuros	72	bunie	175	buzat	35
budacă	298	bunișor	165	buzătoiu	118
budalac	196	buracă	190, 195	buziș	359
budareă	298	burduhoac	111	buzurica	172
budaycă	298	burduhos	291	buzurii	222
budihace	280	burdulea	272		
buduhală	290	burte	39	cabazlie	469
buduholă	290	burfete	324	cacoveanu	288
buduholă	115	burghezime	141	caalanușcă	344
budzar	86	burjad	199	cacleniță	249
buft	299	burhafu	270	cacluliță	269
bufta	299	buriae	189	căfcala	280
bugene	190, 195	buricat	97	cafegiū	411
buged	61	buricoasă	74	cafeluță	155, 2
buget	32	buricos	74	caicușeu	345
buhav	61, 282	burieniță	255	caimenu	397
buhone	110	burlac	70	caisturiță	258
bufată	98	burli	70	caifed	65
buft	255	burletic	70	calcenie	242
bufteli	309	burniță	270	calcie	180

calieul	158	caese	65, 2	căminele	322
calotă	274	căiluta	157	cămineț	321, 322
canaluțe	156	căișor	2	cămișoacă	376
candeluță	156	căiuli	153, 2	cănăbet	39
caniv	287	caiar	87	cănarică	259
canon	55	călălae	201	cănațue	131
canun	55	călărește	179	cândil'ar	92
capac	195	călărie	182	căniștra	45
capaș	283	călarime	142	cănoaie	111
caplște	252	călarim	401	cantula	279
capintortură	56	călator	129	căpărlendză	105
capoță	274	călătorie	183	capătuesc	373
capovenie	277	căleat	97	căpațină	210
capșa	278	căleătoare	130	căpean	53
caracaxă	136	căleător	131	capela	55
caraghiozlic	409	căleătura	63	capetala	116, 327
caraman	413	călare	89	capetel	146
carapace	198	căldarai	143	căplădă	334
caracalec	306	căldarușă	360	căplieii	327
caracandilă	333	căldarușcă	227	căple	384
caricic	325	călfăruța	154, 159	căpna	297
carlaus	135	călișor	105	căptâncas	21
carneș	285	călura	63	căplă	264
carpan	219	călduros	71	căpramă	44
carpin	219	căluț	157, 159, 3	căprar	87
carpist	422	călin	211	căprăceață	165, 129
casierică	258	călinet	32	căprarie	186
casnie	336	călișoară	163	căprese	66
castanarițo	381	călivuecă	376	caprel	31
castaniū	224	călivușcă	343	caprină	210
castilea	405	căloari	51	caprioară	168
castravete	39	călțăminte	49	caprior	168
catinaru	7	călțămint	49	capriorel	144
catină	7	călțunar	24	capriște	253
catireă	229	călțunăreasa	24	caprî	163
catricei	310	călugărese	66	caprîu	223
cașaveică	238	călugăret	31	capruț	136
cazanie	226	călugărie	182	capruță	159
căcărază	103	călugărim	141	căpsună	52
căcăreață	103	călugăriță	265	capușă ¹	207, 365
căcărează	103	călușel	149	capușă ²	52
căcărez	103	căluț	153, 159, 8, 2	capușniță	268
căcăoanu	115	cămăruța	154	capuț	153, 159
căcău	416(2)	cămătărie	182	carare	89
căcular	80	cămeșofu	114	carăbașă	351
căcullie	188	cămeșue	134	carămiziū	223
căcluncă	232	cămeșulecă	227	cararue	131
cădință	43	cămilar	92(2)	carăruică	227

carăruşă	360	căsuică	239	celușe	119
carătenie	244	căsuie	187	cenac	189
carcaș	364	casuliță	260	cenșărișă	261
carlașie	182	căst șoară	166	cenșerniș	245
carlăne	53	casuța	151, 5	cenșuță	221
carlășie	109	cașar	87	cenșuțică	288
carle	322	cașare	89	cegnă	261
carlăuș	364	cășălorea	144	cegar	81, 87, 6
carlăgă	206	cașulete	38	cepolă	116
carlălă	327	cățaneasca	69	cepoate	167
carluș	359	cățalin	117, 211	cepoșoară	166
caruică	332	cățălu	147	ceraf	292
carmonă	200	cățănel	117, 211, 297	cerar	81
carnar	87	cățăngan	297	cerba	271
carneacă	307	calușon	302	cerban(a)	292
caruță	223	cătușniș	251	cerbărie	186
carnea	77	catur	36	cerbăș(e)	358
caroană	112	caușă	361	cerbone	113, 229
caroaze	51	caușică	336	cerbosăle	229
carpinet	32	cățalie	169	cerbolă	271
carpinis	353	cașea	150	cerbula	289
carpura	63	cătel	159	cerfel	150
carșălu	314	cățelandru	17	cerfelec	369
carșălică	170	cățeluș	360	cerfeleu	173
carșălicăna	391	cățelșă	360	cerfeloiu	118
carșăreacă	25	cățelșică	229	cerfeluș	359, 361
carșăne	371	cățue	136	cerfeleș	348
carșălie	187	cățutoare	125	cerfeleț	318
carșălean	394	căveii	314	cerfeurica	173
carșele	149	căzăceasca	69	cerfeșor	166
carșăteacă	39	căzămint	48	cerfeș	153
carșățel	40	căzătura	62, 3	ceret	32
carul	153	căzmaluță	151, 2	cerime	142
cașar	87	căzmat	93	cerișică	174
cașăniță	210	cazul	138	cerișuț	216
cașăne	135	caufteacă	232	cerica	301
cașăpie	183	ceafă	418	cerceală	236
cașășoara	166	ceaparoș	217	cerușică	345
cașător	129	ceasornic	338	ceroiu	116, 292
cașătorie	183	ceasornicar	91	cersitor	125
cașăeun	53	ceasornicărie	184	certareț	320
cașăeund	53	ceășescu	67	certăreț	104, 319
cașăioară	160	ceășilie	109	cescuț	158
cașică	170	ceatliș	418	celuș	348
cașăstră	45	celarnic	337	celate	19
cașălicie	180	celmăluță	154	celățue	131
cașone	114	celnicami	15	ceterulică	139
cașăniște	251	celnicuță	96	cetinel	147

celtues	419	chirias	318	elobănesc	66
cheer	81	chirie	188	elobănie	182
chetălușe	419	chirișu	411	elobea	309
chegornița	269	chirtura	60 (2)	elobotărească	69
cheița	254	chirut	138	elocălaște	251
chelărea	146	chischitae	179	elocănaș	345
chelărească	25	chischimeată	28	elocănel	144
chelărel	146	chiscocae	288	elocănesc	371
chelărița	258	chiscovita	288	elocaniște	251
chelbos	71	chiselita	264	elocănițoare	124
chelboșie	180	chisoă	115	elocoin	144
chelfăneala	283	chisav	281	eloclovină	277
chelnerasă	25	chisitor	126	elocogioș	178
chelnerița	258	chisleg	205	elococș	347
chencle	396	chitaciă	197	elococism	429
cheresteziu	411	chitea	232	elocod	144
chesuc	319	chitilin	211	elocotniță	268
chesuc	203	chitriș	355	elocule	348
chentoare	130	chitrișeață	149	eloculea	272
chibăreața	28	chitulus	327	elofloranica	270
chioritelița	240	chitușcă	344	elofea	232
chibureața	28	chitlaes	369	elofie	334
chicot	272	chitlanășu	411	elofpănel	144
chicuta	271	chivulete	38	elombura	56
chicăesc	379	chitarus	360	elondănesc	371
chihăesc	370	chizăat	99	elontic	334
chihăzoala	112	chierici	111	elorentos	342
chilav	281	chiericoașa	117	elori	310
chilaman	341	chilav	281	elofe	173
chilica	179	chistra	46	elofoi	110, 111
chiliping-ŭ	411	chimbrișor	161, 168	eloxina	277
chiliț	254	chimbrișor	168	elorsac	190, 195
chiloman	341	chimiric	171	elorus	365
chimiraș	316	chimpoer	79	eloscotae	204
chindimă	396	chinpolaș	348	elotac	190
chingulița	260	chincime	142	elofce	365
chinultor	4	chingătoare	128	elofcă	228
chiondoriș	357	chingheasă	25, 26	elofuros	71
chifordiș	357	chinghilaș	190	elip-it	34
chiforiș	356	chinghircasă	26	elrac	195
chiotoare	130	chingrimi	143	elreap	144
chipeș	286	chinic	189	elrîl	314
chipos	73	chinsteș	283	elrîșcă	228
chiprușu	359	chinsteț	321	elric	176
chiptinică	324	chinteză	378	elrichelu	144
chiramart-ŭ	381	chintezotă	111	elricfă	328
chirehinec	306	chinuesc	373	elripar	80
chirăăcfune	24	chloarsă	190	elripesc	178, 8

cirșar	81	clutnes	372	clpic	169
ciritelig	368	ciutura	228	cipirleața	105
ciritis	355	cluyee	309	cîrreear	393
cirtieci	328	cluyei	309	cipîleearu	394
citanie	226	cleace	280	ciprii	390
citenie	243	cleat	97	cipru'ă	135
cifel	321	clealău	417	cipu'ă	136
ciubană	297	cleătură	63	cipuşă	52, 361
ciubeleă	238	cielulică	170	cirbunami	15
ciubotar	79	cieluma	196	cirbunfrlichă	408
ciubotărie	181	cieluna	55	circee	313
ciubrică	171	cielce	301	circei	313
ciuculă	36, 279	cieltor	126	circotă	275
ciuculete	36	cieltos	73	circuită	275
ciucufan	292, 315	ciimiclichă	108	cirtîța	266
ciucnes	371	cirus	359	ciryaclă	199
ciuculete	38	clie	169	cirlan	160
ciuculescu	268	clivoei	339	cirlăior	160
ciucutr	387	cliriu	399	cirligloara	161
ciucutoate	228	cl.Şica	179	cirmiş	351
ciudătenie	242	cloare	51	cirmizi	223
ciudescu	374	clugrescu	67	cirnăţareasă	25
ciudăsescu	403	cluşotă	122	cirnaţărie	183
ciudescu	371	clupese	66	cirneală	235
ciudăsescu	404	clupie	169	cirneci	307, 326
ciallichă	408	clupuş	352, 355	cirniei	326
ciulacu	196	clupii	222	cirniei	326
ciuleal	315	clupos	77	cirnicoclă	340
ciulei	311	clucană	11	cirpaciu	198
ciurmar(e)	85, 90	clucan	303	cirpeală	236
ciună	56, 171	cluceste	179	cirpoe	114
ciunătae	202	clucploara	161	cirstăneasă	26
ciunăfadă	202	cluce	66, 69	cirşenie	243
ciunbă	174, 56	cluceşte	250	cirtilos	73
ciunburică	171	clucepistină	208, 209	cirtlița	264
ciunpav	281	clucepă	223	cirtul'ă	135, 359
ciunpelă	309	cluceşte	179	cirus	135, 359
ciunulică	171	clucichiste	250	cirtută	138
ciunurică	171	clucie	43, 181	cirvinar	80
ciunzar	56	clucil'ă	10, 43	cisistră	45
ciunploarcă	228	cluciscu	387	cisitor	129
ciupalie	171	clutaragi	411	cistinat	98
ciurcul'ei	315	clutat	97	cistură	60
*ciurdină	208	ciutăreț	319	cișar	87
ciurilă	332	ciutător	127	cișevilar	80
ciutate	192	ciutat	138	cișirîști	251
ciutărie	186	ciutie	173	cișirlichă	408
ciuteleă	237	ciuină	209	ciștigos	72

citigul'ă	42	cobila	267	colacării	108
citriceareu	391	coboriș	355	colbar	84
citrinar	80	coacă	34	colbarae	201
cituș	361	cocbilame	15	colbărie	185
cițiros	78	cociăș	351, 368	colbuț	155
civilar	92	cocis	358, 368	colcut	273
cizimul'ă	134	cocirlă	37, 267, 299	colomelea	238
clară	61	coărle	299	collan	291
clăbănos	77	coărlete	37	comarnite	338
clabuei	77	cocoasă	36	comisoae	112
clădiș	355	cocoloș	342	comos	73
eleamov	288	coconaș	346	comșa	278
elevețnic	337	coconeia	141	conabiū	223
elidușă	360	coconel	31	condeiū	315
elimouți	246	coconete	36	condieuță	154
elincear	80	coșor	36	condil'u	315
elincet	34	coșorete	37	conel	332
elipeală	236	cocoșoaleă	119	condrăchier	79
elisurean	303	cocut	273	conștiință	44
eliviteauiă	383	cocuț	153	conțință	41
elidipsescu	403	codac	191	copăcel	144
eliștir	387	codacul	197 (2)	copee	374
elirșescu	61	codan	294	copeuță	155
elisturi	61	codas	349	copeică	238
elocot	273	codat	97	copereșiat	48
elocoticiū	327, 358	codăriște	253	coperiș	352
elocotiș	358	codău	415	copilamurl	15, 17
elopot	273	codărește	253	copilamuru	17
elopoțel	148	rodie	246	copilaș	316, 2
elopol	273	codină	207	copilărese	69
eloșea	231	codirlă	267	copilărite	181
elovnărie	185	codișcă	249	copilăros	75
elucătură	59	codiță	255, 5, 1	copileț	316
elundir	387	codițuca	132	copilos	75
eluputie	169	codirlă	267	copoiū	120
eluputiș	148	coloasă	74	coporișcă	250
elufuescu	373	codobatură	56	coprăe	385
eliuță	254	codobăturoiū	141	coprăna	207
eliușeli	323	codoiū	8	copsar	83, 90
eliumbuciu	279	codoriște	253	copțură	63
coacăz(ă)	379	codoseă	231	copun	51
coaciu	219	codrean	302	corăbieasca	69
coadeș	284	cofelū	308	coăbioară	160
coarneș	281 (2)	colan	294	corbea	300
coafin	219	cojan	297	corbelū	310
cobeț	316	cojoc	218	corbielū	310, 325
cobilă	331	cojuc	218	corbiță	257, 310
cobilită	264	colac	191	corbu	257

cochleşescu	68	coşulă	269	crestuş	363
cocean	292	coşula	279	creştin	210
cocelean	117	coşuleţ	318	creştinătate	19
coceţ	353	coţac	200	creştinesc	66
coceoman	311	coţarii	108	creştinism	421
cordar	82	coteleş	316	creştisor	165
cardeluţa	151	coteleă	229	creţuşcă	311
cordeneţu	241	coteleuţă	155	crezământ	48
cordică	170	coţeu	308	criminareă	395
cor n	219	coteţ	321	cripat	96
cornac	192	coţilese	332	cripătură	63
cornaciu	198	coţoc	216	criscut	138
cornar	79	coţulu	111	cristem	313
cornarii	108	coţorac	199	cristemliţa	210
corne	3 90 (2)	coţuşman	341	cristinească	26
cornescu	307, 308	coţcomplete	36	crişan	363
cornescu	241	coţună	55	criştinami	15
cornete	37	coţolană	295	criştinătate	19
corniclu	326	coţoveţu	313	criştinulescu	403
cornila	331	coţvaci	198	crivac	191
cornuleţ	318	coţvâcea	2	crivală	290
cornuluţ	159	coţvelea	141	crivul'că	230
cornucl	114	coţvâţesc	369, 430	crivenesc	371
cornul	138	coţzele	382	criveada	65
coroana	252	coţzomac	191	criug	310
corobeţe	316	crachină	207	crişmar	91
coroţic	100, 102	crăflieuri	407	crişmareusă	25
coronişte	252	crăfovean	303	crişmărit	108
coropcar	79	crăfoveanca	228	crişmăriţa	258
cosaci	110	crăiană	292	croitor	125
cosas	351	crăcanat	93	croitorie	184
coşrişte	251	crăcăuă	133	croitoria	258
coşuş	357	crălaşă	25	croşnă	247
coşolină	209	crăliţa	261	croşnie	247
coşorişte	251	crămură	57, 200	croţnie	338
coştaeche	399	crăngel'ii	310	crovan	291
coştel	116	crăpătura	63	crucis	356
coştiea	172	crăpet	41	crucişă	357
coşuş	356	crăpice	301	cruciţa	251
coşuşuri	357	crăşnes	372	cruciliţa	260
coşuşă	261	crăulală	233	crudac	191
coştos	71	creangă	231	cruditate	20
coştelu	358	credincos	71, 78	crucicel	148
coştrej	196, 285	credinţă	45	crucelu	219, 311
coştareaţa	316	crenguţa	151	cruşin	219
coşmagă	217	crepet	33	cruşit	106
coşmandră	18	creseul	137	cruşieş	170
coşmelie	187	crestănească	20	cruşovean	303

cuzine	139	cucetăreț	104	cupa	386
cuciniță	150	cumbușor	166, 167	cupălas	316
cucinelcasă	229	cuitout	153	cupileă	375
cutilă	11	cuisor	163	cupință	297
cucurană	297	cuisoriță	255	cupoc	212
cucurle	183	cuiuț	153	cupria	253, 385
cucernie	335	cujelă	238	cuprimumt	18
cucerniele	180	cujureți	323	cupriseseu	164
cuchilame	15	cul	396	cuprior	214
cuchig	410	culare	89	cuploras	316
cuchină	210	culbecasă	26	cuplor	150
cucenes	372	culbecasă	220	curs-golea	300
cucioană	301	culeu	396	cuta	83
cucioie	182	culeuș	363	cutăclume	23
cucos ¹	343, 368	culegător	128	cutăclură	63
cucos ²	343	culeșală	235	cutăclome	211
cucosel	141	culeșer	82	cutăclote	180
cucot	122, 273	culimv.ștr.	388	cutăclit	196
cucute	37	culindar	82	curbonă	208
cucui	136	culisiră ¹	15	curbison	295
cuculean	301	culistră ²	15	curcan	292
cuculesă	27	culirseseu	401	curcubetea	115
cuculeț	318	culonaa	391	cutăclătesc	68
cucullă	201	culpeș	283	curculătar	88
cuculă	136	culucus	359	curcear	81
cucumendă	150	culural	111	curcila	329
cucumidă	321	cumătre	325	curșetă	115
cucuręti	323	cumătric	182	cure	300
cucuruzște	252	cumătuș	359	curșac	70, 296
cucusel	119	cumățoi	141	curșchișle	250
cucușieă	171	cumbirlichă	198	curșclarie	181
cucuşonă	301	cumencăclume	23	curșcl	33
cucuşor	166	cumicleștură	61	curșclie	70, 296
cuculaș	316	cumințenie	212	curșcliste	250
cuculeiă	321	cuminție	180	curșclis	78
cucul	155	cumnațel	115, 2	curșcluan	312
cucuvie	201	cumpărător	131, 6	curșcluanos	312
cucuseaă	150	cumpărătură	58	curșcluiță	269
cucuveică	238	cumpăt	35	curtu	36
cudlă	255	cumpletune	22	curmei	309
cudală	307	cundichel	383	curmel	14
cudăraș	316	cundil'at	98	curmete	36, 323
cudăres	52	cundil'ada	383	curmeț	316, 323
cudeliă	280	cunună	252	curmezș	357 (2)
cudulă	280	cununile	183	curmoare	50
cudouri	52	cupenie	244	curnu(kall)	116
cudundar	81	cupesc	244	curpen	220
cudurylos	74	cupel	322	curpeniș	353

cursură	63	daima	106	depărcior	162
curleancă	228	dameă	232	departișor	165
curlicea	119	dangat	34	deputăție	181, 2
curmătie	102	darac	195	deregător	128
curvană	292	dator	130	deres	286
curvar	91	datorie	184	descălecătoare	127
curvatnic	336	datorință	44	deschizătură	62
curvârie	43	datornic	335	desegăriță	261
curvârila	41	dălnăuș	365	desel	34
curviștină	269	dăinuș	363	desetina	211
curvulice	327	dăinuș	363	desfășur	178
curvuliță	260	dăjdovnic	339	desilă	330
cusătura	63	dălcăuș	365	desime	139
cusetenie	242	dănae	191, 377	desiș	351, 367
cusereturi	31	dănaeică	377	despărțenie	211
cuserie	182	dăniuș	363	despuetor	128
cuserița	41	dărăbuș	157	destoinie	337
cuserișor	164	dărdăral	289	destoinicie	180
cuseroaia	113	dărimbete	323	destul	280
cuseun	55	dăruse	374	desertăclune	22
cuse	301	dărvaru	91	deșertje	180
custandinactea	377	dăscălă	258	deșteptăclune	22
custică	170	dătător	129	detunet	35
custrac	196	dăvidoaie	112	develeă	238
custură	60	dedeș	285	dezinterdăclune	21
cusutoreasa	27	dedeșel	145	diaconeasă	25, 27
cusutură	63	degebuța	158	diaconiță	264
cușavar	92	dega tar	90	dfapola	105
cută	308	degetariță	256	dicușaru	393
cutezanță	420	degetaruș	156	diflilide	388
cutiă	386	degeșel	148, 7	digos	72
cutiuță	154	dejer	84	dihanie	226
cutnie	223	deliū	223	dijmărit	108
cușachi	400	delnictoară	160	dimineață	29
cușitaș	346	delucan	296	dimitriță	225
cușiteiū	310	delungat	94	dimindată	96
cușitoae	114	deluros	71	dimindăclune	24
cușutay	346	deluș	153	dimnșfata	377
cușutielū	324	demincaț	96	dimonese	66
cuvinclos	71, 78	deminceuy	364	dinanumira	405
cuviniță	45	demulclor	162	dinischiot	68, 398
cuvintăreș	104	demuțișor	165	dinischlutescu	68
cuvitica	170, 2	denie	244	dintană	292
cuvutus	399	deniscu	68	dintat	97
dabiehușa	264	dentică	171, 2	dințar	82
dadaeă	196	dentiță	255	dințat	93
dadae	204	dențieă	171, 2	dințișor	163
		deosehit	109	dipărtatie	101

dipartos	74	domnuț	153, 159	drășteală	296
dipriopola	405	donci	374	dreanță	263
direptas	75	dondănesc	371	dregător	128
diritecanie	225	donicfoară	160	dregătorie	181
dirmoņu	120	doniță	265	dreņu	219
discalicătură	59	dorință	44	dreptar	89
discicitor	125	dornic	335	dreptate	20
discintitură	59	dorablete	324	dreven	219
discel'izătoare	130	dorozan	341	dripeliște	239
discufut	128	dosnic	336	driplatie	395, 405
disculeț	398	dostoianie	226	dricurescu	69
dispicătură	318	dostoil	107	dricurie	43
dispul'itură	60	dovlete	39	dricuril'e	12, 13
dispu'itură	61	dracsă	392	drimboae	111
diștiptăclune	22	dragoș	287	drîșteală	236
divutină	276	dragolă	275	drobișor	358
dizăirdăclune	21	drăcăluse	419	drobușoară	167
dilman	208	drăcărie	185	drobușor	167, 358
dilmină	208	drăces	66	drojdie	216
dimboc	212	drăcime	141	drojdioare	161
dinguseseu	405	drăeoaie	229	drojdiuță	156
dirdală	290	drăcoaică	229	dropie	246
dirdărsescu	403	drăcoa'ie	112	drucete	36
dirjală	290	drăcos	71	drugălae	201
dirjog	290	drăcovenie	243, 276	drughineală	319
dirmăilă	330	drăcuesc	373	drujdcl'ă	236
dîrvală	290	drăculeț	318	drujină	211
dobitoc	216	drăcurie	385	drumac	189
doblete	324	drăcuros	71	drumar	80
dobrița	257	drăcuș	7	drumaș	318
dobrota	275	drăcușor	161, 7	drumător	129
doflorăș	347	drăcuț	155	drumeac	205
doflorie	183	drăgaleă	201	drumeag	205
dofloroae	112	drăgălaș	350	drumeciu	307
dogar	88	drăgălășenie	212	drumel'	316
dogărie	184	drăgolū	117	drumuleț	318
dogoare	52	drăgosteală	233	druscă	231
dogorime	140	drăgostiv	287	dubină	212
doholniță	269	drăguclor	162	ducaciu	197
dolea	231	drăguleană	304	ducitură	62
doime	142	drăguleț	318	duducuță	155
dolofan	295	drăgulică	174	duduiță	255
domname	15	drăgușor	167	duduloiū	120
domnie	181	drăguț	157	duelgiū	410
domnișoară	163	drăjăuă	153	duflele	39
domnișor	163	drămoņu	120	dughen giū	411
domnitor	125	drămuesc	373	dugramagerie	187
domniță	258	drăngău	415	dugramagilăche	409

duhnese	371	durut	138	fachie	247
duhoare	52	duzuja	157	fagur	57
duhovnic	338	dusoare	50	famân	219
duhos	71, 78	dușcu	345	famen	219
duhoșie	180	dușman	341	famatie	103
dulapay	346	dușmănie	43, 181	fapnie	336
dulănuță	255	dușmăniță	40, 43	faptnică	336
dulce	179	dușmănos	74	fașano	395
dulceag	206	duziñareu	394	făcălete	37, 323
dulceată	27	dzâmbae	196	făcăleț	323
dulcișor	165 (2)	dzimică	170	făcător	127
dulciță	221	dzimrae	189	făclier	79
dulcoare	52	dzinos	72	făcut	137
dulcoñ	118	dzicitoră	62	făgan	291
duleuț	157	dzicut	138	făgaș	351
duldoacă	216	dziclen	230	făgădar	79
dulete	59	Țascălăche	408	făgădău	418
duligi	249	Țicuțaru	393	făgăduință	44
dulmeci	308	Țimuneață	29	făget	32
dulmiciu	324	Țimuniță	40	făguciu	308
dulfeame	13, 17	Țiot	398	făgul	133
dulmuciu	321	Țiplareu	395	făină	210
duluță	158	Țisputeaști	179	făinos	77
dul'at	98	Țispuțil'ă	41	fălcariță	263
duutan	117, 293	Țol'u	98	făleău	416
dumănel	147	Țul'at	98	fălece	145
dumitrache	399	ectenie	244	fălcer	79
dumitrașcu	298	efcula	406	fălcos	73
dumitrică	172	eflenătate	18	făculete	38
dumitriță	257	eflinătate	18, 21	făleț	317
dumname	15	eflineață	28	fămeet	31
dumnezăese	66	eflinitati	18	fănel	146
dumnizese	96	eftinșug	114	făptaș	348
dungat	93	eftior	162	făptor	130
dupae	191	egumân	220	făptură	63
durât	33	ehresen	67	fărinos	77
durduzău	417	emburlichă	408	fărmaecăune	21
dure	179	enachi	401	fărșărotu	397
dureros	71, 6	enorieaș	348	fărșărulame	15
durigă	248	erbărit	109	făsul'ă	136
durime	140	erete	39	fătăloaneă	270
durlac	196	eretieie	180	fătătoare	125
durligf	249	erfiu	222	fătoc	213
durn	395	eșit	106	fătocină	208
duroare	52	eșitoare	126	fătoli	115
durorl	52	evreesc	67	fățare	84
duruitoare	126			fățarnic	335
dururos	77, 6			fățîș	356

făţoşii	114	feşie	247	finărie	186
făţulală	233	femin	219	finişor	163
făurar	88	fetişcă	249	fintinea	145, 150
făurărit	107	fecloare	189	fintnice	325
făurişte	251	fiecurami	15	fintniţa	255
fecloară	168	fiecurangu	189	firşenie	241
feclor	168	fiefurescu	66	firtigă ū	417
feclorandru	17	fiefureaţă	29	firtilechi	408
feclorariţă	263	fiefurel	145	firtituş	360
fecloraş	346	fiefuręmi	14	fistie	333
feclorelnic	429	fiefurie	170	fisticesc	333
feclorese	66	fidelucă	310	fişneaţă	317
feclorică	171	fidilecuţ	159	fiştoacă	213
fecloric	182	flerar	88	flascută	274
fecloriţă	255	flerărie	43, 184	flaşnetar	79
fedelef	210	flerătae	202	flăcaie	182
fefeleagă	206	flerbinteală	234	flăcăime	141
felentie	176	flerbînţeaţă	234	flăcăit	108
feloară	160	flerotenii	275	flăcă ūan	291, 18
feliuţă	154	flerotină	276	flăcă ūandru	17, 18
felurime	140	fileă	228	flămîndeaţă	29
felurit	109	fiinţă	45	flămînzică	172, 3
femeceşte	179	filadă	380	flămînzilă	331
femeetic	101	filantropie	385	flămîndeaţă	29
femelat	93	filan. ŢrupiPă	42	flămundos	75
femeuşcă	344	filia	386	flec. ūandru	17
feregar	81	flureaţă	383	flecuşteţ	320
fereguţă	156	flutînă	386	flenches	285
ferestruce	131	fin	210	flenţoli	115
ferestuleă	27	finuc	132	fleşcărae	201
fericat	94	fioros	73	flintie	176
fericie	180	fireş	286	flintoc	176
fericinţă	41	firetic	70	flintuliţa	260
fericune	46	fireturi	31	fliturate	196
ferinţă	44	firiuel	148	flusturatic	100
ferişor	163	firuşor	167	floacăn	218
fermecător	127	firuţă	156	floarea ¹	347
fesclor	162	fisica	406	floarea ²	257
feşlilă	332	fisticăi	223	floareş	284
feteamă	14	fisul'ū	136	flocan	294
fetese	66	fiştură	57	flocca	300
fetică	5	fiţal'ū	203	flocos	77
fetic	182	fiţarylo	380	flocuşel	146
fetiş	353	fiţeal	314	flogotoli	120
fetişemă	292	fiţică	170	flor	221
fetişoară	163	fiţişoară	228	florală	203
fetil	108	fiţch'lot	397	floran	221, 293
fetiţă	255	finaragi	412	floreanu	304

Floricea	175	frasinet	32	frunziş	556
Floril	189	frăsiniş	353	frunzar	81
Florilă	257	frăteuşi	216	frunzăresc	178
Florii	221	frăţie	171	frunzel	32
Hose	201	frăţuic	132, 2	frunzeti	37
Hucat	94	frăţiuic	132	frunzişoară	164
Hucos	77	frăţiuic	159	frunzucă	131
Hucraş	317	frăţuşi	153	frunzulină	209
Hucriciu	326	frăţie	13, 182	fruşişă	256
Hurâ	221	frăţila	329	fucărărescu	69
Husturatic	100	frăţila	44, 43	fucărescu	67
Husturatic	100, 102	frăţime	111	fucirani	16
Ides	283	frăţior	161, 2	fucirină	207
Ioamete	39	frăţuic	132, 2	fudulache	400
Iucate	89	freamăt	35	fuduleaţă	28
Iucărar	201	freat	98	fudulichă	409
Iochist	122	frecătura	63	fudulic	180
Iosă	278	frecuciu	278	fugaciū	199
Iocănean	303	frecuş	363	fugar	86
Iocăneancă	228	fricos	73	fugat	95
Iocăşor	166	fricuescu	373	fugău	416
Iocul	155	frigare	89	fugilă	331
Iofează	210	frigărue	134	fuguja	155
Iofelniţă	240	frigurică	171	fuior	168
Iofolog	215	friguos	77	fuiorete	37
Iofleana	304	friptău	203	fulgoace	340
Iofliţa	260	friptoare	51	fullacă	196
Iofos	77	friptură	63	fulfină	210
Iofosinţa	44	frişor	163	fumar	89
Ioftea	301	frinchişă	356, 367	fumăgău	417
Ioflicos	76, 301	trinel	316	fumărae	201
Ioflicou	98	frintură	63	fumăreaţă	103
Ioflecari	85	frinţuş	363	fumărie	186
Ioffol(a)	273	fripsinami	16	fumedenie	242
Ioffoteiū	311	friştăsi	179	fumur	57
Ioflumă	98	friuleţ	318	fumura	301
Iăşcăluşec	419	frumos	77	fumurea	301
Iăşnesc	371, 419	frumoseaşe	28	fumuriu	222
Iăşnet	33	frumoseaşe	28	fundac	70, 195
Iăşned	64	frumuseaşa	28	fundătura	60
Iăşuzesc	67	frumuşaşa	28	fundelū	309
Iăşuzeste	179	frumuşel	117, 256, 3	fundoare	51
Iăşuzoaieă	119	frumuşieă	173	fundusesc	405
Iăşin	219	frundzami	15	fundutos	399
Iăşezime	139	frunimeaşă	28	funec	217
Iăşuliţă	261	fruntar	90	funicad	98
Iăşuseaşe	28	fruntaş	319	funie	217
Iăşuşă	361, 367(2)	frunteş	281	funingână	220

funişoară	163	gavrilă	332	gărgăun	54
fuñra	80	gazduşag	414	gărgul'că	228
furami	16	gazetărie	182	gărnuţ	159
furătură	58	gazornică	269	gărtlan	297
furcărie	185	găgălaş	327	gărvel'u	311
furcer	84	găgăuţă	159, 240	găsăesc	370
furcolă	114	găinamă	14	găselniţă	210
furculiţă	260, 266, 1	găinar	88	găteală	235
furcuţă	154, 159	găină	210	găun(e)	53
furescu	67	găinăreasă	25	găunoiu	111
furil'ă	40	găinărişte	251	găurar	82
furiş	357	găinăriţă	258	găurent	302
furişului	358	găineamă	14	găurice	325
furişul	358	găiniţă	256	găvădună	53
furl'ce	408	găinuşă	360	găvănat	94
furnicamă	14	găinuşcă	227	găvănos	71
furnicar	81, 89	găinuţă	156	găzdăeolu	111
furnigame	15	gălăţean	303	găzdăriţă	264
furnigi	412	gălbăglos	75, 78	găzdoac	110
furnu	412	gălbănare	85	găzoiu	116
furniă	386	gălbănoiu	118	geak'ă	418
furtiă	386	gălbănuş	362, 367	geang'ii	111
furtie	98	gălbănuşa	362	geamlic	109
furtişag	413	gălbănuşa	157	gemăt	35
furtunache	400	gălbăsoară	161	genuncher	83
furtunat	97	gălbăoare	161	genune	54
furtunatic	101	gălbenea	146	gerilă	331
furtuşag	414	gălbiglos	75	ghebos	71
furtaţă	98	gălbinare	85, 86	gheboşat	94
fuscel	150	gălbinate	100	ghelâţman	341
fusecliōră	388	gălbineală	234	ghemotoc	215
fusufac	192	gălbineţos	75, 78	ghemuese	372
fuştărit	108	gălbiniţă	256	ghemultoc	215
fuştel	150	gălbiniū	221	ghemuşor	166
futaful	200	gălbii	223	ghenete	38
futăcios	76	gălbii	223	gherghină	211
futeală	311	gălbui	134	gherişoară	163
futiclos	76	găletăreasă	26	gherit	107
		găletăriţă	261	ghespariţă	260
gaijă	257	găletuşă	360	gheşeftar	80
galbăn	219	gălicluni	22	gheţară	85
galbin	219	găluşcă	345	gheţărie	186
galeş	286	gămăneasa	26	gheţuş	363
gal'aman	341	găoace	339	gheţuşcă	228
gaură	57	gărdinar	82	ghiaţă	28
gavanoşul	5	gărdiniclu	325	ghivollesc	66
gavanoşel	147, 2	gărgălanu	297	ghiazmă	383
gavran	297	gărgăliclu	328	ghibiroancă	270

ghibirdeci	308	gingăsie	180	gîrnicioară	160
ghibirdeci	308	gloan(a)	293	gîrnişor	163
ghibirdie	175, 308	gloica	172	gîrlan	297
ghiburel	175	glogel	146	gîrtancă	
ghiculete	38	glogiea	172	giscan	292
ghidenac	194	glogiţe	256	giscariţă	262
ghiforniţă	268	glosean	302	giscă	231
ghijoagă	213	giştit	107	giscofii	111
ghilan	291, 293	gîubeică	237	gisculiţă	260
ghilouan	311	giumbă	56, 174	gitar.	83
ghiloteii	276, 312	ghumetate	20	gitiţă	254
ghilotină	276	gfumerlăche	409	gitlană	297
ghimpariţă	262	gfumitate	20	giluese	372, 373
ghimpuş	365	gfumac	191	gizime	141
ghinătură	60	gfunatic	16	gladiş	358
ghindar	88	gfunatic	101	glărime	140
ghindoc	217	gfuneaţă	28	glăruşcu	344
ghindură	57	gfunoplu	391	glăvoelii	340
ghinduros	77	giurat	96	gligan	97
ghineraletui	31	gluratic	101, 102	glirilă	40
ghini-vîntură	374	glurămîntu	49	globuşor	166
ghiniţeaţă	30	gluruese	373	glodărae	201
ghintană	292	glusta	406	glodărie	186
ghinţurea	145	givorniţă	268	glodişte	252
ghinuescu	374	gicitoare	126	glodos	71
ghioară	168	gidilicîii	326	gloduros	71
ghiocei	145	gidilice	327	glugucii	278
ghlomotoc	215	gidînar	72, 393	gluguţă	151
ghionoae	113, 121	gidînos	72	glumei	321
ghiorăesc	294	gidîraţă	103	gl'indurie	384
ghiorgachi	401	gidgoaşă	342	goblei	296
ghiorghină	211	gilbineaţă	28	goblizan	296
ghiorghiţă	257	gilbinitură	61	godănac	194
ghiorlan	294	gilbinos	74	gogoaşă	36, 342
ghirghină	212	gilbinuş	364	gogoman	340
ghilubrină	212	gilbeiu	121	gogon	36
ghiuleţ	319	gilcă	231	gogonei	317
ghiumacii	198	gil'ină	210	gogonoi	115
ghlurghlulii	223	gil'inuşă	360	gogoriţă	340
ghlustrăeăi	382	ginguripsescu	403	gogu.	340
ghiviziî	223	ginjeii	310	golan	293
ghizdav	281	ginsac	194	golaş	349, 367
ghizdelii	310	ginsăii	415	golăneţ	317
ghizdură	56	girbacii	198	golăntine	142
ghizireăuă	382	girbea	300	golătatate	19
ghiăngăraş	346	girbov	289	goldan	292
gigur	56	girdeii	210	golea	300
gilit	46	girlicii	324, 410	goleşan	295

golelune	22	greolă	117	grupiști	253
goliman	312	greomint	49	grupuleț	318
goliște	252	gresle	218	gubav	281
gomidență	320	gresală	231	gubernița	245
gonap	351	greșos	75	gudifar	393
gonfl	107	greumatic	100	gudifarca	391
gonitoare	123	greutate	20	gugluman	340
goniță	259	gricăță	28	gugoș	312
gorgonese	51	grigoriță	257	guguce	279
gorgună	51	grijanie	226	guguşie	187
gorneagu	205	grijnie	337	gulerat	91
gorun	55	grindar	82	gulisan	295
gotean	292	grindeleu	309	gulictuni	22
grandă	265	gripsor	56	gundlucesc	119
gratie	217	grisoană	391	gunolat	91
graur	57	griv	312	gunoiște	252
grăblar	80	grivelă	312	gunusar	92
grădinar	91	grivelău	311	gupisan	303
grădină	211	grivuescu	371	guram	291
grădinărie	184	glinar	89	garar	82, 85
grădiște	253	grise	173	garate	90
grămăgloară	160	grisor	167	garalie	101
grămăjuc	131	groaznic	338	gareș	263
grămăzime	141	grobian	305	garete	37
grămușlean	303	grobnică	260	gurgufală	235
grăncear	91	grohăesc	370	gurgulă	135
grăunț	159	grohot	273	gurgul'al	91
grapelouană	300	grohotar	81	gurgul'ău	136
grăpiș	408	gropan	291	gurgul'atos	309
grăsețoară	142	gropar	91	gurăița	264
grăslime	142	gropănos	71, 77	gurița	255
grăsuc	132	gropilă	328	gusac	191
grăsun(e)	51	grosante	14	gustăresc	178
grășiță	256	grosan	291	gustăreț	101
grătar	89	grosime	139	gustos	71
grătlun	297	grosolan	298	gușal	91
grăunț	159	grosoman	310	gușnes	371
greabăn	219	groșeforaș	316	gușnică	336
greasi	218	groșilor	160	gușold	111
greacă	30	grozăvatec	100	gușter	57
grebăluță	158	grozăvenic	212	gușterarița	262
grebănar	83	grozăvie	180	guștir	265
grebleș	281	groznic	338	guștirică	265
grebluță	154	grueț	316	guștur	57
grecoțelă	312	grumăzare	85	gușuescu	372
grecoșor	167	grumur	57	guvice	325
greime	139	grunzărie	180	guvleacel	307
greluș	361	gruparu	91	guvujdel	144

guzuzdePa	309	hangiu*	111	hiziu	190
guzan	292	hanlie	409	hilaodru	17
guzuan	292	hanumsa	392	hilište	251
γavru	390	hapca	231	hil'in	210
γiaγyriu	221	haplea	301	hima	106
γiataril'e	41	harabagiü	111	himizie	173, 378
γiatrafi	2	haraduan	311	hirar	88
γiatrafi'e	11, 2	harapina	211	hiresy	286
γiafa	28	harabaxa	136	hiresel'a	28
γiafari	2	harbuzarte	186, 1	hirište	251
γiafi	2	harbuzese	68	hiriril'a	11, 43
γiezuriste	211, 251	harbuzotea	120	hişteng	190
γitbelia	107	harez	283	hidache	400
γitburamö	16	harmalac	200	hidache	196
γitfi'a	40	harnic	338	hidafay	316
γihä	386	ha'cadän	118	hirbelište	239
γilicu	326	kaşeg	353	hircav	281
γonglusescu	373, 105	haznan	39	hirclogl	211
γirac	196	häbädiesr	81	hirdalay	346
γirachina	208	hädaraü	118	hirdälor	160
γorghina	210	hänieca	119	hirγia	386
γispinat	95	häriteu	102	hirhastä	136
γitratil'e	41	härlitic	102	hirios	72
γiγyri	325	härl	106	hiricupil'a	42
γiγyrieti	325	härtie	109	hiriy'a	386
γivrieti	390	häladuin[e	41	hirsoaga	213
γivrihuş	361	hamäese	370	hirşloaga	213
γumirie	170	hamuşit	286	hirşoage	213
hagealic	409	händrähese	419	hişloaga	213
hagica	231	härbastä	136	hişγiar	92
habäü	416	härahul'a	136	hizenie	212
haldü	418	härmic	181	hoarä	213
halducame	14	härtache	401	hoarfa	213
halduceasca	69	härtieril	108	holc	331
härlitica	402	härlägos	73	hohorezenä	235
halla	218, 331	häsupnişä	209	hohot	273
hällie	334	häşl	68	holnärealä	233
hällie	218	häşol	68, 397	holinä	208
hällie	331	häşutescu	68	hojmie	333
hälluril	60	hälmänecasä	25	holbez	359
haloteä	288	hälay	319, 353	holboaca	216
hamiş	286	hälay	353	holca	206
handa	405	häzos	73	hololä	275
handraläü	419	hegheş	286	holleü	513
handrale	415	heratic	100	hondraese	370
haneş	284	herbelište	239	hontle	331
		herbintealä	234	hopätae	202
		herburü	222	horboŭica	171

horcegl	194	lazvină	214	inelar	88
horholină	276	lazuveț	321	inelat	97
horhot	273	ibanlqe	409	ineluț	151, 159
horhotină	276	ibostarnie	337	iniă	386
hornet	316	ibovnie	338	inimarcu	394
horțis	357	idolese	66	inimă	5
horțog	213	iedamă	95	inimioara	161
hoșmoagă	217	ieduleț	318	inimos	73, 5
holarnie	336	ieduț	154	iniște	250
hoțoaleă	119	iepar	88	inușor	167
hoțoman	340	ieporniță	269	iobăgime	141
hrânace	197	iepsună	53	ionășeu	298
hreamăt	35	iepuramă	15	ionecti	308
hrios	72	iepuraș	346	ionică	172, 175
huceac	190	iepureanu	304	ioniță	257
huceag	190	iepureasca	69	iorgalist	423
hucli	190	iepuroalcă	229	iorganerie	185
huet	33	iepușoară	166	iorțoman	341
huhulă	138	ierar	88	ipilă	328
huhutescu	273	ierbar	89	ipubiă	386
hufan	294	ierbăluța	158	irbița	264
hulenie	243	ierbos	77	irgheliș	355
huliă	386	ierbuța	155	iribița	264
hulpav	281	iernatic	102	irnie	386
hultan	296	iernăreț	104	iscusința	44
hulubârce	186	ierlăciune	21, 3	iscușenie	243
hulubeț	310	ieșan	303	isea	406
hulubița	264	ieșancă	228	isihăstie	188
humă	117	iezar	84	ispășenie	244
humoac	117	iglița	265	ispovedanie	226
huniă	386	igumenița	258	ispravnie	338
hunipsescu	403	ilenuța	156	isprămniceasă	25
hurȳiteaști	179	iliașeu	298	isprăvanie	226
hurică	170	imală	234	istecune	16, 47
husmete	39	imaș	351	isteț	322
hușfuluc	334	imălos	71	isturie	386
hutupală	289	iminel	315	ișa	395
huțami	13	imirami	13	ișor	168
huțil'ă	40	imireală	28	ițari	83
huzmet	39	imnat	95	iubareț	320
huzmiehtar	94	imnatic	101, 102	iubeț	322
		imos	77	iubitlor	123
laloviță	265	in	5	iugulete	38
lamăt	33	inaecti	223	iulișca	249
lamvicesc	66	inar	5	iuşor	168
lapă	328	indrată	95	iutac	191
lara	405	industriaș	348	iuticel	148
lasmăi	389	inel	150	iuțari	86

iuțeală	234	incepenie	242	îngustime	139
iuțime	139	inceput	137	înjghebăluiesc	419
izbăni	201	inclinat	147	înjugător	123
izbăvintă	44	inclinător	165	înmulțime	140
izbeliște	239	inchiitoare	125	înneacălos	76
izdat	96	inchietură	60	înnotiș	357
izmitiar	92	închinăciune	23	înseamnăte	21
izmușcă	344	închipoiciune	22	însipcat	94
izmușoară	167	închisoare	51	însulițatură	58
izvurie	170	închizătoare	128	însurătoare	127
		înclornic	177	însurățel	144, 2
îmbăreață	28	înclucurat	94	înșelăciune	22
îmbeclugat	94	încl'înăciune	23	înșirătură	66
îmbeșugat	94	încofat	94	întăritură	60
îmblect	33	încordător	125	întindeală	237
îmbojorat	94	încerezătură	62	întinsoare	51
îmbrăcămint	48	încuetoare	125	întinsori	51
împăcăciune	23	încurat	95	întinzător	128
împăciune	372	îndăminatie	100	întilniș	354
împărăteasă	25, 27	îndărâmnie	335	întorsătură	62
împărătesă	66	îndărătnie	335	întortăciune	23
împărăție	184	îndărătnicie	181	întroat	95
împărtaşenie	242	îndoiiș	357	întregăciune	21, 23
împărțeală	233	îndrăzneală	233	întregătate	20
împiedec	177	îndrăzneț	317	întregime	139
împizmoșat	97	îndrugătură	60	întreguleț	319
împizmuluiesc	419	îndulectură	60	întreguț	157
împregluraș	348	îndulectură	60	întristăciune	22
împrejuram	302	îndurăminte	47	întropureciune	20
împrejurime	142	îndurătate	21	întunecime	142
împreunăciune	21	înfășur	178	întunecos	72
împungăci	197	înfemeiat	93	întunericos	72
împungaș	350	înfierat	94	înțelepețiune	46, 47, 4
împungător	128	înfieratic	100	înțelept	4
împunsătură	62	înfierbinteală	234	învăliș	352
împușcătură	58	înfiripez	178, 8	învălițoare	126
împuțaciune	23	înfăclure	23	învălitură	60
înaintaș	350	înfloarat	94	învățăcel	148
înaripez	178	înfumurat	94	învățămint	48, 3
înălțime	139, 140	îngerăș	346	învățătură	58
încalec	177	îngerese	69	învolață	233
încare	177	înghețiș	354	înzăuat	94
încăleciătură	58	înghițitoare	126		
încălțăminte	49	înghițitură	58	jabeec	306
încălțămint	49	îngindurat	94	jacotă	274
încălțătură	63	îngărășămint	49	jale	285
începător	128	îngropat	95	jales	285
începătură	62	îngropăciune	22	jalte	39

jălnic	338	judect	177	liconțos	74
jălovanie	226	judecată	96	lăcrămeasă	26
jarăște	252	judecător	130	lăcrămuloare	161
jașcău	118	judecătorie	183	lăcrămiiță	256
jălanie	227	judceasă	25	lăcrimos	77
jălenie	244	județ	322	lăculeasă	27
jăniecă	172	jugar	87	lăculeț	318
jăratie	103	jugănese	56	lăcuț	151
jărăgală	202	juguitor	123	lădățuc	135
jăvălae	202	jumătate	20	lădicioară	160
jelanie	227	juncaciu	198	lădița	254
jelic	248	juncan	291	lăeț	317
jerăgală	202	junică	176	lahțarsescu	404
jeregală	201, 202	junilă	40	lăbăriea	170
jidănie	141	junime	142	lăibăruț	151
jidov	289	junimist	422	lăica	173
jidovetic	70	junîșan	295	lăicer	82
jidovime	141	jupăneasă	25	lăița	257
jigală	200	jupuneasă	25	lambie	386
jigărae	201	jurămint	49	lămuitoară	161
jilav	281	jureabă	247	lămiița	256
jileteă	231	jurebie	247	lămponă	116
jilindreț	321	juvală	290	lămuratic	100
jiliște	254	juvete	323	lăndzel	65
jilos	72	juveturi	39	lăngegiune	46, 47
jil'os	72	labeș	285	lăngoare	52
jinăgală	202	lăcoviște	277	lănguros	73
jinătăci	20	lafi	64	lăntuhos	71
jinđarieu	394	lala	257	lănfășel	144
jișcă	315	lalață	274	lăpădătoare	124
jităr	91	lalița	265	lăpăduș	365
jivală	290	lampăgiu	411	lăpăduț	157
jiveală	290	langută	274	lăpnes	372
jivete	320	languță	265	lăptar	88
jivină	211, 323	lapoviță	410	lăptare	89
jinbat	98	laptagiū	410	lăptăreasă	25
jneamăt	35	laptex	284	lăptăriță	258
joan(a)	203	lascav	284	lăpteturi	31
joica	172, 257	lateș	284	lăptică	171
joica	230	latița	257	lăptișor	164
joichița	257	lavatură	64	lăptoe	216
josnic	336	lavița	265	lăptos	77
jucărică	175	lazarină	211	lapuș	361
jucărie	187, 3	lăbănat	97	lărgămint	48
jucăuș	364, 4	lăcaș	351	lărgime	130, 140
jubeleă	238	lăcătuș	365	lărguț	157
judav	282, 289	lăcătușărie	185	lăstiv	287
judesă	25	lăcomie	188	lăstovița	264

latăreț	104	leurdeasă	26	liniște	252
lătăuș	364	leurdină	26	lințeș	281
lăteț	316	leușcan	296	linuț	157
lătoc	216	levănțică	174	lorbăesc	370
lătrat	98	lexcoae	121	liotă	275
lătural	421	libov	288	lipan	292
lăturalnic	337	libovnic	338	lipicios	71
lăturaș	350	licărie	181	lipicel	325, 326
lături	63	lichelism	421	lipitoare	124
lățila	331	lieșor	168	lipseânie	183
lățime	139	licurică	326	lipseânoalca	119
laudabil	4	ligav	281	lipsit	109
laudăros	73	lihoană	228, 391	lipurar	88
lăutoare	130	lihudeață	28	lipuroață	229
lăvicer	82	lihuneală	29	lipuruș	359
leagăn	218	lihunilă	42, 43	liseață	382
leahotă	275	lihunlichă	407	lisei	312
leangă	205	lițac	194	lișarcu	395
leangu	205	lițci	328	lișcițoană	391
lebeniță	265	limbar	86	lișnițură	59
lectese	374	limbare	85	lișman	311
lefegă	411	limbariță	262	lișor	168
legămint	49	limbătate	19	lișurac	191
legătoare	125	limbotenil	275	lișurami	13
legător	124	limbricariță	263	lișurașcu	298
legătoreasă	27	limburuș	365	lișureață	28
legătorie	183	limbușoară	167	lițnese	67
legătură	63	limbut	137	lițbință	265
legănie	336	limi	386	liunar	92
lehăesc	370	limn	388	liuneă	228
lehoană	391	limnifoaie	112	liuliță	265
leică	231	limnusescu	405	livăzuțică	227
leiță	264	limos	73	livejue	134
lemnar	88	limpede	61	livenczâlpe	40
lemnărie	184	limpegioară	162	liveș	286
lemnui	359, 361(2)	limpejoară	162	livindență	28
lemnuseă	227	limuniș	356	livindlichă	409
lenes	283	limie	176	lixurilă	43
lenevos	74	lingareț	320	lixurlichă	407
lenos	73	lingău	416	lițață	28
leoardă	26	lingura-popii	241	lițură	60
leordină	26	lingurar	79	lițtoari	130
leotă	275	lingură	57	lițuță	328
lepădătură	60	lingurăreasă	25	lineed	65
lesne	179, 4	lingurică	325	lineote	275
lespezue	134	linguriță	254	lindzil	65
lesta	406	lingușală	233	lindură	57
leurdă	26	lingușitor	123	lindurușe	360

linged	65	lughiarie	386	luricos	72
lingoare	52	lugrie	385	lustragism	420
linos	77	lugurie	385	lustragiū	411
liptirū	390	luḡii	386	luṣtie	276
liptueseu	374	lujar	84	luṣṣi	148
lipuṣ	361	luludā	328	lucaciū	198
lirdiā	386	lumāchlos	72	l'iniṣt	250
lirgueseu	372	lumbar	91	l'ipuroaṇā	113
lirguriū	222	lumeḷ	317	l'irtāclune	21
liṣturā	63	luminātor	130	l'iṣor	168
liturā	63	luminṣ	354	l'iunar	92
livil'ā	42	luminos	77	l'iundar	92
loatā	95	luminare	90	l'umnicese	68
lobā	292	lumtar	80	l'umnicinese	68
lobdā	292	lumueā	132	l'umniṣa	68
locoliṣā	266	lunae	203	l'uṣurame	13, 5
locuinṣā	41	lunatic	102	macagiū	111
locuṣor	166	lunav	281	maerṣ 285, 358, 367, 369	
logodnie	338	lunear	81	machiḡuniṣ	358
logofeteasā	25	lunce	374	maclaroc	216
logofeṣie	181	luncullṣā	260	maerinā	211
lolret	19	lunec	177	magher	215
lopātar	91	luncos	72	magherniṣā	215
lopātoae	114	lunecuṣ	363	maghesnie	339
lopāṣea	145	lungāreḷ	104, 319	maghiarizez	123
lopāṣicā	170	lungime	139	magearia	385
loscut	273	lungiṣ	356	mahalagiolcā	119
lostopan(ā)	291	lungoci	340	mahalagism	421
lotcā	231	lungueḷ	319	mahalagiū	111
lotrame	11	lunilā	330	mahalā	290
loveḷ	321	lunioara	162	maṣturloce	408
loviṣte	253	lunizmā	389	malac	194
lozbā	291	luntricicā	175	maldār	57
loziṣoarā	163	luotoare	125	maldur	57
lubeniṣā	265	lupache	400	mancā	231
lucangu	395	lupan(a)	293	mandragurā	55
lucanie	396	lupcac	192	marat	99
lucime	140	lupea	300	mareṣ	81
luciuṣ	363	lupeamā	15	marhae	200
lucoare	52	lupei	310	marica	172
lucrāreḷ	104	lupilā	329	marṣa	257
lucrātoṇu	121	lupoae	110, 113, 229	marmagiū	223
lucrātor	121, 127	lupoalcā	229	marmanziū	223
lucroḡū	117	lupoānc	113	marmarā	92
lucuru	385	lupṣa	278	marses	311
ludae	204	luptaclū	198 (2)	marṣata	377
ludzeami	13	luptātor	131		
lughii	386	lupu	300		

marțolea	272, 304	mămulucă	133	măscărlăche	409
marțoleana	304	mămuluță	159	măscurenețu	241
mascaralie	409	mămuță	155	măsea	151
mascur	57	mănată	98	măslinet	32
maslineă	232	măneos	72	măsliniu	221
maslinet	32	măndzoană	391	măstorile	252
masliniș	353	măngălușe	119	măsturiețu	326
mastorsă	392	mănușă	360	măsturile	43
mașinist	422	mărari	99	măsurabil	421
mașlion	111	mărăciuni	22	măsurătoare	127
mata	406	mărea	375	măsurătură	58
mateă	231	măreie	375	măsuță	8
matea	406	măreulete	38	mășcat	99
matrapazlie	409	măreț	317	măștionu	111
mașoacă	271	măreție	181	mătăcină	211, 24
maștitiu	389	mărgător	128	mătăclune	21
măcelar	88	mărgelat	94	mătăhae	200
măceiaș	99	mărgelușă	361	mătăhală	290
măciniaș	355	mărgică	170	mătăhășe	311
măciucu	216	mărginareț	320	mătălnici	311
măciucaș	348	mărginaș	350	mătăluță	158
măciucă	133	mărginean	302	mătăsucă	132
măciulie	188	măril'e	40	mătrăgună	55
măciulune	21, 23	mărim'e	139, 141	măturător	124
măcriș	358, 367	mărișor	165	măturoiu	114
măestrie	181	măritiș	354	mătușă	365
măgădan	296	măriuța	156	mătușoi	111
măgăreșe	68	mărmintu	49	măținiș	355
măgărie	188	măroe	214	măzânae	276
măgăriță	264	măroi	111	măzărieă	171
măgăryean	303	măros	75	măzaroiu	116
măglac	200	mărtătoare	123	măzeruică	230
măhnicime	22	mărțala	203	mbîstimen	397
măleușoară	166	mărțan	293	mborșior	165
măjerit	108	mărțilă	330	mbudziual	95
mălăcășan	303	mărțină	211, 218	medelnicer	80
mălăete	323	mărțișor	164	meișor	164
mălăeț	317, 323	mărțufca	230	meiște	251
mălălăsa	26	măruntae	202	melița	115, 265
mălcomiș	356	măruntel	147	melițoiu	115
măluriciu	325	măruntiș	353, 367	melițuică	230
mălvăes	370	măruntoiu	118	merache	196
mămăligă	249	măruntuș	362, 367	merced	65
mămăligofi	115	măsălar	90	mercureana	293
mămălică	192	măsălariță	256	merciu	314
mămuică	132	măsăratate	19	meret	32
mămulică	174	măscălidă	388	mered	224, 314
mămultoară	168	măscăriețu	326	merindare	83

merindeață	316	migăelie	101	miroseațe	29
meringloară	161	migl'ină	210	mirositură	60
merișor	5	mihalachi	101	miroș	359
merișu	221, 314	mihăiță	257	misandria	18
mersură	58, 3	milaș	348	misticie	385
mescătoare	126	miime	142	miștie	188
meseător	126	mijlocan	294	mistreț	322
mesean	303	mijlocas	350	mistrițoiu	118
meserătate	19	mijlocu	221	mistru	221
meseretate	19	milcov	289	misuriciu	325
meseriaș	348	milișea	145	mișacă	196
meseriniță	245	milostiv	287	mișcădu	312, 327
mestec	177	mil'ină	206	mișcorigi	312, 327
mestecăcăfunec	24	mil'or	168	mișcotă	275
mestecănaș	347	minar	89	mișcotei	312, 327
mestecișu	416	mincinos	73	mișel	151
mesuță	154	mincună	16, 47	mișelame	15
meșteras	346	mincunos	73	mișelătate	19
meștesug	414	mindimil'ă	40	mișelesc	66
meteahnă	311	minduescu	373	mișelie	181
metehău	311, 416	mindzâl'i	202	mișelnic	336
meteheliu	311	minghășarcu	394	mițar	91
meteclu	311	minghășarnic	337	mițarnița	269
mfa	150	minglunani	15	mițea	228
michiș	260	minglună	16, 360	mițică	172
micleut	399	minguș	360	mițitel	149
micime	139	mintimen	397	mițitoc	214
micotă	274	mintireață	29	mițnie	338
mieșorel	147	mintitură	60	mițocătime	142
mieșorime	139	mițfucă	132	mițrică	176
micușor	165, 167	mițtuescu	373	mițutel	149
micutel	149	minunăție	181	mițuțel	151
micuț	157	minune	53	mițurar	80
micuțel	147	minut	138	mițilica	173
mlel	150	miņuami	16	mișandra	18
mlelărea	149	miņuâl'i	202	mizii	405
mlelușea	145	miņutime	112	mizița	405
mlelușiță	255	mioară	168	mizinic	170, 175
mlecea	272, 375	miorlăesc	370	mizitră	388
mlecean	293	mirac	195, 196	mițlar	86
mleculea	272, 375	mirachlă	196	mițtoari	123
mlecluța	157	mircan	305	mițular	90
mlecliu	224, 314	mircasă	25	mițirgi	110
mlecliu	224	mirceleu	313	mițiriă	386
mlecliuțu	111	mirginos	75	mițizător	129
mlecliuță	156	mirie	170	mițulă	280
mlecliuse	373	mirioară	161	mițled	65
mlecliță	331	miroseală	234	mițigațu	202

mină	386	mîrtiriă	43, 386	moluț	158
minată	98	mîrtiri'ă	43	moldovan	303
mînăștergură	56	mîrșină	211	moldovancă	227
mînăcîțos	76	mîrșinoasă	211	moldovenese	67
mînăcîrme	140	mîrșoagă	218	mole	299
mînăcîtură	61	mîrșoară	136	moleșag	245, 413
mînăcîu	416	misciri'lă	40	moleșnița	245
mînăcîuș	364	miscirlichă	169	moletă	323
mîndipsecu	403	mîșotă	122	mollăesc	370
mîndrac	192	mîștră	176	moliday	316
mîndrac	203	mîștor	163	moloman	340
mîndrete	36	mîștoțel	173	moloșag	414
mîndretă	28	mîștoțu	111	moncală	236
mîndrîlă	330	mîșu	392	monișarie	185
mîndrue	132	mîșuță	382	monișolu	115
mîndruca	132	mîlac	190	morail	192
mîndruche	174	mîlăcîță	261	morar	88
mîndrului	168	mîlădoacă	216	morărească	25
mîndruța	134	mîlădoagă	216	morărit	108
mîndrulița	261	mîlăștimța	53	morărița	258
mîndruluiță	133	mîlătuș	354	morecov	288
mîndruluiță	159	mîlăznicu	80	morecoveancă	231
mîne	179	mîlecar	86	moreu	396
mîngala	95	mîl'oră	168	more	396
mîngulițoru	261	mîl'or	168	moreșcă	219
mînios	71	mînată	98	moreșniț	49
mîniuță	44	mîneală	150	moreșnițal	421
mînușă	360	mînețu	150	moreșanos	77
mînușiță	255	moacă	248	moreșman	340
mînușoară	167	moachie	248	moreșete	340
mînzarar	79	moaleș	283	mortaclă	197
mînzeac	205	mocan	296	mortăclume	24
mînzoc	213	mocănească	69	mortîță	255
mînzuleț	318	mocerîță	266	mortîș	357
mîrceed	64, 65	mocodan	296	mosafirlic	409
mîrdziniel'ă	429	modirlan	296	moscopolean	303
mîreafă	28	modoran	296	moscușor	167
mîrieă	173	mogildeafă	320	moșie	183
mîri'lă	40	moglan	294	moșneag	205
mîrijar	86	mogoroșe	299	moșnegărie	184
mîrijos	86	mojdrean	220	moșneguț	155
mîrlit	197	mojren	220	moșoaleă	119
mîrlița	259	molae	191	moștenie	183
mîrmindu	49	molascu	344	moșuț	155
mîrșeli	314	molatic	100	molan	292
mîrșav	281	molav	281	moloc	217
mîrșăvenie	244	molănete	323	motoflete	323
mîrtan	292	molecăluț	158	motoșcă	271

moșat	94	multișor	165, 4	murminte	49
moșnachi	400	mulțămită	106	murmint	49
moșoc	213	mulțeamă	16	murneață	28
movilă	332	mulție	181	murnescu	68
moviloac	112	mulțime	139	murțușină	210
mozac	217	mulțișor	4	murșină	211
mozoc	217	mul'arucică	376	muscami	15
mozovirnic	336	mul'arucie	377	musculiță	260
montizăta	377	mul'erașă	15	muscură	57
mpihlor	178	mul'irașeu	298	museurica	173
mpuloare	52	mul'irescu	66	mustăreața	103
mrac	195	mul'iroaia	115	mustecioș	74, 78, 5
mrejușe	372	mul'irușcă	315, 377	mustețoiu	115
mręcă	228	mul'iță	266	musticat	98
mucaliție	109	munafclăche	109	mustos	71
mucăș	370	muncel	150	muștitor	125
mucea	300	muncitor	125	muștusescu	405
muced	65	mundiș	355	mușamalizez	423
mucedătoare	129	muntean	302	mușcătareț	320
mucedător	129	munteancă	227	mușcătură	60
mucegaș	200, 202	munteneș	68	mușchete	37
mucezit	106	muntos	78	mușcură	57
mucher	82	muntur	57	mușcaști	179
mucfeată	96	munufclieclă	109	mușescu	67
mucicătură	60	murait	102	mușețel	146
mucoare	52	murar	88	mușiteață	28
mucos	77	murăș	282	mușitic	173
muerareț	320	murdalie	109	mușiticiz	378
mueratic	101	murdărie	188	mușiță	266
mueresc	66	murdziș	351	mușoroit	106
mueret	31	mureș	281, 282, 366	muștarniță	268
mueroteă	288	murgae	203	muștiroaia	112
muerușcă	314, 376	murgana	293	muțofal'cu	393
muget	35	murgea	300	muțâlău	323, 417
muhlid	64	murghiazmă	383	muțătoare	130
muhlidzami	13	murgiliă	330	muțeaș	311
muhurel	147	murgîș	354	muțrită	106
mulaseu	298	murgîu	375	muțuleagă	205
muldără	86	murgocîu	340	muțuleangă	205
mulgară	86	murgoiș	117, 118	muțulică	174
mulică	170	murguleț	319	muțuvilă	332
mulicîu	325	murguța	157	muțami	13
mulifteă	228	muricfoș	76	muțenie	212
mulipsescu	403	muřiști	387	muțunachi	400
mulsoare	50, 3	muritor	123	naformiță	268
multeață	28	murîu	221	nagotă	275
multicel	148	murmindu	49	nangotă	275
multigan	297	murmină	386		

nanotă	275	nebulie	181	nerozie	181
năbirgeac	206	neceinsteş	283	nesecabil	422
năchică	378	neculăiţă	257	neşca	315
năcovelniţă	240	nedee	313	neted	65
năcreală	355	nedreptate	20	neteziş	354
nădăese	370	neftiū	223	nevăstancă	231
năhică	334	negelariţă	263	nevolaş	349
nălticel	148	neghină	210	nevoinţă	44
năltişor	165	negrar	86	ngârnericu	395
năltuţ	157	negre	300	ng hirdisescu	404
năltime	139	negreală	234	nglumentic	177
nămal	202	negreaţă	30	ngîpîtură	62
nămăl'ū	202	negrel	311, 312	ngriîncu	395
nămet	35	negriclos	75, 78	ngruşişalul	358
năntuşel	149	negriciune	22	ngurgul'at	91
năpârstoel	145	negrilă	329	ngurgul'itos	75
năpoiniţă	269	negrilică	174	ngîsipinat	95
năpuşoric	395	negrişor	165	nibunil'ă	40
năramziū	223	negriţa	257	nichică	378
năranceaturi	61	negriū	221	nichicăză	378
năraşa	350	negroaică	119	nicolachi	401
năreclū	308	negruş	361, 367	nicovală	290
nărticios	76	negruşa	362, 367	nicuchirată	98
nărtilă	332	negruţă	156	nicuşor	167
nărtos	76	negulete	38	nifiţă	266
năsale	332	negură	57	nigeluţă	156
năsgovenie	243	negureală	29	nigrclă	234
năsipariţă	263	neguriţă	254	nîheamăză	378
năsipiş	354	negustorie	182	nimal'ū	202
năsolea	272	negustoroc	75	nimăt	35
nătăfleaţă	323	neînlăturabil	421	nimicuţă	158
nătăflete	317, 323	nel	150	nimţia	385
nătăflet	317, 323	nelocuibil	422	nîmusorizmă	389
nătălog	214, 323	nemenie	242	ninel	150
nătărăū	214, 216	nemereală	235	nîngăū	415
năvalnic	337	nemes	286	nînl'ă	257
năvire(ă)	206	nemotenie	275	nînsoare	51
năzuinţă	44	nemţeşte	179	nîpîrtică	397
nehismusescu	105	nemţişor	164	nîsiă	386
ndriptacū	197	nemţoalcă	119	nîsiperniţă	245
ndurchisescu	104	nemţoană	112	nîşanlea	315
ndzirimi	140	nenluc	132	niţă	257
neamţ	321	nenluc	133	nîţolū	115
neaoş	287, 366	nenluluc	159	nîvistul'ă	134
neberenză	206	nepoţea	150	nîviştescu	67
nebunariţă	263	nepoţel	150	nîzeareă	314
nebunatic	101	nerăsturnabil	422	noatin	219
nebuneală	234	necreparabil	422	nodic	169

nodle	331	ñieuristică	376	oerie	182
nodurar	81	ñieurime	110	oerit ¹	107
noime	139, 142	ñieut	398	oerit ²	108
nolgia	405	ñieuz	378	oese	66
nolgia	291	ñieuzan	291, 396	ogaratie	100
nolgia	405	ñieuzanu	393	ogareă	229
noptieică	171	ñieuzol	122	ogărel	115
nopticoasă	70	ñiezol	122	oglasenie	338
noptiță	256	ñiezu	378	oglice	327
norea	145	ñijlucan	294	ogodnie	338
norocos	73	ñilgia	294	oime	111
notioară	161	ñilie	170	oina	210
noutate	20	ñiseu	298	oișoare	161
nouț	157	ñolgia	291	oiște	253
nsumnat	95	ñurizmă	389	oiță	255
nsarpie	177, 4	oacără	285	olar	88
nserpichez	177	oacarnă	285	oleuță	151
nsirpicat	95	oacăș	282	oleuță	158
ntrescu	315	oacș	282	olemie	338
ntunicată	95	oacheș	285	olmu	177
nucel	32	oamel	31	olofii	111
nucuoară	166	oareieică	173	oltanie	338
nuclușă	360	oarzân	218, 429	oltan	303
nuclușă	154, 2	obieluță	151	oltanca	227
nula	150	obișnuință	41	olteneșe	68
numal'ă	202	oblojale	234, 5	omănaș	347
numărătoare	127	obraznic	338	omătuțe	156
număruș	303	obrazur	83	omenese	66, 2
numișescu	401	obraznicie	181	omeneste	179
nuncasca	69	obrejă	217	omenie	43, 181, 2
nunilă	41	obrefie	217	omenime	141
nuntaș	348	obretenie	213	omenos	73, 2
nuoraș	316	obrezanie	226	omușor	167
nustima. 01	380	ocăcăesc	370	onanie	275
nustimeață	28	ocără	285	onete	38
nutiă	386	ocăritor	123	opacinaș	348
nutinar	80	ochelari	146	opaiț	77, 255
nușescu	401	ochelariță	256	opaiță	255
nvirdzami	11	ochenat	97	opăiț	255
nvirinat	95	ochesica	173	opincar	80
nviscîmîndu	49	ochete	37	opineă	331
nvitură	58	ochilă	329	opineărime	111
ñală	98	ochincele	115	opor	269
ñerclu	375	ochios	78	oporniță	269
ñicurame	11	ochisor	164	opreală	233
ñieacă	378	ocoliș	358	opreliște	239
ñieuiă	57	odag ū	411	optime	142
		oer	88	orășan	302

orătime	243	palatae	200	păducherniță	245
orbaj	321	palatie	248	păduchios	78
orbec	177	palafandru	18	pădurean	302
orbeste	358	palavragă	111	pădureana	301
orbete	323	palicid	327	pădurese	66
orbet	317, 323	palijă	265	păduroacă	119
oreciar	82	paloană	114	pădureț	317
orece	147	pană	360	pădurice	325
orecel	117, 4	pancotă	275	păduros	71
ortecel	147	pangliciu	220	păginătate	20
ortea	302	panglicuță	154	păginăție	188
ortac	195	panseluță	156	păginie	181
ortoman	341	pantalonar	80	păgubitor	123
ortzoac	116, 229	papalae	200	păhârniceasă	25
ortzoacă	229	papalete	324	păiș	353, 367
osâmnite	49	papcă	232	păiuș	362, 367
oscior	160	papie	232	păiușcă	227
osebit	109	papină	208	păjuște	253
ostac	190, 195	papiștaș	351, 369	pălălac	206
osie	248	paporniță	268	pălălău	417
osișor	166	papugiu	411	pălărier	80
ospătareț	320	parasca	172	pălărierie	183
ospătarnic	337	paravan	297	pălărioară	160
ospăt	322	parascovenie	243, 277	pălăvatie	101
ostaș	318	parcanie	226	păleață	29
ostatie	102	parisache	400	pălgloc	217
osteneală	233	partie	336	pălitură	58
ostenință	44	paschină	208	pălmac	195
ostrie	247	pașan	292	pălmaș	348
osușor	166	pașnic	335	pălmuesc	373
oștean	303	pataramă	17	pămînt	19
oușor	167	pateă	252	pămîntean	302
oufoare	123	patnojă	247	pămîntesc	66
ovâșcor	161	patoc	216	pămîntiș	221
ovesesc	229	patriot	398	pândarniță	270
ovreesc	67	patruzeoțoptist	422	pângloc	217
		pațachină	208	pănușă	360
pachețel	118	pavăză	285	păpădie	188
pachica	172	pavlieheni	302	păpăruce	136
pachița	257	păcat	98	păpuțu	135
pacuța	156	păcăliciu	326	păpușică	171
padnoșcă	271	păcătos	71	păpușoiu	114
pağubnic	338	păcăltoșie	181	părăluțe	155
pahac	200, 267	păcătușe	372	părătuș	359
pahar	91	păcelușe	419	părnișcă	250
paharnic	338	păcuină	210	păros	78
painjenis	353	păcurar	88	părtaș	350
pajiște	253	păducher	89, 245	părtășie	181

părtoacă	214	pătună	55	peștișor	163
pârșese	373	pātuț	151	pelicărie	186
părulală	233	pățanie	225	peticuț	154
pârșuș	359	pățătura	59	petrașcu	298
pârșulean	305	pățenie	242	petrecanie	225
păsămînt	47	pățuli	392	petrică	172, 175
păsărar	81	păuceenie	243	petrișor	161
păsăret	31	păun	54	petruță	156
păsărieă	5	păumete	38	pețitor	131
păsărimie	141	păuniță	264	peveț	322
păsăroiă	111	peajă	209	pezmet	32
păsăruce	134, 7	pedestrame	15	pînararța	406
păsăruică	227, 7	pedestrimie	112	pieat	98
păscare	90	pedicuță	156	pieătuese	372
păscător	128	peiviță	264	pieătura	60
păsculete	38	peleaică	205	piclocu	217
păspăl'at	96	pelinariță	262	piclor	168
păstîrnic	195	pelinaș	351, 369	piciorag	190
păstorie	182	pelinat	91	picioroage	213
păstrav	281	pelineă	231	picioroange	270
păstrănog	218	peliniță	256	pieforuș	360
păstură	57	peltee	306	pieforuț	154
pășuese	372	pelungos	75	piecu	217
pășie	181	pelușină	209	piecu'n	136
pășoac	112	pendură	57	pieur	178
pășliță	256	peniță	254, 5	pieurar	88
pășune	47	penură	57	pieurlichă	408
pătăranie	226	penurieă	170	pieuroaăă	113
pătărog	217	pepelea	301	pieuș	363
păteac	205	percie	175	pidăntăl'ă	40
pătice	169	perclunat	91	pidipseseu	403
păticean	301	perdeluță	154, 2	pidosnic	335, 336
pătiglune	46	perclune	22	pidure(i)	317
pătimaș	349	pergură	57, 381	pieđin	219
pătîșor	163	pergură	57	piegmez	32
pătłăginiđ	223	peric	246	pieiște	252
pătpălog	218, 344	perinoe	214	piecăluță	158
pătpălușcă	344	perișor	163	pieleică	170
pătrar	87	perjărie	186	pieleuță	151
pătrare	89	perniță	264	pieleș	185
pătrașcu	298	perușcă	343	pielmuș	361
pătrime	142	pescar	88	pieptar	83, 90
pătrunjeiđ	313	pescărel	145	pieptănarică	262
pătrușcă	344	pescărie	43	pieptănuș	362
pătucean	304	pescușe	373	pieptos	74
pătucel	149	pesmet	32	piezanie	225
pătulag	192	pesteală	233	piezeclune	23
pătuleag	205	peștișoură	164	piezător	128

pietricieă	170, 5	pisolă ¹	111	pindieuşă	362
pietriş	353	pisolă ²	115	pingăriclume	22
pietrolă	114	pisolă ³	114	pinginişesecu	403
pietros	78	pistimen	397	pinginitati	20
pietruesc	373	pistrilă	330	pîntecărae	201
piez	356	pişalău	417	pîntecel	145
pieziş	356	pişcătoare	125	pîntecos	74
piemez	32	pişman	341	pinzar	82
pijlină	209	pişotcă	288	pinziş	356
pilofă	121	piştar	80	pînisescu	101
pimintu	19	pişteală	383	pipiţulă	280
pindană	396	pişteală	241	pipulă	135
pindanieă	396	piştirea	382	pirăuăş	316
pindimeă	396	pitac	194	pircit	107
pingercă	228	pitacel	198	pirdalnic	337
piola	275	pitareă	270, 271	pirghie	247
pipăesc	370	pitărie	183	pirhaiţă	263
pipelnică	339	pitie	327	piriş	352
pipercă	232(2)	pitiş	357	pirlectă	197
piperişă	219	pititel	151	pirlea	301
piperniţă	245	piţoancă	270	pirleală	231
piperuşă	249	piţoască	271	pirmitar	92
pipicherniţă	245	pitpălac	341	pirniriş	388
pipigolă	111	pitulice	325	pirslea	301
pişîrylacă	382	pituliel	327	pirte	247
pipirigul	156	pituroasă	116	pirtie	247
pipiriţă	261	pişigae	199	pirţiglit	199
pipoiu	120	pişigolă	111	pirţufeă	230
pipotos	73	pişigolea	271	pirvac	194
pirgae	191	pişiguş	271, 365	piscăliţă	261
pirgurie	384	piuşiţă	261	pislau	83
piricfumi	22	pizmaş	349	pispal	203
piros	78	pizmaşluesc	419	pişescu	67
pirpiriş	223	pizmatărel	320	pişpurani	14
piru	191	pizmusescu	405	pîlichă	384
pirunigă	219	piznerie	391	pitilar	80
piruş	360	pizal	136	pitirea	382
piruşană	295	picală	289	pitribilă	12
pişnes	370	picleală	233	piwie	385
pişăitură	59	picilitură	58, 3	plăina	406
pişălău	417	pidurami	16	plaiă	406
pişălog	215	pidurică	170	plateă	231
pişcar	88	piduriş	355	plăcut	138
pişcăril'e	41, 43	pidurlică	408	plănuesc	372
pişcăroaf'e	112	pihnie	387	plăscănescu	371
pişcotel	312	pil'aul	388	plăţibil	422, 4
pişcuesc	37	pinar	88	plăvac	203
pişcuesc	066	pindar	91	plăvală	260

plăvan	293	plutărie	185	ponciū	356
pleacleagi	412	plutăşie	182	poniv	287
pleamniţă	81, 269	plutniţă	268	popenchiŃ	241
pleaşeă	412	poacărie	186	popeni	302
pleşcagiţă	265	poanese	371	popese	68
pleşcaiţă	265	poariş	358	popie	169
pleşcaviţă	265	podag	205	popicŃi	328
pleşcăese	370	podecŃi	307	popilnic	241
plesnesc	372	podeneŃi	241	popivnic	241
plesnilă	330	podel	316	popie	333
plesnitoare	124	podgorie	247	popirŃac	192
pleşiv	289	podhorniţă	270	popolac	192
pleşuv	289	podiş	354	poponeŃ	333
pleşuvitură	59	podişeă	249	poporanist	122
pletameă	231	podişor	163	popuc	333
plexaiţă	256, 263	podobitura	58	porcar	88
plexuşeă	344	poede	248	porcese	66
plieacŃeă	377	poftăreŃ	104	porcină	240
plieătoară	123	pofticos	76	porcinaŃe	120
plimnicer	84	poghială	236	porculete	38
plin	210	pogonicŃi	327	porculeŃ	318
pliose	273	pogoriş	355	porcuşor	166, 167
plioşcut	273	pohrlă	267	porşor	166
plioşcută	273, 274	poiană	305	portar	88
pliteneă	232	pojarniţă	268	portăriţă	258
pluhă	415	polatie	248	portiţă	254, 266
pluhăŃi	415	polene	205	porumbac	193
pluhniţă	268	poledişă	265	porumbaş	346
pluşeă	415	polegniţă	314	porumbesc	68
plivrit	402	poleŃi	314	porumbişte	251
pliznac	195	polighiţă	314	porumbişă	259
plielutos	399	poliţă	266	porumboac	118
plinguros	76	polog	217	poslanie	338
plingut	272	polojenie	241	poslanie	226
plinipseşcu	103	polzuinţă	44	posluşanie	226
plinset	33	pomanagiŃi	111	posluşenie	244
plinoare	50, 3	pomărie	186	posluşnie	339
plintăluşec	419	pomărit	109	pospafŃi	203
plînar	393	pomăl	32	postalcă	228
plîşcămani	11	pomăzuşec	370	postelniceaşă	25
plîţmani	16	pomesteală	235	potac	200
plodicios	76	pomăl	32	potcover	82, 93
plोschişă	255	pominoc	216	potecă	306
plोşcut	273	pomororange	213	poŃeŃ	316
ploşniţă	269	pomuşel	149	potienesc	372
pluină	210	pomuşoară	167	potralicŃi	395
pluinăreă	145	poancă	356	potrarietŃi	395
plutaş	348	ponciş	356	potricală	290

potrocnja	156	pricoliciu	328	prubuluesc	419
poşoc	217	pricopseaia	234	prunuviresc	67
poucenle	243	pricoteşug	114	prunami	16
povarnagiū	410	pricetinie	181	pruncie	182
povăţuitor	124	prifteasă	25	pruncotean	305
povirlă	267	priftescu	67, 2	pruncuţ	154
povirmiş	354	prifşani	15	prundar	81
pozvolenie	244	prifşilă	41, 43	prundiş	353
prale	299	prigoare	52	prunduş	351
praznic	339	primăvaratic	100	prunie	170
prăbăluesc	419	primăreasă	25	prunişte	250
prădălnic	337	primăvăriţa	256	prunuţ	154
prăes	372	primejde	247	pruñar	87
prăgar	82	primejdie	247	pruños	87
prăhues	372	primuţă	154	prusac	194
prăpaste	247	princă	232 (2)	prutarcu	395
prăpaste	247	prinsă	232	prutişor	163
prăpadente	242	prinsoare	51	pruxinilă	43
prăstura	60	prîpăe	306	psinae	191
prăştiaş	350	prîpăoaga	215	psusescu	104
prăştilă	332	prîşacarii	108	psuđimi	143
prăştină	207	pristav	282	puce	170, 175
prăvălatie	101	pristân	219	puceagnă	214
prăvirişte	251	pristlân	219	pucios	72, 214
prăcupet	321	prisleţ	322	puctie	248
prediteciti	308	priu	293	puete	36, 323
preduce	279	prunuviresc	67	puet	323
preduf	279	priveşte	239	pufulete	38
pregluraş	348	privighitoare	124	pufuliţă	261
prejurulfi	116	primillichia	108	pufuşor	167
prelungos	75	prislea	301	puhav	282
preoţime	141	prisnea	301	puhoer	81
prepelicar	88	prîsnel	219	puľandru	17
prepeliciu	321	produh	279	puľată	98
prepeľiţa	265	profesoraş	347	puľcă	229
prepestenie	242	promişlenie	244	puľculiţa	260
prepiefă	328	propoveditor	124	puişor	161
presenă	220	prorociţa	264	puit	107
presuce	279	prostut	273	puitură	62
preuteasă	25, 27	prostac	195	puiţă	159
preuteşieă	174, 5	prostame	16	pujă	237
preuşesc	67, 372, 2	prostăluş	117	pujău	237
preuţie	43, 182	prostănae	195	pujnă	237
pria	293	prostie	181	puľbirami	15
prian(a)	293	prostovan	188	pule	300
priatloc	407	prostuţ	158	puleacu	205
priceput	138	protaricu	395	puleş	285
prichieţu	328	publa	419	pulieică	175

puliță	266	pustiū	223	răbduriū	222
puloțū	114	pustle	223	răboj	343, 367
pulpfrii	390	pustlii	223	răboș	343, 367
pul'an	305	pușcaș	350	răbuș	365, 367
pul'ița	254	pușcă	231	răceală	231
pumnaș	349	pușcăriiș	348	răchiliș	353
pungar	83	pușcârie	186	răciturī	60
pungaș	348	pușchii	417	răcnese	372
pungulița	260	pușlățel	148	răcnet	31
pupădiă	386	pușlăū	417	răcoare	52
pupădileă	232	putanarițo	381	răcorele	116
pupăgloară	161	puternic	335	răcoros	71
pupăză	378	putinelū	308	răculeț	318
pupeă	228, 378	puțină	45	răcutină	276
pupeză	378	putioară	160	rădașcă	299
pupezele	145	putinlichă	408	rădăcină	210
pupuū	131, 135	putoare	52	rădăuț	216
pupuză	378	putred	65	răget	31
pupuzica	172	putregalū	200	răgălie	187
purear	88	putreglune	46, 47	răgiluleă	230
purearițo	381	putrejune	46	răgușă	368
pureălaș	350	putrezime	139	răgușcă	230
pureăreață	105	putulțică	238	rămășag	113
pureărilă	40	puturos	71	rămășiță	259
pureea	150	putuț	138	rămuriș	353
pureel	150	puțin	207	rănunchioara	161
pureelaș	347	puținătate	19	răpănos	71
pureelus	360	puținea	147	răpchinós	71
pureieuță	155	puținel	147	răpelunī	47
puricami	15	puțineluș	361	răpede	65
puricariță	262	puțolū	115	răpegfor	162
puricieă	171	racova	288	răpeglune	46, 47
puricloasă	73	ralița	265	răpeguș	365
purii	387	ramel	35	răpezeală	236
purnilă	43	ramură	57	răpeziș	354
putarie	395	ranița	266	răpicieă	376
putlăreț	104, 105, 319	rapeă	232	răputină	276
putița	254	rapia	265	rărime	142
pușilus	360	rariș	281	rărișor	165
pușină	210	rarișe	252	răriște	252
pușcar	83	rarișă	265	răruū	134
pușelitură	60	rase	273	rărunchiū	429
pușcuescu	372	rascote	273	răruț	157
pușnic	339	rateș	286	răsărit	108
pușoare	51	ratoș	286	răsăritean	302
puștle	223	ravac	195	răscoage	340
puștietate	19	razachie	223	răscruce	357
puștin	223			răsipilă	330

răstît	106	riu	154	ruginos	78
răstoacă	217	robaciu	197	ruginut	137
răsucitoare	125	roba	231	rugul	151
răsunoiu	116	robime	139	ruin	220
rășchitor	130	robu	155	ruja	203
rătăcană	248	rochieril	168	rujan(a)	203
rătăcanie	248	rocina	277	rujica	172
rășimint	47, 3	rocovină	277	rujulița	261
rășoiu	111	rodie	218	rumân	219
rătusea	343	rodine	220	rumefoară	161
răur	429	roditura	60	rumenfoară	161
răură	37	rodnic	338	rupos	72
răulate	19	rogojină	211	ruptătura	62
răutacios	73	rogojioară	160	ruptură	63
răzătoare	128	roișița	77	rusesc	67
războiul	120	roiște	252	rusnac	191
răzburad	93	romanița	256	rusurobu	116
răzintar	87	romașean	296	rușica	172
reamăt	35	romașcană	228	rușinator	123
rebricea	328	romfucă	227	rușinos	73
recime	139	rominese	68, 430	rușulică	171
reclamații	411	rominism	421	rușulița	261
rehav	282	ropot	273	sabie	248
remel	35	roșatec	100	salcie	217
repegior	5	roșăț	28	salonaș	316
retezat	95	roșățea	146	samurache	100
riea	301	roșeala	263	samuvilă	332
ricăes	370	roșchița	257	sandic	335
rinichiu	429	roșcov	288	sanie	248
ricea	301	roșcovan	295	saraos	343
riceat	301	roșiatic	100	sarbăd	65
rîlos	71	roșulița	261	sarsailă	332
rîmlean	305	rotaș	350 (2)	săbău	418
rîmniclos	76	rolălie	187	săbioară	160
rîncaciu	198	rotilă	329	săbiuța	154
rîncă	232	rotiul	220	săcăclune	22
rîncălușe	419	rotundioară	161	săcărățez	101
rînced	65	rotungior	162	săcăriște	251
rîndaș	348	rourică	175	săcerătură	58
rîndunea	151	rozovă	288	săcerele	146
rînjăt	33	rubedenie	212	săcoteliu	312
rînzos	73	rudaș	349	săcșor	166
rîsăt	33	rudenie	242	săcuet	319
rîsăpiefune	22	rufărie	186	săcule	38
rîșină	210	rugăclune	24	săculeț	318
rîtan	292	rugăminte	49	săculteața	320
rîuleț	318	ruginare	86	sădilă	332
rîușor	166	ruginiul	221		

sădiş	354	sărman	344	selnăsescu	401
săgetătură	58	sărpun	55	seirboşenie	242
săgeţea	146	sărpunel	55	seirbozenie	243
săghioară	161	sărune	54	seireie	177
săhăstreaste	179	săruri	51	seirnav	282
sălaş	351	săsese	67	seirnavie	183
sălaşluesc	419	săsime	142	seirţăese	370
sălbatic	102	săteac	205	seirţoagă	213
sălciner	82	sătean	302	selinceame	13
sălcuţă	154	săteel	149	selipiefoş	76
săliman	342	sătucean	304	selivilă	143
săltăreţ	104	sătul	280	selivuesc	372
sămăchiş	358	sătulimi	140	seoban	91, 203
sămăchişă	252	săvîrşenie	244	seobar	91
sămăchişte	252	seate	37	seobiţel	147
sămănat	95	seand	53	seoboriş	355
sămără	3:1	scandalagă	411	scopeţ	322
sămăriol	398	scapeţ	322	seorombur	83
sămălişe	358	scaralec	306	seorţişoară	164
sămicioară	160	scarcaleţ	321	seorţotină	276
sămînţă	45	scarilă	329	seorummă	336
sănatate	20	seăicior	161	seorus	365
sănătos	78	seăculeţ	323	serietură	61
săniuş	363	seăfău	415	seriitoar	51
sănună	54	seăluş	361	seriitură	61
sănune	54	seăldăcune	24	seripçţă	321
săpat	95	seăldătoare	126 (2)	seriptură	63
săpător	124	seăldător	126	serisoare	51
săpolū	114	seăpărăminte	48	seriveiū	311
săpşoară	167	seăpăruşă	362	serivilă	330
săpun	54	seăpitat	96	serintitoare	124
săpunariţă	262	seărică	170	serişcanie	226
sărac	195	seărlgă	248	serişnese	372
sărăcime	142	seăuel	144	serişnet	34, 35
sărăcoñi	117	seăunaş	346	serobeală	236
sărăcuţ	158	seăunel	141	serobelniţă	240
sărăriţă	261	seăuniş	352	serumelniţă	240
sărător	129	seăunone	144	serupos	78
sărătură	63	seăzămînt	48, 3	sculpat	96
sărbătoare	130	schimbăcios	76	sculătoare	121
sărbuscă	315	schinami	16	scumpete	39
sărcier	82	schinari	90	scumpeturi	32
sărciner	82, 93	schinărat	96	scupet	96
sărciecă	175	schinclureaţă	30	scurđami	17
săriñe	54	schitean	302	scurtabe	306
săritoare	126	schisescu	404	scurtac	191
săritură	58	schindură	57	scurtelecă	237
sărintoc	217	schintăliđră	387	scurtine	139

scutar	88, 129	sindila	43	sîrpit	398
scuteală	234	sineală	236	situleață	29
scultur	178	singurami	13	sivmlusescu	105
scuturătura	59	singuratic	101	slăbănoagă	215
sdrietură	59	singurătăți	19	slăbănog	215, 218
secerue	134	singureață	28	slăbiciune	22, 3
secică	232	singurel	147	slăbință	41
secrias	316	singurități	19	slăbotean	305
seducător	128	sinac	205	slăbușor	168
selhetec	70, 192	siñient	99	slăbuț	158
senin	210	sipețel	148	slădice	328
serlă	334	sîrbices	76	slănină	211
sertic	395	sîrbimint	48	slăvelii	313
sertu	395	sireală	383	slajit	60
seteciune	22	sirmia	386	slăbită	40
setila	331	siroman	341	slăbință	41
sfădălie	187	sistrisescu	410	slăbușcu	344
sfădăus	364	stișcă	249	slighit	197, 192
sfeșnic	339	sișirmint	47	slobonov	218, 289
sfeinic	339	siveclii	308	slobozente	242
sfinduchita	254	sical	99	slonecii	307
sfințenie	242	șicillichia	409	slugarnic	337
sfitulca	174	siles	285	slugărit	108
sfirusc	359	silvatic	102	slugoiu	110
sfriciei	327	simba	271	slugulița	261
sfrîșit	107	simbac	192	slujbaș	351, 368
stolag	190	simbolea	271	slujnee	339
storoeci	307	simbolica	172	slutichia	381
stărnăieca	230	simbotica	172	sluțenie	242
strediac	189	simbotina	208	smedisor	165
strijitura	60	simbovină	277	smerenie	241
sicărină	266	șimeție	181	smeurar	85
siclițescu	401	șinălăți	20	smeurus	362
sicul'u	135	singeral	96	șmicor	56
șigim	143	singerel	145	smochin	211
șiguranță	420	singerete	324	șmulșură	60
șigurliechă	407	singeri	221	socoteală	234
șihăriche	384	șinități	20	socotință	41
șihărieală	384	șintiliese	67	sofragerie	185
șihăstrie	188	șîrbese	67	sofragău	411
șihăriechă	384	șîrbeseu	396, 398	solniță	263
șilință	41	șîrbislichă	409	șomnișor	164
șilistră	45	șirboaleă	119	șomnoros	71
șiliște	253	șîrboteclii	312	șopon	54
șilitor	124	șîrgurice	328	șoponeală	234
șimință	45	șîrîtor	129	șoricel	352
șimisescu	405	șirmachi	401	șorliță	265
șimșimint	49	șirminiță	266	șoroc	217

sorocină	208	stăvilar	82	strecurătoare	125
sorucă	132	steclărie	188	strejar	91
soțioară	161	stecluș	363	strejur	57
soțluc	407	steghiș	352, 367	stresinuță	155
soțuc	132	stejăriș	353	stricătoare	128
spălătoare	126, 128	steliță	256	stricător	123
spălător	128	stelniță	265	stricupaseă	299
spălătoreasă	27	steluță	155, 352	strigăt	34
spârlos	74	stenahorie	188	strigoae	229
spărtură	3	stepenă	219	strigoalea	229
spăsenie	244	sterpos	71	strigolă	111
spătar	83, 6	stihismă	389	strimtură	61
spătări	6	stinghe	247	striget	34
spicor	57	stingher	88	strimbătate	19
spinare	90	stinghie	247	strimbătura	59
spinărar	83	stipețu	375	strimbitati	19
spișălar	85	stirpar	80 (2)	strimtoare	51
spinatie	100	stirpicumi	22	stringătura	62
spinzur	178	stirpuriu	390	stringulescu	401
spinzurătură	59	stilpare	90	strinot	122
spitar	88	stilpnie	339	strinsoare	50
spinare	85	stîlpuleț	318	strinuş	360
spînuță	156	stîngaciu	197	strînăru	390
sporic	358	stînjân	219	strînău	388
sporicu	358	stîrvină	208	stropelniță	240
sporiș	358	stocaciu	308	stropitoare	126
spornic	338	stogoman	341	stropsor	82
spovedanie	262	stogontană	287	struhină	208
sprieclă	376	stogoș	287, 341, 366	struminari	89
sprijinitor	124	stogoșat	341	strumeală	235
springenat	94	stolculete	38	strungar	79
sprunamî	15	stoler	91	strungăreață 103, 104, 105	
spumeală	235	stolismă	389	struțuc	131
spumitură	61	stolniceasă	25	studentime	141
spureaciu	199	storiște	253	stufiriș	353
spureacifune	23	strajnce	339	stufutos	399
stacoșiu	221	strajniță	270	stuhărie	186
staniște	253	strașnic	338	stulsescu	404
stareț	321	străcătoare	128	stumnică	376
stăflit	401	strădanie	226	stupărit	107
stălpare	90	străinățate	19	stupină	207
stămnice	325	străinime	112	stupiniță	256
stănae	204	străinuc	132	stupit	107
stărnut	138	străjer	91	stupitoare	126
stăruință	44	strălușcă	344	stupos	71
stăruitor	124	strămurare	89	stupuş	362
stătuț	138 (2)	strănut	138	stur	36
stăvărache	401	streajăr	57	sucală	289

sucălete 37
 sucitoare 126
 sucitor 125
 sucirfă 11(2)
 sucime 112
 sudoare 52
 suferință 45
 sufler 33
 suflătesc 67
 suflățel 148
 sufrințeală 151
 sufronca 151
 sufuf 208
 sugar 86
 sugirie 173
 suhărie 183
 suiliten 102
 suil'at 95
 suis 355
 suit 106
 sulac 190
 subaciu 198
 sulatic 100
 sulcină 208
 sulceged 65
 sulec 285
 sulete 37
 suletie 70, 100
 sulfină 208
 sulbac 190
 sulhari 114
 sulhină 208
 suliman 341
 sulină 212
 sulii 265
 suloiu 114
 sultănele 171
 suman 341
 sumără 381
 sumăriciu 325
 sumedenie 243
 sumnami 16
 sunat 95
 sunet 35
 supărățel 76
 supșescu 404
 suptoac 114
 supșirac 191

supșiratic 106
 supșirel 147
 surae 203
 suran 293
 suraș 349
 surdușeu 374
 surhină 208
 surică 171
 surilă 330
 surin 207
 surioară 161
 suriui 221
 surița 257
 suroșu 117
 surtuear 80
 surțel 150
 surțiluy 360
 suruman 312
 surupină 207
 surzenie 242
 surzila 329
 suscior 162
 sutacă 191
 sutaș 348
 sutime 112
 sutireală 382
 suțată 96
 suveică 238
 suvelniță 240
 șa(ă) 151
 șagaci 197
 șagalnic 337
 șalotă 122
 șarabană 297
 șașiu 223
 șașgău 118
 șăncăle 319
 șărătură 61
 șăștae 195
 șel'inceami 13
 șel'opie 177
 școlăriță 258
 școlac 204
 șcirtami 14
 șcirtedz 177
 șcirtie 177, 4
 șcirtiză 379

șeptime 142
 șeptilic 327
 șerlai 204
 șerpariță 262
 șerpoae 113, 229
 șerpoalcă 229
 șerpuesc 372
 șervețel 148
 șesime 142
 șeșuș 349
 șeuliță 260
 șeușoară 167
 șezătoare 129, 3
 șezător 128
 șfâruiță 155
 șinuesc 373
 șipot 273
 șipușor 166
 șiretenie 242
 șiretlie 409
 șiritliche 409
 șiruesc 373
 șirvetac 189
 șișeu 396
 șișlacu 195
 șiștu 195
 șipit 273
 șladun 55
 șledun 55
 șod 246
 șofeiu 309
 șofilă 36, 329
 șofrănaș 347
 șolcan 294
 șoiman 292, 341
 șoimușor 166
 șoldar 83
 șolduros 74
 șoltie 335
 șolticărie 185
 șombur(ă) 56
 șomie 334
 șontie 334
 șontorog 215
 șopirlaiță 263
 șopirlă 267
 șopirlia 256, 263
 șopoteli 312

șopul	273	șuvae	309	tântălău	416
șorecie	183	șuveicuță	36	tântălog	214
șoriceasă	26	șuvețu	36	tântăvan	288, 295
șoric	173	șuvene	36	tăpârîște	253
șotic	246	șuviță	36, 329	tăreacu	365
șotorog	215	tabacarylo	381	tăreuş	365
șozenie	242	tachist	422	tăriceel	148
șteand	318	taha	406	tărie	184
ștefănei	146	tabina	406	tărima	140
ștendulei	318	tabna	406	tăriş	358
ștergărel	144	talasman	341	tărnovean	203
ștergură	56	talmeş-balmeş	286	tătarca	231
știință	45	tanachforloe	409	tătarnică	326
știrămint	48	tanău	416	tătăneasă	26
știrbel	311	tautes	283	tătineasă	26
știrbină	211	taroman	341	tătucă	132
ștircan	292	taraculă	138	tătulce	133
ștîrbeuş	346	tartoriță	258	tătuluf	159
știubelū	309	taşcu	298	tamu	54
știulete	36	taşculiță	261	tăureu	241
știul	138	taşmău	418	tecuş	359
ștîngărie	185	taţea	232	tefăteagă	205
ștulete	36	tabăcea	237	teferiş	354
șubee	306	tăbefeă	237	telalie	109
șubeleă	238	tăbiltoc	213, 237	telălița	258
șubellătie	102	tăbueț	237, 319	teleoaiică	119
șubred	65	tăbultoc	214	teleormănean	303
șucet	34	tăcărășcu	299	telîscă	250
șucărătură	59	tăcfune	47	tembelism	421
șuel	34	tăcut	138	temnie	339
șuhărie	183	tăes	370	temnița	265
șuîrat	95	tăetoare	126	terfeloge	213
șulhefic	70	tăetor	124, 125	tescovină	277
șumar	91	tăetură	429	tevnie	339
șuman	219	tăgăreică	176	tialfad	65
șumbă	56	tăgîrță	254	tipănaă	383
șumeă	232	tăţeuşor	166	tihărae	204
șupă	36, 329	tăţnaş	350	tişeă	250
șupelnița	240	tăţos	72	timbilicliă	409
șupleacă	196	tăiş	353	timbușcă	345
șuricami	15	tăiuş	362	timoare	52
șuricoafie	113, 115	tălăriclū	325	timpuritū	222
șuricus	360	tălăriță	266	tindecă	237
șurpic	177	tălărișă	258	tindilină	208
șurubelnița	240	tălărolū	115	tinerel	147
șurupelnița	240	tăhnaclū	198	tinerel	32
șutare	394	tămietură	59	tinereță	30
șuțală	289			therie	181

tinerii	108	toloacă	217	tremuriciu	326
tinirami	16	toloscan	311	trepădătoare	124
tinichighii	411	tolosman	341	trepăduş	362
tiniruşeu	315	tomatie	99	tresnet	34
tipografică	43	tomşa	278	trestioară	161
tiriachiu	223	tonatic	101	trierat	95
tirian	297	tone	300	trifiruşeu	315
tirigan	297	tonlalău	416	trifoliaş	317
tîlbic	266, 331	tontolog	214	trifoişte	252
tileuse	374	tonu	300	tristeală	234
tîlhărea	146	topcă	232(2)	trişcăriţă	258
tîlhărel	31	topilă	332	trînjoalea	119
tîlirie	170	topitor	127	trîntalău	201
tîlvic	334	toporaş	347	trîntorit	106
timpea	300	toporou(I)	246	tripulicîu	327
tindală	289	toporiş	352	tripuliţa	260
tintav	281	toporişea	250	troiţă	265
tipiriţă	259	toporişte	253	tronechi	307
tipurie	170	topur	273	tropot	273
tirgaş	319	tora	406	troscot	214, 273
tîrgovăţ	321	torişte	253	truşonă	211
tîrgovişte	253, 278	torofleac	196	trufaş	349
tîrguic	374	toroipan	291	trupeş	283
tîrîş-grăpiş	357	toroman	341	trupină	207
tîrîşti	253	toropală	291	trupos	74
tîrjală	290	torozan	341	trupsorel	145
tîrlecîu	307	totolea	119	trupuşor	166
tîrmoacă	217, 266	traînic	338	tucă	228
tîrnechi	307	trandafiraş	317	tuchisescu	404
tîroaia	113	trandafiriu	221	tuceă	228
tîrsină	208	trandaf'auă	383	tuferiş	353
tîrsoacă	214	trapeznic	339	tufiş	353
tîrsoe	214	trăgace	280	tufnat	97
tîrtoacă	213	trăgaclă	199	tulbur	179
tîrtoagă	213	trăgăciacă	176	tulburos	74
tîrziu	222	trăgătoare	129	tumatic	99
tîun	54	trăgulă	280	tunnirescu	69
toancă	228	trăsăritoare	126	tunniiriă	222
tobiltoc	213	trăsnet	34	tunăreţ	104, 319
tocălie	187	treacăt	33	tupilaş	350, 367(2)
tocăză	378	trebălucesc	419	tupiliş	357, 367(2), 4
toeilar	91	trebuiesc	374	tupiluş	361, 367(2)
toeică	332	trebuinţă	41	turbare	86
toeitoare	126	treacătoare	129	turbucală	217
toderaşeu	298	treime	142	turbur	179
todireasa	25	treiriş	354	turcame	15
todirel	146	tremur	178	turchie	386
toiaş	206	tremurătoare	124	turcoală	119

turicoară	161	țieut	272	țuțuțcă	227
turiș	353	țidulă	279	ubav	282
turiște	253	țietoare	128	ubăvilă	40
turiște	253	țigae	201	ucareu	395
turlac	196	țiganeă	231	uce	301
turlu	395	țigănese	67	ucigas	318
turmac	192	țigănelic	70	ucisătură	62
turnătoare	125	țigănime	111	udicîu	325
turniță	256	țilitură	63	udzarcă	391
turnuriță	256	țilistră	15	uglîndală	290
turtăneț	319	ținăros	76	ugurlittea	102, 105
turtea	116	ținecîu	115	uleauiă	383
turtoari	51	țindzil(eu)	396	ulînat	97
turturea	151	țingălăii	117	uîar	88
turuște	253	țingău	115	uînă	210
tutunărit	109	țingrime	113	urescu	69
tutungeric	185	țip	178	uîlit	109
tuxlar	92	țipăt	31	uîtuc	133
		țipenie	212	uîță	255
Țămăturzie	386	țipură	356	ular	88
Țeamîn	219	țipurîș	356	uleea	150
Țimnițescu	404	țirboană	113, 229	ulechusă	360
		țirboplu	391	uleciută	155
țapan	297	țirpedzu	178	uleior	168
țapân	219	țiritofu	121	ulență	151
țapoș	287	țiritor	121, 128	ulițarnic	337
țăcălie	187	țirofîu	110	uliță	265
țăcănese	371	țitati	19	umădeală	231, 3
țăfărlachîu	101	țiur	178	umărar	83, 90, 362
țăhufată	91	țienesc	371	umărolă	10
țăpăriș	356	țiglar	81	umăruș	362
țăpăruce	135	țintar	82	umblătoare	126
țăpoșică	172, 3	ținteș	283	umblător	130, 1
țăpotu	114	țirișoară	163	umblătură	129
țăpuc	131	țirișoară	164	umblat	33
țăpuș	362	țiucescu	373	umbrar	81
țăpușcă	227	țolet	31	umbrată	96
țăraucă	228	țop	331	umbrea	300
țărănime	111	țopană	292	umed	65
țărănist	422	țopic	331	umezeală	231, 3
țărănoiu	115	țopîrlan	296	umilecîune	22
țărănos	75	țucenes	371	umilenie	211
țărcotefîu	312	țucescu	371	uminătate	20
țărișoară	163	țupăesc	331	umîncești	179
țășuman	341	țupăș	282	umînițe	40, 13
țepeș	285	țupălice	325	umînitare	20
țepîlgă	219	țurgalău	418	undiță	265
țesulă	200	țurțur	342		

unçelcut	399	uricelune	22	vamal	421
unghe	247	uriteață	29	vameș	286
ungher	90	urifăscu	68	vaseouși	246
unghete	323	urial	98	vasilică	172
ungheț	317, 323	urlet	31	vasluian	303
unghie	247	urhesc	419	vaslulancă	228
unghioară	161	urmărelie	70	văcar	89
unghișoara	164	ursachi	100 (2)	văcălie	187
unglică	171	urselii	310	văcărează	105
unguras	347	ursilă	330	văcărie	186, 385
ungurean	303	ursilă	108	văcăriță	258
ungureancă	227	ursiū	221	văcese	67
ungurese	67	ursoae	113, 121, 229	văcuță	155
unguroaică	121	ursoalea	121, 229	văduvie	182
unguroancă	270	ursoplu	391	văduviță	255
unguroață	112, 121	ursuzheuri	410	văduofii	111
unicelune	22	urutate	21	văduvolii	111
unișor	165	uruteață	29	văgăună	53
unsoare	51	uruțane	11	văfală	217
unțișcă	250	urzicea	146	vălugă	131, 217
unțișor	161	urzicoață	116	vălcăluc	135
untură	64	urzolii	115	vălcelușă	360
uolar	88	uscăelune	24	vălcieuță	155
upirimi	140	uscătură	61	vălmășag	413
upiritură	59	uscățiv	286	vălvătae	200
uracelune	24	usie	170	văl'aviță	265
urățane	14	uspeț	322	văpae	202
urbeață	29	uspețâl'e	40	văpăii	255, 77
urbiliști	239	uspitoană	112	văratie	100, 102
ureuș	363	uspițipă	40, 2	vărărie	186
urdiniș	354	ustunoe	118	vărbali	321
urdoare	52	ustur	179	vărdăreju	317
urduros	71	ustură	61	vărgăție	188
urdzătură	61	usturoae	26, 116	vărguță	155
urzițami	16	usturoiasă	26	vărnică	175
urdzitură	61	usturoiță	256	vărrăguțu	155
urecheală	234	usturoli	118	vărsătură	59
urechelniță	240	ușnit	401	văruese	373
urecheriță	263	ușor ¹	168	vărușană	295
urechlușă	360	ușor ²	168	vărzar	85
urfanătate	19	uștior	168	văsiloanțe	112
urfinami	14	ușurel	147	văsușor	167
urfinil'ă	40	ușurință	44	vătală	290
urghișalui	358	uteu	396	vălămătoare	124
urias	351	uture	56	vătăroagă	213
urios	76	vacareasă	26	vătărăog	213
uric'at	94	vajnic	338	vătraii	204
uric'uşă	360			vătuc	135

vătuesc	373	vfermănos	78, 90	vișinatie	100
văluț	135	vlespariță	260	vișnar	81
văzător	128	vietate	19	viștină	210
vecernie	248	vlezuină	211	vițioasă	164
vechime	140	viiforniță	268	vitul'ar	80 (2)
vecină	210	viitor	127	vitul'a	135
vecinătate	20	vițălie	187	vitul'ii	135
vedenie	244	vilae	204	vițalar	80
vedeță	236	villște	254	vițal	91
velință	45	viliță	265	vițea	150
veninariță	262	vinariță	262	vițearcu	394
venit	107	vinărit	109	vițel	150
ventrileă	174	vinărsărie	185	vițelar	79
verdeață	28	vinărsărit	107	vițelus	360
verdeș	284	vindec	177	viținame	46
verdete	38, 323	vindecea	146	viținătate	20
verdeț	317, 323	vindecuță	156	vizdură	56
verdoi	118	vineria	172	vizuină	254
vergură	57	vineriță	256	viefreață	105
verigă	249	vinet	31, 6	vieiriți	390
verilă	330	vinețea	173	vijoli	115
verișană	295	vineții	221	vileed	64
verișoară	164, 5	vinioara	162	vilezeală	235
verișor	5	vinisor	164	viltan	296
verotic	175	vinită	106	viltare	51
ververiță	266	viniteață	29	viltos	72
verze	85	vinițol'e	42	viltur	130
verzișoară	165	vinovat	98	vinar	83
verzuț	134	vintricel	148	vinătae	200
veselie	188	vintriș	356	vinătate	20
veselos	74	vinturiță	258	vinăță	20
veșchie	187	violă	117	vinător	131
veșmint	49	violăcfune	21, 23	vințoalcă	119
veșnic	338	vioioae	113	vințoasă	78
veșted	65	viori	221	vințur	179
vetrice	328	viperină	210	vințurătoare	315
vetrilă	332	vira	304	vințurească	315
veveriță	266	virdeață	28	vințurile	146
verzar	85	virdezară	85	vințurișcă	250, 315
vețcă	232, 238	virdezuă	150	vințușel	149
viață	28	virdezel	150	virclolog	218
vicleșug	415	vircana	304	virclorova	218
vidonă	236	virginadă	380	vircolac	195
viduscă	344	virginadă	380	virfuoșor	166
vidzută	137	virgirate	20	virghe	247
viefliște	254	virgireață	29	virghie	247
vierit	107	virșitură	59	virșel	321
vfermănare	90	virșiriță	266	virșeaniță	270

- virtelniță 211
virtușcă 232, 315
virtuoniță 270
virtos 78
virtuos 71, 78
vislaș 318
vizdoacă 214
vizdoagă 214
vlădae 204
vlăjdeni 418
vlăjgan 418
vlășese 68
vlingă 143
vlingosu 143
vlinzini 143
voamită 35
voandiță 265
vodouțe 158
voinicame 14
voinicie 181
voinicime 111
voinicos 74
voinov 288
voiuță 41
volan 297
volumaș 346
vomul 137
vonicer 86
vorbareț 320
vorbuliță 260
vorovaciu 197
vrapelu 375
vrască 273
vrăbete 323
vrăbeț 321, 323
vrăbioțu 111
vrăjitor 125
vrăjitoreasă 25, 27
vrease 273
vrednic 338
vremuse 374
vrihășescu 404
vuel 33
vuloagă 217
vulpenie 242
vulpil'ă 40
vulpoțu 111
vultoare 51
vultoru 130
vulturoancă 270
vurgărame 15
vurgărie 386
xinitie 13, 386
xinitil'ă 43
xinitati 19
xistrisescu 404
zacăș 282, 366
zacătă 34
zacuscă 231
zaharniță 268
zațear 91
zanceracută 138
zaros 72
zarvăt 34
zavistie 248
zăbală 290
zăbăug 418
zăbilă 333
zăblău 418
zăblăud 418
zăblăug 418
zăcaș 349, 366
zăcătoare 129
zăcăuș 364
zăhărtare 92
zăifeu 396
zălog 217
zăluzanie 225
zămnice 339
zămos 72
zămoșiță 256
zămușcă 344
zărânie 225
zărăcadă 380
zărăulă 280
zărilă 331
zăvolan 293
zăvoiu 120
zăberel 34
zăberlog 214
zăbirnițoare 126
zburatie 100
zburățecese 177
zburățorese 179
zburdahnic 337
zburdilipsescu 403
zburȳlaru 394
zdravăn 219
zdrănițar 79, 347
zdreanță 266
zdrobiș 358
zdrobitură 59
zeblău 418
zecime 142
zefcă 232
zeflemist 422
zeghe 248
zeghie 248
zeiță 258
zgarleatū 311
zghébuleț 318
zghicu 272
zghicut 272
zghihorniță 268
zghircenie 244
zghircit 109
zghireciū 307
zghiriac 191
zghireciū 307
zghirnăilă 330
zglăvoacă 218
zglăvoc 218
zglubiū 287
zglotar 91
zgomot 273
zgrăbunțică 171
zgrețar 178
zgrîpluroalcă 119
zgurărie 394
zgurărie 394
ziarist 422
zicalaș 348
zidar 91
zidăraș 346
zidărie 188
zideac 205
zilie 389
ziliū 389
zihic 336
ziluță 155, 2
zil'ar 393
zimbrilă 331

zimislienne	22	zmeoae	113, 229	zumzet	34
zimțar	82	zmeoaleă	229	zurbagiū	411
zinoptime	141	zmeoană	113	zurbalie	410
ziucă	132	zmeū	313	zurgalaū	418
ziulicū	174	zmultură	60	zurleață	29
zihirată	98	zñiserie	395	zuzăt	34
zimbet	33	zñises	395	zuzuescu	34
zingălăū	417	zobală	290	zvienet	33
zingăbesc	371	zolca	230	zvinluratie	100
zinoū	111	zorbalie	410	zvârefreaiă	383
zfvyiă	386	zoreu	396	zvirliură	59
zlamboe	217	zorilă	330, 331	zvorizmă	389
zlătar	91	zugrăvie	184		

TABLA DE MATERII

	Pag.
Raportul Academiei	I
Introducere	1
Bibliografie.	9

CAPITOLUL I.

Sufixe de origine latină	13
Sufixe substantivale	13
Sufixe adiectivale	64
Sufixe substantivale-adiectivale	79
Sufixe substantivale-numerale	139
Sufixe substantivale-adiectivale-pronominale-adverbiale.	144
Sufixe substantivale-adiectivale-adverbiale-numerale.	160
Sufixe substantivale-adiectivale-pronominale-interjecționale	169
Sufixe verbale	177
Sufixe adverbiale	179

CAPITOLUL II.

Sufixe de origine latino-baleanică.	180
Sufixe substantivale	180
Sufixe substantivale-adiectivale	189
Sufixe adiectivale	220

CAPITOLUL III.

Sufixe de origine slavă	225
Sufixe de origine generală slavă	225
Sufixe substantivale	225

	Pag.
Sufixele adiectivale	280
Sufixele substantivale-adiectivale	289
Sufixele substantivale-adiectivale-adverbiale	345
Sufixele verbale	369
Sufixele de origine bulgară	374
Sufixele substantivale	374
Sufixele substantivale-adiectivale	376
Sufixele adverbiale	377

CAPITOLUL IV.

Un sufix de origine albaneză	378
--	-----

CAPITOLUL V.

Sufixele de origine neogrecă	380
Sufixele substantivale	380
Sufixele adiectivale	393
Sufixele substantivale-adiectivale	399
Sufixele verbale	402
Sufixele adverbiale	405

CAPITOLUL VI.

Sufixele de origine turcă	407
Sufixele substantivale	407
Sufixele substantivale-adiectivale	410

CAPITOLUL VII.

Sufixele de origine maghiară	413
Sufixele substantivale	413
Sufixele substantivale-adiectivale	415
Sufixele verbale	419

CAPITOLUL VIII.

Sufixele neologisme	420
Sufixele substantivale	420

	<u>Pag.</u>
Sufixele adiectivale	421
Sufixele substantivale-adiectivale	422
Un sufix verbal	423

CONCLUZIE.

Extensiunea sufixelor	424
Influențele străine	426
Sufixele de origine latină ocupă primul loc.	426
Sufixele latine pierdute în românește.	427
Cauza dispariției sufixelor	427
Sufixe variate și compuse	427
Categoriile gramaticale formate de sufixe.	427
Adaus	429
Indreptări	430
Indice	431

ACADEMIA ROMÂNĂ

Publicațiuni filologice :

- Catechismul calvinesc impus clerului și poporului românesc sub domnia Principilor George Rákoczi I și II; transcris cu litere latine după edițiunea tipărită în anul 1656, însoțit de una excursiune istorică și de un glosar, de *George Barițiu*. Sibiu 1879.
- Cîmpariu Tim., Gramatica limbii române. Partea I. Analitică. — Partea II. Sintetică. 1869, 1876. 2 vol.
- Codicele Voronețean, cu un vocabular și studiu asupra lui, de *Ioan Sbiera*. Cu 4 stampe. Cernăuți 1885.
- Coresi Diaconul, Psaltirea publicată românește la 1577. Reprodușă cu un studiu bibliografic și glosar comparativ de *B. Petriceicu-Hasdeu*. — Tom. I. — Textul cu 66 pagine facsimilate. 1881.
- Dalamestra I., Dicționar macedo-român. 1906 2.—
- Dicționarul Limbii Române, de *A. T. Laurian* și *I. G. Massimu*, 1871—1876.—2 vol. 60.—
- Glosar, care cuprinde vorbelle din limba română străine prin originea sau forma lor, cum și cele de origine indoioasă, de *A. T. Laurian* și *I. G. Massimu*. 1876 12.—
- Dicționarul limbii istorice și poporane a Romanilor (*Etymologicum magnum Romaniae*), de *B. P. Hasdeu*.
 Tom. I. A.—*Amurțesc*. 1886 12.—
 Tom. II. *Amuș—Au*. 1892. 12.—
 Tom. III. B.—*Bărbat* 1896 12.—
 Tom. IV. *Introducere*: *Negru-Vodă*, un secol și jumătate din începuturile statului Terții-Românești (1230—1380). 1898 5.—
- Dicționarul limbii române, întocmit și publicat după îndemnul și cu cheltueala Regelui Carol I. 3 tomuri 60.—
 — *In abonament* 40.—
 Tomul I. Partea I. A—B. 1918 20.—
 Partea II. Fasc. 1. C—Câni. 3.—
 Tomul II. Fasc. 1—5. F—Holera 15.—
- Dosofteiu Mitropolitul Moldovei, Psaltirea în versuri, 1671—1686. Publicată de Prof. *I. Bianu*. Cu 6 stampe cu facsimile. 1887.
- Drăganu Dr. Nicolae, Două manuscrise vechi: Codicele Todorescu și Codicele Marțian. Studiu și transcriere. 1914 3.—
- Mardarie Cozianul, Lexicon slavo-românesc și tâlcuirea numelor, din 1649. Publicat de *Grigorie Crețu*. 1900 5.—
- Obedenaru Dr. M. G., Texte macedo-române. Publicate de Prof. *I. Bianu*. 1891.
- Pravila bisericească numită cea mică, tipărită mai întâiu la 1640 în mănăstirea Govora, publicată acum în transcripțiune cu litere latine, de *A. Odobescu*. 1884.
- Psaltirea Scheiană (1482) (Mss. 449 B. A. R). Publicată de Prof. *I. Bianu*. — Tom. I. Textul în facsimile și transcriere cu variantele din Coresi (1577). 1889.
- Russó Alexandru, Scrieri publicate de Petre V. Haneș. 1908 5.—

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE C. SFETEA. — BUCUREȘTI

62—64, CALEA MOȘILOR, 62—64

2/456 (2589) 8